

**ELECCIONS I COMPORTAMENT ELECTORAL A CATALUNYA
1989-1996**

Francesc Pallarés (ed.)

**Ramón M. Canals / Joan Font
Jaume Magre / Rafael Martínez / Josep M. Vallès**

amb la col·laboració de:

**Alicia Coduras / Miquel Juncosa / Miquel González
Carme Rodríguez / Joan Serra / Josep Soler / Antoni Vallès**

I INTRODUCCIÓ

1) Sentit i Objectius del llibre

Aquest llibre reuneix un conjunt de treballs que de forma sistematitzada analitzen els processos i el comportament electorals a Catalunya en el període 1989 a 1996.

Les eleccions són un moment central de la vida democràtica en el qual els ciutadans elegeixen les seves opcions de futur i els seus representants a les institucions. L'estudi del comportament electoral dels individus, de les diferents zones del territori i dels diversos grups socials, és un element bàsic pel coneixement de la nostra vida democràtica, tant pel que fa a les aspiracions i demandes de la societat i els seus canals d'expressió - amb el tipus de conflicte que expressen - com pel que fa a la comprensió del funcionament de les institucions democràtiques.

Aquí s'inscriu la sèrie d'estudis sobre les eleccions a la nova etapa democràtica a Catalunya promoguda per la Fundació Jaume Bofill, iniciada amb l'estudi sobre el període 1976-1980¹, continuada amb el corresponent al període 1982-1988², i que amb el present volum arriba fins l'actualitat. Complementàriament, i gràcies també a l'impuls de la Fundació Jaume Bofill, es disposa dels treballs sobre les eleccions en passats períodes històrics: durant la segona República³ i en el període de la Restauració⁴. En conjunt, doncs, s'han estudiat tots els processos electorals que han tingut lloc històricament a Catalunya fins avui.

Per altra banda, ultra el seu interès social i polític, hem plantejat també el volum des de la perspectiva de la seva utilitat docent.

Paral·lelament al desenvolupament de la nostra vida democràtica han anat apareixent ensenyaments sobre diversos aspectes de la democràcia i el seu funcionament, les seves institucions, les seves estructures, els seus rituals, etc. Potser la manifestació més clara de l'interès social per aquestes qüestions ha estat el progressiu desenvolupament de Facultats i Estudis de Ciències Polítiques a Catalunya i a Espanya. Però també en altres titulacions s'han incorporat matèries referents a l'estudi del procés polític al nostre país, així com en l'ensenyament secundari s'han anat introduint cada vegada més temes sobre el coneixement de la nostra vida política. L'estil i l'estructura d'aquest volum, així com la introducció d'alguns nous aspectes en relació als treballs anteriors, s'inscriuen també en la direcció del procés esmentat: oferir estudis i materials sobre la realitat política i electoral a Catalunya per a la seva utilització docent.

---

¹ . Equip de Sociologia Electoral: *Atlas Electoral de Catalunya 1976-1980 / Estudis Electorals-3*, Fundació Jaume Bofill, Barcelona 1981.
² . Equip de Sociologia Electoral: *Atlas Electoral de Catalunya 1982-1988 / Estudis Electorals-9*, Fundació Jaume Bofill, Barcelona 1991.
³ . Vilanova, Mercè: *Atlas Electoral de Catalunya durant la segona República / Estudis Electorals - 5*, Fundació Jaume Bofill, Barcelona 1986.
⁴ . Balcells, Albert, Joan B. Culla i Conxita Mir, *Les eleccions generals a Catalunya de 1901 a 1923; (Relació dels resultats electorals de 1869 a 1899) / Estudis Electorals-4*, Fundació Jaume Bofill, Barcelona 1982.

2) Organització del llibre

El primer capítol pretén donar de forma sintètica i estructurada els trets principals de la vida política-electoral a Catalunya des de 1989 a 1996. En aquesta direcció el capítol s'estructura en cròniques de totes i cadascuna de les eleccions celebrades durant el període, presentant els aspectes més destacats del context polític de l'elecció, els temes més rellevants i els plantejaments electorals de les diferents forces polítiques, així com un breu comentari sobre els resultats electorals i el seu impacte polític. Així plantejat, aquest capítol és punt de referència de l'obra i configura el marc imprescindible en el qual poder situar la resta d'estudis del llibre.

El capítol sobre la vida interna dels partits - les principals estructures de participació electoral - és una novetat en relació als volums anteriors. Ens ha semblat que calia incorporar a l'obra no només els principals aspectes de les propostes electorals dels partits, ja recollides en el capítol anterior, sinó també els principals aspectes de la seva estructura i dinàmica internes. Són uns aspectes, a més, sobre els quals ultra les informacions periodístiques lògicament orientades en funció del dia a dia, no hi ha estudis més o menys aprofundits, o els que hi ha fan referència a l'època de la transició i la primera meitat dels anys 80. Calia doncs començar a omplir poc a poc aquest buit. En aquesta direcció els estudis sobre les organitzacions partidistes que componen el capítol segueixen tots el mateix esquema: Una descripció de l'estructura organitzativa del partit, amb el corresponent organigrama; una fitxa amb les dades sobre la celebració de Congressos durant el període, les direccions elegides, així com l'evolució del nombre d'afiliats segons el mateix partit; i finalment un estudi en forma de crònica sobre els principals aspectes que han configurat la vida interna dels partits. En definitiva el capítol està enfocat a aportar informació sobre elements molt importants en la configuració de la imatge - electoral - que els partits ofereixen a la societat i de cara a entendre i preveure l'evolució dels partits, configuradors de l'oferta electoral.

A continuació venen els estudis sobre la implantació electoral de les diferents opcions de comportament a nivell de Catalunya i de Barcelona. En aquests capítols, especialment el general de Catalunya, s'analitzen i es presenten les principals característiques de la implantació territorial de les opcions (per províncies, comarques, trams de municipis) així com dels seus electorats (característiques sociodemogràfiques i actitudinals). Com a novetat en relació als estudis anteriors hem incorporat també en l'estudi sobre Catalunya les característiques de la implantació institucional de les opcions en el territori, és a dir, en relació a càrrecs d'elecció als principals nivells institucionals (diputats i senadors a Corts, diputats al parlament de Catalunya, regidors municipals i batlles). Aquesta perspectiva, a més d'aportar una nova dimensió per a la caracterització del mapa polític de Catalunya i de la implantació de les forces polítiques, ens permet també apuntar els diversos aspectes implicats en la interrelació entre suport electoral i representació institucional. En la lògica del llibre en aquests capítols presentem les característiques territorials, socials i actitudinals dels alineaments electorals, així com la seva estabilitat o canvi, configurant així una descripció i un primer nivell d'explicació sobre el comportament electoral a Catalunya.

^{En el capítol}
El ~~darrer~~ estudi, sobre els factors del comportament electoral dels catalans, es planteja més a fons els aspectes explicatius del vot. El seu paper és en certa manera el de

conclusions del treball des de la perspectiva d'aportació a explicar el comportament electoral a Catalunya. Es un estudi sobre les pautes i factors (estructurals, d'identificació, conjunturals) que incideixen sobre la decisió de comportament, i s'ubica en el marc dels plantejaments que en la Ciència Política s'han anat elaborant i utilitzant més normalment i amb millors resultats per a l'estudi i l'explicació del comportament electoral.

Finalment, presentem el recull exhaustiu de taules de resultats i mapes d'implantació dels partits, a totes les eleccions celebrades en el període: europees de 1989 i 1994, generals de 1989, 1993 i 1996, municipals de 1991 i 1995, i autonòmiques de 1992 i 1995. *• el CD que acompanya afeix l'estudi. (1)*

En relació a les taules de resultats hem seguit el mateix criteri que en estudis anteriors: Per una banda, a nivell de Catalunya, es presenten els resultats a nivell generals, provincial, i comarcal, expressats en els seus valors absoluts, en percentatges sobre el total d'electors censats i en percentatge sobre els votants (nombre de vots emesos). Igualment es presenten les taules corresponents als càrrecs de representació obtinguts a cada elecció per cada força política, a nivell català, provincial i, en el cas de regidors municipals i de batlles, també a nivell comarcal i per trams de municipis (segons el nombre d'habitants). Per altra, incorporem també els resultats a la ciutat de Barcelona, globals i per districtes, expressats també en xifres absolutes i en ambdós tipus de percentatge. Finalment també adjuntem les taules amb els resultats de les diferents eleccions a nivell general espanyol.

La cartografia electoral incorpora els mapes d'implantació de les principals opcions a cadascuna de les eleccions del període, a nivell de Catalunya (per comarques) i de Barcelona (per districtes). Els criteris de representació i de trames han estat també els mateixos que en estudis anteriors, per tal de facilitar la comparació.

3) Agraïments

El factor fonamental per a la realització d'aquest estudi i la seva publicació ha estat l'impuls i el finançament de la *Fundació Jaume Bofill*. Volem doncs, en primer lloc, expressar el nostre reconeixement a la Fundació i al seu director, Sr. Jaume Porta, no només pel suport al present treball, sinó per la seva importantíssima tasca en l'impuls del estudis electorals a Catalunya.

A l'*Oficina de Coordinació Electoral* de la Generalitat, al seu director Sr. Aldo d'Ambrosio, així com al personal encarregat de la informatització i publicació de les dades electorals, hem d'agrair la bona disposició i les facilitats donades en subministrar-nos el conjunt de fitxers de resultats electorals que els hem anat sol·licitant. També volem expressar el nostre agraïment a l'*Institut de Ciències Polítiques i Socials*, i al seu director Pfr. Isidre Molas, pel suport donat a la tasca d'elaboració del Banc de Dades de resultats electorals. Igualment volem fer constar la bona col·laboració trobada en la *Subdirección General de Procesos Electorales (Ministerio del Interior)* pel que fa a tramesa de les seves edicions i reculls informatitzats de resultats electorals, així com també en el *Centro de Investigaciones Sociológicas* per la bona disposició i rapidesa en la tramesa del conjunt d'enquestes que hem adquirit per a la realització del treball.

(1) *Introducció, per tant, una eina rove per l'accés a les dades fonamentals sobre el comportament electoral;*

Finalment, volem remarcar que el treball d'aquest llibre s'inscriu en un marc de col·laboració entre investigadors sobre temàtica electoral ubicats a diverses universitats catalanes. L'esperit de col·laboració interuniversitària entre especialistes que ja animava la pionera experiència de l'Equip de Sociologia Electoral, ha trobat possibilitats de continuïtat en el marc de l'impuls a Xarxes Temàtiques que planteja el Pla de Recerca de Catalunya. Així, el reconeixement i l'ajut de la Generalitat a *la Xarxa Temàtica: Eleccions, Comunicació Política i Opinió Pública* en la que s'integren els autors d'aquest llibre, juntament amb altres investigadors, ha contribuït també molt positivament al desenvolupament del treball.

El nostre objectiu ha estat el posar a disposició dels ciutadans interessats i dels estudiosos dels temes electorals un treball rigorós i entenedor, ampli i sintètic, sobre l'estructura electoral a Catalunya i el comportament electoral dels catalans, que sigui referència d'utilitat i de qualitat pel que fa a les eleccions celebrades a Catalunya des de 1989 a 1996. Esperem i desitgem que el contingut del treball respongui a la confiança dipositada en nosaltres per les entitats, institucions i persones de les que hem rebut suport.

Francesc Pallarés

AUTORS I COL·LABORADORS

Ramón M. CANALS, Llicenciat en Ciències Econòmiques. Investigador electoral. Servei d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona.

Alicia CODURAS, Estadística. Professora Titular d'Escola Universitària als Estudis de Ciències Polítiques i Gestió Pública de la Universitat Pompeu Fabra.

Joan FONT, Professor Titular de Ciència Política i de l'Administració. Departament de Ciència Política i Dret Públic de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Miquel GONZÁLEZ, Professor Ajudant de Ciència Política al Departament de Dret Constitucional de la Universitat de Girona.

Miquel JUNCOSA, Diplomant en Gestió i Administració Pública (UPF). Tècnic de suport en el Grup de Recerca en Ciència Política (Departament de Ciències Polítiques i Socials) de la Universitat Pompeu Fabra

Jaume MAGRE, Professor de Ciència Política al Departament de Dret Constitucional i Ciència Política de la Universitat de Barcelona.

Rafael MARTINEZ, Professor Titular de Ciència Política i de l'Administració al Departament de Dret Constitucional i Ciència Política de la Universitat de Barcelona

Francesc PALLARÉS, Catedràtic de Ciència Política i de l'Administració. Departament de Ciències Polítiques i Socials de la Universitat Pompeu Fabra. (francesc.pallares@cpis.upf.es)

Carme RODRIGUEZ, Estadística. Professora Titular d'Escola Universitària als Estudis de Ciències Polítiques i Gestió Pública de la Universitat Pompeu Fabra.

Joan SERRA, Becari de Tercer Cicle en el Grup de Recerca en Ciència Política (Departament de Ciències Polítiques i Socials) de la Universitat Pompeu Fabra

Josep SOLER, Llicenciat en Ciències Polítiques i de l'Administració (UAB) i Col·laborador en el Grup de Recerca en Ciència Política (Departament de Ciències Polítiques i Socials) de la Universitat Pompeu Fabra

Josep M. VALLÈS, Catedràtic de Ciència Política i de l'Administració. Departament de Ciència Política i Dret Públic de la Universitat Autònoma de Barcelona. (jm.valles@cc.uab.es)

Antoni VALLÈS, Llicenciat en Ciències Polítiques i de l'Administració (UAB). Col·laborador d'Investigació.

II. LA VIDA ELECTORAL A CATALUNYA: LES ELECCIONS ENTRE 1989 I 1996.-

II. LA VIDA ELECTORAL A CATALUNYA: LES ELECCIONS ENTRE 1989 I 1996.-

INDEX

- A. INTRODUCCIÓ.-
- 2. LES ELECCIONS AL PARLAMENT EUROPEU DE 15 DE JUNY DEL 1989 -
  - 2.1 *El context polític*
  - 2.2 *Les forces polítiques i la campanya.-*
  - 2.3 *Els resultats electorals*
  - 2.4 *Les conseqüències polítiques*
- 3. LES ELECCIONS GENERALS DEL 29 D'OCTUBRE DE 1989 -
  - 3.1 *El context polític*
  - 3.2 *Les forces polítiques i la campanya*
  - 3.3 *Els resultats electorals*
  - 3.4 *Les conseqüències polítiques.-*
- 4. LES ELECCIONS LOCALS DEL 26 MAIG DE 1991 -
  - 4.1 *El context polític*
  - 4.2 *Les forces polítiques i la campanya.-*
  - 4.3 *Els resultats electorals.-*
  - 4.4 *Les conseqüències polítiques.-*
- 5. LES ELECCIONS AL PARLAMENT DE CATALUNYA DEL 15 DE MARÇ DE 1992
  - 5.1 *El context polític*
  - 5.2 *Les forces polítiques i la campanya.-*
  - 5.3 *Els resultats electorals.-*
  - 5.4 *Les conseqüències polítiques.-*
- 6. LES ELECCIONS GENERALS DEL 6 DE JUNY DE 1993
  - 6.1 *El context polític*
  - 6.2 *La forces polítiques i la campanya.-*
  - 6.3 *Els resultats electorals.-*
  - 6.4 *Les conseqüències polítiques*
- 7. LES ELECCIONS AL PARLAMENT EUROPEU DEL 12 DE JUNY DE 1994
  - 7.1 *El context polític.*
  - 7.2 *Les forces polítiques i la campanya.-*
  - 7.3 *Els resultats electorals.-*
  - 7.4 *Les conseqüències polítiques.-*
- 8. LES ELECCIONS LOCALS DEL 28 DE MAIG 1995
  - 8.1 *El context polític.-*
  - 8.2 *Les forces polítiques i la campanya a Catalunya.-*
  - 8.3 *Els resultats electorals*
  - 8.4 *Les conseqüències polítiques.-*
- 9. LES ELECCIONS AUTONÒMIQUES DEL 19 DE NOVEMBRE DEL 1995
  - 9.1 *El context polític.-*
  - 9.2 *Les forces polítiques i la campanya.-*
  - 9.3 *Els resultats electorals.-*
  - 9.4 *Les conseqüències polítiques.-*
- 10. LES ELECCIONS GENERALS DEL 3 DE MARÇ DEL 1996.-
  - 10.1 *El context polític.-*
  - 10.2 *Les forces polítiques i la campanya.-*
  - 10.3 *Els resultats.-*
  - 10.4 *Les conseqüències polítiques.-*

LA VIDA ELECTORAL A CATALUNYA: LES ELECCIONS ENTRE 1989 I 1996.-

Josep M. Vallès

(amb la col.laboració de Josep Soler)

1. INTRODUCCIÓ.-

De l'anàlisi seqüencial de les eleccions celebrades entre 1989 i 1996 a Catalunya, en podem desprendre algunes observacions de caire global referides al ritme de les consultes, al grau de mobilització de l'electorat, a la relació entre nivells electorals i a la singularitat del mapa polític català. Presentem aquestes observacions en forma d'introducció al tractament individualitzat de cadascuna de les consultes electorals celebrades en el període de referència.

a) Un ritme electoral intens

En els vuit anys que van de 1989 a 1996, l'electorat català ha participat en nou consultes electorals. El ritme, doncs, és intens ja que equival a un promig de més d'una elecció per any. Només l'any 1990 no contemplà cap elecció, mentre que foren dues les que se celebraren els anys 1989 i 1995. Aquesta intensitat ha continuat la tònica iniciada des del restabliment de la democràcia, amb les primeres eleccions generals de 1977. En termes comparats, pot considerar-se superior al d'altres democràcies, on els mandats de les corresponents legislatures són més llargs, on es fan coincidir en una mateixa data les eleccions de diferent nivell o on no existeix -per ara- el nivell subestatal o autonòmic.

Pel que fa al període que analitzem, en tres ocasions (1989, 1993 i 1996), els electors catalans participaren en l'elecció del parlament espanyol, mentre que ho feren en dues

ocasions per cadascun dels altres nivells institucionals: municipal (1991 i 1995), autonòmic (1992 i 1995) i europeu (1989 i 1994). L'eficiència d'un ritme de consultes com les que descrivim per a la "qualitat de la democràcia" pot ser qüestionada, des de la perspectiva del rendiment institucional.

b) Una mobilització desigual

El tractament cronològic que hem escollit per a descriure el context, els actors i els resultats electorals i polítics de cada consulta obliguen a distingir les característiques dels quatre nivells institucionals -local, autonòmic, estatal i europeu-. A més del seu específic objectiu institucional -elecció d'òrgans col·legiats diferents-, cadascun d'aquest tipus de consulta és percebut de manera relativament diversa pels seus actors: partits, líders, mitjans i, finalment, electors.

Amb les dades disponibles i en paral·lel amb el que coneixem d'altres països, és possible discernir la jerarquització en quant importància que s'atribueix a cadascuna d'aquestes consultes. El ritme polític principal és marcat, generalment, per les eleccions generals o al parlament de l'Estat: són les consultes percebudes com a més decisives i, en conseqüència les que generen major mobilització per part de tots els agents i, especialment, dels electors.

En l'altre extrem d'aquesta jerarquia, trobem les eleccions al parlament europeu. Tot i la valoració positiva dominant a Espanya respecte de l'integració a la Comunitat Europea -actualment, Unió Europea-, persisteix la desdibuixada imatge que les seves institucions tenen davant l'opinió. Això porta a la consideració secundària que reben de part dels propis partits i també dels electors.

Les eleccions locals i autonòmiques se situarien en una franja intermèdia, més condicionades per circumstàncies específiques del corresponent escenari polític. En el cas de les eleccions municipals, és difícil establir una apreciació global, per la mateixa varietat de situacions locals. Pel que fa a les eleccions autonòmiques -i en el cas específic de Catalunya- pot advertir-se una més gran dispersió en l'apreciació que en fan els actors: mentre que alguns actors -partits nacionalistes, sectors de l'electorat afins a aquestes formacions- les consideren d'importància capital per a la seva pròpia afirmació, altres sectors les contemplen com a menys decisives i fins i tot alienes a les seves preocupacions polítiques principals i tradueixen aquesta disposició en una abstenció repetida.

En conclusió, es confirma la tendència a la baixa participació característica de l'electorat català, fins i tot inferior a la registrada en l'etapa 1977-1988. Aquesta desmobilització s'aguditza en el període 1989-1992 i es recupera lleugerament a partir de les eleccions generals de 1993.

c) Un cicle político-electoral dominant

L'existència de quatre nivells electorals, amb els seus corresponents cicles temporals, no implica l'aïllament entre les dinàmiques respectives d'aquests nivells. Es pot afirmar que tots ells es veuen sotmesos a la influència d'un "clima polític general", de tal manera que -tot i conservar la seva especificitat- els diversos tipus de consulta són condicionats per l'evolució de l'escenari de la política estatal.

Si ens guiem per la participació com a indicador més objectiu, comprovarem que -tot i la seva baixa consideració i escassa capacitat de mobilització de l'electorat-, unes eleccions celebrades sota una dinàmica d'enfrontament polític intens com les europees de 1994 o les locals de 1995 acaben generant un comportament més participador que el que "correspondria" d'acord amb la jerarquia d'importància dominant.

La primera anticipació de l'inici d'un nou cicle polític es revelaria en les eleccions generals de 1993. Aquestes eleccions signifiquen el punt d'inflexió en una seqüència electoral iniciada en la dècada dels 90, caracteritzada pel desgast creixent del govern del PSOE i per la gradual i molt lenta definició del PP com alternativa. Sota la influència d'un cicle econòmic advers iniciat el 1991 a totes les economies europees però que l'opinió espanyola no registra fins a finals del 1992, l'oposició anirà endurint-se, la tensió anirà creixent i la competitivitat s'intensificarà fins a fer viable la substitució de la majoria del PSOE per una majoria dirigida pel PP. Aquest **crescendo** de tensió en la política general espanyola condiciona en bona manera les consultes de tots els nivells, convertides en **test** o "primàries" del suport recollit en cada moment pel govern i per l'oposició, amb independència del seu objectiu institucional. Això explicaria la lleugera recuperació de la participació en totes les eleccions, a partir de les generals de 1993.

d) La singularitat catalana

D'una ràpida comparació entre el comportament electoral català i el de la resta de l'electorat espanyol, podem concloure dues diferències d'importància: la persistència d'una menor participació i una distribució del vot més fragmentada.

Des de les primeres eleccions de la democràcia restablerta l'any 1977, la societat catalana manifesta menys predisposició a la participació electoral que altres comunitats i que el conjunt de l'Estat. En pràcticament totes les eleccions de qualsevol nivell institucional, Catalunya se situa entre les comunitats més abstencionistes -juntament amb Galícia, País Basc i Canàries- i sempre per dessota de la mitjana de tot l'Estat. Aquesta característica s'aguditza precisament en les eleccions autonòmiques, les que mobilitzen menys l'electorat, immediatament després de les europees. Aquest fenomen -propi de totes les eleccions de segon ordre- presenta a Catalunya un grau més intens, generant un debat polític-politològic sobre la denominada "abstenció diferencial", el seu abast i el seu sentit.

Per altra part, el mapa electoral català -o el seu mercat electoral- segueix conservant les característiques del període 1977-1989: major fragmentació que el mapa estatal i paper principal i alternatiu del PSC i de CiU, acompanyats d'altres tres forces polítiques amb representació minoritària. Pel que fa a la fragmentació, Catalunya se separa en totes les consultes de la tendència a un major equilibri entre dues grans forces estatals -PSOE i PP-, no solament en les eleccions autonòmiques, sinó també en les generals.

L'alternança de la primacia entre PSC i CiU es desplega en arenes polítiques diferents. Mentre que el PSC manté un primer lloc en totes les eleccions generals, CiU ocupa la primera posició en les autonòmiques. En aquest moviment d'alternança, la posició de CiU millora relativament: la distància que separa el PSC i CiU en les eleccions generals disminueix, mentre que es manté o s'incrementa la que separa CiU del PSC en les eleccions autonòmiques. La capacitat de CiU per a incrementar la seva quota d'electorat en les eleccions d'àmbit estatal no té paral·lel en la capacitat del PSC per a conservar la

seva en la mateixa proporció en els dos tipus d'eleccions. Pel que fa a les eleccions locals, segueix repetint-se també un mateix patró: el PSC domina en menys municipis, però que agrupen la majoria de la població catalana, mentre que CiU guanya en més municipis amb menor quota de població agregada.

El paper de les altres formacions -PP, IC i ERC- és secundari, especialment si comparem la posició aconseguida pel PP en l'àmbit espanyol. Tot i així, aquest partit millora la seva posició, impulsat per la dinàmica estatal, mentre que IC s'estanca. Pel que fa a ERC, la seva presència presenta una lleugera tendència a l'alça.

Així doncs, en els seus trets essencials el patró de distribució del vot a Catalunya durant aquest període ha conservat una estructura molt diferent de la registrada en el conjunt de l'Estat. I, per altra part, aquesta estructura ha revelat una estabilitat superior a la que s'ha expressat en el conjunt de l'Estat, on l'ascens gradual del PP i el seu equilibri amb el PSOE ha deixat enrera un període d'hegemonia socialista. No obstant això, encara no és segur que aquest canvi de cicle hagi ja esgotat el seu impacte potencial sobre l'àmbit català i les seves característiques electorals. Tant pel que fa al cantó de l'oferta que els partits presenten, com pel que fa a la reacció dels electors, resten per contestar interrogants d'interès. El canvi generacional d'un electorat cada cop més distant de les pautes socialitzadores de la transició de 1977-1980, la crisi més o menys declarada de les formacions polítiques actuals, la resistència a la renovació dels seus lideratges o l'opció de CiU de jugar un paper actiu en la política espanyola són factors que poden repercutir també en un futur canvi d'orientació de l'escenari polític-electoral català.

2. LES ELECCIONS AL PARLAMENT EUROPEU DE 15 DE JUNY DEL 1989

2.1 El context polític

Les eleccions europees són generalment considerades com a eleccions de "segón ordre" per la seva escassa capacitat de mobilització dels electorats i per la feble presència de les qüestions de política europea en els debats de campanya, generalment més centrada en la política interna que no en la comunitària.

A més i a diferència de les primeres eleccions europees de 1987 -convocades simultàniament amb les locals i les autònòmiques per a les CCAA de l'art. 143 de la Constitució-, les segones eleccions al Parlament europeu després de la incorporació d'Espanya a la Comunitat van celebrar-se -d'acord amb la normativa corresponent- en data prefixada en tots els Estats membres, sense que coincidissin amb cap altra consulta d'abast estatal.

En aquella data -15 de juny-, havien passat sis mesos després de la vaga general del 14 de desembre de 1988, considerada com un dramàtic punt d'inflexió en les relacions entre el Govern i els sindicats UGT i CCOO. El seguiment massiu de la vaga -tot i la diversitat de factors que l'explicaven- revelava una situació sorprenent: la primera vaga general de la democràcia se celebrava contra la política d'un govern d'esqueres que disposava d'una còmoda majoria absoluta obtinguda només un any i mig abans en les eleccions generals de 1986.

Amb aquesta vaga s'havia trencat definitivament el clima de "consens social", iniciat en els anys de la transició amb els "pactes de la Moncloa" i que havia estat posat a prova per la dura política de reconversions industrials del Govern de González i l'orientació monetarista dels seus ministres Boyer i Solchaga. Amb una oposició parlamentària feble, va correspondre als sindicats majoritaris -UGT i CCOO- de canalitzar el descontent d'amplis sectors socials fins arribar a la vaga general de 1986, amb la que es reclamava una suavització de les polítiques restrictives i una major participació dels assalariats en els beneficis de la recuperació econòmica.

Les eleccions europees de juny de 1989 podien servir, doncs, per a comprovar si l'èxit de la protesta social s'expressava ara políticament. Per tant, passava a segon terme l'objectiu institucional propi d'aquesta consulta: l'elecció de representants al Parlament d'Estrasburg, les funcions i la importància simbòlica del qual no han acabat de ser percebudes per la ciutadania europea.

No és d'estranyar, doncs, que les qüestions pròpiament europees fossin a penes presents en el context polític de juny de 1989: ja no tenien la relativa importància simbòlica de les primeres eleccions europees de 1987, amb les que havia culminat institucionalment una integració d'Espanya a la Comunitat Europea feta -a diferència d'altres països- sense discrepàncies polítiques d'importància. Per damunt de tot, les eleccions de juny de 1989 presentaven, doncs, un caràcter de "primàries" respecte d'unes possibles eleccions generals espanyoles anticipades i servien per a dibuixar les estratègies del govern i dels partits de l'oposició.

Molt més en segón terme, apareixia una dimensió autonòmica, en la discussió sobre el paper de les "regions" en la Comunitat Europea. Els partits nacionalistes -CIU, PNV i EA- reclamaven novament la implantació de la Comunitat Autònoma com a

circumscripció electoral, per tal d'afavorir la representació de les forces polítiques d'àmbit no estatal en el Parlament Europeu. En algun cas, es reclamava també la definició d'una instància en la que les autonomies tinguessin la possibilitat d'intervenir més directament en la política europea o la coordinació entre parlamentaris europeus de cada CCAA., amb independència del seu partit d'adscripció.

2.2 Les forces polítiques i la campanya.-

La delimitació d'una circumscripció estatal única en les eleccions europees planteja als partits d'àmbit subestatal la necessitat de constituir candidatures coordinades que trascendeixin l'àmbit de la seva implantació natural. Pel que fa a les principals forces polítiques catalanes, la seva presència en la candidatures fou la següent:

- PSC, PP, CDS i IC presentaren el seus candidats en les llistes de les seves formacions afins d'abast estatal;
- CIU participà en solitari, sense que prosperés una eventual coalició o acord amb el PNV, que preferí altres al·liances més circumstancials.
- ERC formà la coalició "Por la Europa de los Pueblos", juntament amb EA (Eusko Alkartasuna) i el PNG (Partido Nacionalista Galego).

Per la seva banda, Entesa dels Nacionalistes d'Esquerra formà també una altra coalició -"Izquierda de los Pueblos"- amb altres forces nacionalistes minoritàries de l'Estat.

Aquestes coalicions específiques de les eleccions europees tingueren caràcter instrumental, amb contingut programàtic molt vague que no anava més enllà d'afirmar la necessitat d'una presència de forces nacionalistes en les institucions europees. La seva finalitat era, doncs, facilitar una mínima representació parlamentària, sotmesa a pactes de composició de llistes i fins i tot a eventual rotació de càrrecs.

2.3 Els resultats electorals

Examinant els resultats electorals agregats, es confirmà l'escassa força mobilitzadora de les eleccions europees i l'estabilitat en les preferències electorals dels ciutadans.

2.3.1 La participació electoral.-

La participació fou molt baixa, tal com ha succeït ordinàriament en altres països comunitaris. No arribà al 55 per cent del cens, produïnt la més elevada abstenció (45 per cent) entre totes les consultes des de la transició democràtica. Se superava, doncs, l'abstenció de 1987 -35 per cent- en les anteriors europees.

Entre els 12 països comunitaris, Espanya es col·locava pràcticament en la mitjana de participació, lluny de la gran abstenció del Regne Unit (63 per cent del cens) o de Dinamarca o de la molt reduïda de Bèlgica (10 per cent) o Itàlia (19 per cent), on el vot era obligatori.

A escala espanyola, Catalunya se situà un altre cop entre les comunitats autònomes

més abstencionistes, amb gairebé el 50 per cent d'inhibició electoral, al costat de Galícia, Astúries, Balears, Canàries i Andalusia.

2.3.2. La distribució del vot.-

-- La distribució del vot a Espanya.

Pel que fa a les orientacions dels electors, la distribució presentà una forta estabilitat. Per altra banda, el caràcter fortament proporcional d'un sistema electoral amb circumscripció única només té un influència moderada en la fragmentació del vot, tot i que en aquestes eleccions apareixen més formacions amb representació europarlamentària.

El PSOE, des del govern, mantingué la seva posició dominant, sense pagar un cost significatiu de desgast i sense que els partits de l'oposició capitalitzessin -ni a la dreta ni a l'esquerra- l'èxit de la vaga general de 1986.

En l'àmbit espanyol, el PSOE obtingué la primera posició, amb un 40 per cent del vot i 27 escons dels 60 en disputa. Se situà en primer lloc en gairebé totes les províncies i CCAA espanyoles.

Tant el PP -amb un 20 per cent del vot i 15 escons- com el CDS -amb un 7 per cent i 5 escons- disminuïren en tres punts el vot aconseguit en les anteriors europees de 1987. Part d'aquesta pèrdua pot atribuir-se a la presència d'una candidatura Ruiz Mateos -promoguda per l'empresari andalús com a part de la seva estratègia judicial per beneficiar-se de l'immunitat parlamentària - que aconseguí gairebé el 4 per cent del vot i dos escons. La canalització del vot de protesta antisocialista cap a aquesta candidatura perjudicà els partits de l'oposició. Però la raó principal fóu el moment de canvi i d'indefinició política de la dreta i del centre-dreta, no recuperats de la preeminència electoral socialista.

Per la seva part, IU incrementà lleugerament la seva quota electoral - 6 per cent del vot i 4 diputats-, augmentant en un escó la seva participació en el Parlament. Però no es beneficià tampoc de manera significativa de la crítica d'esquerres al govern del PSOE.

Les diverses coalicions nacionalistes o regionalistes -inclosa CiU- reuniren entre totes elles un 14 per cent aproximat del vot, que els concedí un total de 7 escons.

-- La distribució del vot a Catalunya.

A Catalunya, l'estabilitat fou també la tònica dominant, sense alteracions notables respecte de les anteriors eleccions europees o de les últimes eleccions legislatives.

El PSC s'imposà clarament amb un 36,4 per cent del vot, xifra quasi idèntica a la de les europees de 1987.

CiU obtingué el segon lloc a Catalunya amb un 27,5% del vot, repetint també la quota obtinguda en les anteriors eleccions europees. Però una lleugera pèrdua de la seva proporció del vot estatal li suposà la pèrdua d'un escó, obtenint ara dos eurodiputats.

El PP i el CDS experimentaren també retrocessos similars als que patiren en el conjunt de l'Estat. El PP es manté com a tercera força catalana -amb el 8,6 per cent del vot-

IC seguí la tònica d'IU en el conjunt de l'Estat, amb un petit augment respecte al resultat de 1987. Tampoc a Catalunya, doncs, s'expandí la força d'IC entre l'electorat d'esquerres, tot i les grans tensions entre el govern del PSOE i els sindicats, culminant en la vaga general del 14-D.

**ELECCIONS PARLAMENT
EUROPEU 1989**

Participa
ció 51%

%
vots

CIU 27,9
ERC 3,3
IC 5,6
PP 8,7
PSC 36,8

Per la seva banda, la coalició "Entesa dels Pobles" -de la que formava part ERC- obtingué un seguiment molt baix a Catalunya, i amb el 3,3% del vot es col·locà en sisena posició.

2.4 Les conseqüències polítiques.-

Les eleccions europees, una vegada més, van ser disputades i percebudes en clau de política domèstica, més que no pas en clau de política comunitària sobre la que els partits espanyols i catalans no mantenien diferències rellevants. Pot afirmar-se que l'electorat ignorà l'oportunitat d'aprofitar aquestes eleccions per emetre -sense cost directe- un vot de càstig adreçat al govern socialista i a la seva política. Des d'aquesta perspectiva, es comprovava que l'oposició sindical al govern no s'havia convertit -ni en el pla dels electors, ni en el pla dels partits- en una alternativa política definida ni cohesionada.

La consulta de 1989, per tant, fôu interpretada com un "test" important per a comprovar el grau de suport del govern després de la crisi social de l'hivern de 1988. Les diferents forces polítiques -i, especialment, el PSOE- comptaven ara una dada rellevant per a redefinir les seves estratègies. Per part dels socialistes, aquests "eleccions primàries" favorables els permetien dissenyar el calendari polític intern en funció dels seus interessos, tal com es comprovaria amb la iniciativa de dissolució anticipada del parlament espanyol presa unes poques setmanes després.

3. LES ELECCIONS GENERALS DEL 29 D'OCTUBRE DE 1989

3.1 El context polític

La dissolució anticipada del parlament elegit el 1986 era una mesura preventiva de l'Executiu socialista, adoptada a la vista de determinades condicions del moment econòmic i polític. Des d'una perspectiva econòmica, una dinàmica de recuperació i l'absència de "pacte social" en els darrers dos anys afavoria un "recalentament" de l'economia, que exigiria novament algunes mesures d'ajust poc populars.

Des d'una perspectiva política, les eleccions europees de juny de 1989 havien revelat que el PSOE continuava amb un elevat suport electoral malgrat el descontent social expressat en la vaga de 1988. Per altra part, el PP -com a principal partit de l'oposició- semblava no haver consolidat una imatge d'alternativa creïble, ni un nou lideratge. La raó oficial per a la dissolució anticipada era la necessitat de comptar amb un govern sòlid per tal de preparar amb temps l'entrada en vigor de l'Acta Única Europea a principis de 1993.

Les previsions, doncs, eran favorables a la revalidació de la majoria socialista, en absència d'una alternativa viable: la incertesa principal afectava a l'abast d'aquesta majoria eventual i a si arribaria a ser absoluta.

3.2 Les forces polítiques i la campanya

Des de les primeres eleccions de 1977, cada nova consulta havia experimentat canvis entre els seus principals actors -partits principals o líders-, modificant l'oferta electoral. En aquesta ocasió es repetia aquesta situació de renovació, amb l'excepció del PSOE, ben assentat com a partit del govern.

-El **PSOE-PSC**, doncs, es presentava sense canvis d'importància. Continuava el lideratge indiscutit de Felipe González, malgrat algunes mostres de dissensió interna entre els sectors "oficialista" i crític. La novetat més important era la ruptura entre el partit i la UGT, la central sindical de tradició socialista. Les tensions del període anterior i la convocatòria de la vaga general de 1988 havien portat a un trencament personal i institucional dels llaços històrics entre el partit i el sindicat, les conseqüències electorals del qual s'haurien de comprovar. En la seva campanya, el PSOE exhibia com a èxits la consolidació de la democràcia, la recuperació de l'economia i la integració en la CE. Criticava la manca de programa alternatiu de l'oposició i el caràcter heterogeni i inestable que significaria una coalició opositora. Insistia en la necessitat de revalidar la majoria absoluta per tal de comptar amb un govern efectiu en el moment de prendre les decisions exigides pel procés d'integració europea.

-El centre-dreta presentava, en les seves candidatures, transformacions significatives. Pel que fa a AP, la legislatura 1986-1989 havia comportat pèrdua de vots, fuga de diputats i, finalment, dimissió del líder-fundador, Manuel Fraga. La seva substitució va

ser un procés complexe, fins a l'elecció de José M. Aznar, President de la Comunitat Autònoma de Castella-Lleó. D'aquest procés, en sortí un partit "refundat" i rebatejat: el Partido Popular, intentant una reorientació cap al centre i una renovació generacional dels seus dirigents i candidats. En plena etapa de reconstitució, el nou PP insistia bàsicament en denunciar l'implacable "rodillo" parlamentari de la majoria socialista i s'esforçava per a presentar-se com a alternativa consolidada, que podia ser reforçada amb coalició. En aquesta línia, exhibia els acords de caràcter local amb el CDS, entre els que sobresurtia el de l'Ajuntament de Madrid. I, simultàniament, evitava la confrontació directa amb els nacionalistes de CiU o del PNV, amb els que havia de comptar eventualment per a una majoria de coalició.

-El CDS continuava el seu intent de constituir-se en partit-frontissa, sota el lideratge de l'ex-president Adolfo Suárez i després d'haver canviat aliances a escala municipal i autonòmica en favor de majories de centre-dreta. Aquesta estratègia condicionava els seus plantejaments programàtics, sense trobar un referent clar en el panorama europeu i recolzant bàsicament en el capital de popularitat de Suárez.

-Pel que fa a IU, estrenava també nova direcció, presidida ara per Julio Anguita, ex-alcalde comunista de Còrdoba. IU havia, doncs, de superar el handicap d'un lideratge poc conegut entre una part de l'electorat, al qual adreçava un missatge molt combatiu contra la gestió política i econòmica del govern socialista. IU denunciava l'orientació "dretana" del govern, criticava fortament la seva política econòmica i exhibia el caràcter plural de les seves candidatures amb la inclusió d'ex-socialistes i independents d'esquerra.

-A Catalunya, en canvi, el panorama de forces polítiques no havia experimentat canvis notables, conservant cada formació principal el mateix lideratge que en les anteriors eleccions legislatives. Només IC apareixia ara per primera vegada en unes eleccions generals -després d'haver-ho fet a les autonòmiques de 1988-, substituint a la Unió de l'Esquerra Catalana, promoguda pel PSUC l'any 1986.

En la campanya general, els temes relacionats amb la construcció de l'Estat autonòmic tingueren en general poca presència, a diferència d'anteriors processos electorals, en els quals els principals partits manifestaren el seu posicionament sobre aquest tema. Però a Catalunya, en canvi, la tensió entre el govern central i el govern de la Generalitat sobre finançament i sobre transferència o exercici de diverses competències havia resultat agreujada per un altre factor, convertit en qüestió de política nacional: l'enfrontament entre el PSOE i CiU a causa del cas de Banca Catalana i de la querella presentada contra els seus antics gestors, entre els que destacava Jordi Pujol.

Finalment, cal fer notar l'escissió del nacionalisme moderat basc, després de l'enfrontament intern entre el president del Govern Basc Carlos Garaikoetxea i el líder del seu partit -el PNV- Xavier Arzalluz. El desenllaç d'aquesta crisi comportà l'aparició d'una nova formació: Eusko Alkartasuna (EA), dirigida per Garaikoetxea.

Com a qüestió general i en continuïtat amb eleccions anteriors, els mitjans públics de comunicació -ràdio i televisió- van ser també tema central de la campanya, criticats per l'oposició per la seva presumpta inclinació pro-governamental i per la manca de suficient debat entre els líders dels partits. Aquests debats -percebuts amb més o menys justificació- com eines capitals de la campanya no van trobar el seu espai, per manca d'acord entre els partits concurrents.

3.3 Els resultats electorals

Per primera vegada desde 1977, la proclamació de resultats va provocar polèmica política, amb intercanvi d'acusacions sobre frau electoral. Però només al districte de Melilla, l'elecció va haver de ser repetida, mentre que en altres circumscripcions les irregularitats o no van ser provades o no van ser prou rellevants per alterar els resultats. El debat jurídic-polític -sovint de to agre i crispat- va culminar en el Tribunal Constitucional, sense més resultat que posar de manifest la conveniència de professionalitzar tasques d'organització electoral i, especialment, de la confecció i actualització del cens.

En quant al resultat final, va revelar una notable continuïtat en el comportament electoral, tot i la presència d'alguns indicis de canvi. El PSOE conservà la seva posició dominant, a gran distància del PP, com a segon classificat. Les demés forces polítiques experimentaren en general canvis moderats de les seves quotes electorals.

3.3.1 La participació

En el conjunt de l'Estat, la participació se situà a unes dècimes del 70 per cent del cens, similar a la de les anteriors eleccions de 1986. La poca competitivitat explica que la participació es trobés en la banda baixa de l'oscil·lació que s'ha produït en totes les eleccions generals.

Catalunya presentà una participació lleugerament inferior a l'espanyola -per sota del 68 per cent del cens-, continuant entre les comunitats relativament més abstencionistes de l'Estat. No es va produir diferència notable entre les quatre circumscripcions, a diferència del que té lloc regularment en les eleccions autonòmiques i locals, en les quals s'observen disparitats territorials.

3.3.2 La distribució del vot.-

-- La distribució del vot a Espanya.-

El PSOE continuà essent el primer partit amb gairebé el 40 per cent del vot, tot i perdre un milió de vots corresponent a un 5 per cent dels sufragis. Conservà un gran avantatge respecte del segon partit classificat -el PP- i amb els seus 175 escons perdé per un sol escó la majoria absoluta aritmètica.

El PP, després de la seva crisi, "refundació" i canvi de lideratge, mantingué el seu percentatge de vots -un 25 per cent- i d'escons. La interpretació positiva d'aquest resultat portava a la conclusió de que -malgrat les incidències prèvies d'un període agitat del partit- una part molt considerable de l'electorat conservador havia mantingut la seva fidelitat envers aquesta opció.

L'increment més important en termes absoluts i relatius és el que beneficià a IU-IC, més que doblant el seu percentatge de vots -ara 9 per cent en comptes del 4.4- i d'escons -ara 17, en comptes de 7-. El transvasament a IU d'antics electors socialistes descontents amb la política del govern explicava aquest augment, com un eco llunyà de la vaga

general de 1988.

En canvi, el CDS -amb un 7.9 per cent dels sufragis- retrocedia en vots i en escons i s'allunyava de la seva pretensió de convertir-se en una frontissa per a constituir majories de centre-dreta o de centre-esquerra. Les seves oscil·lacions alhora d'optar per una o l'altra no l'havien beneficiat davant l'electorat.

Finalment, els partits nacionalistes i regionalistes -amb alguns canvis- conservaven la seva presència minoritària però significativa en el Congrés dels Diputats, al qual accedien nou partits o coalicions diferents, incloent-hi CiU.

-La distribució del vot a Catalunya.-

El PSC -amb el 35 per cent dels vots- experimentà a Catalunya un retrocés similar al PSOE a tot Espanya, perdent un 5 per cent del vot, equivalent a 175 mil sufragis. Tot i aixís, conservà el primer lloc que havia conquerit en totes totes les eleccions generals i municipals celebrades fins el moment.

ELECCIONS DIPUTATS 1989.-	CONGRES
Participa ció	67%
	% vots
CiU	32,7
ERC	3,4
IC	7,3
PP	10,7
PSC	35,5

CiU -amb el 32 per cent del vot- conservà el seu segon lloc a Catalunya. Amb un lleuger increment, disminueix la distància respecte del PSC. Tot i perdre una bona part del seu electorat de les eleccions autonòmiques, CiU consolidava gradualment una part d'aquells sufragis en les generals. Això la convertí en aquesta ocasió en la tercera força parlamentària -amb 18 diputats-, immediatament després després del PSOE i del PP.

El PP a Catalunya presentà novament un resultat molt inferior a la seva mitjana espanyola i amb una lleugera tendència al descens. Això revelava un cop més les dificultats d'implantació d'aquesta força conservadora a Catalunya, on competeix amb CiU pel vot de centre-dreta per part de CiU. Tot aixís, se situà en tercer lloc del mapa polític català, gràcies a que la dinàmica d'una elecció d'àmbit estatal li és més favorable que les eleccions autonòmiques o municipals on la feblesa del PP català és més evident.

IC, seguint la tendència d'IU en el conjunt de l'Estat, millorà els seus resultats de 1986, iniciant una certa tendència lenta i gradual al creixement. Amb un 7% dels sufragis, pràcticament doblà el seu vot de 1986, guanyant més de 100 mil vots i obtenint els millors resultats del partit en unes eleccions generals a Catalunya des de 1979, quan es

presentà sota les sigles del PSUC.

Altres dues forces polítiques -CDS i ERC-, es mantigueren estancades en l'àmbit català. El CDS no arribà al 4 per cent dels vots i obtingué un escó a la circumscripció de Barcelona. ERC no superava el 3 per cent dels sufragis i es quedava sense representació.

3.4 Les conseqüències polítiques.-

Aquesta elecció no alterà significativament el sistema de partits, com acabem de veure. En la dimensió parlamentària, el PSOE -amb 175 escons- li concedia al Congrés de Diputats els avantatges de la majoria absoluta de fet, tot i haver-la perdut clarament al Senat. Però no deixà de necessitar el suport d'alguna força minoritària per a obtenir la investidura: després de converses amb el PNV, fóu un vot dels nacionalistes canaris el que va sumar-se al grup socialista.

El PP no es resignà a aquesta situació i utilitzà les impugnacions per irregularitats menors electorals com a arma per a deslegitimar la victòria socialista. Per primera vegada en la curta història de la democràcia espanyola, el primer partit de l'oposició utilitzava recursos legals per a discutir uns resultats electorals. Tot i no tenir una incidència decisiva sobre el còmput global de l'elecció, el PP s'esforçava amb aquesta estratègia per a erigir-se en clara alternativa conservadora a l'opció socialista. Tenia base per fe-ho en l'increment de la seva presència en algunes comunitats autònomes, tot i la distància global que el separava del PSOE. Per la seva banda, l'èxit relatiu d'IU-IC donava a aquesta formació l'esperança d'anar erosionant el vot socialista des de l'esquerra.

Apareixien, doncs, indicis de major competitivitat de cara a futures conteses electorals autonòmiques i locals. Però, pot afirmar-se que, davant d'aquests indicis, el PSOE i el seu líder Felipe González reaccionaven públicament amb una considerable impassibilitat política, com si els canvis fossin del tot irrellevants.

4. LES ELECCIONS LOCALS DEL 26 MAIG DE 1991

4.1 El context polític

Atenent a una disposició de la normativa electoral, les eleccions locals són les úniques que se celebren en data fixa i en simultaneïtat amb les eleccions dels parlaments de les 13 CCAA regulades per l'art. 143 de la Constitució, atenent a una disposició legal. Això impedeix al Govern de maniobrar amb el cicle electoral en funció de les seves conveniències i ha d'acceptar la data de celebració de la consulta - el darrer diumenge de maig de cada quadrienni- i les condicions ambientals que l'acompanyen.

D'aquesta manera, quan es convocaren pel maig de 1991 les quartes eleccions locals de la democràcia, eren ja presents en el clima polític general símptomes importants

de canvi. Aquest canvi afectava a l'opinió pública sobre la reputació de personatges i de partits polítics, acusats de corrupció o de finançament irregular de les seves organitzacions. La qüestió havia passat ja a formar part de l'agenda política i havia provocat l'inici d'actuacions judicials que prosseguiran durant els anys següents.

Aquest clima polític general influí de manera diversa en els escenaris autonòmics i locals on se celebraren les eleccions. En molts d'ells, foren més importants els factors de política locals que no els de la política estatal, que actuaven de forma residual. En canvi, en algunes grans ciutats -i, especialment, a Madrid-, el canvi d'orientació electoral de determinats sectors s'explicaria més en funció de la dinàmica política general a la que hem alludit anteriorment: desgast socialista i recomposició gradual d'un centre-dreta guiat pel PP.

4.2 Les forces polítiques i la campanya.-

En l'àmbit general espanyol i pel que fa al PSOE, la divisió entre "oficialistes" i "guerristes" havia adquirit estat públic, després que Alfonso Guerra es veiés obligat a principis de 1991 a abandonar la Vicepresidència del Govern com a conseqüència dels escàndols que implicaven el seu germà. Havien començat a ser conegudes les presumptes irregularitats del finançament socialista (Filesa, RENFE). De la mateixa manera, el PP es veié involucrat també per les actuacions político-econòmiques del tresorer del partit Rosendo Naseiro i del President de Cantabria Juan Hormaechea. Per la seva part, CiU era implicada en relacions irregulars amb la societat Casinos de Catalunya.

En termes generals, pot afirmar-se que l'hegemonia socialista semblava haver entrat en una fase de decliu i que el PSOE es trobava ara a la defensiva davant de totes les forces d'oposició: el PP que centrava la seva crítica en la manca de respecte a les llibertats i a les regles d'honestedat polítiques, IU-IC que insistia en la desqualificació de la política econòmica i exterior del govern i CiU que imputava al PSOE una forta insensibilitat autonomista.

La repercussió local d'aquest fenomen és més difícil de calibrar, atesa la pluralitat de situacions. En qualsevol cas, les eleccions es presentaven també com a prova per a verificar en quina mesura resultava afectada la posició dominant que els socialistes havien aconseguit en gran part dels nuclis urbans més importants i en un bon nombre de comunitats autònomes.

A Catalunya, la situació municipal de partida es caracteritzava per l'hegemonia del PSC -amb més vots i més alcaldies en els municipis que reuneixen la majoria de la població catalana-, al costat d'una sòlida segona posició de CiU -amb més regidors i més alcaldes que el PSC, però distribuïts en municipis de menor importància.

Aquestes dues formacions s'esforçaren per consolidar i millorar la seva posició en els àmbits on tenien menor presència. Això explica la intensificació de la tendència a la penetració dels partits en l'esfera electoral municipal, en detriment de les candidatures estrictament locals o independents. Pràcticament tots els partits augmentaren la presentació de candidatures : a 876 municipis per CiU, a gairebé 500 -495- municipis per part del PSC o a 183 per part d'ERC.

En la confecció d'aquestes candidatures es produïren alguns episodis destacables. A

CiU apareixen discrepàncies entre els dos components de la coalició, com a resultat de la creixent autoafirmació de la personalitat política d'UDC liderada per Duran Lleida o com a resultat de tensions locals específiques. El PP patí les conseqüències de l'accidentat canvi de direcció, que havia passat de Fernández Díaz a Vidal-Quadras. Finalment, ERC -conduïda ara per Angel Colom- tingué l'oportunitat d'oferir electoralment la seva nova proposta, generacionalment rejuvenida i declaradament independendista.

Una altra tendència confirmada fôu la personalització de l'elecció en la figura dels candidats a Alcalde, cada cop amb presència més dominant en la política local. El cas de Barcelona era el més destacat: l'alcalde sortint Pasqual Maragall plantejà una campanya força centrada en la seva persona i el seu equip de govern, distanciant-se del seu propi partit, i subratllant com a mèrit principal l'obra de govern realitzada, el desenvolupament de la ciutat i sobretot l'èxit de la candidatura als Jocs Olímpics de la ciutat. CiU canviava un cop més el seu candidat -l'antic Conseller Josep M. Cullerell- en un intent de contrapesar la personalitat de Maragall.

Però aquesta tendència a la personalització no fôu exclusiva de la capital: és també freqüent a molts altres municipis on s'havia imposat el lideratge d'un alcalde fort per damunt o al marge de la seva procedència partidista.

4.3 Els resultats electorals.-

4.3.1 La participació.-

En el conjunt de l'Estat, la participació fôu particularment feble -62,8 per cent del cens-, la més baixa de totes les eleccions locals celebrades. Aquest increment de l'abstenció ha estat interpretat com a efecte del clima polític general abans esmentat: una part de la ciutadania manifestaria -en no mobilitzar-se- el seu rebuig per l'empitjorament de la situació política i econòmica i per les conductes irregulars d'alguns dels seus protagonistes. Com en altres eleccions, les poblacions de tamany intermedi -entre 20.000 i 400.000 habitants- foren les més abstencionistes, mentre que els extrems -nuclis de menor població i grans ciutats- es mobilitzaren més intensament.

Novament, Catalunya es mostrà un cop més com una de les comunitats autònomes menys participatives: només el 58 per cent del seu electorat expressà el seu vot, disminuint en un 11 per cent respecte de les anteriors eleccions locals. Aquesta caiguda de la participació fôu més intensa en la província de Barcelona i, especialment, a l'àrea metropolitana -on es concentren municipis de tamany mig-alt-, mentre que era menor o inexistent a les circumscripcions restants. La ciutat de Barcelona presentà, per la seva part, una menor abstenció que la resta de la seva àrea metropolitana, potser com a expressió de la mobilització generada pel caràcter simbòlic de l'ajuntament de la capital i de la capacitat d'atracció dels seus candidats principals.

4.3.2 La distribució del vot.-

--La distribució del vot a Espanya.-

Els resultats de les eleccions locals confirmaren la situació preeminent del PSOE, que aconseguí més del 38 per cent del vot, amb un lleuger increment -1,6 per cent- sobre les

eleccions locals anteriors. Per la seva banda, el PP es mantingué en segona posició, amb un 25 per cent del vot que significava un augment de més de 3 punts respecte de les eleccions locals de 1987. Els guanys d'aquestes dues forces polítiques derivaven en bona part del fracàs del CDS, reduït ara a un 3,8 per cent dels sufragis i amb pèrdues de gairebé 6 punts.

El PSOE obtingué el nombre més gran de regidors i d'alcaldes, però començà a detectar-se un descens de suport electoral en importants nuclis urbans. Com a resultat, perdé algunes alcaldies dels municipis més grans i de capitals de província (Madrid, València o Sevilla entre d'altres), que passaren ara a majories de centre-dreta. La competitivitat entre les dues primeres forces polítiques estatals començava a ser, en determinats nuclis urbans, més igualada i les coalicions per a constituir majories de govern postelectoral foren més complicades.

IU incrementà la seva base electoral, obtenint un 8,3 per cent del vot que li representà un bon augment en el nombre de regidors. Per la seva part, es mantenia la posició electoral dels partits d'àmbits subestatal i disminuïen els vots a candidatures independents.

Per la seva part, els resultats de les eleccions autonòmiques reflectiren, en termes generals, l'estabilitat del vot socialista i l'increment lleuger del vot "popular". Només en el cas de Madrid el canvi de distribució fou molt més acusat en favor del PP i amb un fort retrocés del PSOE: aquest resultat ha de ser retingut per la seva importància quantitativa i simbòlica i per les seves repercussions en eleccions successives.

--La distribució del vot a Catalunya.--

El vot a Catalunya es caracteritzà per la continuïtat com a regla general, amb menys modificacions que en el context general espanyol. L'esforç de les dues grans formacions catalanes -PSC i CiU- per penetrar en el territori controlat per l'adversari obtingué resultats poc significatius, mentre que les demés forces polítiques conservaren en termes generals les seves respectives posicions.

ELECCIONS LOCALS DE 1991

Participació	58%
	% vots
CIU	33
ERC	3,3
IC	9,5
PP	6,6
PSC	36,8
Agrup. Independents	7,7

-El PSC, amb un 36,7 per cent del vot -molt similar al de 1987-, confirmà la seva posició com el primer partit de Catalunya en nombre de vots. La seva implantació seguí essent més destacada en la província de Barcelona (39 per cent), gràcies al pes

demogràfic de la ciutat i de l'àrea metropolitana de Barcelona.

En el municipi de Barcelona, el govern municipal dirigit per Pasqual Maragall fou revalidat electoralment amb un percentatge de vot similar al de 1989 (43 per cent), que compensava el desgast de govern amb el clima pre-olímpic. CiU no aconseguia incrementar significativament el seu percentatge de vot i es mantenia pràcticament la mateixa distància entre els dos primers partits.

- **CiU**, per la seva banda, aconseguia el 33 per cent del vot. Obtenia novament els seus millors resultats en les poblacions de l'interior, municipis mitjans i petits i zones rurals en general, on la coalició té un vot molt fidel, superant el 40 per cent en les circumscripcions de Girona, Lleida i Tarragona. Això es tradueix en un alt nombre d'alcaldes i regidors i, indirectament, amb el control de les Diputacions provincials. Barcelona fou novament l'excepció d'aquesta situació, amb resultats menys destacats, tot i la penetració gradual que CiU aconseguí en nuclis de l'àrea metropolitana.

- **IC** se situà novament en tercera posició, amb un 9,5 per cent dels sufragis. El seu electorat seguí concentrat en els municipis de l'àrea metropolitana de Barcelona, amb gairebé un 12 per cent del vot. A les demés comarques, la seva presència no arribava al 4 per cent i es convertia en pràcticament testimonial. En aquesta ocasió, a més, IC fou perjudicada per la presentació en l'àrea metropolitana de Barcelona de les llistes del PCC, sector "prosoviètic" escindit del PSUC. Amb un suport molt minoritari, el PCC aconseguí no obstant una quantitat significativa de vots d'IC en alguns punts estratègics, restant-li representació i prenent-li l'alcaldia de Montcada i Reixac.

-La base electoral del **PP** es mantingué estancada. Obtingué un 6,6 per cent del vot, amb una distribució territorial molt desigual com efecte de la seva feble implantació local, amb els seus millors resultats relatius a Barcelona i Tarragona.

-L'esforç d'**ERC** en la presentació de més candidatures i en la renovació d'imatge contribuí a incrementar lleugerament uns resultats molts febles, que se situaren en el 3,3 per cent del vot català. A les províncies de Girona (5,8 per cent del vot) i a Tarragona (4,5 per cent) i en nuclis petits o mitjans de població aconseguí les seves cotes més elevades de suport.

4.4 Les conseqüències polítiques.-

En conjunt, els resultats electorals en aquestes eleccions locals a Catalunya es caracteritzaren per un pluralisme en el vot superior al del conjunt espanyol. Ara bé, aquest pluralisme a nivell global amagava una diversitat de situacions en cadascun dels municipis, amb un augment de les majories absolutes d'un o altre signe. En molt bona part el vot s'havia orientat al suport dels alcaldes sortints. El factor partit o ideologia quedava en un segon plà, de forma que no era rar que alcaldes de partits diferents haguessin estat reelegits per majoria absoluta en municipis propers i de característiques similars.

Les estructures locals del partit i, sobretot, el coneixement personal de l'alcalde i una experiència positiva de la seva gestió es manifestaren com factors clau del vot en aquest tipus d'eleccions, menys influïdes pel context polític, tant estatal com autonòmic.

El PSC aconseguí les alcaldies de tres capitals de província (Barcelona, Girona, Lleida),

les de les principals ciutats de l'àrea metropolitana i la presidència de la Diputació de Barcelona. CiU, per la seva part, aconseguí l'alcaldia de Tarragona capital i obtingué el major nombre d'alcaldes i regidors. Com a conseqüència de l'elecció indirecta dels Consells comarcals i de les diputacions, CiU obtingué també les presidències de la pràctica totalitat dels consells comarcals i de les Diputacions de Lleida, Girona i Tarragona, malgrat la seva menor quota de vots en aquestes demarcacions. Això comportava sovint que el govern d'una capital de comarca o nucli urbà important fós d'orientació diferent del seu corresponent Consell comarcal.

Allà on foren necessàries coalicions de govern per absència de majoria absoluta, foren fonamentalment factors locals els que determinaren la configuració de les aliances. En general, doncs, no hi hagué una política definida de la direcció nacional dels partits que orientés el sentit dels pactes locals: la varietat de circumstàncies municipals possibilità tota mena de combinacions entre les diferents minories. Pel que fa al cas de Barcelona, com a centre simbòlic del país, PSC i IC constituïren novament una majoria de govern sota el lideratge de Pasqual Maragall. Sembla, doncs, com si la fragmentació més intensa del mapa polític català respecte del mapa polític espanyol es convertís en un caleidoscopi encara més complexa quan s'observen els diferents escenaris locals, condicionats per les seves pròpies circumstàncies específiques.

5. LES ELECCIONS AL PARLAMENT DE CATALUNYA DEL 15 DE MARÇ DE 1992

5.1 El context polític

La dissolució anticipada decidida pel President Pujol va acabar amb la tercera legislatura del parlament català, que s'havia iniciat el 1988. La raó principal de la dissolució era evitar la coincidència de dates amb la celebració dels Jocs Olímpics de Barcelona previstos pel juliol de 1992. Juntament amb l'Expo de Sevilla, els Jocs culminaven una etapa d'eufòria econòmica i social, l'acabament del qual s'estava ja insinuant.

Com ja s'ha apuntat, l'inici de la legislatura havia estat conflictiu per causa de les tensions entre el PSOE i el govern central i CiU i el govern de la Generalitat, no solament per les discrepàncies sobre política autònoma, sinó per les conseqüències de l'afaire de Banca Catalana que gravitaren sobre el panorama polític de bona part de la legislatura. No obstant això, i de manera gradual s'havien produït avenços en determinats aspectes de la política autònoma (negociacions sobre finançament, policia autònoma, política radiotelevisiva, etc.). En el Congrés de Diputats, els resultats de les eleccions generals de 1989 havien obligat en alguna ocasió a tractes entre la minoria nacionalista i el grup socialista. Es reemprengueren, finalment, els contactes personals entre Felipe González i Jordi Pujol, tot i la resistència d'aquest últim a mantenir relacions directes amb el PSC i la seva direcció.

Quant a la posició i expectatives de les forces polítiques, CiU no se sentia amenaçada en la seva posició dominant. Els interrogants principals sobre els resultats residien en verificar si la coalició governant podria revalidar una tercera vegada la seva majoria absoluta o si els socialistes catalans es veurien afectats per les conseqüències dels casos Juan Guerra o Filesa. En una altra dimensió, s'havia de veure l'evolució del vot d'un CDS en decadència o d'una ERC sota la nova orientació independentista iniciada per Angel Colom.

5.2 Les forces polítiques i la campanya.-

Per acord entre els concurrents, la campanya electoral es reduí a quinze dies, amb intenció de disminuir les despeses electorals. La campanya va ser qualificada de "baixa intensitat", com a resultat de la voluntat de CiU -força segura de la seva posició- i del PSC -poc disposat a exposar-se a crítiques pels episodis ja comentats-. Les enquestes pre-electorals, per la seva part, confirmaven un gran avantatge de CiU, que li havia de permetre repetir la majoria absoluta a gran distància del PSC i de les demés forces polítiques.

Per totes aquestes raons, CiU tendia a evitar un debat massa llarg o massa intens i, com en ocasions anteriors, esperava treure avantatge de l'abstencionisme crònic d'un sector de l'electorat en les autonòmiques, una desmovilització que perjudica tradicionalment els partits d'àmbit estatal i, especialment, els socialistes.

No obstant això, el temor a una abstenció "excessiva" també registrada a les enquestes va portar finalment a tots els partits a fer crides a la participació, per evitar l'inhibició dels seus electors més fidels i la relativa deslegitimació de la pròpia elecció.

CiU, per la seva banda, renovà sensiblement la composició de les seves llistes electorals com a resultat d'una política interna del partit. La seva línia de campanya es basava, com en altres ocasions, en l'afirmació de la seva idoneïtat pràcticament exclusiva per a defensar els interessos de Catalunya, en la personalitat i bona valoració del president Pujol i de la seva obra de govern i en la reivindicació de noves competències per a la Generalitat.

El PSC adoptà una tònica més continuista en la confecció de les llistes, novament encapçalades per Raimon Obiols, primer secretari del partit i candidat a la presidència. La seva campanya es basava fonamentalment en l'oportunitat de privar a CiU de la majoria absoluta, per a facilitar el control parlamentari i dotar de més pluralisme a la gestió de la Generalitat.

La continuïtat caracteritzà també les candidatures d'IC. Sobre les seves posicions programàtiques, IC accentuà la seva orientació cap als moviments alternatius d'esquerra, dins l'àmbit del feminisme, l'ecologisme i el pacifisme, mentre que alguns col·lectius nacionalistes d'esquerra es desviaven ara cap l'ERC de Colom.

En el cas d'ERC, hi hagué canvi de candidatures -per renovació de dirigents i de generacions- i canvi d'orientació programàtica, amb un misatge clarament independentista i molt dirigit a sectors d'electors joves. S'adoptaren accions de campanya més espectaculars i amb una bona explotació de l'espectacularitat mediàtica, per tal de compensar la inferioritat de recursos econòmics.

El PP havia renovat també el seu lideratge a Catalunya i la seva estratègia, en un procés no exempt de conflicte. Encapçalat ara per Aleix Vidal-Quadras i amb el suport de José M. Aznar, el PP adoptà una línia d'oposició més clara al govern de CiU, intentant recuperar la part d'electorat centrista i escassament nacionalista que CiU havia aglutinat en els darrers anys. D'aquesta manera, el PP volia abandonar la posició marginal que ocupava a Catalunya, una necessitat inescapable si volia augmentar la seva força en tot l'àmbit estatal.

El CDS es presentà a les eleccions en plena decadència electoral a tot l'Estat, marcat per la crisi de 1991 i la retirada del seu fundador Adolfo Suárez. Amb la incorporació com a cap de llista d'una candidata poc coneguda -Teresa Sandoval- i amb elements programàtics de to liberal-radical, la pretensió del CDS era conservar un espai de centre inconformista i no nacionalista que li permetés una presència parlamentària.

5.3 Els resultats electorals.-

El fort increment de l'abstenció i l'estabilitat en la correlació de forces foren les dades més rellevants dels resultats, que -en termes generals- confirmaren els pronòstics de les enquestes. Es repetia la victòria per majoria absoluta de CiU i deixava novament a molta distància un PSC, que seguia manifestant la seva debilitat relativa en les eleccions autonòmiques. Els elements de canvi més importants foren l'important ascens d'ERC i la pràctica desaparició del CDS.

5.3.1 La participació.-

La participació -menys del 55 per cent de l'electorat- se situà en la cota més baixa de tota la sèrie electoral catalana, provocant la reacció preocupada dels observadors i dels dirigents polítics. Catalunya ocupava la posició més abstencionista entre les Comunitats Autònomes de l'Estat.

Per províncies, Barcelona i Tarragona registraren les participacions més febles, mentre que Lleida i, especialment, Girona foren les més participatives. Aquesta pauta repetia la ja coneguda d'altres eleccions. De manera particular, l'abstenció es concentrà en els nuclis urbans i industrials de les àrees metropolitanes de Barcelona i Tarragona.

Entre els factors explicatius d'aquesta elevada abstenció, una competència electoral poc intensa reforçava l'actitud d'inhibició que les eleccions autonòmiques provoquen en sectors amplis de la població treballadora d'origen immigrant. A més, el clima polític general -marcat ja pels escàndols de corrupció política en l'àmbit estatal- accentuaren la passivitat de sectors menys polititzats de l'opinió. Tal com ha succeït en altres eleccions autonòmiques, aquesta abstenció ha afectat més directament els partits d'àmbit estatal i, particularment, el PSC.

ELECCIONS CATALUNYA 1992.-	PARLAMENT DE
Participació	55%
	% vots
CiU	46,2
ERC	8,0
IC	6,5
PP	6,0
PSC	27,6

5.3.2 La distribució del vot.-

Ni el sistema electoral ni el sistema parlamentari de partits es modificaren substancialment com a efecte d'aquestes eleccions. Pel que fa a les dues forces més importants, CiU conserva la seva força, mentre que el PSC perdé posicions absolutes i relatives. Entre les formacions menors, ERC i PP milloraren els seus resultats i, en canvi, IC retrocedí lleugerament.

- **CiU** -amb més del 46 per cent del vot- fóu novament la formació majoritària, augmentant la seva distància respecte del PSC, com a segon partit classificat. En termes absoluts no guanyà més vots, però -en un context altament abstencionista- demostrà la capacitat de retenir la fidelitat d'un bloc molt important de l'electorat. Els seus millors resultats es donaren novament a les circumscripcions de Lleida i Girona, superant el 50 per cent del vot. Però políticament fóu important el lleuger creixement experimentat a la circumscripció de Barcelona i de la seva àrea metropolitana, on assolí posicions que no havia aconseguit en comicis anteriors. Aquesta penetració en territoris fins aleshores poc favorables a la seva presència és resultat del trasvasament de vots que CiU aconsegueix en les autonòmiques per part d'electors que en les generals prefereixen altres partits.

- El **PSC**, per la seva banda, obtingué el seu resultat electoral més baix, amb un 27 per cent del vot. Amb aquesta pèrdua en resultats absoluts i relatius, el PSC fóu castigat per l'elevada abstenció, per la repercussió del desgast general del PSOE i per la seva oposició poc definida a CiU en el parlament de la Generalitat. Això es reflectí en majors pèrdues en la circumscripció de Barcelona, la seva zona de major implantació tradicional, on el PSC és penalitzat pel denominat "vot dual" d'aquells electors que donen suport als socialistes a les eleccions generals, però s'abstenen o li neguen el vot en les autonòmiques. La pèrdua en vots del PSC entre aquests dos tipus d'eleccions ha arribat al 40 per cent del seu electorat.

- Entre els demés partits que no superen el 10 per cent dels vot, els resultats d'**ERC** poden qualificar-se d'èxit en termes relatius al seu punt de partida. Amb gairebé el 8 per cent del vot, doblà el seu resultat anterior i es col·loca en tercera posició, superant IC i PP. El seu creixement fóu més intens en zones d'alta implantació de CiU (comarques interiors, àrees rurals), on augmentà el vot mobilitzant electors joves abstencionistes i també a costa d'antics electors d'altres partits, atrets per la seva proposta independentista.

- Pel que fa a **IC**, la seva línia ascendent queda estancada. Amb el 6,5 per cent del vot, conserva la mateixa quota electoral, però perdé prop de 40.000 vots en termes absoluts. La seva àrea d'influència es concentrà novament a Barcelona, mentre que els seus resultats més pobres se situaren a Lleida i Girona. La pròpia dificultat del projecte d'IC -una esquerra post-comunista, amb apertura a altres col·lectius i moviments socials radicals- tenia poc ressò entre un potencial electorat d'esquerra decebut amb les propostes socialistes.

- El **PP**, amb el gairebé 6 per cent i un augment de 14 mil vots, semblà recuperar-se de la crisi experimentada en les anteriors eleccions autonòmiques de 1988. Però la seva quota electoral seguí essent molt inferior a la de la resta de l'Estat. Territorialment, la seva estructura es mantenia invariada, amb millors resultats a Tarragona -7 per cent del

vot- i el seu punt més feble a Girona -menys del 4 per cent-. En conjunt, no es beneficià de la desaparició del CDS, ni aconseguí retenir una part substantiva del seu electorat a les eleccions generals. El seu espai polític a Catalunya no s'amplia, a l'haver de competir amb CiU per l'electorat moderat o centrista. La recent renovació de la seva direcció i de la seva orientació no permetia, per altra part, convertir aquestes eleccions en un test definitiu de la nova estratègia.

5.4 Les conseqüències polítiques.-

Com a efecte d'aquests resultats, la composició parlamentària i la dinàmica política no s'alteraren de manera substancial, tot i haver-hi una certa renovació de personal polític en la majoria dels grups parlamentaris. CiU reforçà la seva majoria en dos escons, PSC i IC en perderen dos i el PP un. Només ERC modificà positivament la seva presència de manera notable al passar de sis a onze diputats, convertint-se en el tercer grup. El CDS desaparegué de l'escena parlamentària.

Aquest mapa seguia assegurant a CiU una majoria confortable, sense indicis de que l'oposició pogués constituir una alternativa a mig termini. La majoria d'un electorat poc mobilitzat havia revalidat el seu suport a Jordi Pujol i a CiU, hegemònica en la política autonòmica catalana. Sembla com si només alguns canvis en el panorama polític espanyol -cada cop més agitat- poguessin influir en el futur sobre la relació de forces entre partits a Catalunya.

6. LES ELECCIONS GENERALS DEL 6 DE JUNY DE 1993

6.1 El context polític

L'any 1993 havia començat amb la posta en marxa del mercat únic europeu, en aplicació de l'Acta Única. Però aquest pas en l'integració europea es feia en condicions econòmiques no previstes, marcades per una recessió profunda a totes les economies occidentals. Espanya havia pres consciència d'aquestes condicions, immediatament després de la celebració eufòrica dels Jocs i de l'Expo de 1992. El canvi de clima social, econòmic i polític arribà més tard que en altres països, però més sobtadament. Això provocà el pessimisme creixent de l'opinió, que ressaltava -no tant els èxits de les polítiques socials de la dècada socialista- com alguns problemes estructurals molt greus: la destrucció continuada de llocs de treball, la taxa d'atur més elevada de la UE, juntament amb tensions inflacionistes i les crisi -oberta (KIO) o pressentida (Banesto)- d'alguns grans grups econòmics. Es deteriorà profundament el clima de confiança en la situació. Finalment, a la primavera de 1993, el sistema monetari europeu entrà en crisi per acció d'alguns especuladors i la pesseta en fou una de les víctimes, amb una forta devaluació.

Tot això contribuïa a que anés debilitant-se la posició del govern socialista. Al PSOE li tocava pagar -com a responsable del govern- el preu del desprestigi general de la política, provocat per episodis de corrupció, de finançament irregular i d'especulació financera. L'impacte de la profunda crisi del sistema polític italià i dels seus partits, vehiculada pels mitjans de comunicació, reforçava el clima d'opinió pessimista. Sectors de les poblacions urbanes i de l'electorat més jove protagonitzaven aquesta actitud crítica.

Ni el Govern ni el PSOE semblaven capaços de reaccionar amb l'agilitat necessària per a recuperar-se del desgast experimentat i exercir novament una certa capacitat de direcció. Dividits ja obertament entre "renovadores" i "guerristas", els socialistes semblaven entretinguts en la seva crisi interna, amb moltes dificultats per a recuperar credibilitat. La decisió de González de convocar anticipadament les eleccions tenia també explicació en clau interna del seu partit, amb l'objectiu de superar la divisió i d'obligar a les dues faccions a respondre conjuntament al desafiament electoral.

Per la seva part, el PP -que havia acceptat a desgrat els resultats de 1989- havia anat reforçant la seva cohesió interna, afirmava la seva voluntat de girar cap al centre sociopolític -on era conscient que es guanyen les eleccions- i intentava sense massa èxit construir una imatge de líder -José M. Aznar- com alternativa a la presència dominant de Felipe González. L'oposició del PP al govern havia adoptat actituds molt agressives, acompanyades i de vegades incitades per alguns mitjans de comunicació.

Com a resultat d'aquesta doble estratègia i de les febleses socialistes, les enquestes reflectien un creixement sostingut del suport al PP i, fins i tot, una igualació amb el suport obtingut pel PSOE. En aquesta percepció de relativa equiparació, el PP veia la necessitat d'exercir una pressió permanent sobre el govern, centrada en els dos temes-clau: atur i corrupció. En aquesta llarga pre-campanya electoral, jugaven un paper molt

important els mitjans de comunicació privats i, especialment, les ràdios i televisions. L'expansió de les emissores de FM i la posta en marxa l'any 1990 de les primeres emissores privades de televisió havien canviat el panorama mediàtic. A partir de 1992-1993, alguns d'aquests mitjans començaren a adoptar posicions sistemàticament contràries al govern del PSOE, com actors destacats de l'escena política.

6.2 La forces polítiques i la campanya.-

Com ja s'ha dit, una intensa precampanya havia precedit la dissolució anticipada de les Corts i la convocatòria de noves eleccions. Quan la campanya pròpiament dita comença, els partits tenien ja definits els seus equips i els seus temes.

El PSOE renovà parcialment les seves llistes, amb un equilibri relatiu de "renovadores" i "guerristas". L'anunciada incorporació de candidats independents va quedar limitada a la inclusió d'alguns personatges coneguts, entre els que sobresortien els dos jutges Garzón i Pérez Mariño. D'aquesta manera, es volia donar una resposta simbòlica a les preocupacions socials en matèria de corrupció, tot obrint mínimament les candidatures a personal aliè a la classe política professional.

El PP reforçava la renovació generacional iniciada amb les eleccions anteriors. La majoria dels nous diputats de la legislatura dissolta continuaven a les llistes, juntament amb alguns personatges més tradicionals que asseguraven una certa continuïtat amb la història del partit conservador. Igualment, les expectatives d'incrementar la seva representació deixaven lloc a les candidatures per a personatges menys coneguts i més afins a la línia del propi Aznar.

IU experimentà fortes dificultats en el procés de les llistes d'alguns districtes, com expressió de les divisions internes dels darrers mesos. A la línia dominant dirigida per Julio Anguita s'oposava el corrent de "Nueva Izquierda" -amb dirigents prou coneguts com Cristina Almeida o Nicolàs Sartorius-. Finalment, va imposar-se la majoria "oficialista", sense deixar lloc a la minoria discrepant. Amb la ratificació d'un radicalisme d'esquerres, la majoria d'IU pensava beneficiar-se dels sectors populars descontents amb les polítiques i la crisi del PSOE.

El CDS, en una situació de decadència oberta, va tenir dificultats per a elaborar les seves candidatures. Una bona part dels dirigents i dels diputats sortints decidiren no continuar i va ser necessari recórrer a noms sense relleu polític per a completar les llistes. La seva implantació local era molt baixa i la situació financera crítica per manca de crèdit.

CiU renovà parcialment la seva candidatura, tot mantenint Miquel Roca i Junyent com a cap de llista. L'expectativa de la davallada del vot socialista permetia a CiU esperar dos efectes estratègicament i simbòlicament importants: convertir-se en clau - "Ara decidirem" a Madrid, era el seu slogan de campanya- d'un parlament sense majoria absoluta i esdevenir el partit més votat a Catalunya, superant el PSC en unes eleccions generals.

La situació d'empat "tècnic" que reflectien les enquestes preelectorals estimulà els esforços de la campanya. El paper dels mitjans audiovisuals -en lluita per majors quotes d'audiència- va creixer en importància, reforçant la personalització en els líders de l'enfrontament entre el PSOE i el PP, com a dues grans opcions amb

expectativa de conquerir la majoria. Els debats televisats "cara a cara" entre els dos dirigents visualitzaven aquesta personalització, fomentada pels propis partits. circumstancials.

Pel PSOE -afectat per les divisions internes, pels escàndols de corrupció i per les acusacions d'acció il·legal antiterrorista-, la figura del seu líder Felipe González constituïa un gran actiu amb el seu prestigi intern i internacional. En el cas del PP, pesava la necessitat d'acreditar la figura de José M. Aznar com un dirigent renovador, capaç de moderar el conservadurisme espanyol i legitimar-lo davant de sectors d'opinió centrista.

Aquesta personalització se superposava al debat polític, centrat en torn d'una situació econòmica i política -percebuda com a negativa per bona part de l'opinió-, de la credibilitat del PP com a alternativa de govern -posada en dubte fins i tot per sectors empresarials- i d'una eventual política d'aliances postelectorals davant la perspectiva d'absència de majoria parlamentària absoluta. En aquest darrer punt, CiU avançava la seva predisposició a facilitar la governabilitat -sense concretar de quina manera-, si s'arribava a acords en matèria de política econòmica i autonòmica.

6.3 Els resultats electorals.-

La percepció general de l'opinió de que -per primera vegada des de 1982- el resultat electoral era incert i la victòria de la dreta possible, va tenir com a primer efecte una elevada participació electoral. Però l'impressió pre-electoral -alimentada pels sondatges- d'una igualtat pràctica entre PSOE i PP va ser desmentida pel comportament efectiu de l'electorat, una part del qual es va mobilitzar a última hora per oposar-se a una eventual victòria de la dreta. D'aquesta manera i contra pronòstic, una majoria clara va seguir fidel al PSOE, deixant el PP més enrera del que s'havia previst. Efectes imprevistos d'aquest resultat foren una forta polèmica sobre la fiabilitat dels sondatges preelectorals i, especialment, un cert canvi en l'estratègia d'oposició del PP.

6.3.1 La participació.-

La ja esmentada incertesa sobre el desenllaç electoral va mobilitzar els electors de manera notable. En el conjunt de l'Estat, la participació superà el 76 per cent de l'electorat, sis punts superior a la de les anterior consulta de 1989. Aquest percentatge de participació se situava entre els més alts de la sèrie, després de les primeres eleccions de 1977 i de les que van portar el PSOE al govern per primera vegada el 1982. Però en termes absoluts aconseguia la màxima xifra de vots emesos de tota la història, amb més de 23 milions .

En sintonia amb la resta de l'Estat, la participació a Catalunya fou també molt elevada, apropant-se al 75 per cent del vot i superior en 8 punts a la de les anteriors eleccions generals. Tot i seguir entre les comunitats autònomes més abstencionistes, aquest increment de participació significà, en termes absoluts, que mig milió més de votants catalans participaren en les eleccions en comparació amb 1989. Aquest increment es produí de manera homogènia a totes les circumscripcions, amb efectes importants sobre la distribució del vot.

6.3.2 La distribució del vot.-

a) La distribució del vot a Espanya.-

Com ja s'ha apuntat, la distribució del vot reflectí un lleuger descens del PSOE i l'aument del PP, però va quedar lluny de l'equiparació de forces que pronosticaven observadors i sondatges. En tot cas i com a resultat de la bipolarització, s'accentuava la concentració del vot entre els dos primers partits que passava del 65 per cent al 73 per cent dels sufragis emesos, en detriment d'altres forces polítiques.

Amb el 38,6 per cent dels sufragis, el PSOE perdé menys d'un punt percentual respecte del seu resultat de 1989. Però l'aument de la participació li donà -en termes absoluts- més vots: més de 9 milions, la xifra més elevada des de 1982. Contra bona part de les prediccions, els socialistes obtenien la confiança d'un part majoritària de l'electorat, malgrat la situació política i econòmica. La fidelitat d'un nucli important de votants, la imatge positiva de Felipe González i el recel contra l'orientació dretana del PP convertit en vot útil d'esquerres reforçaven aquesta majoria relativa. Les pèrdues en favor d'IU o del PP quedaven compensades per la mobilització d'antics abstencionistes i de nous votants incorporats al cens electoral.

El PP va experimentar un increment espectacular: amb el 34,6 per cent vot, guanyava 9 punts percentuals i gairebé 3 milions de vots. Però, paradoxalment, aquest resultat -el millor de la seva història- va ser viscut com un fracàs, al constatar a distància que encara el separava del PSOE i, per tant, al no produir-se l'esperada alternància de majoria. El creixement del vot del PP es basava -a més de les aliances amb forces regionalistes de dretes- en la captació de nous electors, antics abstencionistes, bona part de l'antic CDS i alguns antics votants socialistes. Astúries, Balears, les dues Castelles, Galícia, Rioja i -en termes absoluts- Madrid li donaven els millors resultats.

Per la seva part, IU experimentava un petit augment, equivalent a mig punt percentual, però superant els 2 milions de vots com efecte de l'increment de la participació. El desgast del PSOE li reportava algun benefici, però en termes molt moderats i compensats probablement per l'abandonament de la campanya per part del seu líder Julio Anguita, com a resultat d'una malaltia repentina. Conservava la tercera posició, per davant de CiU i d'altres formacions menors. Per la seva part, el CDS -amb menys de mig milió de vots- desapareixia del parlament, en no obtenir representació.

Aquestes variacions del sistema electoral de partits tingueren un efecte capital sobre la composició parlamentària: per primavera vegada en els darrers deu anys desapareixia la majoria absoluta del PSOE -que conservava 159 diputats- i es plantejava la necessitat d'establir acords pluripartidistes per a la investidura del president del govern i per a garantir-ne l'estabilitat.

b) La distribució del vot a Catalunya.-

La distribució del vot a Catalunya no es diferencia massa de la de les eleccions generals de 1989, llevat de l'increment del PP i la pràctica desaparició del CDS. El PSC es mantenia com a primer partit, seguit de CiU a distància similar de la que mantenien des de 1989.

- El PSC -novament en primera posició- conservava la seva quota proporcional de vots i l'incrementava en termes absoluts, gràcies a l'aument de la participació. Malgrat el context desfavorable, el PSC exhibia l'adhesió d'un electorat, al que s'havien probablement afegit abstencionistes d'altres ocasions i nous electors. Barcelona amb el 36 per cent del vot i Tarragona amb el 32 per cent, li conferien els millors resultats.

ELECCIONS CONGRÉS DE
DIPUTATS 1993.-

Participació	76%
	% vots
CiU	24,2
ERC	5,1
IC	7,5
PP	17,1
PSC	34,8

- CiU no alterava substancialment la seva posició, amb un descens relatiu de mig punt i un augment absolut de 130 mil vots. No aconseguia superar el PSC, com havia esperat, i disminuïa la seva proporció de vot a Girona, Tarragona i Lleida, en les comarques que havien presenciat un creixement del vot a ERC. No obstant això, la seva posició estratègica al Congrés dels Diputats guanyava capacitat negociadora: un cop desapareguda la majoria absoluta del PSOE, els 17 diputats de CiU podien tenir la clau per a la formació d'una nova majoria, tal como preanunciava l'"Ara decidirem" de la campanya electoral.

- El PP progressà significativament, tenint en compte el seu baix punt de partida. Arribava al disset per cent del vot, amb un increment del sis per cent sobre les eleccions anteriors. Tarragona i Lleida li donaven el 19 per cent dels sufragis. Aquesta posició continuava essent molt feble en el context de l'Estat i molt lluny del percentatge del PP en l'àmbit espanyol. S'havia beneficiat en part de la desaparició del CDS i de nous electors. Des del punt de vista simbòlic, l'increment era valorat com inici de nova etapa, a remolc del PP estatal i orientat per la nova direcció catalana.

- IC, amb un 7,4 per cent del vot, es mantenia pràcticament estable en termes relatius i experimentava un ascens molt lleuger en termes absoluts. De la mateixa manera que en el context estatal, la seva base continuava estancada i no aconseguia explotar des de l'esquerra el desgast socialista i el potencial vot de protesta social.

- Finalment, ERC obtenia un èxit relatiu: superava el 5 per cent del vot i aconseguia un escó al Congrés dels Diputats, recuperant la representació que havia perdut el 1986. En molt bona part el seu increment es devia a la captació de nous votants i, en menor proporció, a la d'electors de CiU, amb la que competia més directament en determinades àrees.

6.4 Les conseqüències polítiques

Com ja s'ha dit, el panorama polític i parlamentari es modificà radicalment. El PSOE havia perdut la majoria absoluta al Congrés i al Senat. Quedava descartat per raons històriques, programàtiques i de sintonia personal entre líders un possible acord de majoria entre PSOE i IU. No solament quedava descartat aquest acord, sinó que IU s'instal·lava en una duríssima crítica als socialistes en freqüent combinació amb l'oposició conservadora del PP.

CiU se situava com a grup parlamentari clau per a constituir una nova majoria. El PSOE manifestava la seva disposició a establir una coalició amb CiU i a acceptar la seva entrada al govern. CiU volia ser fidel a la seva afirmació de no marginar-se de la política espanyola -assegurar la "governabilitat"- i alhora conservar una identitat singular com a partit nacionalista. Després d'un debat intern no exempt de tensions, el lideratge de Jordi Pujol portava CiU a donar suport a la investidura d'un govern socialista presidit per Felipe González, tot refusant d'entrar al govern com desitjaven altres sectors de CiU. Aquest suport es basava en l'acord PSOE-CiU sobre política econòmica general exigida pels compromisos de Maastricht i sobre la política de finançament autonòmic i de transferències competencials per a la Generalitat.

Aquesta intervenció de CiU en política espanyola sense entrar al Govern tindria conseqüències importants. En l'espai polític català, suavitzava l'oposició del PSC al govern convergent de la Generalitat. Però en l'àmbit polític estatal, el paper assumit per CiU en la constitució d'una majoria de govern amb els socialistes, produïa en amplis sectors de l'opinió pública i del propi PP una forta hostilitat contra aquesta formació, a la que sectors del nacionalisme espanyol coincidien en identificar amb Catalunya: antics recels i desconfiances eren desvetllats novament per aquesta circumstància política.

D'aquesta manera, la continuïtat del govern minoritari del PSOE amb el suport de CiU obria un període on l'oposició del PP i dels mitjans d'opinió afins s'orientava a deslegitimar el resultat electoral i la seva traducció de govern, exhibint una creixent agressivitat creixent contra els socialistes i el seu dirigent principal Felipe González. Només uns anys després (gener de 1998) seria reconeguda per part d'un dels seus actors l'existència d'una acció concertada entre alguns dirigents dels mitjans de comunicació per a abonar aquesta acció d'oposició deslegitimadora.

7. LES ELECCIONS AL PARLAMENT EUROPEU DEL 12 DE JUNY DE 1994

7.1 El context polític.

La convocatòria de les eleccions europees -que segueixen un cicle independent del calendari polític estatal- va coincidir amb un període de tensió política creixent en l'escenari intern. A finals de 1993, el grup Banesto era intervingut pel Banc d'Espanya com a conseqüència de la gestió presuntament fraudulenta de l'equip dirigit per Mario Conde i del seus resultats econòmics desastrosos. Pocs mesos després, la premsa publicava informacions referides a actuacions de Mariano Rubio, governador del Banc d'Espanya i promotor de la intervenció del Banesto, relacionades amb maniobres borsàries i defraudacions fiscals. Esclatava el cas Roldàn -antic Director General de la Guàrdia Civil- acusat d'haver acumulat un patrimoni considerable a partir de comissions il·legals i poc després fugia a l'estranger, provocant la dimissió del Ministre de l'Interior. Finalment i després de la seva dimissió com a alt càrrec d'aquest mateix Ministeri, el jutge Baltasar Garzón reobria el cas GAL, relacionat amb la "guerra bruta" contra ETA i ordenava l'empresonament d'alts càrrecs del ministeri en el que havia ocupat responsabilitats polítiques.

Per altra part, l'increment de l'atur continuava i la recessió econòmica no donava encara signes clars de desaparèixer. Les polítiques restrictives imposades pel calendari de la moneda única europea establert a Maastricht tenien un impacte negatiu per la popularitat del govern.

El govern de Felipe González era, doncs, sotmès a una fortíssima erosió, malgrat el suport de CiU que li atorgava la majoria parlamentària circumstancial. El PP -motivats per les enquestes que li donaven avantatge sobre el PSOE- reclamava la dimissió del President del Govern -convertit en objectiu directe de les crítiques- i la convocatòria d'eleccions anticipades. Simultàniament, acusava el PSOE de sacrificar els "interessos nacionals espanyols" en benefici de Catalunya i a canvi del suport de CiU al govern de González.

En aquests condicions, la funció pròpia de les eleccions europees quedava més difuminada que mai: l'escassa percepció que la ciutadania té de la política de l'Unió Europea quedava encara més atenuada per la rellevància de les qüestions internes. Aquesta cita electoral era clarament entesa com un test per a una eventual convocatòria anticipada de les eleccions generals i com a tal la van afrontar les forces concurrents.

7.2 Les forces polítiques i la campanya.-

Com ja hem assenyalat, els partits posaven a prova davant l'electorat el rendiment de les respectives estratègies iniciades després de les eleccions generals passades, en un context tan turbulent com el descrit. El tò de la campanya fou molt agressiu, amb predomini de les desqualificacions per damunt de cap proposta programàtica, que no fós la continuïtat del govern o la seva immediata substitució pel primer grup de l'oposició.

El caràcter altament proporcional del sistema electoral europeu actuaria com a bon termòmetre de l'opinió i facilitaria l'expressió de sentiments de protesta o de rebuig a

l'Executiu del PSOE sense necessitat de convertir-los en suport efectiu a la constitució d'una nova majoria de govern.

--El PSOE va confegir una candidatura encapçalada per Fernando Morán, ex-ministre d'Assumptes Exteriors, després d'una pugna interna entre el sector "renovador" i el sector "guerrista", cada cop més a la defensiva. La figura de Morán quedava lluny dels conflictes de facció i no havia quedat contaminada per cap dels escàndols que havien afectat al govern i al partit socialista. Els candidats del PSC integrats a la llista estatal del PSOE havien, però, estat escollits sense conflicte. La campanya socialista fôu una campanya a la defensiva, intentant inútilment posar en primer pla els temes europeus i denunciant el caràcter dretà de l'alternativa "popular".

--El PP presentava una candidatura renovada, responent als canvis interns del PP dirigits per Aznar. Encapçalava la llista Abel Matutes, antic membre de la Comissió Europea i empresari eivissenc. La campanya del PP el dibuixava com a partit clarament guanyador, amb vocació de govern i d'alternativa consolidada a una majoria socialista-convergent feble i desacreditada pels escàndols dels darrers mesos. Era el moment de capitalitzar -sense massa risc i amb bones expectatives simbòliques- l'oposició dura que havia exercit i de superar per primera el PSOE en unes eleccions d'àmbit estatal.

--IU-IC plantejà també la seva campanya com un test per a la seva estratègia d'oposició al govern socialista, presentant-se com l'"autèntica esquerra". Comptava novament amb l'oportunitat de recollir un vot socialista descontent amb la passivitat del Govern davant de la corrupció i les condicions econòmiques d'atur i recessió. La campanya d'IU incorporava referències crítiques als acords de Maastricht i al model de convergència econòmica i unificació monetària, expressades públicament pel seu president, Julio Anguita. Però aquesta posició introduïa un element de tensió en la pròpia candidatura IU-IC, ja que IC -el soci català d'IU- discrepava en aquest punt -com en d'altres- de les postures d'IU.

-- Per tal d'optimitzar els efectes del sistema electoral, CiU presentà una candidatura en coalició amb UPV -Unió del Poble Valencià- i el PSM -Partit Socialista de Mallorca-. La campanya de CiU posava l'accent en la seva tradicional vocació europeïsta, en els presumibles avantatges econòmics i polítics per a Catalunya del procés d'integració i en la necessitat de reforçar una presència catalana en els àmbits polítics europeus. Comptava amb incrementar el seu vot i recuperar l'escó que havia perdut en els anteriors eleccions de 1989.

- ERC, per la seva banda, repetí la seva aliança en la coalició "Europa de los Pueblos", amb altres formacions minoritàries nacionalistes: EA, Entesa de Nacionalistes d'Esquerra (ENE) i Tierra Comunera-Partido Nacionalista Castellano. La campanya específica d'ERC atacava el pacte de governabilitat entre CiU i el PSOE, com a inconsistent des del punt de vista de nacionalisme radical. D'aquesta manera, comptava amb recuperar una part del vot "convergent" insatisfet amb l'estratègia de CiU, sense que aquest canvi d'orientació tingués conseqüències immediates en la política interna espanyola o catalana.

Altres candidatures menors -entre elles, un CDS resuscitat per Eduardo Punset- pretenien obtenir els beneficis que el sistema electoral altament proporcional podia atorgar als partits minoritaris, tot i que en aquesta ocasió la mobilització de l'electorat tendia a traduir-se en clau de política estatal i, per tant, en favor de les gran opcions.

7.3 Els resultats electorals.-

El tret principal dels resultats fóu la confirmació de la victòria anunciada del PP i el càstig rigorós que l'electorat aplicà al PSOE. La situació relativa s'invertí i el partit conservador es distancià considerablement del socialistes: gairebé 9 punts percentuals i més de 2 milions de sufragis de diferència.

7.3.1 La participació

Dintre de la tònica general d'escassa participació pròpia d'unes eleccions considerades com de "segon ordre", la tensió en la política domèstica provocà un cert increment de la participació respecte de les darreres europees: amb gairebé el 60 per cent de l'electorat, se superà en 5 punts la participació de les darreres europees de 1989, però molt per dessota de la participació aconseguida en les eleccions generals de l'any anterior. Pel que fa a Catalunya i confirmant una trajectòria, la abstenció fóu més elevada que la mitjana estatal: prop del 48 per cent dels electorat català no exercí el dret de vot, situant novament Catalunya entre les comunitats més abstencionistes.

Aquesta baixa participació en les eleccions europees tingué efectes sobre la distribució del vot, tant a Espanya com a Catalunya. Una part de l'electorat socialista es desmobilitzà entre 1993 i 1994: la pèrdua de credibilitat del partit del govern i la concepció de les eleccions europees com a eleccions de "segon ordre" facilitaven l'inhibició d'un sector d'antics votants socialistes. Per contra, la mobilització anti-socialista desde la dreta i des de l'esquerra feia menys efectiu aquest impacte sobre el PP o sobre IU.

7.3.2 La distribució del vot.-

a) La distribució del vot a Espanya.-

La victòria del PP alterava a fons el mapa generat per les anteriors eleccions europees: amb un 40 per cent de l'electorat gairebé doblava el seu percentatge de 1989 (21, 7 per cent). En referència al seu resultat de l'any anterior -generals de 1993-, el PP perdia menys d'un milió de vots, un resultat molt positiu si es té presente la caiguda de la participació.

Per contra i respecte dels comicis de 1993, el PSOE perdia més de tres milions i mig de vots i es quedava amb el 31, 1 per cent de l'electorat, en contrast amb el 40 per cent que havia obtingut en les europees de 1989.

Els progressos del PP foren generals en tot l'Estat: en 13 comunitats autònomes i en 36 províncies passava a ocupar la primera posició. Aquest ascens era simètric al retrocés general del PSOE, especialment significatiu en la majoria dels gran nuclis urbans, començant per la ciutat de Madrid.

Pel que fa a les altres formacions, IU doblava el seu resultat de 1989: passava d'un percentatge del 6 per cent a un percentatge de més del 13 per cent. Però era més important el seu ascens en nombre absolut de vots: amb gairebé dos milions i mig de

vots, IU no solament superava l'aconseguit en les últimes europees de 1989, sinó també el de les generals de 1993. Capitalitzava el descontent antisocialista en unes eleccions sense efecte directe sobre la governabilitat de l'Estat.

Les dues coalicions nacionalistes moderades -articulades en torn de CiU i del PNV, respectivament- milloraren els seus resultats i aconseguiren un escó més. En canvi, totes les altres formacions minoritàries -CDS, la Agrupación Ruiz Mateos, Europa de los Pueblos, HB, BNG, Poder Andaluz- veieren disminuïda la seva quota de vot i no obtingueren representació parlamentària.

b) La distribució del vot a Catalunya.-

La clara conversió d'aquestes eleccions en una consulta sobre política general, més que no pas sobre política europea, alteraren també a Catalunya la distribució del vot i la posició relativa de les diferents formacions.

- Amb un 31 per cent del vot, CiU incrementà en quatre punts el seu percentatge de 1989 i recuperà el tercer escó que havia perdut aleshores. Però era també simbòlicament important el fet que CiU passés a ser la força més votada a Catalunya i en les quatre demarcacions, superant per primera vegada el PSC en unes eleccions no autonòmiques.

ELECCIONS PARLAMENT EUROPEU 1994.-

Participació	52
	% vots
CiU	31,9
ERC	5,6
IC	11,2
PP	18,8
PSC	28,4

- El PSC experimentà un retrocés generalitzat arreu del territori català, fins i tot en els seus principals feus electorals. El seu resultat -28 per cent del vot- significava una pèrdua de 8 punts respecte de les eleccions de 1989. L'efecte de l'aument de l'abstenció sobre l'electorat socialista i un cert trasvasament de vot cap a d'altres forces - especialment, cap a IC- expliquen aquest important descens.

- El PP, amb un 18% del vot, millorava notablement el seu resultat respecte de 1989. Però aquesta quota seguia marcant una diferència respecte del PP a l'àmbit estatal i significava un cert estancament en comparació amb les darreres eleccions generals de 1993.

- IC recuperava posicions electorals, aconseguint un 11% del vot i superant en un 3 per cent el seu resultat de 1989. El seu progrés era relativament menor que l'aconseguit per

IU a escala estatal, com si IC es beneficiés en menor mesura de la desmobilització d'antics electors socialistes.

- Finalment, ERC -que representava a Catalunya la coalició "Europa de los pueblos", aconseguia un 5,5 per cent del vot i incrementava en un dos per cent el seu resultat de 1989. Semblava, doncs, consolidar en termes relatius la seva posició en eleccions d'abast estatal, tot i que el mal resultat del seus socis de coalició no li permetia conservar l'escó al parlament europeu que havia conquerit el 1989.

7.4 Les conseqüències polítiques.-

La pèrdua que PSOE i PSC experimentaren de la seva primera posició en els dos àmbits -espanyol i català- tenia un impacte simbòlic d'importància i debilitava encara més la base del govern de Felipe González. El PP intensificava la seva llarga pre-campanya de deslegitimació del govern i del seu president, utilitzant el resultat electoral com a prova rotunda de la pèrdua de confiança de l'opinió en l'opció socialista i atacant també a CiU pel seu pacte de governabilitat amb el PSOE.

Mentre que els socialistes pretenien que aquestes eleccions tenien un altre objectiu institucional que no afectava a la seva posició en la política espanyola, CiU interpretava que la seva victòria a Catalunya representava una aprovació de la seva estratègia d'aliança forçada per raons d'estat amb els socialistes, tot i celebrar que -a nivell català- s'haguessin afeblit.

En qualsevol, el resultat d'aquestes eleccions confirmava que el període d'hegemonia socialista s'havia acabat. En conseqüència, totes les forces polítiques les entenien com un episodi en el procés de trànsit cap a una nova etapa, per la qual s'estaven preparant de fet des de les eleccions generals de 1993.

8. LES ELECCIONS LOCALS DEL 28 DE MAIG 1995

8.1 El context polític.-

Previstes legalment per a la primavera de 1995, les eleccions locals havien de celebrar-se un altre cop en un clima de fortíssima pressió sobre el govern socialista de González. Aquesta pressió s'expressava en el front parlamentari per boca de l'oposició conservadora -el seu líder Aznar l'havia explicitat en un repetit "Váyase, señor González" al Congrés dels Diputats-, en el front judicial on hi havia oberts processos vinculats a polítics i responsables socialistes -els denominats casos GAL, Filesa, Roldán o CESID- i, finalment, en el front dels mitjans de comunicació. En alguns d'aquests mitjans, ressonaven de diverses maneres les maniobres de xantatge derivades dels casos KIO i Banesto i del processament dels seus respectius dirigents, De la Rosa i Conde.

El govern comptava amb el suport condicional de CiU, que afirmava assegurar l'estabilitat governamental amb la vista posada en la política europea: garantir una política econòmica ajustada a les exigències del calendari de la "moneda única" i facilitar la presidència espanyola de l'Unió Europea a la segona meitat de l'any.

Aquesta disponibilitat de CiU i del seu dirigent Jordi Pujol quedava supeditada també a la política autònoma socialista, acusada d'"entreguista" per l'oposició del PP que presentava González i el seu govern com a "hostatges" de Pujol i dels seus interessos. La crispació de l'ambient polític convertia les eleccions locals en un nou episodi en la llarga marxa del PP cap a una majoria parlamentària conservadora, pronosticada novament per les enquestes d'opinió.

A Catalunya, però, la tensió era menys aguda que a la resta de l'Estat. Per una part, la confrontació entre convergents i socialistes quedava atenuada pel seu acord en l'àmbit estatal. També facilitava a aquest clima més reposat dues diferències estructurals: un sistema de partits menys bipolaritzat i un sistema de mitjans de comunicació diferent i menys bel·ligerant que el de la capital de l'Estat i altres comunitats. Finalment, les característiques pròpies de la vida local catalana tenien sovint força suficient per a imposar-se sobre la dinàmica política estatal.

Un lloc especial ocupava la competició electoral a la ciutat de Barcelona. Era plantejada i percebuda com l'episodi gairebé definitiu de la pugna de CiU per a conquerir la majoria -i l'alcaldia-a la capital catalana. Aquesta vegada l'esforç de CiU havia portat aquesta coalició a presentar la candidatura de Miquel Roca. Roca, el polític més prestigiós i més conegut de CiU després del seu president, havia renunciat al seu escó parlamentari per a presentar-se a aquesta elecció. Amb això, abandonava el seu protagonisme a la política estatal espanyola, com si la seva vocació municipal fós en bona part l'efecte de la seva pèrdua d'influència a CiU, controlada ara exclusivament per Jordi Pujol.

La personalització de la confrontació PSC-CiU en les figures de Maragall i Roca assegurà un nivell de debat sobre projectes de futur per a la ciutat, sense fer recurs als episodis més escandalosos i controvertits de la política espanyola recent.

8.2 Les forces polítiques i la campanya a Catalunya.-

Cada formació política plantejà la seva estratègia en funció del seu interès, ja emmarcant-la preferentment en el complicat context polític general, ja limitant-la al terreny estricte de la vida municipal. L'opció fou condicionada pel judici sobre quin dels dos terrenys -general o local- consideraven més favorable.

- Els socialistes intentaren aminorar l'efecte perjudicial dels escàndols polítics de tota mena centrant la seva campanya en l'escena política local, on la seva posició era força menys vulnerable. El PSC reforçà aquest plantejament, en el que podia exhibir els bons resultats de la seva gestió municipal a les ciutats més importants de Catalunya. La inclusió de candidats independents a les llistes municipals i el distançament del partit adoptat per alguns candidats a alcalde -particularment, de Pasqual Maragall a Barcelona- no deixaren de provocar algunes tensions internes. La presència d'alguns líders locals forts subratllava la personalització de la campanya.

- Des de CiU es plantejà també una campanya amb focus local. No tenien massa interès en referir-se a la crisi dels socialistes: per una part, mantenien amb ells una aliança de govern en l'àmbit estatal; per altra part, amb una estratègia d'aquesta mena haguessin arriscat d'afavorir el PP més que no pas les seves pròpies expectatives. En la confecció de candidatures, es produïren algunes tensions entre els dos socis de la coalició, en la que UDC intentava de feia temps anar guanyant presència i protagonisme i no solament en l'àmbit municipal.

- El PP, en canvi, preferia subratllar la dimensió estatal de la campanya, per tal d'incrementar en aquestes eleccions locals el suport aconseguit en les eleccions generals de 1993 i europees de 1994. Amb la imatge d'Aznar i la pretensió d'apareixer com alternativa solvent al PSOE, ampliava el nombre de candidatures municipals. Esperava augmentar la seva baixíssima presència en els ajuntaments catalans.

- IC, per la seva part, insistia en l'estratègia estatal de IU de presentar-se com l'"autèntica esquerra" i conquerir el vot de sectors de votants socialistes descontents amb la situació i l'actitud del govern socialista. Tanmateix, la polarització de la campanya entre les grans opcions disminuïa l'espai efectiu reservat als tercers partits com és el cas d'IC.

- ERC intentava expandir la seva base electoral, guanyant presència en zones i municipis que li havien estat tradicionalment poc favorables. Presentà més candidatures que en ocasions anteriors i, en el cas de Barcelona, una decisió del seu secretari general situà com a primera candidata a la seva dirigent més coneguda per la seva vocació mediàtica -la diputada Pilar Rahola-, però sense experiència municipal. Això provocà una crisi interna del partit, una part del qual desaprova aquesta decisió: començaven amb aquest episodi una sèrie d'enfrontaments interns a ERC.

8.3 Els resultats electorals

8.3.1 La participació.-

En el conjunt de l'Estat, les eleccions locals de 1995 oferiren un record de participació en aquest tipus de consultes. Aumentava en 7 punts la participació de

1991: amb gairebé un 70 per cent de votants mobilitzats, es posava de manifest l'impacte del clima general de confrontació, més enllà de les circumstàncies pròpies d'una elecció local, considerada tradicionalment de "segon ordre".

Tot i ratificar-se la situació de Catalunya entre les comunitats més abstencionistes, en aquesta ocasió l'electorat català es mobilitzà també en proporció superior - 65 per cent del cens, aproximadament - a la de consultes anteriors, tant municipals, com autònòmiques. Aquest 7 punts d'increment de participació respecte de 1991 foren també producte de la influència del clima polític general sobre la conducta de l'electorat. Això es notà de manera especial en les ciutats més grans i zones industrials on l'abstenció és major. En canvi, la participació és mantingué més estable en les zones rurals. En aquest clima de confrontació, doncs, l'electorat urbà es manifestà com a més sensible a una interpretació de les eleccions locals en clau de política general.

8.3.2 La distribució del vot.-

--La distribució del vot a Espanya.--

Les preferències de l'electorat espanyol donaren una victòria clara al PP, confirmant els pronòstics i continuant la dinàmica de les eleccions europees de l'any anterior. Amb un 35 per cent dels vots, augmentà en gairebé 10 punts el seu resultat de 1991 (25,34 per cent). A més, l'aument de la participació feu que aquest increment fós -en termes absoluts- de més de 3 milions de vots. Assolí també el nombre més alt de regidors i d'alcaldes, superant el PSOE en els dos casos. Les principals ciutats i 39 capitals de província passaren a tenir alcaldes dels PP, amb la importància política i simbòlica corresponent.

Aquesta victòria municipal del PP quedava reforçada en les eleccions autonòmiques simultànies en les 13 CCAA de l'art. 143. Aconseguia el 44 per cent del vot, amb un increment de 13 punts respecte de les anteriors. En les eleccions de 1991, el PP havia estat guanyador en 2 CCAA; en les eleccions de 1995, passava a ser primer partit a 10 CCAA.

L'altra cara de la moneda la representaven els resultats del PSOE. Amb el 30 per cent del vot, obtenia els seus pitjors resultats en unes eleccions municipals, perdent gairebé 8 punts respecte dels anteriors comicis locals de 1991. Com a resultat, quedaven molt disminuïts el seu nombre de regidors i d'alcaldes. Les seves pèrdues més importants es registraven, significativament, a les ciutats de més de 100.000 habitants, on era ampliament superat pel PP i on més havia crescut la participació. Es confirmava, per tant, una reducció del vot socialista en les zones urbanes que beneficiava al PP i a IU, segons els casos. Perdia el govern de les ciutats més importants, on la majoria absoluta del PP o l'abstenció d'IU facilitaren l'accés a l'alcaldia dels candidats conservadors.

Els resultats de les eleccions autonòmiques fóu igualment negatiu per al PSOE. El seu vot disminuï del gairebé 39 per cent de 1991 a un 31 per cent. Això significava perdre el govern a 6 de les CCAA, de les que només conservava ara Castella-La Manxa i Extremadura.

Per la seva part, IU es beneficiava també del retrocés del PSOE i de l'increment de la

participació. La seva quota electoral passava del 8,3 per cent del vot de 1991 al 11,6 per cent, el seu millor resultat en unes eleccions locals després de les primeres de 1979. Es tractava d'un increment sensible, però que no treia prou partit de la davallada socialista.

Els partits d'àmbit subestatal (nacionalistes i regionalistes) conservaven les seves posicions de 1991, mentre que les candidatures independents i d'altres grups seguien perdent pes electoral, en la tònica descendent dels darrers anys.

--La distribució del vot a Catalunya

La distribució del vot a Catalunya continuà presentant un perfil força diferent del de la resta de l'Estat, conservant les seves principals característiques. Els canvis produïts no foren tan dramàtics com els observats en el panorama espanyol en favor del PP, com a gran opció de centre-dreta en front del PSOE. Però sí es produïren oscil·lacions d'importància en el vot català, amb pèrdues pels dos grans partits i amb beneficis per a les formacions menors (PP, ERC i IC), que augmentaren les seves quotes en les zones urbanes.

ELECCIONS LOCALS 1995

Participació 65%

% vots

CIU	29,9
ERC	6,2
IC	11,5
PP	12,1
PSC	32,8
Agrup. Independents	5,3

- El PSC es mantingué com a primer partit a Catalunya i, gràcies a l'aument de la participació, augmentà també el seu nombre de vots. Però, amb un 32 per cent dels sufragis emesos, veié disminuir la seva quota de 1991 en gairebé 4 punts. Guanyà novament a la circumscripció de Barcelona -amb un descens de 3 punts-. Se situà també com a partit més votat en les capitals de Barcelona, Girona i Lleida, ocupant-ne altre cop les seves alcaldies. Tot i la seva baixa en termes relatius, el PSC aconseguí reduir el retrocés electoral que el PSOE patí en el conjunt espanyol i demostrà comptar amb bases i candidats locals prou sòlids per a resistir un moment especialment desfavorable.

- En contra d'algunes previsions que la presentaven com a beneficiària de les eventuais pèrdues del PSC, CiU veié també disminuir la seva quota electoral en gairebé 4 punts percentuals i situant-se en torn del 30 per cent, tot i augmentar lleugerament el nombre absolut de vots. Conservà les seves tradicionals àrees d'influència, però en alguns municipis significatius per CiU (Vic, Berga) perdé la majoria absoluta, cedint en altres el primer lloc a altres candidatures. En general, la posició de CiU fóu afectada per l'ascens de competidors en el seu mateix espai polític: PP i ERC.

- Efectivament, el **PP** experimentà els majors guanys, tant en termes absoluts com en termes relatius, gairebé duplicant el seu percentatge -12 per cent- i el seu nombre total de sufragis. Aquest increment fou més intens en l'àrea metropolitana de Barcelona, però també en les províncies de Tarragona i Lleida. La mobilització d'abstencionistes i un cert trasvasament d'antic vot CiU semblarien explicar aquest ascens.

- **IC** augmentà lleugerament la seva força electoral, passant del 9 per cent de 1991 al gairebé 12 per cent. Per províncies, tingué el seu creixement relativament més significatiu a Barcelona, Tarragona i Girona. Conservà els seus feus tradicionals (Sabadell, Prat de Llobregat, St.Feliu). Pot interpretar-se que electors nous o novament mobilitzats, juntament amb antics electors socialistes, foren la causa de l'increment d'IC en aquestes eleccions, en les que tampoc aconseguí desbordar clarament el seu sostre.

- **ERC**, per la seva banda, doblà també vots i percentatges a partir de la posició molt feble de la que partia. Amb un 6 per cent del vot, experimentà un creixement relativament important en comarques de l'interior, a les províncies de Girona i Lleida i en poblacions mitjanes i petites. Seguiu seguiu presentant molt escassa implantació electoral en l'àrea metropolitana de Barcelona. El seu creixement coincideix a grans trets amb les principals zones d'influència de CiU, aconseguint captar una part dels seus votants.

8.4 Les conseqüències polítiques.-

En l'àmbit espanyol, aquestes eleccions -simultànies amb les autonòmiques- significaren un canvi clar d'hegemonia en les instàncies polítiques subestats -ajuntaments, diputacions, governs autonòmics- que passaren a ser controlats en la seva gran majoria pel PP, com a confirmació de la tendència de 1991. Aquest domini s'intensificà, a més, per l'enfrontament radical entre el PSOE i IU, que impossibilitava la constitució de majories d'esquerres i facilitava d'aquesta forma l'elecció del candidat del PP en capitals -com les andaluses- amb tradició de govern progressista.

L'impacte polític, doncs, d'aquestes eleccions locals afeblia encara més la posició del govern de Felipe González i reforçava en l'opinió pública la sensació de final d'etapa. Aquest final es precipità quan Jordi Pujol anuncià la retirada del suport a l'Executiu socialista, fent aixís inevitable la convocatòria anticipada d'eleccions generals.

En l'escenari municipal català, el major fraccionament del vot repercutí en la composició de les corporacions, amb un nombre més elevat de grups polítics amb representació. Aquesta entrada de tercers partits fins aleshores absents dels òrgans col·legiats -sobretot el PP, ERC i IC- afectà també els Consells Comarcals i les Diputacions, amb composició més plural que abans. Tot i mantenir-se la relativa hegemonia del PSC i de CiU, que controlen el govern de les principals ciutats, aquestes forces han de comptar ara amb la presència d'altres socis i competidors en el si de les institucions.

CiU ha cedit el govern en alguns municipis i ha perdut la majoria absoluta en altres, i en ser la força política més extesa territorialment també ha patit directament les conseqüències del fraccionament del vot. Tant CiU com el PSC han perdut més de 100 regidors, en benefici sobretot del PP, que augmentà en 200 i fins arribar al 450 el nombre dels seus regidors. ERC, per la seva part, doblà també la seva representació,

aconseguint ara 526 regidors. L'augment d'IC ha estat menor, però sovint aquest increment li ha conferit en alguns municipis un paper clau a l'hora de formar majories, en les que forma part ara amb socis diferents segons les situacions locals.

9. LES ELECCIONS AUTONÒMIQUES DEL 19 DE NOVEMBRE DEL 1995

9.1 El context polític.-

La dissolució anticipada del Parlament catalana i la convocatòria de noves eleccions es produí en un context polític general de gran complexitat. La raó d'aquesta convocatòria anticipada responia més a l'evolució de la situació política espanyola que a un imperatiu de la política catalana. Després de les eleccions locals i autonòmiques de maig de 1995, s'havia reforçat la perspectiva d'una victòria del PP en les properes eleccions generals. Uns mesos després es produïa la dimissió del Vicepresident del govern socialista Narcís Serra, acusat per l'oposició de responsabilitats polítiques en el denominat cas CESID. Per altra part, persistien els rumors sobre una possible retirada de Felipe González del primer pla polític i començaven les especulacions sobre el seu possible substitut.

En aquestes circumstàncies, Pujol anuncià el final del suport de CiU al govern de Felipe González, prenent com a pretext la degradació de la situació institucional i amb el desig d'atenuar el cost que el seu suport als socialistes podria significar per a CiU en unes futures eleccions autonòmiques. En forma no explicitada, finalment, González i Pujol acordaven un calendari electoral: les autonòmiques catalanes se celebrarien en la tardor de 1995 i, un cop finalitzada la presidència espanyola de la Unió Europea a finals d'any, es produiria la dissolució de les Corts i la convocatòria d'eleccions generals a principis de 1996.

CiU intentava, a més, que la campanya de les autonòmiques es distanciés el màxim possible de les inevitables eleccions generals i de la bipolarització PP-PSOE, intentant retornar importància als temes de la política autònoma que li eren en principi més favorables. No obstant això, la mateixa convocatòria anticipada reflectia el condicionament que la política espanyola imposava sobre el ritme electoral de la política catalana i sobre el repertori de qüestions a debat. S'expressaven d'aquesta manera les contradiccions de l'intent difícil de preservar l'especificitat autònoma en unes eleccions catalanes més que mai determinades pel curs de la política espanyola.

9.2 Les forces polítiques i la campanya.-

Sobre la campanya pesava, doncs, la novetat de la implicació directa de CiU en la política estatal i els efectes -volguts i no volguts- d'aquest acord de governabilitat entre la coalició nacionalista i el PSOE, un acord que l'opinió pública catalana -segons les enquestes- acceptava majoritàriament. A cap dels dos protagonistes de l'acord, per tant, li era fàcil un enfrontament directe en l'escenari polític català: això explica la "baixa intensitat" de la campanya, que els altres grups -PP, IC, ERC- intentaven animar criticant l'experiència de col·laboració de CiU amb el govern de Felipe González. Però les crítiques eren, òbviament, de sentit diferent i, en certa manera, es neutralitzaven entre elles. El to de la campanya s'allunyava de les estridències de l'escenari polític espanyol i prestava atenció marginal als diversos "casos" i "escàndols" que afectaven els diversos partits, inclosos els que s'havien relacionat amb el partit del govern català:

Casinos de Catalunya, Planasdemunt, de la Rosa, Cullerell o Roma. Per alguns observadors afeccionats a les emocions fortes, això "anestesiava" la campanya i li feia perdre interès.

En última instància, la qüestió central d'aquesta campanya era comprovar fins a quin punt l'aliança de govern amb el govern socialista podia afectar la capacitat de CiU i del President Pujol per a renovar un cop més la majoria absoluta al parlament i continuar la seva hegemonia a la Generalitat, sense necessitat de recolzar en altres forces.

- CiU renovava les seves llistes, però mantenia com a candidat a la presidència el seu líder indiscutit, Jordi Pujol, que seguia beneficiant-se d'una valoració majoritàriament positiva de l'electorat. La retirada de la política de Miquel Roca, secretari general de CDC, posava encara més en primer pla la figura de Pujol. Clarament guanyador en la seva pugna interna amb Roca, Pujol havia assumit directament les negociacions en l'escenari polític madrileny, acabant amb la divisió de funcions que Pujol i Roca havien mantingut des del 1977.

La campanya ressaltava el paper determinant de CiU en la política espanyola dels darrers mesos, l'incipent recuperació econòmica i l'obtenció de concessions en matèria de finançament autonòmic -el 15 per cent de l'impost sobre la renda- o en matèria d'ampliació i desplegament dels mossos d'esquadra. Amb això volia compensar les eventuals crítiques pel seu suport a un govern socialista desgastat, davant d'alguns sectors conservadors del seu electorat, o per la seva implicació en política espanyola, davant de la seva militància més nacionalista. El seu objectiu era conservar la majoria absoluta, com a legitimació de les opcions preses en el passat recent i com a aval per a les que hauria de prendre en el futur si el PP arribava al poder.

- Pel PSC, aquestes eleccions arribaven en un moment molt difícil. La confecció de les llistes i la designació del candidat a la presidència havien posat de manifest les tensions existents entre sectors interns, especialment entre el basat en l'"aparell" i dirigit per Josep M. Sala i el liderat per Raimon Obiols. La renúncia d'aquest últim a la candidatura a la presidència havia portat a la designació de l'alcalde de Girona, Joaquim Nadal, després d'haver-se especulat amb la possibilitat de que fós presentat Pasqual Maragall, alcalde de Barcelona i el dirigent socialista més ben valorat per l'opinió pública catalana.

A més, el PSC havia de neutralitzar l'influència negativa de tots els escàndols que havien implicat els socialistes espanyols i, de manera principal, el de l'assumpte Filesa, amb alguns protagonistes del socialisme català. Per altra part, el suport de CiU i de Pujol al govern socialista de González dificultaven l'exercici d'una crítica radical als nacionalistes: no era fàcil ser contrincants a Barcelona i ser aliats a Madrid. Finalment, no podia beneficiar-se com ho feia CiU d'un candidat a la presidència indiscutit: Nadal feia la primera campanya electoral fora de la seva circumscripció gironina i era relativament poc conegut per bona part de la ciutadania.

Tot i l'intent de mantenir el debat preelectoral en l'escenari català i desvincular-lo de l'escenari espanyol, el PSC va acabar plantejant la seva campanya en clau estatal: invocava el risc del reforçament anunciat de la dreta o centre-dreta -representades pel PP i CiU- i utilitzava la presència de Felipe González -sempre ben valorat a Catalunya- de manera més insistent que en campanyes autonòmiques passades.

- El PP abordava la campanya en una situació complexa. Amb un suport creixent i consolidat en tot l'Estat, el PP a Catalunya, en canvi, no acabava d'optar per una estratègia clara. El seu nou president i cap de llista, Aleix Vidal-Quadras, havia volgut reconstruir la imatge dels "populars" a base d'enfrontaments radicals amb CiU, especialment en matèria de política lingüística. Aquest radicalisme, però, xocava amb la conveniència del PP d'ampliar la seva base electoral a Catalunya, amb una presència més "centrada" i menys extremista en aquesta i altres dimensions del debat polític.

Això explica la participació intensa de José M. Aznar i dels dirigents estatals del PP en la campanya catalana, propugnant la necessitat d'un "vot pel canvi", com a preludi d'un imminent canvi de majoria a Madrid. Alhora, aquesta campanya suavitzava els aspectes més agressius de la crítica a CiU i s'esforçava per adquirir més legitimitat -i, òbviament, més pes electoral- a Catalunya.

-Per ERC, les eleccions autonòmiques són en principi el seu escenari més favorable per a capitalitzar un suport en alça, especialment, entre nous electors i joves. Aquesta oportunitat quedava, però, parcialment malmesa per la persistència de tensions internes, ja manifestades en ocasió de les darreres eleccions locals i expressades en crítiques a l'excessiu protagonisme d'Angel Colom i d'alguns dels seus col.laboradors en la direcció del partit. Quant als temes de la seva campanya, insistia en la denúncia de la tebior nacionalista de CiU, hipotecada -segons ERC- pels seus acords amb els partits estatals i poc efectiva en obtenir avantatges reals per a Catalunya. Simultàniament, però, introduïa en el seu discurs el terme "sobirania" com a substitutiu o complementari del "independència", amb intenció d'ampliar el seu electorat.

- Finalment, IC insistia en la seva crítica al govern de CiU com a excessivament dretà i insuficientment nacionalista. Avançava en la seva estratègia d'incorporar moviments i personalitats de caràcter "alternatiu" a les seves llistes, formalitzant l'aliança amb Els Verds. No obstant, aquesta integració feia que alguns sectors del seu electorat potencial tinguessin dificultats per a identificar la posició d'IC, cada cop més discrepant amb l'actuació del seu soci estatal, IU. Aquestes diferències afectaven a qüestions de política general -per exemple, la referida a la integració europea en la que IC es manifestava més decididament europeïsta- i a la política autonòmica -en la que el nacionalisme d'IC no sempre encaixava amb la línia dominant dels sectors majoritaris d'IU-. IC se sentia més propera al sector "renovador" d'IU que no pas al sector majoritari d'Anguita. Aquestes diferències s'havien reflectit en les relacions entre Julio Anguita i Rafael Ribó en el si del grup parlamentari al Congrés dels Diputats i havien portat a Ribó a abandonar el seu escó a Madrid i a tornar a encapçalar la candidatura per al parlament català.

9.3 Els resultats electorals.-

L'augment de la participació fou la dada més destacada en el comportament dels electors. A més, la distribució del vot presentà canvis de certa significació per a la majoria de les formacions concurrents. Però aquests canvis no arribaren a alterar la configuració del sistema català de partits, molt distant del que caracteritza les demés comunitats autònomes de l'Estat. El canvi més notable fou la reducció de la quota proporcional de vot de CiU, que li ocasionà la pèrdua de la majoria parlamentària, donant pas a una situació política sense precedents des de 1984.

En conjunt, persistia en aquestes eleccions autonòmiques la tendència d'una part del cos electoral català al vot "dual" i a l'abstenció "diferencial", dos fenòmens que

distingeixen el comportament electoral català i que tenen forta incidència en la dinàmica política i parlamentària, tant catalana como estatal.

9.3.1 La participació.-

En relació a la tònica abstencionista de l'electorat català, aquestes eleccions registraren una participació relativament elevada. Amb el 63 per cent de l'electorat, es produí un increment de gairebé 9 punts respecte de les darreres autonòmiques de 1992. El clima general de tensió política i la influència de la política espanyola sobre el plantejament d'aquestes eleccions portà a la mobilització de sectors tradicionalment inhibits en les consultes autonòmiques. Tot i produir-se en totes les circumscripcions, l'aument de participació fou més intens a Barcelona, confirmant la mobilització -més àmplia que en altres eleccions- dels seus centres urbans.

Gairebé 400 mil vots més que en les eleccions de 1992 foren distribuïts entre els partits, de tal manera que totes les opcions polítiques incrementaren el seu total absolut de sufragis, malgrat variacions de certa importància en les seves respectives quotes. Els antics abstencionistes i els votants primerencs foren, doncs, els que marcaren en bona part el resultat final de l'elecció.

9.3.2 La distribució del vot.-

Les enquestes preelectorals havien pronosticat la solidesa del vot de CiU, la davallada del vot socialista i un increment per les altres tres formacions del quadre principal: IC, PP i ERC. Els resultats, però, corregiren la previsió: CiU perdé quota relativa de vot, es confirmà un retrocés contingut del PSC i, en mesura diferent, augmentaren les altres tres forces.

- Així doncs i contra pronòstic, CiU experimentà un retrocés clar respecte a 1992, perdent 5 punts respecte de 1992. Amb un 39% del vot, però, es mantenia com a primera força en les quatre circumscripcions de Catalunya. Barcelona i Girona eren les circumscripcions on perdia més quota electoral. CiU aconseguia gairebé 100 mil vots més que en 1992, però tenia menys èxit que altres partits en la captació dels electors nous o mobilitzats en aquesta consulta.

ELECCIONS AL PARLAMENT DE CATALUNYA 1995.-

Participació	63%
	% vots
CiU	40,8
ERC	9,5
IC	9,7
PP	13,1
PSC	24,8

- El **PSC**, amb prop del 25% del vot, conservà el seu segon lloc en les quatre circumscripcions en perdre menys de 3 punts. Malgrat les previsions i les condicions adverses, podia contenir les seves pèrdues i conservar un electorat estable, fins i tot incrementat en termes absoluts gràcies a la major participació. Barcelona, Girona -en aquesta ocasió i probablement gràcies a la candidatura del gironí Joaquim Nadal- i Tarragona li donaven els millors resultats.

- El **PP** experimentà el creixement més espectacular, captant 250 mil nous votants respecte a les darreres autonòmiques. Duplicava la seva quota de vot, passant del 6 per cent de 1992 al 13 per cent, i ocupava la tercera posició en el conjunt de Catalunya i en els districtes de Barcelona i Tarragona. Es beneficiava de la transferència de vots - antics electors de CDS i d'altres partits- i dels nous electors, en l'onada favorable a escala estatal que havien revelat les eleccions europees de 1994 i locals de 1995. Tot i aquest reforçament, seguí ocupant a Catalunya una posició inferior a la que ocupa a la resta d'Espanya.

- **IC** millorà els seus resultats de 1992, assolint prop del 10 per cent del vot i guanyant 3 punts en relació a aquells resultats. Era el seu millor resultat des de l'assolir pel PSUC en les primeres autonòmiques de 1980. Aquest progrés es basava en un increment de gairebé 140.000 vots, superant els guanys absoluts dels demés partits. Però aquest increment es concentrava com de costum a la circumscripció de Barcelona i, especialment a la seva àrea metropolitana. Aquesta delimitació ha marcat tradicionalment la implantació d'IC, l'ha afeblit políticament i l'ha perjudicat en la distribució d'escons: amb més vots que ERC, IC obté menys diputats.

- Finalment, **ERC** obtingué un lleuger creixement en la seva quota electoral que se situa en torn del 9 per cent. Es beneficià també de l'increment de participació, generalment de votants joves en les quatre circumscripcions. Perdia, però, la seva tercera posició en el "ranking" general i era superada tant pel PP com per IC. Les circumscripcions de Girona i Lleida seguien essent-li les més favorables. Malgrat que les eleccions autonòmiques podien ser considerades com el seu terreny preferent de competició, el seu espai electoral semblava estabilitzat.

9.4 Les conseqüències polítiques.-

L'efecte polític més rellevant de les eleccions fóu la pèrdua de majoria absoluta de CiU, alterant el panorama parlamentari que s'havia iniciat deu anys abans amb les eleccions autonòmiques de 1984. En el còmput d'escons, les pèrdues d'escons de CiU -10- i del PSC -6- beneficiaven sobre tot al PP -que passava a tenir-ne 17- i a ERC i IC, que en guanyaven quatre i dos, respectivament.

Aquesta nova situació parlamentària no representava, però, la constitució d'una alternativa clara a la majoria de CiU: les posicions de les demés forces polítiques eran massa divergents per a configurar-la de manera estable. Així doncs i malgrat uns primers acords de l'oposició per a donar la presidència de la Cambra a un socialista - Joan Reventós- i per a distribuir el nombre de senadors de designació parlamentària, CiU conservà sense massa problemes el control del govern, comptant amb poder negociar suports alternatius segons les qüestions a tractar. Una tímida insinuació del PSC a establir algun tipus d'acord era manifestament ignorada per Pujol, que ni tan sols

modifica la composició del seu govern després de les eleccions.

A més, era obvi que la imminència de les eleccions generals anunciades per Felipe González i la previsible victòria del PP aconsellaven Pujol que deixés en suspens qualsevol iniciativa d'aliança o de pacte estable; dependria en gran mesura de l'espai polític que li toqués ocupar en l'escenari política estatal. Novament la política espanyola gravitava sobre la política catalana, com a manifestació de la seva creixent interpenetració.

10. LES ELECCIONS GENERALS DEL 3 DE MARÇ DEL 1996.-

10.1 El context polític.-

La legislatura -iniciada el 1993 amb una inesperada victòria electoral socialista- havia obligat a constituir un govern minoritari, amb el suport de CiU i del PNV. Malgrat que l'acció de govern i legislativa fou probablement més efectiva que en la legislatura anterior, malgrat la millora de la conjuntura econòmica espanyola i internacional i malgrat els elogis unànims suscitats per la presidència espanyola de la Unió Europea del segon semestre de 1995, la majoria de l'opinió pública -segons les enquestes- continuava manifestant actituds pessimistes davant el futur polític i econòmic del país.

Des de la seva constitució, el govern de Felipe González i els seus aliats nacionalistes foren objecte d'una intensíssima oposició per part del PP i de IU, que sovint es combinaren com a "pinça" de pressió sobre les actuacions governamentals. Per a aquests crítics, l'acord PSOE-CiU portava al sacrifici dels interessos generals en favor de les reivindicacions "particularistes" dels nacionalistes.

Aquesta clima d'oposició s'alimentava amb l'accidentat desenvolupament processal dels casos de corrupció o "guerra bruta" antiterrorista que implicaven a dirigents socialistes. Com a impulsors -més que portaveus- d'aquesta oposició, actuaven determinades personalitats judicials, mediàtiques i financeres. Creixien, a més, els indicis -posteriorment enfirmats per alguns seus protagonistes- de l'existència d'un acord entre responsables de premsa i d'emissores de ràdio-televisió privades per a sostenir aquesta campanya d'hostilització. Com ja s'ha dit, el resultat de les eleccions locals i autonòmiques de 1995 significaren un pas més en el retrocés del PSOE.

Totes aquestes pressions continuaren el desgast de l'Executiu socialista i afebliren la convicció del seu aliat principal, CiU, que avisà anticipadament de la retirada del seu suport al govern per a finals de 1995. Després d'aquest anunci i com ja s'ha dit, González i Pujol acordaren un calendari electoral que situava les eleccions autonòmiques catalanes abans de les eleccions generals. L'escenificació d'aquest acord culminà amb el rebuig parlamentari de CiU al projecte de pressupost per a 1996 presentat pel govern socialista. Perdut, doncs, per González el suport d'una majoria parlamentària, es feia obligada la dissolució anticipada i la convocatòria de les eleccions pel mes de març de 1996.

10.2 Les forces polítiques i la campanya.-

Els partits enfocaren la campanya com a una segona part o segon "round" de les eleccions de 1993. En certa manera, tota la legislatura havia viscut un clima preelectoral permanent, com si els resultats de 1993 tinguessin un valor provisional i el govern no passés de la condició d'interí. Això explica que els plantejaments de la campanya no diferissin de les expressades en l'anterior campanya electoral, més centrada en donar imatges negatives de l'adversari que en el plantejament de polítiques

alternatives. Així, el PSOE era el partit de la corrupció i dels escàndols, el PP apareixia com l'hereu de la dictadura franquista o CiU com l'expressió de l'avidesa mai satisfeta del nacionalisme català.

Els límits econòmics establerts per a les despeses de la campanya obligaren a concentrar encara més l'esforç propagandístic dels partits als mitjans audiovisuals. Una part d'aquests mitjans intervenia en la campanya amb posicions d'hostilitat al partit de l'Executiu i als seus dirigents, expressant un fort desig de recanvi després de catorze anys de govern. Per la seva part, les enquestes pronosticaven una clara victòria del PP, assolint la majoria absoluta o fregant-la de molt a prop. No es produí, però, el debat televisat cara a cara entre els líders dels principals partits -Aznar i González-: en aquesta ocasió, era l'aspirant -Aznar- el que refusà de participar-hi, convençut que no hi tenia res a guanyar i de que podia perdre part del seu avantatge.

- El PSOE configurà les seves candidatures sota la pressió d'un pronòstic desfavorable. Això obligava a col·locar en llocs segurs a responsables governamentals que no eren diputats per assegurar una sòlida oposició, però desplaçant antics parlamentaris. Les tensions provocades per aquesta estratègia substituïren les que en eleccions anteriors havien oposat "guerristes" i "renovadors", que ara disposaven del control de partit. També provocà una certa polèmica la inclusió d'alguns dirigents presumptament involucrats en alguns dels "casos" judicials en curs com Barrionuevo, Sala o Serra.

L'estratègia de la campanya socialista deixà en segon terme els aspectes autocrítics de la de 1993. Per tal d'aminorar pèrdues, optà per contraatacar, alertant sobre els perills d'un retorn al poder de la dreta històrica i denunciant la convergència d'interessos entre sectors del principal partit de l'oposició, alguns mitjans de comunicació i determinats "poders fàctics" per a afeblir les institucions de l'Estat en una operació de "pulso al Estado". Després d'algunes vacil·lacions superades pel nomenament del seu possible substitut Javier Solana com a secretari general de l'OTAN, González fou novament el líder de la candidatura i de la campanya: el seu prestigi entre l'opinió seguia superant el de José M. Aznar i això el seguia convertint en el principal actiu del PSOE, malgrat el desgast de la seva figura i l'atac constant a que estava sotmès per part de l'oposició i d'alguns mitjans.

Temes centrals de la campanya socialista foren la defensa de l'obra de govern realitzada en els darrers catorze anys i les amenaces potencials que una majoria del PP podien significar per a bona part de les polítiques socials encetades en aquell període. La recuperació econòmica iniciada quedava, però, desdibuixada per la persistència de l'atur.

- El PP preparà les seves candidatures sense grans canvis i en un ambient de cohesió interna, reforçada pels pronòstics d'incrementar considerablement la seva quota de representació parlamentària. Poc abans de l'inici oficial de la campanya, el congrés del partit se celebrà en clima d'euforia davant de la perspectiva d'una victòria clara, anunciada pel seu progrés sostingut en les anteriors eleccions europees, locals i autonòmiques. El PP comptava, doncs, amb assolir la majoria absoluta, però preferia parlar de "majoria suficient" per a no aixecar recels excessius.

Per això mateix i en contrast amb l'oposició dura i agressiva exercida durant la legislatura dissolta, el PP es presentava ara com a partit moderat i amb vocació de govern, més orientat cap al centre que cap a la dreta. Rebaixava el to crispat dels seus atacs als socialistes i adoptava una imatge de serenitat formulant el desig de "passar pàgina" i deixar enrera el període d'inestabilitat provocat pels socialistes. Exhibia ara el suport de sectors empresarials i de l'Església, un cop superades les seves reserves davant la capacitat del PP i del seu líder per a fer-se càrrec del govern. Definia un programa de moderada tendència liberal, però continuïsta en la línia de disciplina pressupostària adoptada pels socialistes en vistes a l'entrada d'Espanya en la Unió Monetària Europea.

- Les tensions internes d'IU es manifestaren amb tota cruesa en la confecció de les candidatures, especialment a Madrid, on es va produir la marginació de dirigents coneguts de Nueva Izquierda. D'aquesta manera s'imposava més clarament una línia de confrontació directa amb el PSOE, del qual s'atacava la política econòmica i la responsabilitat política en els "casos" de corrupció i d'actuació il·legal d'alguns dels seus dirigents.

Presentant-se com l'"autèntica esquerra", la línia oficial d'IU -dirigida des del PCE i encapçalada per Anguita- pretenia capitalitzar el descontent d'una part de l'electorat socialista, aspirant fins i tot a conquerir l'hegemonia sobre l'espai d'esquerra ocupat pel PSOE. Això implicava la negativa a contemplar cap acord amb els socialistes i afavoria la percepció de "pinça anti-PSOE" amb el PP, que l'acció parlamentària a Madrid i, especialment, a Andalusia havia divulgat entre part de l'opinió.

Pel que fa a l'escenari pre-electoral a Catalunya, cal remarcar algunes característiques singulars respecte de l'escenari general. Sense l'influència del clima de crispació i agressivitat predominant en el debat polític a la resta d'Espanya, la campanya es desenvolupà sota el condicionament de l'acord entre el PSOE i CiU que desactivava els possibles excessos de la seva confrontació. A més, aquestes dues forces tenien igualment la possibilitat que el PP aconseguís una majoria absoluta i les convertia per això en aliats objectius en una campanya que es va convertir en certa forma en un "tots contra el PP".

- El PSC participava en la campanya amb llistes de continuïtat. La candidatura de Barcelona era encapçalada novament per Narcís Serra, ex-vicepresident del govern dimitit com a resultat de l'afaire del CESID. Malgrat tot, l'objectiu del socialistes catalans era aminorar els efectes de la imatge negativa que havia acompanyat el govern socialista en la darrera legislatura. El seu missatge s'orientava a posar en guàrdia l'electorat contra el risc d'una majoria conservadora del PP.

- L'estratègia de CiU recolzava novament en la conveniència de fer del seus diputats la clau de qualsevol majoria parlamentària a Madrid, com a garantia d'estabilitat, de moderació i de defensa d'una determinada concepció dels interessos de Catalunya. Els resultats obtinguts -canvis en el finançament basats en el 15 per cent de l'IRPF i acords en policia autonòmica- justificaven, segons CiU, la seva decisió d'implicar-se directament en la política espanyola, malgrat les crítiques i acusacions rebudes durant la legislatura anterior. A més, la retirada política de Miquel Roca i la seva substitució per Joaquim Molins fóu característica important en la campanya de CiU. Aquest fet atorgà

encara més protagonisme al propi Jordi Pujol, exemplificant d'aquesta manera el seu paper exclusiu i decisiu en els dos escenaris polítics espanyol i català.

- En la campanya del PP a Catalunya cal destacar la presentació com a cap de llista de l'antic diputat de CiU Josep M. Trias de Bes. S'intentava simbolitzar amb aquesta incorporació l'orientació moderada i menys hostil al catalanisme d'un sector dels "populars". Aquest moviment topava amb la línia adoptada per Aleix Vidal-Quadras, crític persistent de CiU i de les seves propostes nacionalistes. Però aquesta divisió interna quedava compensada per la presència intensa de la cúpula estatal del PP a Catalunya, conscients de la importància de millorar els seus resultats en aquesta comunitat per aconseguir una majoria parlamentària àmplia.

- IC, tot i expressar la seva crítica al socialisme des d'una posició d'esquerra, es desmarcava de la línia "ortodoxa" del seu soci IU: no rebutjava la política pro-integració europea i en la moneda única que IU desqualificava ni -malgrat la crítica al PSOE- tancava portes a una aproximació entre les forces d'esquerres. Havia, a més, de neutralitzar una possible deriva del vot útil "anti-PP" en favor dels socialistes.

- Finalment, ERC promovia una campanya dirigida a l'electorat nou i més radicalment nacionalista. Intentava conservar els vots obtinguts en les darreres eleccions autonòmiques i evitar la fuga del "vot útil" cap a CiU. El personatge principal de la seva candidatura era novament Pilar Rahola, ben coneguda per la seva capacitat d'atracció mediàtica.

10.3 Els resultats.-

El pronòstic d'una victòria del PP va ser confirmat pels resultats, però sense distanciar-se clarament dels socialistes, que conservaren una part important del seu electorat. Catalunya fou justament una de les comunitats on els socialistes contingueren la pèrdua de vots i on els "populars" no assoliren el grau d'adhesió previst. En l'escena parlamentària, el PP podia acabar amb l'hegemonia socialista dels darrers catorze anys, però li calia el suport d'altres grups -especialment de CiU- per a poder constituir el seu primer govern.

10.3.1 La participació.-

En un ambient d'expectativa de canvis, l'electorat es mobilitzà en una proporció elevada. Amb el 77 per cent de participació, la consulta de 1996 repetí una taxa similar a la de 1993 i comparable a les de 1977 i 1982. Sectors de centre-dreta animats per la possibilitat de victòria i sectors d'esquerres temorencs d'aquesta mateixa possibilitat superaren en aquesta tesitura la seva inclinació a l'abstenció i participaren en l'elecció. El nombre absolut de vots fou sensiblement igual al de 1993.

Aquest increment de participació fou similar en totes les comunitats autònomes: generalment, es confirmaren els perfils més o menys abstencionistes dels diversos territoris, amb alguna excepció. A Catalunya, la participació se situà en el 76 per cent del cens, entre les més elevades de la seva història electoral.

10.3.2 L'orientació del vot.-

-- L'orientació del vot a Espanya.-

Els trets més rellevants de l'orientació del vot en l'àmbit espanyol foren el primer lloc aconseguit pel PP i la curta distància que el separava del PSOE. Però una anàlisi més detallada revela que les modificacions respecte de les darreres eleccions generals de 1993 encobrien també altres elements de continuïtat importants.

- Amb el 38,6 per cent del vot, el PP augmentava en quatre punts el seu resultat de 1993. La satisfacció de superar el PSOE per primera vegada quedava mitigada pel fet que la diferència es reduïa a un 1,2 punts percentuals i a menys de 300.000 vots. El PP es beneficiava de la concentració de pràcticament tot el vot de centre-dreta -especialment a Aragó i Cantàbria- i del suport d'antics abstencionistes i votants socialistes decebutos i desitjosos d'un canvi. Expandia així la base social del seu electorat, continuant la tònica de les últimes eleccions.

Des d'una perspectiva territorial, aquest increment "popular" fou pràcticament general en tots els districtes i comunitats. En 32 províncies i en 13 comunitats -quatre més que l'any 1993-, el PP aconseguia el primer lloc i el consegüent avantatge en l'atribució d'escons. Pel seu impacte simbòlic i en vots, cal destacar el progrés a Madrid -epicentre de les convulsions polítiques dels darrers anys-. També augmentà el seu avantatge a Andalusia -però sense superar el PSOE-, a més d'Aragó i Cantàbria on s'havia aliat amb els partits regionalistes de centre-dreta. Catalunya i el País Basc li foren les menys favorables.

- El PSOE perdia les seves primeres eleccions generals des de 1979. Però conservava, amb més del 37 per cent del vot, un suport electoral molt sòlid que permetia González parlar de "dulce derrota". Aquest suport havia resistit l'erosió inevitable de 14 anys de govern i de la sèrie d'escàndols de la darrera etapa, que havien facilitat una fortíssima ofensiva de l'oposició i de determinats sectors dels mitjans de comunicació. Signe d'aquesta solidesa era el fet que, en termes absoluts, augmentava en 200.000 vots els aconseguits l'any 1993. El prestigi del seu dirigent González i el temor a una victòria "excessiva" de la dreta havien aconseguit mobilitzar aquest suport. Andalusia, Extremadura i Catalunya eren les comunitats on els socialistes seguien ocupant el primer lloc.

- IU-IC millorava el seus resultats en termes relatius -un punt més que l'any 1993- i en termes absoluts -gairebé 400.000 sufragis més que en les darreres eleccions de 1993-. Però amb el 10 per cent del vot, no aconseguia beneficiar-se de manera significativa del desgast socialista, en contra del que havien previst els seus estrategues. La seva posició política, doncs, no experimentava canvis positius en una situació a primera vista favorable: l'electorat situat a l'esquerra seguia més inclinat a l'opció socialista que a l'oferta d'IU. A Madrid i Asturias -amb el 16 i el 15 per cent del vot- obtingué la quota electoral més elevada.

- Quant als partits nacionalistes o regionalistes, el seu resultat agregat fou lleugerament

inferior al de les eleccions de 1993, amb disminució d'un punt i mig. Aquesta situació pot considerar-se de continuïtat, si es té en compte que partits regionalistes d'Aragó i de Cantàbria varen desistir de presentar candidatures pròpies en favor del PP.

- L'orientació del vot a Catalunya.-

A Catalunya, la distribució del vot es mantingué molt estable en relació a les últimes eleccions generals de 1993: es confirmava una pauta pluripartidista, amb primacia socialista en les eleccions generals i amb l'estancament de les quotes electorals de les demés forces polítiques. En comparació amb les autonòmiques, seguia essent perceptible l'existència del denominat "vot dual", juntament amb l'"abstenció diferencial" que produeixen mapes electorals diversos segons es tracti d'eleccions generals o autonòmiques.

- El PSC obtingué el 39 per cent del vot català, superant per primera vegada el percentatge socialista en el conjunt de l'Estat. L'augment percentual del seu vot fôu de mes de 4 punts, especialment remarcable ateses les condicions adverses de la posició socialista en els darrers anys de govern. L'electorat català semblava, doncs, anar a contracorrent de la dinàmica espanyola, com si l'amenaça d'un triomf popular hagués reunit en torn dels socialistes un ventall relativament ampli de votants d'origen divers.

ELECCIONS AL CONGRÉS DE DIPUTATS 1996.-

Participació	76%
	% vots
CIU	29,5
ERC	4,2
IC	7,6
PP	17,9
PSC	39,2

- CiU, que havia aspirat a superar els socialistes catalans per primera vegada en unes eleccions generals, va perdre dos punts percentuals. No arribà al 30 per cent del vot i s'allunyà de la cota socialista. Això li feia perdre un escó i -en el Congrés dels Diputats- era superat per IU. El retrocés de CiU es produí a la circumscripció de Barcelona, sense que fós compensat pels avenços modestos en les altres tres províncies. Tot i aixís, CiU pogué interpretar aquest resultat com a prova de la seva resistència en un context molt influït per la dinàmica política estatal.

- El PP aconseguí el 18 per cent del vot, conservant els seus resultats de 1993 amb el lleuger increment d'un punt percentual. Aquest resultat demostrava que el seu espai electoral a Catalunya seguia essent limitat per la presència de CiU: el progrés assolit a pràcticament tot l'Estat no es reflectia en els resultats catalans.

- IC mantingué la seva quota electoral de 1993, sense poder beneficiar-se des de l'esquerra del desgast socialista. Una lleugera disminució li féu perdre, a més, un escó. ERC conservà la seva presència electoral en percentatge de vots, que li donava novament un escó al Congrés, però veié frenada la seva tendència ascendent.

Cal afegir com a tret general dels resultats d'aquestes eleccions la major concentració del vot en les grans forces polítiques, amb reducció progressiva dels sufragis atorgats a altres partits sense representació parlamentària. Tot i aixís, el panorama electoral català segueix presentant -juntament amb els del País Vasc, Navarra i Canàries- una configuració molt més fragmentada que el mapa general estatal.

10.4 Les conseqüències polítiques.-

Les eleccions de 1996 representaren un canvi profund en el panorama polític espanyol. Pot afirmar-se que obriren un nou cicle polític, amb conseqüències importants sobre la posició dels partits tant en l'escenari estatal com en l'escenari català. La primera conseqüència -i la més visible- fóu la formació d'un govern controlat pel PP. Per primera vegada en la història de la democràcia iniciada l'any 1977, un partit que no deixava cap altra força parlamentària a la seva dreta, aconseguia el control de l'Executiu. S'interpretava com un signe d'estabilitat i de normalitat democràtiques, com ho havia estat l'accés del socialistes al govern l'any 1982.

La segona conseqüència -vinculada a l'anterior- fóu la constitució d'una aliança entre el PP i les formacions del nacionalisme perifèric moderat -CiU, PNV i CC- per donar suport a l'Executiu conservador, presidit per José M. Aznar. Aquest acord tenia també caràcter de novetat històrica, al situar en un mateix cantó el PP -hereu del nacionalisme espanyol conservador- i una representació important dels partits nacionalistes de Catalunya i del País Basc.

Aquesta situació era una conseqüència forçada del resultat electoral. La victòria del PP tingué per als seus protagonistes un gust agre dolç: satisfets d'haver superat el PSOE, quedaven decebuts per no haver assolit la majoria absoluta que es pronosticava. Després de tres anys d'atacs radicals a la col.laboració entre PSOE i CiU, el PP es veia obligat a repetir el mateix esquema.

CiU, per la seva part, estava disposada en donar suport a un govern conservador, però des de fora i a canvi de contraprestacions importants que el justificassin als ulls del seu electorat més nacionalista. L'acord de caràcter continuïsta en matèria de política econòmica orientada a l'incorporació a la moneda única europea per 1998 fóu relativament fàcil. Més complicada es presentava la coincidència en matèria autonòmica, atesa la tradició del PP. Però les demandes dels nacionalistes bascos, catalans i canaris foren substancialment ateses, després de dos mesos de negociacions. En el cas català, afectaven tant en l'àmbit financer -participació en l'IRPF, dèficit de la sanitat- com en l'àmbit competencial -policia, administració perifèrica de l'Estat, etc.-.

D'aquesta forma, CiU -impulsada per Jordi Pujol, com a líder indiscutit- ratificava la

seva voluntat d'intervenció en política espanyola, exposant-se alhora a la crítica d'una part del seu propi electorat -al que repugnava l'acord amb una força "espanyolista" com el PP- i a l'hostilitat d'un ampli sector de l'opinió espanyola que la interpretava com a mera tàctica oportunista amb interessos "particularistes" de CiU.

En l'àmbit català, aquest pacte de govern entre el PP i CiU reforçava la posició del govern minoritari de Pujol. El PP a Catalunya -marginat de les negociacions entre Aznar i Pujol-, es veia obligat a corregir novament l'estratègia anti-nacionalista marcada per Vidal-Quadras, apartat ara de la direcció. Sense reproduir formalment un pacte simètric al Parlament català, CiU i PP evitaven ara l'enfrontament i buscaven l'acord en l'escenari autonòmic, tot i haver de competir sovint per una part del mateix espai electoral.

No quedava resolta, però, la incògnita principal sobre la futura evolució de l'acord entre aquestes formacions. Quedaria limitat a una aliança de circumstàncies? O es convertiria -com alguns pronosticaven- en un gran pacte històric de totes les forces moderades de l'Estat? Fins a quin punt serian capaces aquestes forces de trobar un terreny comú en les seves respectives visions sobre el que hauria de ser una relació entre la idea d'Espanya i la idea de les nacions perifèriques? Per ara, no sembla que els seus protagonistes hagin trobat la resposta a aquests interrogants. Els indicis, però, revelen pocs avenços en el tractament del contenciós nacionalista. I l'acord fàcil en criteris de política econòmica de cara a la incorporació a la moneda única no sembla repetir-se en el camp de la política autonòmica. Un any després de la seva arribada al poder, el PP sembla apostar per a expandir -aprofitant l'impuls favorable del cicle econòmic-la seva pròpia base electoral, més que no pas en articular un acord estable entre la dreta espanyola i la dreta nacionalista perifèrica.

Les eleccions han tingut també conseqüències trascendents per als socialistes. Després de gairebé 15 anys, la pèrdua del govern els introduïa en una nova etapa de la seva història, amb obligació de renovar plantejaments programàtics, lideratges i estils de comunicació. Les insinuacions de Felipe González sobre la seva eventual retirada del primer pla polític -ja apuntades intermitentment en els anys anteriors- començaven a guanyar força i es confirmaren uns mesos després de les eleccions, quan renuncià a continuar com a secretari general del partit en el 34 Congrés del PSOE (juny 1997). La seva substitució per Joaquín Almunia es feia de manera ràpida. Sense poder anticipar l'impacte sobre el PSOE de les resolucions judicials pendents (Filesa, Gal, Banesto), l'adaptació del PSOE com a partit d'oposició -no solament en l'àmbit estatal, sinó també en la majoria dels escenaris autonòmics i locals- i la renovació de continguts programàtics per a recuperar franges decisives de l'electorat continuen essent reptes pendents.

Pel que fa als socialistes catalans -reforçats pels seus bons resultats en aquestes eleccions-, han tingut l'oportunitat de capitalitzar aquest èxit relatiu, tant de cara a les seves relacions amb el socialisme espanyol com en la construcció d'una alternativa viable a l'hegemonia de CiU en l'àmbit català. La recomposició de la seva unitat interna, la definició d'un lideratge clar, la revisió de l'encaix del PSC en el conjunt del PSOE i la concertació estable entre les forces de l'esquerra catalana continuen en bona part com a tasques pendents.

L'estancament electoral d'IC pot interpretar-se com a efecte de l'estratègia imposada per IU i pel sector liderat per Julio Anguita o com a resultat de la indefinició de la pròpia IC, oscil·lant entre l'oposició d'esquerres al PSOE i la inclinació a acordar amb el PSC la construcció d'un front comú d'inspiració italiana i qualificat periodísticament d'"olivera" a la catalana. Aquesta tensió entre dues possibles estratègies aniria agreujant les discrepàncies internes: entre IU i IC, per un costat, i entre diversos sectors de la pròpia Iniciativa per Catalunya, per un altre. Sis mesos després de les eleccions s'havia produït ja la ruptura entre IU i IC i l'escissió d'IC, que afebliran molt probablement a tots els seus protagonistes quant a suport electoral.

Finalment, l'incapacitat d'ERC per capitalitzar el descontent provocat pels compromisos de CiU en política espanyola agreujà una larvada crisi interna. Les acusacions de personalisme i autoritarisme adreçades a la direcció de Colom i Rahola, plantejades en una organització habituada a un debat intern força obert, acabarien finalment de manera sorprenent, quan els dos dirigents citats encapçalaren ells mateixos una escissió i constituïren una nova formació política -el "Partit per la Independència"-. En aquesta situació, ERC també ha de redefinir novament l'equilibri entre afirmació nacionalista i afirmació d'esquerra social. D'aquesta redefinició n'haurien de sortir les corresponents propostes programàtiques i l'opció entre estratègies alternatives d'aproximació a les altres forces polítiques catalanes, ja nacionalistes com CiU, ja d'esquerres com el PSC o IC.

Així doncs, les eleccions de 1996 -més enllà del seu impacte sobre la formació d'una nova majoria parlamentària conservadora i de l'alternança en el govern estatal- han reforçat la interrelació entre la dinàmica política espanyola i la dinàmica política catalana, obligant a tots els actors a revisar les seves respectives posicions en ambdós escenaris. El resultat definitiu d'aquesta revisió, amb la que s'ha estrenat una nova etapa política, encara no està prou definit.

part 2000

at 96 part

152 883; 2100 = 48

III. ELS PARTITS: PRINCIPALS ASPECTES DE LA VIDA INTERNA 1989-96.

ELS PARTITS: PRINCIPALS ASPECTES DE LA VIDA INTERNA 1989-96.

INDEX

1. CONVERGÈNCIA I UNIÓ (CIU)

1.1 CDC: ESTRUCTURA ORGANITZATIVA

1.2 UDC: ESTRUCTURA ORGANITZATIVA

1.3 PRINCIPALS ASPECTES DE LA VIDA POLÍTICA INTERNA.

1.3.1 El lideratge: Història d'un desencontre.

1.3.2 Les relacions entre els socis: Increment del protagonisme d'Unió

1.3.3 Finançament il·legal del Partit i interessos personals: els afers de corrupció

2. PARTIT DELS SOCIALISTES DE CATALUNYA.

2.1 PSC: ESTRUCTURA ORGANITZATIVA

2.2 PRINCIPALS ASPECTES DE LA VIDA POLÍTICA INTERNA.

2.2.1 El model de partit: la participació dels afiliats i la connexió amb l'entorn

2.2.2 Les relacions amb el PSOE

2.2.3 Dificultats en el lideratge

3. ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA

3.1 ERC: ESTRUCTURA ORGANITZATIVA

3.2 PRINCIPALS ASPECTES DE LA VIDA POLÍTICA INTERNA.

3.2.1 Contestació, crisi i escissió

4. INICIATIVA PER CATALUNYA

4.1 ESTRUCTURA ORGANITZATIVA

4.2 PRINCIPALS ASPECTES DE LA VIDA POLÍTICA INTERNA.

4.2.1 Inestabilitat estructural

4.2.2 Una conflictiva relació amb "Izquierda Unida"

5. PARTIT POPULAR

5.1 ESTRUCTURA ORGANITZATIVA

5.2 PRINCIPALS ASPECTES DE LA VIDA POLÍTICA INTERNA

5.3 FEBLES A ORGANITZATIVA I PROBLEMES DE LIDERATGE: LES DIVERSES REFUNDACIONS DEL PP A CATALUNYA

5.3.1 Jorge Fernández Díaz

5.3.2 Aleix Vidal-Quadras

5.3.3 Alberto Fernández Díaz

III. ELS PARTITS: PRINCIPALS ASPECTES DE LA VIDA INTERNA 1989-96.

*Rafael Martínez
Francesc Pallarés
Antoni Vallès*

La pretensió d'aquest apartat és presentar els elements més rellevants de la realitat organitzativa i la vida interna dels principals actors electorals catalans en el període comprès entre 1989 i 1996.

Amb un plantejament essencialment descriptiu presentem per a cada una de les principals forces polítiques catalanes: una breu descripció de la seva estructura organitzativa⁽¹⁾, acompanyada del corresponent organigrama; una síntesis dels principals temes, processos i debats que han centrat la vida interna dels partits; finalment recollim el nombre i les dates de realització dels Congressos – o equivalents – dels partits en el període estudiat, els principals càrrecs de direcció que surten d'ells, així com l'evolució de l'afiliació segons dades que ens han proporcionat els propis partits.

S'ha de dir que no pretenem fer cap anàlisi aprofundida de l'estructura organitzativa ni tampoc del funcionament dels processos de representació i decisió o bé de les relacions de poder a l'interior de les organitzacions partidistes. Són aspectes fora dels objectius d'aquesta obra i que necessiten investigacions específiques de les que encara no disposem al nostre país. Les dades i elements que presentem només pretenen cobrir de manera molt limitada aquest buit, però creiem necessari aportar un seguit d'elements que tot i no ser pròpiament electorals, contribueixen de forma important a definir la capacitat d'actuació, els plantejaments electorals i la percepció dels partits per part dels ciutadans.

---

¹.- Hi ha publicada una recopilació dels Estatuts dels Partits catalans vigents el 1992, i que en gran part són encara vigents a inicis de 1998: Institut de Ciències Polítiques i Socials: *Estatuts dels Partits polítics catalans. 1992*. Pubs. de l'Institut de Ciències Polítiques i Socials, Barcelona 1997.

1. CONVERGÈNCIA I UNIÓ (CIU)

Convergència i Unió (CiU) és una coalició de dos partits: Convergència Democràtica de Catalunya (CDC) i Unió Democràtica de Catalunya (UDC). L'anomenat Comitè d'Enllaç entre les dues formacions és la instància a través de la qual s'estableixen els acords entre ambdós partits per definir la política de la coalició. Això no obstant, aquest Comitè, o figura anàloga, no figura en els estatuts de cap dels dos socis de la coalició. Val a dir, a més a més, que les trobades entre els màxims dirigents dels dos partits, Pujol i Duran, és peça clau en els mecanismes de relació tan per a l'endegament d'iniciatives com per desbloquejar situacions i resoldre conflictes.

Després de l'aprovació de la Constitució de 1978, els sectors centristes del nacionalisme català representats per Convergència Democràtica de Catalunya i Esquerra Democràtica de Catalunya (EDC) - integrats en el Pacte Democràtic per Catalunya (PDC)⁽²⁾ a les primeres eleccions -, juntament amb el sector majoritari dels democristians d'Unió Democràtica de Catalunya (UDC), varen crear la coalició Convergència i Unió (CiU) que es va presentar per primera vegada a les eleccions generals de 1979. Progressivament, durant els anys 80, aquesta coalició - amb destacat protagonisme de CDC i els seus líders, Jordi Pujol i Miquel Roca -, anirà aglutinant al nacionalisme moderat⁽³⁾, tot incorporant també a sectors provenint de Centristes de Catalunya-Unió del Centre Democràtic (CC-UCD) i fins i tot, especialment en els petits municipis, a élites locals que havien tingut un paper de diversa rellevància en els Ajuntaments franquistes.⁽⁴⁾

En relació al nacionalisme el discurs polític de la coalició, i també d'ambdós socis, adopta un plantejament pragmàtic i moderat, tot i alguns èmfasis més radicals en determinades circumstàncies. A nivell socioeconòmic s'anirà desplaçant a plantejaments més de tipus lliberal, tot mantenint certs referents sobre polítiques de benestar en el marc dels inicials plantejaments d'inspiració socialdemòcrata de CDC i dels plantejaments socials democristians d'UDC.

---

² - Coalició electoral nacionalista que es va formar cara a les eleccions de 1977, i que a nivell socioeconòmic presentava un programa d'inspiració socialdemòcrata. A més de CDC i EDC també s'integraven en la coalició els socialistes del PSC-Reagrupament.

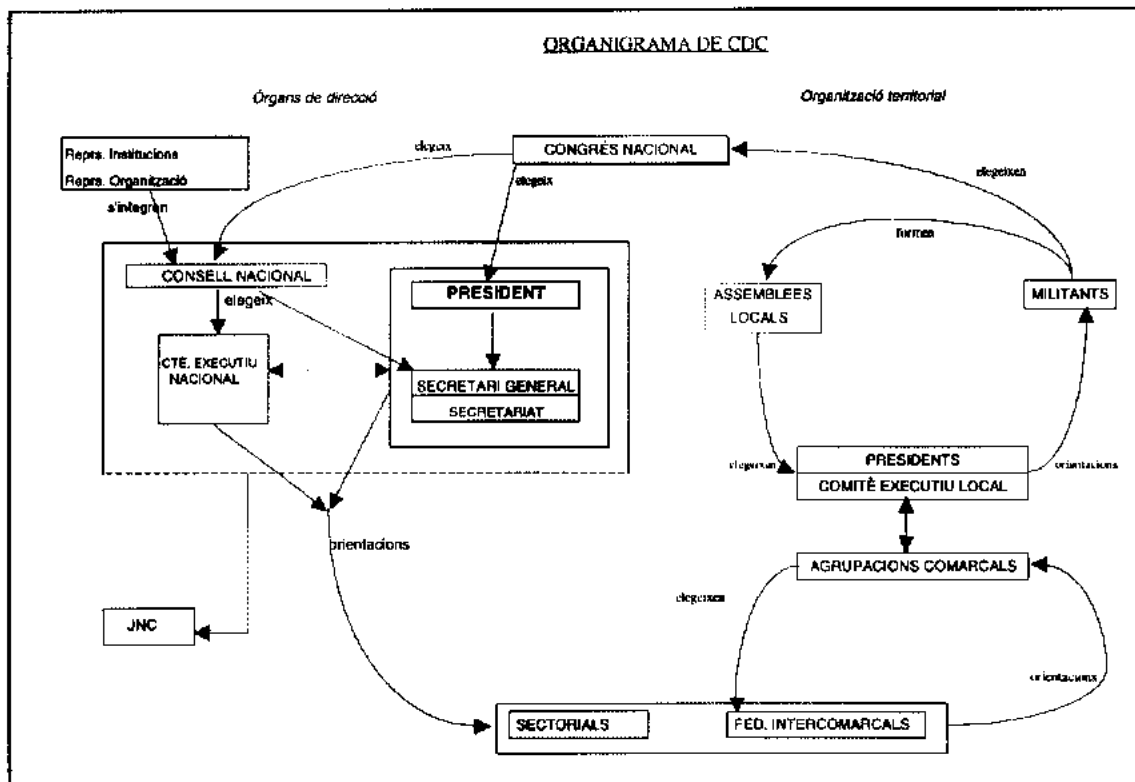
³ - EDC acaba integrant-se a CDC.

⁴ - En relació a l'evolució fins a 1988 veure, Equip de Sociologia Electoral: "Atlas electoral de Catalunya 1977-1980 / Estudis Electorals-3", Fundació Jaume Bofill, Barcelona 1981, així com també, Equip de Sociologia Electoral: "Atlas electoral de Catalunya 1982-1988. Estudis Electorals-9", Fundació Jaume Bofill, Barcelona 1990.

1.1. CDC: ESTRUCTURA ORGANITZATIVA

La instància bàsica en l'estructura organitzativa de CDC, és el *Congrés*, el qual elegeix els principals òrgans de direcció i de representació del partit, tan unipersonals com col·legiats, a més d'aprovar i decidir sobre les grans línies d'actuació política i plantejament programàtic del partit.

El *Consell Nacional* és elegit en part pel *Congrés* i es constitueix en la representació d'aquest en el període intercongressual. És, doncs, l'òrgan encarregat del debat i aprovació de les línies polítiques concretes del Partit així com de les matèries de caire econòmic i patrimonial. Es compon del *President*, *Secretari General*, *Secretari d'Organització*; 40 membres escollits pel *Congrés*; un membre de cada *Agrupació Comarcal*, a més d'altres 23 en proporció del nombre de militants d'aquestes *Agrupacions*; 25 membres per les *Agrupacions Sectorials*; i finalment 15 membres de la *Joventut Nacionalista de Catalunya (JNC)*. Per altra banda, també són membres nats del *Consell Nacional* els parlamentaris de la *Generalitat de CDC* i els *Presidents d'Agrupació*, de *Federació* i els de *Sectorials*. Mercès a un canvi en els *Estatuts del IX Congrés*, el *Secretari General* pot ser escollit pel *Consell Nacional*, tal com va ocórrer el 31 de gener de 1993, a l'escollir el CN a Miquel Roca per a aquest càrrec, o al juny del 95, escollint a Pere Esteve i a Ramon Camp com a *Secretaris Generals Adjunts*.

Elaboració pròpia

Per la seva part, el *Comitè Executiu Nacional* és elegit pel Consell Nacional i és l'òrgan d'execució política, administrativa, patrimonial i judicial del partit. Està integrat per un mínim de 21 i un màxim de 28 membres del Consell Nacional i on s'inclouen els portaveus del Partit en el Grup Parlamentari on s'integrin els representants de CDC al Parlament de Catalunya, al Congrés dels Diputats i al Senat.

Correspon al *Secretari General* proposar la constitució d'un Secretariat General Permanent, de lliure composició, com a ens per a donar-li serveis (administratius, de premsa, de formació, de relacions públiques i jurídics) per a la resolució de problemes urgents entre les reunions del Comitè Executiu. Cal recordar que al Secretari General li corresponen la direcció de les funcions executives, de gestió i judicials del Partit, d'acord amb el President, seguint les línies traçades pel Congrés, el CN i el CEN

La representació del partit correspon al *President*, així com la presidència amb veu i vot de totes les reunions del partit. Des del VIIIè Congrés (gener del 1989) aquest càrrec l'ocupa Jordi Pujol. Anteriorment ho havia estat Ramon Trias Fargas, des de la integració d'EDC a CDC.

L'enquadrament dels militants es realitza en un marc *territorial*, que s'organitza en agrupacions locals, comarcals i de federacions de comarques. A més, poden participar en qualsevol de les 19 *sectorials* del partit, com per exemple : acció social, cultura, sanitat, ramaderia, treball, turisme, consell de la dona. Aquestes *sectorials* són òrgans tècnics al servei del Partit per tal d'elaborar solucions a plantejaments polítics del Partit envers un àmbit especialitzat d'actuació.

Per altra banda, en els equips territorials els militants intervenen en la discussió política dels seus programes i en l'organització comarcal i/o municipal, participen en les decisions polítiques del seu àmbit territorial i alhora són informats de la vida interna del Partit.

Tots els militants d'un municipi s'agrupen dins de la corresponent *Assemblea Local* , que en principi s'ha de reunir almenys una vegada cada trimestre. Entre altres funcions, l'Assemblea elegix el *Comitè Executiu Local* - i el seu *President* - que és l'òrgan d'execució dels acords de l'Assemblea i assumeix les funcions de representació, organització i coordinació a nivell municipal. A la ciutat de Barcelona, l'àmbit territorial d'aquest nivell d'organització local és el barri. Per altra banda, a partir de les Assemblees locals els militants escullen, de manera proporcional, els seus delegats al Congrés de CDC.

Com en altres partits, l'organització sectorial i l'organització territorial de CDC realitzen complementàriament funcions d'intercomunicació interna entre els afiliats i els òrgans de direcció del Partit. Son instàncies d'integració i de representació dels afiliats en els òrgans superiors, i per altra banda la direcció del partit vehicula a través d'aquesta estructura les orientacions i decisions polítiques.

Per la seva banda, la Joventut Nacionalista de Catalunya és una organització política

juvenil amb entitat pròpia, tot assumint el programa de CDC i tenir representants en l'estructura del Partit.

Congressos

VIIIè Congrés: Barcelona, 27, 28 i 29 de gener de 1989.

IXè Congrés: Barcelona, 16, 17 i 18 d'octubre de 1992.

Xè Congrés: L'Hospitalet de Llobregat, 8, 9 i 10 de novembre de 1996.

Direcció

Després del VIIIè Congrés:

President: *Jordi Pujol*

Secretari General: *Miquel Roca*

Secretari d'Organització: *Josep Caminal*.

Després del IXè Congrés:

President: *Jordi Pujol*

Secretari General: *vacant (*)*

Secretari d'Organització: *Josep Caminal*.

(*) Una reforma estatutària permet que l'elecció del Secretari General es faci pel Consell Nacional. El gener de 1993 el Consell Nacional va elegir com a Secretari General a Miquel Roca i com a Secretari d'organització (en funcions) a Enric Renau després de la dimissió de Josep Caminal.

El febrer del 1994 en constituir-se la fundació Ramon Trías Fargas Enric Renau en va assumir la direcció. El seu lloc en el partit el va ocupar Ramon Camp.

La dimissió de Miquel Roca com a Secretari General, el 17 de novembre de 1995, va suposar l'arribada a la secretaria de Pere Esteve.

Després del Xè Congrés:

President: *Jordi Pujol*

Secretari General: *Pere Esteve*

Secretari d'Organització: *Felip Puig*.

Afiliació

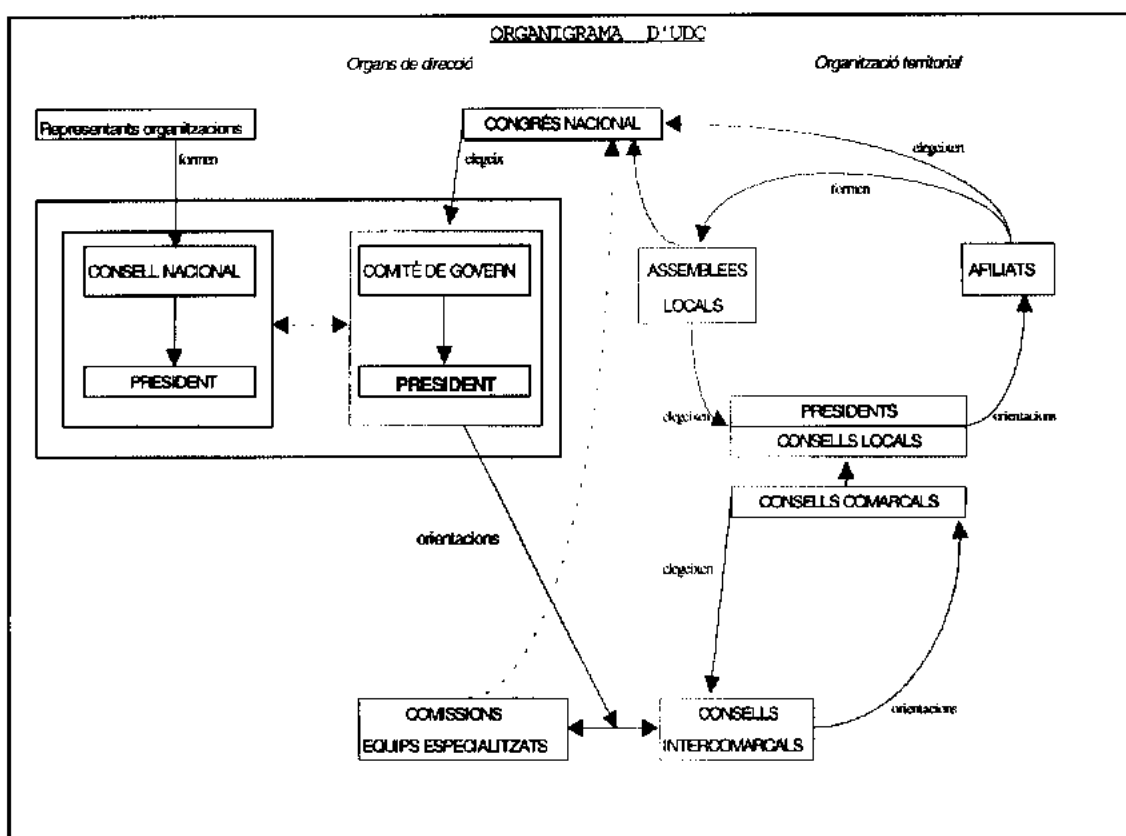
Anys	Afiliats
1989	22.035
1990	23.120
1991	25.140
1992	28.362
1993	29.350
1994	30.932
1995	32.773
1996	35.080

Font: CDC

1.2 UDC: ESTRUCTURA ORGANITZATIVA

La direcció d'Unió Democràtica de Catalunya està confiada al Consell Nacional i al Comitè de Govern, en el marc de l'autoritat sobirana del Congrés Nacional.

Com a òrgan suprem del Partit, el *Congrés Nacional* es reuneix ordinàriament cada 2 anys i defineix i estableix els principis i el programa polític d'UDC. En el Congrés també es discuteix i s'aprova, si s'escau, la gestió del Comitè de Govern, així com les ponències i mocions presentades per qualsevol afiliat al Partit. La representació al Congrés s'articula a través de les organitzacions territorials. Normalment el Congrés es configura per compromissaris elegits per les Assembles de les Delegacions locals i dels Equips especialitzats, en una proporció d'1 compromissari per cada 10 afiliats. El Consell Nacional per majoria de 2/3 del total de consellers pot acordar també realitzar el Congrés en forma de plenari de tots els afiliats. Igualment està previst que es puguin celebrar Congressos Extraordinaris a iniciativa de les instàncies de direcció o bé dels afiliats.

Elaboració pròpia

El *Consell Nacional* és la instància superior del Partit en el període entre Congressos, estatutàriament dos anys excepte en el cas de Congressos Extraordinaris. El Consell Nacional té les facultats de direcció, de representació, de govern i d'administració del Partit seguint les directrius polítiques adoptades en el Congrés Nacional. Igualment elegeix el seu President, que també ho és del partit.

El Consell Nacional el componen els Consellers del partit en el Govern de la Generalitat, els Presidents dels Consell Intercomarcals, 100 membres elegits per les Assemblees Intercomarcals, el Comitè de Govern, els parlamentaris, cinc afiliats per cada un dels equips especialitzats, el President de la Comissió Econòmica i el Secretari General i el President d'Unió de Joves. D'aquesta forma, podem observar com el Congrés Nacional no elegeix directament la majoria dels membres del Consell Nacional, però sí que ho fa amb la seva direcció política.

Les resolucions del Consell són executives si són dictades d'acord amb el Comitè de Govern. Entre les seves funcions s'ha de senyalar la fiscalització de l'actuació del Comitè de Govern, la potestat de resoldre qualsevol conflicte polític relacionat amb les activitats del Partit, així com també li correspon l'aprovació dels pressupostos ordinaris i extraordinaris.

Per la seva banda, el *Comitè de Govern* fa les funcions de Comitè Executiu del Consell Nacional i del Congrés, i doncs té encarregades les tasques de direcció política així com la responsabilitat de l'organització i de l'administració del Partit. Aquest òrgan, de gran poder decisonal i executiu, està compost per quinze membres de ple dret elegits directament pel Congrés Nacional; en el seu cas, i per raons informatives i/o deliberatives hi poden participar altres dirigents del partit, amb veu però sense vot. El Comitè de Govern elegeix al seu President i pot designar al seu si una Comissió Permanent.

Els Estatuts preveuen que en cas de desacord entre el Consell Nacional i el Comitè de Govern s'ha de convocar un Congrés extraordinari del Partit en el termini màxim d'un mes. No s'ha produït mai una situació d'aquest tipus. Actualment, el President del Consell Nacional, i al mateix temps el President d'Unió, és en Joan Rigol, i manté un bon nivell de sintonia amb el President del Comitè de Govern, en Josep Antoni Duran i Lleida, en el marc d'un major protagonisme d'aquest darrer atesa la funció de direcció política encarregada al Comitè de Govern.

Per altra banda, existeixen unes estructures que relacionen i serveixen de mediadores entre les instàncies i càrrecs de direcció i els afiliats de base, és a dir, que canalitzen la informació i les orientacions polítiques dels òrgans de direcció envers els afiliats i al mateix temps fan arribar l'estat d'opinió dels afiliats a la direcció. L'estructura organitzativa territorial i la sectorial realitzen aquestes funcions.

L'organització territorial d'UDC s'articula sobre les *Delegacions locals*, creades a partir d'un nombre mínim de 10 afiliats. Elegeixen el seu Comitè Executiu Local així com un President. Els Comitès Locals d'una mateixa comarca formen el *Consell Comarcal*, que també elegeix els corresponents Comitè Executiu i President. En un nivell superior d'agregació els Consell Comarcals s'integren en un dels 6 *Consells*

Intercomarcals (Barcelona ciutat, resta de comarques de Barcelona, Lleida, Girona, Tarragona i Tortosa) que també es doten dels seus respectius Comitè Executiu i President.

L'estructura sectorial s'organitza a través de les Comissions i dels Equips Especialitzats. Les *Comissions* són instàncies de reflexió, discussió i d'elaboració de propostes sobre sectors específics de la realitat social i política, i actuen fonamentalment com a òrgans d'assessorament de les instàncies polítiques de les que depenen. Les creen els Comitès Executius Locals, Comarcals i Intercomarcals, dintre de les seves demarcacions, així com el Consell Nacional a nivell general. Aquestes Comissions poden ésser de caràcter temporal o permanent i es poden federar entre elles. Entre les 19 que existeixen a nivell nacional trobem, per exemple, la Comissió Jurídica, la Comissió d'Educació, la Comissió d'Agricultura o la Comissió de Cultura.

Per la seva banda, els *Equips Especialitzats* són estructures amb les que el Partit intenta fer arribar la seva influència organitzada més enllà dels afiliats, i articular la seva relació amb persones properes o potencialment afins al partit en espais socials determinats. Els seus membres han de ser majoritàriament afiliats del Partit, i el Consell Nacional ha d'autoritzar la seva creació i aprovar els seus Estatuts. Actualment existeixen quatre equips especialitzats: Unió de Treballadors (USOC), Unió de Joves, Unió de Regidors i la Unió de Dones.

Congressos

XVIIè Congrès: Reus, febrer de 1990.

XVIIIè Congrès: Sitges, 27 i 28 de juny de 1992.

XIXè Congrès: Sitges, 12 i 13 de novembre de 1994.

XXè. Congrès: Sitges, 7-8 de desembre de 1996

Direcció

Després del XVIIè Congrès:

President del Comitè de Govern: *Josep Antoni Duran*

Vice-president del Comitè de Govern: *Agustí Bassols*

Secretari d'Organització: *Domènec Sesmió*

Després del XVIIIè Congrès:

President del Comitè de Govern: *Josep Antoni Duran*

Vice-president del Comitè de Govern: *Ignasi Farreres*

Secretari d'Organització: *Vicenç Gavalrà.*

Després del XIXè Congrès:

President del Comitè de Govern: *Josep Antoni Duran*

Vice-president del Comitè de Govern: *Ignasi Farreres*

Secretari d'Organització: *Vicenç Gavalrà.*

Després del XXè Congrès:

President del Comitè de Govern: *Josep Antoni Duran*

Secretari General: *Ignasi Farreres*

President del Partit: *Joan Rigol*

Afiliació

Any	Afiliats
1989	6.725
1990	8.574
1991	9.649
1992	11.410
1993	12.931
1994	13.734
1995	14.491
1996	15.103

Font: UDC

1.3 PRINCIPALS ASPECTES DE LA VIDA POLÍTICA INTERNA.

1.3.1 El lideratge: Història d'un desencontre.

Des dels seus inicis, el lideratge a CiU havia pivotat sobre els dos líders de CDC, Jordi Pujol i Miquel Roca, amb un repartiment de papers funcional durant molt temps: Pujol com a President de la Generalitat i màxim dirigent, mentre Miquel Roca actuava com a segon del partit i desenvolupava la tasca de representant regular en la política estatal.

Els anys 90 comencen amb creixents necessitats del suport dels nacionalistes per part d'un PSOE amb majories insuficients al nivell central, així com per part del PP també amb majoria insuficient després de la seva victòria el 1996. Aquestes situacions atorguen a CiU un gran protagonisme a nivell central com a principal "partit frontissa". Per altra banda es fa cada vegada més palesa la necessitat d'adaptar el plantejament nacionalista de CDC i CiU als nous temps, al progressiu desenvolupament autonòmic així com al procés d'integració europea. Paral·lelament comencen a sovintejar preguntes i especulacions sobre la successió de Pujol. Serà en l'intent de donar resposta a la nova situació i a les necessitats de desenvolupament polític de CiU que aniran apareixent fissures entre els dos líders.

L'increment de les divergències en el tàndem Pujol-Roca ha originat un bon nombre de controvèrsies en el si de CDC i fins i tot de la coalició. Després d'un procés complex, el resultat final ha estat l'allunyament de Miquel Roca de la primera línia de la política activa.

L'inici de les divergències està en el congrés de 1989 en el que Pujol renuncià explícitament a seguir acomplint el paper de Secretari General (que des del 1983 complia per delegació Roca degut a les responsabilitats de govern del President) passant a ocupar la presidència i, de cara a la renovació, proposà al congrés a Miquel Roca com a nou secretari. Aquest, entre les seves primeres decisions anuncià el desig de procedir a la dissolució del Secretariat permanent (els seus membres eren: Pujol, Trias Fargas, Alavedra, Cullerell, Comas i ell mateix) òrgan creat per Pujol amb la finalitat de què els "barons" del partit tinguessin major protagonisme en la presa de decisions de CDC. Malgrat tot, la influència de Roca en el govern de la Generalitat era escassa. Aquesta creixerà arran de la dimissió el 1990 del Secretari General de la Presidència de la Generalitat Lluís Prenafeta motivada per un presumpte cas de corrupció.

A finals de 1990 Pujol convocà al secretariat permanent - no es reunien des de la mort de Trias Fargas l'octubre de 1989- per anunciar la seva disposició a reprendre la direcció del partit. Entenia que alguns problemes sorgits en el darrer any a Tarragona havien deteriorat la imatge del govern català i creia positiu ser informat de tot i conduir personalment molts dels afers interns. A les files del partit s'interpretà com una retallada del protagonisme creixent de Roca dins del partit. A començaments de 1991, com a resultat d'aquesta polèmica, de les concessions a UDC amb motiu de la renovació del pacte de coalició que Roca només acatà "per disciplina", del veto de Pujol als acords a què havia arribat Roca en matèria de reforma fiscal amb el

Secretari d'Hisenda Josep Borrell i de la filtració des de la Generalitat d'un document sobre el nacionalisme que mai passà per CDC, va saltar el rumor de què el Secretari General de CDC pensava abandonar la direcció del partit després de les eleccions municipals del maig d'aquest any, atès que a les desavinences personals i polítiques amb Pujol s'hi unia el sentiment de desautorització creixent en la seva tasca al front del partit.

En el debat precongressual de CDC el 1992 l'argument més utilitzat fou la possibilitat de què Roca no es presentés a la reelecció com a Secretari General. A finals de setembre el propi Roca anuncià la seva renúncia a continuar en el càrrec amb la finalitat de "facilitar un funcionament més eficaç de CiU i alliberar a la coalició i al partit de qualsevol imatge de tensió personal que pogués perjudicar-li"⁵. Mitjançant un canvi estatutari, el congrés celebrat l'octubre deixà vacant la Secretaria general, posposant l'elecció d'aquest càrrec a una reunió del Consell Nacional. En principi la majoria roquista d'aquest òrgan pronosticava una tornada sense problemes de Roca i per tant un triomf clar en el pols polític plantejat a Pujol, però en els mesos següents la situació no es va decantar en aquesta direcció. Roca volia tornar al càrrec incrementant el pes del partit i per tant la seva influència en el govern de la Generalitat, Pujol posposava la celebració d'aquesta votació i refusava els compromisos que aquell li exigia respecte d'UDC. Finalment, el 31 de gener de 1993 Roca fou elegit de nou Secretari General, però la distància entre ambdós líders s'havia fet molt gran.

Després de les eleccions generals de 1993 el resultat col·locà a CiU com a potencial partit frontissa. Davant la nova situació Roca era partidari de formar un govern de coalició, del que segons rumors seria ministre, i poder així tenir capacitat d'influència en la política socialista. Per la seva banda Pujol, també volia contribuir a la governabilitat però sense assumir responsabilitats en el govern, que comprometria més el seu marge de maniobra. L'entrada en el govern hagués significat un important desplaçament cap a l'àmbit de la política espanyola del centre de gravetat de la política de CiU - des del partit i des de la Generalitat -, amb un desplaçament també corresponent en l'àmbit del protagonisme, el lideratge i el poder interns. El plantejament de Pujol es va imposar i les tensions van desembocar en la recerca d'un nou i hipotètic camp de relacions.

A l'estiu de 1994 Roca anuncià la seva candidatura a l'Alcaldia de Barcelona a les eleccions municipals de 1995. Donat que els pronòstics li eren favorables i amb el declarada finalitat de dedicar-se per complet a la gestió municipal renuncià a la seva acta de diputat. Els resultats no foren els esperats i el pacte entre PSC, IC-Els Verds i ERC el deixà relegat a líder de l'oposició. A finals de 1995 renuncià a la Secretaria General de CDC, essent substituït per Pere Esteve i a finals de 1996 anuncià que quan acabés el seu mandat de representant local abandonaria la política activa.

Al final del procés, el lideratge intern i extern de Pujol s'havia reforçat, així com el seu plantejament de dissenyar la política de CiU en funció de la política catalana.

---

⁵ „El País, 29 de setembre de 1992, p. 19 Catalunya, La Vanguardia, 29 de setembre de 1992, p. 9.

1.3.2 Les relacions entre els socis: Increment del protagonisme d'Unió

El fort lideratge de Pujol i Roca des dels inicis de la coalició així com la reduïda dimensió organitzativa de UDC havien situat aquest partit en una posició secundària en el si de la coalició. Si bé sense grans problemes en les relacions entre les direccions, els problemes durant els anys 80 havien quedat bàsicament limitats a nivell de les relacions entre agrupacions de base a nivell municipal, especialment en algunes zones.

En aquest marc, especialment des de finals dels anys 80 el partit democristià ha centrat bona part del seu esforç en intentar generar una imatge pròpia com a partit, un marxamo que el distingís de CDC en l'àmbit nacional i del PP en l'estatal-europeu.

- En aquesta darrera línia s'emmarca la polèmica suscitada en el Grup democristià del Parlament europeu durant l'estiu de 1989. UDC intentà sense èxit, davant dels seus correligionaris europeus, que el PP de Manuel Fraga no estigués integrat en el grup democristià del Parlament europeu. El Consell Nacional d'Unió es plantejà la possibilitat d'abandonar el grup però finalment decidí, per 96 vots a favor i dues abstencions, adoptar una actitud d'abstenció activa, consistent en portar a terme la seva activitat parlamentària inserits en el grup però sense acudir a les seves reunions.
- En el mateix sentit de reforçar la seva imatge de partit independent intenta millorar arreu la seva implantació, sense renunciar amb això a les candidatures de coalició. Durant la celebració del Congrés de 1990 s'emfasitzaren les diferències amb CDC a la que s'acusà d'un tracte despectiu, mentre les relacions entre Duran i Roca eren poc fluïdes. En la cloenda congressual Pujol intervenia sobre "el perill de dispersar el nacionalisme català en petits partits i grups més o menys simpàtics, però sense força per defensar Catalunya"⁶.
  - ◊ L'elaboració de les candidatures de CiU de cara a les eleccions municipals de 1991 va provocar també agres polèmiques i disputes. El "pacte municipal" es va tancar finalment el gener de 1991 i CDC acceptà que UDC tingués més pes a les llistes, assolint presència en 430 de les més de 900 candidatures presentades. Un dels principals esculls de la negociació fou la clàusula que impedia l'ús unilateral de les sigles CiU. Tot resumint aquesta primera topada seria entre els dos socis de la coalició, val a dir que les diferències entre Roca i Pujol, la pugna entre Duran i Roca, així com el desigual pes de CDC i UDC dins la coalició, van ser els tres grans elements que es van embolicar en la complicada gestació del "pacte municipal".
  - ◊ El XVIIIè congrés d'UDC el 1992 va ser escenari d'una nova situació de crisi a la coalició. Els democristians catalans plantejaven que la coalició amb CDC a les eleccions municipals deixés de ser obligatòria, i que la

---

⁶ - *La Vanguardia*, 12 de març de 1990, p. 13.

decisió d'acudir sols o en coalició havia de ser potestat de les organitzacions locals. Pujol reclamà la retirada del congrés de la proposta de revisió del pacte de coalició, i l'efecte immediat va ser convertir el congrés en un acte de reafirmació democristiana enfront del President de CDC. Amb tot, finalment, Unió no estava interessada tampoc en la ruptura del pacte i va declarar que posava per davant "el valor de la coalició" al del partit tot i plantejar a CDC que "o compleix els pactes i respecta la identitat i dignitat d'Unió o no hi haurà coalició"(7).

◊ El tema de les candidatures de CiU per a les eleccions municipals fou altra vegada focus de tensió en el XIXè congrés d'Unió l'any 1994, amb motiu de preparar les eleccions municipals de 1995. En el si d'UDC existia gran malestar per "la inacceptable actitud de Convergència al proclamar candidats a batlle al marge de la coalició"(8), i es plantejava que el manteniment d'aquest comportament portava a la inviabilitat del pacte. A més el clima de tensió s'incrementà arran de dues preguntes que UDC presentà, al marge de les formulades per la coalició, a la comissió parlamentària de control de la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió queixant-se de la poca atenció que li dispensaven els mitjans de comunicació públics. Finalment, la setmana anterior a la celebració del congrés democristià dues reunions entre Pujol i Duran van assossegat l'ambient en tancar un acord municipal de la coalició en virtut del qual UDC incrementaria la seva presència en les candidatures a les capitals de comarca i així com una major utilització del consens per a la designació dels candidats a batlle de la coalició.

- Les relacions entre els dos socis eren també un tema de desavinència entre Roca i Pujol. El primer plantejava que CiU deixés de ser una coalició i passés a ser partit. UDC no estava per aquest procés que mirava amb desconfiança i temor a veure's subsumida per CDC. Per la seva banda Pujol no era tampoc entusiasta de la idea de Roca i com a President de la Generalitat mantenia contactes amb Duran al marge de l'estructura partidista. Així els temes de la coalició sovint no passaven per CDC sinó que es dirimien entre Pujol i Duran directament. En aquest procés, el desembre de 1992 el Consell Nacional de CDC, a instància de Roca, va aprovar un document que precisava que els dos partits havien de canalitzar la seva acció política en el marc exclusiu de les instàncies de la coalició, i en la qual corresponia a CDC la principal responsabilitat. La resposta d'UDC fou demanar la reunió del comitè d'enllaç de CiU per entendre que aquest text era un intent de retallar la seva sobirania com a partit.

---

⁷ La Vanguardia, 28 de juny de 1992.

⁸ La Vanguardia, 14 d'octubre de 1994.

- També en el procés de les negociacions entre CiU i el PSOE, van sorgir tensions en la coalició en reivindicar UDC major presència en la comissió negociadora. La resposta de Pujol fou criticar el protagonisme que UDC volia tenir davant el PSOE. Sobre el tipus de pacte amb els socialistes, UDC sintonitzava amb el plantejament de Pujol i s'oposava decididament a una coalició de govern tal com plantejava Roca. La reforma del Reglament del Senat va significar un nou element de tensió. Els senadors d'UDC en el grup parlamentari de la coalició al Senat varen votar en sentit contrari al de la majoria del Grup, dominat per CDC. El comitè executiu de CDC va debatre la possible ruptura de la coalició, i Pujol va advertir que una nova "indisciplina" trencaria el pacte de coalició. Per la seva banda UDC ho valorava com un fet normal que mostrava la pluralitat de la coalició, en paraules de Duran: "no és una indisciplina sinó diversitat de postures, la qual cosa fins i tot pot ser bona per a la coalició"⁽⁹⁾. Finalment, mentre Pujol i Duran donaven per tancada la crisi, Roca insistia en la gravetat del que havia passat i en què aquest fet afeblia la coalició.
- Finalment val a dir que en el rerafons de la polèmica hi havia també l'eventual successió de Pujol, que en principi semblava havia de recaure en Roca mentre des d'UDC es pensava en l'opció Duràn.

1.3.3 Financament il.legal del Partit i interessos personals: els afers de corrupció

El desenvolupament de responsabilitats de govern - a qualsevol nivell - possibilita l'existència de situacions en les quals l'administració dels diners públics o la capacitat de decisió puguin ser utilitzades amb lògiques diferents de les pròpiament institucionals, i responent a finalitats d'enriquiment personal en uns casos o bé com a mecanisme de contribució al finançament de l'organització i les activitats del propi partit, en altres.

A Catalunya, els inicis de la dècada dels 90 han estat marcats per l'afiorament de diversos casos de corrupció política - en formes diverses - que han afectat o al menys esquitxat, als principals partits catalans amb l'excepció d'IC i ERC. Com se sap no ha estat una situació específica a Catalunya, sinó que s'ha viscut de manera en cara més profunda a nivell d'Espanya així com també s'han conegut importants escàndols d'altres països democràtics. De tota manera, si bé les dimensions públiques dels escàndols a Catalunya no han estat tan fortes com les que han implicat a partits o càrrecs públics a nivell estatal, han tingut també una important repercussió pública i han deixat la seva empremta en la vida interna i en la imatge dels partits implicats. CiU, i especialment CDC, no ha quedat pas al marge d'aquests afers.

- *El cas Casinos.* L'anomenat *cas Casinos*, sorgit a finals de 1989, part de la denúncia de Jaume Sentís, director financer de Casinos de Catalunya, contra Artur Suqué, president de la societat, acusant-lo d'haver desviat 2.000 milions de pessetes dels quals 598 haurien anat a parar a Francesc Gordo i Albert Serra, pertanyents a la direcció econòmica de CDC, i presumptament destinats al

⁹La Vanguardia, 14 de gener de 1994, p. 9.

finançament il·legal de CDC. El cas s'ha arxivat i segueix sense solució judicial.

- *El cas De la Rosa.* En el darrer trimestre de 1994 els possibles delictes econòmics comesos pel financer Javier de la Rosa implicaven al govern de la Generalitat. Es donava la circumstància de què la Generalitat havia avalat un crèdit per valor de 10.000 milions de pessetes per la inversió de Tibigardens en el parc d'atraccions de Vila-seca i Salou (l'actual Port Aventura). Davant de les imputacions cap al govern, el 20 d'octubre del 94 el conseller d'economia Macià Alavedra negà en el Parlament cap mena de responsabilitat del Consell Executiu amb el desviament de 1.000 milions que s'imputava al financer.. El febrer de 1995 el financer manifestà davant del jutge que el Conseller d'Economia estava al corrent del desviament d'una part del diner avalat. L'oposició en la seva immensa majoria no donà crèdit a les afirmacions del processat però exigiren al Govern més explicacions sobre l'aval.
- *El cas Prenafeta.* En el marc d'un altre afer, el secretari general de la Presidència de la Generalitat, Lluís Prenafeta dimití del seu càrrec el març de 1990. La fiscalia portava més de tres mesos investigant-lo per la possible comissió de dos delictes vinculats a la utilització del seu càrrec públic pel lucre personal. Aquest argumentava que es tractava d'un problema d'incompatibilitats que a ell no li afectava atès que la llei d'incompatibilitats de l'Estat no era aplicable a Catalunya i perquè comptava amb una certificació del Conseller de Governació que declarava compatible el seu càrrec públic amb la seva responsabilitat a la companyia d'assegurances "Iberia".
- *El cas Cullell.* L'ajuntament de Sant Pere de Torelló requalificà com urbanitzable una finca que era propietat d'un familiar de Josep Maria Cullell, conseller de política territorial. Després de la requalificació l'ajuntament va comprar la finca pel triple del seu valor anterior. El novembre de 1994 es van conèixer unes cintes magnetofòniques que implicaven a Cullell en l'esmentada operació urbanística. Cullell va comparèixer davant del Parlament a donar explicacions i posteriorment va dimitir per no entorpir les investigacions ni perjudicar el projecte polític de CiU. El Parlament va crear una comissió especial d'investigació que el va exculpar políticament.
- *El cas Roma.* El 22 de novembre de 1994 en substitució del recent dimitit Cullell fou nomenat Conseller de Política Territorial Jaume Roma que fins aleshores havia estat Director del Servei Català de la Salut. Aquest nomenament fou entès com l'inici d'un rejuveniment de les élites del partit i com un missatge a la societat catalana de què el futur de CiU estava garantit. A mitjans de 1995 diversos constructors acusaren a Roma d'haver atorgat adjudicacions d'obra a determinades empreses en el seu càrrec anterior, i com a contrapartida aquelles li havien construït la seva vivenda particular per sota del preu de mercat. El resultat de l'escàndol fou la dimissió del recent nomenat conseller.

2. PARTIT DELS SOCIALISTES DE CATALUNYA.

A l'inici de la transició democràtica l'àmbit polític-ideològic del socialisme a Catalunya presentava una situació de fragmentació entre diverses formacions. A les eleccions de 1977 els sectors socialistes catalans articulats en el PSC-Congrès juntament amb la Federació Catalana del PSOE es presentaven coalitzats com a Socialistes de Catalunya. Posteriorment, el 1978, es fusionaran per a formar el Partit dels Socialistes de Catalunya (PSC-PSOE), conjuntament amb el Partit Socialista de Catalunya –Reagrupament (PSC-R), així com sectors del Front Nacional de Catalunya (FNC), ambdós provenint de la coalició nacionalista PDC. La nova formació es registra autònomament com a partit polític, alhora que es vincula orgànicament al PSOE.⁽¹⁰⁾

Inicialment els seus plantejaments se situen més en la línia de la ortodòxia socialista, i segueix sense problemes l'adaptació i la progressiva renovació del plantejament socialdemòcrata del PSOE, a les quals també ha contribuït.

Després de la inesperada derrota a les primeres eleccions autonòmiques (1980), Raimon Obiols substitueix a Joan Reventós en el lideratge del Partit, i ha estat el candidat socialista a la Presidència de la Generalitat fins 1992. Els problemes inicials tan en les relacions internes com en l'articulació amb el PSOE (ruptura de l'Entesa, LOAPA), van remetre paral·lelament a una major consolidació del partit afavorida per l'etapa d'hegemonia socialista a nivell espanyol que s'obre amb les eleccions generals de 1982.

La seva vinculació amb el govern central socialista, però, ha estat més hàbilment explotada pel seu antagonista a Catalunya - CiU - per a desgastar-lo, que no pel propi partit per a consolidar-se, i no ha estat capaç de bastir una alternativa al projecte i a la majoria electoral del nacionalisme moderat ⁽¹¹⁾. Això no obstant, sobre la base de les seves posicions de govern en el nivell local, ha anat desenvolupant un plantejament municipalista que s'ha convertit en el seu principal i més distintiu bagatge polític.

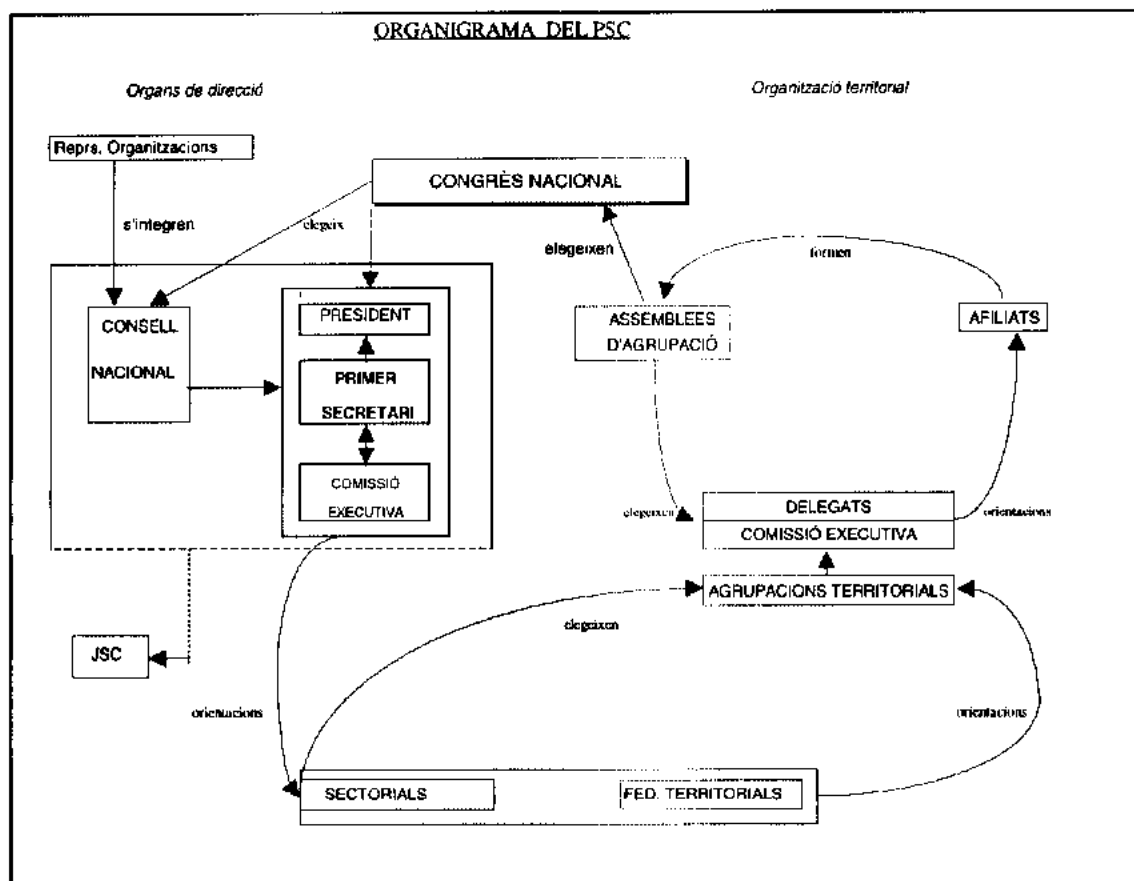
¹⁰.- Vegeu: Colomé, Gabriel: "El Partit dels Socialistes de Catalunya", Edicions 62, Barcelona 1990.

¹¹.- Els resultats electorals i les dades d'opinió pública en relació a les percepcions del govern i de l'oposició confirmen ambdós aspectes. (Canals, R., F.Pallarés i R.Virós: "Els catalans davant la consulta electoral" a Equip de Sociologia Electoral (ed.): *L'electorat català a les eleccions autonòmiques de 1988: Opinions, actituds i comportaments / Estudis Electorals 10*. Barcelona, Pubs. Fundació Jaume Bofill, 1991: 21-44. Veure també: Pallarés, F. i J. Sauret: "L'opinió pública catalana davant les eleccions autonòmiques de 1995" a: Gifreu, J. i F.Pallarés (eds.): *Comunicació política i comportament electoral*, Barcelona, Editorial Mediterrània, 1998: 27-74.

2.1 PSC: ESTRUCTURA ORGANITZATIVA

Com la pràctica totalitat de partits a les democràcies actuals, l'organització del partit reposa sobre una instància àmplia, representativa dels afiliats: el *Congrés Nacional* és l'òrgan suprem del Partit dels Socialistes de Catalunya (PSC-PSOE) format pels afiliats-delegats escollits per les Agrupacions. I com a tal ens li corresponen, entre d'altres, les competències de: establir l'estructura interna i l'estratègia política del Partit, reformar els Estatuts, aprovar o rebutjar la gestió del Consell Nacional, de la Comissió Executiva, la Comissió de Garanties i la de Control Financer així com elegir els membres dels dos primers òrgans.

El *Consell Nacional* és la màxima instància entre Congressos i ve a ser com el parlament del Partit. Es aquí on es realitzen els debats de política general, i les seves atribucions són: definir la política general i electoral del partit seguint les directrius del Congrés, aprovar i controlar la gestió de la Comissió Executiva i de les diferents Comissions Sectorials, aprovar els pressupostos, fixar les quotes dels afiliats, informar-los, establir Reglaments de funcionament, etc...

Elaboració pròpia

En aquest òrgan, a més dels 90 membres elegits pel Congrés Nacional, s'integren també: els membres de la Comissió Executiva, els representants elegits per les Federacions Territorials, els primers secretaris d'aquestes, 15 membres escollits per les Comissions Sectorials i 15 més per les organitzacions adherides, 3 delegats de la Joventut Socialista de Catalunya i els representants del Partit al Comitè Federal.

La *Comissió Executiva* és la instància encarregada de la funció de direcció més immediata del partit en el marc dels acords del Congrés i del Consell Nacional, de moure l'aparell electoral, així com portar endavant la gestió administrativa, organitzativa, patrimonial i financera del Partit, entre d'altres responsabilitats. Aquesta Comissió està integrada per 51 persones escollides pel Congrés, entre les quals el President, el Primer Secretari i els 4 Secretaris Nacionals.

Des de la seva fundació, la columna vertebral del projecte socialista català ha estat, i continua essent, l'estructura territorial.

Les *Federacions Territorials* són els elements de coordinació, dinamització i intermediació de les diferents iniciatives que han de desenvolupar les agrupacions comarcals i locals, alhora que actuen com a instància d'interrelació i de descentralització en el conjunt del territori. Cada Federació Territorial (22 des del VIIè Congrés) conté diverses Agrupacions territorials. Els Estatuts del PSC estableixen que una Agrupació pot constituir-se quan el nombre d'afiliats de l'àmbit geogràfic sigui superior a 10 membres.

L'*Agrupació Territorial* és la unitat bàsica per a l'organització dels afiliats. L'Assemblea de cada Agrupació és l'òrgan màxim de decisió a nivell local-municipal, i on s'aproven les principals línies d'acció política general i sectorial en l'àmbit local, en el marc de la política general del partit. De la mateixa manera que la Comissió Executiva executa les resolucions del Consell Nacional, a nivell municipal és la Comissió Executiva de l'Agrupació qui procedeix a aplicar la línia política definida per l'Assemblea d'Agrupació, tot respectant els òrgans del Partit a nivell superior.

De forma complementària a aquesta estructura, les *Comissions Sectorials* integren als afiliats que volen organitzar-se en base a un àmbit especialitzat d'actuació, és a dir, amb un caràcter funcional.

S'ha de dir igualment que per tal de promoure una major participació i presència de les dones socialistes dins i fora del Partit, s'ha adoptat un mecanisme de quotes establint que en tots els òrgans de direcció, execució i candidatures electorals hi ha d'haver un mínim del 25%, de dones.

Per la seva banda la Joventut Socialista de Catalunya, seguint l'esquema esquema tradicional, és una organització amb entitat pròpia que assumeix els principis ideològics i el programa del PSC, i està representada en el Congrés i en el Consell Nacional del partit. És el propi Consell Nacional qui estableix un protocol de relacions entre el Partit i la Joventut Socialista de Catalunya entre els corresponents òrgans a tots els nivells.

Congressos

VIè Congr s: Girona, 12, 13 i 14 d'octubre de 1990.

VIIè Congr s: Sitges, 4, 5 i 6 de febrer de 1994.

VIIIè Congr s: l'Hospitalet, 11, 12 i 13 d'octubre de 1996.

Direcció

Després del VI  Congr s:

President: *Joan Reventós*

Primer Secretari: *Raimon Obiols*

Secretari d'Organització: *Josep Maria Sala*

Després del VIIÈ Congr s:

President: *Joan Reventós*

Primer Secretari: *Raimon Obiols*

Secretari d'Organització: *Josep Montilla*

Després del VIIIÈ Congr s:

President: *Raimon Obiols*

Primer Secretari: *Narcís Serra*

Secretari d'Organització: *Josep Montilla*

Afiliació

Anys	Afiliats
1990	18.202
1991	20.078
1992	21.271
1993	23.132
1994	23.476
1995	24.595
1996	27.741

Font: PSC

2.2 PRINCIPALS ASPECTES DE LA VIDA POLÍTICA INTERNA.

La vida interna del PSC ha estat condicionada per la seva particular situació l'escena política. Es troba en l'oposició en la política catalana mentre a nivell central el govern del PSOE necessita el suport de la coalició en el govern a Catalunya - CiU - enfront a la qual, precisament, el PSC havia d'actuar com a oposició. El PSC no acaba de trobar sortida a aquesta situació, que emmarca la discussió interna alhora que amplifica les tensions.

El principal vèrtex de la discussió interna han estat els temes referents al lideratge i a la direcció. Sobre aquests temes prenen forma alhora tensions pròpies del necessari procés d'adaptació de l'organització partidista a les noves formes en les que es planteja i desenvolupa la política, així com les derivades de l'específica realitat del PSC. Aquí s'ubica el conflicte sobre poder de decisió en el partit i en les institucions entre, per una banda, detentors de recursos i de posicions de lideratge institucional i, per altra, detentors de recursos i de posicions de poder en l'aparell del Partit. Un conflicte, per altra banda, que compta amb llarga i ampla tradició en la història dels partits a les democràcies.

L'evolució organitzativa del PSC en el període aporta també elements d'interès des de la perspectiva de les diverses iniciatives per obrir més l'organització a la societat i adequar la seva estructura als nous temps, amb l'objectiu d'enfortir-se per guanyar les eleccions autonòmiques i assolir el govern de la Generalitat.

Per altra banda, les relacions entre el PSC i el PSOE també han estat una font de discussió interna. A més de les sempre difícils i polèmiques consideracions jerarquitzadores entre un projecte socialista a nivell estatal i un projecte socialista a nivell català, la posició institucional d'ambdues parts - el PSOE en el govern i el PSC en l'oposició - deixava a les élites catalanes en desavantatge de recursos en les relacions interorganitzatives. En aquest marc la via que finalment es desenvolupa és la integració d'élites catalanes en el projecte estatal.

2.2.1 El model de partit: la participació dels afiliats i la connexió amb l'entorn

Amb l'objectiu d'enfortir la proposta socialista durant aquest període s'han produït en el si del PSC tot un conjunt d'iniciatives relacionades amb el model de partit, amb el tipus d'organització política adequada a la societat catalana actual i a l'assoliment dels objectius partidistes, especialment el Govern de la Generalitat. Unes són de tipus més tradicional (relacions amb la UGT), altres són de tipus més novedós (primàries, major integració de l'organització partidista amb sectors i plataformes progressistes).

2.2.1.1 Afavorir la participació dels afiliats.

En un marc de tensions internes, i amb la finalitat d'afavorir la lliure expressió de les opinions dels afiliats en la vida interna, el Congrés de Sitges va introduir la votació secreta, a petició d'un 10%, i va suprimir el vot únic per delegació.

Aquest va ser una reforma important cara a la definició del paper de l'afiliat i la reorganització dels recursos de poder interns que implica. El seu abast sobre aquests aspectes, però, és molt més limitat que els potencials efectes de la recent iniciativa del PSOE d'introduir el procediment d'eleccions primàries entre els afiliats per a la designació interna de candidats. Després d'uns dubtes inicials tot sembla indicar que el PSC també adoptarà aquest mecanisme per al nomenament dels seus candidats, i especialment pel que fa al candidat a la Presidència de la Generalitat. Sembla haver-se obert un procés que pot tenir un gran impacte sobre el funcionament del PSC - i sembla que també altres partits ho aniran incorporant - ja que implica canvis significatius en l'estructura d'oportunitats polítiques i en la distribució dels recursos polítics en el partit. És un tema obert.

Els altres aspectes relacionats amb el model de partit fan referència a la connexió del partit amb el seu entorn social.

2.2.1.2. Les relacions amb la UGT

En el marc d'un model clàssic de partit de masses, el PSC busca la col·laboració política amb un sindicat afí. En realitat es tractava de restablir, sinó orgànicament al menys políticament, les relacions privilegiades amb la UGT.

La vaga general del 14 de desembre de 1988 va marcar la fita més representativa d'un atormentat divorci entre la UGT i el PSOE iniciat anys abans, alhora que va fer veure l'abisme de la separació. A finals de 1989 la UGT a Catalunya l'encapçalava una gestora al front de la qual s'hi troben entre d'altres Álvarez, Rañé, Berrio, Guevara, tots ells més proclius a un apropament i col·laboració amb el PSC que a la separació respecte d'aquest. Així les coses en l'informe de gestió presentat per Obiols al Consell Nacional el 1990 s'indicava la conveniència de restablir unes bones relacions (12). La proposta va ser aprovada i el PSC es va convertir en la primera organització socialista en recuperar l'activitat política amb el sindicat amb el que històricament havia mantingut relacions orgàniques.

2.2.1.3. Obertura a nous sectors i moviments socials

Durant aquest període des del PSC sorgeixen diverses iniciatives que es dirigeixen explícitament a obrir el partit i la seva organització a persones i grups simpatitzants o potencialment afins.

---

¹²La Vanguardia, 15 de juny de 1990, p. 15.

En el Congrés de Sitges es va reformar els estatuts en la definició ideològica del partit, tot eliminant conceptes com partit de classe o marxista que es van considerar poc adequats a la realitat social actual i que es pensa que constitueixen un obstacle per a la integració de nous sectors o per l'establiment de relacions amb ells.

A més a més, en la direcció d'intentar integrar en la reflexió i la discussió del partit l'opinió de sectors progressistes no afiliats, la reforma del reglament en el mateix Congrés de 1994 dóna possibilitats de participació a moviments i persones alienes al partit en els debats congressuals, amb veu i sense vot.

Per altra banda, aquest plantejament d'obertura troba també expressió en diversos àmbits de la política del PSC, com la inclusió d'independents en les llistes de les eleccions generals (Victòria Camps al Senat).

El balanç d'aquestes iniciatives, al menys fins avui, sembla més aviat discret. Potser per això, més recentment, des del PSC s'ha continuat la cerca d'una major vinculació amb els sectors progressistes més enllà de les limitades possibilitats obertes en el Congrés de Sitges. Especialment de cara a la preparació de les eleccions autonòmiques de 1999 s'han posat en marxa diverses iniciatives que en major o menor grau alteren els límits i funcions de l'estructura organitzativa del partit en sentit estricte. Es el cas de la crida a la participació de persones i sectors progressistes en l'elaboració del Pla Estratègic impulsat pel propi PSC, i sobre tot el cas de la plataforma Segle XXI impulsada a l'entorn de la candidatura de Maragall. I no ha estat pas desmentit per la direcció del partit la possibilitat de que la candidatura de Maragall anés arropada en un plataforma més àmplia que el propi partit.

2.2.2 Les relacions amb el PSOE

El PSC es defineix com a partit sobirà, amb inscripció pròpia al registre de Partits, alhora que està inserit en l'estructura organitzativa del PSOE. Aquest tipus de relació han estat sovint un tema de polèmica en la vida política del PSC des de la seva creació.

La política espanyola i la política catalana semblen plantejar de vegades necessitats divergents. El PSC havia anat experimentat situacions d'aquest tipus de manera més o menys continuada des de 1979. Les relacions amb el PSUC, primer, i la política respecte a CiU a partir de 1980, havien creat tensions dins del PSC, amb el PSOE com a punt de referència (la ruptura de l'Entesa, el tema del Grup parlamentari del PSC al Congrés, el tractament del cas de Banca Catalana, l'aprovació de la LOAPA, etc..).

Com a conseqüència dels resultats de les eleccions de 1989, i especialment les de 1993, amb la pèrdua de la majoria absoluta del PSOE creix de manera important el paper de CiU a la política espanyola i crea un escenari molt més complex d'interrelacions entre política espanyola i política catalana, i dons també per a les relacions PSC-PSOE. Les relacions entre PSOE i CiU, així com la seva col·laboració parlamentària, es van anar estrenyent i es desenvolupa la via d'entesa directa entre

Pujol i González.

En aquest marc, doncs, el PSC va veure seriosament condicionades les seves possibilitats d'oposició al govern de la Generalitat alhora que es desenvolupaven percepcions de que el PSOE *feia el pont* al PSC com a interlocutor de CiU en temes de política catalana..

Paral·lelament, però, sembla desenvolupar-se un altre procés, en cert sentit *compensatori*. La dimissió d'Alfonso Guerra com a vice-president del govern va significar l'accés de Narcís Serra a l'esmentat càrrec el març de 1991. Aquest nomenament apuntava un reforçament de la influència del PSC en l'estructura del PSOE. Segons la direcció socialista catalana: 'Amb Narcís Serra de vice-president serà difícil el 'pontejat' al PSC, atès que a l'altre costat del pont hi ha clarament el mateix PSC'(13). Aquesta via es va veure reforçada amb un increment de participació a l'executiva federal, amb l'acceptació - tot i conflictiva - de la proposta federalista del PSC que incorporava la cessió d'un percentatge de l'IRPF (14) - bandera que posteriorment va fer seva CiU - i amb el posterior nomenament, el 1994, de Raimon Obiols al front del secretariat de relacions internacionals del PSOE.

En conjunt, però, no ha esclatat cap tensió important entre PSC i PSOE. En canvi val a dir que s'han produït polèmiques importants amb algunes organitzacions autonòmiques del PSOE, com va ser el cas entorn de la cessió de l'IRPF i que va tenir la seva manifestació més punyent en la polèmica entre Maragall i el President de la Junta de Extremadura, Rodríguez Ibarra.

Finalment, tot i ser només una possibilitat, val a dir que el plantejament d'una plataforma més enllà del PSC com a base de la candidatura de Maragall a la Presidència de la Generalitat introduiria un canvi important en relació a l'actual esquema *intern* PSC-PSOE, en el sentit d'una major autonomia per a l'esmentada plataforma.

2.2.3 Dificultats en el lideratge

La vida interna del PSC en aquest període ha girat en bona part al voltant de les tensions sobre el lideratge i la configuració de la direcció. Era un tema en estat latent que es desferma definitivament després de les eleccions autonòmiques de 1992, la tercera derrota d'Obiols sense superar el sostre del 30% obtingut el 1984. El propi Obiols renuncià a ser de nou el candidat socialista a la presidència de la Generalitat. S'obria així el procés de cerca d'un nou candidat, alhora que també significava l'inici d'un canvi en la direcció del partit. Aquest canvi es va iniciar en el congrés de Sitges i va culminar en el de l'Hospitalet.

---

¹³*El País*, 17 de març de 1991, p. 13.

¹⁴Vid *La Vanguardia*, 20 de setembre de 1993.

2.2.3.1 El lideratge del partit

En el marc esmentat diferents sectors del PSC buscaven una major influència en la representació interna i en la presa de decisions, mentre la base de suport del Primer secretari s'havia anat reduint. Així significatius dirigents de grans organitzacions territorials del partit, els anomenats *capitans*, aglutinats entorn a Josep M. Sala (Secretari d'Organització), reclamaven un major protagonisme i influència de l'organització en les decisions. També els més coneguts dirigents institucionals, els anomenats *barons* (Margall, Serra i Nadal), aspiraven a tenir més presència en l'estructura de decisió. De les pressions dels diferents sectors en va sortir finalment una direcció col·legiada encapçalada novament per Obiols, després d'un recolzament explícit de Felipe González i la millora de les relacions amb Pasqual Maragall. Però en canvi Obiols quedava minoritari en el Consell Nacional.

En definitiva, el congrés acabava amb un lideratge qüestionat i sense un candidat nítid a la presidència de la Generalitat.

El 1996, a l'Hospitalet, la dinàmica iniciada en l'anterior congrés portava a la substitució d'Obiols. Serra, candidat de consens de *barons* i *capitans* era el nou "home fort" del PSC i elegit Primer Secretari. Obiols, tot i ser elegit com a nou President del partit, quedava desplaçat del centre de poder, i els seus partidaris havien quedat com una petita minoria dins del Consell Nacional. Finalment, d'aquest Congrés sembla sortir un lideratge intern sòlid, però no es pot concloure el mateix respecte del candidat a la Presidència de la Generalitat.

2.2.3.2 La candidatura a la Presidència de la Generalitat

La configuració de les candidatures als diferents comicis haguts durant aquest període han provocat polèmiques i indefinicions sobre tot pel que fa a les eleccions autonòmiques. Després de la desfeta de 1992, la renúncia d'Obiols obria la via de la successió, que no només era la d'un candidat sinó que aquesta candidatura no es podia separar del lideratge en el socialisme català. En primera línia apareixien Maragall i Nadal, batlles de Barcelona i Girona respectivament. També es va parlar, però amb menys convicció de Borrell, Serra i Solé Tura. A la llista esmentada s'hi uní a darrera hora Higiní Clotas, impulsat per l'aparell del Partit. La renúncia de Maragall, però, va portar a apostar decididament per Nadal i el PSC va organitzar una Conferència extraordinària per a la designació de candidat. Nadal fou elegit amb el 98,9% dels vots, però el lideratge social i la candidatura a la Presidència no semblaven haver quedat realment resolts.

A les eleccions de 1995 el PSC obtenia el seu pitjor percentatge en unes autonòmiques. A finals de 1996 torna a sorgir la possibilitat de que Margall fos el futur candidat socialista a la Generalitat en anunciar que no es tornaria a presentar com a candidat a l'alcaldia de Barcelona al terme del seu mandat. El rumor anava agafant cos amb la publicació d'enquestes que donaven guanyador a Maragall enfront a Pujol en tant que si l'enfrontament era Nadal-Pujol aquest darrer repetia victòria.

Maragall dimiteix com a Alcalde de Barcelona el setembre de 1997, substituït per

Joan Clos, i alhora renuncia també a la seva plaça en el Comitè de Barcelona del PSC, fent explícites diferències importants amb l'aparell organitzatiu del partit. A més, marxa a l'estranger per tal d'allunyar-se de la primera línia política. Tot plegat deixa molts interrogants oberts.

En aquest marc el procés de nomenament de candidat socialista a les eleccions autonòmiques previstes per a 1999 és complex. La candidatura de Maragall sona insistentment sense que ni ell mateix ni el partit desmenteixin aquesta possibilitat i crea una situació poc airosa pel candidat oficial, Joaquim Nadal. Finalment serà el propi Nadal qui tanca la situació i anuncia que no es presentarà, alhora que es declara disposat a acompanyar a Maragall com a segon de la candidatura. Maragall, però, no es decideix a donar el primer pas fins el Juny del 98. La configuració i la forma de la candidatura, el programa, les relacions del candidat amb el partit, les hipotètiques relacions govern-partit, són, entre altres, aspectes encara per definir i en els que hi ha plantejaments i interessos no fàcilment integrables.

Finançament il.legal del partit: l'afer FILESA

Els escàndols de finançament il.legal dels Partits polítics afecten també el PSC.

El 28 d'Octubre de 1997, la sentència del Tribunal Suprem tancava un afer que havia durat 6 anys des de l'aparició del cas en els mitjans de comunicació. El diputat al Parlament de Catalunya i senador del PSC, aleshores Secretari d'Organització, Josep M. Sala, juntament amb Carlos Navarro, ex-diputat, aleshores Secretari de Finances del PSC així com del Grup Socialista al Congrés de Diputats, són els principals imputats i condemnats en el procés judicial per la comissió de diversos delictes de cara a obtenir il.legalment finançament pel PSOE. A través d'empreses-pantalla (Filesa, Time Export), obtenien elevades quantitats de diners d'empreses i bancs com a pagament per a la realització de suposats informes (irrellevants uns, desapareguts altres). Amb aquests diners, Filesa i Time Export van pagar factures per despeses electorals del PSOE durant la campanya de 1989. No consta acreditada cap compensació obtinguda de l'Administració per les empreses i bancs a canvi de la seva generositat.

3. ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA

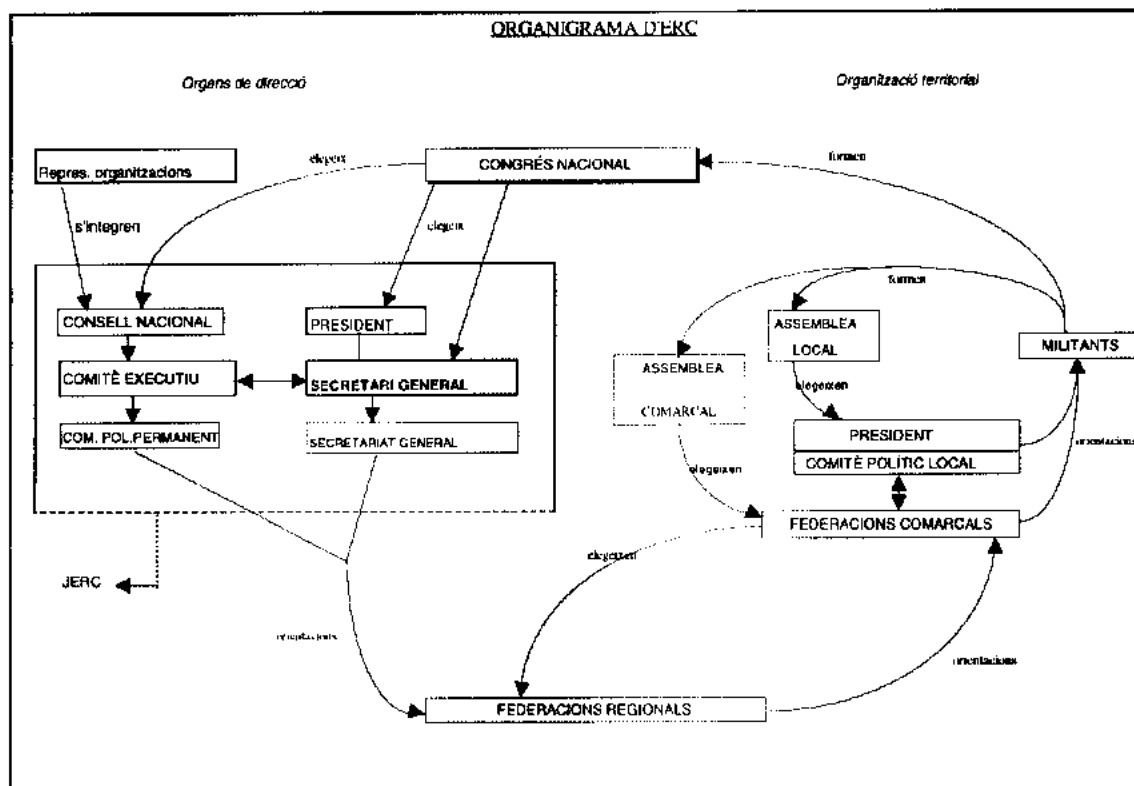
Després d'uns inicis dificultosos el bon resultat obtingut a les primeres eleccions autonòmiques de 1980 no va significar també un avenç qualitatiu i l'inici d'una nova etapa sinó que, paradoxalment, marca l'inici d'un declivi que culminarà en la crisi i renovació del partit. Entre altres aspectes, l'entrada en minoria en el govern de la Generalitat va a desdibuixar la seva oferta política que li va costar perdre part del seus suports electorals en successives eleccions.

Després d'uns anys amb evidents símptomes de crisi d'identitat i de lideratge, l'entrada al partit i posterior arribada a la direcció de sectors provenint de moviments socials independentistes va significar una profunda renovació. D'aquesta manera per primera vegada incorpora a l'escena electoral un plantejament independentista, que combina amb un discurs d'esquerra moderada a nivell socioeconòmic. Sobre aquestes bases va experimentar un nou creixement organitzatiu i electoral, fins arribar a la recent crisi que ha acabat amb la sortida d'ERC d'una part de la direcció i ha creat el Partit per la Independència (PI).

3.1 ERC: ESTRUCTURA ORGANITZATIVA

Com en els altres partits, en l'estructura organitzativa d'Esquerra Republicana de Catalunya es poden diferenciar dues parts, una que engloba l'ordenació territorial del Partit i una altra que aglutina els òrgans de govern, ja siguin col·legiats o unipersonals.

L'organització territorial del Partit és d'estructura federativa i s'articula en Seccions Locals i Federacions Comarcals i Regionals. Les *Seccions Locals* són els òrgans territorials bàsics on s'adscriuen els militants, el conjunt dels quals formen l'Assemblea on s'elegeix cada dos anys al President i al Comitè Polític Local. La direcció i administració de les Seccions és responsabilitat del Comitè Polític de cada secció i tenen plena autonomia en tot allò que fa referència a la seva activitat interna en l'àmbit del municipi.

Elaboració pròpia

Per sobre del nivell municipal es situen les *Federacions Comarcals*, que les componen tots els militants adscrits a les Seccions Locals de la comarca i els òrgans són els mateixos que a nivell local: l'Assemblea, el Comitè Polític i el President. La *Federació Regional* és l'òrgan d'àmbit territorial que correspon a la Regió i es compon dels membres de les Federacions Comarcals de cada Regió, encara que no queda prou clara la delimitació geogràfica de cada regió. Els Estatuts del Partit situen a cada Districte de Barcelona una Secció Local, tenint les funcions i la consideració de Federacions Comarcals, mentre el conjunt de les Seccions Locals de Barcelona formen la

corresponent Federació Regional.

L'òrgan central de l'estructura del partit, que connecta l'organització de base amb les instàncies de direcció és el *Congrés Nacional*, òrgan sobirà on tots els militants són convocats i hi poden assistir amb plens drets. És en el seu si que es fixa la línia política general del Partit i s'elegeix el President, el Secretari General i 25 Consellers Nacionals.

Entre Congrès i Congrès el màxim òrgan d'ERC és el *Consell Nacional* on s'aproven les directrius polítiques del moment, les línies bàsiques dels programes electorals i es controlen les actuacions dels òrgans de govern del Partit. El Consell Nacional està format per: 25 membres elegits pel Congrès Nacional, els Presidents de les Federacions Comarcals, els representants comarcals designats per cada Federació segons el seu nombre de militants, els Presidents de les Federacions Territorials de les Joventuts d'Esquerra Republicana de Catalunya, els militants que siguin Diputats legislatius, els Consellers de governs i presidents dels Consells Comarcals, els caps de llista de poblacions de més de 50.000 habitants i els batlles de poblacions de més de 15.000 habitants, tots els membres del Comitè Executiu i, per últim i, amb veu però sense vot, tenim els Secretaris Tècnics del Partit.

Per altra banda, E.R.C. disposa d'un organisme que vetlla per la disciplina dels militants i té la potestat necessària per sancionar-lo i fins i tot expulsar-lo o suspendre'l temporalment de l'organització política, estem parlant de la Comissió de Conflictes, la qual està presidida pel President del Consell Nacional.

L'òrgan que executa les decisions del Consell Nacional és el *Comitè Executiu* i conjuntament amb el Secretari General, s'encarrega de la direcció i administració del Partit. Aquest Comitè forma la *Comissió Política Permanent* amb l'objectiu de decidir envers les qüestions polítiques urgents que sorgeixin entre les reunions del Comitè Executiu.

En l'organització d'ERC, els càrrecs unipersonals més rellevants són el President i el Secretari General. El *Secretari General*, elegit pel Congrès Nacional, és el responsable de la direcció política del partit i pot arribar a assumir les funcions del Comitè Executiu. Organitza el Secretariat General com a instància de recolzament i assessorament polític, econòmic i jurídic al seu abast.

El *President* també és elegit directament pel Congrès Nacional, ostenta la màxima representació institucional del Partit i vetlla pel regular el funcionament dels seus òrgans. Atesa la responsabilitat de direcció política encomanada al Secretari General, actualment el poder polític del President queda en un segon terme, desenvolupant una funció de representant del Partit i de "persona conciliadora" i d'assessorament funcional com és el cas de l'actual President en Heribert Barrera.

A diferència dels altres partits catalans, Esquerra Republicana de Catalunya no ha desenvolupat estructures sectorials en la seva organització.

Congressos

- XVIè Congrés: Lleida, 18 i 19 de novembre de 1989.
XVIIè Congrés: Barcelona, 15 de desembre de 1991.
XVIIIè Congrés (Extraordinari): Vic, 27 i 28 de juny de 1992.
XIXè Congrés: Barcelona, 19 de desembre de 1993.
XXè Congrés: Manlleu, 9 de juliol de 1995.
XXIè Congrés: Vilafranca, 23 i 24 de novembre de 1996.

Direcció

Després del XVIè Congrés:

President: *Heribert Barrera*
Secretari General: *Àngel Colom*
Secretari d'organització: *Xavier Bosch*

Després del XVIIè Congrés:

President: *Heribert Barrera*
Secretari General: *Àngel Colom*
Secretari d'Organització: *Xavier Bosch*

Després del XVIIIè Congrés:

President: *Heribert Barrera*
Secretari General: *Àngel Colom*
Secretari d'organització: *Xavier Bosch*

Després del XIXè Congrés:

President: *Heribert Barrera*
Secretari General: *Àngel Colom*
Secretari d'Organització: *David García de Enterría*

Després del XXè Congrés:

President: *Heribert Barrera*
Secretari General: *Àngel Colom*;
Secretari d'Organització: *David García de Enterría*

Després del XXIè Congrés:

President: *Jordi Carbonell*
Secretari General: *Josep Lluís Carod-Rovira*
Secretari d'Organització: *Joan Puigcercós*

Afiliació

Any	Afiliats
1992	6.500
1996	8.400

Font: ERC

3.2 PRINCIPALS ASPECTES DE LA VIDA POLÍTICA INTERNA.

El període de 1989 a 1996 ha estat especialment dens i complex en el si d'ERC. Ha estat una època de redefinicions en l'estructura i en les idees, d'entrada important de nous militants, de canvis de lideratge, de molta conflictivitat interna i, finalment, de ruptura.

L'evolució d'ERC durant aquest període s'articula al voltant del projecte independentista que personalitza Angel Colom. La seva arribada va implicar una dràstica renovació en la direcció, la incorporació d'un important contingent de nous joves militants, i l'adopció dels postulats independentistes. El seu lideratge és el punt de referència en la conflictivitat interna. Finalment, la seva sortida per tal de formar un nou partit independentista, significa la divisió d'aquest espai polític, i obre importants interrogants sobre el futur.

Renovació organitzativa i política

A finals de 1989 ERC viu immersa en disputes precongressuals. La negativa de Colom, antic dirigent de la Crida de la Solidaritat, i Carod Rovira a formar part de la candidatura d'ERC al Congrés dels diputats encapçalada per Hortalà, i el posterior fracàs d'aquesta a les eleccions eren presagi de canvis en les files republicanes. El Congrés celebrat el novembre d'aquest any va ser el marc d'enfrontament en la disputa pel control del partit. Finalment l'acord entre Colom, Carod i Barrera suposà que el primer es convertís en el nou Secretari General del partit en detriment d'un Hortalà que feia dos anys havia accedit a la Secretari General succeint a Heribert Barrera. Aquest darrer fou nomenat, amb caràcter honorífic, President del partit.

La derrota d'Hortalà en el congrés de 1989 tingué com efecte immediat que tres dels seus sis diputats d'ERC en el Parlament (el propi Joan Hortalà, Marçal Casanovas i Joan Sabanza) abandonessin el grup parlamentari i formalitzessin la seva baixa en el partit. Els tres dissidents acusaven al grup encapçalat per Colom d'haver-se apoderat dels emblemes i les sigles del partit però no de l'esperit. Entenien que la nova direcció podia convertir a ERC en "un perillós element desestabilitzador de la convivència pacífica de la societat catalana"(15). Des d'aquesta premissa es proposaven iniciar un procés de reconstrucció d'una nova esquerra catalana més propera a l'esperit de Macià i Companys, procés que es concretà a començaments de 1990 amb la celebració del congrés constitutiu d'Esquerra catalana (EC). Finalment gran part dels dirigents d'aquesta nova formació concorregueren a les eleccions autonòmiques de 1992 com a independents en les files de CiU.

També com a resultat del polèmic congrés de 1989 gran part de les Joventuts d'ERC a Lleida abandonaren el partit per les seves discrepàncies amb Colom i amb Joan

---

¹⁵El País, 24 de novembre de 1989, p.30 Catalunya.

Puigcerçós, secretari nacional de les joventuts. Igualment, en els mesos següents al congrés abandonà ERC Albert Alay, diputat autonòmic des de 1980 fins 1988, i ingressà a CDC.

El canvi de lideratge - i la reorientació política que implicava - impulsa també un creixement organitzatiu en base a la incorporació de militants provenint del Front Nacional de Catalunya (FNC), el Partit Socialista d'Alliberament Nacional (PSAN), Bloc d'Esquerres d'Alliberament nacional (BEAN), Catalunya Lliure, Terra Lliure. Aquest procés d'integració de nous membres tindrà un nou impuls el 1992 amb l'ingrés d'alguns ex-dirigents de l'Entesa dels Nacionalistes d'Esquerra (ENE).

Sobre aquesta base, a partir del congrés de 1991 ERC va fer explícit un plantejament independentista. En el congrés de 1992, aquest objectiu estratègic passava a formar part dels estatuts del partit¹⁶).

3.2.1 Contestació, crisis i escissió

El conflicte ha estat una constant en la vida interna d'ERC durant aquests anys. Els processos de renovació i de creixement organitzatiu han emmarcat les dificultats d'integració política en ERC.

Tal com hem dit, a finals dels 80 el conflicte en ERC se situava entre un projecte nacionalista de centre amb pràcticament nul·la capacitat de diferenciar-se de CiU i un projecte nacionalista explícitament independentista i d'esquerres. El triomf d'aquest darrer plantejament va comportar una important renovació en l'organització, amb l'aflorent d'uns nous dirigents i uns nous càrrecs de representació.

Però poc a poc, i a manca d'un projecte sòlid i d'un estil de direcció i de funcionament ben assumits per l'organització, la dinàmica política ha anat generant confrontació interna. Certament els contorns d'aquesta conflictivitat sovint s'han fet difícils de definir en termes polítics i han semblat incorporar importants dosis de posicions personals i dificultats de relació entre xarxes d'afinitat. En tot cas han tingut com a element comú la contestació del lideratge de Colom.

En aquest marc, dins d'ERC es van acabar configurant dos pols principals que, compte tingut de les esmentades superposicions i a risc ben segur d'excessiu esquematisme, políticament es poden caracteritzar com: per una banda els agrupats al voltant de la direcció de Colom i Rahola, que venien posant més l'èmfasi en els aspectes nacionalistes; i per altra els agrupats entorn de Carod Rovira, partidaris d'una més explícita identificació i orientació d'esquerres i molt crítics amb uns mètodes de direcció i de funcionament que consideraven personalistes. Sobre aquestes pautes s'arriba finalment a l'escissió a la tardor de 1996.

---

¹⁶ - "ERC és un partit que propugna la unitat territorial i la independència de la nació catalana mitjançant la construcció d'un Estat propi en el marc europeu"

El detonant de la crisi final va ser l'inici, el març del 96, dels expedients d'expulsió contra Jaume Rodri, Xavier Sans i Carles Bonet integrats de la corrent crítica Alternativa republicana, autoubicada a l'ala esquerra del partit. Tan Rodri com Bonet havien competit amb Colom pel càrrec de Secretari general en els Congressos anteriors.

Jaume Rodri havia disputat la direcció del partit a Àngel Colom en el Congrés de 1992. La seva proposta, derrotada, demanava un major debat intern i la constitució d'una direcció col·legiada entre d'altres mesures.

Per altra banda, Carles Bonet fou designat per les bases del partit com a candidat a l'alcaldia de Barcelona per les eleccions municipals de 1995 mentre que Colom, contra l'opinió de Barrera i Carod, preferia a Pilar Rahola com a candidata (17). La qüestió es va dirimir en un congrés extraordinari de la federació barcelonina que decidí a favor de Rahola per 196 contra 184 vots. L'enfrontament Colom-Bonet es reproduí durant el congrés del partit el juliol d'aquest any en la disputa per la Secretaria General, finalment obtinguda per Colom per més del doble de vots.

L'obertura dels tres expedients motivà una forta reacció en el si d'ERC: 229 càrrecs electes del partit firmaren una carta crítica contra la direcció, a la qual es varen sumar les JERC. El President del partit, Heribert Barrera, i un centenar de militants van manifestar la seva solidaritat amb els expedientats. Colom va començar a quedar en minoria en el Consell Nacional, com en la votació dels pressupostos. Finalment, durant l'estiu el President dóna suport a un manifest que demana la dimissió del Secretari General.

Com a resultat de tot aquest conflicte Colom anuncià la seva intenció de no presentar-se a la reelecció en el congrés previst pel novembre. En aquestes circumstàncies Carod-Rovira, líder del denominat sector crític, es presentava com l'alternativa amb més recolzaments per succeir a Colom. Però tampoc reunia consens general. Els partidaris de Colom van promoure una recollida de firmes per tal que Colom reconsiderés la seva postura, mentre un altre sector era partidari d'una sortida negociada de cara al Congrés. Finalment, dies abans de la celebració del Congrés Colom, Rahola i alguns dels més destacats membres de l'anomenat sector oficialista varen anunciar que abandonaven ERC i creaven el Partit per la Independència (PI). Cap d'ells abandonà els escons parlamentaris o les regidories que tenien.

El congrés d'ERC es va realitzar en un clima de decepció per la ruptura, així com de crítica per la marxa de la direcció i pel fet de no renunciar als seus càrrecs. Carod-Rovira va ser elegit com a nou Secretari General.

---

¹⁷ - La periodista Pilar Rahola, ex-presidenta del fòrum de debat nacionalista *Fundació Acta*, s'integra el 1991 a les files d'ERC de la mà d'Àngel Colom. Aconseguí acta de diputada a les eleccions legislatives de 1993 recuperant d'aquesta manera Esquerra l'escó que havia perdut des de 1986. Sobre la plataforma del seu escó va desenvolupar una intensíssima activitat mediàtica.

4. INICIATIVA PER CATALUNYA

Iniciativa per Catalunya neix com coalició de partits el 1987 (PSUC i ENE), i es transforma en formació política a la primavera de 1990 amb la intenció de 'construir i aprofundir en una democràcia política, social i econòmica, superadora del capitalisme', i en el marc dels intents a Catalunya per recomposar un espai polític que havia quedat desarticulat per la crisi del PSUC.

En aquest projecte de nova formació política, impulsat principalment des del PSUC dirigit per Rafael Ribó, hi participen sectors de l'esquerra nacionalista (l'Entesa dels Nacionalistes d'Esquerra, que ja havia participat també amb el PSUC en la coalició precedent, Unió de l'Esquerra Catalana) i independents. Posteriorment també hi confluiran l'EJNE (Entesa dels Joves Nacionalistes d'Esquerre) i les JCC (Joventut Comunista de Catalunya).

Sobre aquesta nova base arribarà també a un transitori acord de coalició amb l'ortodoxe Partit dels Comunistes de Catalunya (PCC), així com va establir relacions amb altres forces de l'espai progressista alternatiu (pacifistes, verds, independentistes, etc...)

Continuant la tradició de la relació del PSUC amb el PCE, el seu referent a nivell estatal és Izquierda Unida (que emergeix també en el marc de la crisi del PCE), amb la qual mantindrà una relació encara més autònoma que en la situació anterior, tot desenvolupant un discurs d'esquerres i un plantejament moderadament nacionalista.

4.1 ESTRUCTURA ORGANITZATIVA

L'estructura organitzativa d'Iniciativa per Catalunya presenta alguns elements diferencials i que destaquen entre el conjunt de les principals forces polítiques catalanes.

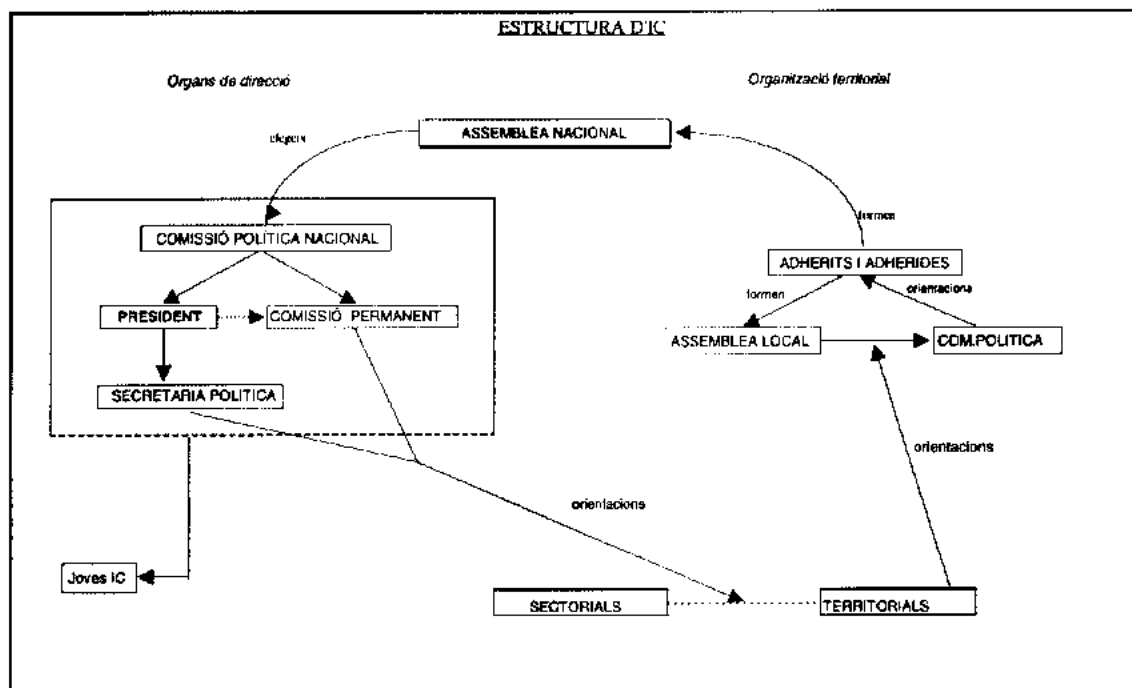
L'element més diferencial és que es planteja com una proposta federativa de partits, de col·lectius no directament polítics i de persones no adscrites a partits. De tota manera la participació en IC s'estructura sobre les persones individuals i no sobre els col·lectius que s'hi integren.

El nivell bàsic de l'estructura d'IC el formen les *organitzacions de base*, formades per un mínim de 5 adherits/adherides amb criteris territorials, sectorials, per afinitats d'interessos temàtics, etc..

En tot cas, les *organitzacions territorials* als diferents nivells (municipal, comarcal,

supracomarcal) seran el marc de coordinació (en processos electorals, etc..) de les *organitzacions de base* de tot tipus que desenvolupin bàsicament la seva acció en aquell territori.

De manera també semblant a la resta de forces polítiques la instància màxima d'IC és l'*Assemblea Nacional*, formada a partir de les *organitzacions de base*. Li correspon la definició i aprovació dels plantejaments programàtics i dels estatuts d'IC, fixar els grans objectius polítics i electorals del Partit, així com elegir la Comissió Política Nacional (CPN).

Elaboració pròpia

La *CPN* exerceix la direcció política i organitzativa entre assemblees nacionals, i amb tal finalitat nomena al *President* que coordina la direcció i en qui delega la representació pública d'IC.

En aquest marc la *CPN* és la instància encarregada de desenvolupar els objectius fixats a l'*Assemblea Nacional*, establir una política d'aliances electorals, garantir una informació clara i transparent als adherits i adherides i alhora a l'exterior, regular els processos interns i aprovar els pressupostos del Partit.

Al seu torn, la *Comissió Política Nacional* nomena, a proposta del *President*, la *Comissió Permanent*, que és l'òrgan responsable de l'execució dels plans d'actuació i les decisions polítiques acordades per la *CPN*. La *Comissió Permanent*, doncs, te encarregada i du a terme la direcció diària del Partit.

Per la seva banda, Joves amb Iniciativa és un moviment polític amb entitat pròpia i independent, i mitjançant un protocol s'estableix la relació política, organitzativa, econòmica i de representació amb Iniciativa per Catalunya.

Assemblees Nacionals

Iª Assemblea Nacional: Castelldefels, 31 de març i 1 d'abril de 1990.

IIª Assemblea Nacional: Molins de Rei, 30 de novembre de 1991.

IIIª Assemblea Nacional: Barcelona, 5, 6 i 7 de març de 1993.

IVª Assemblea Nacional: Barcelona, 23 i 24 de novembre de 1996.

Direcció

Després de la Iª Assemblea:

President: *Rafael Ribó*

Vice-president: *Joan Saura*

Secretari d'Organització: *Joaquim Mestre*

Després de la IIª Assemblea:

President: *Rafael Ribó*

Vice-president: *Joan Saura*

Secretari d'Organització: *Joaquim Mestre*

Després de la IIIª Assemblea:

President: *Rafael Ribó*

Vice-president: *Joan Saura*

Secretari d'Organització: *Joaquim Mestre*

Després de la IVª Assemblea:

President: *Rafael Ribó*

Vice-president: *Joan Saura*

Secretari d'Organització: *Joaquim Mestre*

Affiliació

Anys	Afiliats/des
1993	5.761
1994	5.726
1995	5.806
1996	5.834

Font: IC

4.2. PRINCIPALS ASPECTES DE LA VIDA POLÍTICA INTERNA.

La vida interna d'IC ha estat relativament tranquil·la, sobre tot comparada amb la resta de "partits", excepte en el darrer període quan esclata la crisi amb Izquierda Unida.

4.2.1 Inestabilitat estructural

La coalició Iniciativa per Catalunya que neix el 1987, té una base més sòlida de plantejament i un espectre de forces més ampli, sobre tot per la incorporació del PCC, que l'anterior coalició Unió de l'Esquerra Catalana. Però li mancava solidesa. Només cal recordar, per exemple, que a les eleccions al Parlament europeu de 1987 els candidats d'IC a la candidatura d'IU al Parlament europeu el 1987 van haver de ser tots membres del PSUC. La raó era que l'ENE havia decidit presentar-se en una altra llista i el PCC havia abandonat la coalició.

El pas de coalició a formació política de tipus federatiu el 1990 dona major seguretat a l'oferta política i organitzativa d'IC. Tant PSUC com ENE decideixen que tota l'activitat política dels seus militants es farà a través de l'organització d'IC.

De tota manera, el seu particular plantejament organitzatiu i la seva pròpia vocació política així com les necessitats electorals fan que IC vagi intentant obtenir el suport d'altres col·lectius ve mitjançant la integració en la federació o bé en coalició.

Així, a partir de 1995 l'oferta política d'IC es complementarà amb l'aportació de Els Verds (IC-EV) mitjançant acord de coalició. També arribarà a un acord de coalició, posteriorment trencat, amb els comunistes ortodoxes del PCC. Igualment, a les eleccions municipals de 1995 arriba acords puntuals amb sectors independentistes agrupats al voltant d'Assemblees o Candidatures d'Unitat Popular. En el mateix àmbit nacionalista, Acció Republicana, petit sector sortit d'ERC, s'integrarà també a IC abans de les generals de 1996.

En definitiva, una vida complexa des de la perspectiva de la configuració estructural de la oferta política de l'espai del que IC anomena *l'esquerra transformadora*.

4.2.2 Una conflictiva relació amb "Izquierda Unida"

Des d'un principi Iniciativa per Catalunya i Izquierda Unida apareixen com formacions polítiques agermanades, amb l'existència des de començaments de 1990 d'una comissió d'enllaç entre ambdues forces, concorren conjuntament a les eleccions, formen part del mateix grup parlamentari en el Parlament espanyol. Aquesta relació incorpora no obstant elements de manifesta discrepància.

4.2.2.1 Les diferències

En principi, IC, que veu en el *Partito Democratico della Sinistra* italià el seu referent, creu en l'acostament estratègic de les forces d'esquerres, manté un discurs més nacionalista i menys dogmàtic que la IU liderada per Julio Anguita i hegemonitzada per l'ara ortodoxe PCE i que desenvolupa una política molt més crítica amb els socialistes al govern. El darrer episodi en aquest sentit el marca l'enfrontament arran de la decisió d'Esquerda Unida gallega de presentar-se conjuntament amb els socialistes a les autonòmiques de 1997. La decisió d'EU reb el suport d'IC i l'oposició radical d'Anguita i la direcció d'IU, que arriba a la ruptura de relacions amb la formació gallega i promou una força política afí.

La ratificació del tractat de Maastricht feu apareixer altra vegada clares discrepàncies. La postura d'IC era favorable a la ratificació del tractat amb allò que definien com 'un sí crític', mentre la postura majoritària d'IU era contrària a la ratificació i demanaven un referèndum per dirimir la qüestió. Els plantejaments favorables, encara que crítics, d'IC al tractat de la Unió coincidien amb els dels *renovadors* d'IU (grup encapçalat per Sartorius i Almeida). El tema provocà una agra discussió en el si del grup parlamentari atès que Anguita exigia que el grup assumís com a pròpia la decisió presa per l'Assemblea d'IU, mentre que els *renovadors* i IC creien que si l'entesa no era possible l'única sortida era la llibertat de vot, com de fet va passar.

El darrer punt d'enfrontament IU-IC ha vingut marcat per la pretensió d'Anguita de *descongelar* el PSUC. - i en cas que aquest desaparegués articular una federació del PCE a Catalunya o atorgar aquesta funció al PCC - per tal que hi hagués una força comunista com a referent principal de l'esquerra no-socialista. Ateses les discrepàncies polítiques IU-IC, des d'IU es pretén traslladar a Catalunya l'esquema de relació PCE-IU fent jugar al PSUC el paper de líderatge d'IC en comptes de passar directament tota l'acció política per IC. Anguita compta que a l'interior del PSUC el sector més proper al seu plantejament es trobarà amb millor correlació de forces que en el si d'IC. Finalment es força el debat en el PSUC on s'imposen els partidaris de continuar centrant els esforços en el desenvolupament d'IC-EV.

4.2.2.2 La ruptura amb IU i a IC

En el decurs de 1997 les diferències entre IC i IU es van radicalitzant i en el marc dels enfrontaments derivats del conflicte sobre el cas galleg abans esmentat, a la tardor d'aquest any es trenquen les relacions entre ambdues formacions. Com a resultat, a l'interior d'IC es forma el Col·lectiu "Roig-Verd-Violeta", proper a les tesis anguitistes. Finalment aquest col·lectiu es separa d'IC i forma el partit *Esquerra Unida*, fet que estableix la divisió també en aquest espai de l'esquerra. Queda per dirimir la part que cadascuna serà capaç d'aglutinar.

5. PARTIT POPULAR

A Catalunya, com al País Basc, la dreta estatal troba dificultats per a convertir-se en una opció de primera línia. Fins i tot després de la desaparició de la UCD, el seu millor resultat en unes eleccions autonòmiques catalanes no pogut arribar al 8% dels vots fins els darrers anys. La identificació amb el franquisme ha constituït un last molt pesat. Paral·lelament, l'existència d'un partit nacionalista moderat constitueix una difícil competència per a l'obtenció del vot conservador.

Aquestes dificultats seran causa i conseqüència alhora dels seus continuats problemes organitzatius i de lideratge, així com del rosari de sigles amb les que s'ha anat presentant a les successives eleccions, tan a les generals com, encara més, a les autonòmiques catalanes.

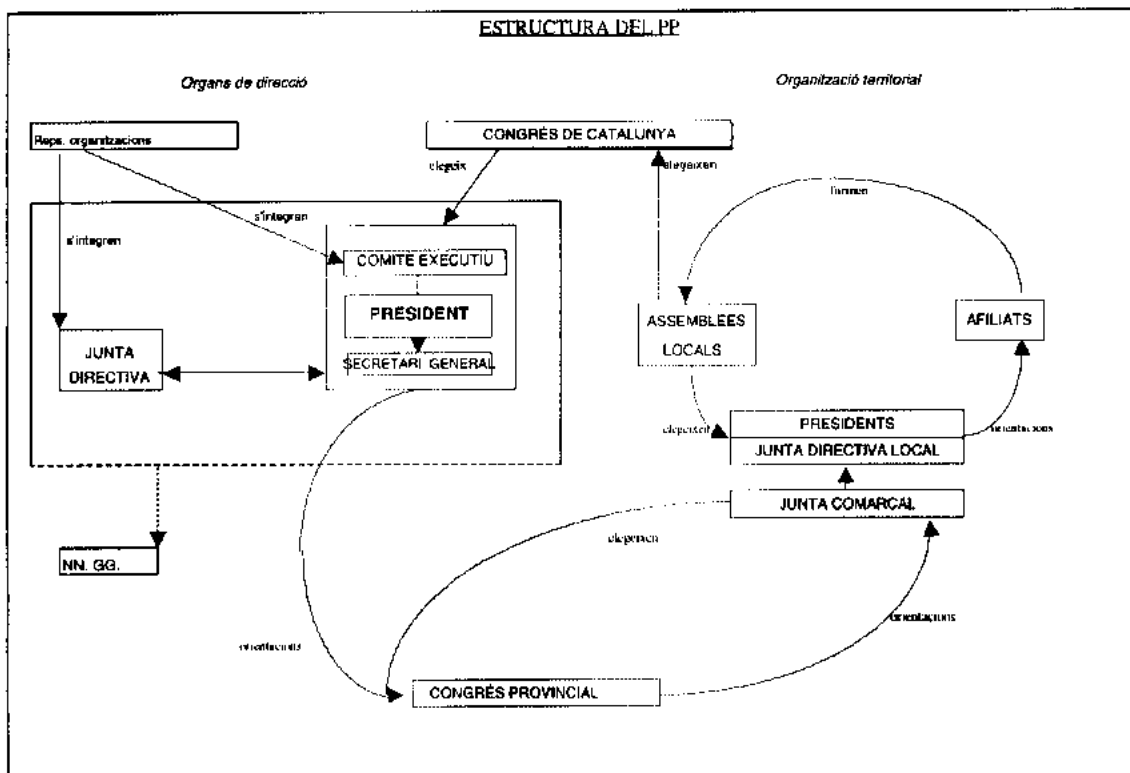
En aquest marc, si bé els seus plantejaments socio-econòmics conservadors han anat evolucionant recentment cap a postulats neolliberals i son idèntics als del partit a nivell estatal, la seva política a Catalunya experimenta oscil·lacions passant d'un primer anti-catalanisme, als intents d'apropar-se a CiU, a una nova actitud de d'enfrontament al nacionalisme de centre, i posteriorment a una posició matisada entre les dues anteriors.

5.1 ESTRUCTURA ORGANITZATIVA

L'estructura del Partit Popular de Catalunya s'integra en quatre grans àmbits col·legiats : el Català per la globalitat de "la Comunitat Autònoma de Catalunya" (art. 8è del Reglament d'Organització), els Provincials, els Comarcals i els Municipals.

Com a la gran majoria dels partits polítics, l'òrgan suprem de la institució política conservadora és el Congrés de Catalunya, el qual posseeix les successives facultats : escollir els membres electius segons les normes de jerarquia superior, el Comitè Executiu i la Junta Directiva entre d'altres ; autoritzar la normativa reglamentària i organitzativa pròpia de Catalunya ; conèixer, aprovar o censurar els comptes pressupostaris ; configurar l'estratègia política per a la direcció conforme a la línia marcada pels Congressos Nacionals i, debatre i adoptar els criteris d'objectius polítics i electorals.

Elaboració pròpia

Si el màxim òrgan de direcció, entre congressos, del Partit Popular és la Junta Directiva, les funcions de govern i d'administració del Partit Popular de Catalunya les exerceix el Comitè Executiu, que està format per un President i 22 vocals escollits directament pel Congrés ; a més, són membres nats el President i portaveu

del Grup Parlamentari Popular al Parlament, els quatre Presidents Provincials, el President i Secretari General de Noves Generacions, cinc vocals nomenats pel President, els membres del Comitè Executiu Nacional afiliats a Catalunya i tres Diputats nacionals, Senadors o Eurodiputats i cinc Diputats al Parlament escollits per cooptació entre els mateixos.

Dintre de les facultats atorgades al Comitè Executiu cal mencionar les següents : coordinar i controlar totes les activitats del Partit, definir les estratègies i actuacions polítiques del grup i dels òrgans especialitzats - Comitè Electoral, Comitè Regional de Conflictes i Disciplina i Comissions d'Estudi -, elaborar els pressupostos, resoldre sobre la dimissió de militants directius i sobre l'obertura d'informacions reservades i d'expedients disciplinaris i, nomenar el President del Comitè Electoral i el President del Comitè de Conflictes i Disciplina i tots els càrrecs que no correspongui la seva elecció al Congrés.

El President és el màxim responsable del Partit Popular de Catalunya i la seva figura dins l'equip polític no es limita a la representació política i legal com a altres forces polítiques catalanes, sinó que més aviat ens trobem davant d'un partit polític clarament presidencialista com es va poder observar amb el mandat d'en Aleix Vidal-Quadras, degut a l'elevat grau de poder decisonal i d'execució que ostenta aquesta figura, adoptant mesures executives, coordinant l'acció global, obrint expedients disciplinaris, proposant nomenaments al Comitè Executiu i fins i tot incorporant cinc vocals al mateix òrgan.

La persona de confiança del President és, en principi, el Secretari General ; el qual té com a funció principal la d'executar els acords i decisions adoptades pels òrgans col·legiats per encàrrec del President així com les seves resolucions. Per altra banda, gestiona els serveis administratius, laborals i d'informació, i les diferents àrees internes ; podent delegar en un màxim de quatre Vicesecretaris Generals l'exercici de les funcions que consideri oportunes, com formació política, acció institucional i estudis i programes.

A l'altre nivell organitzatiu, el territorial, l'estructura principal es fonamenta en les Junes Comarcals i no pas en una xarxa de tipus sectorial o relacionada per matèries polítiques.

Les Junes Comarcals controlen la gestió i el funcionament de les juntes locals a cada Comarca. Aquestes estan integrades per un President escollit entre els Presidents de les Junes Locals i un Secretari Comarcal, els Presidents de les Junes Locals, els alcaldes, regidors i consellers comarcals electes pel Partit i amb la condició d'afiliats, i el President i Secretari Comarcal de Noves Generacions.

Les funcions de qualsevol Junta Comarcal és la de coordinar l'activitat política entre les Junes Locals del seu territori, fomentar la implantació del Partit a tots els municipis, constituir òrgans d'enllaç entre el Comitè Executiu Provincial i les diverses àrees de l'estructura provincial i les Junes Locals, elaborar i coordinar els programes comarcals electorals i les campanyes i acceptar l'ingrés de nous militants al Partit.

Cal mencionar que NN.GG . és una organització constituïda dins el Partit, amb els seus propis òrgans electes i reglaments seguint els principis polítics del P.P. i amb la finalitat de promocionar la plena participació del joves d'entre 18 i 28 anys en la vida interna del partit.

Congressos

VIè Congrès: Barcelona, 1 de desembre de 1991.

VIIè Congrès: Barcelona, 26 de setembre de 1993.

VIIIè Congrès: Barcelona, 28 de setembre de 1996.

Direcció

Després del VIè Congrès:

President: *Aleix Vidal-Quadras*

Secretari General: *Josep Curto Casado*

Després del VIIè Congrès:

President: *Aleix Vidal-Quadras*

Secretari General: *Simó Pujol Folcrá*

Secretari d'Organització: *Jordi Cornet*

Després del VIIIè Congrès:

President: *Alberto Fernández Díaz*

Secretari General: *Rafael Luna Vivas*

Secretari d'Organització: *Fernando Martínez*

Afiliació

Anys	Afiliats
1989	14.600
1990	15.223
1991	16.240
1992	16.440
1993	18.881
1994	20.564
1995	22.858
1996	25.593

Font:PP

5.2. PRINCIPALS ASPECTES DE LA VIDA POLÍTICA INTERNA

La pauta que guia tot aquest període del PP a Catalunya és la cerca d'un espai i d'un projecte polític propis. A més a més aquesta cerca, relativament semblant a la del PP a nivell estatal, està directament i constantment tutelada des de la direcció central del P, enmig d'una gran feblesa organitzativa a Catalunya que fomenta tot tipus de personalismes. L'absència d'un projecte continuat i canvis de lideratge per intermediació/imposició del nivell central són la tònica predominant. Els relleus constants a la direcció del PP a Catalunya no són tan fruit de conflictes interns entre corrents ideològiques en el si del partit, sinó de canvis en el projecte polític a Catalunya plantejats des de la direcció central i en funció de l'interès del projecte estatal del PP.

Pot ser el major retret que se li pot fer a una força política que aspira a governar és el de variar substancialment l'estratègia política segons els escenaris que el procés polític va dibuixant. No es tracta d'ajustar el disseny al nou escenari sinó de configurar un disseny per cada escenari. El resultat no pot ser altre que una identitat confusa. Possiblement el tret que millor defineix al PP durant aquest període sigui aquest. Tot i així des de l'inici, sota la direcció del més gran dels Fernández Díaz, hi ha una constant: l'ambició per centrar el partit, per abandonar les postures conservadores i ser els hereus d'allò que en el seu dia representà la UCD i el CDS a Catalunya.

5.3. FEBLESA ORGANITZATIVA I PROBLEMES DE LIDERATGE: LES DIVERSES REFUNDACIONS DEL PP A CATALUNYA

5.3.1. Jorge Fernández Díaz

La confecció de la candidatura per Barcelona per a les eleccions generals de 1989 presentà problemes entre la direcció nacional i la regional, encapçalada per Jorge Fernández Díaz. Des de Madrid s'ubicà a Milián Mestre en segon lloc en detriment d'Enric Lacalle que va passar al tercer lloc. També es va volguer imposar a Magí Pont que havia encapçalat l'oposició a Jorge Fernández Díaz en el darrer congrés. Arran d'aquestes disputes i de l'escàs èxit electoral, el President regional amb l'acord d'Aznar i del Secretari d'Organització (Juan José Lucas) inicià la reubicació del partit en l'espai ideològic. El gir al centre es veié avalat per l'ingrés de més de cent militants de l'antic CDS. No obstant, l'estratègia fou contestada dins del partit. Diversos dirigents històrics abandonaren el partit i generà un agut malestar el que moltes de les noves incorporacions accedissin directament a càrrecs de responsabilitat dins del partit, la qual cosa posava en dubte la legitimitat congressual.

Com a resultat del canvi brusc realitzat en les files populars i de les queixen internes sobre l'excessiva dedicació del president regional a l'escó en el parlament espanyol el lideratge de Jorge Fernández Díaz va anar debilitant-se progressivament. Mentrestant, la figura d'Aleix Vidal-Quadras va anar guanyant terreny i recolzaments dins del partit a Catalunya i a Madrid.

5.3.2 Aleix Vidal-Quadras

Després de les municipals de 1991 Aznar inicia una nova refundació del PP català amb la intenció de treure a Fernández Díaz de la política catalana i posar al front del partit a Vidal-Quadras. Això provocà que durant els mesos previs al congrés del PP català, previst pel desembre de 1991, el debat intern girés entorn a la moderació ideològica, la credibilitat catalanista de la direcció regional i la necessitat de comptar amb una direcció disposada a fer política a Catalunya. El resultat fou la dimissió de Fernández Díaz. En aquest context la figura de Vidal-Quadras aparegué com el més ferm candidat a la presidència regional.

El vice-president popular Mariano Rajoy, en nom de la direcció, acudí a Catalunya a buscar consens. Va tres mesures dràstiques. Va dissoldre els òrgans col·legiats del PP a Barcelona, aplaçà el congrés previst per desembre i creà una comissió gestora amb Fernández Díaz al front, però amb majoria de 'vidalquadristes'. Els oficialistes passen a ser els crítics i a la inversa.

Amb caràcter previ a les eleccions autonòmiques de 1992 el PP català havia de celebrar un Congrés en el que s'elegís la nova direcció, congrés que des de Madrid suposava la ratificació del lideratge de Vidal-Quadras. No obstant, la relació entre els dos sectors era de màxima rivalitat la qual cosa forçà la intervenció del vicesecretari general electoral, Javier Arenas, que gestionà una solució de compromís i evità una possible escissió. Els termes de l'acord proposaven a Vidal-Quadras com a candidat a president regional i de la província de Barcelona i atorgaven majoria als seguidors de Fernández Díaz en els corresponents Comitès executius. Tot i així, el congrés tingué dues candidatures. Ignacio Olear encapçalà una candidatura alternativa a la pactada per Arenas que representava a militants seguidors de Fernández Díaz i descontents amb l'intervencionisme madrileny i als discrepants amb la candidatura de Vidal-Quadras.

Sota la direcció de Vidal-Quadras el PP català desenvolupa una estratègia política, comentada més endavant, agressiva amb el catalanisme i amb CiU. Aquest nou disseny polític dretà algunes reaccions dins del partit, però no suficients com per fer trontollar el sòlid lideratge del president regional recolzat íntegrament des de la direcció nacional. Així les coses, en el Congrés de 1994 Vidal-Quadras es reelegit folgadoament. No succeirà el mateix en el Congrés de 1996. Aleshores l'escenari polític ha canviat i amb ell l'estratègia popular; ja no serà reelegit.

L'etapa amb Aleix Vidal-Quadras al front del PP ha estat marcada per la recerca en general de l'electorat espanyolista i l'electorat catalanista no nacionalista de centre-dreta. En la recerca d'aquest espai l'estratègia dissenyada, en el marc estatal i autonòmic, passà per un atac frontal a CiU i dues de les polítiques bàsiques promogudes pel govern de la Generalitat: la immersió lingüística i la cessió del 15% de l'IRPF. Ambdues crítiques gaudiren del recolzament mediàtic de l'ABC, El Mundo i la cadena Cope.

Aquesta estratègia, lògicament contestada per la resta de forces polítiques catalanes també ho fou des de dins del partit. Així Pere Barceló, que arribà al PP de la mà de

Vidal-Quadras per centrar el partit, abandonà el seu escó autonòmic i Jorge Fernández Díaz, Enric Lacalle, Josep Curto, Simó Pujol i Milián Mestre demanaren en el Congrés de 1994 un relaxament en la crítica sistemàtica cap a CiU per part del President regional.

El setembre de 1995 l'ex-convergent ('roquista') Josep Mª Trias de Bes ingressa en el PP en un acte presidit pel propi José Mª Aznar. En un breu termini fou nomenat cap de llista electoral per la circumscripció de Barcelona per les generals de 1996 i membre del Comitè executiu nacional. La seva inclusió, fortament contestada des de la direcció nacional buscava catalanitzar el partit i suavitzar la política d'enfrontament mantinguda fins aleshores per Vidal-Quadras.

El partit popular triomfà a les generals de 1996 i obtingué la investidura parlamentària, en primera votació, gràcies al vot de Coalició Canària, PNB i CiU. Malgrat aquest triomf, el nou cap de llista no suposà un increment significatiu del percentatge electoral popular a Catalunya. Si al dèbil impuls electoral que suposà la incorporació de Josep Mª Trias de Bes hi afegim el recel que l'exconvergent provocava entre la direcció popular catalana, la militància i àdhuc dels seus 'ex' entendrem fàcilment que mai hagi donat el salt a la direcció regional, com presumiblement estava acordat.

Des de l'ingrés de Trías de Bes, setembre de 1995, sembla clar que la polèmica suscitada a l'entorn del català s'esvairia. Però hi ha diversos fets que forcen un canvi dràstic. El primer fou el resultat de les generals de març de 1996 que suposava una nova composició del Parlament i, davant l'absència de majories absolutes monopartidistes, forçava l'existència de pactes per, com a mínim, superar la investidura. El segon i subsegüent fou el pacte aconseguit entre PP i CiU al que s'hi sumen amb menor implicació CC i PNB. Immers en el remolí pactista el President Aznar arribà a afirmar que parlava català en la intimitat. El tercer element fou l'acusació en un curs de la UIMP, per part de Vidal-Quadras, als nacionalismes de ser el greu problema pendent de la democràcia, manifestacions que suposaren la seva sortida de la direcció regional.

5.3.3 Alberto Fernández Díaz

Durant l'estiu es convoca un nou Congrés pel següent setembre. Tant Enric Lacalle com Trías Saigner encapçalen corrents crítiques al 'vidalquadrisme' fonamentalment pel seu discurs anticatalanista. No obstant, els crítics eren minoria. Tot feia pensar que Vidal-Quadras continuaria al front del partit a Catalunya, situació que casava malament amb el seu habitual discurs polític i amb el pacte que en el Parlament estatal mantenien PP i CiU. Malgrat tot, una conferència pronunciada a la UIMP acusant als nacionalismes identitaris de ser un dels grans perills de la democràcia fou l'espoleta d'una bomba contra si. Una nova intervenció madrilenya, en aquesta ocasió la dirigí el coordinador general del PP (Angel Acebes), suposà la designació d'Alberto Fernández Díaz com a candidat a la presidència del partit a la regió i la seva posterior elecció. Els 'vidalquadristes' presentaren una llista amb un èxit nul.

Així les coses, la nova relació de forces, els pactes de govern entre nacionalistes i populars i la sortida de la direcció del PP català dels 'vidalquadristes' propicià i facilità el canvi radical d'estratègia i discurs polític. I al mateix temps l'accés d'una nova élite a la direcció del PP a Catalunya.

IV. LA IMPLANTACIÓ DE LES OPCIONS DE COMPORTAMENT I LA SEVA EVOLUCIÓ

LA IMPLANTACIÓ DE LES OPCIONS DE COMPORTAMENT I LA SEVA EVOLUCIÓ

INDEX

1. ASPECTES GENERALS
2. PARTICIPACIÓ/ABSTENCIÓ
  - 2.1 Evolució general
  - 2.2 La distribució territorial
  - 2.3 Base social i perfil actitudinal
3. PARTIT POPULAR
  - 3.1 Evolució general
  - 3.2 Implantació territorial
  - 3.3 Base social i perfil actitudinal
  - 3.4 Representació institucional
5. CIU
  - 5.1 Evolució general
  - 5.2 Implantació territorial
  - 5.3 Base social i Perfil actitudinal
  - 5.4 Representació institucional
6. ERC
  - 6.1 Evolució general
  - 6.2 Implantació territorial
  - 6.3 Base social i perfil actitudinal
  - 6.4 Representació institucional
7. PSC
  - 7.1 Evolució general
  - 7.2 Implantació territorial
  - 7.3 Base social i perfil actitudinal
  - 7.4 Representació institucional
8. IC
  - 8.1 Evolució general
  - 8.2 Implantació territorial
  - 8.3 Base social i perfil actitudinal
  - 8.4 Representació institucional

5 p. 1.

LA IMPLANTACIÓ DE LES OPCIONS DE COMPORTAMENT I LA SEVA EVOLUCIÓ

*Francesc Pallarés
Joan Font
Ramón Canals
Jaume Magre*

En aquest capítol presentem les característiques més rellevants de la implantació electoral de les principals opcions de comportament: l'abstenció i les forces polítiques amb representació al Parlament de Catalunya. Per a cada opció, s'exposa en primer lloc l'evolució del seu suport electoral global des de 1989 a 1996. A continuació es presenten els trets més significatius de la seva implantació territorial, a nivell de circumscripcions, comarques i tipus de municipis. En tercer lloc exposem les principals característiques socials i actitudinals dels electorats de cada opció. Finalment, portem l'atenció sobre la seva implantació institucional en els càrrecs de representació escollits a cada elecció: diputats al Congrés, senadors, diputats al Parlament de Catalunya, diputats al Parlament europeu, així com els regidors i batlles obtinguts a les successives eleccions municipals. En conjunt configura una panoràmica evolutiva i sintètica sobre els suports electorals i els corresponents recursos de representació obtinguts per cada opció en les diferents eleccions del període.

Per a l'estudi de la implantació territorial hem treballat amb els resultats electorals als diferents nivells territorials, amb la utilització de diversos indicadors i tècniques estadístiques. Com a dades de base hem treballat amb les xifres absolutes de vots, en amb els percentatges sobre electors i amb els percentatges sobre votants, cadascun amb la seva lògica d'interpretació. El discurs l'hem estructurat indistintament a partir de les dades en percentatge sobre votants (correlació de forces) i dels percentatges sobre electors (implantació real). Hem seguit una estratègia d'anàlisi evolutiva de cada opció dins cada tipus d'elecció, alhora que hem comparat les similituds i diferències de la seva implantació entre eleccions de diferent tipus.

Per tal fer, hem treballat amb els coeficients de variació dels resultats comarcals, així com municipals, de cada opció per tal de veure la major/menor homogeneïtat de territorial dels suports electorals i la seva evolució. Hem realitzat anàlisi de correlacions per mesurar l'estabilitat o canvi en l'estructura d'implantació d'una

mateixa opció entre les diferents eleccions, així com per analitzar relacions entre les estructures territorials d'implantació de diferents opcions. Finalment, també hem realitzat anàlisi multivariant - factorial - per tal d'estudiar conjuntament les relacions entre les estructures d'implantació de les diferents opcions, així com de les seves pautes de variació entre eleccions (del mateix tipus i de diferent tipus). Per mor d'agilitat d'exposició hem procurat no incorporar l'aparell estadístic en el text.

Pel que fa a l'anàlisi dels electorats, el nostre objectiu ha estat caracteritzar les bases socials i actitudinals de les principals opcions de vot catalanes, en funció de dades d'enquestes d'opinió. Tenen electorats amb característiques similars o clarament diferenciades?. Hi ha característiques sociològiques o actitudinals estretament relacionades amb determinades opcions de vot o bé comptem més aviat amb electorats indiferenciats producte d'estratègies catch-all?. Tractem de respondre a aquestes preguntes a partir de les dades corresponents a quatre enquestes postelectorals del període que estudiem, dos d'elles eleccions generals (on treballem amb la mostra catalana d'una enquesta d'àmbit espanyol) i dos d'elles autonòmiques.

Per a cada opció indiquem en primer lloc les seves característiques més singulars, és a dir, no totes aquelles que els diferencien del conjunt de l'electorat, sinó aquelles que els singularitzen entre el conjunt de les 6 grans opcions de vot. A continuació remarcarem els canvis temporals que puguin constatar-se de forma clara en les enquestes analitzades, emfasitzarem després les diferències que apareixin entre els seus electorats en eleccions generals i autonòmiques i, finalment, descriure'm breument la composició global del seu electorat¹. En general aquesta part de l'estudi es basa en taules de contingència, normalment bivariants, i les seves corresponents sèries temporals d'evolució.

La descripció dels perfils l'hem fet en la lògica de composició dels diferents electorats més que en la d'implantació relativa de les opcions en les diferents categories socials i actitudinals, atès que aquest aspecte s'incorpora, entre altres, en l'anàlisi realitzat en el darrer capítol del llibre dedicat a l'estudi de les pautes del comportament electoral a Catalunya.

1. ASPECTES GENERALS

Des de la perspectiva de la implantació electoral de les diferents opcions de comportament, el període 1989-1996 presenta en general un balanç fonamentalment de continuïtat en relació a l'etapa anterior, tot i que al final del període es produeixen certs canvis que no semblen tancats i que poden tenir important transcendència política.

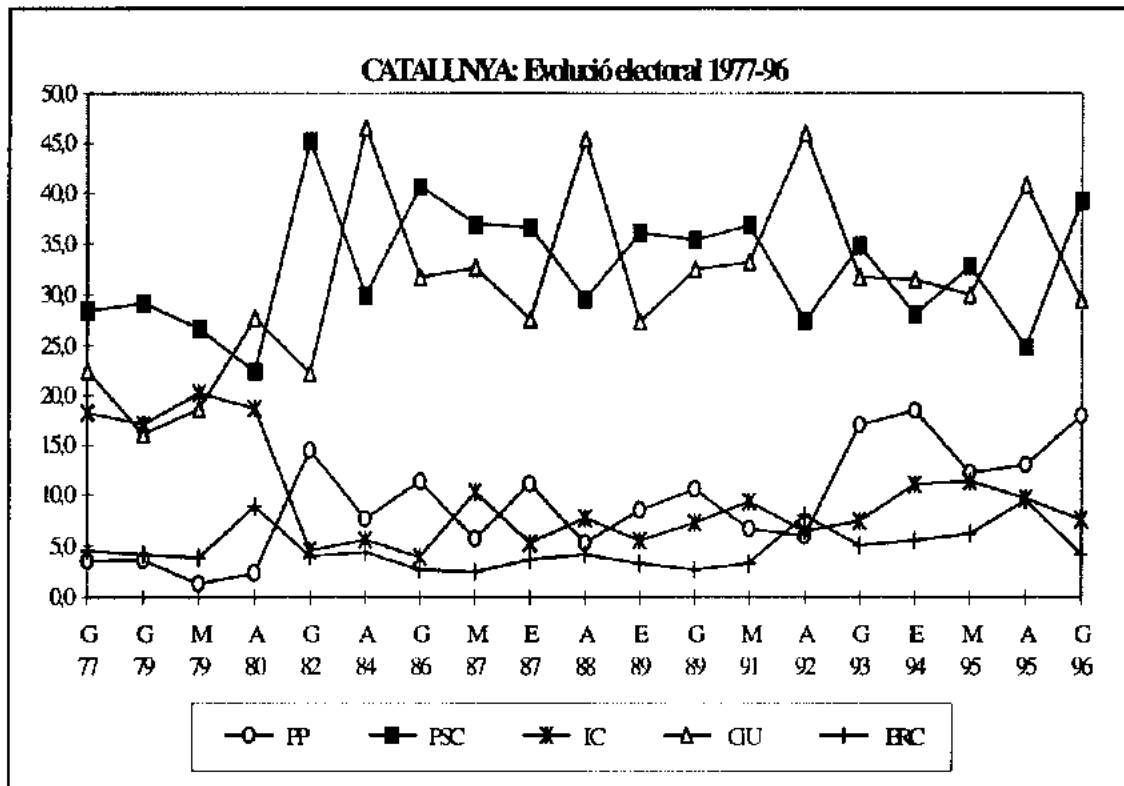
Globalment, els partits majoritaris continuen essent CiU i PSC. Cadascuna d'aquestes

---

¹.- En el cas d'ERC no contem amb dades de 1989 (única elecció prèvia a l'època Colom), ja que ERC apareixia confós en l'enquesta amb la categoria "altres opcions d'esquerra" i que dona com a resultat uns perfils molt diferents als d'aquesta força política.

opcions és la més votada segons el tipus d'elecció que es tracti: el PSC a les generals i municipals, mentre CiU ho és a les autonòmiques. El canvi més important és l'avenç del PP des de 1993, paral·lelament al que succeeix a nivell d'Espanya, i que el converteix en la tercera força de Catalunya. Igualment s'ha de remarcar l'avenç del PSC a les generals de 1996, tot i que presenta una important component conjuntural que planteja interrogants sobre la seva consolidació.

Gràfica - 1

La diversa correlació de forces segons el tipus d'elecció mostra al seu torn un altre eix de diversitat en la seva expressió en el territori, tot seguint les pautes de l'etapa anterior.

Tal com succeïa a l'etapa anterior, a les generals el PSC és l'opció més votada a Barcelona i, per molt poc, a Tarragona, mentre CiU guanya sempre a Lleida i Girona. A les autonòmiques CiU és l'opció clarament dominant a les quatre circumscripcions, mentre a les municipals el PSC guanya a Barcelona i CiU a les altres tres. Per la seva banda l'avenç del PP a partir de 1993 és general a tot el territori, tot i que una mica més fort a la circumscripció de Barcelona, així com també als municipis amb més de 50.000 electors.

Als pobles amb menys de 5.000 electors CiU és l'opció més votada en tot tipus d'elecció, amb avantatge especialment gran a les eleccions autonòmiques. En canvi en el conjunt de municipis amb més de 50.000 censats, el PSC és l'opció més votada en aquells amb més de 10.000 electors excepte a les autonòmiques quan es veu

superat per CiU, que també l'avançava a la ciutat de Barcelona a les generals de 1989 i 1993. Al grup de municipis intermedis la correlació de forces està molt més equilibrada en el seu conjunt, tot i que també en el marc d'una gran diversitat de situacions.

Territorialment, les característiques de la implantació de les opcions de comportament tampoc no presenten grans variacions en relació a la fase anterior. PSC i CiU són les dues principals forces polítiques a les quatre circumscripcions i les 41 comarques (amb única excepció a les municipals), amb unes característiques d'implantació oposades però amb presència rellevant a tot el territori.

CiU presenta una implantació més dispersa i continua obtenint els seus millors resultats a les comarques interiors que van des del centre-oest de Catalunya cap ambdós extrems del nord, així com als municipis amb menys de 5.000 electors.

El PSC, en canvi, manté una implantació més concentrada en les comarques urbanes-industrials del litoral, així com als municipis amb més de 50.000 electors (excepte Barcelona). De tota manera s'ha de tenir en compte que l'increment del PSC el 1996 es basa fonamentalment en comarques interiors i municipis mitjans i petits, contribuint a homogeneïtzar la seva estructura territorial d'implantació.

En un marc d'increments quantitius relativament importants el PP també manté les característiques bàsiques del seu perfil territorial anterior. Presenta la millor implantació a comarques del centre i sud de Tarragona així com al Segrià i algunes zones de la plana de Lleida, tot i que a partir del 93 va reforçant la seva base urbana, especialment a la ciutat de Barcelona.

Per la seva banda tampoc IC i ERC experimenten canvis substancials en els seus perfils territorials, que són diametralment oposats. IC continua presentant, i fins i tot aguditza, un perfil d'implantació molt concentrat en els municipis amb més de 10.000 electors de la circumscripció de Barcelona. En canvi ERC té una implantació més distribuïda en el territori, obté els millors resultats als municipis amb menys de 5.000 electors i la seva zona més feble és l'àrea metropolitana de Barcelona.

Tampoc ha variat essencialment la geografia del canvi entre eleccions de diferent tipus. L'augment de l'abstenció a les autonòmiques en relació a les generals continua basat a les zones urbanes. Aquestes zones també han estat les més sensibles a la conjuntura i han estat les protagonistes principals de l'augment de l'abstenció fins el 92 i de l'important descens d'aquesta a partir de 1993. Per la seva banda les grans oscil·lacions del PSC entre autonòmiques i generals han continuat produint-se a les comarques urbanes i industrials, especialment a l'àrea metropolitana de Barcelona, tot i que aquesta geografia ha experimentat algunes modificacions a les eleccions autonòmiques de 1995 i a les generals de 1996, diferents en cada cas.

Les característiques socials i actitudinals dels electorats de les diferents opcions també presenten continuïtat per sobre d'alguns fenòmens nous, com ara la major penetració del PP en l'electorat de centre.

En general, podem dir que les cinc principals forces polítiques catalanes tenen certes característiques de *partits de tothom* ("catch-all"), en el sentit més ampli i literal de la paraula: és a dir, totes elles obtenen un cert nivell de suport en gairebé totes les categories socials, i fins i tot en les actitudinals. Però alhora podem establir una clara divisió entre, per una banda els partits més grans i més centristes (CiU i PSC) que s'apropen més al perfil ideal del *partit de tothom*, i per altra les forces polítiques menors, que ocupen espais ideològics més extrems (PP, ERC i IC-EV) i que si bé reben suports electorals molt plurals són alhora molt desiguals, segons de quines categories es tracti. De tota manera, veurem que fins i tot els electorats de CiU i del PSC no són dues còpies fidels de l'estructura de l'electorat català i presenten diferències que els distingeixen clarament l'un de l'altre, en funció de variables sociològiques i actitudinals. Alhora, veurem que aquesta presència irregular dels diferents grups en els electorats dels partits no es distribueix de manera independent entre elles, sinó que contribueix a mostrar-nos el mapa polític-ideològic del país. És a dir, els partits comparteixen algunes característiques amb aquelles forces polítiques que els són frontereres: així, CiU comparteix alguna característica amb ERC, altres amb el PP i alguna més amb el PSC, mentre que IC-EV presenta també proximitats complementàries amb el PSC i amb ERC. De fet, aquesta connexió entre arrelament social dels partits i el mapa polític general contribueix a mostrar-nos una de les hipòtesis centrals d'aquesta obra: la connexió entre clivelles socials i mapa ideològic.

Pel que fa a la *representació institucional*, PSC i CiU mantenen l'equilibri, amb lleu avantatge socialista, en la representació al Congrés de Diputats, que evolutivament marca unes petites pèrdues de 2 escons en CiU i 1 escó el PSC. L'aspecte més remarcable és l'avenç del PP que dobla el seu nombre d'escons passant de 4 a 8 el 1993 i 1996. Per la seva banda, IC perd 1 escó el 96 i es queda amb 2, mentre ERC manté el 96 escó que havia assolit el 1993.

Pel que fa al Senat, es mantenen les pautes del 3 a 1 pel PSC a Barcelona i per CiU a Lleida i Girona, mentre a Tarragona, el 1996 canvia a favor del PSC la relació de 3 a 1 que en les altres dues convocatòries havia estat favorable a CiU. En conjunt al final del període el PSC iguala a CiU en nombre de Senadors, 8.

Al Parlament de Catalunya, continua el gran predomini de CiU tot i que el 1995 es queda sense majoria absoluta en perdre 10 escons i passar a 60 diputats. El PSC, al seu torn, perd 6 diputats (34), mentre el PP es converteix en la tercera força al Parlament, en guanyar 10 escons i passar a 17. Per la seva banda, IC i ERC també avancen obtenint 11 i 13 escons, respectivament, el 1995.

Pel que fa a les eleccions municipals, la interpretació de les dades agregades de representació necessita un advertiment previ. Cal recordar que la normativa electoral no estableix una proporcionalitat més o menys exacta entre nombre d'habitants del municipi i nombre de regidors a elegir amb l'objectiu de configurar uns consistoris de grandària operativa (si no als municipis grans hi hauria un nombre enorme de regidors). En un esglaonat per trams de municipis segons la seva grandària demogràfica s'atribueix certament un major nombre de regidors als municipis amb

més habitants i menys regidors als municipis menys poblats, però el nombre d'habitants per regidor que en resulta és molt superior als municipis grans que als petits. Es a dir, "costa" molts més vots un regidor en un municipi gran que en un de petit. Aquesta desigualtat, però, no té pràcticament implicacions polítiques doncs la institució a elegir és la municipal i l'elecció acaba al nivell de cada municipi. En canvi les dades agregades de regidors i d'alcaldes incorporen el biaix derivat d'aquest mecanisme, i doncs s'han d'intepretar tenint-lo en compte.

En aquest marc, la meitat dels 8.400 regidors de Catalunya són elegits en llistes de CiU tot i que experimenta una lleu pèrdua en la seva representació local. Molt lluny queda el PSC, que també amb una lleu pèrdua en el període n'obté la 1/5 part (1.700 regidors). També s'observa un lleu retrocès en la representació obtinguda per les diverses candidatures *Independents*. A nivell d'Alcaldes hi ha encara més estabilitat. Tot i el descens en el nombre de regidors CiU, amb un lleu augment, obté l'alcaldia en 2/3 parts dels municipis de Catalunya mentre el PSC, que es la segona força, guanya l'alcaldia a 144 municipis. La resta de partits queda encara molt més per sota.

La circumscripció de Barcelona és la que presenta una distribució de la representació menys desequilibrada tot i que CiU manté el seu predomini (40% dels regidors) però amb menys avantatge sobre el PSC (25%). Girona i Lleida són les més desequilibrades 60% CiU i 15% PSC, mentre la distribució a Tarragona s'apropa més a la mitjana de Catalunya.

En els municipis amb menys de 5000 electors, i especialment en els de menys de 250, CiU domina àmpliament la representació, mentre en el grup entre 5.000 i 20.000 electors està distribuïda molt equilibradament entre les dues grans forces, tot i un lleu domini de CiU, paral·lelament al major equilibri en els suports en vots. En canvi, és el PSC el que domina en el conjunt de municipis amb més de 20.000 electors, i especialment entre els de més de 50.000 censats. També obtenen una representació molt significativa en els municipis grans el PP a partir del 95, i encara més IC que hi és la tercera força.

2. PARTICIPACIÓ/ABSTENCIÓ

2.1 Evolució general

Pel que fa al nivell de participació/abstenció el període presenta dues parts diferenciades. La primera 1989-1992 caracteritzada per uns nivells de participació normals i a la baixa. La situació canvia a les eleccions de la segona meitat del període, 1993-96, quan augmenta sensiblement el nivell de participació, per situar-se en la cota alta dins de cada tipus d'elecció.

Comparativament, Catalunya continua presentant uns nivells d'abstenció al voltant de la mitjana en relació a altres Comunitats. L'excepció es troba a les eleccions autonòmiques de 1992, quan Catalunya es converteix en la Comunitat més abstencionista d'Espanya ... en eleccions autonòmiques !!

Es manté una forta diferència en el nivells de participació segons el tipus d'elecció, especialment entre eleccions generals i autonòmiques. Tal com succeeix arreu d'Espanya i al conjunt dels països europeus, les eleccions al Parlament europeu són les que presenten percentatges més elevats d'abstenció, i en les quals gairebé la meitat dels electors censats a Catalunya no han votat. Les més participatives, en canvi, són les eleccions generals de 1993 i 1996, amb un nivell d'abstenció una mica per sota del 25%.

De tota manera, el fet més remarcable és la gran diferència en el nivell de participació a les generals i el molt més baix que es dona a les autonòmiques, així com també a les municipals. Catalunya és la comunitat autònoma on l'increment de l'abstenció a les autonòmiques en relació a les generals és més gran, i de llarg. Continua en aquest període, doncs, un fenomen que ja havia caracteritzat el comportament electoral a Catalunya des de 1980. Traduïts en xifres absolutes els percentatges del quadre signifiquen processos de desmobilització i remobilització de entre 400.000 i 1 milió de persones que canvien el seu comportament entre un parell d'eleccions. Tot i que s'hagi insistit més en el fet de la diferència entre autonòmiques i generals, ben segur per la diferent majoria que produeixen i per la simbologia de les eleccions autonòmiques a Catalunya, són d'importància gairebé semblant les diferències de participació entre generals i municipals.

2.2 La distribució territorial

En eleccions generals, el percentatge d'abstenció és bastant semblant a les quatre circumscripcions, mentre que a les autonòmiques i municipals les diferències interprovincials són més grans, i Barcelona es destaca com la circumscripció més abstencionista. Aquesta diferència és especialment important a les municipals i autonòmiques de 1991 i 1992

Quadre - 1

ABSTENCIÓ: Evolució per circumscripcions

	Gen-89	Mun-91	Aut-92	Gen-93	Mun-95	Aut-95	Gen-96
Barcelona	32,1	44,5	46,6	24,2	36,3	37,1	23,3
Girona	32,7	36,0	38,2	25,5	32,4	32,2	23,0
Lleida	34,8	34,3	39,9	27,0	30,9	33,4	24,6
Tarragona	33,0	33,2	42,0	25,5	31,4	35,7	24,3
CATALUNYA	32,4	42,2	45,1	24,6	35,2	36,4	23,5

Comarques

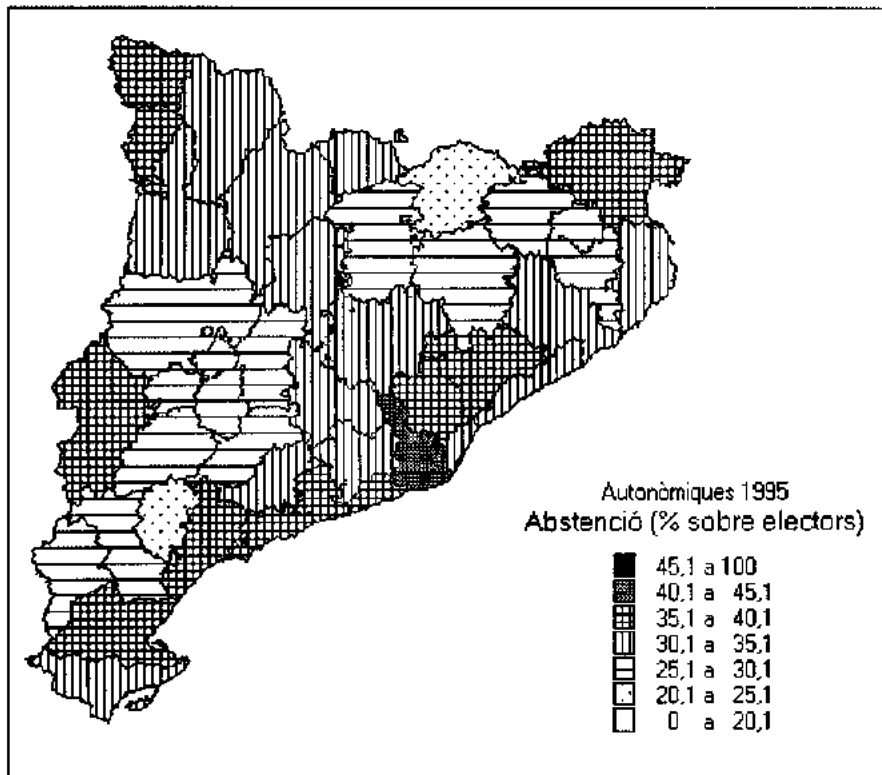
Les grans pautes de la geografia comarcal de la participació/abstenció presenten trets de continuïtat respecte de l'etapa anterior, alhora que s'observen alguns canvis a partir de 1993. Existeix una continuïtat bàsica en relació a comarques participatives i abstencionistes, així com en els canvis en aquest comportament en funció del tipus d'elecció, especialment entre les eleccions generals i les autonòmiques (també municipals). Continuïtat també en relació a la major homogeneïtat entre els nivells d'abstenció comarcals que és dona a les generals - amb diferències màximes d'uns 10 punts entre la més i la menys abstencionista - mentre existeix una major diferenciació a les municipals i autonòmiques - en les quals la diferència entre comarques arriba a més de 20 punts. Per la seva banda l'abstenció a les europees no presenta una estructura territorial gaire consolidada i les diferències intercomarcals queden en un nivell intermedi tot i que atès l'elevadíssim nivell de l'abstenció en aquest tipus d'elecció es pot considerar més aviat homogènia.

En aquest marc de continuïtat el Ripollès, Osona, el Priorat, l'Alt Penedès, el Pla d'Urgell, el Pla de l'Estany, continuen estant sempre entre les més participatives a les eleccions generals, mentre l'Alt Urgell, els Pallars Jussà i Sobirà, l'Alta Ribagorça, són sistemàticament les més abstencionistes. Els canvis més importants són el pas de la Cerdanya a comarca abstencionista, així com la progressiva transformació de la Terra Alta i la Ribera d'Ebre en comarques participatives; aquesta darrera ja és la més participativa a les eleccions de 1996.

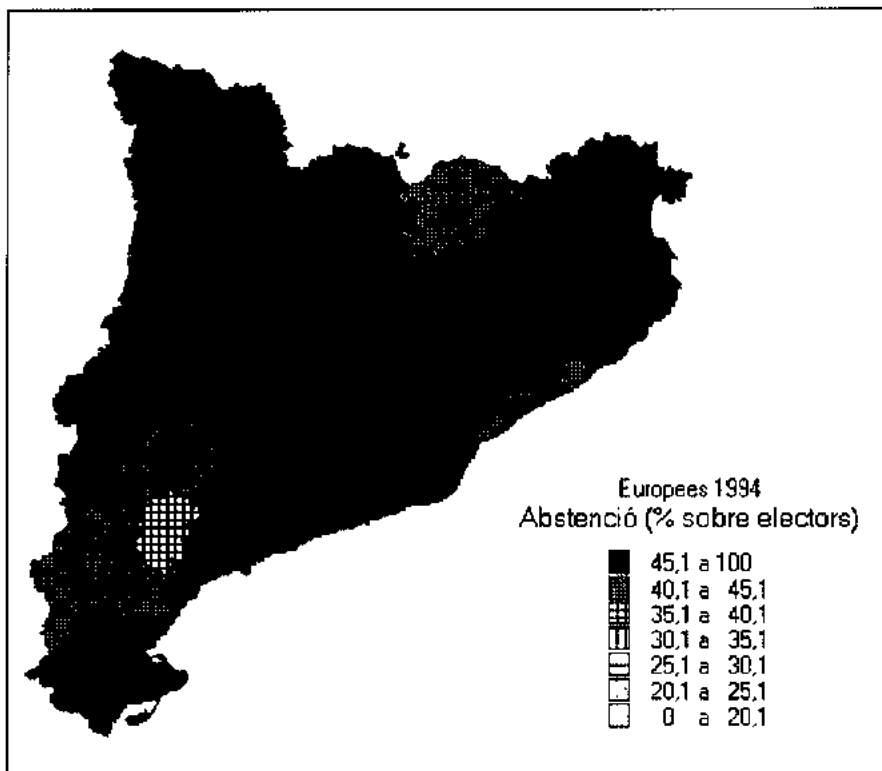
La geografia de l'abstenció a les eleccions autonòmiques és força més diversa que a les generals, en el marc de l'increment de l'abstencionisme que s'hi produeix. Per una banda existeix una major diferenciació entre els nivells de participació/abstenció de les comarques. Per altra es produeix una reordenació de la pauta de comportament en el territori. Si bé les comarques més participatives a les generals també ho són a les autonòmiques, en aquestes darreres les comarques més abstencionistes són les del cinturó industrial, especialment Baix Llobregat, Vallès Occidental i Garraf, on es produeixen els increments més importants de l'abstenció en relació a les generals.

A les eleccions municipals, la geografia comarcal de l'abstenció també presenta una notable heterogeneïtat de nivells i la seva distribució manté una relativa semblança

Abstenció

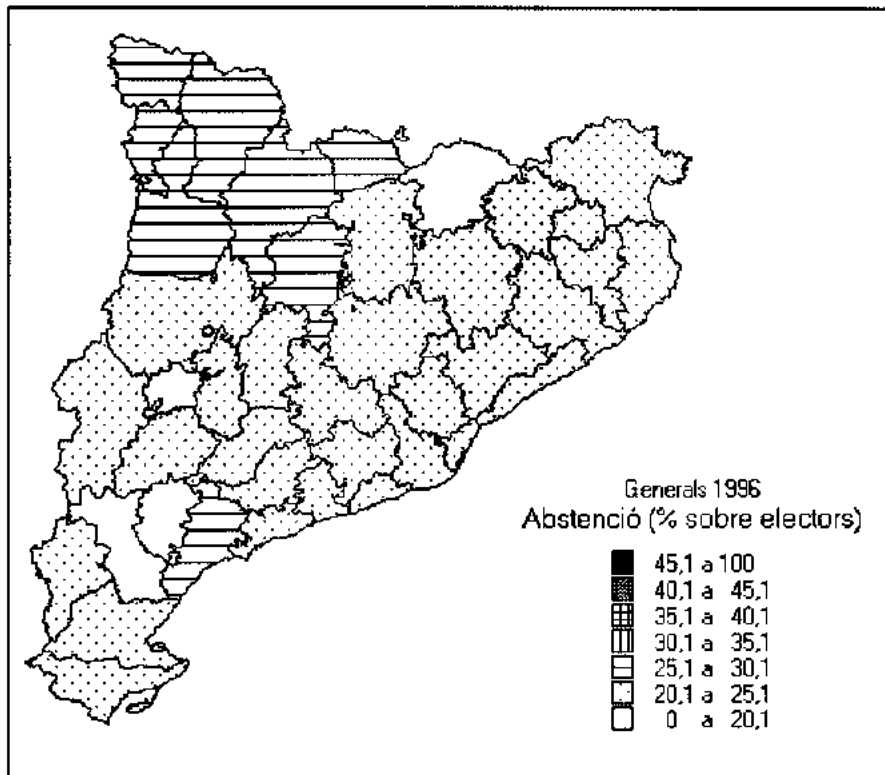

Autonòmiques 1995

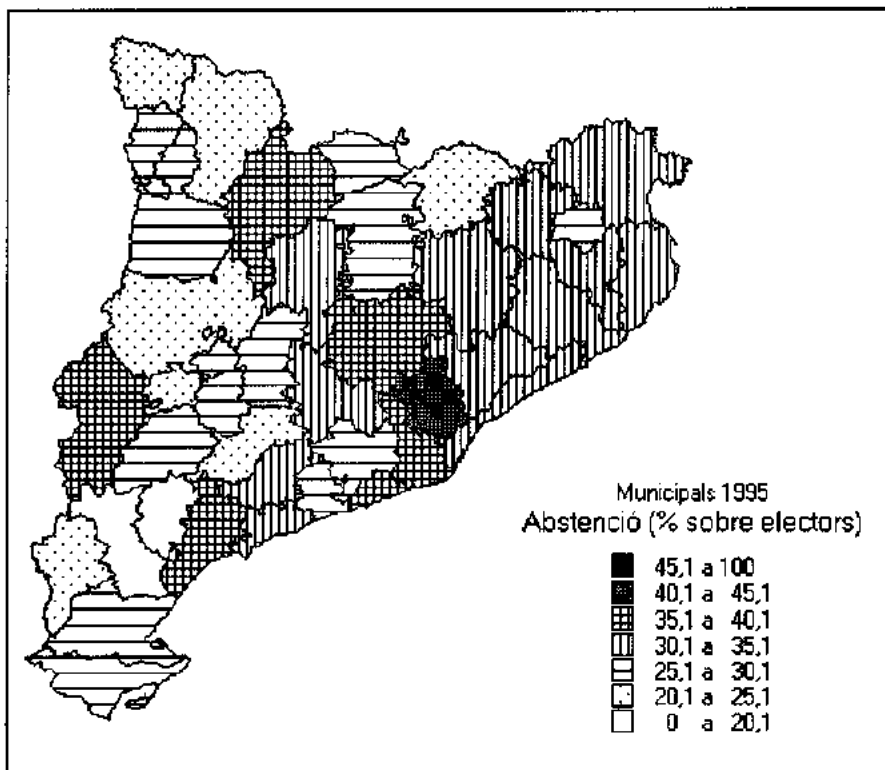

Europees 1994

Abstenció

Generals 1996

Municipals 1995

amb la de les autonòmiques. No hi ha doncs variacions gaire importants pel que fa a les comarques més participatives (Priorat, Ribera d'Ebre, Pallars Sobirà, Terra Alta, Noguera, Pla d'Urgell) i a les més abstencionistes (Vallès Occidental, Baix Llobregat, Garraf, Barcelonès). De tota manera, en el marc de la influència de factors comarcals i/o locals hi ha alguns canvis que han de ser senyalats. Així la Vall d'Aran, l'Alta Ribagorça i el Montsià, passen a ubicar-se entre les més participatives a les municipals. En canvi el Bages, el Gironès, l'Alt Urgell i el Maresme passen a ubicar-se entre les abstencionistes a les eleccions locals.

En conjunt, es pot dir que el Priorat, el Ripollès, el Pla d'Urgell, la Noguera, la Ribera d'Ebre, la Terra Alta i la Noguera són les comarques més participatives a tot tipus d'elecció. Les comarques més abstencionistes varien més segons el tipus d'elecció, fonamentalment entre les generals per una banda i municipals i autonòmiques per altra. Només el Baix Camp presenta un comportament regularment abstencionista.

Tipus de municipis

Globalment, els petits municipis (menys de 5.000 hab.) presenten nivells de participació superiors als dels municipis més grans a les eleccions municipals i a les autonòmiques, mentre no existeixen diferències a les generals.

Quadre - 2

ABSTENCIÓ (%): Evolució per trams de municipis

Trams (nombre d'electors)										
	A 92	A 95	E 89	E 94	G 89	G 93	G 96	M 91	M 95	
menys de 500	32,5	26,7	56,3	44,1	33,1	24,7	22,0	28,6	23,9	
500 a 999	33,4	27,4	54,8	45,1	32,1	23,2	21,0	26,7	22,6	
1000 a 4999	37,0	31,1	51,0	47,0	31,4	22,8	22,0	29,4	26,2	
5000 a 9999	41,5	36,3	48,6	48,9	31,4	23,7	23,6	35,9	32,8	
10000 a 49999	48,1	39,6	48,7	49,7	33,4	25,2	25,4	44,0	38,7	
50000 a 99999	46,2	37,9	48,1	48,3	32,3	24,8	23,7	43,6	39,1	
més de 100000	52,7	40,7	47,8	50,0	33,2	24,5	23,0	50,7	41,0	
Barcelona	44,5	34,1	46,5	45,7	31,5	22,2	23,0	44,5	33,8	

Elaboració pròpia

La homogeneïtat del nivell de participació a les generals que hem esmentat anteriorment es mostra també entre tipus de municipis, agrupats per raó de la seva grandària demogràfica. Les diferències entre els grups no superen els 2 punts. En canvi a les autonòmiques i a les municipals les diferències entre grups de municipis són importants i l'abstencionisme es va incrementant a mida que augmenta la grandària demogràfica del municipi, amb l'excepció de la ciutat de Barcelona.

Per altra banda, l'increment de l'abstencionisme a les autonòmiques en relació a les generals si bé és un fenomen general és molt més important en els municipis mitjans

i grans (amb 5.000 habs. o més.). En canvi entre les municipals i les autonòmiques les diferències es situen en el municipis petits (amb menys de 10.000 habs.) on el nivell de participació és clarament superior a les municipals que a les autonòmiques, mentre tendeix a igualar-se en ambdues eleccions en els municipis mitjans i grans (Barcelona inclosa). Així, el nivell de participació en els petits municipis és força semblant a les municipals i a les generals.

Es combinen doncs, 2 pautes de comportament ben conegudes a Catalunya, a Espanya i a nivell comparat. Una primera és la major mobilització que susciten les eleccions locals en els municipis petits en comparació als grans, en el marc de la major integració de la política local (temes, persones, institució) en la xarxa d'interrelacions socials que es produeix en els petits municipis, i que tendeix a separar-se a mida que creix la grandària del municipi. La segona pauta ve definida per les menors oscil·lacions dels nivells de participació a través de les successives eleccions que presenten els petits municipis; o bé, les majors oscil·lacions en el nivell de participació que presenten els municipis més grans, les zones urbanes, on la intermediació política està molt condicionada pels mitjans de comunicació i d'aquí una elevada "sensibilitat" als fenòmens de conjuntura.

2.3 Base social i perfil actitudinal

Una característica principal diferencia molt especialment l'electorat abstencionista del de les altres opcions de comportament: sociològicament és de llarg el que té una composició més jove, molt clarament superior a la de cap dels electorats partidaris. Per altra banda, a nivell actitudinal l'electorat abstencionista com a conjunt es diferencia pel seu més baix nivell de definició ideològica en els termes tradicionals d'esquerra i dreta, molt més baix que entre els electors de qualsevol dels partits.

En general, la composició de l'electorat abstencionista en una elecció presenta grans similituds amb els perfils del conjunt de l'electorat. Altra cosa és quan establim la diferenciació entre abstencionistes constants, abstencionistes intermitents, i participants constants. De fet, la major part dels ciutadans de Catalunya són, a mitjà termini, participants intermitents, és a dir, que vota en algunes eleccions i deixa de fer-ho en altres. Si ens fixéssim en el relativament reduït nucli dels abstencionistes constants, aleshores constataríem majors diferències amb el conjunt de la població, en termes tant de major marginalitat sociològica com de menor implicació política. Però el pas per l'abstenció de forma temporal de sectors de població molt més amplis, que en alguns casos no poden i en altres no volen votar en alguna convocatòria concreta, contribueix a desdibuixar el perfil d'aquest sector d'electorat en la immensa majoria de les convocatòries.

Actualment a Catalunya, com a la major part del món occidental, trobem un univers abstencionista compost gairebé a parts iguals per *homes i dones*. En relació a *l'edat*, el predomini de la població jove fa que, en qualsevol elecció, almenys 1/3 dels abstencionistes siguin nascuts després de 1966, amb una presència menor dels altres grups d'edat. Per altra banda, els *nivells d'estudi* dels abstencionistes no serien molt diferents als del conjunt de la població, amb un clar predomini de les persones amb

estudis secundaris. De tota manera, s'ha demostrat que les persones amb més estudis tenen menys reticència a reconèixer la seva abstenció, pel que probablement els abstencionistes que no han acabat els estudis primaris representin realment un percentatge més elevat que aquest 10% que apareix a les enquestes. La variable *lloc de naixement*, no marca diferència entre el grup dels abstencionistes i el conjunt de l'electorat. Finalment, en termes *religiosos* hi predominen els catòlics no practicants, tot i que les persones no religioses estan sobrerepresentades en les seves files, suposant una tercera part dels seus membres.

Quadre 3. Composició social i actitudinal de l'abstenció

	1989	1992	1993	1995
Homes	57	46	51	46
Dones	43	54	49	54
nascut després 1966	48	33	39	42
nascut 1946-65	28	35	36	33
nascut 1926-45	14	21	18	16
nascut abans 1926	10	11	7	8
primaria incompleta	12	11	9	7
primaria	30	28	22	26
secundaria	41	51	58	55
mitjos i superiors	16	7	11	12
catòlic practicant	12	19	*	17
catòlic no practicant	48	55	*	44
altres	15	14	*	12
no religiós	24	10	*	22
Immigrant	25	39	36	35
Primera generació	22	20	21	30
Mixt	15	12	14	11
2 pares catalans	38	29	29	24
Sols espanyol	10	18	18	18
Més espanyol	6	9	6	6
Tant català com espanyol	26	38	41	41
Més català	23	20	18	20
Sols català	20	12	11	12
Esquerra	10	6	9	12
3-4	22	22	25	27
5-6	22	23	35	27
7-8	4	7	5	7
Dreta	1	2	1	2
Ns-Nc	41	40	25	25

A nivell *actitudinal*, destaca en primer lloc la ja esmentada importància dels electors que no s'ubiquen ideològicament en relació als conceptes d'esquerra i dreta, seguits pels que es defineixen d'esquerrers i després pels de centre, mentre que els abstencionistes de dretes no han arribat mai a constituir ni el 10% dels abstencionistes, paral·lelament a la seva escassa importància en el conjunt de l'electorat. Les *identitats nacionals subjectives* són similars a les de la població catalana: predomini de les identitats duals, seguides de les més aviat catalanes i, en darrer lloc, les predominantment espanyoles.

La major mobilització electoral durant el període 93-95 en comparació a la més abstencionista de 89-92, no sembla produir variacions notables en les característiques socials i actitudinals de l'electorat abstencionista.

Tampoc entre eleccions generals i autonòmiques s'aprecien diferències molt clares. A les generals s'observa una proporció lleugerament més gran d'homes, de joves, i de nascuts a Catalunya entre els abstencionistes; i el contrari a les autonòmiques. Però no defineixen una diferenciació clara entre els abstencionistes a ambdós tipus d'eleccions. En les eleccions autonòmiques l'abstenció creix entre tots els sectors socials i grups ideològics, tot i fer-ho amb més intensitat entre sectors de classe treballadora, entre els immigrants (i especialment entre els més recents), i entre els votants dels partits d'esquerrers i d'àmbit estatal.

3. PARTIT POPULAR

3.1. Evolució general

En el període 1977-80 era un partit menor en el panorama polític català, arribant a obtenir certa presència a partir de les eleccions de 1982. En aquesta elecció, tan la crisi de CC-UCD com el context de bipolarització li permeten realitzar un avanç espectacular i gairebé amb 15% dels vots situar-se com a tercera força de Catalunya. El bon nivell d'aquesta elecció no el mantindrà en les següents generals de 1986 i 1989, quedant-se en l'11%, i clarament inferior en la resta d'eleccions.

De tota manera, des de 1982 mostra una evolució clarament afectada per la lògica del vot dual i de l'abstenció diferencial, tal com ja s'apuntava amb CC-UCD en el seu moment. A les generals de 1986 i 1989, malgrat un retrocès fins l'11% dels vots manté la seva condició de tercera força. En canvi a les autonòmiques i municipals perd gairebé la meitat dels seus votants a les generals i es veu superada per IC i/o ERC. A les eleccions europees obté un percentatge semblant al de les generals.

Les eleccions de 1993, però, marquen un cert canvi. En el marc de la nova conjuntura política a nivell espanyol el PP experimenta un notable increment i es situa en el 17%. Aquest avenç es trasllada a les altres eleccions, tot i que a un nivell menor, però suficient per convertir-se a partir d'aquesta data en la tercera força a tot tipus d'elecció. A les europees de 1994 supera fins i tot el seu nivell de les generals i obté el seu millor resultat històric a Catalunya. Es manté, de tota manera, la pauta de retrocès a les autonòmiques i municipals en relació a les generals tot i que s'ha reduït el diferencial. Es un fet important, no només en relació a les pautes de comportament sinó per les seves repercussions en la correlació de forces.

Quadre - 4

PP: Resultats per circumscripcions (% s/votants)

PP	Gen-89	Mun-91	Aut-92	Gen-93	Mun-95	Aut-95	Gen-96
Barcelona	10,5	6,7	5,9	16,9	13,0	13,6	18,3
Girona	7,9	3,4	3,9	12,9	5,7	7,8	12,0
Lleida	12,3	7,4	6,8	19,6	11,2	12,2	17,8
Tarragona	13,0	8,6	7,6	19,7	12,5	14,3	20,0
CATALUNYA	10,6	6,7	5,9	17,0	12,2	13,1	17,9

3.2 Implantació territorial

Des de 1982 la implantació territorial d'AP/PP s'ha caracteritzat pels més baixos resultats que obté a la circumscripció de Girona i els millors a Tarragona seguida de Lleida. Aquesta tònica s'ha mantingut de 1989 a 1992. Des de 1993, i paral·lelament al seu avenç a nivell general, ha anat millorant la seva implantació a Barcelona on darrerament obté uns resultats que se situen pràcticament al nivell dels de Tarragona. A Girona el seu avenç ha estat comparativament menor i el seu nivell de vot en aquesta circumscripció s'ha anat allunyant del que obté a les altres.

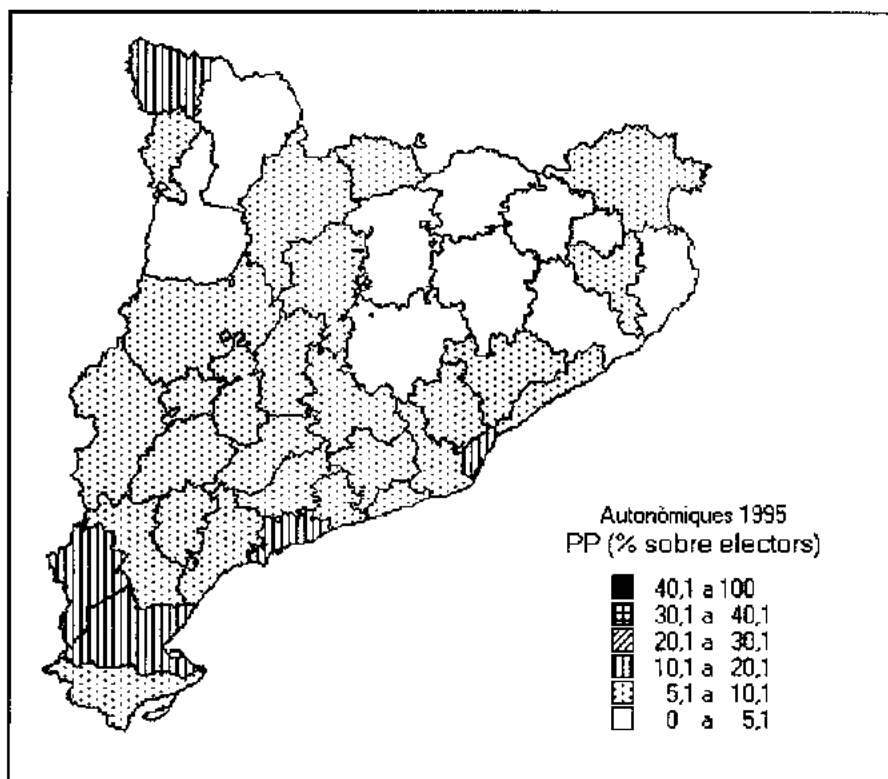
Comarques

Per comarques la distribució territorial de la seva implantació és força irregular; els seus millors resultats comarcals acostumen a triplicar els pitjors. Les seves zones febles són el Ripollès, la Garrotxa, el Berguedà, el Bages, el Baix Empordà i el Pallars Sobirà. En canvi els seus millors resultats els obté, com ja és tradicional, a la Terra Alta, el Baix Ebre i la Vall d'Aran, però també a comarques urbanes com el Tarragonès, el Barcelonès i el Segrià. Es tracta d'una estructura relativament estable fins i tot entre els diferents tipus d'elecció, a diferència del que succeeix en el cas del PSC. Val a dir, però, que les eleccions municipals presenten un panorama relativament diferent, però no per canvis en les comarques millors i pitjors, sinó per l'increment de les diferències entre elles, especialment pels resultats més baixos a les seves zones febles.

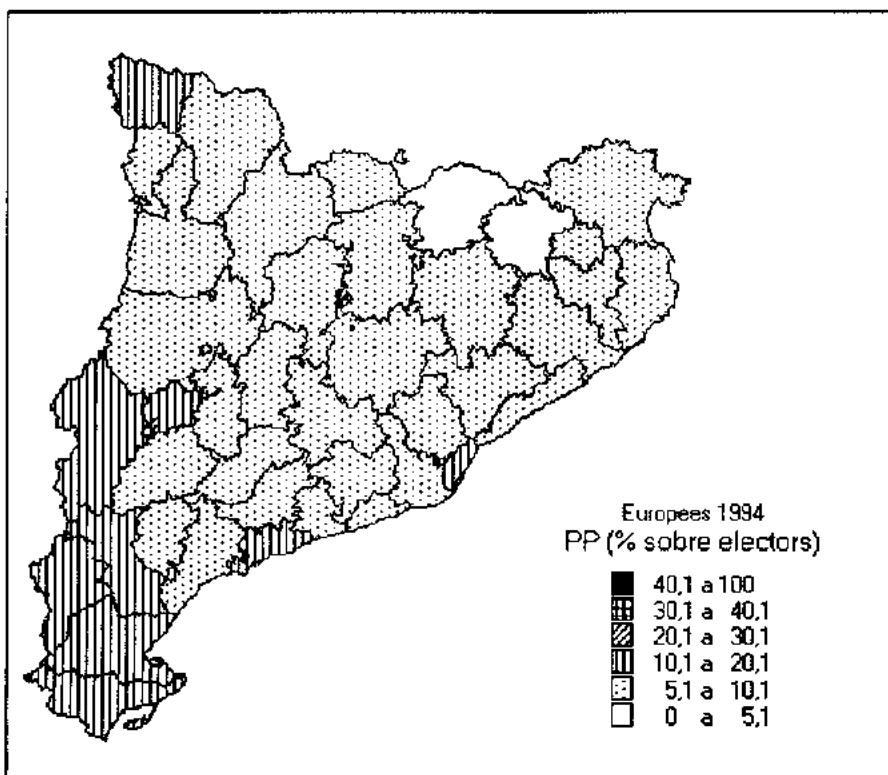
Aquesta estructura comarcal, si bé no ha experimentat canvis molt substancials durant el període que estudiem, ha evolucionat en un sentit d'augmentar les diferències entre les zones de millors i pitjors resultats. Així, per exemple, dels 10 punts de diferència entre el Ripollès i el Baix Ebre a les generals de l'any 89, s'ha passat a 17 els anys 93 i 96. O bé dels 6 punts de diferència entre el Berguedà i el Tarragonès a les autonòmiques de 1992, s'ha passat a una diferència de 12 punts el 1995. De tota manera l'aspecte més remarcable és que els avenços del PP s'han produït fonamentalment a les comarques metropolitanes i industrials (Barcelonès, Baix Llobregat, Baix Penedès, Garraf, Maresme, Vallès Occidental, Tarragonès, Baix Camp) on es beneficia especialment de la desaparició del CDS, que en aquestes comarques obtenia els millors resultats.

Els resultats comarcals del PP també reflecteixen les pautes de volatilitat electoral existent a Catalunya entre tipus d'eleccions, i ho fan de forma relativament homogènia entre comarques ratificant que es tracta d'unes pautes genèriques en la geografia catalana. Això tant si ho analitzem en termes de correlació de forces (% sobre votants) com en termes d'implantació real (% sobre electors censats). De tota manera val a dir que la forquilla d'oscil·lació quantitativa de les variacions a nivell comarcal s'amplia quan en la comparació intervenen les eleccions municipals, bé sigui en relació a les generals o bé a les autonòmiques. Els més baixos resultats del PP a comarques on té menor capacitat de presentació de candidatures en són la principal causa, en el marc de la major especificitat i diversitat de contextos polítics en les eleccions municipals.

PP

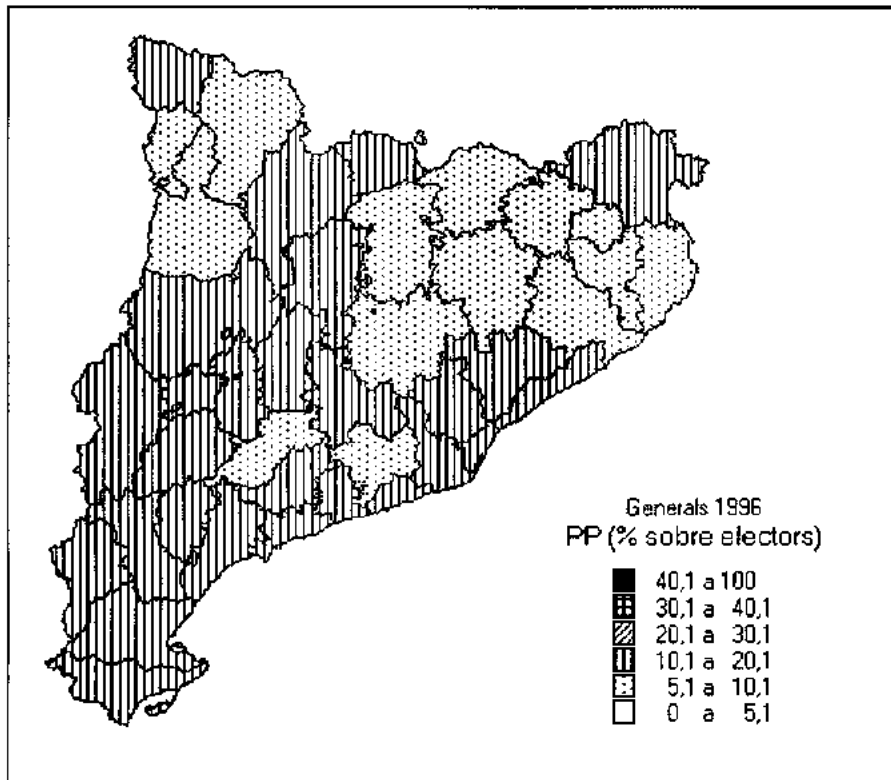

Autonòmiques 1995

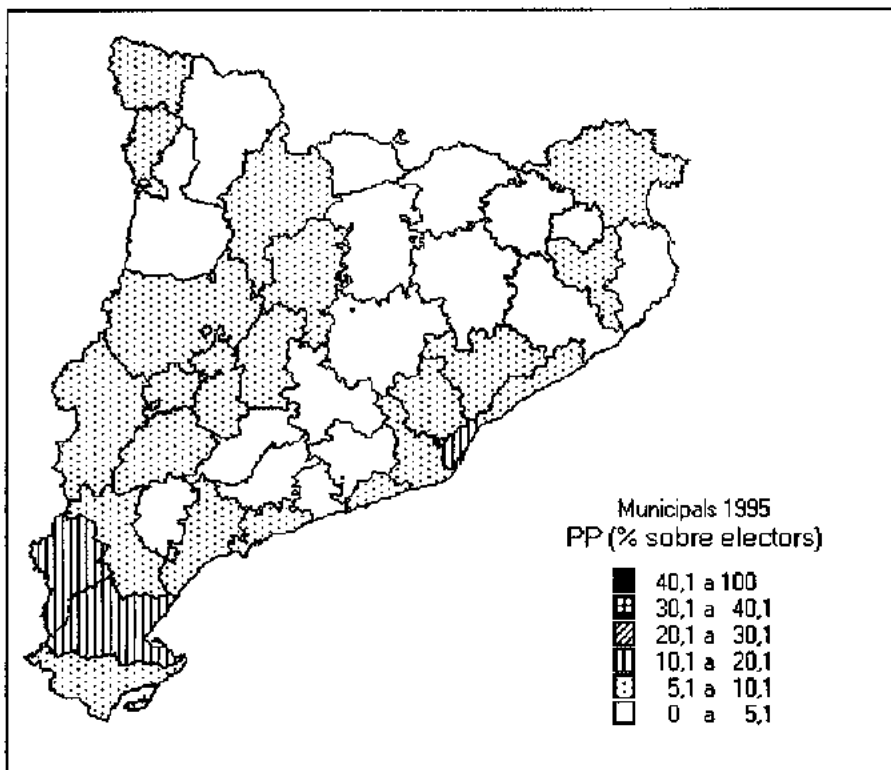

Europees 1994

PP

Generals 1996

Municipals 1995

Tipus de municipis

La implantació del PP presenta diferències segons el tipus de municipis: els seus resultats són notablement millors als municipis mitjans i grans - especialment a Barcelona - que als municipis petits. Aquesta diferenciació es menys nítida a les eleccions generals, mentre és més forta a la resta d'eleccions.

Tot al llarg dels anys 80, i fins 1992, la implantació del PP ja apuntava aquest perfil, que es defineix molt més clarament amb l'avenç electoral que experimenta a partir de 1993. Si bé aquest avenç ha estat general en tots els trams, presenta una intensitat clarament superior en els municipis mitjans (a partir de 10.000 habs.) i grans, especialment a la ciutat de Barcelona. Les eleccions generals són l'excepció en aquesta pauta: entre 1989 i 1993 l'avenç és força homogeni en tots els trams. Aquestes pautes de variació reforcen la idea de relació entre l'avenç del PP i el fenomen de remobilització, d'increment de la participació, que s'ha experimentat a partir de 1993² i que, com ja hem vist, presenta unes pautes molt semblants d'evolució.

Quadre - 5

PP: Resultats per trams de municipis (% s/votants)

Trams (nombre d'electors)									
	A 92	A 95	E 89	E 94	G 89	G 93	G 96	M 91	M 95
menys de 500	4,1	8,0	7,5	14,7	9,0	16,2	13,8	2,4	3,3
500 a 999	4,7	9,0	8,6	15,7	9,8	16,6	14,8	4,2	4,3
1000 a 4999	4,6	8,9	7,0	15,3	9,1	15,1	14,2	4,9	7,0
5000 a 9999	4,6	10,0	7,0	15,8	8,6	15,0	15,6	6,2	8,4
10000 a 49999	4,7	11,6	6,6	16,9	8,9	14,9	16,2	5,1	11,1
50000 a 99999	6,3	13,8	7,8	19,0	10,4	16,6	18,1	6,7	14,3
més de 100000	4,8	12,6	5,7	17,0	7,7	14,2	16,9	6,2	13,3
Barcelona	8,6	17,5	12,9	23,8	14,8	21,8	22,6	9,8	16,6

Elaboració pròpia

3.3 Base social i perfil actitudinal

Tradicionalment, des d'una perspectiva sociològica l'electorat d'AP/PP no ha presentat característiques gaire diferencials en comparació a la composició del conjunt de l'electorat català. Això no obstant, tot i que les diferències no són molt importants, es pot senyalar que, comparativament, entre els votants del PP hi ha una major predominància de les edats centrals, que mai suposen menys d'un 70% del seu electorat; també una major presència de persones nascudes fora de Catalunya (al voltant de la meitat dels seus votants); igualment, una major importància dels grups amb cert nivell d'estudis, recollint més de la meitat dels seus vots entre votants que

².- També a les generals l'increment de la participació entre 1989 i 1993 ha estat molt més homogeni que en el cas de les autonòmiques (entre 1992 i 1995) i les municipals (entre 1991 i 1995).

tenen al menys estudis secundaris. També els seus electors tendeixen a concentrar-se més en els nivells de renda superiors.

Quadre 6. Composició de l'electorat del PP

	1989	1992	1993	1995
Homes	51	63	48	57
Dones	49	37	52	43
nascut després 1966	6	5	17	16
nascut 1946-65	35	36	38	28
nascut 1926-45	45	40	38	39
nascut abans 1926	14	19	7	18
primària incompleta	6	2	8	*
primària	49	43	35	*
secundària	11	50	41	*
mitjos i superiors	27	5	16	*
catòlic practicant	62	47	*	46
catòlic no practicant	37	44	*	39
altres	-	8	*	2
no religiós	-	-	*	7
Immigrant	54	47	54	37
Primera generació	14	13	15	18
Mixt	8	4	5	7
2 pares catalans	24	35	26	37
Sols espanyol	29	44	26	23
Més espanyol	21	18	14	24
Tant català com espanyol	30	27	48	47
Més català	18	10	9	5
Sols català	2	1	2	1
Esquerra	-	-	1	-
3-4	9	4	7	3
5-6	32	23	34	31
7-8	32	46	39	43
Dreta	12	21	13	17
Ns-Nc	15	5	6	6

En canvi a nivell de religiositat i d'actituds polítiques la composició de l'electorat del PP ja presenta trets més clarament diferencials. S'ha de remarcar la importància que tenen en el seu electorat els catòlics i, molt especialment, els catòlics practicants. Estretament relacionada amb aquesta primera característica apareix el seu perfil ideològic de dreta i centre-dreta, molt més clarament que en cap altra força política. Així entre els electors del PP predominen els electors de centre-dreta, amb una presència també important de votants centristes i una aportació menor de la dreta.

Finalment, pel que fa a la seva identitat nacional subjectiva, els electors que es declaren d'identificació indistinta (catalana i espanyola) així com els que es consideren o bé preferentment o bé exclusivament espanyols, representen un percentatge clarament superior al que representen aquests grups en el conjunt de l'electorat.

Del període 1989/92 al 1993/95, el creixement del PP no ha comportat gaire canvis en el perfil del seu electorat. De tot manera s'apunten alguns nous matisos: ha augmentat la presència de joves així com la de persones amb identitat nacional indistinta (catalana i espanyola) mentre han perdut pes relatiu els sectors que s'identifiquen o bé preferentment o bé exclusivament espanyols.

Finalment, en el marc del retrocès que el PP experimenta a les eleccions autonòmiques en relació a les generals, el perfil del seu electorat experimenta alguns canvis: així en la caracterització de l'electorat "fidel" del PP a les eleccions autonòmiques perden pes els grups de votants amb identificació preferentment catalana, els centristes i els d'edat avançada, categories que defineixen principalment els "votants duals" que acostumen a votar CiU en aquest tipus de convocatòria.

3.4 Representació institucional

Des de 1989 el Partit Popular ha millorat substancialment la seva representació institucional en el marc del seu avenç electoral.

a) Eleccions generals

Congrés de Diputats. Amb 8 diputats, a les convocatòries de 1993 i de 1996 el Partit Popular amplia notablement els 4 escons que havia aconseguit l'any 1989. La distribució per províncies és la mateixa el 93 que el 96 i així a la província de Barcelona passa de 3 a 6 escons, n'aconsegueix 1 a Lleida - on no tenia representació - i manté l'escó que ja obtenia a Tarragona. No obté doncs representació a Girona, que a les darreres eleccions de 1996 ha estat l'única circumscripció d'Espanya on el PP no ha obtingut representació.

Senat. El PP no ha obtingut mai cap senador d'elecció. Recordem que el sistema d'elecció dels senadors és de caràcter majoritari, la qual cosa fa molt difícil que puguin sortir elegits representants de partits que, com el Partit Popular a Catalunya, no estan entre els dos més votats.

A més, en la legislatura autonòmica que s'inicia el 1995 obté 1 senador de designació pel Parlament de Catalunya.

b) Eleccions autonòmiques

Parlament de Catalunya. Paral·lelament al seu avenç electoral, entre 1992 i 1995 la presència del PP al Parlament experimenta un fort creixement: dels 7 escons que obtenia l'any 1992 ha passat als 17 actuals, i s'ha convertit en el tercer partit en

nombre de representats al Parlament de Catalunya.

Per circumscripcions, l'augment més important es produeix a Barcelona, districte en què passa de tenir 5 escons a 12, mentre que a Lleida i Tarragona passa de 1 a 2 diputats. Girona és una vegada més el seu punt més feble, tot i que l'any 95 aconseguix 1 escó, que només l'any 84 havia arribat a obtenir.

Quadre - 7

PP: Representació institucional

ELECCIONS GENERALS	1989	1993	1996
Diputats	4	8	8
Senadors	-	-	-
ELECCIONS AUTONÒMIQUES		1992	1995
Diputats		7	17
Senadors autonòmics		-	1
ELECCIONS MUNICIPALS		1991	1995
Regidors		253	452
Alcaldes		6	10

c) Eleccions municipals

Ajuntaments. Un bon sistema per a mesurar la implantació municipal d'una formació política, és a través de les llistes electorals que es capaç de presentar. Si utilitzem aquest indicador queda clar que, en la convocatòria de 1995, el Partit Popular realitza un important avenç quantitatiu, ja que aconseguix presentar un 60% més de candidatures que en l'anterior convocatòria. Aquest salt significa que s'ha presentat a 386 localitats, és a dir, al 40% dels municipis de Catalunya. L'increment més important es produeix a Lleida on el nombre de candidatures presentades l'any 1995 és el doble del presentat quatre anys abans.

Durant aquest període, el Partit Popular passa dels 253 regidors que obtenia el 1991 als 452 que obté el 1995, alhora que el nombre d'alcaldies en mans del PP arriba a 10 en comparació a les 6 que havia obtingut el 1991. Per circumscripcions, l'increment de regidors es més important a la província de Barcelona, mentre el seu avenç en nombre de batlles es produeix gairebé exclusivament a Lleida on de tenir-ne només 1 passa a 6.

De forma corresponent a les característiques de la seva implantació electoral a les municipals el PP concentra la seva representació en els municipis amb més de 5.000 habitants. En aquest tipus de municipis - on s'escullen entorn del 30% dels regidors - el Partit Popular obté el 57% dels seus regidors l'any 1995. En canvi, només el 43%

dels regidors del PP corresponen a localitats menors de 5.000 habitants, on s'elegeixen el 69% dels regidors.

4. CIU

4.1 Evolució general

A les dues primeres eleccions generals de la democràcia, el nacionalisme moderat no va obtenir els resultats esperats. Posteriorment, el seu creixement electoral s'ha produït i basat en les dues primeres eleccions autonòmiques: les de 1980 i, especialment, les de 1984 que li atorguen la posició hegemònica en aquest tipus d'eleccions i que ha mantingut fins l'actualitat. A les eleccions generals, però, CiU experimenta un notable retrocès en la correlació de forces i es veu superada pel PSC essent, des de 1982, la segona força política de Catalunya en aquest tipus d'eleccions. També a les eleccions municipals experimenta un retrocès semblant pel que fa a nombre i percentatge de vots.

En xifres absolutes el suport a CiU ha oscil·lat entre els 915.000 vots de les eleccions municipals de 1991, que marca també el seu mínim "històric" (europees apart), i els 1.320.000 vots de les autonòmiques de 1995 (molt proper del seu màxim, els 1.350.000 vots de 1984)

Des de meitats dels anys 80 CiU havia anat retallant progressivament l'avantatge del PSC a les municipals i especialment a les generals, però a les eleccions de 1996 es trenca aquesta tendència i s'amplia novament la distància. En realitat, el període que s'inicia el 1993 amb la nova conjuntura a nivell espanyol marca un declivi de CiU a tot tipus d'elecció (excepte europees). Així, a les eleccions generals, havia anat millorant el seu percentatge des de 1982 fins el 1989, elecció que marca el seu màxim a nivell relatiu, per a iniciar un retrocès el 1993 que continua el 1996. A les municipals també havia anat millorant el seu resultat fins les eleccions de 1991, que marquen el seu "màxim" en percentatge global de vots, i ja presenta un clar retrocès el 1995. Pel que fa a les autonòmiques, CiU manté el seu nivell de 45-46% dels vots des de 1984 fins el 1992, però a les eleccions de 1995 experimenta un retrocès de 5 punts. L'avenç del PP no és aliè a aquesta evolució.

Aquesta reculada en la correlació de forces no és deguda a una pèrdua en el nombre de vots o a un retrocès en termes d'implantació real (% sobre electors). En aquest sentit CiU presenta un balanç lleument positiu del període. El retrocès de CiU en la correlació de forces deriva, principalment, de la seva menor capacitat per configurar-se en incentiu a la participació a diferència del que succeeix amb el PP - i el PSC a les generals del 96 - en el nou context de la política estatal que ha portat a una major mobilització electoral.

Quadre - 8

CiU: Resultats per circumscripcions

	Gen-89	Mun-91	Aut-92	Gen-93	Mun-95	Aut-95	Gen-96
Barcelona	30,2	29,9	44,4	29,9	26,8	39,0	27,4
Girona	46,6	44,4	54,0	42,7	40,7	48,4	41,2
Lleida	41,5	42,0	53,3	39,1	38,4	49,5	39,1
Tarragona	33,9	40,2	45,3	31,9	39,0	43,0	30,6
CATALUNYA	32,5	33,1	46,0	31,7	29,9	40,8	29,5

4.2 Implantació territorial

Tot i obtenir uns bons resultats a totes les circumscripcions la implantació de CiU no és molt homogènia. Tradicionalment obté els seus millors resultats a Girona i després a Lleida – on el 1995 obté el percentatge més alt –, mentre el nivell més baix el presenta a Barcelona degut a les majors dificultats que troba la seva implantació a la corona metropolitana que envolta la capital. La diferència entre el nivell de vot a Girona i a Barcelona s'ha mantingut força estable al voltant dels 15 punts, excepte a les eleccions autonòmiques en les quals la seva correlació de forces millora més a Barcelona, en el marc dels fenòmens del vot dual i l'abstenció diferencial, i es redueix la diferència amb les altres circumscripcions.

Comarques

L'estructura comarcal de la implantació de CiU no ha canviat gaire respecte de l'etapa anterior. El Baix Llobregat, el Vallès Occidental, el Barcelonès, el Garraf i el Tarragonès, continuen essent sistemàticament les seves zones febles. Només a les municipals el Tarragonès se separa ara d'aquest grup. En el pol oposat, el Solsonès, la Segarra, Osona, el Ripollès, la Garrotxa, el Pla de l'Estany, són els seus bastions i on ha obtingut més del 50% dels vots en gairebé totes les eleccions.

Aquesta estructura, força estable en el temps, es defineix amb importants diferències entre les comarques amb millors i pitjors resultats. La diferència entre zones extremes oscil·la entre els 25-30 punts de les generals, autonòmiques i europees i els 35-40 punts de les municipals, tot arribant a vegades a relacions de 1 a 3. Aquesta característica s'ha mantingut també força estable.

CiU continua essent l'opció àmpliament dominant en el territori català tant a les eleccions en les que és l'opció més votada (autonòmiques, i les europees 94) com en les que queda en segon lloc (generals, municipals i les europees 89). Només les generals de 1996 el mapa de partit guanyador per comarca presenta una distribució relativament equilibrada entre CiU (guanya a 23 comarques) i el PSC (guanya a 18). A les anteriors generals de 1989 i 1993 CiU havia estat l'opció vencedora a 31 i 32 comarques respectivament, situació molt semblant a la de les municipals de 1991 i

1995 en les quals CiU guanya a 32 i 30 comarques respectivament. A les autonòmiques l'hegemonia de CiU en el territori s'amplia paral·lelament al seu increment de vots, essent el partit guanyador a 40 comarques el 1992 i, malgrat el seu retrocès en la correlació de forces, guanya a totes les 41 a les de 1995, aconseguint avançar al PSC, encara que per poc, en el seu bastió més inexpugnable, el Baix Llobregat. En aquest marc, hi ha 20 comarques en les quals CiU ha estat sempre i en tot tipus d'elecció l'opció més votada: l'Alt Empordà, l'Alt Urgell, el Bages, el Baix Empordà, el Berguedà, la Cerdanya, la Conca de Barberà, les Garrigues, la Garrotxa, la Noguera, l'Osona, el Pallars Sobirà, el Pla d'Urgell, el Pla de l'Estany, el Ripollès, la Segarra, la Selva, el Solsonès, la Terra Alta i l'Urgell.

El retrocès en la correlació de forces que experimenta a les darreries del període (1995 i 1996) ha estat generalitzat a tot el territori i en tot tipus d'elecció. Es tracta, doncs, d'un fenomen global tot i que presenta diferències importants entre comarques. En general el retrocès ha estat més fort en zones de tradicional bona implantació de la coalició (Segarra, Alt Urgell, Bergadà, Baix Penedès, etc...), i més suau a les seves zones febles. De tota manera val a dir que en unes zones aquesta reculada apareix relacionada amb increments del PSC a les generals del 1996 (Priorat, Pallars Jussà i Sobirà, Berguedà, Alt Penedès, Alt Urgell), mentre en altres zones (Barcelonès, Baix Llobregat, Garraf) està més relacionat amb els avenços del PP en tot tipus d'elecció.

Les oscil·lacions dels percentatges de CiU segons el tipus d'elecció tenen també una traducció territorial. Així, seguint l'evolució entre autonòmiques i generals, l'avenç a les primeres i el retrocès a les generals és un fenomen estès a tot el territori i qualitativament homogeni tan en termes de correlació de forces com d'implantació real. Naturalment hi ha diferències quantitatives entre comarques³ que són importants en termes de correlació de forces, però que no ho són tant en termes d'implantació real⁴.

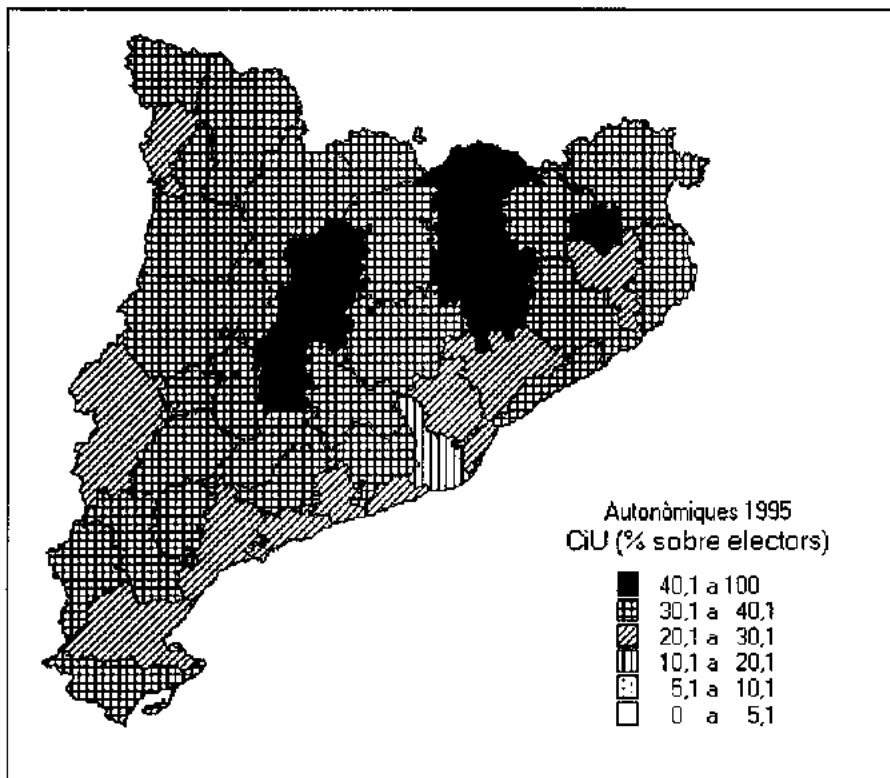
Entre autonòmiques i generals les variacions de CiU en termes de correlació de forces són més grans a la Vall d'Aran, el Garraf, el Vallès Oriental i l'Occidental, l'Anoia, l'Alt Camp, i estan relacionades en bona part amb canvis d'orientació del vot a la Vall d'Aran i sobre tot amb les oscil·lacions de l'abstenció a les zones metropolitanes. En el pol oposat, zones de bona implantació com la Garrotxa, el Ripollès, el Pla de l'Estany, el Gironès, el Berguedà, són les comarques on les

---

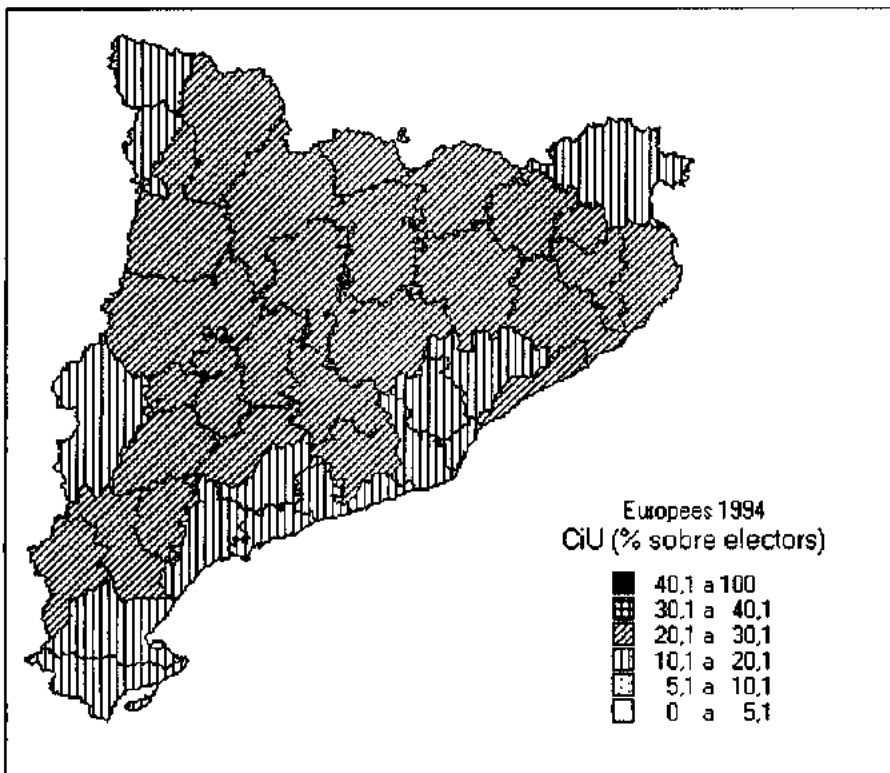
³.- Quan comparem autonòmiques i generals la diferència entre les màximes i mínimes variacions comarcals de CIU se situen al voltant dels 15 punts, que passen dels 20 quan en la comparació entren les eleccions municipals.

⁴.- Val a dir que en el cas de CiU, la volatilitat en termes de correlació de forces (percentatge sobre votants) amplia considerablement les variacions en termes d'implantació real (percentatges sobre total d'electors) com a conseqüència de mantenir molt millor que els altres grans partits el nivell d'implantació real a les autonòmiques quan es produeix un fort increment de l'abstenció. En canvi aquesta diferència en relació als altres partits no es manifesta a les municipals, en les quals les variacions de la implantació real de CiU (a nivell comarcals i municipals) en relació a altres tipus d'eleccions no són tant diferents de les dels altres partits.

CiU

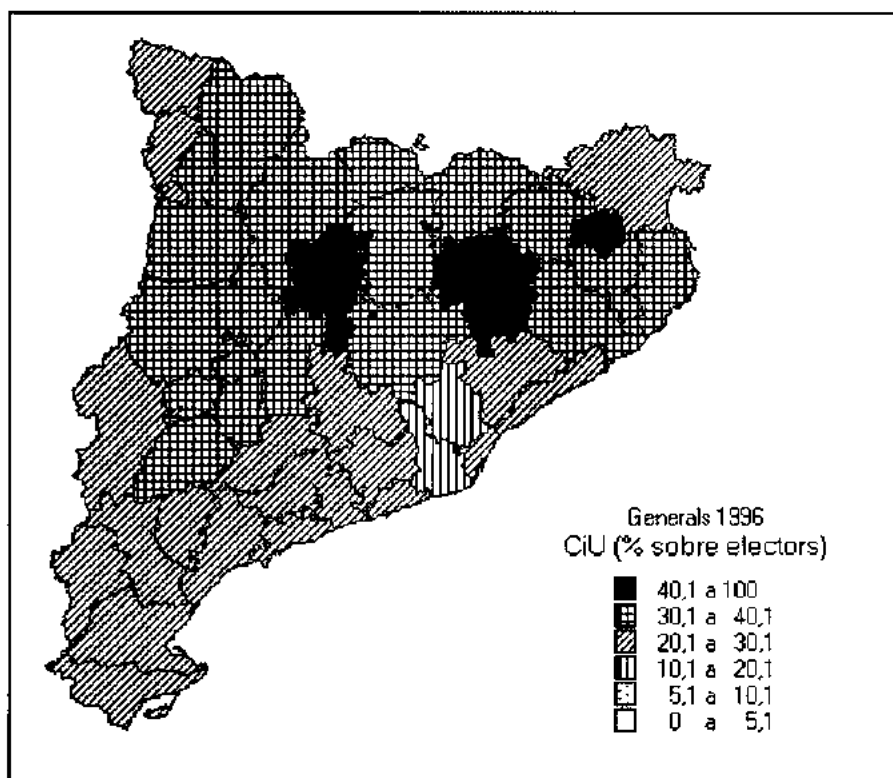

Autonòmiques 1995

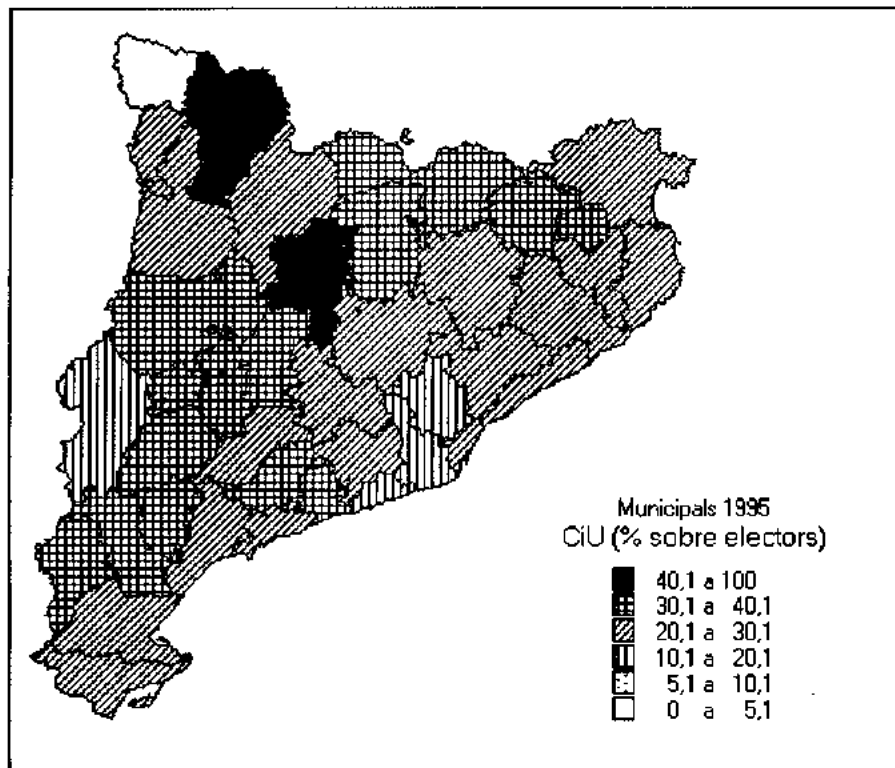

Europees 1994

CiU

Generals 1996

Municipals 1995

variacions són menors.

En termes d'implantació real les variacions de CiU són relativament suaus, i en general amb distribució territorial bastant homogènia, tot i que a partir de les autonòmiques del 95 la forquilla d'oscil·lació es fa més ampla com a conseqüència de factors diversos (la major capacitat d'atracció electoral del PP, especialment en zones urbanes; les particularitats territorials de "l'efecte Nadal" a les eleccions al Parlament de Catalunya l'any 95 que limita el creixement de CiU a les comarques de Girona; i l'increment del PSC, especialment a les comarques interiors, a les generals del 96). De tota manera un conjunt de comarques configuren unes excepcions bastant regulars presentant unes oscil·lacions notablement superiors a la resta de comarques. En general els moviments més importants es produeixen regularment a la Vall d'Aran, la Terra Alta, la Ribera d'Ebre, el Priorat, l'Alt Camp i la Noguera, on l'oscil·lació de l'abstenció entre eleccions autonòmiques i generals és normalment força inferior a la mitjana i on les variacions de CiU han estat relacionades fonamentalment amb PSC i PP. En el pol oposat, a l'Osona, el Gironès, la Garrotxa, la Cerdanya, la implantació real de CiU entre autonòmiques i generals és molt més estable.

Per la seva banda, la distribució comarcal de les variacions entre municipals i els altres tipus d'elecció presenta una certa heterogeneïtat qualitativa i quantitativa molt determinada per la diversitat de situacions locals en que es troba CiU a les eleccions municipals.

En conjunt, aquest "mapa" de variacions posa de manifest una vegada més la diversitat de direccions en els canvis de comportament entre eleccions.

Trams de municipis

Seguint una pauta que ja es venia produint des de 1984, els resultats de CiU a tot tipus d'elecció tenen un mateix perfil per raó del tipus de municipi: els millors resultats els obté als municipis més petits, amb percentatges superiors al 50% dels vots (al voltant de 60% a les autonòmiques i municipals) i el seu percentatge va decreixent de manera sistemàtica, tram a tram, a mida que augmenta la grandària del municipi. El punt més baix és el dels municipis amb més de 100.000 electors (sense Barcelona), on els seus resultats se situen a la ratlla del 20% (excepte a les autonòmiques). La ciutat de Barcelona, tanca aquest esquema, i en ella CiU obté un resultat molt semblants a la seva mitjana catalana en tot tipus d'elecció.

Des d'aquesta perspectiva, doncs, el seu perfil és molt heterogeni, semblant al de la perspectiva comarcal, amb diferències de 30-40 punts entre el millor i pitjor tram.

El retrocès en la correlació de forces que experimenta la coalició a les generals, a les autonòmiques i a les municipals durant el període es reflecteix a tots els trams en tot tipus d'elecció, però amb algunes diferències. A les generals i autonòmiques el retrocès és més fort als petits municipis - els seus punts més forts - mentre és més suau als grans, i doncs l'estructura de la seva implantació per trams guanya una mica d'homogeneïtat. A les municipals, en canvi, la situació evoluciona de manera diferent: CiU es manté en els municipis petits - on el PP no és capaç d'avançar -

mentre retrocedeix en els grans, i doncs la seva estructura perd homogeneïtat. En conjunt, però, s'ha de remarcar el retrocès a Barcelona com el tret més significatiu en l'evolució de CiU a les eleccions d'aquest període.

Quadre - 9

CiU: Evolució per trams de municipis (% s/ votants)

Trams (nombre d'electors)										
	A 92	A 95	E 89	E 94	G 89	G 93	G 96	M 91	M 95	
menys de 500	65,7	59,2	52,8	52,7	57,8	51,7	49,3	58,0	57,7	
500 a 999	60,7	54,1	45,4	47,2	51,3	46,0	44,5	50,9	49,1	
1000 a 4999	56,0	51,5	40,1	43,4	45,8	43,0	40,9	41,9	40,2	
5000 a 9999	49,9	47,1	32,6	37,6	38,3	36,8	34,6	34,0	34,1	
10000 a 49999	43,3	39,9	24,3	29,7	28,7	29,2	27,8	30,9	27,0	
50000 a 99999	40,0	35,6	20,9	27,6	27,8	28,0	25,5	31,3	26,8	
més de 100000	34,2	31,1	17,6	21,0	19,3	21,4	18,9	17,3	15,7	
Barcelona	47,5	39,6	29,7	32,1	34,2	32,5	29,7	34,0	30,5	

Elaboració pròpia

En termes d'implantació real, les variacions entre autonòmiques i generals segueixen les mateixes pautes qualitatives a tots els trams i no existeixen grans diferències quantitatives. En tot cas les variacions són relativament poc importants, el seu nivell depèn del caràcter més participatiu/abstencionista de l'elecció i/o la conjuntura i en tot cas són una mica més grans les oscil·lacions als municipis amb menys de 1.000 electors dins d'una relativa homogeneïtat entre els trams.

4.3 Base social i Perfil actitudinal

Tal com correspon a un partit majoritari i amb clara vocació de partit d'electors l'electorat de CiU a les eleccions autonòmiques presenta una composició sociològica molt semblant a la del conjunt de l'electorat, amb l'excepció de l'important predomini d'electorat autòcton: els nascuts a Catalunya suposen gairebé dues terceres parts del seu electorat. Tot i que de forma menys nítida, també es pot senyalar una major presència femenina i que troba millor suport entre els electors amb més de 50 anys, entre les mestresses de casa, els professionals i directius de la indústria i els serveis, entre els camperols, així com també entre electorat més benestant, persones de classe alta i mitjana-alta. Des del punt de vista de la religió, la seva principal base de suport són els catòlics, amb millor implantació relativa entre els practicants, tot i que en xifres absolutes predominen els no practicants per la major importància d'aquest grup en el conjunt de l'electorat.

Quadre 10. Composició social i actitudinal de l'electorat de CiU

	1989	1992	1993	1995
Homes	41	45	46	45
Dones	59	55	54	55
nascut després 1966	6	12	21	19
nascut 1946-65	35	32	32	32
nascut 1926-45	39	37	33	25
nascut abans 1926	20	19	14	14
primària incompleta	14	10	6	*
primària	47	39	29	*
secundària	25	37	47	*
mitjos i superiors	13	11	17	*
catòlic practicant	43	37	*	34
catòlic no practicant	48	58	*	48
altres	5	3	*	8
no religiós	4	1	*	10
Immigrant	10	20	14	17
Primera generació	7	11	9	11
Mixt	10	7	14	13
2 pares catalans	73	62	63	59
Sols espanyol	1	4	2	6
Més espanyol	2	5	2	3
Tant català com espanyol	17	33	30	36
Més català	49	33	41	34
Sols català	28	23	25	21
Esquerra	1	2	2	3
3-4	9	10	18	13
5-6	52	51	57	55
7-8	21	20	15	16
Dreta	-	1	1	1
Ns-Nc	16	16	6	12

Ideològicament els electors de CiU es defineixen molt majoritàriament com de centre, amb presència menor i relativament equilibrada de persones de centre-dreta i de centre-esquerra. Pel que fa a la identificació nacional subjectiva, el gruix del seu suport el recull entre persones que es consideren preferentment catalanes - és el grup més important -, tot i que també rep un important suport electoral entre els que es defineixen indistintament tan catalans com espanyols així com entre els que es declaren exclusivament catalans.

S'ha de tenir en compte que segons el tipus d'eleccions que es tracti, apareixen algunes diferències en el perfil de l'electorat de CiU atès que l'ampliació del seu electorat a les convocatòries autonòmiques es fa en gran mesura entre votants de PSC i PP a les generals. Aquesta entrada li aporta major nombre d'electors nascuts fora de Catalunya, així com més electorat d'identificació indistinta (i fins i tot preferentment espanyola). D'aquesta manera a les eleccions autonòmiques els sectors d'identificació preferentment o bé exclusivament catalana tenen menor pes relatiu entre l'electorat de CiU que a les generals, representant poc més de la meitat dels seus votants.

4.4 Representació institucional

Des de 1989, i paral·lelament al seu retrocès en el nivell de vot, CiU ha experimentat una lleu reducció de la seva representació en els tres nivells institucionals: central, autonòmic i local.

a) Eleccions Generals

Congrés de Diputats. La representació de CiU al Congrés de Diputats s'ha mantingut relativament estable però amb lleu tendència a la baixa, al passar de 18 a 16 diputats. A les circumscripcions de Girona, Lleida i Tarragona CiU ha mantingut les tres eleccions el mateix nombre d'escons - 3, 2 i 2 respectivament -. Les seves pèrdues es localitzen a Barcelona on ha passat d'11 a 9. Cal assenyalar que, CiU és la força política amb més representació a les circumscripcions de Girona i Lleida, mentre ocupa el segon lloc a Barcelona i a Tarragona.

Senat. Pel que fa a la representació senatorial, la seva evolució també es pot caracteritzar d'estable amb tendència a la baixa, al passar de 10 a 8 senadors. Girona, Lleida i Tarragona - excepte 1996 - han donat sempre la majoria de senadors - 3 - a CiU, mentre a Barcelona s'ha hagut de conformar només amb un senador en cadascuna de les eleccions generals. La regularitat s'ha mantingut a les circumscripcions de Barcelona, Girona i Lleida on sempre ha obtingut el mateix nombre de senadors - 1, 3 i 3 respectivament -, mentre la pèrdua de dos senadors el 1996 s'ha produït a Tarragona.

A més, en el marc del seu retrocès en les eleccions autonòmiques ha passat de tenir 4 senadors de designació autonòmica - elegits pel Parlament - en la legislatura catalana que s'inicia el 1992, a només 3 en la que s'inicia el 1995.

b) Eleccions autonòmiques.

Parlament de Catalunya. Seguint la característica del període anterior, des de 1980, CIU s'ha mantingut com la força política amb major nombre de representants al Parlament de Catalunya. CiU és també la primera força en nombre de diputats a cadascuna de les quatre circumscripcions electorals catalanes, i a Girona, Lleida i Tarragona ha obtingut sempre més de la meitat dels diputats elegits.

No obstant això, aquest predomini ha experimentat durant el període una certa erosió. Mentre l'any 1992 va guanyar 70 diputats (mantenint-se per sobre del llindar de la majoria absoluta), quatre anys després va patir una notable davallada en obtenir 60 escons i perdre la majoria absoluta de la cambra catalana. Aquestes pèrdues es produeixen, principalment, a la circumscripció de Barcelona on perd set diputats - en benefici del PP -, mentre és menor a Girona (-2) i Lleida (-1). Tarragona és l'única circumscripció on s'ha mantingut estable.

Quadre -11

CiU : Representació institucional

<i>ELECCIONS GENERALS</i>	<i>1989</i>	<i>1993</i>	<i>1996</i>
Diputats	18	17	16
Senadors	10	10	8
<i>ELECCIONS AUTONÒMIQUES</i>		<i>1992</i>	<i>1995</i>
Diputats		70	60
Senadors autonòmics		4	3
<i>ELECCIONS MUNICIPALS</i>		<i>1991</i>	<i>1995</i>
Regidors		4370	4267
Alcaldes		593	626

c) Eleccions Municipals

Ajuntaments. Com ve succeint des de les eleccions municipals de 1983, a les eleccions de 1991 i 1995 CiU ha estat la primera opció en representació institucional, amb el major nombre de regidors i d'alcaldes, tot i ser la segona força política quant el nombre de vots obtinguts en aquest tipus d'eleccions a Catalunya.

Pel que fa al nombre de regidors, CIU no obté la meitat - més de 4000 - dels elegits a tot Catalunya. Aquesta xifra es manté en ambdues eleccions, si bé amb molt lleu tendència a la baixa - 100 regidors menys al 1995.

Per circumscripcions, a Girona i a Lleida aconseguix més del 60% dels regidors elegits, a Tarragona el 50% i a Barcelona entorn del 40%, mantenint-se aquestes proporcions tant pel 1991 com pel 1995.

Respecte el nombre d'alcaldes, CIU obté les dues terceres parts - al voltant de 600 - dels elegits a Catalunya. Aquesta xifra es manté estable, fins i tot amb certa tendència a l'alça - uns 30 alcaldes més al 1995-. Per circumscripcions, a Girona i a Lleida més del 70% de les alcaldies corresponen a CiU, a Tarragona les dues terceres parts, i a Barcelona més de la meitat dels batlles pertanyen a CIU.

Aquesta ampla representació política local s'explica, bàsicament, per dos factors. D'una banda, per la capacitat de CiU de presentar candidatures pròpies a gairebé la

totalitat de municipis de Catalunya - el 1995 en va presentar a 897 municipis d'un total de 944 -, faceta en la que supera de llarg la resta de partits catalans. En segon lloc, per la seva implantació electoral i, especialment, per la distribució territorial d'aquesta implantació. Tal com ja hem vist, CiU obté millors resultats en els municipis de menys de 5.000 electors que no en els de més de 20.000. Les poblacions de menys de 5.000 electors elegeixen el 70% de regidors de Catalunya i CiU aconsegueix en aquestes localitats el 60% dels regidors elegits, que representen el 80% dels més de quatre mil regidors obtinguts per aquesta força política.

En definitiva, CIU és l'opció política que més bé rendibilitza la seva força electoral en representació institucional. Amb el 30% dels vots, té la meitat dels regidors i les dues terceres parts d'alcaldies de tot Catalunya.

5. ERC

5.1 Evolució general

La trajectòria electoral d'ERC des de 1989 és irregular. Les eleccions autonòmiques de 1992 signifiquen un gran pas endavant i gairebé dobla el seu resultat, amb un altre avenç el 1995. Així, des d'una posició marginal de sortida arriba gairebé al 10% dels vots a les autonòmiques de 1995. Les posteriors generals del 96 marquen una important davallada, derivada en part de la concentració del vot anti-PP en el PSC en aquelles eleccions. Poc després, l'escissió obre un gran interrogant sobre el futur.

Els millors resultats els ha assolit a les eleccions autonòmiques, especialment el 1995 quan amb 300.000 vots (gairebé el 10% dels votants) aconsegueix superar finalment el seu resultat de 1980. En mig queda la profunda crisi de 1982-89, període en el que la seva implantació se situa per sota de la meitat d'aquestes xifres. A les eleccions generals i a les municipals els seus resultats han estat sempre clarament inferiors als que obté a les autonòmiques.

Quadre - 12

ERC	Gen-89	Mun-91	Aut-92	Gen-93	Mun-95	Aut-95	Gen-96
Barcelona	2,5	2,9	7,2	4,3	5,7	8,7	3,8
Girona	3,4	5,9	11,5	9,1	9,1	12,2	5,6
Lleida	3,6	4,5	9,7	7,4	8,8	12,8	5,6
Tarragona	3,1	3,2	9,3	6,5	6,2	11,0	4,9
CATALUNYA	2,7	3,3	7,9	5,1	6,2	9,5	4,2

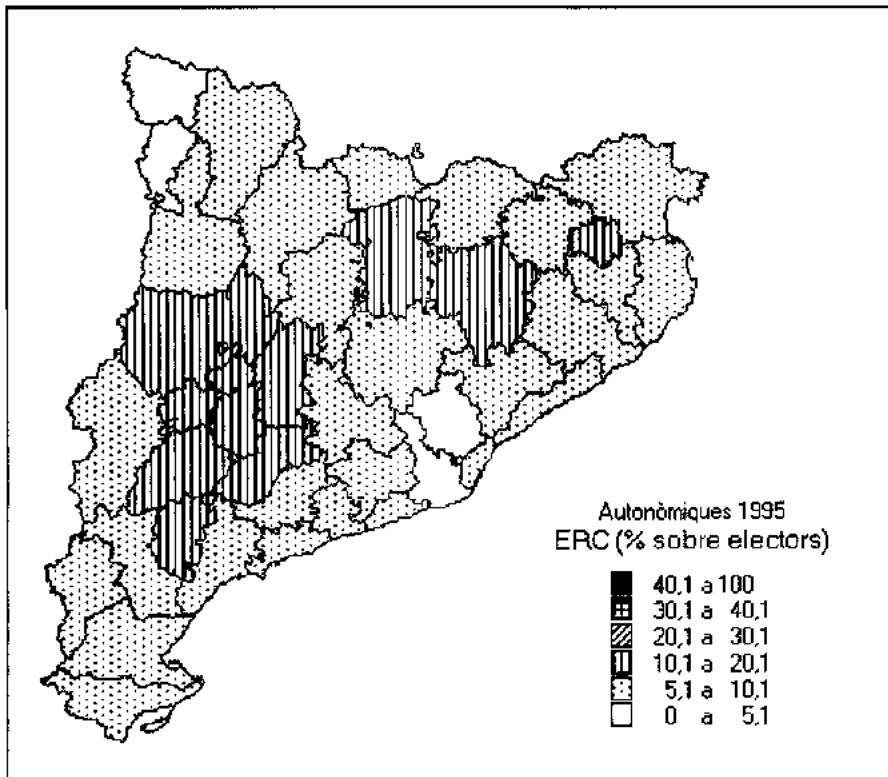
5.2 Implantació territorial

Els millors resultats els obté a les circumscripcions de Lleida i Girona, mentre que és a la de Barcelona, i especialment a la seva arrea metropolitana, on troba més dificultats per a la seva implantació.

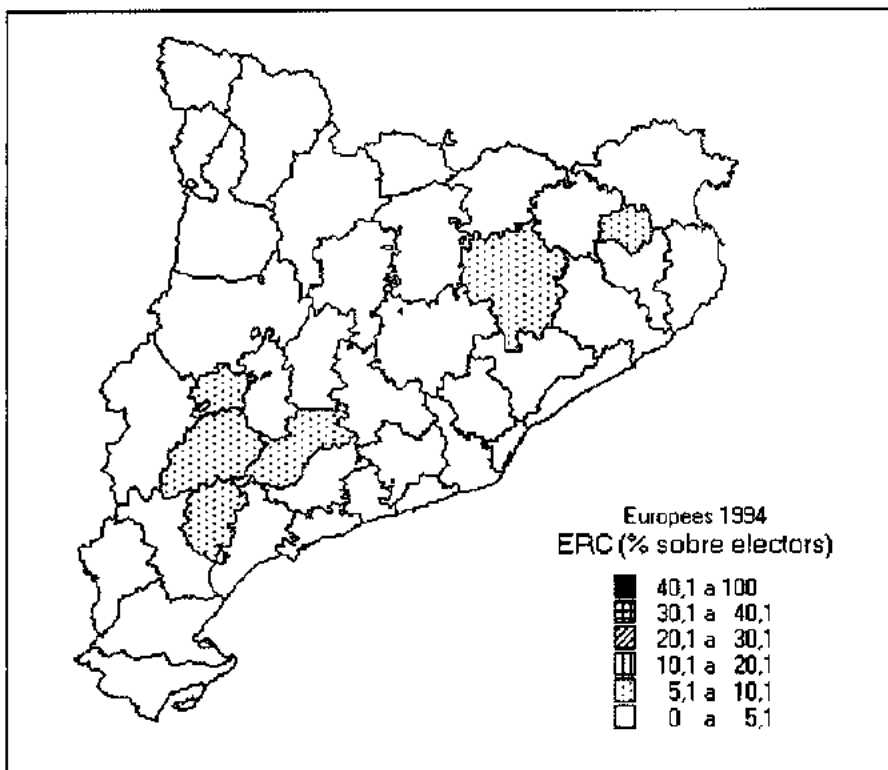
Comarques

La implantació d'ERC està força estesa en el territori i tot i presentar diversitat les diferències - excepte en els casos més extrems - no superen la relació de 1 a 2. Com sempre, les eleccions municipals presenten un panorama més heterogeni degut a la influència i diversitat dels factors locals.

ERC

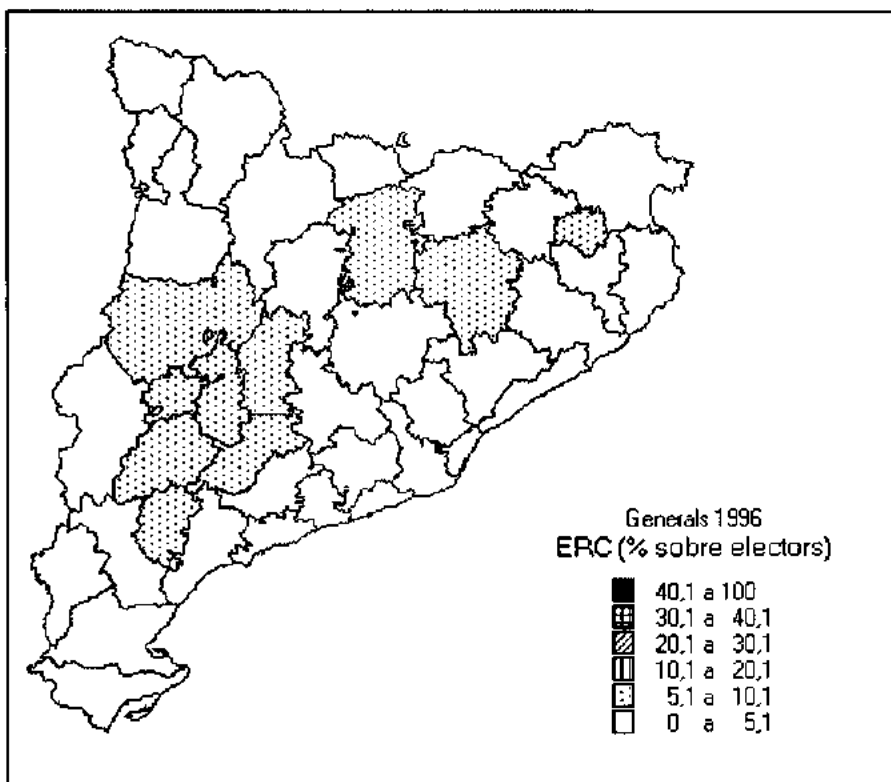

Autonòmiques 1995

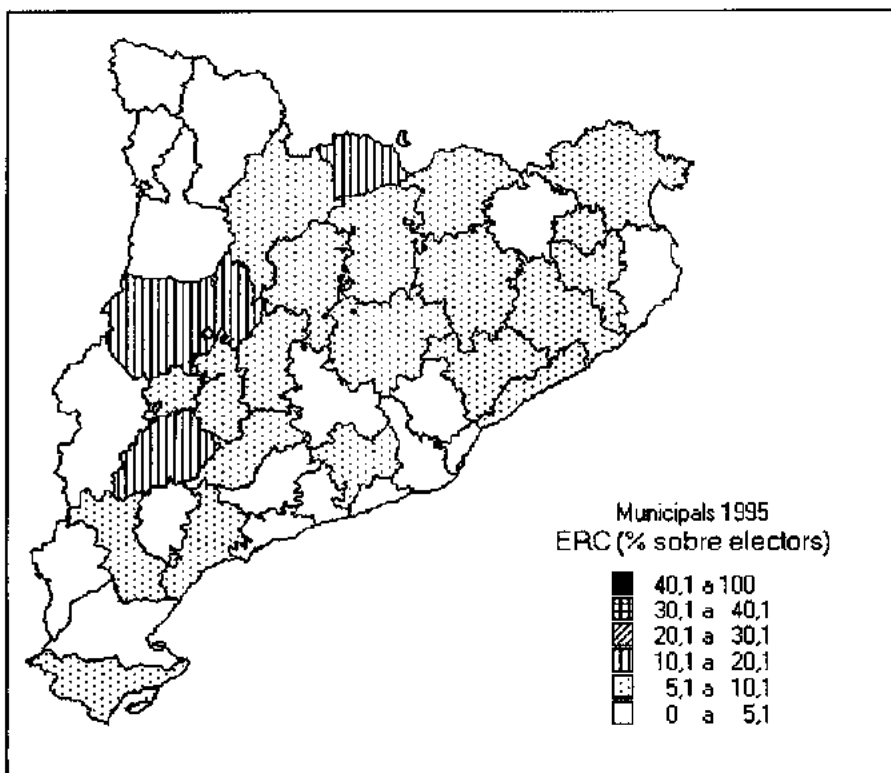

Europees 1994

ERC

Generals 1996

Municipals 1995

La seva geografia comarcal és força semblant a la de CiU, però amb nivell d'implantació molt inferiors. A les eleccions generals, autonòmiques i europees, les Garrigues, la Conca de Barberà, el Priorat, la Segarra, l'Urgell, la Noguera, el Pla de l'Estany, l'Osona i el Berguedà, són les comarques on obté els millors resultats. En el pol oposat, la Vall d'Aran, el Baix Llobregat, el Vallès Occidental, el Barcelonès, configuren les seves zones febles. Aquest mapa ha estat força estable tot i algunes variacions i malgrat les oscil·lacions entre autonòmiques i generals.

La seva evolució a les darreres eleccions generals i autonòmiques mostra problemes a les comarques de Girona, paral·lelament a una millora del PSC.

Tipus de municipi

Com ja era pauta del període anterior, ERC obté millors resultats als petits i mitjans municipis que als grans, especialment als de més de 100.000 electors (excepte Barcelona). Aquesta estructura és constant a totes les eleccions, amb excepció de les municipals, degut a les particularitats en la formació i presentació de candidatures en molts municipis petits.

Quadre-13

ERC: Resultats per trams de municipis (% s/votants)

Trams (nombre d'electors)									
	A 92	A 95	E 89	E 94	G 89	G 93	G 96	M 91	M 95
menys de 500	11,5	14,4	5,1	9,5	4,3	9,7	7,4	1,4	4,6
500 a 999	11,8	14,3	5,5	9,2	4,5	9,6	6,8	3,0	8,5
1000 a 4999	11,2	13,2	4,9	8,4	4,1	8,2	6,2	5,0	9,3
5000 a 9999	9,3	10,7	3,9	6,6	3,1	6,2	4,7	5,3	8,5
10000 a 49999	7,4	8,9	2,9	5,1	2,3	4,6	3,9	4,2	6,6
50000 a 99999	7,2	8,2	2,7	5,2	2,3	4,7	3,6	2,7	6,2
més de 100000	4,8	6,2	1,9	3,1	1,4	2,5	2,5	1,7	3,5
Barcelona	7,6	9,3	3,6	5,4	2,8	4,7	4,1	2,6	5,1

Elaboració pròpia

L'avenç d'ERC al llarg del període en tot tipus d'elecció és general a tots els trams tot i que es reforça més la seva implantació en els petits municipis. També és en aquests municipis on experimenta les majors oscil·lacions entre autonòmiques i generals.

5.3. Base social i perfil actitudinal

Tampoc en el cas d'ERC manquen el tret sociològic i actitudinal que identifiquen al seu electorat. Sociològicament parlant, es tracta de l'electorat més jove, masculí i

d'aquell on hi ha menys persones nascudes fora de Catalunya. Aquesta dada té la seva correspondència en el terreny de les idees, de manera que ERC no té votants espanyolistes i, per contra, conta amb un clar predomini d'aquells que es senten únicament catalans.

Quadre 14. Composició social i actitudinal de l'electorat de ERC

	1989	1992	1993	1995
Homes	*	58	71	59
Dones	*	41	29	41
nascut després 1966	*	34	26	37
nascut 1946-65	*	44	51	42
nascut 1926-45	*	18	16	16
nascut abans 1926	*	4	7	4
primària incompleta	*	2	2	*
primària	*	21	18	*
secundària	*	62	50	*
mitjos i superiors	*	14	30	*
catòlic practicant	*	11	*	6
catòlic no practicant	*	55	*	44
altres	*	14	*	10
no religiós	*	19	*	40
Immigrant	*	6	5	4
Primera generació	*	4	17	9
Mixt	*	12	14	9
2 pares catalans	*	78	64	78
Sols espanyol	*	-	-	-
Més espanyol	*	-	-	1
Tant català com espanyol	*	11	12	10
Més català	*	31	28	37
Sols català	*	58	57	51
Esquerra	*	29	24	26
3-4	*	48	56	60
5-6	*	15	15	12
7-8	*	2	1	-
Dreta	*	1	-	-
Ns-Nc	*	4	5	2

Donada la manca de dades corresponents a 1989 seria aventurat parlar de canvis en el temps o entre tipus d'eleccions. Mentre que resulta molt probable que entre 1989 i les eleccions posteriors, els canvis en el lideratge i la línia política del partit hagin donat lloc a certa redefinició del seu electorat, l'elevada fidelitat dels seus votants fa que resulti improbable un canvi significatiu de perfils segons el tipus d'elecció.

Es tracta, doncs, d'un electorat amb predomini masculí clar, una presència important de joves, tot i predominar el grup de 30 a 50 anys, i amb molt escàs suport dels votants de més edat. El seu nivell educatiu és troba entre els més elevats, amb una relativament escassa presència de les persones sense estudis secundaris. Els catòlics no practicants són el grup majoritari (1 cada 2 votants), tot i que els no creients suposen prop d'una tercera part del col·lectiu, molt per sobre del seu pes en l'electorat català. Trobem un predomini molt clar dels fills de dos pares nascuts a Catalunya (gairebé 2 de cada 3) i una escassa presència d'immigrants entre els seus votants. Més de la meitat d'aquests es senten únicament catalans i al voltant d'un 10% comparteixen identitat catalana i espanyola. En termes de dreta-esquerra, la meitat dels seus votants s'ubica al centre-esquerra, seguit per un component important de votants netament esquerrà i una presència menor d'electors centristes.

5.4 Representació institucional

La representació institucional d'ERC ha anat paral·lela als seus suports electorals i ha millorat als tres nivells durant el període.

a) Eleccions Generals

Congrés del Diputats. Després de no obtenir representació ni el 1986 ni 1989, ERC aconsegueix 1 escó al Congrés el 1993 - per la circumscripció de Barcelona - i el manté el 1996.

Cal assenyalar que, durant 1996, l'escissió produïda al sí d'aquest partit li ha suposat la pèrdua del seu escó, que ha passat a formar part del nou partit creat pel sector minoritari que abandona aquesta formació, el Partit per la Independència (PI).

Senat. No ha obtingut mai senadors d'elecció directa, però ha obtingut 1 senador de representació autonòmica elegit pel Parlament de Catalunya en la legislatura catalana que s'inicia amb les eleccions de 1995.

b) Eleccions autonòmiques

Parlament de Catalunya. Les eleccions autonòmiques de 1992 marquen un important pas endavant per ERC que passa de 6 a 11 diputats, i a les eleccions de 1995 encara millora la seva representació política i arriba als 13 escons.

ERC obté la meitat dels seus diputats a Barcelona (6 el 1992 i 7 el 1995), mentre la resta es reparteix a parts iguals en les altres tres circumscripcions. Dels 7 escons que guanya en conjunt entre 1988 i 1995, 4 els guanya a Barcelona i 1 a cadascuna de les altres circumscripcions.

Durant el 1996, els efectes de l'escissió també s'han notat en el seu grup parlamentari de la cambra catalana. Així, dels 13 diputats que pertanyien a ERC a l'inici de la legislatura de 1995, 4 l'han abandonat per passar al Partit per la Independència (PI).

Quadre - 15

ERC: Representació institucional

ELECCIONS GENERALS	1989	1993	1996
Diputats	-	1	1
Senadors	-	-	-
ELECCIONS AUTONÒMIQUES		1992	1995
Diputats		11	13
Senadors autonòmics			1
ELECCIONS LOCALS		1991	1995
Regidors		230	526
Alcaldes		14	32

c) Eleccions municipals

Ajuntaments. Degut a les característiques de la seva implantació - millor als petits municipis - i en el marc dels seus guanys en suports electorals, ERC que és la cinquena força política en nombre de vots, el 1995 se situa com a tercera força en funció del nombre de regidors i d'alcaldes.

Paral·lelament al seu petit avenç electoral el 1991 obté també un major nombre de regidors i d'alcaldes. De tota manera el salt més important tan vots com en representació l'experimenta el 1995: dobla el seu nombre de regidors de 1991 i supera els cinc-cents, que representen el 6% dels elegits a Catalunya. Aquesta evolució i aquesta quota representativa es reproduïx en cadascuna de les quatre circumscripcions, si bé és de menor intensitat en la de Tarragona.

ERC també dobla el nombre batlles respecte 1991 i supera la trentena d'alcaldies, que representen el 3% de Catalunya. La majoria d'aquests alcaldes es localitzen a les circumscripcions de Girona i Barcelona.

Aquest notable creixement de la seva representació, s'ha degut, d'una banda, a la capacitat d'ERC de presentar candidatures locals al doble de poblacions que l'any 1991: ha passat de 180 a 400. De l'altra, atès que la seva implantació electoral es produeix majoritàriament en municipis de menys de 10.000 electors, la gran majoria dels regidors d'ERC pertanyen a municipis d'aquesta grandària demogràfica.

Finalment, pel que fa a la repercussió que els efectes de l'escissió ha tingut en l'àmbit local, s'ha de dir que la majoria de regidors i alcaldes s'han mantingut fidels a ERC: només 30 regidors i 4 alcaldes han passat a formar part del PI. De tota manera cal recordar que ERC s'ha quedat sense representació a la ciutat de Barcelona, atès que els seus dos regidors han passat al PI.

6. PSC

6.1 Evolució general

En les eleccions celebrades des de 1989 el PSC s'ha mantingut com el partit més votat a les eleccions generals (35-40% dels vots i al voltant de 1.300.000 vots) i a les municipals, amb relativament escàs avantatge sobre CiU. Igualment, ha continuat com a segona força a les autonòmiques (30% i al voltant de 800.000 vots), a considerable distància de CiU.

En conjunt, el balanç del període és de retrocès en la correlació de forces a les municipals i a les autonòmiques, tot i que es manté a nivell d'implantació real. En canvi a les generals del 1996 experimenta un notable avenç en atreure vot anti-PP en una conjuntura particular, però que a manca d'altres dades no sembla que es pugui interpretar com a tendència sòlida. El seu nivell s'ha situat entre el 25% i el 40% dels vots en tot tipus d'elecció, una forquilla inferior a la de 30-45% en que es va moure durant el període 1982-89.

Característica important en l'evolució electoral del PSC és el baix nivell de vot que obté a les eleccions autonòmiques, en les quals arriba a perdre gairebé el 40% dels vots que obté a les generals. En termes generals es pot dir que la majoria d'aquestes pèrdues són d'electors que opten per l'abstenció - quelcom més de la meitat -, altres es dirigeixen a CiU - al voltant de la tercera part -, mentre un petit sector opta per ERC. (Pallarés 1990 y 1993).

Quadre - 16

PSC: Resultats per circumscripcions (% s/votants)

PSC	Gen-89	Mun-91	Aut-92	Gen-93	Mun-95	Aut-95	Gen-96
Barcelona	36,8	39,4	28,8	36,2	35,1	25,4	40,2
Girona	28,7	28,3	21,7	28,0	26,2	25,6	36,3
Lleida	28,4	30,7	21,7	26,9	27,5	19,4	32,9
Tarragona	34,0	29,2	26,2	32,9	23,9	23,1	37,9
CATALUÑA	35,4	36,8	27,4	34,7	32,8	24,8	39,2

6.2 Implantació territorial

En termes generals, podem dir que la major part dels seus vots provenen de les àrees urbanes-industrials i de la zona litoral, principalment de la central, al voltant de la

qual podríem dibuixar una segona corona amb suport intermedi, mentre els pitjors resultats els obté a les comarques del nord i del centre de Catalunya. Tot i que els millors resultats els obté sempre a les mateixes zones, a les eleccions generals aconseguix una major mobilització en el cinturó industrial de Barcelona, així com incrementa els seus suports en algunes zones d'anterior predomini de CC-UCD, on sectors d'electors opten per CiU a les autonòmiques i PSC a les generals.

Per circumscripcions, els seus resultats presenten una distribució una mica irregular, tot i que és més homogènia que la de CiU. Els millors resultats els obté sempre a Barcelona i els més baixos a Lleida i a Girona. Aquesta estructura és força estable tot el llarg del període i no presenta trets diferencials significatius. Val a dir, però, que s'observa una major homogeneïtat que en el període anterior, i que aquesta tendència sembla continuar durant aquests darrers anys tot i que de manera més suau.

Comarques

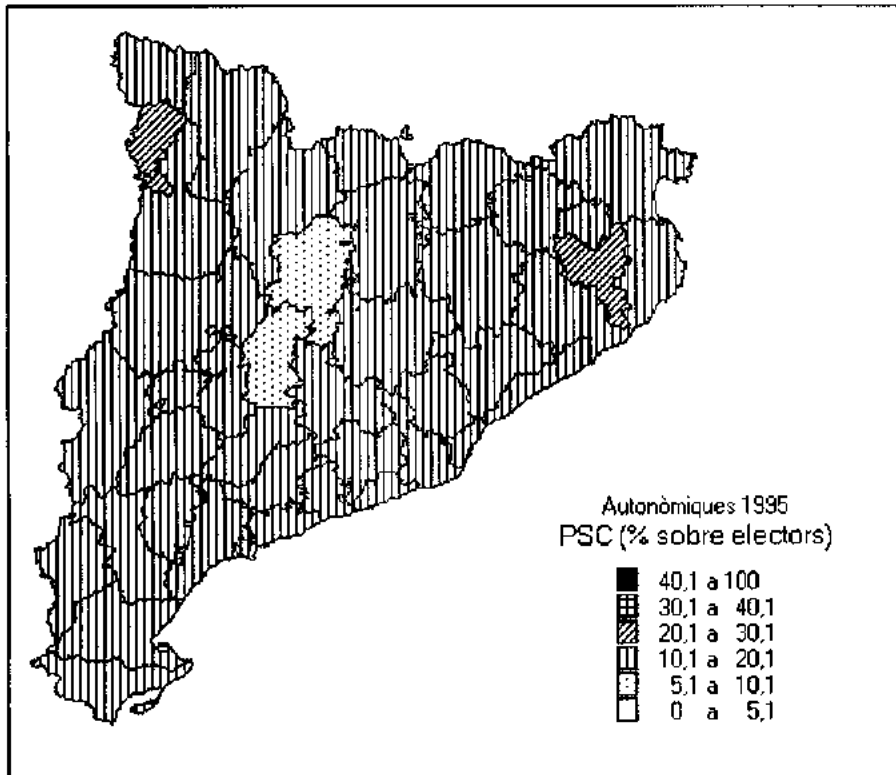
El PSC és la primera força comarcal a un nombre de comarques relativament reduït en comparació a CiU, però amb una alta densitat poblacional a la zona metropolitana de Barcelona. A les eleccions generals i municipals és la primera força política al Baix Llobregat, el Barcelonès, el Garraf, el Vallès Oriental i el Vallès Occidental. També al Tarragonès, el Baix Camp i l'Alta Ribagorça és la primera força política, però només a les generals. La important davallada que experimenta a les autonòmiques es reflecteix també en el seu domini en el territori: l'any 92 només aconseguia ser l'opció més votada al Baix Llobregat, condició que també li arrabassa CiU l'any 95. En aquestes zones obté entre 35-45% dels vots a les generals i municipals i al voltant del 30% a les autonòmiques.

Els seus punts més febles són a l'interior: el Solsonès, la Segarra, l'Urgell, el Pla de l'Estany, l'Osona i la Terra Alta, són les comarques on sistemàticament presenta els seus resultats més baixos. A les autonòmiques obté entre 10-15% dels vots, mentre a les generals la seva forquilla en aquestes comarques puja fins el 15-20% a les generals del 89 i 93, per situar-se al voltant del 25% a les generals del 96. A les municipals les situacions locals i la confecció de candidatures independents en algunes comarques, normalment en aquelles on el PSC és més feble, fa més difícil precisar el volum de vot socialista.

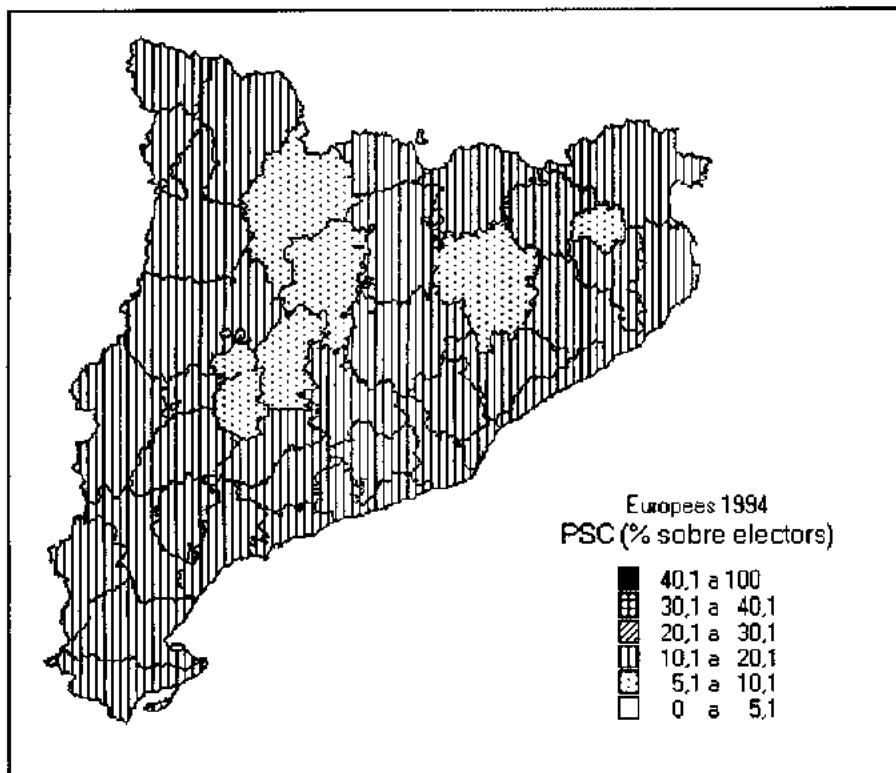
En conjunt, doncs, la distribució comarcal del vot socialista és bastant irregular.

Aquesta geografia electoral comarcal és bastant estable, fins i tot, entre eleccions de diferent tipus. De tota manera a les autonòmiques del 95, que globalment marquen un retrocès del PSC en relació a 1992, l'evolució dels seus resultats comarcals presenta moviments en direcció oposada: avenç i retrocès. Així, malgrat la reculada global, l'efecte Nadal fa augmentar el nivell de vot socialista al Gironès i al Pla de l'Estany, així com a l'Alt i al Baix Empordà i a la Garrotxa, és a dir, zones de baixa implantació. Per altra banda retrocedeix de manera clara en la correlació de forces a les seves zones fortes (Baix Llobregat, Tarragonès, Vallès Occidental, Garraf,...) on es beneficia menys que els altres partits, i especialment que el PP, de l'increment de la participació.

PSC

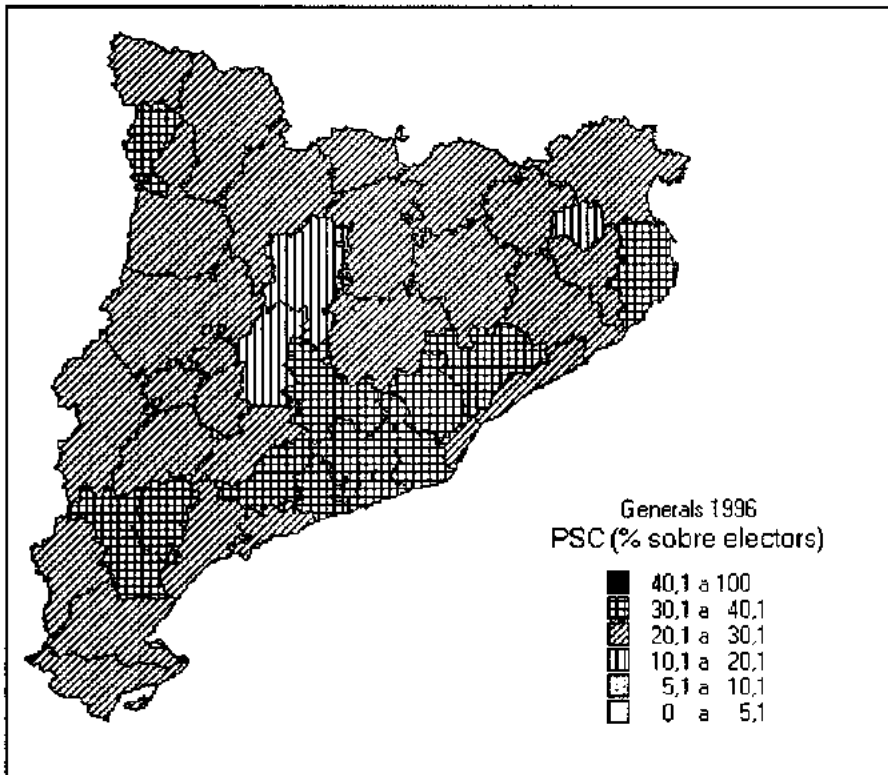

Autonòmiques 1995

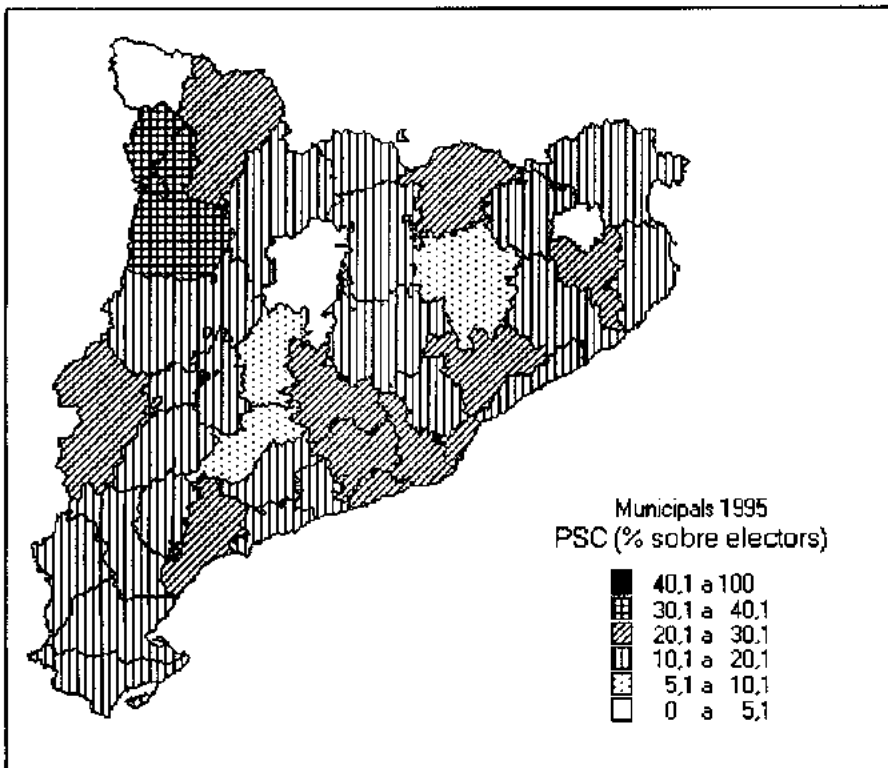

Europees 1994

PSC

Generals 1996

Municipals 1995

Per altra banda, l'increment del PSC a les generals del 96, si bé és general a totes les comarques, és normalment més fort en aquelles on la seva implantació era feble: així als Pallars Jussà i Sobirà, al Priorat, al Berguedà i la Garrotxa, el seu avenç és de 10 punts, obtenint el suport d'anteriors votants de CiU, sobre tot, i també d'ERC. Com a conseqüència s'homogeneïtza l'estructura territorial del vot socialista.

A les municipals la reculada del PSC en la correlació de forces s'expressa de forma superior a la mitjana sobre tot en comarques de bona implantació (Baix Llobregat, Garraf, Barcelonès, Vallès Oriental, Baix Camp), però també en altres d'implantació mitjana o més aviat baixa a les municipals (Tarragonès, Garrigues, Montsià). En uns casos aquesta reculada és deguda a pèrdua real d'implantació (Montsià, Garrigues, Tarragonès, Baix Camp), mentre en altres manté el seu nivell d'implantació real i el retrocès és degut a beneficiar-se menys que altres partits dels increments en la participació a les eleccions del 95 (Barcelonès, Baix Llobregat, Vallès Oriental).

Les variacions en la correlació de forces del PSC entre generals i autonòmiques són relativament homogènies entre comarques, al voltant de la pauta mitjana de Catalunya. De tota manera al Vallès Occidental, al Vallès Oriental, al Baix Llobregat, al Garraf, les oscil·lacions de la correlació de forces del PSC són sistemàticament més grans, tant pel que fa a l'avenç a les generals com al retrocès a les autonòmiques. També al Tarragonès i Barcelonès, les oscil·lacions del PSC són normalment més grans que a la resta de comarques (excepte les esmentades abans). En el pol oposat, l'Alt Urgell, el Solsonès, la Segarra, el Pla de l'Estany i la Garrotxa, són les comarques on les oscil·lacions del PSC són menors. Les oscil·lacions del PSC són, doncs, més grans a les seves zones de bona implantació i més suaus allà on la seva implantació és feble. Per altra banda, tan en l'anàlisi a nivell comarcal com a nivell municipal existeix una elevada correlació negativa entre les variacions del PSC i les de l'abstenció. Això no vol dir, però, que l'abstenció sigui l'única direcció de les pèrdues socialistes a les autonòmiques.

Quan en l'anàlisi entren les municipals el panorama, com en el cas dels altres partits, es fa molt més divers com a conseqüència de la major influència dels factors locals.

Trams de municipis

En general, la seva implantació electoral és notablement millor als municipis grans i ciutats que als petits i mitjans municipis. El seu electorat, doncs, és més urbà que la mitjana de l'electorat, però sense presentar diferències importants excepte a les eleccions municipals, en les quals el 60% dels seus vots els obté a municipis amb més de 50.000 habitants que representen el 55% dels electors.

Els resultats del PSC a la ciutat de Barcelona, però, no segueixen pas aquest esquema: la implantació del PSC a la capital és clarament inferior a la que presenta en els trams de ciutats amb més de 10.000 electors. Només a les municipals els seus percentatges se situen al nivell dels que presenta en els trams de municipis grans.

Aquestes característiques són força estables i es repeteixen a tot tipus d'elecció (amb l'esmentada excepció a les municipals) amb les variacions quantitatives corresponents.

Quadre 17

PSC: Resultats per trams de municipis (% s/votants)

Trams (nombre d'electors)										
	A 92	A 95	E 89	E 94	G 89	G 93	G 96	M 91	M 95	
menys de 500	12,5	13,7	18,8	16,3	17,8	17,2	25,7	11,5	11,5	
500 a 999	17,0	17,8	24,8	21,3	23,7	22,7	30,2	16,7	15,6	
1000 a 4999	20,2	19,9	30,1	23,7	28,2	27,0	33,7	22,3	20,9	
5000 a 9999	26,7	23,3	37,4	28,0	35,7	33,7	38,1	35,7	28,5	
10000 a 49999	31,1	27,1	41,9	31,7	40,6	39,4	42,4	37,4	33,2	
50000 a 99999	33,8	29,2	44,6	32,1	40,9	39,4	42,6	44,2	38,6	
més de 100000	38,7	32,2	48,5	37,5	48,6	46,8	48,4	43,0	37,2	
Barcelona	23,5	21,5	29,1	23,4	28,4	29,0	34,3	42,8	38,3	

Elaboració pròpia

La seva evolució presenta alguns trets específics que s'han de remarcar. Així, el retrocès en la correlació de forces a les autonòmiques del 95 no és degut a una pèrdua d'implantació real sinó a la incapacitat de beneficiar-se de la remobilització en aquells trams on va ser més important, els municipis i ciutats grans, les seves zones de millor implantació. Igualment succeeix amb el seu retrocès a les municipals del 95. Per la seva banda a les generals el moviment ha estat diferent però en el mateix sentit: l'avenç del 1996 és, relativament, força més important als petits municipis que als grans; guanya vots a tot arreu però relativament més als petits municipis i a Barcelona que a la resta. Tot plegat porta a una homogeneïtzació de la implantació socialista.

Les oscil·lacions del vot entre eleccions de diferent tipus s'observen també tram per tram, tot i que amb intensitat diversa. Les oscil·lacions són més importants - tant en termes de correlació de forces com d'implantació real - als municipis mitjans i ciutats grans, excepte a la ciutat de Barcelona, on el nivell d'oscil·lació és més baix i se situa al nivell dels municipis de 5000 electors. Aquesta característica es manté tot al llarg del període, excepte a les darreres eleccions generals, en les quals la variació en els petits municipis és molt més elevada que el normal en el marc dels superiors increments que en aquestes eleccions presenta el PSC a les zones rurals.

6.3 Base social i perfil actitudinal

El PSC té l'altre gran electorat de Catalunya i, en conseqüència, es tracta d'un conjunt plural i heterogeni. Malgrat això, en la seva composició destaca la important presència d'alguns dels col·lectius socialment menys afavorits: es tracta de l'electorat amb més persones de classe treballadora i que no han acabat els estudis primaris. Per altra banda és l'electorat que compta amb menys aportació de vots joves.

Els votants del PSC reproduïxen el perfil de l'electorat global en la seva composició per gènere, amb presència molt equilibrada d'homes i de dones. Per edats,

predominen els grups intermedis, que suposen més del 70% dels seus vots, amb una aportació important de la gent més gran i un molt escàs vot jove, que no aporta més del 10% del seu electorat. És especialment important el pes de les persones sense estudis primaris acabats, tot i que el sector predominant són els votants amb estudis primaris i secundaris, amb molt pocs votants amb títols universitaris. Predominen molt clarament els catòlics no practicants, tot i que compta també amb sectors significatius de votants entre els catòlics practicants i entre les persones no religioses. Al voltant d'un 60% dels seus votants han nascut fora de Catalunya.

Quadre 18. Composició social i actitudinal de l'electorat del PSC

	1989	1992	1993	1995
Homes	45	49	46	53
Dones	55	51	54	47
nascut després 1966	9	10	11	12
nascut 1946-65	40	39	38	42
nascut 1926-45	37	34	33	29
nascut abans 1926	14	17	17	16
primària incompleta	24	23	22	*
primària	46	42	38	*
secundària	23	25	34	*
mitjos i superiors	6	7	6	*
catòlic practicant	18	22	*	23
catòlic no practicant	65	61	*	57
altres	9	8	*	6
no religiós	6	5	*	14
Immigrant	57	68	54	53
Primera generació	16	15	21	17
Mixt	11	3	9	7
2 pares catalans	15	14	16	23
Sols espanyol	17	28	24	21
Més espanyol	19	14	9	10
Tant català com espanyol	42	43	46	49
Més català	16	10	14	13
Sols català	4	3	5	7
Esquerra	5	8	10	9
3-4	52	63	49	66
5-6	22	17	28	17
7-8	2	2	3	2
Dreta	-	-	-	-
Ns-Nc	18	9	10	6

Pel que fa a la identificació nacional subjectiva el grup majoritari en l'electorat socialista és el que es sent indistintament tant català com espanyol, seguit pel

col·lectiu amb identificació preferentment espanyola i una presència d'electorat preferentment català lleugerament per sota del 20%. La meitat dels seus votants s'autobica al centre-esquerra, però compta també amb un aportació important d'electors centristes, mentre que els sectors més esquerrans i els que no s'ubiquen constitueixen grups menors.

A nivell evolutiu no s'aprecien canvis en l'electorat del PSC. Aquests es van produir, en tot cas, a meitat dels anys vuitanta i no semblen ser significatius en aquest període.

Per contra, sí que apareixen diferències importants entre eleccions legislatives i autonòmiques. Així en l'electorat socialista a les autonòmiques s'observa un major percentatge d'electors nascuts fora de Catalunya, de persones amb identitats prioritàriament o exclusivament espanyoles i amb un major component d'electorat esquerrà, que a les eleccions generals. Això és fruit, entre altres aspectes, de la pèrdua d'aquell sector d'electors amb identificació més catalana i/o d'orientació més centrista que voten PSC a les generals i passen a votar CiU a les autonòmiques.

6.4 Representació institucional

Des de les eleccions generals de 1989 fins a les celebrades al 1996, el Partit dels Socialistes de Catalunya obté uns resultats que no han comportat grans variacions pel que fa a la seva representació institucional. Especialment, en les quals tradicionalment obté els millors resultats, és a dir, les eleccions generals i locals. Com veurem tot seguit, la representació que aconsegueix aquest partit és en general estable, però amb una lleugera tendència a la baixa que s'accentua en els comicis autonòmics.

a) Eleccions generals

Congrés de Diputats. A les eleccions de 1996 el Partit dels Socialistes va obtenir 19 diputats, que representen poc més del 40% del conjunt d'escons que s'elegeixen a Catalunya. En aquesta convocatòria, el PSC va aconseguir un diputat més que en les anteriors eleccions i un menys respecte l'any 1989.

Si bé l'estabilitat és la nota dominant en les xifres globals, la distribució per circumscripcions ens proporciona alguna variació. Per a entendre el sentit dels canvis cal tenir en compte que a Catalunya, durant aquest període, hi ha hagut variacions en el nombre de diputats que s'elegeixen: a Tarragona s'elegeix 1 diputat més a partir de les eleccions de 1993, mentre a Barcelona s'elegeix 1 diputat menys a partir de 1996.

Tenint en compte aquesta qüestió, els canvis més rellevants es produeixen a Lleida i Barcelona. A la circumscripció de ponent el PSC perdía 1 escó l'any 93 en el marc de l'emergència del PP que en guanyava 1, el qual va continuar mantenint en les següents eleccions de 1996. A Barcelona, després d'una pèrdua de dos escons l'any 1993, el PSC en recupera 1 el 1996. A Tarragona, l'increment del nombre de diputats, beneficia al PSC que passa de tenir 2 diputats l'any 1989 a obtenir-ne 3, que manté en l'actualitat. Finament a la circumscripció de Girona la representació del

PSC es manté inalterada en les tres convocatòries.

Senat. Tant en la convocatòria de 1989 com en la de 1993, els socialistes aconsegueixen 6 representants. En ambdues eleccions, la meitat dels senadors provenen de la circumscripció de Barcelona i la resta, 1 de cada circumscripció. La representació del PSC al Senat experimenta un increment a les darreres eleccions: a la circumscripció de Tarragona, tan l'avenç socialista com els millors resultats del Partit Popular acaben perjudicant a CiU i possibiliten que el PSC que aconsegueix 3 senadors en aquesta circumscripció. Així, a nivell de Catalunya el nombre de senadors d'elecció del PSC augmenta fins a 8.

A més, en el marc de l'evolució de la seva representació al Parlament de Catalunya, el PSC ha obtingut 2 senadors de representació autonòmica el 1992 i el 1995.

Quadre - 19

PSC: Representació institucional

ELECCIONS GENERALS	1989	1993	1996
Diputats	20	18	19
Senadors	6	6	8
ELECCIONS AUTONÒMIQUES		1992	1995
Diputats		40	34
Senadors autonòmics		2	2
ELECCIONS LOCALS		1991	1995
Regidors		1840	1705
Alcaldes		151	144

b) Eleccions autonòmiques

Parlament de Catalunya. Paral·lelament al retrocès socialista en la correlació de forces, des de 1988 la representació del PSC al Parlament de Catalunya va minvant. Dels 42 diputats de 1988 passa a 40 a les eleccions de 1992 i en perd 6 més l'any 95 quedant doncs amb 34 diputats.

La davallada ha tingut com a única excepció la circumscripció de Girona on els socialistes incrementen la seva representació en un diputat en el marc de la presentació de Joaquim Nadal, alcalde de Girona des de 1979, com a candidat socialista a la Presidència de la Generalitat. Per la seva banda a Lleida i Tarragona perd 1 escó, mentre a Barcelona les pèrdues són més sensibles, i de 28 escons que havia obtingut el 1988, passa a 27 el 1992 i finalment baixa fins a 22 a les autonòmiques de 1995.

c) Eleccions municipals

Ajuntaments. Tal com ja hem dit, tot i obtenir més vots en el conjunt de Catalunya a les eleccions municipals, el PSC queda com a segona força en nombre de regidors i d'alcaldes. Així, i en el marc de les grans desigualtats en l'estructura municipal de Catalunya, amb un 32,8% dels vots a les eleccions de 1995 el PSC obté el 20,2% dels regidors i el 15,3% dels alcaldes.

En general es pot parlar d'una certa estabilitat en la representació municipal del PSC tot i que experimenta lleus pèrdues. Així, si bé l'any 95 presenta 84 candidatures més, els socialistes obtenen 7 alcaldes i 2 regidors menys que a les eleccions de 1987, després d'un petit augment a les eleccions de 1991.

Aquesta representació institucional, així com les seves variacions, són lleugerament desiguals en el territori. El PSC ha anat concentrant el seu poder municipal en la circumscripció de Barcelona: dels 61 alcaldes que obté en ella el 1987 i els 66 de 1991 arriba als 75 a les darreres eleccions, que ja representen més de la meitat dels que obté el PSC. Tot plegat en un marc de petit retrocès en el nombre global.

El nombre d'alcaldis que ha obtingut a les altres circumscripcions ha estat sempre molt inferior al de Barcelona, i ha estat relativament semblant en totes elles. Tot i que en el període estudiat ha experimentat pèrdues a les tres circumscripcions, han estat més fortes a Tarragona on ha passat de tenir 29 alcaldies el 1987 a només 17 el 1995. A Lleida i a Girona s'ha quedat amb 27 i 25 respectivament, el que significa bàsicament estabilitat a Lleida - en te una menys - i un guany de 6 a Girona⁵ en relació a 1987.

Pel que fa al nombre de regidors, la situació no és gaire diferent. Poc més de la meitat dels seus regidors - prop de 900 - pertanyen a municipis de la circumscripció de Barcelona, mentre a cadascuna de les altres circumscripcions n'obté al voltant de 300. L'esquema d'evolució ha estat molt semblant a Barcelona, Girona i Lleida: lleu increment el 1991 en relació a 1987, i lleu retrocès a les eleccions de 1995. En canvi a Tarragona les pèrdues són continuades. Finalment, el balanç del període és de 31 regidors més a Barcelona (876), 32 més a Girona (300), 15 menys a Lleida (263) i 50 menys a Tarragona (266).

Les característiques de la distribució territorial del seu suports electorals té lògicament conseqüències en la representació institucional d'aquest partit. D'una banda, la feble implantació en municipis de menys de 5.000 habitants fa que del total de regidors que s'escullen en aquestes localitats, només n'aconsegueixi entorn un 15%. A més, no hem d'oblidar que en aquestes localitats s'elegeixen gairebé el 70% del regidors de tot Catalunya, la qual cosa "penalitz" al PSC des de la perspectiva de les dades agregades de representació. En canvi la bona implantació del PSC està en els municipis de més de 5.000 habitants, en els que només s'elegeixen el 30% del total de regidors de Catalunya, mentre el PSC hi obté el 50% i escaig dels seus

---

⁵.- S'ha de tenir en compte que a la circumscripció gironina l'evolució del nombre d'alcaldis socialistes ha estat irregular doncs el 1991 havia avançat fins a les 31 alcaldies, i doncs a les eleccions de 1995 hi ha un retrocès en aquest aspecte tot i que el balanç global del període hi sigui positiu.

regidors. La relació nombre de vots per nombre d'escons li és doncs molt desfavorable en relació al seu directe competidor, CiU.

7. IC

7.1 Evolució general

IC segueix una evolució relativament irregular al llarg de les eleccions del període, oscil·lant entre el 6% a les autonòmiques de 1992 i l'11% de les europees del 94 i de les municipals del 95. Tal com ja havia succeït a l'etapa anterior, presenta els seus millors resultats a les eleccions municipals, i aquestes eleccions marquen unes *puntes* de vot molt pronunciades en la seva evolució, molt més que en cap altra opció.

Aquests avenços es basen en un grup de municipis molt localitzats en l'àrea metropolitana de Barcelona, la qual cosa indica que el suport electoral està més vinculat a grups, lideratges i situacions d'unes determinades localitats que a factors d'àmbit més general o de la valoració d'IC com a opció política.

Per altra banda, i en general, des d'inicis dels anys 90 IC mostra un petit avenç que ha anat mantenint, i que semblava situar aquesta opció en el camí de consolidar el nivell del 10% en tot tipus d'elecció. De tota manera la ruptura amb Izquierda Unida i les seves derivacions organitzatives obren també per a IC un interrogant cara al futur.

Quadre - 20

IC: Resultats per circumscripcions (% s/votants)

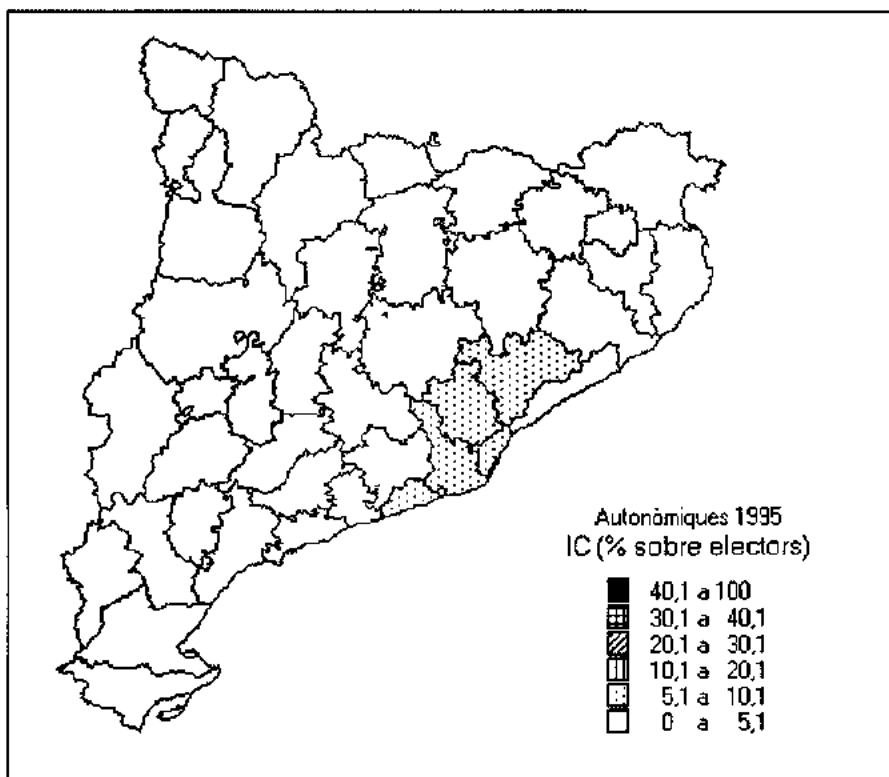
IC	Gen-89	Mun-91	Aut-92	Gen-93	Mun-95	Aut-95	Gen-96
Barcelona	8,1	11,8	7,4	8,4	13,7	11,2	8,7
Girona	3,9	2,7	3,3	3,5	3,9	4,0	3,3
Lleida	3,7	2,1	2,9	3,2	2,7	4,1	3,3
Tarragona	5,3	2,7	4,7	5,0	5,3	6,4	5,0
CATALUÑA	7,3	9,4	6,5	7,4	11,4	9,7	7,6

7.2 Implantació territorial

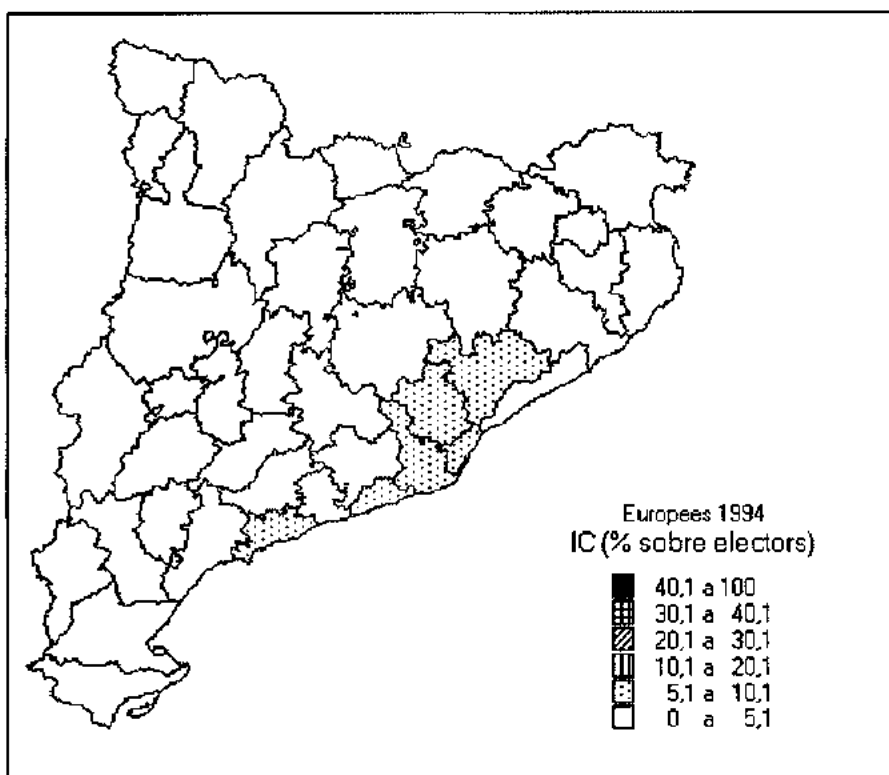
La seva implantació i la seva evolució tenen un perfil territorial molt particular. El seu vot es concentra, de manera superior a cap altra opció, en una circumscripció, Barcelona. A les altres circumscripcions el seus resultats gairebé sempre queden per sota del 5%, tot i que darrerament ha millorat la implantació a Tarragona.

En general, les pautes d'evolució són paral·leles a totes les circumscripcions, tot i que molt més fortes a Barcelona que a les altres. L'excepció significativa són les municipals, on hi ha un avenç molt important a Barcelona mentre retrocedeix a les altres circumscripcions. És un indicador més del caràcter localista i molt localitzat de l'increment del vot d'IC a les municipals que hem indicat abans.

IC

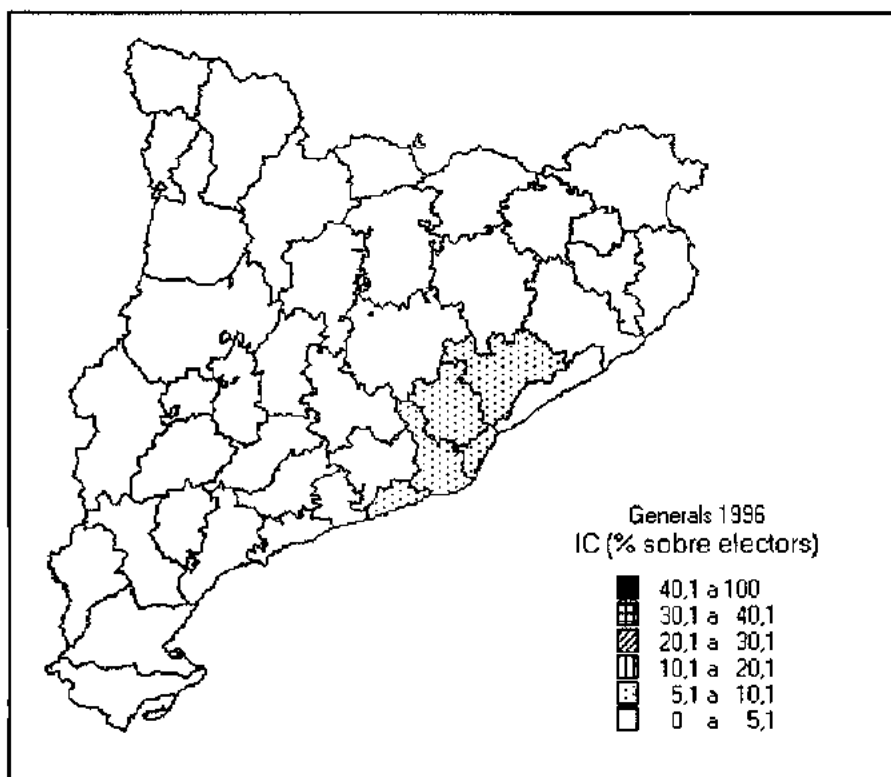
Autonòmiques 1995

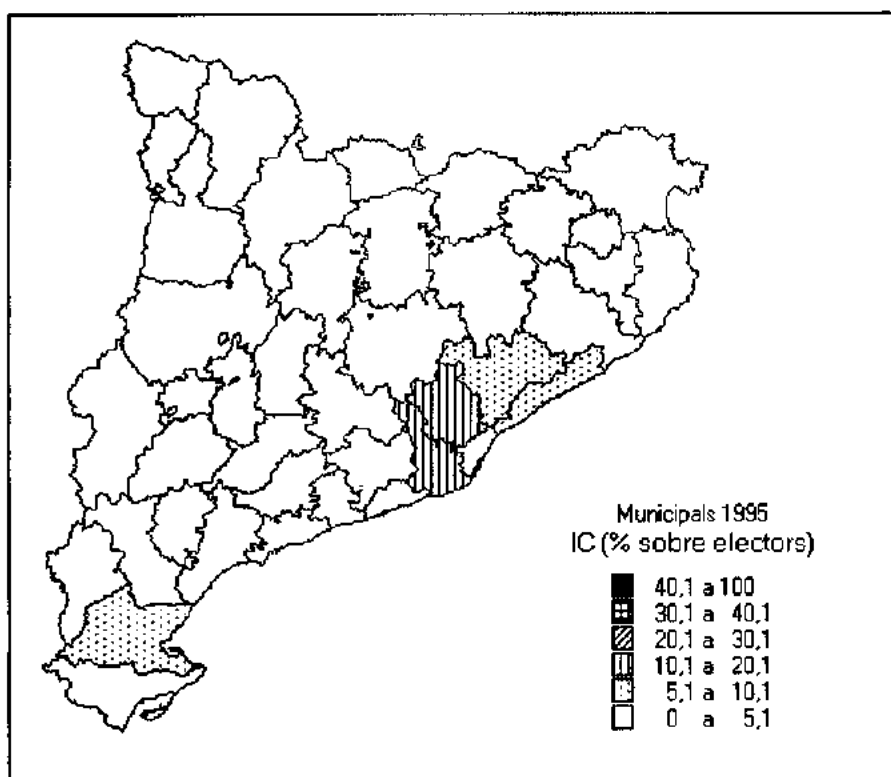
Europees 1994

IC

Generals 1996

Municipals 1995

Comarques

Pel que fa a la distribució comarcal del seu vot, IC també és l'opció que presenta diferències més importants entre zones. La seva implantació està molt concentrada en les comarques de la metròpoli barcelonina i el seu entorn immediat. El Baix Llobregat, el Vallès Occidental i el Barcelonès, són les comarques on obté els millors resultats, i només a una desena de comarques aconsegueix superar el 5 % dels vots.

El major suport que rep a les municipals es tradueix en situar-se com a segona força política al Vallès Occidental i al Baix Llobregat l'any 1995, per davant de CiU, després d'haver quedat molt poc per sota d'aquesta coalició a les eleccions del 1991. A les autonòmiques manté el tercer lloc en aquestes dues comarques, però al Barcelonès, on també ostentava aquesta condició, la perd el 1995 en benefici del PP.

Aquesta estructura comarcal del vot IC no experimenta canvis al llarg del període. Excepte en casos aïllats els seus avenços o pèrdues en la correlació de forces i en la implantació real són molt lleus. En tot cas aquests petits moviments van en la direcció de reforçar encara la dualitat (zones fortes / zones febles) en seva implantació.

Entre generals i autonòmiques les variacions són força homogènies, i així el lleu increment a les autonòmiques és pauta general a totes les comarques, tot i ser una mica més importants a les zones fortes. En canvi, quan la comparació l'establim amb les municipals el panorama és més força divers - qualitativament i quantitativa -, i assoleix nivells relativament importants al Baix Llobregat i, sobre tot, al Vallès Occidental, comarques en les quals, tal com ja hem indicat, el suport a les candidatures d'IC augmenta notablement a les eleccions municipals.

Tipus de municipi

Els seus millors resultats els presenta en el tram de les ciutats de més de 100.000 electors (excepte Barcelona); tot el contrari que en el conjunt de municipis petits, amb menys de 5.000 electors, on no te pràcticament capacitat de presentar candidatures (només molt excepcionalment) i el seu nivell de vot és doncs gairebé nul. Cal recordar que, tot i un cert augment, el 1995 presenta candidatura a només 170 municipis, la gran majoria d'ells a la circumscripció de Barcelona, però s'ha de tenir en compte igualment que IC participa en moltes candidatures "independents" que es presenten a municipis petits i mitjans.

Aquesta estructura és força estable al llarg del període electoral que analitzem i en tot tipus d'eleccions, i al llarg del període encara es reforça la diferenciació. Entre eleccions autonòmiques i generals les oscil·lacions són molt suaus i sense grans diferències entre els trams. En canvi, són molt importants els increments que presenta a les eleccions municipals en el tram de ciutats grans (sobre tot a Sabadell i Santa Coloma), així com a alguns municipis mitjans del Vallès Occidental (especialment Rubí, Montcada i Reixac, Sta. Perpètua de la Mogoda) i del Baix Llobregat (sobre tot Sant Feliu, Molins de Rei, El Prat).

Quadre - 21

IC: Resultats per trams de municipis (% s/ votants)

Trams de municipis (nombre d'electors)										
	A 92	A95	E89	E94	G 89	G 93	G 96	M 91	M 95	
menys de 500	2,2	2,9	1,9	3,6	2,8	2,4	2,3	0,2	0,4	
500 a 999	2,3	3,0	2,3	3,6	3,3	2,5	2,3	0,2	0,3	
1000 a 4999	3,7	4,5	3,1	5,8	4,1	3,7	3,5	2,1	2,4	
5000 a 9999	4,8	6,9	4,3	8,2	5,4	5,2	5,6	6,2	7,2	
10000 a 49999	7,1	10,3	6,2	12,3	7,7	8,1	8,0	12,8	15,0	
50000 a 99999	5,9	10,9	6,0	11,7	7,0	7,3	8,7	7,0	11,2	
més de 100000	10,4	15,5	8,0	17,0	10,1	10,9	11,7	24,9	28,0	
Barcelona	7,1	9,9	5,7	11,4	8,1	8,2	7,6	6,4	7,6	

Elaboració pròpia

7.3 Base social i perfil actitudinal

L'electorat d'IC és l'únic que no té cap característica que el diferenciï completament de tots els altres. Això no ens ha de fer pensar que és un grup de votants molt heterogeni, similar al conjunt de la ciutadania catalana, sinó que comparteix alguna de les seves característiques diferencials amb ERC i, en menor mesura, amb el PSC. Així, la majoria de centre-esquerra entre els seus votants o la importància que entre ells tenen els sectors no religiosos l'apropen a ERC, mentre la composició en funció del lloc de naixement s'assembla més a la del PSC, tot i ser menys immigrant que la d'aquest partit.

Des de 1989, el principal canvi que s'observa entre l'electorat d'IC és el seu profund rejuveniment, amb la pèrdua de la majoria dels seus vots de més edat i un increment paral·lel del suport entre els més joves. Molt probablement aquest canvi està associat amb l'altra diferència que s'observa en el seu electorat: l'augment del percentatge de nascuts a Catalunya i el descens del de nascuts fora, paral·lelament, tot i que de manera més pronunciada, a l'evolució de l'electorat en el seu conjunt. El perfil dels seus votants és molt similar entre convocatòries estatals i autonòmiques.

IC comparteix també amb ERC el caràcter majoritàriament masculí del seu electorat, doncs prop de 6 de cada 10 dels seus votants són homes. Els joves, tal com ha hem dit, són també una part important, però el grup principal en termes d'edat és sens dubte el de 30 a 50 anys, que constitueix la meitat del seu electorat, mentre és molt reduït el suport que obté entre les persones de més edat. En funció del lloc de naixement, trobem un cert equilibri entre nascuts a dintre i a fora de Catalunya. El seu perfil educatiu es troba també per sobre de la mitjana catalana, amb un pes molt

elevat de les persones amb estudis secundaris o més alts.

Quadre 22. Composició social i actitudinal de l'electorat d'IC

	1989	1992	1993	1995
Homes	60	61	65	56
Dones	40	39	35	44
nascut després 1966	13	17	24	23
nascut 1946-65	52	55	52	58
nascut 1926-45	20	25	22	18
nascut abans 1926	15	3	1	2
primària incompleta	14	8	10	*
primària	41	28	21	*
secundària	24	38	52	*
mitjos i superiors	19	25	17	*
catòlic practicant	6	8	*	7
catòlic no practicant	47	63	*	35
altres	20	14	*	12
no religiós	24	13	*	46
Immigrant	54	46	41	36
Primera generació	15	15	20	20
Mixt	12	10	12	18
2 pares catalans	19	29	26	26
Sols espanyol	12	18	12	6
Més espanyol	7	4	5	12
Tant català com espanyol	43	42	47	48
Més català	28	20	24	23
Sols català	5	14	7	9
Esquerra	23	17	29	23
3-4	51	68	54	58
5-6	12	9	15	15
7-8	2	-	-	1
Dreta	-	-	-	-
Ns-Nc	12	6	2	4

Pel que fa als valors i a les actituds polítiques, religiosament, predominen els catòlics no practicants (més de la meitat), però hi ha un elevat nombre de creients, mentre que el percentatge de catòlics practicants és molt escàs. Les seves identitats nacionals són molt similars a les del conjunt de l'electorat, amb un clar predomini de les identifications indistintes, seguides de les preferentment catalanes, mentre prop d'un 20% s'identifica preferentment espanyol. Finalment, pel que fa a la identificació ideològica, més de la meitat dels seus votants s'ubiquen al centre-esquerra, amb un grup significatiu d'esquerrans i una aportació menor de votants centristes.

7.4 Representació institucional

La representació d'IC és lògicament reduïda atès el seu nivell de vot a les diferents eleccions. Les característiques de la seva implantació, a més a més, fan que IC sigui la força política que, en conjunt, menys rendibilitzi el seu pes electoral en representació institucional.

a) Eleccions Generals

Congrés de Diputats. Amb 3 escons a les eleccions de 1989 i 1993, es queda només amb 2 l'any 96, sempre a la circumscripció de Barcelona. La representació d'IC al Congrés de Diputats s'han mantingut menys estable, doncs, que el seu nivell de vot. Curiosament, tot i una lleu millora a Barcelona, a les eleccions del 96 obté 1 diputat menys, en el marc, tot val a dir, d'elegir-se 1 escó menys a la circumscripció i del reforçament de la posició predominant del PSC a la circumscripció.

Senat. No te representació. IC no ha aconseguit mai senadors d'elecció. Tampoc no n'ha tingut a través de la designació pel Parlament dels correntment anomenats senadors autonòmics.

Quadre -23

IC: Representació institucional

ELECCIONS GENERALS	1989	1993	1996
Diputats	3	3	2
Senadors	-	-	-
ELECCIONS AUTONÒMIQUES		1992	1995
Diputats		7	11
ELECCIONS LOCALS		1991	1995
Regidors		276	353
Alcaldes		14	12

b) Eleccions autonòmiques

Parlament de Catalunya. Tot que entre les dues eleccions autonòmiques, IC ha passat de la quarta a la cinquena posició quant al nombre de diputats, cal destacar el lleuger augment en la seva representació al passar de 7 a 11 escons. Aquest creixement es localitza a la circumscripció de Barcelona, on passa de 6 a 10 diputats beneficiant-se de la devallada socialista, mentre conserva el seu diputat del districte

electoral de Tarragona. Com ve essent tradicional des del 1984, no obté representació ni a Girona ni a Lleida degut a la seva feble implantació electoral.

Cal assenyalar que, dels 11 diputats obtinguts a les eleccions del 1995, nou pertanyen a IC, un a Els Verds i un al PCC, partits que conformaven la coalició IC-EV. Durant l'any 1997, el diputat del PCC, ha abandonat el grup parlamentari.

c) Eleccions municipals

Ajuntaments. La concentració del seu vot en municipis grans fa que amb el 9,5% dels vots obtingui el 3'5-4% del total de regidors. Obté 276 i 353 regidors a les eleccions del 91 i 95 respectivament, la gran majoria d'ells (80%) a la circumscripció de Barcelona. A Tarragona i Girona recull, gairebé a parts iguals, la resta dels regidors, mentre a Lleida, la presència és irrellevant - menys de deu regidors -, assolint representació en molt pocs municipis.

Aquesta concentració del seu vot també fa que en conjunt obtingui un nombre de regidors inferior al d'altres partits amb menor nombre de vots totals però amb millors resultats a municipis petits (exemple: ERC al 1995).

El nombre d'alcaldis que assoleix és molt baix, i experimenta un lleu descens el 1995, passant de 14 a 12, d'elles 9 a Barcelona.

**VI L'EVOLUCIÓ ELECTORAL A LA CIUTAT DE
BARCELONA**

*Alicia Coduras
Carme Rodríguez*

L'EVOLUCIÓ ELECTORAL A LA CIUTAT DE BARCELONA

INDEX

1. ALGUNS ASPECTES SOCIODEMOGRÀFICS DE BARCELONA CIUTAT

1.1 BARCELONA EN EL SEU CONTEXT

1.2 TIPOLOGIA DE DISTRICTES

2. ANÀLISI DELS RESULTATS ELECTORALS

2.1 ASPECTES GENERALS

2.2 TIPOLOGIA DE DISTRICTES

L'EVOLUCIÓ ELECTORAL A LA CIUTAT DE BARCELONA.

Alicia Coduras

Carme Rodríguez

En el present treball s'estudia les pautes principals del comportament electoral a la ciutat de Barcelona en el període 1989-1996. El seu plantejament segueix el realitzat en estudis anteriors del mateix tipus¹. Els canvis introduïts responen simplement a la utilització d'algunes noves tècniques d'anàlisi multivariant.

L'estudi està dividit en dues parts. A la primera presentem unes dades bàsiques per tal de situar l'evolució demogràfica de Barcelona i fer la caracterització sociodemogràfica dels 10 districtes. Definim així un marc i una estructura de base, així com una agrupació de districtes, per tal de referenciar-hi el comportament electoral. La segona part és la dedicada a l'estudi del comportament electoral a Barcelona. Analitzem primer l'evolució electoral a Barcelona com a conjunt. Posteriorment presentem les pautes d'implantació per districtes de cada partit així com de la participació/abstenció. Finalment, passem a la caracterització electoral dels diferents tipus de districtes que hem definit.

---

¹ Virós, M.Rosa i Ramón M. Canals, "La geografia electoral de la ciutat de Barcelona", a *Atlas electoral de Catalunya 1982-1988 / Estudis Electorals-9*, Publicacions de la Fundació Jaume Bofill, Barcelona 1991. Salvador, M. Eugènia, "El comportament electoral a la ciutat de Barcelona", *Les eleccions de 1977 a Catalunya / Estudis Electorals-2*, Publicacions de la Fundació Jaume Bofill, Barcelona 1979

1. ALGUNS ASPECTES SOCIODEMOGRÀFICS DE BARCELONA CIUTAT

1.1. BARCELONA EN EL SEU CONTEXT

Tal i com es podia veure en els anys vuitanta la ciutat de Barcelona continua sent el nucli aglutinador de bona part de la població de Catalunya. Si bé per províncies les xifres s'han mantingut amb un creixement moderat, amb certes irregularitats intermèdies, a la capital hom pot observar una tendència decreixent en la població, probablement deguda a les condicions favorables (comunicacions, transports, increment de l'oferta immobiliària, etc.) que presenten les zones adjacents de la ciutat i que fan que un cert contingent de residents a Barcelona es traslladin a altres municipis propers.

Actualment la ciutat de Barcelona concentra aproximadament el 25% de la població catalana i la província el 76% d'aquesta. Aquests percentatges mostren diferències notables amb els corresponents de 1975 quan Barcelona es concentrava el 31% i a la província el 78% de la població catalana. La tendència que marca la comparació d'aquestes dades és prou clara.

Els municipis del Barcelonès constitueixen un continuum urbà que fa impossible determinar sobre el terreny on acaba un municipi i on comença l'altre. Igualment, les tendències que s'observen al municipi de Barcelona s'observen també a L'Hospitalet, a Sant Adrià, a Santa Coloma, només Badalona presenta un cert creixement.

A diferència dels anys vuitanta, doncs, s'observa una tendència decreixent tant a Barcelona com a la resta dels municipis immediats. Per raons diverses els residents en aquesta àrea cerquen altres alternatives de residència.

La major part d'aquest flux es dirigeix a municipis de comarques veïnes, especialment els dos Vallès i el Baix Llobregat, però també a altres comarques de la província de Barcelona, així com a les àrees urbanes de Girona i de Tarragona.

Quadre 1.
Províncies catalanes. Evolució de la població.

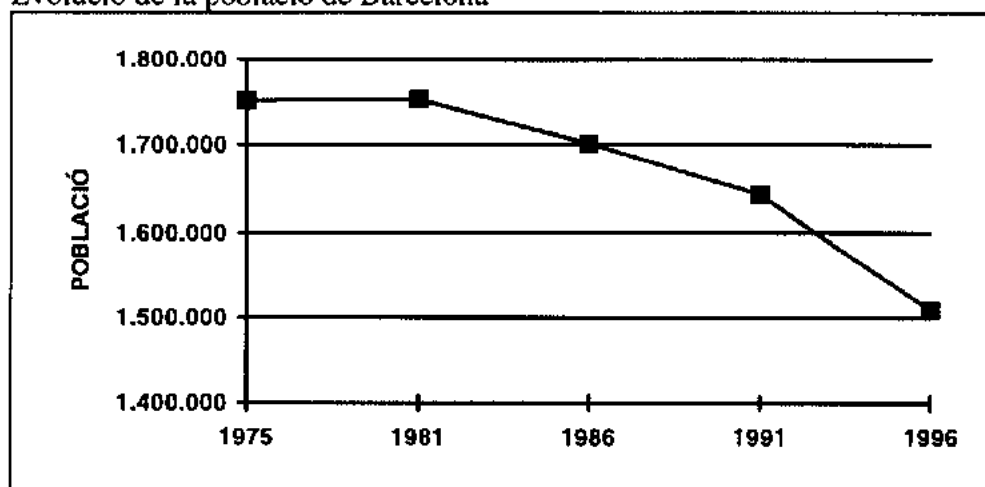
	1975	1981	1986	1991	1996
Barcelona	4.389.897	4.623.204	4.614.364	4.654.407	4.628.277
Girona	441.806	467.000	488.342	509.628	530.631
Lleida	348.359	353.160	352.049	353.455	356.456
Tarragona	480.331	513.050	523.883	542.004	574.676
CATALUNYA	5.660.393	5.956.414	5.978.638	6.059.494	6.090.040

Quadre 2.
Evolució del % de població provincial en relació al total de Catalunya

PROVINCIA	1975	1981	1986	1991	1996
BARCELONA	77,55	77,61	77,18	76,81	75,99
GIRONA	7,80	7,84	8,16	8,41	8,71
LLEIDA	6,15	5,92	5,88	5,83	5,85
TARRAGONA	8,48	8,61	8,76	8,94	9,43
CATALUNYA	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Gràfica - 1

Evolució de la població de Barcelona

Així, una part dels votants a Barcelona a inicis de la democràcia s'han anat traslladant, amb el seu vot, a altres municipis que s'han començat a veure electoralment afectats per aquests canvis en la població. Aquests efectes caldrà mesurar-los millor en el temps doncs les tendències de desplaçament de la població s'han fins i tot intensificat en els darrers anys. Lògicament també Barcelona, tot i un substancial manteniment, presenta alguns canvis electorals en el marc d'aquests moviments.

Alhora també a nivell intern la ciutat de Barcelona ha experimentat canvis des del punt de vista de l'assentament de la població. El final del procés d'immigració primer, i després el procés de remodelació urbana que troba com a punt emblemàtic les Olimpíades, han marcat una nova etapa pel que fa al plantejament urbanístic de la ciutat. Si durant els anys 60 i 70 proliferaven els negocis especulatius de sòl i d'habitatges per satisfer l'urgent demanda dels desplaçats en aquells anys, la darrera dècada s'ha caracteritzat pels grans projectes que anessin solucionant les desfetes que es van provocar en aquella època. En aquest marc s'ha aturat en bona part el procés de suburbialització dels barris perifèrics de la ciutat que suposava la configuració de Barcelona en zones internament molt homogènies. Avui en dia es pot considerar que l'estructura territorial de la ciutat s'ha fet més heterogènia en la seva composició sociodemogràfica respecte a la que es podia observar durant els anys setanta i els primers vuitanta.

Aquesta reestructuració és un element addicional que convida, a finals dels noranta, a tornar a analitzar el comportament electoral a la ciutat de Barcelona, per tal de veure quins efectes pot haver produït.

1.2 TIPOLOGIA DE DISTRICTES

Barcelona es divideix actualment en deu districtes la superfície i la població dels quals presenta desigualtats. L'Eixample, amb prop de 250.000 habitants continua essent el districte més poblat, seguit de Sant Martí, mentre Les Corts i Ciutat-Vella, amb poc més

de 80.000 habitants, són els menys poblats. En conjunt, l'estructura de districtes per raó de la seva població no ha experimentat canvis, tot i que en tots ells es manifesta la tendència a la pèrdua de població

Actualment el districte que manté la densitat més baixa és el de Sarrià-Sant Gervasi seguit de prop per Sants-Montjuïc. Al contrari, l'Eixample i Gràcia són els que presenten les densitats més elevades (més de 300 habitants per Hm²). Malgrat tot, al igual que en els anys 70, els districtes segueixen caracteritzant-se per densitats elevades, tot i havent experimentat un decreixement generalitzat que pot continuar en els propers anys. Pel que fa a l'evolució demogràfica es detecta un decrement més fort el 1986 i el 1991. El quadre 4 mostra aquestes tendències.

Quadre - 4

Districtes de Barcelona. Evolució demogràfica 1986-1996

DISTRICTE	Habs. 86	Densit.	Habs. 91	Densit.	Habs. 96	Densit.
Ciutat Vella	101.672	236,1	101.084	234,7	83.829	194,6
Eixample	295.128	395,2	283.580	379,7	248.777	333,1
Sants-Montjuïc	184.944	88,6	181.925	87,1	167.390	80,2
Les Corts	91.874	153,6	95.255	159,2	81.864	136,8
Sarrià-St.Gervasi	156.773	78,3	155.454	77,6	129.573	64,7
Gràcia	134.252	323,2	131.303	316,1	115.753	278,6
Horta-Guinardó	194.149	162,8	187.296	157,1	169.832	142,4
Nou Barris	196.122	245,1	189.147	236,3	170.849	213,5
St. Andreu	148.263	227,0	146.175	223,8	135.579	207,6
Sant Martí	216.946	220,7	215.913	219,6	205.359	209,0
TOTAL	1.720.123	173,6	1.687.132	170,3	1.508.805	152,3

(La densitat està calculada per Hm²)

Les diferències entre els districtes per raó de l'edat dels seus habitants no són molt grans, i la importància dels diferents grups d'edat no se separa gaire de la mitjana en cap d'ells. De tota manera val dir que els districtes perifèrics, i especialment Sant Andreu i Sant Martí, són els que tenen una major presència de joves, mentre que a Ciutat Vella, a l'Eixample i a Gràcia és on hi ha major presència dels grups de més edat.

Quadre - 5

Districtes de Barcelona. Composició per grups d'edat (Padró 1996)

	0-19	20-39	40-59	60 i més	Total
Ciutat Vella	14,7	28,1	22,3	34,9	100
Eixample	16,3	27,8	24,5	31,4	100
Sants-Montjuïc	18,7	29,6	24,6	27,1	100
Les Corts	20,4	28,8	28,3	22,5	100
Sarrià-St.Gervasi	18,5	29,5	24,8	27,2	100
Gràcia	16,7	28,5	25,2	29,6	100
Horta-Guinardó	18,2	30,6	26,0	25,2	100
Nou Barris	18,5	30,7	24,7	26,1	100
St. Andreu	20,2	30,0	26,2	23,6	100
Sant Martí	19,1	30,2	24,4	26,3	100
	18,2	29,5	25,0	27,3	100

Font: Padró 1996

A diferència de períodes anteriors no s'ha disposat de dades referents a les professions dels residents a Barcelona. El **nivell d'estudis**, però, proporciona una acceptable aproximació al nivell de benestar de manera que es poden identificar les zones amb més recursos i les més deprimides amb certa facilitat. En línies generals la situació coincideix pràcticament amb la que ja es va presentar en anteriors estudis².

La categoria "No sap llegir" aglutina actualment molt poca gent i els percentatges més elevats es donen a Ciutat Vella i Nou Barris; per contra, Sarrià-Sant Gervasi i Les Corts són els districtes més alfabetitzats.

Pel que fa a la formació educativa de la població, els nivells superiors i els inferiors són els que marquen les diferències entre els barris, mentre que en els nivell intermedis les diferències són menys importants.

² M. Rosa Virós i Ramón M. Canals, "La geografia electoral de la ciutat de Barcelona", *op. cit.* Salvador, M.Eugènia; " El comportament electoral a la ciutat de Barcelona", *op. cit.*

Quadre - 6

Districtes de Barcelona. Composició per nivell d'estudis (% horitzontals)

DISTRICTE	No sap llegir	Prim. Incom.	Prim Comp	Batx. Elem	FP1	FP2	Batx. Sup.	Títol Mig	Tít. Sup.
Ciutat Vella	0,8	23,6	35,5	11,7	4,0	3,5	10,0	4,0	5,5
Eixample	0,1	11,0	23,3	13,2	4,5	4,4	18,0	10,0	14,6
Sants-Montjuïc	0,3	18,1	31,2	14,0	5,5	5,4	12,6	5,7	6,0
Les Corts	0,1	9,0	20,8	12,1	4,1	4,2	20,4	10,4	7,9
Sarrià-St.Gervasi	0,1	6,2	14,4	10,5	3,2	3,1	23,2	12,3	5,8
Gràcia	0,1	12,4	24,7	13,6	4,5	4,6	17,3	9,5	2,5
Horta-Guinardó	0,3	18,3	29,2	14,0	5,5	5,2	13,6	6,4	6,5
Nou Barris	0,6	23,2	33,0	14,4	5,8	5,4	9,6	4,0	3,3
St. Andreu	0,3	15,4	31,3	15,3	6,1	6,2	13,1	6,3	5,5
Sant Martí	0,3	17,4	30,8	15,5	5,8	5,7	12,6	5,4	5,8

Font: Padró 1996

Així, Ciutat Vella i Nou Barris destaquen com els districtes amb major presència de persones - prop del 60% - amb només formació primària (completa o fins i tot incompleta), mentre a Sarrià-Sant Gervasi aquest percentatge és només del 20% (3). Sants-Montjuïc, Horta-Guinardó, Sant Andreu i Sant Martí, configuren un segon bloc on la presència de sectors amb menor formació és més reduïda (45-50%) tot i que continua essent important, mentre augmenta una mica la dels sectors amb nivell de formació més elevats: al voltant del 25% tenen batxillerat superior o bé titulació universitària (de grau mig o bé superior). L'Eixample i les Corts, seguits de Gràcia, configuren un tercer bloc on ja els sectors amb nivells superiors de formació (batxillerat, titulació universitària) són els majoritaris (al voltant del 45% en els dos primers i prop del 40% a Gràcia), tot mantenint certa importància els nivells inferiors (30-35%). Finalment Sarrià-Sant Gervasi és el districte que reuneix un major percentatge de persones amb nivells superiors de formació (60%), característica que reflecteix l'alt nivell de renda que tradicionalment ha presentat aquesta zona. En canvi només el 20% s'ubica en els nivells de primària, percentatge que expressa tot just la població infantil del districte, en procés de formació.

³ . S'ha de tenir en compte que les xifres són referides a *habitants* i doncs que s'inclouen els infants que estan en fase de formació primària i els més petits que fins i tot encara no l'han iniciat.

La composició actual dels districtes de Barcelona per raó del **lloc de naixement** dels seus habitants és semblant a la que presentava a finals dels anys 70, però les diferències entre els districtes han quedat una mica més apaivagades que en èpoques precedents atesa l'aturada dels fluxes d'immigració. A tots els districtes predominen els nascuts a Barcelona i, més en general, a Catalunya. Així a Sarrià-Sant Gervasi, l'Eixample, Les Corts i Gràcia, al voltant del 75% dels seus habitants han nascut a Catalunya, mentre a Ciutat Vella i a Nou Barris el percentatge no arriba al 60%.

Quadre - 7

Districtes de Barcelona. Composició per lloc de naixement (% horitzontals)

DISTRICTE	BCN ⁴	BCNP	RC	VMB	And	CaEx	Nord	ICM	Estr.
Ciutat Vella	52,0	3,7	3,5	4,0	9,1	7,3	9,3	0,5	10,2
Eixample	61,3	5,4	5,9	3,2	4,3	6,8	8,0	0,3	4,4
Sants-Montjuïc	59,8	4,6	3,6	3,5	7,9	8,2	8,2	0,3	3,4
Les Corts	59,7	6,1	5,9	3,2	4,6	7,5	7,8	0,3	4,5
Sarrià-St.Gervasi	66,3	5,5	5,6	2,4	2,6	4,9	5,9	0,3	6,0
Gràcia	63,5	4,7	5,5	2,7	4,7	6,7	7,5	0,2	4,0
Horta-Guinardó	56,2	3,1	3,3	2,8	12,2	10,7	8,4	0,3	2,6
Nou Barris	52,0	2,8	2,4	3,0	15,8	12,7	8,5	0,4	2,0
St. Andreu	58,6	4,4	3,1	3,1	9,9	10,5	7,3	0,4	2,4
Sant Martí	58,1	4,2	3,1	3,3	10,0	10,0	7,8	0,4	4,1
Total	58,8	4,4	4,2	3,1	8,4	8,7	7,9	0,4	3,9

Font: Padró 1996

Per contra, el percentatge de persones nascudes a la resta d'Espanya és només del 16% a Sarrià-Sant Gervasi mentre a Nou Barris representen el 40% dels habitants. La resta de districtes se situen entre aquests dos pols. A Gràcia, l'Eixample i Les Corts els nascuts a la resta d'Espanya representen el 23% mentre a Ciutat-Vella, Sant Andreu, Sant Martí, i Horta-Guinardó aquest percentatge se situa entre el 30-34%.

El percentatge més elevat d'estrangers correspon a Ciutat Vella, destacant també un contingent d'aquests de renda elevada a Sarrià-Sant Gervasi.

⁴ BCN: Barcelona municipi; BCNP: Resta província de Barcelona; RC: Resta de Catalunya; VMB: València, Múrcia i Balears; AND: Andalusia; CaEx: Castelles i Extremadura; Nord: Galícia, Astúries, Cantàbria, País Basc, Rioja, Navarra i Aragó; ICM: Illes Canàries, Ceuta i Melilla; EST: estrangers.

Per a completar la visió oferta en els paràgrafs anteriors, s'ha realitzat, en primer lloc, una anàlisi de *Components Principals* utilitzant les variables sociodemogràfiques: densitat de població, lloc de naixement, nivell d'estudis i edat. L'objectiu ha estat fer un extracte de la informació continguda en aquest conjunt de variables aconseguint una reducció de la informació en quatre components principals que descriuen els trets més característics de l'estructura sociodemogràfica dels districtes de Barcelona. La informació original reproduïda per les quatre components principals extretes arriba el 93.57%, xifra molt elevada en anàlisis d'aquests tipus.

La primera component principal discrimina origen català i nova immigració- nivell d'estudis; la segona component principal discrimina districtes amb predomini de gent gran respecte a districtes amb predomini de gent més jove; la tercera ve definida per la immigració antiga (de València, Múrcia i Balears) i la quarta component fa referència a la densitat de població.

Les dades del Padró de 1996 continuen presentant els mateixos grans trets per a caracteritzar la geografia social de la ciutat que les dels anys setanta i vuitanta, indicant un situació estructural força estable. Els districtes més benestants aglutinen la gent amb més nivell d'estudis, d'origen català o immigrants antics. Els districtes perifèrics i la part vella concentren la immigració nova, en la seva major part andalusa, majoritàriament amb baix nivell d'estudis.

A partir d'aquesta imatge global de la ciutat i emprant les mateixes variables sembla interessant definir una tipologia de districtes.

L'*Anàlisi de conglomerats*⁵ permet distingir quatre grups de districtes (veure quadre 8), amb perfils socials diferenciats.

---

⁵ L'objectiu d'aquesta anàlisi és veure l'agrupació que existeix en aquests moments pel que fa als districtes de Barcelona en funció de la similitud que presenten respecte de les variables socials. A més aquesta anàlisi ens facilita un perfil de cada grup per les variables utilitzades.

1) Ciutat Vella és el districte on la immigració estrangera i la provenint del Nord d'Espanya representen un percentatge més important, així com també hi ha un important contingent d'immigració andalusa, castellana i extremeña, mentre la presència de nascuts a Catalunya és clarament inferior a la mitjana. Tanmateix, és la zona on hi ha el percentatge més elevat de gent gran i més reduït de gent jove, menys titulats superiors i de grau mig i més persones amb només estudis elementals, fins i tot incomplets, així com el percentatge més elevat, tot i reduït, d'analfabetisme.

Quadre - 8

Conglomerats de districtes

Tipus 1	Tipus 2	Tipus 3	Tipus 4
CIUTAT VELLA	SANTS-MONTJUÏC HORTA-GUINARDÓ NOU BARRIS SANT ANDREU SANT MARTÍ	EIXAMPLE LES CORTS GRÀCIA	SARRIÀ-ST. GERV.

2) Horta-Guinardó, Nou Barris, Sants-Montjuïc, Sant Andreu i Sant Martí, representen la zona amb el contingent més important d'immigració andalusa, així com de les Castelles i d'Extremadura. També hi ha forta presència de catalans, però per sota del grup anterior i de Sarrià-Sant Gervasi. Les edats estan també força distribuïdes però destaca el grup de 20 a 39 anys. És la zona on s'ha cursat més formació professional de tota Barcelona i on, juntament amb Ciutat Vella predominen les persones amb només estudis primaris i amb escassa presència de titulats de grau mig o superior.

3) Les Corts, Gràcia i l'Eixample tenen un elevat contingent de nascuts a Barcelona i Catalunya en general, relativament poca immigració andalusa i forta presència d'immigració antiga, essent els del Nord d'Espanya el grup més important. La presència d'estrangers és baixa. La distribució per grups d'edat no presenta característiques especialment diferencials, si bé predomina la cohort de 20-39 anys i els de 60 i més. El nivell d'estudis predominant és el mig, amb notable presència de titulats superiors.

4) Finalment, Sarrià-Sant Gervasi es caracteritza per una població molt predominantment catalana, amb escassa presència d'immigració andalusa i de la resta d'Espanya. Destaca el contingent elevat d'estrangers que, a diferència de Ciutat Vella, aquí corresponen principalment a capes socials benestants. La distribució per edats, com a la resta de districtes, no és un factor gaire diferenciador. En canvi, la gran majoria de persones tenen un nivell d'estudis des de batxillerat superior en endavant, i presenta el percentatge més elevat de la ciutat amb forta presència de titulats superiors.

L'Anàlisi de la variança (Anova), finalment, ens ha indicat quines han estat les variables que més han influït a l'hora de formar els grups. En general, el nivell d'estudis apareix com el factor més important de que es disposa per a classificar les zones de la ciutat.

2. ANÀLISI DELS RESULTATS ELECTORALS

2.1 ASPECTES GENERALS

En el present apartat analitzem l'evolució global de l'abstenció i dels resultats electoral de les principals opcions a la ciutat de Barcelona als diferents tipus d'eleccions des de 1989 a 1996.

1) Pel que fa a les *eleccions europees* de 1989 i 1994 els principals trets a destacar són: Elevada abstenció el 1989 (46,5%) - amb un important augment en relació a 1987⁶ - que es manté al mateix nivell el 1994 (45,7%). Per tant, es manté una situació força estable pel que fa a l'escàs interès que desperten aquestes eleccions a Barcelona, com succeeix en general amb aquest tipus d'eleccions. De tota manera l'abstenció a Barcelona és lleument inferior a la global de Catalunya. .

---

⁶ Com a referència es pot recordar que les eleccions europees del 1987 van presentar una abstenció de l'ordre del 31,3% substancialment inferior a la de les posteriors.

CiU és l'opció guanyadora a les dues eleccions, per escàs marge sobre el PSC el 1989, i més clarament després d'una davallada socialista, el 1994. En tot cas s'ha de remarcar el fort increment del PP el 94, que el situa just per davant del PSC i queda com a segona força política de la ciutat. Igualment s'ha de senyalar el notable avenç d'IC, que assoleix en aquesta elecció el millor resultat relatiu des de la seva fundació.

2) A les *eleccions generals*, s'observen canvis importants a diferents nivells.

Pel que fa a l'abstenció, les generals de 1989 (31,57%) se situen en el nivell de 1986. L'increment de competitivitat i l'expectativa política de canvi de les eleccions de 1993 i 1996, fan augmentar notablement la participació quedant reduïda l'abstenció al voltant del 23% a les dues consultes, al nivell de la mitjana catalana.

El període 89-96 marca un episodi especial en el marc de la rivalitat entre PSC i CiU. El PSC havia estat tradicionalment el partit més votat a Barcelona a les eleccions generals, però a les eleccions de 1986 ja es va produir un gran equilibri en el marc d'una davallada socialista i un avenç de CiU. Com a continuació, a les eleccions de 1989 es produeix el *sorpasso* i CiU (34,1% dels vots) obté la seva primera victòria a la capital en unes eleccions generals per davant del PSC (28,3%) que continua la seva davallada. La major mobilització i bipolarització estatal a les eleccions de 1993 dóna com a resultat un avenç del PSC (també del PP) mentre CiU experimenta un lleu retrocés en la correlació de forces, tot i guanyar alguns vots, amb poca capacitat com a opció mobilitzadora en aquestes eleccions. En aquest marc CiU (32,4%) torna a ser l'opció més votada, tot i que la correlació de forces presenta un major equilibri per l'avenç del PSC (28,9%).

A les eleccions de 1996, en un context molt semblant al del 93, potser encara més bipolaritzat, CiU experimenta un retrocés mentre el PSC aconsegueix un important avenç. D'aquesta manera el PSC (34,3% dels vots) torna a ser l'opció vencedora per davant de CiU (29,6%).

Les generals del 93 són les primeres en marcar el fort avenç del PP, que s'anirà traslladant també a la resta d'eleccions. Barcelona és un dels punts forts d'aquest partit, que hi obté resultats molt superiors a la seva mitjana catalana.

Quadre - 9

Barcelona: Resultats electorals 1989-96 (% sobre electors)

	A 92	A 95	E 89	E 94	M 91	M 95	G 89	G 93	G 96
Abstenció	44,5	34,1	46,5	45,7	44,2	33,8	31,6	22,8	23,1
PP	4,7	11,5	6,8	12,7	5,5	11,0	10,0	16,7	17,4
CiU	26,3	26,1	15,6	17,1	19,0	20,2	23,3	25,0	22,7
ERC	4,2	6,1	1,9	2,9	1,4	3,4	1,9	3,6	3,2
PSC	13,0	14,1	15,2	12,5	23,9	25,4	19,3	22,3	26,3
IC	3,9	6,5	3,0	6,1	3,6	5,0	5,5	6,3	5,9

Quadre - 10

Barcelona: Resultats electorals 1989-96 (% s/votants)

	A 92	A 95	E 89	E 94	M 91	M 95	G 89	G 93	G 96
PP	8,6	17,5	12,7	23,4	9,8	16,6	14,7	21,7	22,6
CiU	47,4	39,6	29,1	31,5	34,0	30,5	34,1	32,4	29,6
ERC	7,5	9,3	3,5	5,3	2,5	5,1	2,8	4,7	4,1
PSC	23,4	21,5	28,5	23,0	42,8	38,3	28,3	28,9	34,3
IC	7,0	9,9	5,5	11,2	6,4	7,6	8,1	8,1	7,7

3) Les *eleccions autonòmiques* presenten també un perfil propi a Barcelona, com a la resta de Catalunya.

En el marc d'una conjuntura general de desmobilització, les eleccions de 1992 presenten un nivell d'abstenció molt elevat (44,5%) i marquen el *record* d'abstencionisme en aquest tipus d'elecció. A les eleccions de 1995 el canvi de marc contextual que es manifesta des de 1993, propicia a Barcelona - com a la resta de Catalunya - una reducció important de l'abstencionisme, 34,1%. Aquest és el percentatge més baix hagut en unes autonòmiques, tot i que només molt lleument per sota del de 1984. Amb aquestes dades, Barcelona continua situada al voltant de la mitjana catalana, tot i uns percentatges sempre lleument inferiors a aquesta.

Continuant la tradició encetada el 1980 CiU és la força més votada a Barcelona a les eleccions autonòmiques d'aquest període: 1992 i 1995. El seu nivell de vot és molt elevat, 47,4% i 39,6%, respectivament, i dobla el nivell de la segona força, el PSC (23,4 i 21,5% del vots, respectivament), que a la capital presenta uns percentatges sempre inferiors als globals de Catalunya.

A les eleccions del 1995, les dues primeres forces experimenten un retrocés, no en el seu nombre de vots però sí en la correlació de forces, és a dir, que mostren menys capacitat que les altres opcions per a fomentar una major mobilització. El més capaç és el PP, que augmenta més del doble el seu nombre de vots i el seu percentatge (8,6 i 17,5%), i es situa a només 4 punts del PSC. En aquest marc s'ha de remarcar la important reculada de CiU en la correlació de forces, clarament superior a la que experimenta en el conjunt de Catalunya. S'ha de recordar que també en aquest tipus d'eleccions el PP obté sempre a Barcelona resultats per sobre de la seva mitjana catalana. Finalment, també ERC i IC-EV avancen a les eleccions del 1995, tot i de manera més moderada que el PP.

4) *Les eleccions municipals* a Barcelona tenen també el seu propi perfil, que les assembla a les autonòmiques en l'elevat nivell d'abstenció, mentre són l'únic tipus d'elecció on sempre ha guanyat el PSC. Les eleccions d'aquest període, 1991 i 1995, segueixen plenament aquestes pautes, que també són les globals de Catalunya.

En el marc de la conjuntura d'inicis dels 90, on s'ha anat erosionant la imatge dels socialistes i no hi ha una alternativa, les eleccions municipals de 1991 presenten també a Barcelona un elevat nivell d'abstenció (44,2%). En canvi, el nou context polític en el que se celebren les eleccions de 1995, les primeres després de l'èxit de les Olimpíades, comporta un notable descens de l'abstencionisme (33,8%), que se situa prop del nivell de 1983 i 1987. A més a més, la major competitivitat de l'elecció a Barcelona amb la pugna Maragall-Roca fa que el retrocés de l'abstenció sigui notablement superior a Barcelona que en el conjunt de Catalunya.

El PSC és l'opció més votada a ambdues eleccions i recull elevats percentatges (42,8 i 38,3% dels vots, respectivament), amb un avantatge clar sobre la segona força, CiU. A les eleccions del 95, ambdues forces experimenten un retrocés en la correlació de forces, que no en el nombre de vots. Això no obstant, les eleccions d'aquest tipus continuen essent les que presenten un major nivell de concentració del vot en les dues grans opcions.

En conjunt, doncs, les eleccions del període 1989-96 presenten una panorama en el qual el notable increment del PP i el descens de CiU són els aspectes principals. Per la seva banda el PSC, tal com succeeix també a nivell de Catalunya, presenta tendències contradictòries, amb avenços a les generals i retrocés a totes les altres eleccions. IC i ERC presenten ambdues un evolució de consolidació dins una tendència de lleu avenç.

2.2. TIPOLOGIA DE DISTRICTES

Una de les principals qüestions que ens plantejàvem en començar aquest article era la d'esbrinar si l'orientació política dels districtes barcelonins havia variat o no de manera significativa en relació al període anterior, la dècada dels 80⁷, i quines tendències d'evolució s'havien observat fins el 1996.

Per intentar respondre aquestes qüestions s'ha realitzat una anàlisi "cluster" a partir de les variables sociodemogràfiques anteriorment esmentades juntament amb les dades de l'abstenció i dels percentatges de vot obtinguts per les principals forces polítiques.

El factor que ha mostrat més capacitat de discriminació és el nivell de formació, que com ja hem dit és un indicador d'estatus social en general, i que està força correlacionat encara amb el lloc de naixement o procedència dels electors. És probable però que en el futur, a partir d'una major integració de les noves generacions disminueixi el nivell d'associació entre ambdues variables.

A més també tenen un pes important en la definició de la tipologia de districtes les variables polítiques (abstenció i vot a CiU, PSC, IU, ERC i PP), confirmant que a Barcelona estructura social i estructura política-electoral estan força relacionades.

En el marc de la tipologia de districtes abans definida els trets més característics de l'evolució electoral a l'interior de Barcelona són els següents:

- En el marc de la nova conjuntura a nivell estatal, a partir del 93 hi ha un augment generalitzat de la **participació**. En el marc d'una evolució molt homogènia a tots els districtes, s'han de remarcar algunes evolucions diferencials.

A les generals, l'estabilitat de la mitjana barcelonina d'abstenció entre 1993 i 1996 no ha de privar de veure evolucions diferents en els districtes de la ciutat: clar augment de l'abstenció a Sarrià-Sant Gervasi i lleu a Les Corts, paral·lelament a un lleu retrocés del PP. En canvi als barris perifèrics l'abstenció decreix, tot i que també lleument, paral·lelament a nous i suaus increments del PP.

En conjunt l'estructura de l'abstenció per districtes no ha canviat en relació al període anterior i es manté també estable tot el llarg d'aquest període. El districte més abstencionista és sempre Ciutat Vella, molt per sobre de la resta. Els districtes més participatius són Sarrià-Sant Gervasi, seguit de Les Corts, i després per Gràcia i l'Eixample, amb percentatges sempre 3-4 punts per sota de la mitjana barcelonina. Els altre barris presenten sempre un comportament més aviat abstencionista, especialment Nou Barris.

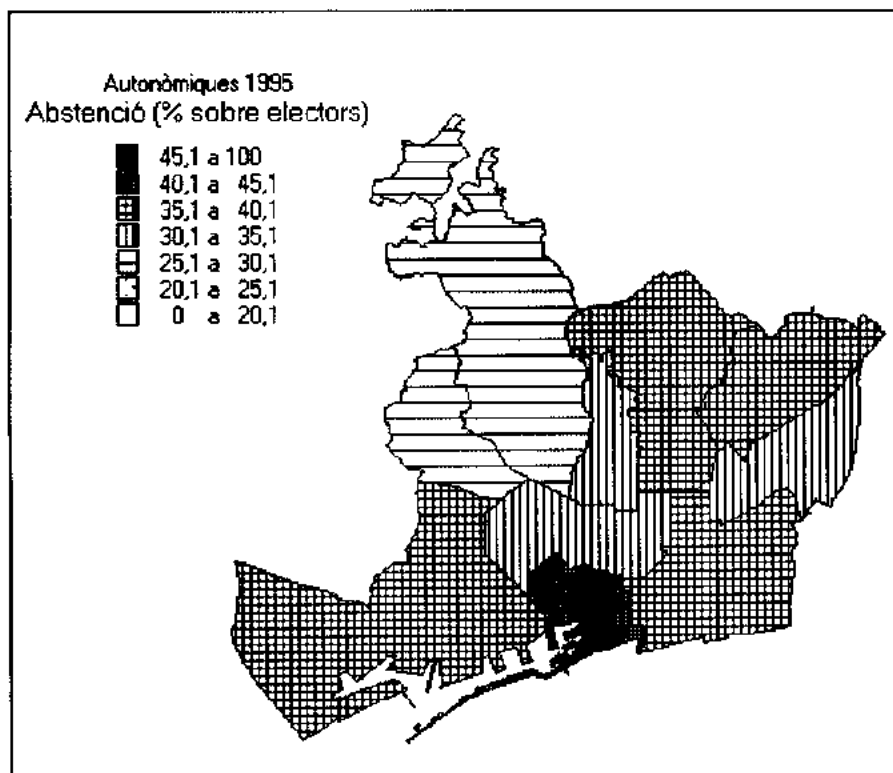
- CiU perd força a Sarrià-Sant Gervasi i a Les Corts, però també a Gràcia i a l'Eixample, és a dir, els seus punts forts. En canvi, tot i la seva tendència general a la baixa en aquest període es manté millor als districtes perifèrics, feu tradicional de l'esquerra i on CiU sempre ha obtingut resultats més fluixos. A les eleccions generals s'ha de remarcar el

---

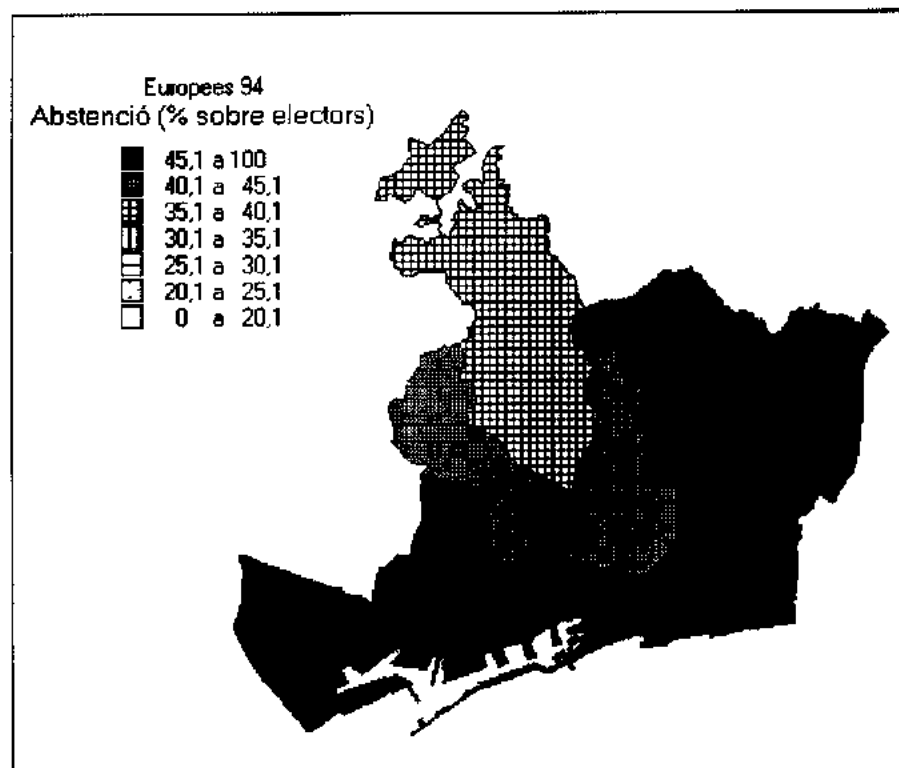
⁷ Veure quadre 27 (annexa)

Abstenció

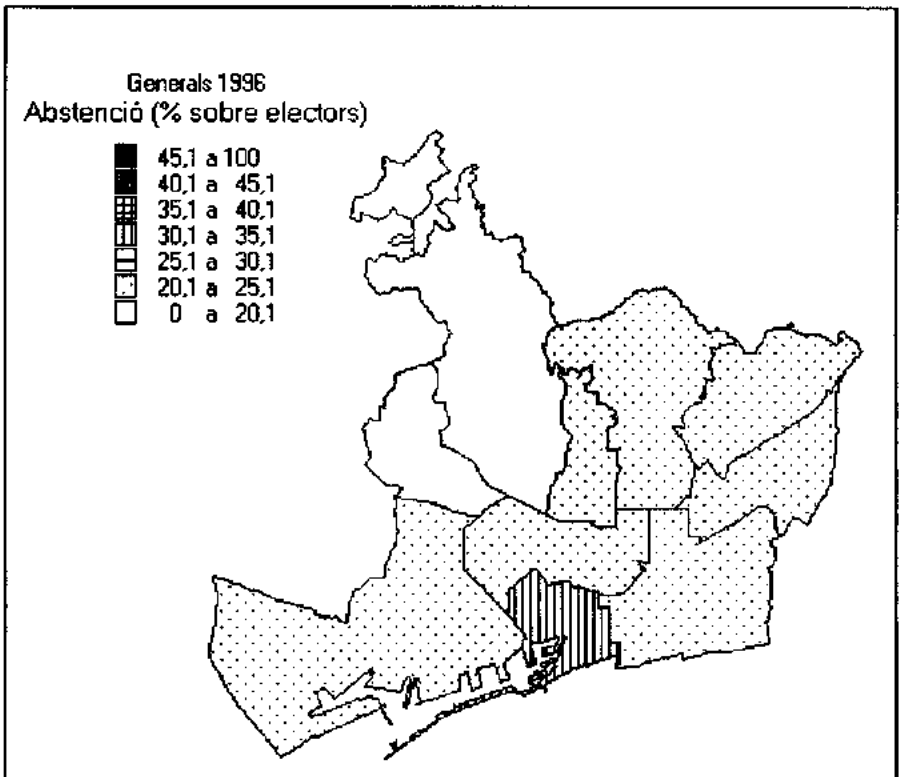

Autonòmiques 1995

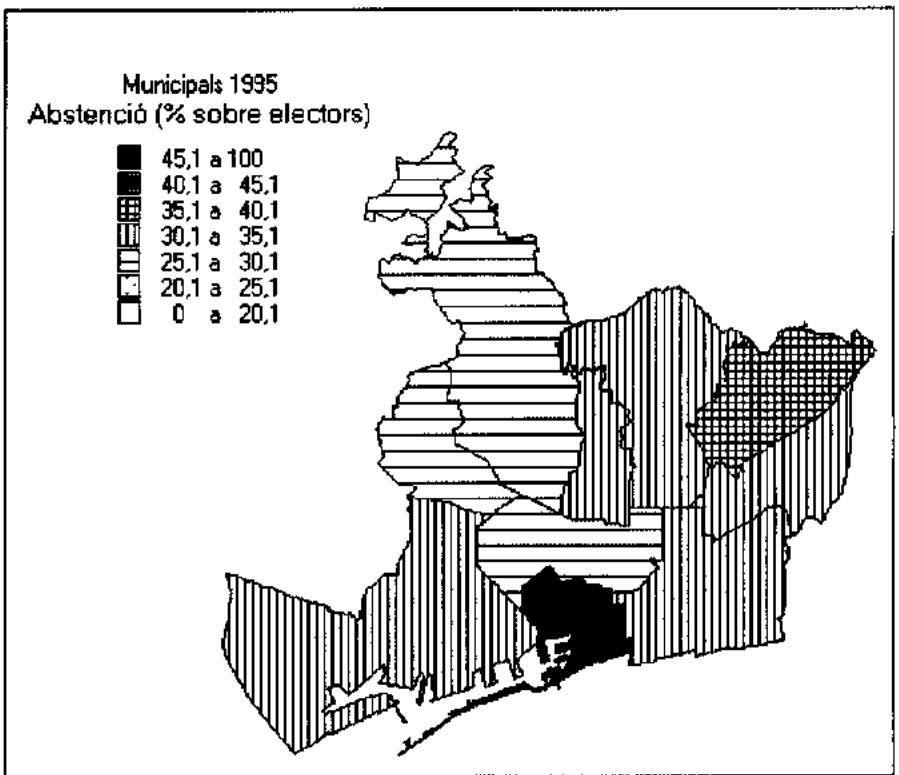

Europees 1994

Abstenció

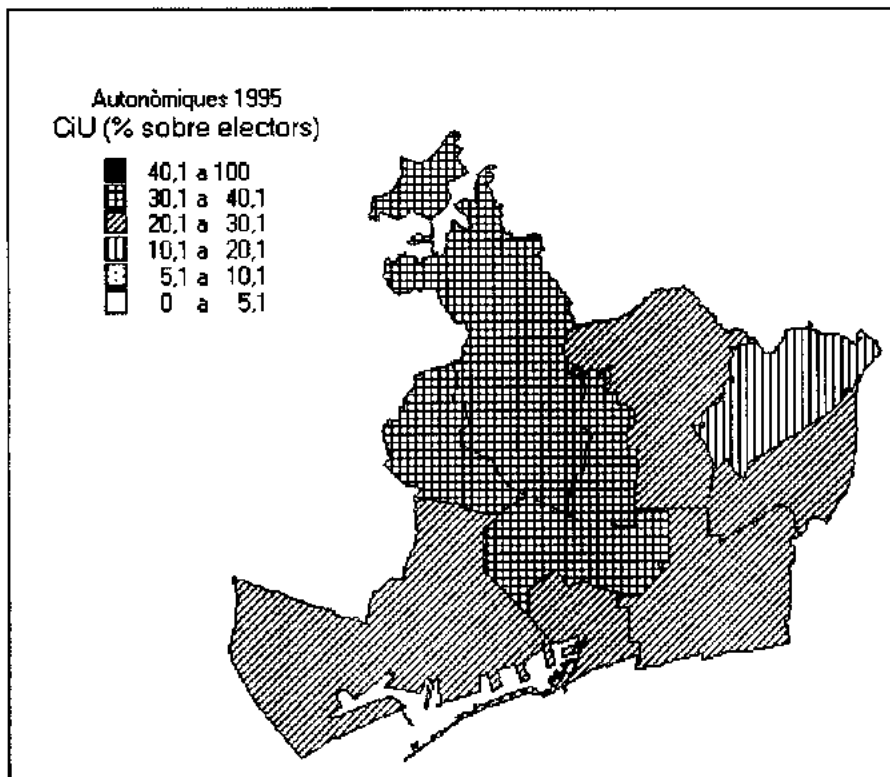

Generals 1996

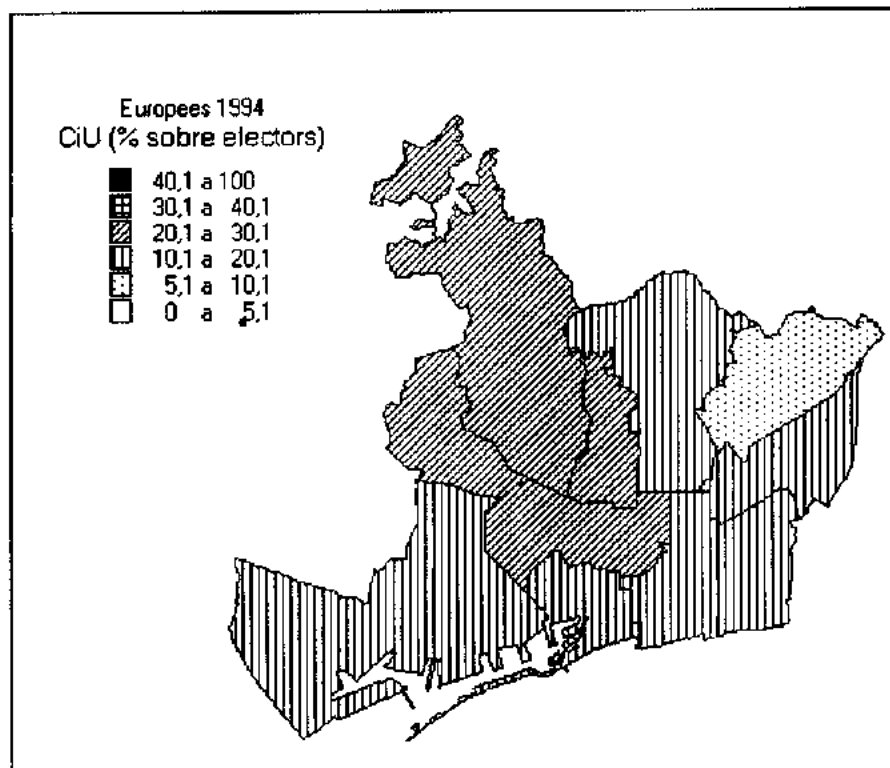

Municipals 1995

CiU

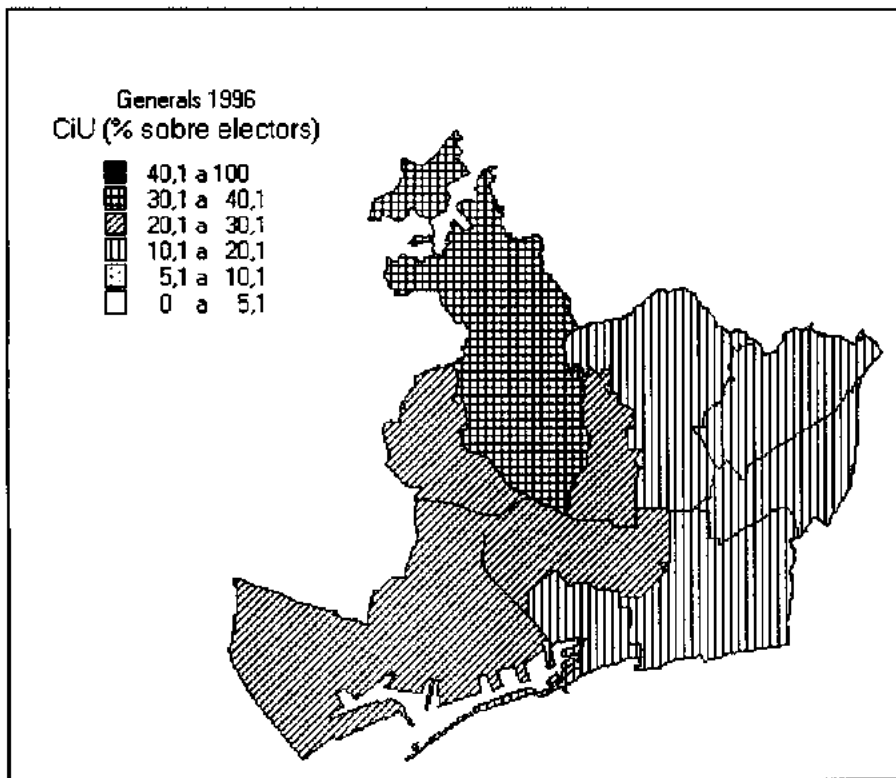

Autonòmiques 1995

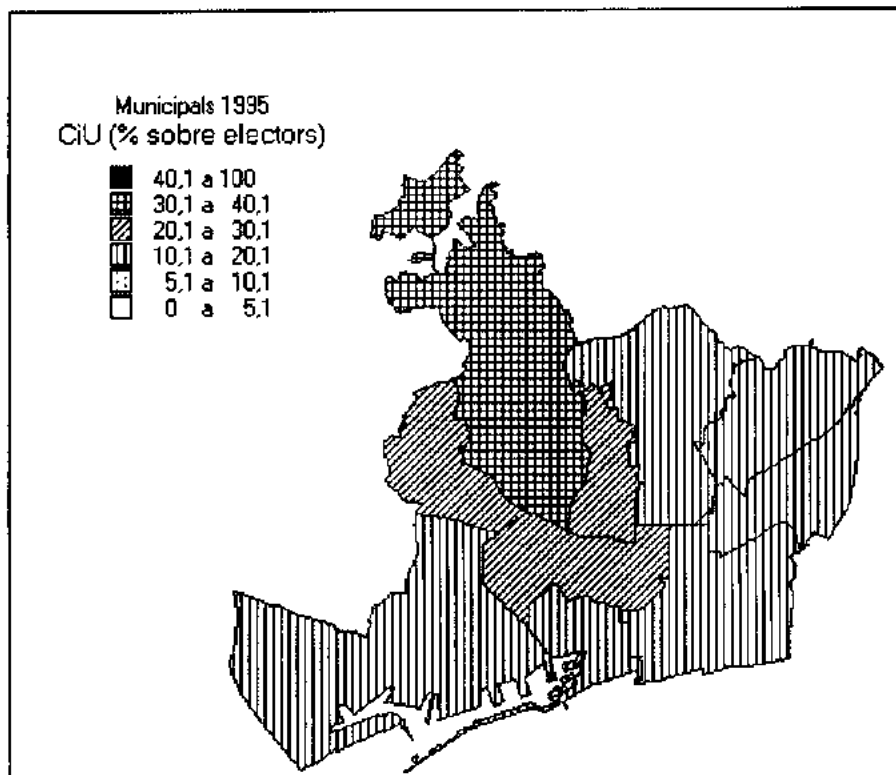

Europees 1994

CiU

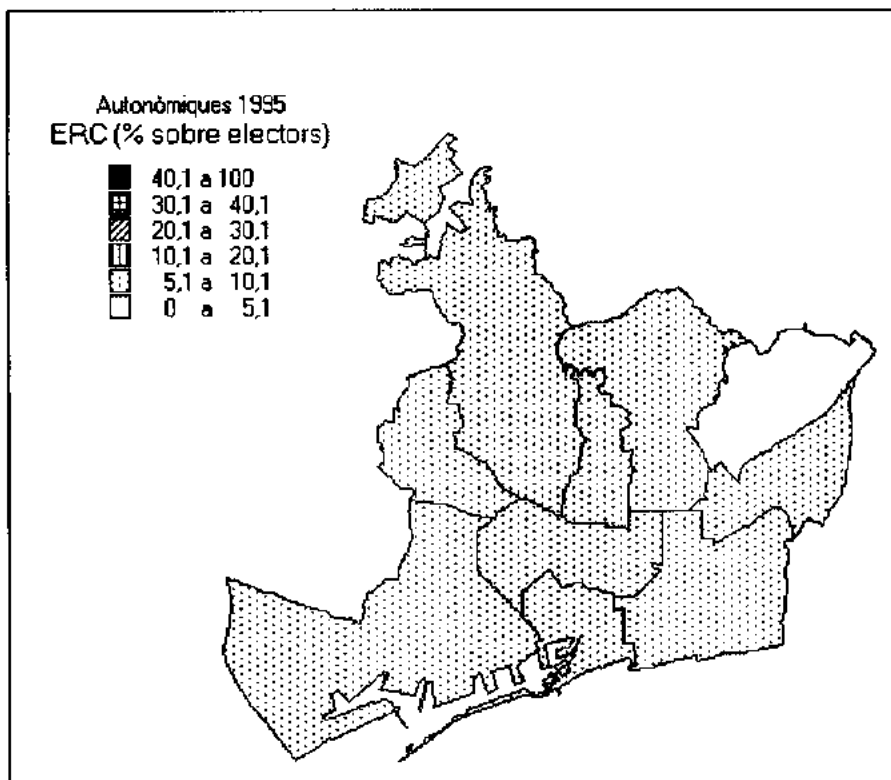

Generals 1996

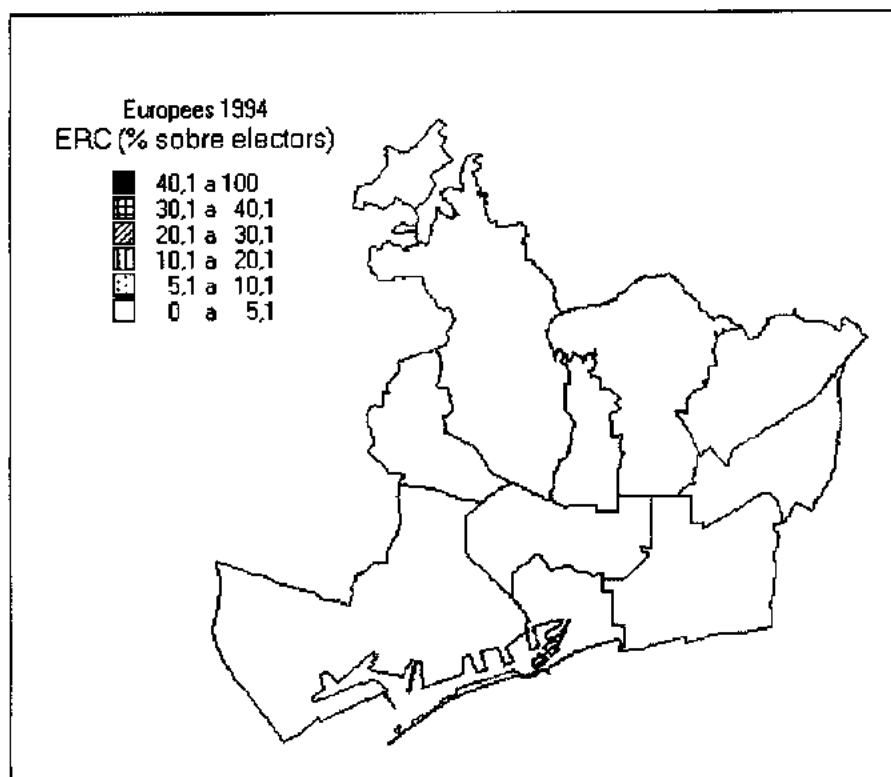

Municipals 1995

ERC

Autonòmiques 1995

Europees 1994

sentit diferent dels seus retrocessos: el retrocés en la correlació de forces del 1993 en relació a 1989 sembla més relacionat amb l'avenç del PP, en canvi del 93 al 96 les seves pèrdues apareixen més relacionades amb els avenços del PSC, tal com succeeix també a nivell més general de Catalunya.

La implantació de CiU als districtes de Barcelona és força irregular amb grans diferències entre les seves zones fortes i febles. Aquestes diferències configuren, però, una estructura força estable. A Sarrià-Sant Gervasi és on obté sempre els millors resultats, i a continuació, però a certa distància, l'Eixample, Gràcia i Les Corts completen el bloc de zones fortes de CiU. En valors relativament propers a la mitjana barcelonina se situa sempre a Sants-Montjuïc, mentre a la resta els seus percentatges són sempre clarament inferiors, especialment a Nou Barris, on sempre presenta els seus pitjors resultats.

- El PSC presenta una evolució particular. Com a tendència més general del període es pot parlar de retrocés generalitzat, més pronunciat als districtes perifèrics, els seus punts forts (Nou Barris, Horta, Sant Martí). A les eleccions de 1996, però, experimenta un increment especialment a barris i zones tradicionals de Barcelona amb predomini de capes mitjanes (Gràcia, Eixample, Sants-Montjuïc), i que sembla relacionat amb el retrocés de CiU tot recollint un vot essencialment anti-PP per part d'un electorat que no considerava a CiU, opció a la que havia votat anteriorment, com l'instrument adequat per a tal finalitat.

La implantació territorial (per districtes) del PSC a Barcelona presenta importants diferències entre aquests, però aquesta diversitat es defineix també com una estructura força estable en el temps.

El districte on els socialistes obtenen sempre els millors resultats és Nou Baris, amb percentatges molt per sobre dels que obté a la resta de districtes. A San Martí, Sant Andreu, Horta-Guinardó i, fins i tot, a Ciutat Vella, obté resultats relativament semblants i sempre clarament per sobre de la mitjana de Barcelona. Sants-Motjuïc configura lla situació intermèdia, amb resultats sempre propers a la mitjana, mentre

l'Eixample, Gràcia i Les Corts són districtes on la implantació socialista és clarament inferior a la mitjana, tot i que els resultats més baixos els presenta sempre a Sarrià-Sant Gervasi.

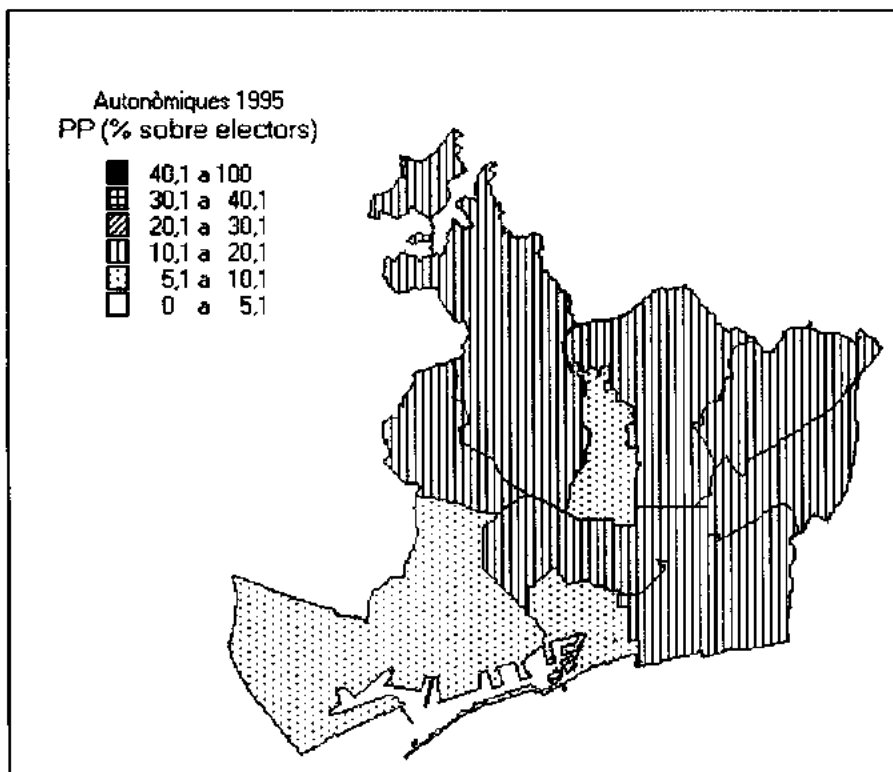
- El **PP** en el darrer període electoral, i seguint la tònica de la resta d'Espanya augmenta arreu de la ciutat i a totes les eleccions. El salt endavant el fa a les generals del 1993, i a partir d'aquestes es dona a tots els altres tipus d'elecció. El seu avenç és força homogeni tot i que més pronunciat a Sarrià-Sant Gervasi i a Les Corts. A les generals del 96 continuarà el seu avenç - tot i que de manera molt lleu - a la majoria dels districtes, amb l'excepció de Les Corts i Sarrià-Sant Gervasi on experimenta un petit retrocés.

Com a la resta d'opcions, la implantació del PP no és homogènia entre els districtes sinó que presenta diferències, especialment entre alguns d'ells, configurant zones fortes i zones febles que mostren un alt nivell d'estabilitat en el temps. En conjunt els millors resultats els obté sempre a Sarrià-Sant Gervasi i després a Les Corts, obtenint també resultats superiors a la mitjana a l'Eixample. A la resta de districtes els seus resultats són molt semblants, però uns 10-14 punts per sota dels obtinguts a Sarrià-Sant Gervasi.

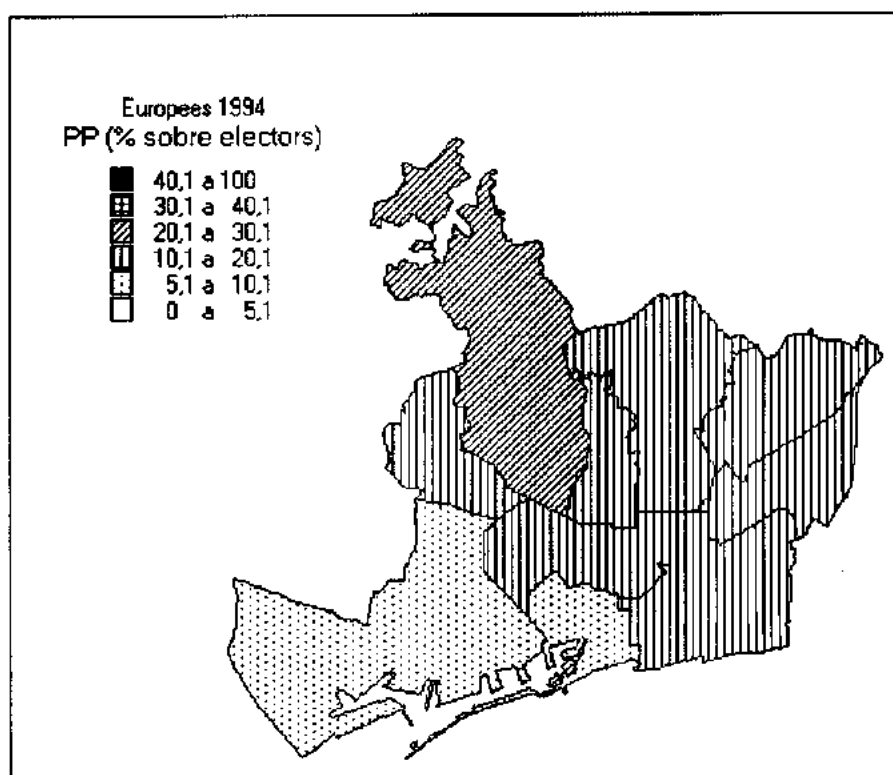
- **ERC i IC** presenten moviments bastant suaus, dins un moderat avenç com a tònica general del període. De tota manera mentre els moviments d'ERC són bastant homogenis entre els districtes, els avenços d'IC es centren sobre tot en els districtes perifèrics, així com també a Sants-Montjuïc i a Ciutat Vella.

L'estructura d'implantació per districtes d'ambdues forces és bastant diferent, presentant major diversitat la d'IC i més homogeneïtat la d'ERC. La zona de millor implantació d'IC, on obté sempre els seus millors resultats, és la formada pels barris perifèrics, però especialment a Nou Barris, mentre els pitjors els presenta a Sarrià-Sant Gervasi. En canvi l'ERC obté els millors resultats als districtes amb gran predomini de capes mitjanes autòctones: Gràcia, l'Eixample i Sants-Montjuïc, essent Nou Barris el districte on sempre obté pitjors resultats.

PP

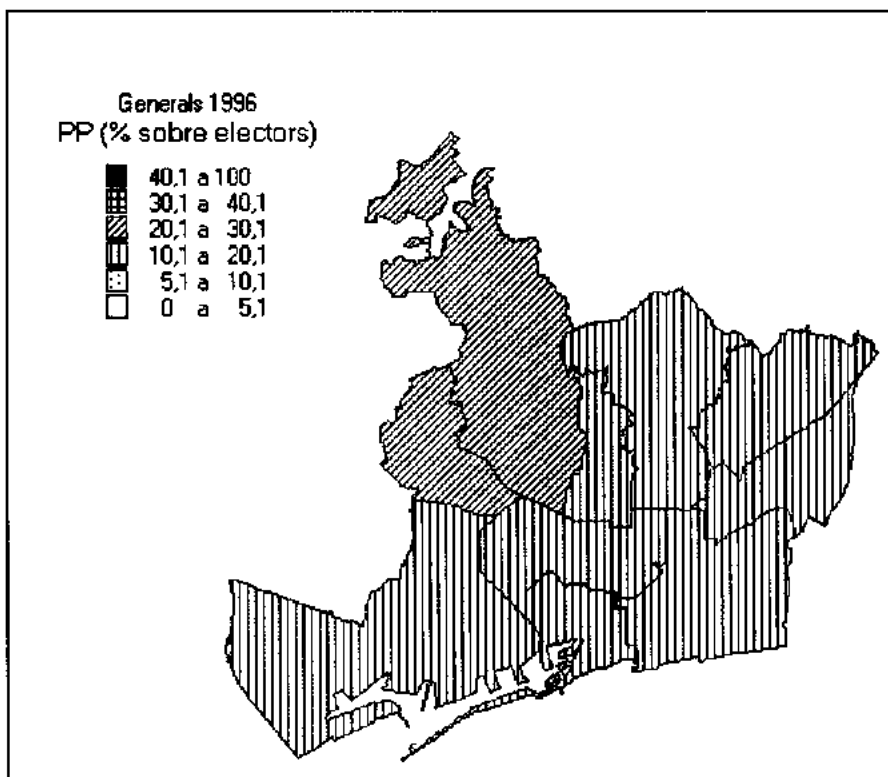
Autonòmiques 1995

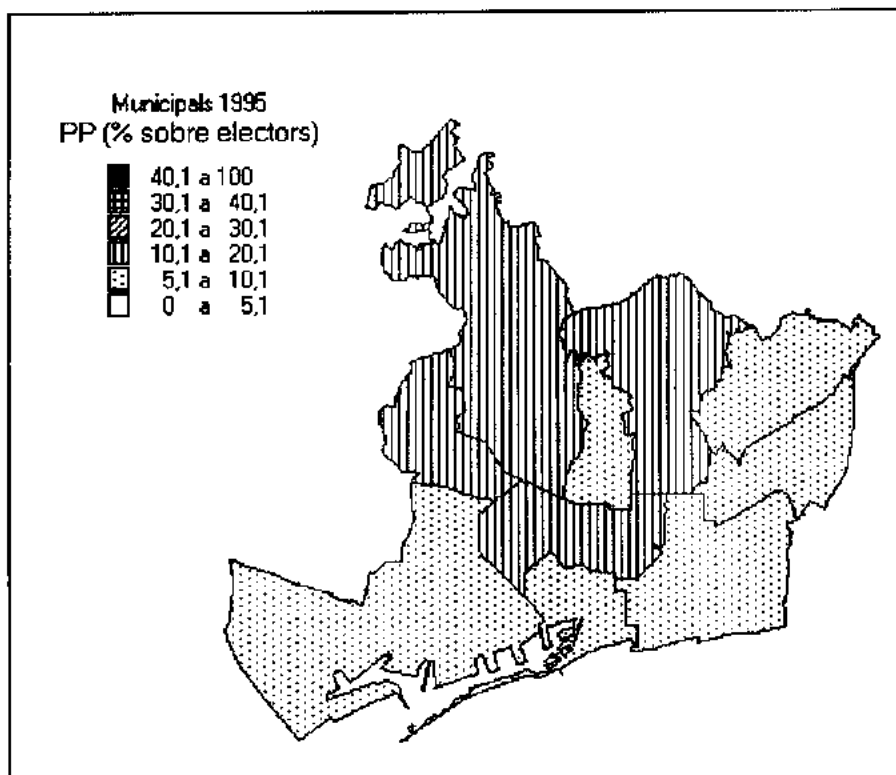
Europees 1994

PP

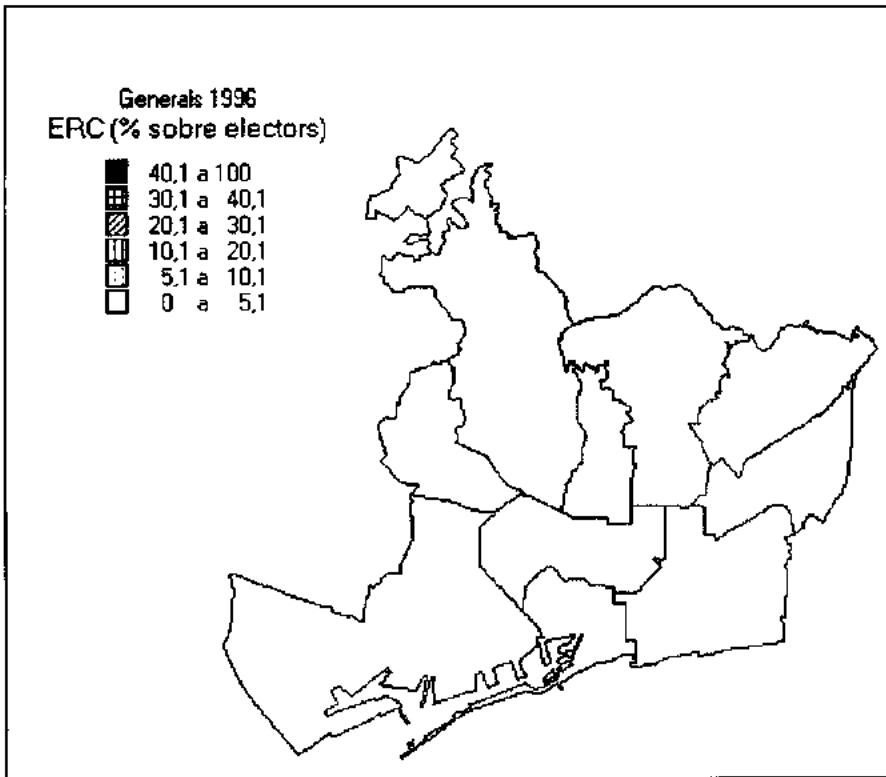

Generals 1996

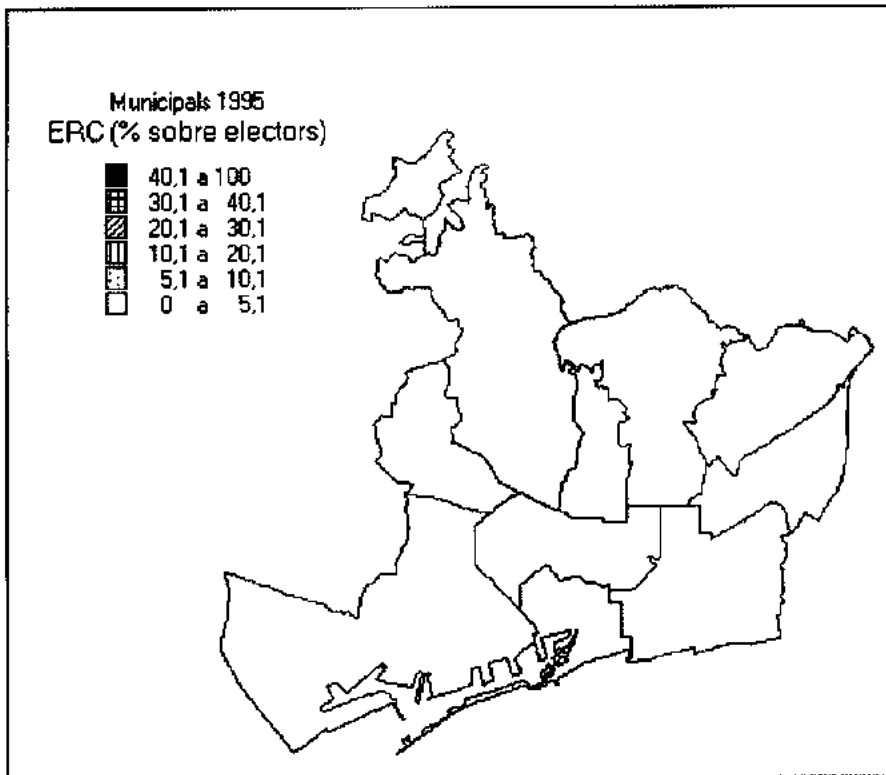

Municipals 1995

ERC

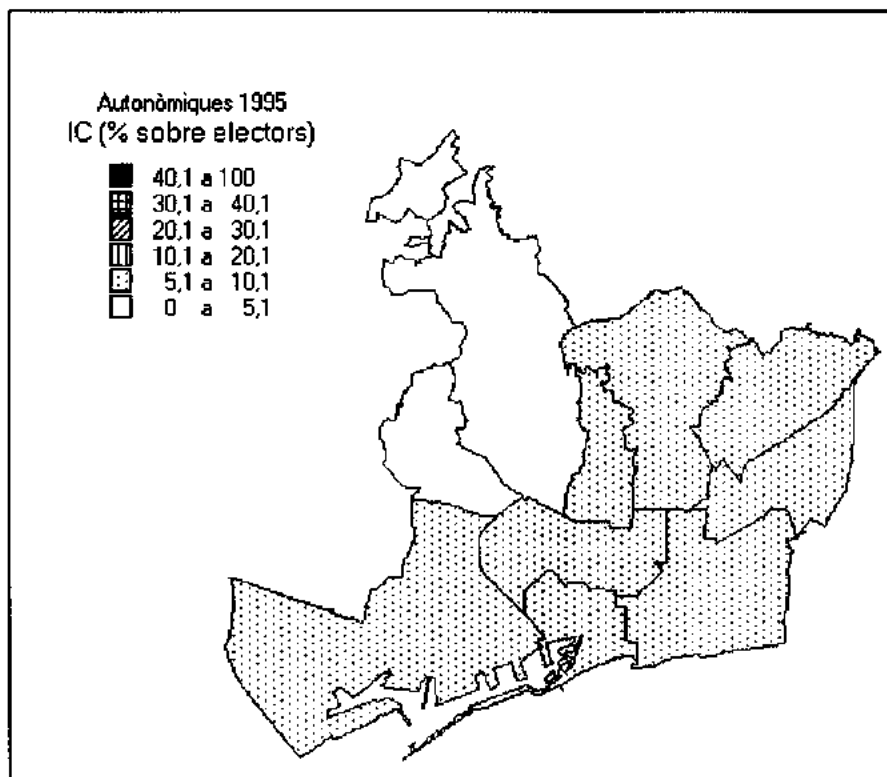

Generals 1996

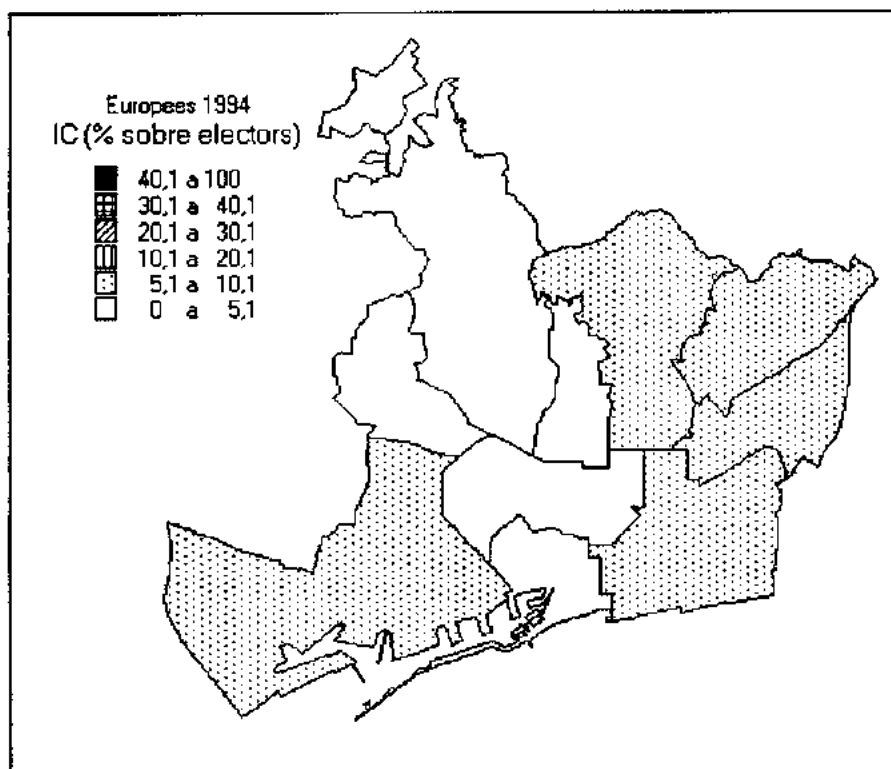

Municipals 1995

IC

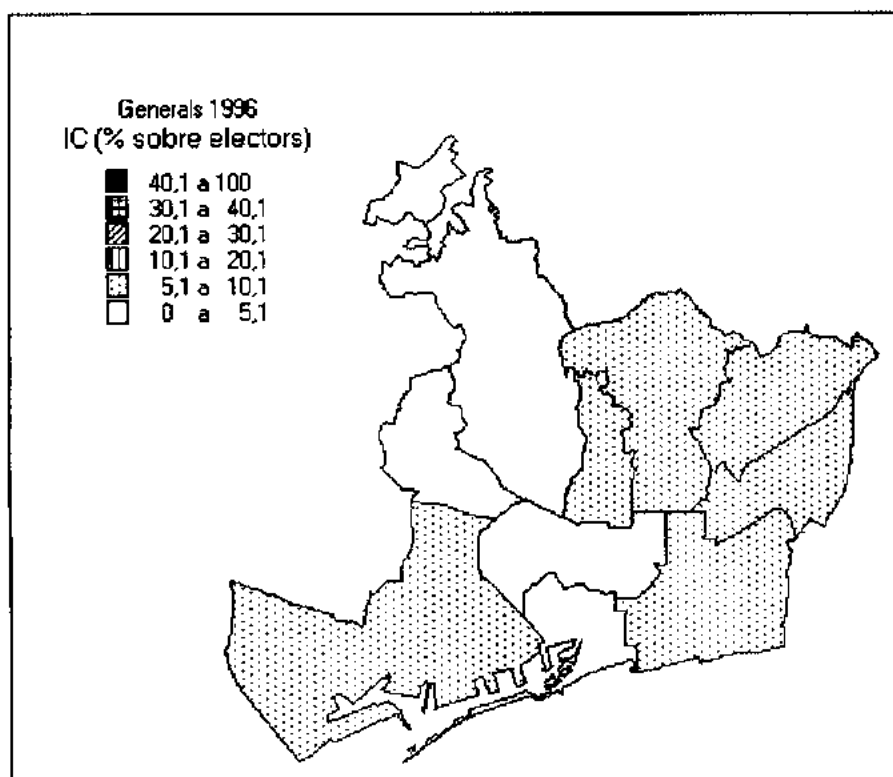

Autonòmiques 1995

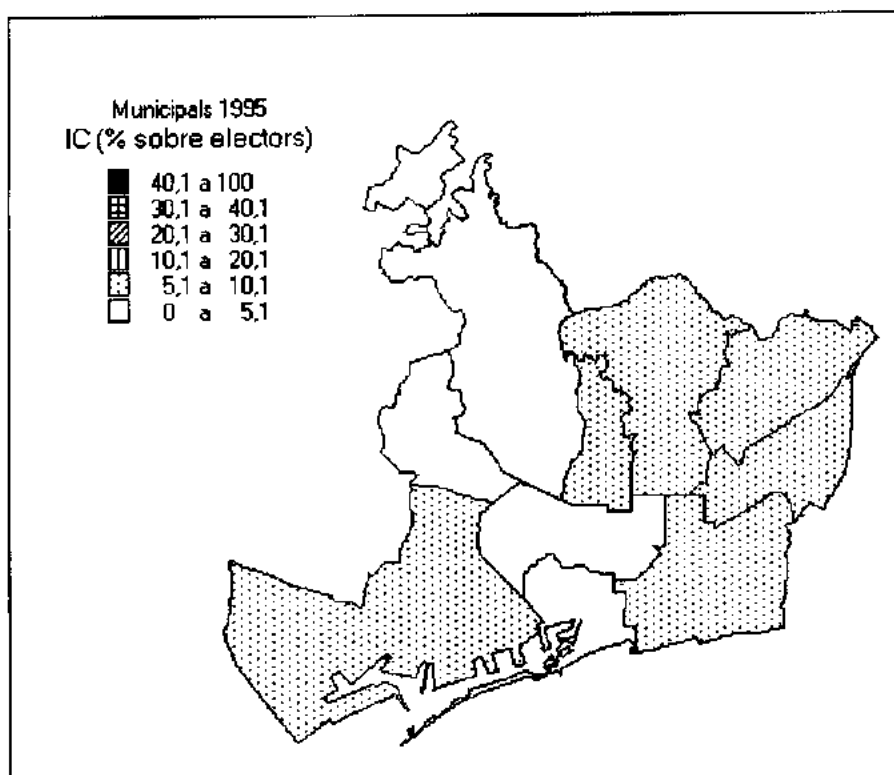

Europees 1994

IC

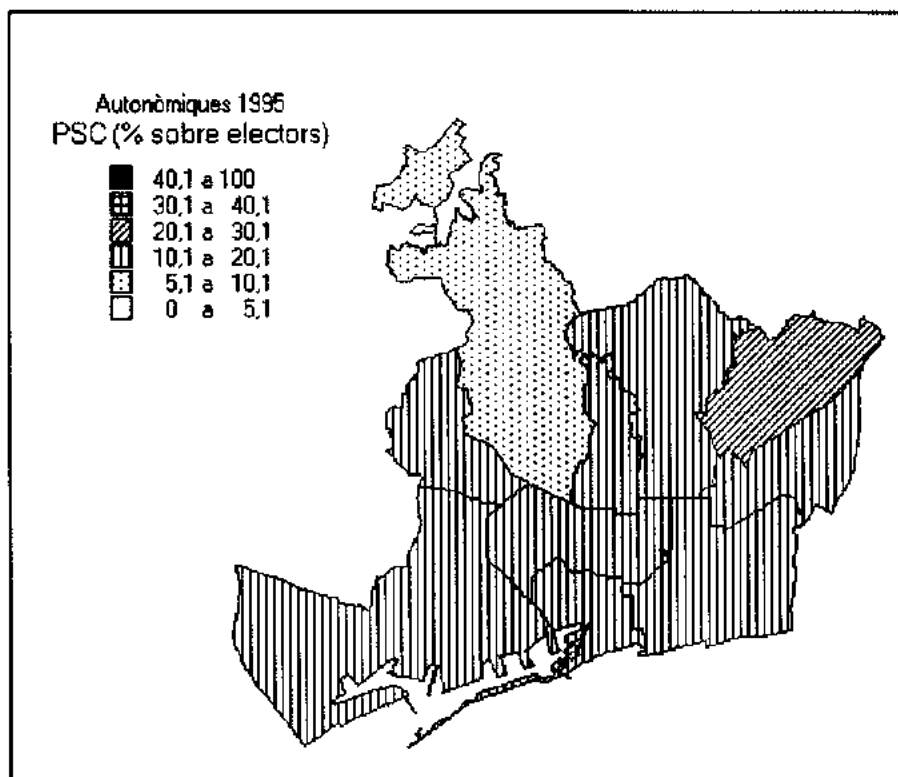

Generals 1996

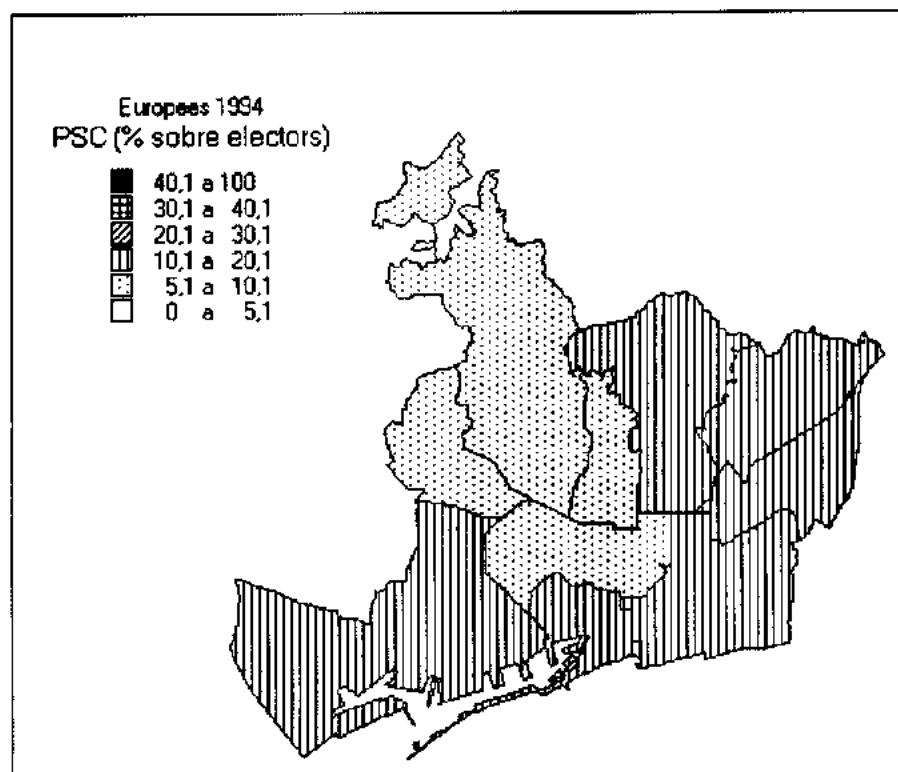

Municipals 1995

PSC

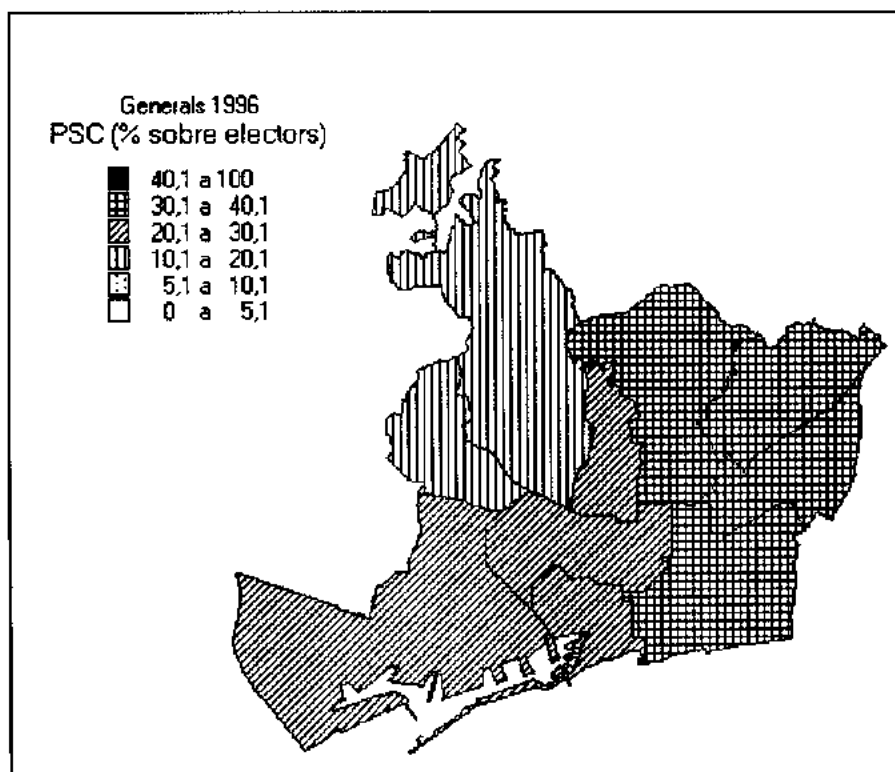

Autonòmiques 1995

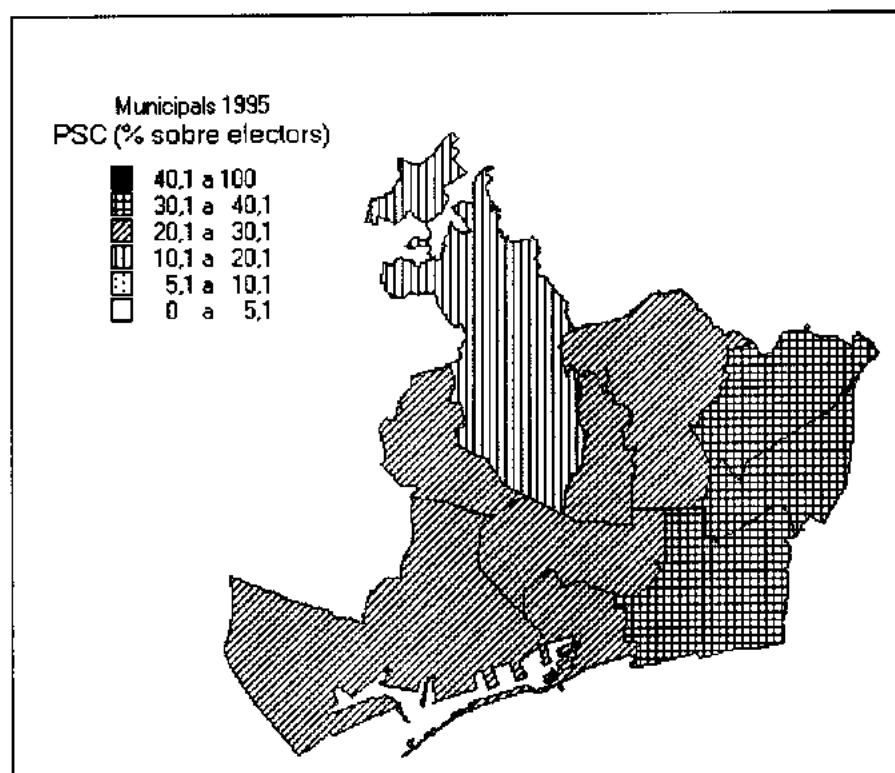

Europees 1994

PSC

Generals 1996

Municipals 1995

Una visió per tipus de districtes completa la perspectiva sobre el comportament electoral a Barcelona, la diversitat de contextos d'implantació, així com de les seves tendències d'evolució dels diferents contextos d'implantació visió evolutiva

- A **Ciutat Vella**, àrea amb fort índex d'atur, amb una taxa d'envelliment elevada i amb una complexa problemàtica social, segueix la tònica de l'etapa 1982-1988. CiU guanya clarament a les Autonòmiques i el PSC s'imposa més ajustadament a les Generals i de forma clara a les Municipals. La correlació de forces equilibrada entre PSC i CiU a les generals del 89 i 93 ve seguida d'un fort avenç del PSC a les del 96, en les que s'imposa clarament. Les europees presenten també una imatge de gran equilibri de forces, que s'inclina a favor del PSC el 1989 i de CiU el 1994. De tota manera, l'abstenció és l'opció realment majoritària i aquest és el districte més abstencionista, amb molta diferència sobre els altres. Probablement l'obtenció d'un entorn més lluminós i amable a través de les intervencions urbanístiques al voltant del 1992 no han solucionat el problema vital del barri. No obstant els seus elevats nivells, l'abstenció segueix les mateixes pautes d'evolució que a nivell general. Més abstenció a les europees i després a les municipals i autonòmiques. A les generals de 1993 i 1996 en accentuar-se l'enfrontament a nivell general entre PP i PSOE, augmenta la mobilització electoral, principalment a favor del PP.

- Als districtes "perifèrics" (**Sants-Montjuïc, Horta-Guinardó, Nou Barris, Sant Martí i Sant Andreu**) la situació és diferent. En general el PSC és el partit més votat, tot i amb matisacions. A les europees si bé guanya a les dues consultes, a les del 1994 la correlació de forces amb CiU s'igualava, i fins i tot aquesta darrera opció aconseguia superar al PSC a Sant Andreu. La victòria socialista és clara a les generals i, encara més a les municipals, especialment a Nou Barris. A les autonòmiques, no obstant, CiU s'imposa a 3 dels 4 districtes; l'excepció és Nou Barris, veritable feu del PSC, i on aquest partit s'ha imposat en totes les eleccions del període per marges importants de diferència.

El contrapès a Nou Barris dins d'aquest grup és Sants-Montjuïc, on la implantació del PSC és més baixa que la mitjana del bloc i la de CiU és superior, existint doncs una

correlació de forces més equilibrada. D'aquesta manera, en aquest darrer districte, es produeix igualment la clara victòria socialista a les municipals i de CiU a les autonòmiques, però en canvi a les europees de 1994 l'opció més votada va ser CiU, el mateix que a les generals de 1989 i 1993, tot i que en aquestes per un molt escàs marge, en un marc de gran equilibri de forces que es trenca a favor del PSC a les generals del 96 seguint una tendència general. Des de la perspectiva de la correlació de forces entre les opcions els resultats electorals en aquest districte són molt semblants amb els de Ciutat Vella, però el nivell de participació/abstenció marca unes diferències importants entre ambdós.

En el marc de complexos processos de desmobilització, remobilització i canvis d'orientació del vot, s'observa l'important avenç del PP a les generals del 93 que després s'estén als altres tipus d'elecció. A les municipals el més perjudicat és el PSC, mentre a les autonòmiques sembla recaure de forma més equilibrada entre CiU i el PSC.

Els districtes d'aquesta zona se situen conjuntament com a la segona zona abstencionista de la ciutat, especialment a les autonòmiques quan s'atansa als nivells de Ciutat Vella. De tota manera el seu percentatge conjunt d'abstenció és pràcticament igual a la mitjana barcelonina, a la que supera per escàs marge a totes les eleccions, tot seguint les mateixes tendències d'evolució.

- Pel que fa als districtes de l'**Eixample, Gràcia i Les Corts** - centre ciutat - CiU , amb resultats per sobre de la seva mitjana a Barcelona, guanya de forma força clara a totes les eleccions del període, seguida a força distància pel PSC els resultats del qual, per contra, són inferiors a la seva mitjana barcelonina.

La diferència entre els districtes d'aquesta zona la marca fonamentalment la implantació del PP, que obté molt bons resultats a Les Corts i on poc a poc s'ha anat convertint en la segona força per davant del PSC: així ha estat a les europees del 94, a les tres eleccions generals - en les quals ha anat augmentant la diferència en relació al PSC - i també a les autonòmiques de 1995. Des de la perspectiva de la implantació del PP, l'Eixample ocupa la posició intermèdia mentre a Gràcia és on aquesta opció troba més problemes, amb resultats lleument per sota de la mitjana de Barcelona, excepte a les eleccions europees.

Els districtes d'aquest bloc són participatius, amb percentatges d'abstenció sempre per sota de la mitjana de Barcelona. Entre els districtes, Les Corts presenta sempre un nivell d'abstenció lleument inferior al dels altres dos.

- A **Sarrià-Sant Gervasi**, el districte més benestant, és on tan CiU com el PP obtenen els millors resultats, clarament per sobre de la respectiva mitjana de Barcelona. En canvi, el PSC, IC i ERC hi obtenen els pitjors. En aquest marc, el PP és el segon partit del districte, amb important avantatge sobre el PSC, que en aquest període només ha aconseguit superar el PP a les municipals del 91. Per altra banda, Sarrià-Sant Gervasi és el districte sempre més participatiu, superant lleument a Les Corts.

En el marc d'una evolució molt homogènia a tot Barcelona, les tendències d'evolució que es manifesten en aquest districte són les mateixes que a nivell general. Per la seva magnitud quantitativa destaca, però, el retrocés de CiU en la correlació de forces paral·lelament a l'avenç del PP en cada tipus d'elecció, i que s'expressa primer a les generals del 93, i continua a les europees del 94, les municipals del 95 i a les autonòmiques també del 95. Per la seva banda, també el PSC, a partir del seu baix nivell d'implantació a la zona, presenta una modesta tendència a l'avenç en la correlació de forces a les municipals i a les autonòmiques que contrasta amb el retrocés que en aquestes eleccions experimenta a nivell general. Es un indicati més de la tendència a una major homogeneització en el comportament a que ens hem referit anteriorment.

Com a síntesi final podem dir que es mantenen les grans pautes del mapa electoral del Barcelona i les característiques del comportament electoral que en deriven. Els partits de centre-dreta i de centre (PP, CiU) obtenen millors resultats a les zones més benestants. En canvi els partits d'esquerra (PSC, IC), obtenen els millors resultats als districtes més populars. També igualment que en el període anterior, el domini de CiU, el seu avantatge en relació a la segona força, són més forts en les zones tradicionals de capes mitjanes i major predomini d'electors autòctons (Gràcia, Eixample).

Evolutivament s'ha de remarcar la important nacionalització del comportament que s'expressa en l'existència d'unes pautes d'evolució pràcticament idèntiques a totes les zones. Però també s'ha de tenir en compte, tal com ja hem indicat anteriorment, que els avenços del PP són relativament més importants als barris populars, configurant una implantació més homogènia del PP a la ciutat, a la vegada que més heterogènia socialment. En el mateix sentit sembla anar, l'evolució del PSC, que avança - o bé es manté millor - als districtes benestants, i fins i tot als de capes mitjanes tradicionals, mentre que el retrocés és més fort - o l'avenç més moderat - als districtes "perifèrics", populars.

Certament, doncs, es mantenen les pautes bàsiques del període anterior, però també és cert que en el marc de l'evolució social general i de l'evolució demogràfica a Barcelona, així com del canvi de conjuntura política a nivell estatal que troba el seu punt d'inflexió el 1993, s'observen unes tendències de canvi tant en l'orientació del vot a nivell general de Barcelona, com en l'expressió electoral dels diferents districtes i zones, així com una certa difuminació dels contextos territorials de vot.

De cara al futur no és previsible que hi hagi canvis sobtats en les orientacions electorals de la ciutat i dels seus districtes. Però essent això cert, també ho és que hi ha zones de solapament en els plantejaments dels partits i, recíprocament, sectors d'electors que poden orientar el seu vot en direcció diferent a l'actual en funció de factors de tipus conjuntural. En el marc actual, així es dibuixen els contorns de l'estabilitat així com els terrenys del canvi.

RESULTATS ALS CONGLOMERATS DE DISTRICTES

(% s/ electors censats)

	ABS A88	ABS E89	ABS G89	ABS M91	ABS A92	ABS G93	ABS E94	ABS A95	ABS M95	ABS G96
CIUTAT VELLA	47.50	52.79	40.57	50.84	52.49	32.35	52.53	44.07	51.88	32.91
EIX/GRA/CORTS	35.83	45.46	28.97	42.05	39.70	20.33	42.58	29.76	29.71	21.43
HORTA ^B	44.10	47.38	32.87	45.68	47.87	23.96	47.95	36.52	34.62	23.40
SARRIA-S.G.	29.70	40.54	24.98	37.84	34.17	17.13	37.16	25.97	26.33	19.28

	PP A88	PP E89	PP G89	PP M91	PP A92	PP G93	PP E94	PP A95	PP M95	PP G96
CIUTAT VELLA	3.40	4.98	6.92	3.95	3.16	12.54	9.85	8.27	6.80	13.48
EIX/GRA/CORTS	5.30	8.17	12.13	6.48	5.74	19.23	14.15	12.98	12.45	19.01
HORTA	3.38	4.96	7.89	4.31	3.73	14.13	11.07	10.09	9.84	15.59
SARRIA-S.G.	8.30	14.31	19.35	10.39	9.19	28.82	20.90	19.21	17.87	27.26

	CIU A88	CIU E89	CIU G89	CIU M91	CIU A92	CIU G93	CIU E94	CIU A95	CIU M95	CIU G96
CIUTAT VELLA	24.50	13.53	18.69	14.42	22.45	20.42	14.07	22.47	12.15	17.28
EIX/GRA/CORTS	36.27	20.26	30.59	25.44	33.18	31.53	22.28	32.00	26.80	29.25
HORTA	21.40	11.57	17.50	13.50	20.51	20.33	13.09	21.64	15.67	18.10
SARRIA-S.G.	46.30	24.28	36.61	33.29	40.86	34.56	26.49	36.33	32.80	33.55

	ERC A88	ERC E89	ERC G89	ERC M91	ERC A92	ERC G93	ERC E94	ERC A95	ERC M95	ERC G96
CIUTAT VELLA	2.20	1.68	1.91	1.36	3.58	3.24	2.26	9.14	2.41	2.75
EIX/GRA/CORTS	2.90	2.33	2.23	1.76	5.23	4.49	3.67	10.44	4.09	3.73
HORTA	2.14	1.64	1.77	1.24	3.67	3.22	2.43	8.79	3.19	2.98
SARRIA-S.G.	2.20	1.87	1.59	1.43	4.37	3.72	3.21	7.77	2.95	2.71

	PSC A88	PSC E89	PSC G89	PSC M91	PSC A92	PSC G93	PSCE 94	PSC A95	PSC M95	PSC G96
CIUTAT VELLA	14.50	15.00	19.46	24.20	12.63	22.91	13.61	13.59	22.28	27.38
EIX/GRA/CORTS	10.57	10.35	13.41	18.46	9.18	16.15	9.34	10.92	21.14	20.57
HORTA	18.96	19.52	24.61	28.75	16.40	27.52	15.11	17.02	29.66	31.40
SARRIA-S.G.	6.30	6.17	7.70	12.12	5.53	9.98	5.86	7.29	15.50	12.93

	IC A88	IC E89	IC G89	IC M91	IC A92	IC G93	IC E94	IC A95	IC M95	IC G96
CIUTAT VELLA	3.50	2.27	4.24	2.80	2.89	5.39	5.01	9.26	3.38	4.98
EIX/GRA/CORTS	4.40	2.44	5.00	3.41	3.69	5.34	4.92	7.84	4.50	4.62
HORTA	5.04	3.59	6.33	3.93	4.31	7.29	7.29	12.11	5.84	7.14
SARRIA-S.G.	3.20	1.48	3.23	2.40	2.69	3.31	3.01	4.89	2.95	2.79

^B Amb el nom d'Horta s'engloben els següents districtes: Horta-Guinardó, Sant Martí, Sant Andreu, Sants-Montjuïc i Nou Barris

**VI EL COMPORTAMENT ELECTORAL DELS CATALANS.
FACTORS I PAUTES**

EL COMPORTAMENT ELECTORAL DELS CATALANS. FACTORS I PAUTES

INDEX

1. INTRODUCCIÓ

2. ELS GRANS FACTORS EXPLICATIUS DEL VOT

2.1 ELS FACTORS SOCIOLÒGICS O ESTRUCTURALS

2.2 ELS FACTORS D'IDENTIFICACIÓ

2.3 ELS FACTORS CONJUNTURALS

2.3.1 Tasca de govern

2.3.2 Lideratge

2.4 CAP A UN MODEL AGREGAT D'EXPLICACIÓ DEL COMPORTAMENT ELECTORAL

3. PER QUÈ NO GUANYEN SEMPRE ELS MATEIXOS?

4. CONCLUSIONS

EL COMPORTAMENT ELECTORAL DELS CATALANS. FACTORS I PAUTES.

*Joan Font
Francesc Pallarés
Joan Serra*

1. INTRODUCCIÓ

Catalunya ha viscut ja més de vint anys d'eleccions democràtiques continuades. Després d'un període de relativa inestabilitat inicial, propi d'un sistema de partits en formació, ha han aparegut uns patrons de distribució del vot que apunten a una considerable estabilització dels mecanismes de decisió electoral. Sense renunciar a realitzar aportacions originals, aquest capítol té sobretot voluntat de síntesi. Després d'aquests 20 anys, a quines conclusions hem arribat entorn als factors que fan que els catalans decideixin a qui votar?. Quin balanç podem fer de 20 anys d'eleccions i d'estudi de les mateixes?. Però un balanç no pot ser sols una síntesi de troballes inconnexes. Per això, aquest capítol pretén aportar també algun element d'ordenació dels factors explicatius del vot, agrupant-los en variables sociològiques, ideològiques i conjunturals. Alhora, tot i que de forma més implícita, pretenem situar aquesta discussió en perspectiva comparada, fent referència a les similituds i diferències que s'observen entre aquests patrons de comportament i els que caracteritzen el vot a Espanya i a Europa. Catalunya presenta algunes singularitats, pròpies d'una jove democràcia, amb un recorregut històric diferent al de la major part del món occidental i, alhora, presenta particularitats pròpies d'una nacionalitat que forma part d'un Estat plurinacional. Però, sobretot, Catalunya comparteix amb Espanya i amb Europa unes característiques molt similars, pel que fa als elements que ens ajuden a entendre la tria electoral dels seus ciutadans.

Fins fa un parell de dècades, el vot dels ciutadans occidentals es caracteritzava principalment per la seva estabilitat. Els canvis electorals eren més el resultat de la desigual capacitat de mobilitzar els propis votants, que de les transferències de vot entre partits. Com a conseqüència, creixements o davallades electorals per sobre de 5 punts

eren notícies poc habituals. El millor pronòstic electoral que es podia fer, sense necessitat de cap enquesta, era que els partits repetirien el resultat de l'elecció anterior. Es tractava de vots que reflectien la pertinença i el sentiment d'adscripció a grups socials i per tant canviaven molt rarament. Les variables sociològiques i actitudinals, que canvien sols de manera lenta, eren bons predictors d'una estabilitat electoral molt arrelada.

Però en les darreres dècades, s'estan produint canvis significatius en aquest terreny. Els sentiments d'identificació col·lectiva s'han debilitat, sigui per majors dosis d'individualisme o per l'existència de múltiples sentiments de pertinença simultanis. Com a resultat, han aparegut fenòmens de desalineament i realiniament electoral (Dalton i altres, 1984) i avui és més probable trobar-se canvis electorals més sobtats. "Terratrèmols electorals", com el succeït a l'Estat espanyol l'any 1982, amb partits que s'enfonsen del primer lloc al no res o d'altres que tripliquen el seu vot són encara excepcionals, però el fet que a cada elecció legislativa francesa recent hi hagi hagut un marcat canvi de majoria és un símptoma d'aquesta major facilitat a l'hora de canviar de vot.

Això no implica que aquells factors estructurals que tradicionalment havien permès predir el vot amb gran certesa, hagin deixat de ser importants avui. Sense ells resulta impossible explicar el comportament electoral i, de fet, quan comparem els electorats de qualsevol dels grans partits europeus seguim observant com la classe social i cada una de les grans divisòries socials pròpies de cada país, segueixen marcant de manera decisiva els perfils d'aquests electorats. Però mentre aquests grans factors estructurals ens resulten essencials per entendre la continuïtat en els diversos arrelaments socials dels partits, necessitem cada cop més d'aquells altres factors que ens ajuden a entendre aquests creixents canvis electorals. Ni l'estructura social, ni les grans preferències ideològiques d'una societat ens permeten entendre el canvi electoral a curt termini, en tant que elles mateixes són variables que canvien a ritme molt lent. Per tal d'entendre aquestes oscil·lacions electorals precisem del que generalment anomenem factors conjunturals (lideratge, situació econòmica, temes de la campanya), que com el seu propi nom indica, es transformen amb molta major facilitat i ens permeten comprendre millor la creixent volatilitat electoral.

Catalunya no serà una excepció en el funcionament d'aquesta interacció entre variables estructurals, ideològiques i de conjuntura. Quins són els trets específics de Catalunya en aquest terreny i quina és la importància concreta de cada una d'aquestes variables a l'hora d'explicar el vot dels catalans serà l'objectiu principal d'aquest capítol.

Els intents d'explicar el comportament electoral dels catalans han seguit les pautes metodològiques i els patrons teòrics habituals en països veïns. Els resultats han confirmat també que Catalunya (i el conjunt de l'Estat espanyol) són més semblants que diferents respecte als seus veïns europeus. Una major volatilitat i un menor arrelament dels lligams entre partits i electors són un dels resultats d'una menor tradició democràtica, però la normalitat és probablement la principal característica dels patrons de comportament d'espanyols i catalans en perspectiva comparada.

El principal tret distintiu de Catalunya pel que fa a les variables potencialment explicatives del vot el trobem en la importància de la qüestió nacional, que troba la seva

expressió en tots els terrenys: l'origen i la llengua en l'àmbit sociològic-estructural, les postures preferides davant la relació entre Catalunya i Espanya en el de la ideologia i la complexa interacció entre dinàmica política espanyola i catalana (Pallarés i Font, 1991) en el de la conjuntura.

L'anàlisi de la importància de variables sociològiques, ideològiques i conjunturals per entendre el comportament electoral dels catalans serà el fil conductor d'aquest capítol. Examinarem primer de forma descriptiva la relació entre cada un d'aquests conjunts de variables i el vot dels catalans. En aquest primer apartat la tasca serà fonamentalment de síntesi del que altres recerques han aportat sobre el tema i sols en ocasions puntuals incorporarem dades originals. Ens aturarem més en les variables menys analitzades en altres treballs, com son les de tipus conjuntural. En segon lloc, analitzarem per mitjà d'una anàlisi de regressió múltiple quins són els factors explicatius del vot per a cada un dels grans partits catalans, posant novament l'èmfasi en distingir l'impacte dels tres tipus de variables esmentats. Finalment, un cop establerts els grans patrons explicatius del comportament electoral dels catalans, reflexionarem sobre el diferent impacte que aquests tenen en eleccions legislatives i autonòmiques, donant lloc a majories canviants segons el tipus d'elecció. Es tractarà de veure com un mateix conjunt de variables pertanyents als tres tipus ja citats, actuen per a donar lloc a comportaments electorals diferenciats segons l'elecció en un sector significatiu dels votants catalans.

L'anàlisi es basa fonamentalment en enquestes del CIS. Quan no diguem el contrari, es tractarà de pautes que considerem que s'han mantingut bàsicament estables al llarg del període analitzat (1988-1996) i quan aportem dades d'una única enquesta estarem treballant amb l'enquesta 2199, de caràcter post-electoral i el treball de camp de la qual tingué lloc el mes de novembre 1995¹.

2. ELS GRANS FACTORS EXPLICATIUS DEL VOT

2.1 ELS FACTORS SOCIOLÒGICS O ESTRUCTURALS

Els factors sociològics són encara determinants per ajudar-nos a dibuixar els perfils dels electorats i per explicar-nos perquè els votants s'identifiquen més amb un partit polític determinat o perquè existeix l'abstencionisme estructural. La importància electoral de les variables sociològiques, basada molt especialment en la teoria de les clivelles desenvolupada per Lipset i Rokkan (1967), és el resultat de processos i conflictes històrics que han anat conformant les línies de divisió i d'enfrontament partidari al país.

---

¹Treballem principalment amb l'enquesta post-electoral, tot i disposar de menys informació altitudinal que d'altres, doncs és l'única on es recullen els comportaments electorals definitius. Hem optat per la de 1995 donat que sempre resulta més interessant optar per les dades més actuals disponibles. Alhora, tal com es reflecteix en el conjunt de la obra, creiem que tot i alguna característica particular de l'elecció de 1995, aquesta va tenir més elements de similitud que de diferència amb les restants convocatòries del període. Fitxa tècnica: Estudi n. 2.199 del CIS, enquesta realitzada CIS entre el 28 de novembre i el 5 de desembre de 1995 a una mostra representativa de 1.600 catalans majors d'edat.

Un cop definits uns interessos col·lectius i una lligams estables entre partits i grups socials, el paper de les variables sociològiques rau tant en la seva capacitat independent d'ajudar-nos a entendre el vot, com en el seu rol com a factors explicatius de la ideologia i els valors. Exerceixen doncs una influència directa i una altra d'indirecta sobre el vot. Després de moltes dècades d'estabilitat en la relació entre variables sociològiques i vot, els canvis en les estructures socials, la incidència dels mitjans de comunicació de masses, i l'aparició de nous partits d'extrema dreta i de nova esquerra, aquestes relacions estan patint modificacions significatives (Harrop i Miller, 1987).

El fet que Catalunya i Espanya hagin experimentat una història electoral molt diferent i molt més curta que la de la major part del món occidental ens podria fer pensar que aquestes relacions fossin o molt diferents o molt més dèbils, donat que es tracta fonamentalment de relacions que són el resultat d'una història de lligams entre grups socials i partits polítics, construïts a base de treball polític a llarg termini. Tot i que el tema ha rebut escassa atenció monogràfica, si sembla existir una doble constatació àmpliament acceptada: les variables sociològiques també són importants a Catalunya i a més en un sentit similar a l'europeu, però tal com passa al conjunt de l'estat, aquesta relació és potser més dèbil que en alguns països del nostre entorn. La relació entre estructura social i vot no és fruit de cap llei històrica irrevocable, sinó conseqüència d'una estratègia de construcció partidària i de mobilització electoral basada en la classe social que ha durat moltes dècades als països veïns i que gairebé no ha tingut oportunitat d'existir en el nostre. La recuperació de la democràcia coincideix, no sols amb un declivi de la política basada en la classe social a tot el món occidental, sinó amb estratègies partidàries que durant gairebé una dècada posaran molt més el seu èmfasi en la construcció del nou estat democràtic que en el debat entre estratègies liberals o redistributives (Torcal i Chibber, 1999).

Aparentment, les relacions entre classe i vot a Catalunya són més dèbils del que resulta habitual a altres llocs, tot i que CiU i el PSC, molt especialment, presenten perfils clarament oposats des d'aquest punt de vista, amb un vot molt més benestant en el cas dels primers i amb clar predomini del component obrer en el segon². En els restants partits les relacions entre classe i vot són avui molt menys clares. El PP rep vots dels sectors més benestants, però també de sectors populars i IC-EV conserva part del tradicional vot obrer del PSUC, però combinat amb significatius components de noves classes mitjanes, similars a les dels votants de la nova esquerra a tota Europa. A ERC, la importància del component rural i jove del seu vot, conviu amb l'heterogeneïtat de classe del seu vot. D'altra banda, la situació ocupacional dels electorats mostra algunes particularitats en els casos dels partits petits. Els estudiants són un sector destacat entre els votants d'ERC, mentre que els aturats són un grup significatiu d'IC-EV.

Per contra, podríem caracteritzar la relació entre estudis i vot a Europa de dues maneres diferents: en alguns països, l'estreta relació entre classe i nivell educatiu, fa aparèixer una relació entre major vot conservador i major nivell d'estudis (Gran Bretanya); en altres, els canvis recents en la composició social del vot d'esquerres, incorporant a sectors de les noves classes mitjanes amb elevats nivells educatius, ha donat lloc a que

---

² Per a tot aquest apartat, ens estem basant en tota l'obra que ha tractat la relació entre variables sociològiques i vot a Catalunya, entre la que destaca la del ESE (1981, 1990, 1991). Altres treballs també molt significatius per aquest tema són Font i Ferrer (1995), Gonzalez (1993) i Molas (1994).

els estudis discriminin sobretot el vot a les diferents esquerres, amb menors nivells d'estudis entre els electorats clàssics de la socialdemocràcia i uns nivells per sobre de la mitjana entre els votants dels partits de la nova esquerra (països escandinaus). La situació catalana s'assembla més a aquesta segona: el PSC té uns votants obrers amb estudis inferiors als del conjunt de la població de Catalunya, mentre que els partits amb major proporció de votants molt educats no són els de la dreta, sinó ERC i IC-EV. En la dreta les diferències són menors, tot i que el PP tingui, en general, un electorat amb nivells d'estudis superiors als de CiU.

La clivella religiosa juga un paper significatiu, molt associat als significats de dreta i esquerra, tal com ho fa a altres països de tradició catòlica: els catòlics practicants voten més a la dreta, els no practicants a les forces moderades (CiU i PSC) i els no creients a l'esquerra (ERC i IC-EV). La importància de les qüestions morals en la definició dels significats de dreta i esquerra a Espanya, així com el rol polaritzador de l'Església Catòlica en alguns àmbits de la subcultura de dretes contribueixen a mantenir aquesta relació.

Altres variables que han contribuït a definir el vot en el nostre entorn, han estat l'edat i el sexe. Com ha passat gairebé a tot arreu, el sexe es gairebé irrellevant com a factor explicatiu del vot a Catalunya, tot i que, tal com passa a altres indrets, l'esquerra no moderada té dificultats per assolir el mateix nivell de suport entre les dones que entre els homes³. Contràriament, l'edat presenta algunes relacions força estables, que semblen combinar efectes generacionals i de cicle vital. Entre els primers, podríem citar tant el suport per sobre de la mitjana a IC-EV entre la generació de 30-40 anys, probablement vinculat a la seva socialització en el període del tardofranquisme, així com l'elevat suport al PSC entre les persones més grans, lligat a la seva imatge de partit de govern i a la seva defensa de les pensions de jubilació. Alhora, l'important nivell d'abstenció i de suport a ERC entre els més joves, semblen tenir més a veure amb fenòmens de cicle vital, donat que aquests col·lectius tendeixen a canviar la seva opció electoral a mesura que es fan grans⁴.

Finalment, tal i com apuntàvem a la introducció, les variables relacionades amb l'origen i la llengua, que es donen també a altres llocs on hi ha conflictes entorn de la identitat cultural i que han viscut importants processos d'immigració, suposen un tret important del cas català. Així, aquestes variables han estat significatives per entendre el vot a CiU i ERC d'una banda i al PSC de l'altra. Les relacions entre aquestes variables i el vot són resultat de l'estratègia seguida pels partits, que en prioritzar aquests temes polítics, defineixen també les seves clienteleles electorals. Per tant, si es manté l'actual estratègia del PP de centrar bona part del seu discurs en aquests temes, resultaria previsible que aquestes variables es convertissin en més definidores del vot a aquest partit, donant lloc

---

³ Aquesta relació no té una explicació senzilla, especialment si pensem que pot tractar-se d'alguns dels partits que més han defensat els drets de la dona. D'altra banda, no es tracta de l'explicació habitual a Itàlia, on s'explica aquesta relació en funció de la major religiositat de la població femenina: és especialment entre els no creients on IC-EV i ERC presenten majors diferències entre el suport que reben d'homes i de dones, segons l'enquesta postelectoral de 1995.

⁴ En el cas de l'abstenció aquesta és una tendència del tot habitual en altres indrets (Font i Virós, 1993). El canvi de vot dels joves d'ERC quan arriben a l'edat adulta no pot confirmar-se plenament, donada la irregular evolució d'aquest partit, però els anàlisis del mateix partit hi coincideixen (entrevista amb l'actual secretari d'organització del partit, Joan Puigcercós, 3/98).

a certa recomposició de clientele electorals.

És necessari remarcar el que ja s'apuntava prèviament, la influència de les variables sociològiques no sols es produeix incidint directament en el vot, sinó també contribuint a conformar unes actituds polítiques determinades. En el cas català aquestes relacions han estat molt desigualment explorades: mentre la incidència de les variables relacionades amb l'origen en les actituds nacionals ha estat àmpliament demostrada (Solé, 1981; Argelaguet, 1996; Font i Ferrer, 1998), no s'ha explorat gairebé en quina mesura la classe social, la religiositat o els estudis ens ajuden a entendre les postures dels catalans en termes de dreta i esquerra. Una anàlisi de regressió realitzada sobre les dades de 1995 apuntava que la religiositat era de llarg el factor més important, tot i que a major edat, classe social i nivell d'estudis les autoubicacions de dreta també creixien⁵.

2.2 ELS FACTORS D'IDENTIFICACIÓ

Tot i els canvis socials en les societats post-industrials l'eix de conflicte ideològic, tradicionalment identificat a partir dels conceptes d'esquerra i dreta, té encara una rellevància significativa per l'electorat a l'hora de discriminar entre les diferents opcions partidistes i per definir les seves percepcions i actituds vers la política. Paral·lelament, els propis partits polítics utilitzen aquesta dimensió per ocupar el seu espai polític i definir les seves estratègies de competència. En la gran majoria de democràcies occidentals aquest eix actua com a principal element estructurador dels sistemes de partits. Pel cas català també és vàlida aquesta afirmació encara que mediatitzada per la incidència d'un altre eix de conflicte, el d'identitat nacional, que creua transversalment el primer, definint un espai polític bidimensional i per tant, més complex.

Alhora, mentre la tradició política i politològica europea girava entorn l'esquema dreta/esquerra, l'anàlisi electoral als EUA, utilitzava com a principal variable altitudinal la identificació de partit. A més de fer esment del debat sobre si aquest és o no un concepte rellevant en el context europeu, cal dir que les dades espanyoles i catalanes disposen únicament d'un indicador que no mesura exactament la identificació de partit, sinó el grau de proximitat a cada un dels partits (Del Castillo, 1990). L'estructura d'aquesta variable permet quelcom impensable des del concepte d'identificació de partit, però que potser respon millor a la realitat catalana: que cada ciutadà pugui declarar-se alhora, amb la mateixa o amb diferent intensitat, proper a més d'un partit. Aquesta variable és menys habitual en les recerques sobre eleccions a Catalunya, però la seva utilització a nivell català i espanyol ha mostrat una clara relació amb el vot, pel que la considerarem també en aquest capítol.

Com succeeix gairebé arreu, les variables ideològiques resulten ser les més directament relacionades amb el vot. Dreta/esquerra i identificació nacionalista ens dibuixen un mapa polític català força ben definit. Per exemple, si utilitzem una divisió ja habitual en

---

⁵ Tots aquests resultats eren previsibles i encaixen amb la teoria i les evidències comparades, potser amb l'excepció de l'efecte dels estudis, que quan pot aïllar-se completament de l'efecte de la classe tendeix a tenir l'efecte contrari (és a dir, major progressisme amb major nivell d'estudis). Malauradament l'escassa qualitat de l'indicador de classe (fonamentat en si el cap de família es propietari, treballador fix o eventual) ha donat lloc probablement a que la variable estudis capturi part de l'efecte real de la classe social.

9 subespais polítics (Pallarés i altres, 1991), constatem que els partits concentren clarament els seus vots en alguns d'ells. Si definim com a presència significativa d'un partit el fet de superar el 5% del vot en aquell subespai (un requisit no molt elevat) ens trobem que segons les dades elaborades per Font i Ferrer (1998), ERC té presència en un únic subespai, definit alhora per criteris ideològics i nacionals (esquerra catalanista). IC-EV assoleix aquest nivell de suport en els 3 subespais definits per la ideologia d'esquerres i el PP en 4, definits tant pel seu contingut conservador com espanyolista. El PSC assoleix aquest suport en 5 d'aquests subespais, definits per ambdues variables, amb major intensitat per dreta/esquerra⁶. Finalment, CiU demostra el seu caràcter *catch-all* superant el 5% arreu, però amb nivells molt desiguals de suport que creixen al centre-dreta i entre els catalanistes. És a dir, ambdues variables són fonamentals, però sembla que el pes de dreta i esquerra resulta superior, doncs intervé en la definició de l'electorat de tots els partits⁷.

Taula 1. Distribució dels electorats en els subespais de competència (% verticals)

	Electors d'esquerres			Electors de centre			Electors de dreta		
	Esp.	Ind.	Cat.	Esp.	Ind.	Cat.	Esp.	Ind.	Cat.
CiU	5	14	15	28	41	67	7	44	67
ERC	1	3	36	-	2	4	-	-	-
IC-EV	9	11	7	2	3	1	-	-	1
PP	1	1	-	9	7	1	53	29	4
PSC	42	37	12	13	7	4	4	3	1
Abst.	30	24	20	24	22	13	26	12	17
NS/NC	12	10	8	24	16	11	9	12	10
(n)	(115)	(218)	(246)	(79)	(228)	(222)	(53)	(66)	(72)

Font: Joan Font i Mariona Ferrer (1998)

Quin paper juga la proximitat de partit?. Les recerques comparades apunten a un grau d'identificació menor que als països del nostre entorn (Del Castillo, 1990), però alhora apunten una tendència al seu increment a l'Europa del sud, paral·lela al seu debilitament en bona part de les democràcies consolidades. Quan preguntem als votants quin és el factor que els ha fet decidir el seu vot en les eleccions, la major part d'ells respon que ha estat el partit, i aquesta tendència s'accentua entre els votants de les formacions més esquerranes. A més, aquelles recerques que han considerat l'impacte d'aquesta variable han arribat a la conclusió que sovint era la que presentava associacions més estretes amb al vot (Justel, 1992).

L'anàlisi de la relació entre proximitat als partits i vot en les eleccions de 1993 i 1995 ens mostra un panorama amb dues grans característiques. En primer lloc, una associació molt estreta entre estar molt proper a un partit i votar-lo, de manera que entre aquests col·lectius són gairebé sempre majoria els qui voten al partit de qui senten la proximitat.

⁶ És a dir, té un suport significatiu entre els catalanistes d'esquerres i, en canvi no el té entre els espanyolistes de dretes. Per contra, en l'espai de centre, més nombrós, la seva presència si que es concentra en els espais no catalanistes.

⁷ El mateix procediment, aplicat al record de vot en legislatives d'aquella mateixa enquesta donava lloc a un resultat idèntic, en termes de presència a més o menys subespais, per als tres partits petits. CiU i PSC, però, inverteixen les seves posicions i CiU té presència en 6 subespais i el PSC en 8, com a reflex del canvi de nivell de suport d'ambdós partits segons el tipus d'elecció.

Però el segon tret distintiu és la molt diversa capacitat de conversió d'aquests simpatitzants en votants, en funció de la rellevància del partit en cada una de les arenes electorals. Per exemple, mentre IC-EV converteix en votants a entre el 48% i el 59% dels seus simpatitzants segons l'elecció, el PSC es mou entre el 73% en autonòmiques i el 87% en generals. A més del factor partit gran o petit, la importància del partit en aquell escenari electoral reforça la seva capacitat de conversió, com apunta aquesta dada del PSC, o el fet que CiU aconsegueixi el vot del 82% dels seus simpatitzants en autonòmiques i sols el 72% en generals.

Però, tal com apuntàvem prèviament, aquestes dades ens amaguen una realitat més complexa on bona part de la ciutadania comparteix proximitat amb més d'una força política. Aquest fenomen es dona entre totes les forces polítiques, però amb especial intensitat entre CiU i ERC, CiU i el PSC i entre el conjunt de les forces de l'esquerra. Per tractar de veure l'impacte final d'aquesta variable, l'hem transformat en tres possibles valors: aquelles persones que es senten més properes a una força política que a les altres, aquelles que tenen dues o més forces per les que senten el mateix grau de proximitat i, finalment, aquelles persones que no es senten properes a ningú. Al voltant del 70% de l'electorat dels partits està format per persones que el tenen al partit votat com a únic partit preferit. Això no vol dir que es sentin molt propers a aquell partit, senzillament implica que per feble que sigui aquesta proximitat, és superior a la que senten per altres forces polítiques⁸. En el cas del PSC aquest percentatge s'eleva al 79%. CiU és l'opció on aquest percentatge és més baix, el 68%, però fins i tot en aquest cas les persones que estan més pròximes a un altre partit no arriben al 5% del seu electorat. És a dir, que aquells graus de no coincidència entre proximitat i vot que observàvem abans, especialment entre els partits petits, es deuen a què bona part dels seus votants es senten també propers a una altra força política i resolen aquesta simpatia dual en base a altres factors (lideratge, vot útil, ...). Per tant, entre les persones que tenen una única preferència (al voltant del 40% de la població) el grau de coincidència entre proximitat i vot és gairebé perfecta.

Taula 2. Proximitat al partit votat, respecte als altres, per electorats (% vertical)

	CiU	ERC	IC-EV	PP	PSC
Partit votat més pròxim	67	73	73	75	78
Igual de pròxim que altres	27	25	24	23	19
Altres partits més pròxims	4	1	3	1	2
No proximitat	1	1	0	1	2

Això no ens ha de portar, però, a concloure que aquesta és la variable decisiva i que no cal explorar res més. En primer lloc, perquè aquesta variable només afecta a part de la població i cal encara explicar com tria el seu vot el 60% restant, aquelles persones amb varies o sense cap identificació. En segon lloc, i aquesta és una de les crítiques habituals a la identificació de partit en el context europeu, perquè correm el risc d'estar treballant amb una variable tautològica, que coincideixi tant amb el vot perquè en realitat vulgui dir poca més que la preferència electoral del ciutadà. És a dir, mentre als EUA sembla

⁸ La pregunta inclou, per cada partit, cinc categories de resposta: molt proper, proper, indistint, distant o molt distant. Per tant, una persona que es sent indistint respecte al partit votat i distant a tots els altres podem considerar que ha votat amb coherència amb aquesta variable.

clar que la identificació de partit és un concepte amb un significat indiscutit i on la gent es sent realment "demòcrata" o "republicana", encara que en algun cas "traeixi" electoralment al seu partit, podria ser que a Europa la gent no es consideri "popular" o "ecologista" i quan li pregunten sobre la seva identificació amb un partit, el que fa és dir que s'identifica amb aquell partit al que vota habitualment.

En tot cas, tant les variables ideològiques com la proximitat als partits s'apunten com a importants potencials predictors del vot. La seva relació amb el vot és molt estreta, indicant que podem tenir dubtes sobre el seu significat, però no gaires sobre la seva relació empírica amb la tria electoral.

2.3. ELS FACTORS CONIUNTURALS

En quant aquests factors tradicionals de caràcter més estructural han perdut part de la seva capacitat explicativa dels comportaments electorals, hom ha dedicat major atenció als factors de conjuntura. Si elements com el lideratge o la campanya electoral havien tingut sempre la seva influència en el vot, l'existència d'una major volatilitat i d'una disminució del vot estable en funció d'identificacions amb partits o grups socials concrets, ha donat lloc a una revalorització de la importància explicativa atribuïda a aquests factors més canviants. Tot i que aquests poden també romandre molt estables en el temps, la seva major capacitat de canvi els hi atorgarà major capacitat d'explicar aquestes creixents fluctuacions electorals en funció de les circumstàncies del moment.

En el cas de les eleccions catalanes, considerarem dos grans factors de conjuntura que apareixerien en qualsevol elecció del món occidental: la valoració de la tasca de govern i l'impacte dels candidats de les diferents forces polítiques. Sens dubte, hi ha altres factors de conjuntura importants, que podríem incloure sota l'etiqueta general "context polític". Des de l'evolució interna de cada una de les forces polítiques, fins a la influència de la política espanyola en la catalana, o les estratègies seguides en les campanyes electorals, seria possible apuntar grans elements de l'entorn que incideixen en la tria i en els resultats electorals. Però el fet que hagin estat abordats en altres capítols d'aquesta obra⁹, així com la dificultat de comprovar-ne empíricament la seva importància amb les dades amb les que comptem, ens porta aquí a centrar-nos en els dos grans factors ja citats.

2.3.1 Tasca de govern

El desalineament electoral al que hem fet referència ha donat lloc a un increment del que s'ha anomenat "vot temàtic". La divisió ideològica en termes de dreta i esquerra, i fins i tot en termes de nacionalisme o centralisme resulten ja insuficients per a resumir el conjunt de les preocupacions polítiques dels ciutadans. Aquests, més autònoms que en el passat a l'hora de definir les seves postures davant temes concrets, tenen un grau d'interès molt desigual en el conjunt dels temes de debat polític i ja no prenen necessàriament partit en funció d'una visió global del món (ideologia), sinó de compartir preocupacions o respostes concretes amb determinada força política en aquell o aquells

---

⁹ L'evolució dels partits i de cada una de les campanyes està descrit respectivament als capítols i i . Per la importància dels temes de campanya pot consultar-se també Colomer i Padró-Solanet (1992) i per la influència de la política espanyola Pallarés i Font (1994 i Font i Ferrer (1998).

temes que més els preocupen.

Els temes que poden donar lloc a aquest "vot temàtic" poden ser molt diversos segons el país i l'elecció. Però si n'hi ha un que apareix en qualsevol convocatòria electoral, aquest és l'avaluació de la tasca de govern realitzada (Budge i Farlie, 1986). Partint de la clàssica idea de Downs (1957) que les eleccions són fonamentalment el moment on els ciutadans comparen les polítiques realitzades pel govern i les que hauria pogut realitzar l'oposició, aquelles forces polítiques que han tingut responsabilitats governamentals seran jutjades i obtindran major o menor suport, en funció dels resultats de les seves polítiques i de com aquestes siguin percebudes per la ciutadania. Directament o indirecta això pot afectar totes les forces polítiques, doncs les pèrdues d'una resulten en guanys per les altres. Però aquesta percepció de la tasca de govern afecta principalment a l'evolució dels partits governants, fins al punt que es diu que els partits d'oposició no guanyen les eleccions, sinó que són els governs qui les perden. En la pràctica, la importància de les preocupacions econòmiques entre les prioritats dels ciutadans, així com la major disponibilitat de dades econòmiques ha portat a identificar valoració de la tasca de govern i evolució de l'economia, donant lloc a una de les línies de recerca més prolífiques de les darreres dècades.¹⁰

En el cas de les eleccions a Catalunya, la importància d'aquest factor ha estat molt escassament explorat. En el cas de les eleccions autonòmiques, diverses recerques apunten la importància de la valoració de la tasca de govern de la Generalitat (Montero i Font, 1991; Font i Ferrer, 1998; Pallarés i Sauret, 1998). Les continuades majories absolutes de CiU són indeslligables de valoracions de la gestió governamental a la Generalitat molt positives i continuades, que sols tenen paral·lel en el conjunt de l'Estat amb la situació de Castella-La Manxa, on també han donat lloc a continuades victòries electorals del partit governant, el PSOE. La valoració general de la situació de Catalunya era positiva en 1988, 1992 i 1995 i la percepció de les diferents polítiques sectorials era globalment favorable (Canals i altres, 1991). El grau d'aprovació al conjunt de la tasca realitzada és tant elevat que no es tracta tant d'explicar com influeixen aquestes valoracions en el resultat com perquè, malgrat haver-hi sols un de cada cinc catalans que manifesti desaprovar la tasca de govern de la Generalitat, l'any 1995 CiU va perdre la majoria absoluta. Aquesta dada per si sola ens mostra ja que, tot i l'impacte que pot haver tingut en el resultat, aquest ha estat necessàriament limitat.

Aquest impacte limitat no es deu, però, a què la valoració de la tasca de govern hagi estat absent de la campanya electoral, ni de les consideracions dels ciutadans a l'hora de fer la seva tria electoral. CiU va fer importants esforços de reivindicació de la seves realitzacions, mentre que IC-EV i, en algunes convocatòries el PP, es van esforçar en mostrar els resultats negatius d'aquestes polítiques. El debat sobre el tema va donar lloc a que, l'any 1995 per exemple, una clara majoria (62%) dels que varen anar a votar, varen considerar, entre altres coses, la gestió realitzada pel govern de la Generalitat, superant així la importància atribuïda a altres factors com la política espanyola.

Si considerem el grau d'aprovació de la tasca de govern, ens trobem que la distribució d'aquesta coincideix també molt amb la presència electoral de CiU, però alhora va molt

---

¹⁰ Paldam (1981) i Lewis-Beck (1988) constitueixen dues de les referències clàssiques sobre el tema. Pel cas espanyol, Amor Bravo (1988) o Bosch i altres (1998).

més enllà. Es a dir, els sectors socials que aproven en major mesura la política de la Generalitat, són també aquells que més voten a CiU, però el grau d'aprovació de les polítiques és superior arreu al vot per la coalició liderada per Pujol. Així, la tasca de govern és amplament aprovada en tots i cada un dels espais ideològics, donant lloc a una extraordinària situació d'aparent manca d'oposició clara des de cap dels extrems del ventall ideològic. Fins i tot entre les persones d'esquerra o entre aquells que es senten més espanyols (els dos grups relativament més crítics), hi ha dos persones que aproven la tasca de govern per cada una que la critica.

Gairebé tots els que voten a CiU aproven la política de la Generalitat, però sols 4 de cada 10 dels que l'aproven, opten per votar a CiU (Quadre 3). El suport dels votants convergents a la tasca de la Generalitat és gairebé unànime (96%). Aquest elevat percentatge ens fa pensar que no només hi ha una relació de causalitat que fa que el fet d'aprovar la tasca de la Generalitat porta a unes majors probabilitats de votar a CiU. També hi pot haver una tendència dels votants de CiU a pressuposar que la Generalitat ho fa bé. En tot cas, aquesta acceptació acrítica del que ha fet la Generalitat denotaria o una extraordinària lleialtat partidista, o una gran capacitat de comunicació i de control mediàtic o la incapacitat de l'oposició de visibilitzar les possibles crítiques a les polítiques desenvolupades.

Però si les valoracions dels votants de CiU sorprenien per la seva unanimitat, les dels votants de l'oposició xoquen per la seva benevolència. Entre els votants del principal partit de l'oposició, hi ha més de tres persones que aproven la tasca realitzada per CiU, per cada una que la desaprova. Únicament entre els electorats d'IC-EV i del PP són majoria aquells que desaproven la tasca de govern de la Generalitat. Mentre que en el cas d'IC aquesta és ja la pauta tradicional d'anterior legislatures, aquesta situació és nova en el cas del PP. Així, sembla que els seus votants estan reflectint en les seves actituds el canvi d'estratègia del partit, que al llarg de la darrera legislatura intensificà la seva crítica a CiU degut a la seva col·laboració amb el PSOE. El procés de formació de les actituds no és gens independent dels canvis estratègics que viuen els partits.

Taula 3. Aprovació política de la Generalitat, per electorats l'any 1995 (% horitzontals)

	Aprova	Desaprova	(n)
CiU	96	3	(479)
ERC	58	32	(111)
IC-EV	42	45	(66)
PP	38	56	(82)
PSC	68	19	(212)
Total	75	17	(1202)

En tot cas, i malgrat ser difícil establir quina és la direcció de la relació causal, si podem constatar una menor taxa de fidelitat a CiU entre els que desaproven les polítiques de la Generalitat. Tres de cada quatre dels votants de CiU que es mostren d'acord amb l'actuació de la Generalitat han optat per seguir votant a aquesta coalició. Per contra, entre el reduït grup de votants de CiU de 1992 que no aproven la tasca de la Generalitat, sols 1 de cada 3 ha tornat a votar CiU. També pot resultar significatiu que entre els que

abandonen CiU per votar al PP, la majoria pertanyen a aquest grup, crític amb la gestió de la Generalitat. Per contra, els votants que opten ara per ERC, ho fan malgrat seguir aprovant de manera abrumadora l'actuació de l'executiu català.

El retrocés de CiU no es va produir doncs fonamentalment com a resultat de la seva actuació des de la Generalitat, sinó malgrat aquesta. En tot cas, si les valoracions no haguessin estat tant positives, el retrocés podria haver estat més significatiu, si acceptem que la percepció positiva de la tasca de govern sembla, gairebé, una condició necessària per a votar CiU. Aquestes valoracions han ajudat a CiU, com ho havien fet en el passat, però sense que hagi pogut rendibilitzar-les plenament, doncs són molts aquells que, tot i valorar positivament la seva actuació, han optat per votar altres forces polítiques.

Sens dubte, l'actuació del govern de la Generalitat no ha estat l'única que han tingut en consideració els catalans a l'hora de decidir el seu vot. L'actuació del govern central i dels Ajuntaments han pesat també en la seva tria electoral. Tot i que aquests factors han rebut encara menys tractament previ, la bona valoració simultània que rebien els governs central i autonòmic entre els votants duals de PSC i CiU eren precisament una de les causes que s'apuntaven per explicar aquest transvasament regular de vots entre ambdues forces polítiques (Montero i Font, 1991). Més en general, les reiterades victòries del PSC en totes les eleccions generals catalanes, no poden atribuir-se únicament a l'existència d'una majoria social progressista, sinó també a la valoració positiva de la tasca del govern central. Quan aquesta valoració comença a davallar, el PSC segueix obtenint millors resultats que a la resta de l'estat, probablement però no només per raons de substrat ideològic, sinó també perquè no sols se l'associa a la seva actuació en el govern central, sinó també amb el govern de bona part del municipis metropolitans de Barcelona¹¹. En la mateixa línia, el fet que IC-EV obtingui millors resultats en les eleccions generals en municipis com El Prat o Sabadell, que no en altres ciutats de les mateixes característiques, és indeslligable de la seva tasca de govern en aquests municipis. En definitiva, la valoració de la tasca de cada un dels governs, no sols és molt important de cara a resoldre la continuïtat o no al capdavant de cada institució, sinó que tendeix a influir, de forma més dèbil però també perceptible, en els resultats de les restants convocatòries.

2.3.2 Lideratge

La menor identificació entre ciutadans i partits, la disminució de la capacitat dels partits de convertir-se en el seu propi mecanisme de comunicació directa amb la societat i el creixent paper de la TV com a mitjà de comunicació hegemònic, són tots factors que han contribuït a un creixent protagonisme dels líders com a mecanisme de relació amb la societat. I, com a resultat, com a elements decisoris de la tria electoral. Al costat d'aquesta tendència general, factors culturals i institucionals, propis de cada societat, han provocat que aquest rol dels líders com a factor explicatiu del vot hagi estat molt desigual segons el país i de gran importància en el cas espanyol (Justel 1991; Pallarés i Sauret, 1998).

Aquest ha estat un factor clarament sobredimensionat en les explicacions periodístiques dels resultats electorals, donada la seva major simplicitat i visibilitat respecte a elements

---

¹¹ També l'any 1995, el PSC obté en les comarques al voltant de Girona ciutat un resultat excepcionalment positiu, lligat a la candidatura autonòmica de l'alcalde de Girona.

més abstractes, com pot ser la lleialtat de partit o la valoració de la tasca de govern. De fet, si pensem tant en el cas català com en el de molts altres països del nostre entorn, veurem que aquest rol excepcional que s'atribueix als líders és menys resultat de les seves capacitats comunicatives o personals, com del fet que ells simbolitzen el conjunt de les actuacions dels seus partits i els seus governs.

En tot cas, no hi ha dubte que els resultats de les eleccions catalanes precisen del factor lideratge per a ser plenament compresos. Figures com les de Felipe Gonzalez o Jordi Pujol resulten imprescindibles per entendre el vot a Catalunya, amb una acceptació social que va molt més enllà dels nuclis durs del seu electorat. Els problemes del PP i del PSC per consolidar els seus candidats autonòmics formen part del conjunt de problemes que afecten a aquestes forces polítiques en aquestes eleccions. Àngel Colom primer i Pifar Rahola després semblen part fonamental dels factors que expliquen el creixement d'ERC des de 1989. Però, alhora, un èmfasi simplista en els candidats deixa moltes coses sense explicació: l'increment del PP en les eleccions de 1995 malgrat contar amb un candidat molt mal valorat, el manteniment de CiU en eleccions legislatives tot i la pèrdua d'un candidat tant ben valorat com Miquel Roca, el fet que el mateix Roca fos incapaç de superar el vot obtingut per Josep M. Cullerell en les eleccions municipals de Barcelona o el considerable manteniment dels socialistes en eleccions generals tot i la davallada de popularitat de González.

Per a estudiar l'impacte dels líders a les eleccions de 1995 hem construït una variable semblant a la de la proximitat als partits polítics. A partir de les valoracions de 0 a 10 de cada un dels candidats a la presidència de la Generalitat hem creat una variable que recull el líder, o els diversos líders en cas d'empat, més valorat/s per cada enquestat. Podem observar que un 79% de l'electorat de CiU valora millor a Pujol que a la resta de líders polítics i només un 5% valora millor altres candidats. En el cas de l'electorat dels altres quatre partits la coincidència entre el vot i el candidat més valorat baixa, des del 62% del PSC fins al 50% d'IC, tot i que aquest partit intercanvia el darrer lloc amb el PP si considerem els casos en què la valoració del candidat votat coincideix amb la d'un altre. O sigui, que la meitat dels votants d'aquestes forces polítiques (i més d'una tercera part també dels socialistes i dels independentistes) les voten malgrat no valorar millor al seu candidat que a algun altre dels caps de llista. En el cas de CiU, podríem dir una cosa semblant al que passava amb les polítiques de la Generalitat: segur que tenir un líder ben valorat ajuda, però hi ha molta gent que, tot i valorar millor a Pujol que a cap altre líder, no opta per votar a CiU. Els líders són, doncs, un element que contribueix a la tria electoral, però no el factor decisiu.

Taula 4. Valoració relativa dels líders, per electorats (% vertical)

	CiU	ERC	IC-EV	PP	PSC
Líder votat més valorat	79	57	50	51	62
Igual de valorat que altres	10	23	26	16	15
Altres líders més valorats	5	18	24	29	18
No valoracions	5	2	0	5	5

En definitiva, els factors de caràcter socio-estructural permeten discriminar la opció electoral de bona part dels votants. L'edat, els estudis, l'origen, la classe social i la religió prefiguren tries electorals diferenciades, en tots els casos i encara més en els dels

partits petits amb un electorat menys catch-all. Aquests factors contribueixen a definir el vot, tant a partir de la seva pròpia influència directa, com contribuint a estructurar les preferències ideològiques dels ciutadans.

Els factors ideològics, en la línia d'anteriors recerques electorals a Catalunya i Espanya, segueixen mostrant el seu caràcter fonamental. Tots els partits tenen un electorat clarament segmentat a partir de les seves preferències ideològiques, tant en termes de dreta i esquerra, com de postures entorn la qüestió nacional (excepte IC-EV). Alhora, aquells electors que tenen una proximitat partidària clara es desvien en molt poques ocasions d'aquesta, conferint un rol decisiu a aquestes variables. Per la immensa majoria de l'electorat, el pes fonamental de les variables ideològiques fa que la tria electoral final sigui molt limitada i es redueixi a un conjunt d'opcions relativament properes en termes ideològics. O votes al teu partit, o et quedes a casa o, com a molt, dubtes entre un parell de partits ideològicament veïns.

Un ampli conjunt d'elements conjunturals, i molt especialment la valoració de la tasca de govern i dels líders, contribueixen a decantar aquesta decisió final, allí on els factors previs no han decidit ja el vot. La valoració de la tasca de govern resulta decisiva en les eleccions d'aquell mateix nivell, però afecten també en menor mesura al que passa en altres convocatòries. Els líders, simbolitzant tot el bagatge d'encerts i de fracassos dels seus partits i els seus governs, resulten una orientació senzilla i fonamental per a la tria final.

2.4 CAP A UN MODEL AGREGAT D'EXPLICACIÓ DEL COMPORTAMENT ELECTORAL

El final de l'apartat anterior ens mostrava com aquest conjunt de variables que havíem explorat fins aleshores de forma independent no manté realment una relació aïllada amb el vot, sinó que totes elles interactuen entre si donant lloc a un model complex de decisió del vot. L'objectiu d'aquest apartat serà precisament contemplar aquest efecte conjunt d'aquestes variables, per tal de veure quines d'elles resulten realment explicatives quan controlem per l'efecte de les restants.

Per tal de valorar quina és la contribució real que cada un dels tipus de variables analitzats a l'apartat anterior pel que fa a l'explicació del comportament electoral dels catalans hem optat per realitzar un anàlisi de regressió múltiple per a cada partit, que ens permetrà distingir quines de les relacions segueixen sent significatives quan tenim en consideració de forma simultània els altres factors relacionats amb el vot.

Amb la voluntat de mantenir el mateix esquema seguit fins aquí, distingint entre la importància de variables sociològiques, ideològiques i conjunturals, mantindrem aquesta classificació per arribar a veure quina és la contribució de cada un d'aquests grups de variables en l'explicació del vot.

Per a cada partit i per a cada variable establirem una hipòtesi sobre quin creiem que seria el vot "normal" o previsible a priori. És a dir, quins valors de la variable independent haurien de ser votants habituals de cada una de les forces polítiques i quins

representen una “anomalia” que no s’ajusta a les hipòtesis de treball habituals en comportament electoral. Sens dubte aquestes hipòtesis poden ser considerades en algun cas arbitràries i, a l’hora de jutjar els resultats caldrà considerar que aquests mesuren el grau de compliment de les nostres hipòtesis i no el grau de relació entre la variable i el vot. En tot cas, creiem que hi ha bones raons per optar per aquest tipus de modelització¹², que tampoc resulta en conclusions radicalment diferents a les d’altres estudis sobre el tema.

Per exemple, la religió ens defineix tres grans grups de ciutadans catalans: creients practicants, creients no practicants i no creients¹³. Donades les postures dels partits davant la qüestió religiosa i el conjunt de temes morals relacionats, i considerant l’associació tradicional entre aquesta variable i el vot a Catalunya hem formulat la següent hipòtesi: els catòlics practicants representen el vot habitual de CiU i el PP, els no practicants els del PSC i els no creients els d’ERC i IC-EV. Òbviament, no esperem que aquesta hipòtesi funcioni a la perfecció, doncs això representaria una capacitat de predicció absoluta del vot a partir de les creences religioses. Això no passa enlloc amb cap variable, i sols una situació tan polaritzada com la norirlandesa s’aproximaria remotament a aquesta hipòtesi. Però si la religió ens ha d’aportar res per a la comprensió del vot dels catalans cal establir alguna hipòtesi sobre quin és el vot previsible de les tres grans comunitats religioses que hem definit.

Hem fet aquest mateix plantejament per a tres variables sociològiques més, per a tres variables actitudinals (ideològiques) i per a dues de conjuntura que sintetitzem a la taula 5.

Els criteris bàsics per a l’elaboració de les hipòtesis han estat els següents:

- Ser consistents amb el que ens diuen les teories generals sobre comportament electoral. Aquest ha estat un criteri bàsic, podríem dir que inviolable, tot i que ens aportés per a algunes variables molt poca informació sobre quina hipòtesi concreta adoptar. Per exemple, hauríem d’esperar que en una situació de majoria absoluta com la viscuda en aquest període tots els partits de l’oposició fossin crítics amb les polítiques de la Generalitat, en tant que una valoració positiva d’aquesta anirà en benefici de CiU. Per tant, hem adoptat aquesta hipòtesi com a comportament previsible, tot i saber que entre els votants d’alguns dels partits opositors predominen els qui aproven aquestes polítiques.
- Fonamentar-nos en els coneixements descriptius d’aquest i altres estudis per a identificar els sectors on cada partit obté el seu màxim suport electoral.

---

¹² L’anàlisi de regressió asumeix una relació lineal entre la variable dependent i la independent. Això vol dir que quan fem aquests anàlisi sense transformar les nostres variables independents, estem assumint una relació lineal difícil de justificar des de la teoria o el sentit comú. Per exemple, al estudiar la relació entre posició ideològica i vot als principals partits estem suposant que, com més d’esquerra és una persona, més vota al PSC i com més de dreta a CiU, quan és obvi que aquests no són els perfils més habituals dels seus votants. Per contra, amb el nostre model el que estem testant és si una persona que s’ubica entre el 4 i el 7, o sigui entre el centre i el centre-dreta, té més probabilitats de votar a CiU que una que tingui qualsevol altre tipus d’ubicació ideològica.

¹³ Les persones que no encaixen en cap d’aquests tres grups representen generalment menys del 5% de la població adulta catalana, incloent les persones que no responen.

- En aquelles variables que ho permetien, pel seu caràcter continu, hem agafat sempre espais de grandària idèntica per a tots els partits (variables ideològiques). Allí on els partits estan clarament ordenats en la vida política els hem atribuït espais no idèntics (per exemple, CiU i ERC en la qüestió nacional), en tant que on no existeix clarament aquesta divisió hem optat per categories paral·leles (ERC i IC-EV en termes de dreta/esquerra)¹⁴.

- Finalment, per a líders i partits hem utilitzat el criteri ja apuntat a l'apartat anterior, quan parlàvem de la proximitat als partits: hem considerat que hi ha coincidència quan es té un únic partit preferit o quan es valora a un candidat més que cap altre i s'opta pel partit d'aquell candidat.

Quadre 5. Hipòtesis de treball per a determinar la coherència del vot amb cada variable

Variables	CiU	ERC	IC-EV	PP	PSC
Edat	Més de 44 anys	Menys de 44 anys	Menys de 44 anys	Més de 44 anys	Més de 30 anys
Origen	Català o mixt	Català	Tots	Immigrant o mixt	Immigrant o mixt
Classe social ¹⁵	Classe alta (4-8)	Classe mitja (2-6)	Classe baixa (0-4)	Classe alta (4-8)	Classe baixa (0-4)
Religió	Creient practicant	No creient	No creient	Creient practicant	Creient no practicant
Dreta-Esquerra	Centre-Dreta (4-7)	Esquerra (1-4)	Esquerra (1-4)	Dreta (7-10)	Centre-Esquerra(2-5)
Escala nacionalisme	Catalanisme (6-9)	Catalanisme radical (7-10)	Moderació (4-7)	Espanyolisme radical (1-4)	Espanyolisme (2-5)
Proximitat a Partit	Identificació exclusiva	Identificació exclusiva	Identificació exclusiva	Identificació exclusiva	Identificació exclusiva
Valoració Líder	Preferència única	Preferència única	Preferència única	Preferència única	Preferència única
Aprovació Generalitat	Aprova	Desaprova	Desaprova	Desaprova	Desaprova

Al quadre 6 oferim els resultats d'aquests anàlisis de regressió múltiple. Hi incloem els coeficients B estandarditzats (betes), per tant comparables entre si, per a cada variable i els R2 dels models de regressió per a cada partit. Per a aquelles variables significatives al nivell del 0.05 aquest coeficient està assenyalat en negreta¹⁶.

¹⁴ Fins a finals dels anys 80 podia estar clar que primer el PSUC i després IC es trobaven a l'esquerra d'ERC. Posteriorment, certa moderació d'IC, però sobretot l'adopció d'un llenguatge més radical per part d'ERC han canviat la situació. El discurs antisistema d'ERC ha impregnat el conjunt de la seva imatge, provocant que, en termes de Dreta-Esquerra, se'l situï sovint lleugerament a l'esquerra de la d'IC-EV.

¹⁵ La variable classe social que hem construït pren valors 0-8 que agreguen, amb la mateixa ponderació, el nivell d'estudis i l'ocupacional de l'enquestat.

¹⁶ Hem reproduït la major part d'aquestes regresions en forma d'anàlisi logit, més adient per una variable dependent dicotòmica. Els signes i la intensitat aproximada dels coeficients no patia alteracions relatives

Podem veure que la proximitat al partit sempre té una relació significativa amb el vot dels partits i sempre és la variable que té més impacte. En la línia del que ja s'apuntava en les relacions bivariades, aquesta apareix com la variable independent amb la relació més estreta amb el vot.

La valoració del líder del partit que es vota també té sempre un impacte significatiu sobre el vot i sempre és la segona variable en importància. Aquesta constatació que senyala el lideratge com el segon gran factor explicatiu, després de la proximitat de partit, resulta coincident amb altres estudis ¹⁷. Sols un altre variable és també significativa per a tots els partits: la definició ideològica en termes de dreta-esquerra, que actua com una important estructuradora de les respectives àrees d'atracció electoral dels diferents partits.

El quart lloc en importància l'ocupa l'altra variable ideològica, l'escala de nacionalisme. Novament, la relació entre coeficients de regressió i estratègies polítiques és bastant clara: els tres partits que, en un sentit o altre, fan d'aquest tema camp de batalla, presenten coeficients prou grans (ERC, CiU, PP). La relació és també significativa però menor en el cas d'IC-EV i no assoleix significació estadística en el cas del PSC, el que resulta coherent amb el menor èmfasi que posen aquests partits en la qüestió nacional com a eix estratègic.

Quadre 6. Betes (B estandarditzats) de cada una de les variables per a explicar el vot als grans partits (1995)

	CiU	ERC	IC-EV	PP	PSC
Edat	0.05	0.02*	-0.03*	0.02	0.03*
Origen	0.05	0.06*	-	0.03*	0.01*
Classe	0.03	0.00	-0.02	0.02*	0.01
Religiositat	0.04*	0.03*	0.06	0.02*	0.00
Esquerra-Dreta	0.09	0.08	0.05	0.07	0.05
Escala nacional	0.08	0.12	0.04	0.08	0.02
Proximitat partit	0.40	0.52	0.46	0.50	0.57
Valoració líder	0.19	0.20	0.21	0.24	0.26
Aprov Generalitat	0.13	0.02	0.01	0.06	-0.01
(R2)	(0.43)	(0.51)	(0.38)	(0.55)	(0.58)

Negreta: significatiu al 0.05.

*Significatiu al 0.05 si només s'inclouen les variables del seu grup (sociològiques, ideològiques o conjunturals).

- Signe contrari al esperat

---

significatives.

¹⁷ Ens referim novament a Justel (1991) i Pallarés i Font (1994) També en aquest cas la coincidència és especialment important donat el diferent tractament de la variable realitzat.

L'aprovació de la tasca de govern de la Generalitat té un efecte significatiu positiu per al vot a CiU i negatiu per al vot a ERC, IC-EV i PP. Això és, en part, coincidint amb les constatacions bivariades, pel que fa a la importància de la valoració de la tasca de govern de la Generalitat. Aquesta és important per definir el vot d'aquells partits que fan d'aquest tema part de la seva estratègia electoral: CiU, que construeix bona part del seu discurs electoral reivindicant la seva obra de govern, i el PP que, en la primera meitat dels anys noranta, articulava la seva estratègia al voltant d'una clara línia d'oposició a CiU¹⁸. Controlant per les altres variables podem veure a més, que la desaprovació de la gestió de la Generalitat augmenta les probabilitats de votar a IC-EV i ERC. Aquests darrers no són votants especialment crítics amb aquesta tasca de govern, però probablement la seva similitud en algunes característiques als de CiU fa que la seva valoració de la tasca de govern sigui un dels factors que els diferencii.

Altres variables són únicament significatives per alguns partits: el fet de ser nascut a Catalunya o tenir més de 40 anys per a CiU i el ser una persona no religiosa per IC-EV. Entre les variables restants no trobem relacions significatives quan les incloem totes alhora, donada la gran importància ja senyalada de la identificació de partits i la preferència de líder. De fet, aquestes variables poden no estar exercint una relació estrictament independent sobre el vot i són dependents, alhora, d'altres variables. Això ho podem veure comparats els R2 obtinguts d'utilitzar independentment cada un d'aquests tres conjunts de variables per a explicar el vot de cada un dels partits (quadre 7). Veiem que els R2 de cada grup de variables sumats donarien un resultat molt més alt que l'obtingut quan agregem totes les variables en un model.

Quadre 7. Capacitat explicativa de cada bloc de variables, per partits (1995)

	CiU	ERC	IC-EV	PP	PSC
Sociològiques	0.07	0.07	0.03	0.02	0.04
Ideològiques	0.37	0.48	0.34	0.50	0.52
Conjunturals	0.27	0.29	0.21	0.37	0.32

Segueix sent clar, però, i comú a tots els partits el predomini de les variables ideològiques. Tot i que en part pugui atribuir-se a qüestions metodològiques¹⁹, la consistència d'aquests resultats amb els d'altres recerques, reforcen la idea que es tracta d'una conclusió vàlida. La feblesa de la capacitat explicativa de les variables sociològiques aquí està probablement sobredimensionada, però resulta també consistent amb el que assenyala la major part de la literatura sobre comportament electoral basada en enquestes²⁰.

¹⁸ El discurs dels partits en les eleccions de 1995 està tractat a Pericot i altres (1998). En una entrevista recent, el Secretari de Política Municipal de CDC ens reafirmava la centralitat de la reivindicació de la seva obra de govern en el seu discurs electoral autonòmic.

¹⁹ Aquestes són probablement les variables més senzilles de mesurar. Sabem que hi ha altres variables conjunturals influents que no apareixen en les enquestes i sabem que la mesura de la ideologia en una escala de 10 punts és molt més precisa que definir la classe social en funció de ser empresari, autònom o treballador, fix o eventual.

²⁰ De la mateixa manera que les dades agregades presenten problemes com a mecanismes d'explicació del

Per a evitar aquests problemes d'interrelacions mútues entre variables senyalem amb un asterisc aquelles que tot i que no es mostren significatives en l'equació conjunta si que ho fan quan incloem únicament les del seu grup. Això fa significatives, la major part de les variables sociològiques. Únicament la classe social apareix amb coeficients reduïts i generalment no significatius degut a la debilitat de l'indicador utilitzat.

Cal destacar també que en cap dels pocs casos de signes contraris al previst (4 coeficients d'entre 44) la relació existent és significativa, el que apunta a la solidesa de les hipòtesis plantejades.

Finalment, cal destacar que les variables emprades ens expliquen al voltant del 50% del vot de cada partit. Això no és excessivament baix si pensem que les variables sempre estan mesurades amb un cert marge d'error i que hi ha factors sobre els que no tenim informació. El partit amb un vot més ben explicat és el PSC, i el que menys, a força distància dels altres amb només el 38%, IC-EV. En el cas del PSC aquest alt percentatge s'explica per la gran associació que hi ha entre el seu vot i la proximitat al partit, mentre la dificultat d'explicar el vot a IC-EV està relacionada amb el fet de ser un partit petit, que comparteix similituds ideològiques i sociològiques, en uns casos amb el PSC i en altres amb ERC.

De tota aquesta anàlisi podem destacar quatre grans conclusions: en primer lloc, els factors explicatius del vot a les principals forces polítiques catalanes s'assemblen molt entre tots els partits; en segon lloc, tant les variables sociològiques, com les ideològiques i les conjunturals juguen un paper en l'explicació del vot; en tercer lloc, les variables ideològiques semblen, com gairebé arreu, les que mantenen una relació més estreta amb el vot; i, finalment, les variables d'aquests tres nivells s'interrelacionen entre si i, per tant, un model de regressió múltiple pot no ser suficient per a conèixer el valor precís de l'impacte de cada variable sobre el vot al no permetre copsar amb tota la seva complexitat el conjunt d'interaccions entre totes elles.

3. PER QUÈ NO GUANYEN SEMPRE ELS MATEIXOS?

Les eleccions catalanes tenen un tret especialment característic i regular: en les eleccions autonòmiques guanya sempre CiU i en totes les eleccions d'àmbit estatal ho fa el PSC²¹. La regularitat d'aquest resultat al llarg de gairebé ja dues dècades no permet atribuir-ho a factors de conjuntura propis d'una elecció particular. L'objectiu d'aquest apartat serà

---

vot, degut al que coneixem com a "fal·làcia ecològica", s'ha acusat a les dades d'enquesta de caure sovint en una "fal·làcia individualista" que oblida el context social del votant, que pot resultar tant o més decisiu que les seves característiques personals per a definir el seu vot. De fet, els treballs realitzats amb dades agregades apunten a una continuada importància de les variables sociològiques, més elevada de la que apareix en els estudis realitzats amb dades individuals.

²¹ És a dir, en totes les eleccions legislatives i municipals, i en les europees, excepte les de 1994. CiU ha guanyat doncs 6 eleccions, 5 d'elles autonòmiques, i el PSC n'ha guanyat 14, totes elles celebrades simultàniament a tot l'Estat.

explicar els dos fenòmens que provoquen aquest resultat canviant i alhora regular, el vot dual i l'abstenció diferencial, en el marc del mateix plantejament seguit fins ara en aquest capítol. Per tant, primer caracteritzarem ambdós fenòmens per deixar clar en que consisteixen, i després passarem a interpretar-los en clau de variables sociològiques, ideològiques i conjunturals.

El fenomen del vot dual i l'abstenció diferencial no són exclusius de l'àmbit català, però és a Catalunya on han assolit més importància, tant quantitativa com política. Un sector important dels votants catalans (més d'un milió en algunes eleccions) alterna el seu vot entre eleccions generals i eleccions autonòmiques. Les principals fluctuacions es produeixen entre el PSC, CiU i l'abstenció: el PSC perd una part dels seus votants en eleccions generals quan arriben les autonòmiques, en part cap a CiU (vot dual) i en part cap a l'abstenció (abstenció diferencial). Però en les eleccions generals següents el PSC torna a recuperar-los i CiU a perdre'ls. Un fenomen similar es produeix entre CiU i la dreta estatal, tot i ser menys important en termes simbòlics i quantitius.

El PSC perd en cada elecció autonòmica entre 300.000 i 700.000 vots, als que cal sumar més de 200.000 vots que perd la dreta estatal. Això es tradueix en un gran increment de l'abstenció i en un creixement de CiU. L'any 1990 es diagnosticava que aquest era un camí d'anada i tornada per a la immensa majoria d'aquests votants duals, tot i que alguns no feien el retorn al PSC, pel que CiU apareixia com el beneficiari del procés a llarg termini (Montero i Font, 1990), tot i que l'evolució posterior no ha confirmat aquesta tendència²².

Quadre 8. Guanys i pèrdues dels principals partits, entre eleccions generals i autonòmiques (en vots absoluts)

Eleccions	CiU	ERC	IC-EV	PP	PSC	UCD/CDS
A1980 - G1979	270.790	118.226	-3.949	-43.538	-266.891	-283.314
G1982 - A1980	18.451	-103.455	-350.412	439.355	966.675	-217368
A1984 - G1982	572.922	-11.534	1.915	-281.929	-709.470	-70.230
G1986 - A1984	-332.885	-42.491	-37.285	139.123	430.551	130.368
A1988 - G1986	217.680	27081	85.519	-217.557	-495.344	-29.184
G1989 - A1988	-199.921	-26.872	21.912	192.498	318.539	31.328
A1992 - G1989	190.831	125.966	-58.808	-177.792	-391.229	-110.534
G1993 - A1992	-58.760	-24.428	100.676	464.858	542.526	3.481
A1995 - G1993	157.590	119.931	40.626	-200.874	-468.575	-27.513
G1996 - A1995	-168.438	-144.332	-16.107	276.648	728.891	0

²² La lectura des de 1997 apunta a que el guanyador d'aquestes transferències pot ser un altre: el PSC té unes oscil·lacions irregulars, CiU tendeix a reduir els seus guanys en termes absoluts i és el PP qui ha anat reduint les seves pèrdues en autonòmiques, mentre que els seus guanys en les següents eleccions generals han tendit a créixer.

Les grans pautes del vot segueixen sent, però, similars a les de meitat dels anys vuitanta. Així, en les eleccions de 1995 el PSC veia com un de cada 5 dels seus votants de 1993 optava ara per CiU, mentre grups menors ho feien per IC-EV (5% dels votants socialistes) i ERC (3%). També el PP veia com un 15% dels seus votants a les eleccions generals optaven a les autonòmiques per CiU. Únicament respecte a ERC les transferències netes de CiU tenen una direcció inversa a les que manté amb PSC i PP: molts electors d'ERC a les autonòmiques (15%) voten CiU a les generals en una clara manifestació de vot útil. Finalment, s'ha de destacar una sorprenent renovació de l'electorat d'IC-EV entre ambdues eleccions. Podria tractar-se d'un error, provocat per la petita mostra que tenim de l'electorat d'aquest partit, o d'un tret real d'aquest electorat, símptoma del creixent distanciament entre IC-EV i IU, que ha culminat amb el trencament dels lligams entre ambdues forces polítiques durant l'any 1997.

Pel que fa a l'abstenció, tots els partits perden en les autonòmiques alguns vots que havien tingut en les eleccions generals. Aquesta tendència, segons les dades de la nostra enquesta afecta, sobretot, a les forces estatals, que perden un 30% (IC-EV), un 17% (PSC) i un 12% (PP) respectivament. Aquestes forces tenen menys capacitat, a més, per a mobilitzar votants que s'abstinguin a les generals i compensar en part aquestes pèrdues, com fan ERC i CiU. En el conjunt del període, però, el PSC és el partit més perjudicat per aquesta fuga de votants, tot i que la tendència és a certa homogeneització parcial d'aquesta abstenció diferencial. És a dir, a que cada dia afecti més també als altres partits i deixi de ser patrimoni exclusiu dels votants socialistes, com ho fou a principis dels anys vuitanta (Font i altres, 1998). Aquestes dades, a més, com ja és tradicional de les dades d'enquesta, infrarrepresenten el pes real de l'abstenció²³.

Quadre 9. Vot a les eleccions autonòmiques de 1995 dels electorats de les generals de 1993 (% horitzontals)

Eleccions 1993	CiU	ERC	IC-EV	PP	PSC	Abstenc	(n)
CiU	82.5	4.6		0.5	1.6	10.8	(372)
ERC	1.7	91.7				6.7	(60)
IC-EV	1.7	6.7	60.0		1.7	30.0	(60)
PP	16.2		2.0	68.7	1.0	12.1	(99)
PSC	22.4	2.9	5.3	1.6	50.4	17.3	(375)
No edat	15.7	19.6	3.9	3.9	9.8	47.1	(51)
Abstenció	14.0	4.0	1.0	1.5	1.5	78.0	(200)

La desmobilització d'una part significativa de l'electorat en unes eleccions que es perceben com a menys decisives que les generals és un resultat habitual, tant en altres estats, com en les restants comunitats autònomes espanyoles. Però el que singularitza el cas català en l'àmbit de l'abstenció diferencial és el seu efecte en els resultats, el seu desigual impacte en els diferents electorats i el seu volum, que resulta més elevat que en cap altra CCAA (Font i altres, 1998). Tot i que les característiques tradicionals de

²³ En tots dos casos aquesta abstenció diferencial supera el vot dual amb CiU, que afecta al 4.0% (PSC) i al 2.3% (PP) del cens electoral (Riba, 1995).

l'electorat de l'esquerra el converteixen en més procliu a quedar-se a casa en convocatòries menys mobilitzadores arreu, tampoc s'ha constatat en altres CCAA que aquesta abstenció diferencial castigui de forma tant regularment diferent a les diverses forces polítiques, contribuint de forma decisiva a les davallades electorals socialistes en cada elecció autonòmica.

La transcendència d'aquest doble fenomen de canvi de vot és indubtable, almenys per quatre raons: pel seu volum quantitatiu, pel caràcter periòdic i sistemàtic d'aquestes transferències, perquè dona lloc a un canvi de partit guanyador i, finalment, perquè aquest conjunt de característiques singularitza el comportament electoral català en perspectiva comparada.

Quin paper juguen les variables sociològiques, ideològiques i conjunturals en l'explicació d'aquests comportaments diferenciats? El rol de les variables sociològiques i ideològiques sembla especialment difícil d'explicar, donat el caràcter generalment estable d'aquests dos tipus de variables, que les fan poc adients per a explicar canvis electorals. Però de fet, les característiques de votants duals i abstencionistes diferenciats no xoquen amb tot el que s'ha dit fins aquí sobre aquestes variables, sinó que fins i tot poden contribuir a reafirmar-ho. Es tracta d'electorats "fronterers", que comparteixen característiques amb els d'aquell partit al que voten en eleccions generals i amb les de l'opció triada en autonòmiques. Així, els votants duals PSC-CiU o PP-CiU tenen una composició més immigrant que l'electorat fidel de la coalició nacionalista, però hi ha un major pes de persones origen català que en els votants habituals ambdós partits d'àmbit estatal. També els abstencionistes diferenciats són més joves i estan més desinteressats que els votants socialistes, però mantenen un interès per la política superior a la dels abstencionistes permanents. Es tracta doncs de grups a mig camí, que reflecteixen electoralment aquesta posició sociològicament i ideològicament fronterera entre les àrees d'influència de diferents opcions electorals mitjançant aquest doble vot²⁴.

Colomer i Padró-Solanet (1992) apuntaven a què aquests canvis de vot es produïen com a resultat d'una transformació de la percepció del mapa ideològic-partidari per part dels ciutadans catalans, en funció de tractar-se d'eleccions generals o autonòmiques: la major importància dels temes vinculats a dreta i esquerra en les eleccions generals subratllava les diferències entre partits en aquesta dimensió, mentre que la major importància de la qüestió nacional en eleccions autonòmiques fa ressaltar les diferències en aquest tema donant lloc a un nou mapa polític català on el partit més proper a cada ciutadà ja no és necessàriament el mateix. Des d'aquest punt de vista, el canvi s'explica sobretot des del diferent rol que les variables ideològiques juguen en una i altra elecció: el predomini del conflicte dreta-esquerra o catalanisme-espanyolisme altera les percepcions sobre el mapa ideològic i partidari català.

Per a veure el diferent pes que poden tenir les variables analitzades a l'apartat anterior, hem reproduït la mateixa anàlisi de regressió, ara fent servir com a variable dependent el record de vot en les eleccions generals de 1993. Les variables de conjuntura estaven aquí molt pitjor representades, donat que no contàvem amb valoracions del govern central i que seguim treballant amb els líders autonòmics, que tot i coincidir sovint amb

---

²⁴ Aquesta situació intermitja no vol dir que, en algun cas, aquests votants s'assemblin més a un dels dos electorats que a l'altre, tal com ja hem apuntat pel cas dels votants duals PSC-CiU.

la màxima figura del partit, no són candidats en les eleccions generals. Hem de preveure doncs un menor pes

Els resultats han estat molt similars. En aquest anàlisi no està clar que els temes relacionats amb la qüestió nacional siguin millors predictors del vot que els vinculats a dreta i esquerra en eleccions autonòmiques. En els tres partits menors, no hi ha gairebé canvis, tret de certa pèrdua de capacitat explicativa d'algunes variables en el cas d'IC-EV²⁵. En el cas del PSC, però, sí que sembla que la identificació nacional subjectiva explica millor el seu vot a les eleccions autonòmiques que a les generals i que l'eix esquerra-dreta ho fa millor a les eleccions generals. Tant per al PSC com per a CiU observem també una major importància explicativa de les variables sociològiques en les eleccions generals. És a dir, dóna la impressió com si CiU i PSC tinguessin en eleccions generals uns votants amb uns trets sociològics més definits. Forçant potser l'anàlisi podríem pensar que aquells són els seus electorats "naturals" i que els importants canvis de vot que es produeixen en les eleccions autonòmiques tendeixen a desdibuixar algunes d'aquestes relacions entre estructura social i vot.

Exemplifiquem-ho amb l'origen. La correspondència entre ser fill de pares nascuts fora de Catalunya i el vot al PSC és més gran en eleccions generals, en bona mesura perquè molts d'aquests opten per CiU o l'abstenció en eleccions autonòmiques. De la mateixa manera, la coincidència entre origen català i vot a CiU es desdibuixa en eleccions autonòmiques, quan aquest partit rep un considerable gruix de vot immigrant que en les eleccions generals vota al PSC i al PP.

En segon lloc, hem realitzat un quadre comparatiu de les ubicacions als dos eixos ideològics dels votants duals PSC-CiU i dels votants fidels de CiU i PSC respectivament. Els votants duals PSC-CiU tenen una identificació nacional molt més semblant a la de l'electorat socialista que no al de CiU, però amb una menor proporció d'identificats exclusives amb Espanya i major nombre d'identificacions més aviat catalanes. En termes de dreta i d'esquerra, en canvi, les postures dels votants duals estan a mig camí entre els fidels a CiU i els fidels al PSC. Aquesta dada, que ja apareixia en els resultats de 1988 (Montero i Font, 1990), sembla apuntar que aquests votants duals tendeixen a votar més d'acord amb les seves preferències nacionalistes a les eleccions generals que a les autonòmiques, on no sembla que optin per CiU per ser nacionalista, sinó malgrat ser-ho. Més de dues terceres parts d'aquests votants que rep CiU en eleccions autonòmiques es senten tant o més espanyols que catalans. Els abstencionistes diferencials tenen, en aquesta ocasió, un espanyolisme més acusat que els electors fidels al PSC²⁶ i una ubicació més centrista a l'eix esquerra-dreta. Probablement, bona part d'aquest aparent centrisme reflexa precisament un menor interès per la política, que ha facilitat que es quedessin a casa en una elecció on creien que hi havia menys en joc.

---

²⁵ Entre d'altres, una gran pèrdua de capacitat explicativa de la valoració de Rafael Ribó, raonable si pensem en les grans diferències d'estil entre la figura que protagonitza el debat en les eleccions generals, Julio Anguita, i la de Ribó. De fet, això podria ser una variable important per a explicar aquesta sorprenent renovació del electorat d'IC-EV entre ambdues eleccions.

²⁶ Aquestes segueixen essent dades de 1995. En les de 1988, per exemple, els abstencionistes diferencials eren menys espanyolistes que els votants fidels del PSC (Font, 1992).

Quadre 10. Ubicació dels votants fidels de CiU i PSC, dels seus votants duals i dels abstencionistes diferencials del PSC a les escales nacional i esquerra-dreta (% verticals)

	Fidels CiU	Duals PSC-CiU	Fidels PSC	PSC-Abstenció
Únicament Espanyol	4	11	22	31
Més Espanyol que Català	2	7	9	6
Tant Espanyol com Català	30	52	50	45
Més Català que Espanyol	39	21	12	12
Únicament Català	26	8	6	3
Esquerra 1-2	3	6	9	5
Centre-esquerra 3-4	7	35	66	43
Centre 5-6	60	43	16	31
Centre-Dreta 7-8	19	5	2	5
Dreta 9-10	1	1	0	2

Com expliquem doncs que hi ha hagi més proximitat entre aquests nous votants que CiU capta i el seu electorat fidel en termes de dreta-esquerra que en qüestions nacionals? L'explicació segurament no es troba tant en la ideologia com en les variables de conjuntura. Com mostra el quadre anterior, es tracta d'un electorat moderat i precisament per això especialment sensible a altres elements que puguin desequilibrar la seva relativa proximitat tant al PSC com a CiU. I els dos factors de conjuntura considerats aquí tenen un clar beneficiari, que canvia segons el tipus d'elecció: si el lideratge de Pujol i la tasca de govern de la Generalitat beneficien a CiU en les autonòmiques, una bona valoració de l'obra de govern socialista fins a principis dels 90 (i la percepció que l'alternativa no era gaire millor, després) i la imatge de González juguen a favor del PSC en eleccions generals. Quan estructura social i ideologia no decanten el vot i defineixen un grups de votants que queden situats a mig camí entre dues opcions, la conjuntura actua com a element definidor, tot i que en aquest cas hagi actuat de forma molt estable i poc conjuntural: beneficiant a CiU en unes eleccions i al PSC en les altres.

Per entendre l'abstenció diferencial, els factors sociològics i actitudinals juguen un rol crucial. Són novament electorats que es troben en el llinar, en aquest cas entre la despolitització i la plena integració política, els qui més fàcilment opten per aquest vot intermitent en funció del tipus i de l'interès de l'elecció. Però, novament, precisem d'un element de conjuntura per entendre perquè la mateixa societat i el mateix conjunt de valors dona lloc a comportaments diferenciats. En aquest cas és el propi marc institucional, el tipus d'elecció, el que genera una menor mobilització ciutadana, propiciant que es quedin a casa les persones menys proclius a anar a votar d'entre els que hi han anat en eleccions generals. Es tracta d'un cas on hi ha menys coses en joc, que alguns sectors de la ciutadania encara no entenen plenament, que reben un tractament mediàtic menys constant en els mitjans de comunicació privats i en els d'àmbit estatal i que, com a resultat, resulten menys visibles pel conjunt de l'electorat.

De tota manera, la composició socio-actitudinal de l'abstencionisme diferencial potser no resulta suficient per entendre perquè aquest caràcter d'elecció de segon ordre incideix de forma tant desigual en els diferents partits. El PSC (i en menor mesura IC-EV i el PP) té més dificultats per portar a les urnes a un electorat menys polititzat i menys sensible als temes que protagonitzen la projecció mediàtica de la política catalana. En tot cas, malgrat aquesta dificultat objectiva, la menor capacitat mobilitzadora d'aquest(s) partit(s) té també alguna cosa a veure amb la seva pròpia oferta electoral: manca d'oposició en algun cas, incapacitat de transmetre en que consisteix el seu projecte, debilitat en els lideratges o en els mitjans de comunicació amb la societat. Elements de conjuntura com el diferent atractiu dels liderats estatal i autonòmic, la percepció de menor competitivitat en les eleccions autonòmiques o la inexistència d'una alternativa de govern prou clara i diferenciada poden ser factors claus per a explicar perquè predominen tant els votants socialistes entre els qui es queden a casa en eleccions autonòmiques.

4. CONCLUSIONS

Al llarg d'aquest capítol hem identificat tres grans tipus de factors que ens ajuden a entendre les decisions electorals dels catalans, als que hem anomenat variables sociològiques, ideològiques i conjunturals. Les variables sociològiques exerceixen el seu rol explicatiu per una doble via. Per un costat, tenen una incidència directa en la tria electoral, com s'ha vist clarament, per exemple, en el cas de la religió. Per un altre, el fet de pertanyer a uns o altres grups socials, a uns determinats entorns i comunitats, fa que es desenvolupin i es consolidin amb més facilitat un conjunt de valors i de creences que, alhora, acabaran incidint en el vot. Així, tal com succeeix també a altres països, les dones tendeixen menys a tenir postures polítiques radicals. Sense que les diferències siguin espectaculars, això es traduirà en menys vot femení per les dues forces polítiques obertament esquerranes a Catalunya. Els efectes més habituals de les variables sociològiques són de l'estil citat fins aquí: fan més o menys probable tenir determinades idees o votar determinats partits. Però tot i ser més l'excepció que la regla, podem trobar algun cas on el seu resultat és gairebé determinant. Així, entre les persones no creients no trobem gairebé casos de votants que optin pel PP.

Les variables de tipus ideològic han emergit clarament com les més influents en la tria electoral. Contràriament al que dèiem fa un moment, aquí aquestes variables mostren en repetides ocasions el seu efecte determinant: no hi ha cap vot a ERC i gairebé cap a IC-EV entre les persones que es consideren de dretes, com no n'hi ha cap al PP entre aquells que s'identifiquen amb l'esquerra catalanista. Els partits parlamentaris petits tenen el seu camp d'atracció electoral molt clarament definit i els límits a la seva expansió electoral són doncs obvis. Alhora, aquestes variables ideològiques ens permeten entendre la co-hegemonia electoral del PSC i CiU, les dues forces polítiques que guanyen repetidament les eleccions precisament perquè comparteixen amb la majoria de la població un tret ideològic fonamental: la moderació. Tot i que CiU es vista com una opció lleugerament més dretana i el PSC com menys catalanista que les preferències de la majoria de l'electorat, ambdós partits presenten un caràcter moderat

en els dos eixos de competició electoral de Catalunya i representen molt bé conjuntament a la majoria ideològica de la població.

Però en l'anàlisi constatarem que hi havia una variable encara més relacionada empíricament amb el vot que totes les citades fins aquí: la proximitat als partits. Aquesta aparent troballa resulta contradictòria amb algunes expectatives: els recels que el concepte de identificació de partit genera en la tradició politològica europea, la relativa feblesa dels sentiments aparents d'identificació amb els partits en un país de tradició democràtica encara relativament recent i el supòsit àmpliament compartit que nacionalisme i esquerra-dreta són realment els dos grans factors explicatius del vot a Catalunya. El contrast entre relacions empíriques i expectatives teòriques ens ha d'obligar a fer-nos preguntes en ambdós sentits. No podem tenir cap certesa que aquesta variable vulgui dir res substantiu. Potser quan la gent ens diu que es sent molt propera al PSC, propera a IC-EV i llunyana dels altres, solament ens està dient que porta un temps votant als socialistes i que sap que aquests governen al seu municipi amb IC-EV. O que el PSC és el partit al que es sent ideològicament més proper i IC-EV el segon, però aquesta sensació de proximitat no és més que la mateixa traducció del efecte ja citat de la ideologia. Si no fos així, i aquesta sensació de proximitat vol dir alguna cosa més, aleshores caldrà revisar més coses. En primer lloc, caldria explorar com s'ha construït aquest sentiment i quina relació manté amb les altres variables, si canvia o no amb la ideologia o amb la valoració conjuntural de líders i polítiques. Però, a més, un rol important i independent d'aquesta variable implicaria un argument més a favor de la solidesa de les relacions entre sistema de partits i societat i, per tant, més probabilitats de manteniment relativament estable de l'actual correlació de forces.

Al costat de totes aquestes variables, totes elles lligades a característiques personals de l'electorat català, hem vist com un conjunt de factors conjunturals actuen també com a importants elements de definició del vot. En primer lloc, els partits, amb la seva definició de la seva oferta electoral, juguen un rol fonamental. I dintre del conjunt d'elements que integren aquesta proposta electoral hem destacat el paper que juga el líder, que actua com el símbol que la personifica. Aquest resultava també un important factor explicatiu del vot, un dels més importants juntament amb les variables ideològiques i de partit ja citades. En segon lloc, també les polítiques desenvolupades pels diferents governs han contribuït a dibuixar la capacitat d'atracció electoral dels partits catalans. En general, una valoració positiva d'aquestes ha actuat a favor dels partits governants. Això s'ha notat molt especialment en l'elecció d'aquella institució, però alhora l'ha transcendit i ha ajudat als partits que han protagonitzat la tasca de govern (local, autonòmica o estatal) en altres nivells electorals. Tot i així, el seu efecte ha estat limitat i no aconsegueix superar el rol constrenyedor de la ideologia o l'afinitat partidària: moltes persones d'esquerra valoren positivament la tasca de govern de la Generalitat, però això no els impedeix seguir votant altres partits als que consideren més propers, fins i tot quan es tracta d'escollir aquesta institució. Finalment, l'entorn institucional ha acabat de configurar la tria electoral. La pluralitat de nivells de govern ha premés que bona part de la població no hagués d'optar per una opció electoral de forma exclusiva i alguns han optat per dividir el seu vot, en funció de la tasca de govern, dels líders o dels temes que consideren més importants en cada arena política, mentre altres han optat per anar a votar en uns casos i mostrar el seu menor interès o la seva menor aprovació a les propostes dels partits quedant-se a casa.

1.1.1.2 COMARCALS

1.1.2 RESULTATS DE CADA ELECCIÓ

LL2J COMARQUES

VIII. RESULTATS ELECTORALS

1. RESULTATS ELECTORALS A CATALUNYA

1.1 ELECCIONS AUTONÒMIQUES, EUROPEES I GENERALS

1.1.1 RESULTATS DE CADA OPCIO

1.1.1 PROVINCIALS

- RESULTATS PROVINCIALS CATALUNYA

- PARTICIPACIÓ I ABSTENCIÓ

	Congrés de Diputats 1989			Parlament Europeu 1989			Parlament de Catalunya 1992			Congrés de Diputats 1993						
	Electors	Votants	% Par.	% Abs.	Electors	Votants	% Par.	% Abs.	Electors	Votants	% Par.	% Abs.				
Barcelona	3.604.405	2.452.126	68,0	32,0	3.581.207	1.898.069	53,0	47,0	3.722.928	1.996.721	53,4	46,6	3.695.060	2.831.181	76,6	23,4
Girona	394.586	259.870	67,3	32,7	376.714	185.448	49,2	50,8	403.374	249.443	61,8	38,2	398.881	300.948	75,5	24,6
Lleida	280.998	189.419	65,3	34,7	278.946	110.367	42,4	57,6	287.728	172.991	60,1	39,9	285.412	210.839	73,9	26,1
Tarragona	409.138	274.361	67,1	32,9	403.942	191.342	47,4	52,6	425.024	245.883	57,9	42,2	427.246	320.900	75,1	24,9
CATALUNYA	4.679.127	3.168.776	67,7	32,3	4.640.809	2.393.226	51,6	48,4	4.839.054	2.655.038	54,9	45,1	4.806.599	3.663.868	76,2	23,8

	Parlament Europeu 1994			Parlament de Catalunya 1995			Congrés de Diputats 1996					
	Electors	Votants	% Par.	% Abs.	Electors	Votants	% Par.	% Abs.	Electors	Votants	% Par.	% Abs.
Barcelona	3.754.604	1.981.214	52,2	47,8	3.891.435	2.447.341	62,9	37,1	3.905.255	2.983.424	76,7	23,3
Girona	411.888	214.595	52,1	47,9	426.588	239.028	67,8	32,2	429.526	330.832	77,0	23,0
Lleida	299.808	147.283	50,8	49,2	300.023	199.793	66,6	33,4	301.268	227.202	75,4	24,6
Tarragona	442.327	230.440	52,1	47,9	461.935	296.797	64,3	35,7	463.882	351.089	75,7	24,3
CATALUNYA	4.898.427	2.553.542	52,1	47,9	5.079.981	3.232.959	63,6	36,4	5.099.791	3.902.547	76,5	23,5

- RESULTATS PER CIRCUMSCRIPCIONS
BLANCS

	Congrés de Diputats 1989			Parlament Europeu 1989			Parlament de Catalunya 1992			Congrés de Diputats 1993		
	Absoluts	% Cens	% Vots	Absoluts	% Cens	% Vots	Absoluts	% Cens	% Vots	Absoluts	% Cens	% Vots
Barcelona	22.984	0,5	1,0	23.161	0,6	1,2	24.230	0,5	0,7	18.505	0,5	0,7
Girona	2.105	0,0	0,1	2.238	0,6	1,2	2.313	0,0	0,1	1.923	0,5	0,6
Lleida	1.487	0,0	0,1	1.557	0,6	1,3	2.066	0,0	0,1	1.660	0,5	0,6
Tarragona	2.759	0,1	0,1	2.886	0,7	1,5	2.808	0,1	0,1	2.415	0,6	0,8
CATALUNYA	29.335	0,6	1,2	29.842	0,6	1,2	31.417	0,6	1,0	24.503	0,5	0,7
	Parlament Europeu 1994			Parlament de Catalunya 1995			Congrés de Diputats 1996					
	Absoluts	% Cens	% Vots	Absoluts	% Cens	% Vots	Absoluts	% Cens	% Vots			
Barcelona	23.998	0,5	0,9	24.230	0,5	0,7	20.365	0,4	0,5			
Girona	3.040	0,1	0,1	2.313	0,0	0,1	1.739	0,0	0,0			
Lleida	1.945	0,0	0,1	2.066	0,0	0,1	1.601	0,0	0,0			
Tarragona	2.889	0,1	0,1	2.808	0,1	0,1	2.152	0,0	0,1			
CATALUNYA	31.872	0,7	1,2	31.417	0,6	1,0	25.857	0,5	0,7			

- RESULTATS PER CIRCUMSCRIPCIONS

NULS

	Congrés de Diputats 1989			Parlament Europeu 1989			Parlament de Catalunya 1992			Congrés de Diputats 1993		
	Absoluts	% Cens	% Vots	Absoluts	% Cens	% Vots	Absoluts	% Cens	% Vots	Absoluts	% Cens	% Vots
Barcelona	11.849	0,3	0,6	14.855	0,4	0,8	5.895	0,1	0,2	9.839	0,3	0,4
Girona	1.154	0,0	0,1	1.569	0,4	0,8	1.111	0,0	0,0	1.553	0,4	0,5
Lleida	675	0,0	0,0	837	0,3	0,7	671	0,0	0,0	1.306	0,6	0,8
Tarragona	1.645	0,0	0,1	1.916	0,5	1,0	1.330	0,0	0,0	1.855	0,4	0,6
CATALUNYA	15.323	0,4	0,8	19.177	0,4	0,8	9.007	0,2	0,3	14.553	0,3	0,4

	Parlament Europeu 1994			Parlament de Catalunya 1995			Congrés de Diputats 1996		
	Absoluts	% Cens	% Vots	Absoluts	% Cens	% Vots	Absoluts	% Cens	% Vots
Barcelona	6.624	0,1	0,3	5.895	0,1	0,2	8.710	0,2	0,2
Girona	1.190	0,0	0,0	1.111	0,0	0,0	1.495	0,0	0,0
Lleida	733	0,0	0,0	671	0,0	0,0	884	0,0	0,0
Tarragona	1.299	0,0	0,1	1.330	0,0	0,0	1.829	0,0	0,0
CATALUNYA	9.846	0,2	0,4	9.007	0,2	0,3	12.918	0,3	0,3

- RESULTATS PER CIRCUMSCRIPCIONS

PP

	Congrés de Diputats 1989			Parlament Europeu 1989			Parlament de Catalunya 1992			Congrés de Diputats 1993		
	Absoluts	% Cens	% Vots	Absoluts	% Cens	% Vots	Absoluts	% Cens	% Vots	Absoluts	% Cens	% Vots
Barcelona	256.693	7,1	10,5	159.967	4,5	8,6	117.409	3,2	5,9	478.734	13,0	17,0
Girona	20.440	5,3	8,0	12.161	3,2	6,7	9.817	2,4	4,0	39.001	9,8	13,0
Lleida	22.648	8,1	12,4	12.247	4,4	10,6	11.824	4,1	6,9	41.564	14,6	19,8
Tarragona	35.779	8,7	13,1	19.817	4,9	10,6	18.718	4,4	7,7	63.327	14,8	19,9
CATALUNYA	335.560	7,2	10,7	204.192	4,4	8,7	157.768	3,3	6,0	622.626	13,0	17,1

	Parlament Europeu 1994			Parlament de Catalunya 1995			Congrés de Diputats 1996		
	Absoluts	% Cens	% Vots	Absoluts	% Cens	% Vots	Absoluts	% Cens	% Vots
Barcelona	367.278	9,8	19,0	332.417	8,5	13,6	548323	14,0	18,3
Girona	26.933	6,5	12,8	22.618	5,3	7,8	39569	9,2	12,0
Lleida	29.328	10,1	20,3	24.319	8,1	12,2	40463	13,4	17,8
Tarragona	48.117	10,9	21,3	42.398	9,2	14,3	70045	15,1	20,0
CATALUNYA	471.656	9,6	18,8	421.752	8,3	13,1	698400	13,7	17,9

- RESULTATS PER CIRCUMSCRIPCIONS

CIU

	Congrés de Diputats 1989			Parlament Europeu 1989			Parlament de Catalunya 1992			Congrés de Diputats 1993		
	Absoluts	% Cens	% Vots	Absoluts	% Cens	% Vots	Absoluts	% Cens	% Vots	Absoluts	% Cens	% Vots
Barcelona	740.497	20,5	30,4	486.807	13,6	26,2	882.758	23,7	44,6	848.824	23,0	30,1
Girona	120.704	31,4	46,9	72.616	19,3	40,0	134.621	33,4	54,3	128.707	32,3	43,0
Lleida	76.230	27,1	41,8	41.535	14,9	35,8	92.210	32,1	53,6	82.531	28,9	39,4
Tarragona	92.979	22,7	34,1	52.872	13,1	28,3	111.652	26,3	45,8	102.419	24,0	32,1
CATALUNYA	1.030.410	22,0	32,7	653.830	14,1	27,9	1.221.241	25,2	46,2	1.162.481	24,2	31,9

	Parlament Europeu 1994			Parlament de Catalunya 1995			Congrés de Diputats 1996		
	Absoluts	% Cens	% Vots	Absoluts	% Cens	% Vots	Absoluts	% Cens	% Vots
Barcelona	578.278	15,4	30,0	953.419	24,5	39,0	818.832	21,0	27,4
Girona	93.020	22,6	44,2	140.012	32,8	48,4	136.448	31,8	41,2
Lleida	57.442	19,8	39,7	98.995	33,0	49,6	88.880	29,5	39,1
Tarragona	73.653	16,7	32,6	127.645	27,6	43,0	107.473	23,2	30,6
CATALUNYA	802.393	16,4	31,9	1.320.071	26,0	40,8	1.151.633	22,6	29,5

- RESULTATS PER CIRCUMSCRIPCIONS

ERC

	Congrés de Diputats 1989			Parlament Europeu 1989			Parlament de Catalunya 1992			Congrés de Diputats 1993		
	Absoluts	% Cens	% Vots	Absoluts	% Cens	% Vots	Absoluts	% Cens	% Vots	Absoluts	% Cens	% Vots
Barcelona	60.412	1,7	2,5	57.216	1,6	3,1	142.381	3,8	7,2	121.959	3,3	4,3
Girona	8.768	2,3	3,4	9.140	2,4	5,0	28.764	7,1	11,6	27.367	6,9	9,1
Lleida	6.667	2,4	3,7	5.141	1,8	4,4	16.839	5,9	9,8	15.613	5,5	7,5
Tarragona	8.551	2,1	3,1	6.582	1,6	3,5	22.380	5,3	9,2	20.997	4,9	6,6
CATALUNYA	84.398	1,8	2,7	78.079	1,7	3,3	210.364	4,4	8,0	185.936	3,9	5,1

	Parlament Europeu 1994			Parlament de Catalunya 1995			Congrés de Diputats 1996		
	Absoluts	% Cens	% Vots	Absoluts	% Cens	% Vots	Absoluts	% Cens	% Vots
Barcelona	96.981	2,6	5,0	212.335	5,5	8,7	114.195	2,9	3,8
Girona	17.369	4,2	8,3	35.338	8,3	12,2	18548	4,3	5,6
Lleida	10.989	3,8	7,6	25.533	8,5	12,8	12615	4,2	5,6
Tarragona	14.863	3,4	6,6	32.661	7,1	11,0	17187	3,7	4,9
CATALUNYA	140.202	2,9	5,6	305.867	6,0	9,5	162545	3,2	4,2

- RESULTATS PER CIRCUMSCRIPCIONS

PSC

	Congrés de Diputats 1989			Parlament Europeu 1989			Parlament de Catalunya 1992			Congrés de Diputats 1993		
	Absoluts	% Cens	% Vots	Absoluts	% Cens	% Vots	Absoluts	% Cens	% Vots	Absoluts	% Cens	% Vots
Barcelona	900.033	25,0	36,9	704.868	19,7	37,9	572.036	15,4	28,9	1.024.924	27,7	36,3
Girona	74.198	19,3	28,9	54.516	14,5	30,0	54.085	13,4	21,8	84.022	21,1	28,1
Lleida	52.104	18,5	28,6	35.927	12,9	31,0	37.551	13,1	21,8	56.505	19,8	27,0
Tarragona	93.195	22,8	34,2	67.946	16,8	36,4	64.629	15,2	26,5	105.376	24,7	33,0
CATALUNYA	1.119.530	23,9	35,5	863.257	18,6	36,8	728.301	15,1	27,6	1.270.827	26,4	34,8

	Parlament Europeu 1994			Parlament de Catalunya 1995			Congrés de Diputats 1996		
	Absoluts	% Cens	% Vots	Absoluts	% Cens	% Vots	Absoluts	% Cens	% Vots
Barcelona	562.384	15,0	29,1	620.756	16,0	25,4	1203339	30,8	40,2
Girona	53.196	12,9	25,3	74.124	17,4	25,7	120118	28,0	36,3
Lleida	34.721	12,0	24,0	38.796	12,9	19,4	74686	24,8	32,9
Tarragona	63.427	14,3	28,0	68.576	14,9	23,1	133000	28,7	37,9
CATALUNYA	713.728	14,6	28,4	802.252	15,8	24,8	1531143	30,0	39,2

- RESULTATS PER CIRCUMSCRIPCIONS

IC

	Congrés de Diputats 1989			Parlament Europeu 1989			Parlament de Catalunya 1992			Congrés de Diputats 1993		
	Absoluts	% Cens	% Vots	Absoluts	% Cens	% Vots	Absoluts	% Cens	% Vots	Absoluts	% Cens	% Vots
Barcelona	199.340	5,5	8,2	114.908	3,2	6,2	146.937	4,0	7,4	239.175	6,5	8,5
Girona	10.089	2,6	3,9	5.470	1,5	3,0	8.333	2,1	3,4	10.451	2,6	3,5
Lleida	6.763	2,4	3,7	3.125	1,1	2,7	4.946	1,7	2,9	6.736	2,4	3,2
Tarragona	14.406	3,5	5,3	7.680	1,9	4,1	11.574	2,7	4,8	16.104	3,8	5,1
CATALUNYA	230.598	4,9	7,3	131.183	2,8	5,6	171.790	3,6	6,5	272.466	5,7	7,5

	Parlament Europeu 1994			Parlament de Catalunya 1995			Congrés de Diputats 1996		
	Absoluts	% Cens	% Vots	Absoluts	% Cens	% Vots	Absoluts	% Cens	% Vots
Barcelona	244.585	6,5	12,7	274.222	7,1	11,2	260881	6,7	8,7
Girona	11.693	2,8	5,6	11.546	2,7	4,0	11038	2,6	3,3
Lleida	7.604	2,6	5,3	8.282	2,8	4,2	7508	2,5	3,3
Tarragona	17.639	4,0	7,8	19.042	4,1	6,4	17558	3,8	5,0
CATALUNYA	281.521	5,8	11,2	313.092	6,2	9,7	296985	5,8	7,6

- RESULTATS PER COMARQUES

pp

	Congrés de Diputats 1989			Parlament Europeu 1989			Parlament de Catalunya 1992			Congrés de Diputats 1993			Parlament Europeu 1994			Parlament de Catalunya 1995			Congrés de Diputats 1996		
	Absoluts	% Cens	% Vots	Absoluts	% Cens	% Vots	Absoluts	% Cens	% Vots	Absoluts	% Cens	% Vots	Absoluts	% Cens	% Vots	Absoluts	% Cens	% Vots	Absoluts	% Cens	% Vots
ALT CAMP	2.656	6,4	9,5	1.351	3,3	6,8	876	2,3	3,8	4.440	11,7	15,5	3.179	8,2	15,8	2.641	6,6	9,9	4.812	12,0	15,6
ALT EMPORDÀ	4.671	6,9	10,5	2.576	3,9	8,9	2.597	3,5	6,1	8.942	12,7	17,4	6.009	8,3	16,9	6.139	6,9	10,7	8.809	11,8	15,7
ALT PENEDÈS	2.537	4,8	6,9	1.706	3,2	6,2	1.394	2,5	3,9	5.219	9,3	12,1	3.769	6,5	12,7	3.138	5,3	7,6	5.487	9,2	11,7
ALT URUGELL	939	6,1	10,0	486	3,2	8,4	696	3,3	6,6	1.586	10,4	15,4	1.142	7,4	16,3	945	6,1	9,3	1.717	11,0	15,2
ALTA RIBAGORÇA	141	4,9	8,0	78	2,7	5,0	61	2,1	3,7	244	8,4	12,1	187	6,2	12,5	159	5,2	8,1	266	8,6	11,7
ANOIA	3.506	5,7	8,2	2.005	3,3	6,2	1.144	1,8	3,0	6.724	10,4	13,5	4.858	7,3	14,6	4.092	5,9	9,0	7.807	11,3	14,5
BAGES	5.572	4,7	6,7	3.273	2,8	5,3	2.347	1,9	3,1	10.697	8,7	11,4	7.472	6,1	11,7	6.128	4,9	7,2	11.348	9,0	11,5
BAIX CAMP	7.706	7,0	10,7	4.024	3,7	8,4	3.440	3,0	5,4	15.830	13,5	18,8	11.359	9,3	19,0	10.223	8,0	12,9	18.298	14,3	19,2
BAIX EBRE	5.830	13,5	21,2	3.192	7,4	17,3	4.001	9,1	16,3	8.182	18,7	25,8	5.953	13,4	27,3	5.098	11,2	17,6	8.193	18,0	24,0
BAIX LLOBREGAT	2.934	4,4	6,5	1.749	2,7	5,6	1.223	1,6	2,6	6.290	9,0	11,9	4.318	6,0	11,5	3.421	4,9	7,2	6.528	8,7	11,2
BAIX PENEDÈS	859	5,1	7,6	430	2,7	5,4	450	2,5	4,4	50.905	10,7	14,2	41.984	8,5	17,1	38.318	7,5	12,6	67.591	13,1	17,1
BARCELONÈS	183.740	8,8	13,0	106.769	5,7	11,1	77.348	4,1	7,8	1.994	10,7	14,5	1.737	8,3	16,0	1.667	7,3	11,5	2.930	12,8	17,0
BERGUEDEÀ	1.419	4,4	6,5	905	2,8	5,6	550	1,7	2,6	2.813	8,8	11,7	1.814	5,7	11,0	1.544	4,8	6,7	2.585	7,9	10,1
CERDANYA	717	7,4	10,9	395	4,1	9,1	318	3,2	5,1	1.117	11,2	15,8	875	6,0	13,4	686	5,5	8,4	1.170	11,0	14,7
CONCA DE BARBERÀ	1.175	7,4	10,9	653	4,1	10,0	556	3,5	5,3	2.011	12,5	16,4	1.402	7,7	15,8	1.102	6,8	9,5	1.827	11,2	14,3
GARRAF	3.190	5,5	8,3	1.997	3,3	6,7	1.497	2,4	4,5	1.861	12,5	16,9	1.163	8,7	17,0	908	5,9	8,3	1.563	10,1	13,2
GARRIGUES	1.175	7,3	11,0	653	4,1	10,0	556	3,5	5,3	6.934	14,9	20,1	5.788	8,6	17,0	5.247	7,3	12,0	9.187	12,7	16,8
GARROTXA	1.983	5,4	7,9	1.204	3,3	6,6	870	2,8	4,5	3.939	8,1	10,9	1.910	5,0	9,8	1.492	3,9	5,5	2.542	6,6	8,4
GIRONES	5.161	5,5	8,3	3.427	3,7	7,4	2.723	2,8	4,5	8.507	9,8	13,0	6.839	6,9	13,2	5.861	5,8	8,2	9.705	9,5	12,1
MARÉSME	13.567	6,4	9,1	8.189	3,9	7,5	6.576	2,9	5,0	28.802	12,8	16,1	22.090	9,2	17,0	19.280	7,7	11,6	34.203	13,2	17,3
MONTSIA	3.685	8,9	13,2	2.015	4,9	11,6	1.590	3,8	6,4	8.879	16,2	21,5	5.032	11,7	22,9	3.764	8,6	13,2	6.936	15,8	20,6
MOGUERÀ	2.278	8,0	11,9	1.080	2,8	6,5	1.102	3,9	5,8	4.462	15,9	20,9	2.812	9,9	19,1	2.190	7,6	10,5	3.803	13,1	16,7
OSONA	4.430	4,8	7,0	2.688	2,8	5,9	1.430	1,5	2,3	7.987	8,5	11,1	5.012	6,2	10,1	3.844	3,9	5,4	6.936	7,0	8,8
PALLARS JUSSÀ	562	5,1	8,2	328	2,9	7,8	288	2,5	4,0	876	8,2	11,7	670	5,3	10,8	601	4,6	6,9	925	8,5	11,6
PALLARS SOBIRA	155	3,4	5,6	89	2,2	7,8	81	1,8	2,8	366	8,0	11,3	256	5,4	10,7	200	4,1	5,9	377	7,6	10,2
PLA D'URGELL	2.190	9,6	14,0	1.141	5,1	11,6	1.062	4,5	7,1	3.964	17,1	22,0	2.580	11,0	21,0	1.977	8,3	11,3	3.239	13,6	16,9
PLA DEL ESTANY	1.005	5,9	8,6	625	3,1	6,7	451	2,6	3,9	1.811	10,2	13,4	1.183	4,5	12,5	898	4,8	6,5	1.564	8,4	10,6
PRIORAT	702	8,3	11,7	374	4,4	10,4	335	4,0	5,7	949	11,4	14,8	730	8,8	14,1	646	6,5	8,5	934	13,7	16,8
RIBERA D'EBRE	1.487	8,0	12,1	872	4,7	10,7	888	4,8	7,4	2.592	13,5	17,7	1.973	10,6	18,9	1.522	8,1	11,1	2.426	12,9	15,8
RIPOLLÈS	853	3,8	5,4	474	2,1	4,0	311	1,4	2,0	1.478	6,7	8,6	1.004	4,5	8,2	804	3,6	4,8	1.426	4,3	7,9
SEGARRA	1.098	7,7	11,8	564	4,1	10,2	599	4,3	6,4	2.079	15,0	20,2	1.380	9,5	19,8	1.126	7,8	11,1	2.052	14,3	18,6
SEGRIÀ	11.396	8,0	14,1	6.831	5,1	11,8	5.965	4,8	8,3	20.348	15,6	21,4	15.304	11,5	23,3	13.033	9,7	15,1	20.912	15,5	20,5
SELVA	3.151	4,4	6,7	1.815	2,6	5,5	1.394	1,8	3,0	6.902	9,0	12,0	5.049	6,3	12,7	4.094	4,9	7,5	7.739	9,2	12,0
SOLSONÈS	578	6,6	10,8	332	3,5	10,9	352	4,0	6,4	1.961	12,3	16,9	693	7,9	17,1	674	6,3	9,2	937	10,3	13,7
TARRAGONÈS	10.298	10,0	14,5	5.833	5,9	11,5	5.398	4,8	8,8	18.434	16,1	21,3	15.381	12,9	24,7	14.477	11,6	18,4	21.667	17,3	22,7
TERRA ALTA	1.866	16,2	23,2	1.078	9,7	23,0	1.128	10,2	15,8	2.288	20,5	27,8	1.660	15,1	26,8	1.440	13,1	18,2	2.092	19,0	24,0
URUGELL	1.573	6,6	9,8	787	3,3	8,0	826	3,8	6,1	3.442	14,4	19,2	2.160	7,9	14,4	1.756	7,1	10,2	3.000	12,1	15,7
VAL D'AARAN	526	10,6	16,5	323	6,6	14,1	352	5,0	8,2	974	19,1	26,5	780	14,4	28,1	583	10,2	16,3	1.035	12,8	24,2
VALS OCCIDENTAL	25.180	5,3	7,8	14.556	3,1	5,9	10.753	2,2	4,3	52.891	10,5	13,8	40.984	8,1	16,0	37.285	6,9	11,3	66.659	12,3	15,8
VALS ORIENTAL	10.967	5,6	8,1	6.012	3,3	6,2	4.044	2,0	3,7	21.168	10,5	13,8	16.745	7,9	15,7	13.893	6,2	9,9	28.831	11,9	15,4
CATALUNYA	335.560	7,2	10,7	204.192	4,4	8,7	157.766	3,3	6,0	622.526	13,0	17,1	471.656	9,5	18,8	421.752	8,3	13,1	698.400	13,7	17,9

- RESULTATS PER COMARQUES

CIU

	Congrés de Diputats 1989			Parlament Europeu 1989			Parlament de Catalunya 1992			Congrés de Diputats 1993			Parlament Europeu 1994			Parlament de Catalunya 1995			Congrés de Diputats 1996		
	Absoluts	% Cens	% Vots	Absoluts	% Cens	% Vots	Absoluts	% Cens	% Vots	Absoluts	% Cens	% Vots	Absoluts	% Cens	% Vots	Absoluts	% Cens	% Vots	Absoluts	% Cens	% Vots
ALT CAMP	10.139	24,3	36,4	5.073	14,8	30,5	11.288	30,1	49,5	8.293	24,5	32,4	7.272	18,7	36,0	12.318	30,9	44,0	10.186	25,5	33,0
ALT EMPORDÀ	19.314	28,5	43,4	10.296	15,6	35,3	21.454	39,2	51,8	19.832	29,2	38,6	14.199	19,5	39,9	22.659	30,6	47,1	21.295	28,5	37,9
ALT PENEDÈS	18.074	30,3	43,8	10.565	20,1	38,2	19.404	35,2	54,3	18.241	32,6	42,4	12.421	21,0	41,7	20.550	34,6	49,9	17.660	29,4	37,5
ALT URGELL	5.163	33,7	54,8	2.997	19,9	51,8	5.887	36,6	61,9	5.179	33,7	49,9	3.533	23,0	50,4	5.570	33,7	53,0	6.147	24,9	45,5
ALTA RIBAGORÇA	584	20,7	33,7	402	13,9	31,0	741	25,7	45,0	648	22,3	32,2	522	17,3	36,0	905	29,4	44,1	747	24,1	32,8
ANOIA	17.086	27,7	39,8	11.084	18,2	34,4	20.938	33,7	53,9	19.788	30,8	40,1	13.966	20,1	40,0	22.540	32,7	49,8	19.413	28,0	35,2
BAGES	36.429	30,6	43,5	24.018	20,3	36,8	41.249	38,9	54,4	38.321	31,5	41,3	26.578	21,5	41,7	42.468	33,7	49,7	38.180	30,2	38,6
BAIX CAMP	25.356	23,0	30,2	13.896	12,8	25,9	29.985	26,0	47,0	28.794	24,5	33,1	19.784	16,2	33,1	33.728	28,5	42,7	29.204	22,9	30,6
BAIX EMBRE	8.287	19,2	30,2	4.884	11,6	27,1	10.296	23,4	41,8	9.661	22,1	30,6	6.727	15,1	30,8	12.170	28,8	42,0	10.020	22,0	29,3
BAIX LLOBREGAT	20.386	30,7	45,3	11.987	18,5	38,4	23.509	33,6	53,9	21.912	31,4	41,5	16.427	22,7	48,6	24.327	32,6	48,6	23.235	30,9	39,9
BAIX PENEDÈS	4.520	26,9	40,1	2.721	16,8	34,4	5.588	30,7	51,7	5.036	27,0	36,7	4.068	10,8	21,7	9.637	18,7	31,5	7.749	15,1	19,7
BARCELONES	367.742	19,7	29,3	244.508	13,1	25,3	428.809	22,8	43,5	405.928	21,9	28,6	271.798	14,6	28,2	493.898	28,2	45,0	366.699	19,7	25,7
BERGUEDA	11.601	35,7	52,7	7.881	24,2	44,7	12.713	38,9	59,1	11.600	34,0	48,0	2.524	24,5	50,0	12.320	33,4	53,0	11.268	34,4	44,0
CERDANYA	3.404	35,0	51,8	1.984	20,8	45,9	3.708	38,7	59,1	3.389	34,0	48,0	2.524	24,5	50,0	3.703	36,2	53,0	3.588	33,7	46,2
CONCA DE BARBERÀ	4.809	32,3	46,9	2.699	18,3	41,5	4.228	28,2	49,4	4.176	28,1	38,0	3.061	20,1	39,2	5.171	33,4	47,4	4.408	28,4	37,2
GARRAF	11.237	19,3	28,1	7.262	12,7	25,7	15.106	24,4	45,0	13.870	22,4	29,9	10.448	15,6	30,6	17.932	25,1	41,0	14.816	20,5	27,0
GARRIGUES	4.717	29,2	44,2	2.671	16,6	40,7	5.676	35,2	53,9	5.067	31,4	41,4	3.809	23,0	42,8	5.763	35,4	49,8	5.301	32,4	41,6
GARROTXA	13.633	38,8	54,1	8.811	23,5	47,4	14.338	38,2	58,0	14.140	38,0	50,8	10.301	27,1	52,7	14.931	38,7	54,9	14.249	38,1	48,8
GIRONÈS	26.881	28,4	43,1	16.456	17,9	35,3	29.696	30,4	49,5	29.141	30,2	39,8	21.937	21,8	41,0	29.869	29,3	41,7	31.015	30,3	38,5
MAIRONS	67.332	27,1	39,6	36.641	17,6	33,5	67.558	30,0	51,1	67.703	29,5	37,8	49.318	20,5	37,9	76.645	30,6	46,2	69.513	27,5	36,2
MONTSIÀ	8.932	24,1	35,8	5.290	13,0	30,4	12.208	29,1	48,9	11.467	27,0	35,9	7.266	18,9	33,1	13.695	31,1	47,9	11.246	25,5	33,4
NDGÜERA	8.037	31,8	47,2	4.822	18,3	40,7	11.056	38,6	58,3	8.698	31,0	40,7	4.282	22,1	42,7	11.296	39,1	54,0	9.571	33,0	42,0
OSONA	35.178	39,6	55,4	22.734	24,4	48,8	36.783	41,3	62,5	37.562	40,0	52,0	26.222	28,9	42,7	41.876	42,2	58,7	40.545	41,0	51,6
PALLARS JUSSÀ	3.259	29,4	47,2	1.905	17,1	43,8	3.862	38,0	60,9	3.842	33,2	47,4	2.598	24,2	36,4	3.876	38,8	55,7	3.303	30,4	41,4
PALLARS SOBIRA	1.318	28,8	47,6	567	12,2	42,8	1.748	87,8	80,9	1.631	36,6	50,2	1.236	26,1	51,5	1.901	38,8	56,7	1.577	31,9	42,8
PLA D'URGELL	6.843	30,1	43,7	3.712	16,4	37,8	6.392	36,4	56,1	7.153	30,9	39,8	4.990	21,3	40,6	8.860	37,2	50,8	8.050	33,7	42,0
PLA DE L'ESTANY	6.789	40,1	58,1	3.957	23,7	50,5	7.351	41,6	63,8	7.161	40,5	53,2	5.046	27,8	63,4	7.660	40,7	56,6	7.681	41,3	52,2
PRIO RAT	2.559	30,1	42,8	1.366	16,0	37,9	3.029	36,8	51,2	2.571	31,0	39,6	2.197	26,0	41,6	3.107	36,8	48,4	2.144	26,5	31,5
RIBERA D'EBRE	4.601	24,5	37,2	2.552	13,6	31,4	6.141	38,0	57,3	5.381	28,7	37,7	4.053	21,7	38,9	6.791	36,0	49,3	6.617	29,8	36,6
RIPOLLES	8.579	38,1	54,1	5.858	26,1	49,3	8.340	49,3	59,9	8.614	38,8	50,3	6.222	27,9	52,9	9.499	42,2	56,1	8.743	38,8	48,4
SEGARRA	5.180	37,7	57,6	2.889	21,0	52,0	6.097	43,6	65,3	4.979	35,8	48,3	3.374	23,8	48,4	6.780	40,1	56,8	5.034	36,0	45,6
SELVA	26.479	21,0	32,7	14.273	11,4	26,6	32.823	25,5	45,9	31.975	24,5	33,7	21.791	16,4	33,2	38.077	28,2	44,1	34.666	26,6	34,1
SOLSONÈS	3.153	36,2	58,7	1.540	17,7	50,6	3.710	41,9	67,4	3.527	41,0	56,2	2.150	24,4	52,1	3.953	33,3	48,4	2.631	31,4	40,8
TARRAGONÈS	19.873	19,3	28,1	11.591	11,4	22,4	23.113	22,2	40,8	23.281	20,4	26,9	16.790	14,1	27,1	30.087	24,2	38,3	28.846	20,7	27,1
TERRA ALTA	2.893	26,1	39,9	1.701	15,3	36,3	3.628	32,9	50,8	2.870	26,1	35,0	2.475	22,5	40,0	3.792	33,6	46,8	2.965	27,0	34,0
URGELL	8.215	34,4	51,9	4.618	19,5	46,7	9.005	37,4	57,6	7.256	33,1	44,3	5.464	22,5	46,4	9.406	38,2	54,4	8.770	35,5	45,8
VAL D'AIGUAN	1.254	25,2	39,4	763	15,7	33,3	1.834	35,0	57,6	1.215	23,8	33,1	959	17,7	34,5	1.795	31,6	50,2	1.334	23,0	31,1
VALLES OCCIDENTAL	63.886	17,7	26,1	55.071	11,8	22,4	102.818	20,7	41,0	104.848	20,9	27,4	70.930	14,0	27,6	123.545	22,9	37,5	108.825	19,1	24,6
VALLES ORIENTAL	44.432	23,9	34,8	29.183	16,0	30,0	54.795	27,6	48,6	53.449	26,6	34,8	36.731	17,2	34,4	62.787	28,0	44,8	54.210	24,0	31,1
CATALUNYA	1.030.410	22,0	32,7	653.830	14,1	27,9	1.221.241	25,2	46,2	1.162.481	24,2	31,9	802.993	16,4	31,9	1.320.071	26,0	40,8	1.151.633	22,6	29,5

· RESULTATS PER COMARQUES

ERIC

	Congrés de Diputats 1989			Parlament Europeu 1989			Parlament de Catalunya 1992			Congrés de Diputats 1993			Parlament Europeu 1994			Parlament de Catalunya 1995			Congrés de Diputats 1996		
	Absoluts	% Cens	% Vots	Absoluts	% Cens	% Vots	Absoluts	% Cens	% Vots	Absoluts	% Cens	% Vots	Absoluts	% Cens	% Vots	Absoluts	% Cens	% Vots	Absoluts	% Cens	% Vots
ALT CAMP	992	2,4	3,6	861	2,1	4,3	2.894	7,6	12,4	2.536	6,7	8,9	1.663	4,3	8,2	1.472	3,7	13,4	1.901	4,8	6,2
ALT EMPORDÀ	1.553	2,3	3,5	1.410	2,1	4,8	4.764	6,7	11,5	4.344	6,2	8,5	2.861	9,9	7,1	1.652	2,2	11,4	3.186	4,3	5,7
ALT PENEDÈS	1.757	3,3	4,8	1.518	2,9	5,5	3.828	6,4	9,8	2.980	5,3	6,9	2.159	3,8	7,2	1.926	3,2	12,7	2.807	4,7	6,0
ALT URGELL	257	1,7	2,7	214	1,4	3,7	763	4,9	8,3	689	4,5	6,6	469	2,9	6,4	231	1,5	13,6	628	4,0	5,6
ALTA RIBAGORÇA	29	1,0	1,7	39	1,3	3,0	133	4,6	8,1	77	2,7	3,8	43	2,1	4,2	64	2,1	7,9	63	2,0	2,8
ANOIA	1.612	2,6	3,8	1.485	2,4	4,6	2.888	4,7	7,7	2.467	3,8	5,0	1.937	2,9	5,8	2.701	3,9	9,1	2.353	3,4	4,4
BAGES	3.346	2,8	4,0	2.845	2,4	4,6	7.457	6,1	9,8	5.416	5,2	6,9	4.856	3,9	7,6	4.967	3,9	12,3	5.871	4,6	5,9
BAIX CAMP	2.146	2,0	3,0	1.769	1,6	3,7	5.748	5,0	9,0	5.416	4,6	6,3	4.205	3,4	7,0	4.969	3,9	11,4	4.781	3,7	5,0
BAIX EBRE	550	1,3	2,0	424	1,0	2,3	1.723	3,9	7,0	1.786	4,1	5,7	1.114	2,6	5,1	1.822	4,0	10,9	1.476	3,2	4,3
BAIX EMPORDÀ	1.462	2,2	3,3	1.502	2,3	4,8	4.601	6,6	10,6	4.491	6,4	8,5	2.728	3,8	7,3	1.971	2,6	11,1	2.934	3,9	5,0
BAIX LLOBREGAT	4.603	1,0	1,6	4.228	1,0	1,8	11.415	2,4	2,4	9.707	2,0	2,7	8.233	1,7	3,4	48.014	9,5	6,4	10.936	2,1	2,8
BAIX PENEDÈS	294	1,8	2,5	277	1,7	3,5	866	4,8	8,0	789	4,2	5,8	602	2,9	5,6	699	3,1	9,6	626	2,7	3,6
BARCELONÈS	29.640	1,6	2,4	29.096	1,6	3,0	68.419	3,5	8,7	57.836	3,1	4,1	44.719	2,4	4,6	138.289	7,4	8,3	51.323	2,8	3,6
BERGUEDA	1.141	3,5	5,2	855	2,6	5,3	2.925	9,0	13,8	2.304	7,3	9,7	1.481	4,6	9,0	710	2,2	16,1	2.123	6,5	8,3
CERDANYA	256	2,6	3,9	218	2,3	5,0	772	7,6	12,3	621	6,2	8,8	397	3,9	7,9	217	2,0	13,8	413	3,9	5,2
CONCA DE BARBERÀ	389	2,7	4,1	395	2,1	4,7	1.667	11,1	17,1	1.383	9,4	12,7	998	6,6	12,8	591	3,8	18,6	1.159	7,5	9,8
GARRAF	1210	2,1	3,1	1.034	1,8	3,7	2.491	4,0	7,4	2.129	8,4	4,6	1.765	2,6	5,2	4.083	5,7	9,3	2.286	3,2	4,2
GARRIGUES	414	4,4	6,6	414	2,6	6,3	1.630	10,1	15,5	1.693	10,5	13,8	1.210	7,5	13,6	3.111	1,9	19,9	1.272	7,8	10,0
GARROTXA	811	2,5	3,6	1.070	2,8	5,9	3.319	8,8	13,4	2.877	8,0	10,7	1.647	4,3	8,4	792	2,1	14,0	1.805	4,7	6,0
GIRONÈS	2.178	2,3	3,5	2.473	2,7	5,3	7.170	7,3	12,0	6.988	7,2	9,5	4.544	4,6	8,8	3.210	3,2	12,3	4.714	4,6	5,9
MARQUÈS	4.302	2,0	2,8	3.985	1,9	4,6	11.583	5,1	8,7	10.080	4,4	5,6	8.946	3,7	6,9	12.413	6,0	10,0	9.339	3,7	4,7
MOGENSE	841	3,3	4,9	699	2,5	2,4	2.065	9,3	12,5	1.964	4,4	5,8	1.281	3,0	5,8	1.943	4,4	10,0	1.749	4,0	5,2
NOGUERA	4082	4,5	6,4	3.666	3,9	7,9	8.376	10,0	15,1	8.554	8,1	11,8	5.977	6,2	12,0	2.561	2,6	14,9	1.743	7,6	7,6
OSONA	234	4,5	6,4	176	1,8	4,1	840	5,8	9,5	515	4,8	6,9	356	3,3	6,8	253	2,3	12,8	403	3,7	5,1
PALLARS JUSSÀ	169	3,7	6,1	81	1,8	6,2	264	5,7	9,2	243	5,3	7,5	164	3,5	6,8	119	2,4	11,9	226	4,6	6,1
PALLARS SOBIRA	724	3,2	4,6	558	3,0	5,7	1.735	7,5	11,6	1.864	7,3	9,4	1.201	6,1	9,8	418	1,8	16,6	1.300	5,4	6,8
PLA DE L'ESTANY	446	2,6	3,8	496	3,0	6,3	1.618	9,2	14,1	1.768	10,0	13,1	1.205	6,6	12,8	329	1,8	16,6	1.268	6,8	8,6
PRIORAT	328	3,9	5,5	122	1,4	3,4	780	9,3	13,2	722	8,7	11,1	481	5,8	9,3	237	3,8	16,0	519	6,2	7,6
RIBERA D'EBRE	834	4,5	6,7	634	3,4	7,8	1.201	6,5	10,0	1.148	6,2	8,1	662	3,5	6,4	614	2,8	11,7	834	4,4	5,4
RIPOLLÈS	533	2,4	3,4	524	2,3	4,4	1.489	4,4	6,6	1.085	9,7	9,3	967	4,3	7,9	645	2,9	12,3	926	4,1	5,1
SEGARRA	2.100	2,8	4,2	275	2,0	5,0	1.035	7,4	11,1	1.585	7,6	10,2	679	4,8	10,0	283	2,0	16,2	829	5,8	7,5
SELVA	1.479	1,7	2,6	1.773	1,4	3,3	5.440	4,2	7,6	4.778	3,8	5,2	3.598	2,7	5,5	5.077	3,8	9,9	4.101	3,0	4,0
SOLSONÈS	237	2,1	3,1	1.486	2,1	4,5	5.171	6,8	11,3	4.778	6,2	8,3	3.119	3,9	7,9	2.742	3,3	11,9	3.308	4,0	5,1
TARRAGONÈS	1.884	1,8	4,4	1.844	1,5	6,1	608	6,9	11,1	534	6,2	8,5	3.446	5,0	10,9	137	1,5	14,0	378	4,1	6,1
TERRA ALTA	346	3,1	4,8	226	2,1	4,9	703	6,4	9,8	685	5,3	8,5	412	3,8	6,7	367	3,3	12,8	527	4,8	6,0
URGELL	600	3,4	5,1	635	2,7	6,4	1.822	7,6	12,1	1.784	7,4	10,0	1.225	5,1	10,2	555	2,3	15,6	1.331	5,4	7,0
VALL D'ARAN	21	0,4	0,7	33	0,7	1,4	95	1,8	3,0	84	1,7	2,3	42	0,8	1,5	101	1,8	4,1	87	1,5	2,0
VALLS OCCIDENTAL	6.001	1,9	1,9	5.770	1,2	2,3	15.892	3,1	6,2	12.963	2,8	3,4	11.144	2,2	4,3	44.377	8,2	7,8	13.742	2,5	3,3
VALLS ORIENTAL	2.782	1,5	2,2	2.870	1,6	3,0	8.394	4,2	7,6	6.890	3,4	4,5	5.806	2,7	5,4	13.028	5,8	9,0	6.912	3,1	4,0
CATALUNYA	84.388	1,8	2,7	78.079	1,7	3,3	210.364	4,4	8,0	185.936	3,9	5,1	140.202	2,9	5,6	313.092	6,2	9,5	162.546	3,2	4,2

- RESULTATS PER COMARQUES
IC

	Congrés de Diputats 1989			Parlament Europeu 1989			Parlament de Catalunya 1992			Congrés de Diputats 1993			Parlament Europeu 1994			Parlament de Catalunya 1995			Congrés de Diputats 1996		
	Absolute	% Cens	% Vots	Absolute	% Cens	% Vots	Absolute	% Cens	% Vots	Absolute	% Cens	% Vots	Absolute	% Cens	% Vots	Absolute	% Cens	% Vots	Absolute	% Cens	% Vots
ALT CAMP	1.176	2,8	4,2	667	1,6	3,4	649	1,7	2,8	1.137	3,0	4,0	1.367	3,5	6,8	1.472	3,7	5,5	1.336	3,3	4,3
ALT EMPORDÀ	1.197	1,8	2,7	467	0,7	1,6	1.064	1,5	2,6	1.453	2,1	2,8	1.529	2,1	4,3	1.652	2,2	3,4	1.608	2,2	2,9
ALT PENEDÈS	1.385	2,6	3,8	785	1,5	2,8	1.047	1,9	2,9	1.520	2,7	3,5	1.761	3,1	5,9	1.926	3,2	4,7	1.659	2,8	3,5
ALT URGELL	252	1,7	2,8	137	0,9	2,4	172	1,1	1,9	230	1,5	2,2	254	1,7	3,6	231	1,5	2,3	247	1,6	2,2
ALTA RIAGORÇA	57	2,0	3,2	38	2,8	2,8	62	1,8	3,2	64	2,2	3,2	69	2,3	4,6	64	2,1	3,3	58	2,6	2,6
ANOIA	1.601	2,6	3,7	846	1,5	2,8	1.376	2,2	3,6	2.033	3,2	4,1	2.505	3,8	7,5	2.701	3,9	6,0	2.509	3,6	4,7
BAGES	3.990	3,4	4,8	2.133	1,6	3,4	3.217	2,7	4,2	4.444	3,7	4,8	4.538	3,7	7,1	4.967	3,9	5,8	4.431	3,5	4,6
BAIX CAMP	3.376	3,1	4,7	1.834	1,5	3,4	2.298	2,0	3,6	3.927	3,3	4,5	4.530	3,7	7,6	4.969	3,9	6,3	4.686	3,7	4,9
BAIX EBRE	1.419	3,3	5,2	869	1,6	3,6	1.397	3,2	5,7	1.953	4,5	6,2	1.857	3,5	7,1	1.822	4,0	6,3	1.839	3,4	4,5
BAIX EMPORDÀ	1.586	2,4	3,5	865	1,3	2,8	1.457	2,1	3,3	1.640	2,4	3,1	1.838	2,5	4,9	1.971	2,6	3,9	1.685	2,2	2,9
BAIX LLOBREGAT	30.956	6,9	10,4	19.142	4,4	8,3	23.398	5,0	10,2	39.722	8,4	11,1	42.255	8,6	17,3	48.614	9,5	16,0	47.912	9,3	12,1
BAIX PENEDÈS	419	2,5	3,7	232	1,4	2,9	302	1,7	2,8	522	2,8	3,8	750	3,6	6,9	699	3,1	4,8	777	3,4	4,5
BARCELONÈS	110.955	5,9	8,8	62.213	3,3	6,4	77.610	4,1	7,9	129.065	7,0	8,1	127.368	6,9	13,2	138.289	7,4	11,6	129.610	6,9	9,0
BERGUEDA	741	2,3	3,4	390	1,2	2,4	455	1,4	2,1	593	1,9	2,5	632	2,0	3,8	710	2,2	3,0	553	1,7	2,2
DERDANYÀ	106	1,1	1,6	39	0,4	0,9	109	1,1	1,7	112	1,1	1,6	130	1,3	2,6	217	2,0	3,1	132	1,2	1,7
CONCA DE BARBERÀ	484	3,3	4,9	281	1,9	4,3	898	6,3	9,6	487	3,3	4,4	616	3,4	6,6	591	3,8	5,4	484	3,1	4,1
GARRARÀ	3.109	5,3	8,1	1.909	3,3	6,8	2.451	4,0	7,3	3.444	5,6	7,4	3.868	5,8	11,3	4.083	5,7	9,3	4.100	6,7	7,5
GARRIGUES	467	2,9	4,4	219	1,4	3,3	372	2,3	3,5	336	2,1	2,8	325	2,0	3,7	311	1,9	2,7	260	1,5	2,0
GARROTXA	847	2,3	3,4	391	1,1	2,2	647	1,7	2,6	721	1,9	2,6	695	1,8	3,6	792	2,1	2,9	691	1,5	2,0
GIRONÈS	3.391	8,6	5,5	1.828	2,1	4,1	2.467	2,5	4,1	3.237	3,4	4,4	3.741	3,8	7,2	3.210	3,2	4,5	3.243	3,2	4,0
MAINESME	7.820	3,7	5,3	4.126	2,0	3,8	6.381	2,8	4,6	9.978	4,3	6,8	10.714	4,5	8,2	12.413	5,0	7,5	11.671	4,6	6,9
MONTSIA	1.694	4,1	6,1	921	2,3	5,3	1.839	4,5	7,8	1.749	4,1	5,5	1.512	3,5	6,9	1.943	4,4	6,8	1.421	3,2	4,2
NOGUERA	721	2,5	3,8	300	1,1	2,8	448	1,6	2,4	661	2,4	3,1	621	2,2	4,2	633	2,2	3,0	568	1,9	2,5
OSONA	2.460	2,7	3,9	1.302	1,4	2,9	1.830	2,0	3,0	2.240	2,4	3,1	2.114	2,2	4,3	2.551	2,6	3,5	1.940	2,0	2,5
PALLARS JUSSÀ	243	1,8	3,5	101	0,9	2,3	154	1,4	1,4	208	1,0	2,8	173	1,0	3,3	259	2,3	3,5	178	1,6	2,2
PALLARS SOBIRA	85	1,8	3,1	20	0,4	1,5	67	1,5	2,3	82	1,8	2,5	97	2,1	4,1	119	2,4	3,5	93	1,9	2,5
PLA D'URGELL	406	1,8	2,6	183	0,8	1,9	279	1,2	1,9	325	1,4	1,8	358	1,7	3,2	418	1,8	2,4	418	1,8	2,2
PLA DE LESTANY	361	2,1	3,1	160	1,0	2,0	295	1,7	2,7	285	1,7	2,2	227	2,0	3,6	399	1,8	2,4	331	1,8	2,3
PRIORAT	315	3,7	5,3	185	1,9	4,6	199	2,4	3,4	285	2,8	3,6	227	2,7	4,4	237	2,8	3,7	188	2,2	2,7
RIBERA D'EBRE	701	3,7	5,7	381	2,0	4,7	688	3,6	5,6	622	3,4	4,4	664	3,6	6,4	614	3,3	4,5	498	2,6	3,2
RIPOLLÈS	802	2,7	3,8	331	1,5	2,8	622	2,8	4,1	692	3,6	5,7	645	3,1	5,7	645	2,9	3,8	545	2,4	3,0
SEGARRA	200	1,5	2,2	53	0,5	1,1	179	1,3	1,9	220	1,6	2,1	269	1,9	3,9	283	2,0	2,8	279	1,9	2,5
SELVA	3.690	2,9	4,6	1.844	1,8	3,4	2.693	2,1	3,8	3.989	3,0	4,2	4.706	3,6	7,2	5.077	3,8	5,9	4.636	3,4	4,6
SOLSONÈS	2.023	2,8	4,3	1.287	1,5	3,9	1.621	2,1	3,6	2.391	1,0	1,3	2.742	3,4	6,9	2.742	1,5	2,2	2.880	3,4	4,5
TARRAGONÈS	113	1,3	2,1	31	0,4	1,0	72	0,8	1,3	82	0,8	1,0	91	1,0	1,3	157	1,5	2,2	117	1,3	1,7
TERRA ALTA	4.497	4,4	6,4	2.525	2,5	4,9	2.827	2,5	4,5	5.163	4,5	6,0	6.218	5,2	10,0	6.289	5,0	8,0	6.241	5,0	6,6
URGELL	430	2,9	4,5	205	1,8	4,4	329	3,0	4,8	494	3,0	4,0	299	2,7	4,8	367	3,3	4,6	291	2,7	3,3
VAL D'ARAN	72	1,5	2,3	23	0,6	1,4	47	1,6	2,4	87	1,7	2,4	90	2,0	3,2	101	1,8	2,8	129	1,2	1,8
VALLÈS OCCIDENTAL	28.148	5,9	8,8	16.974	3,6	6,9	22.762	4,6	9,1	36.200	7,2	9,5	37.178	7,4	14,5	44.377	8,2	13,5	42.654	7,9	10,1
VALLÈS ORIENTAL	8.198	4,4	6,4	4.996	2,7	5,1	6.212	3,1	5,5	9.934	4,9	6,5	11.642	5,5	10,9	13.028	5,8	9,3	13.284	5,9	7,6
CATALUNYA	230.596	4,9	7,3	131.183	2,8	5,6	171.790	3,6	6,5	272.489	5,7	7,5	281.521	5,8	11,2	313.092	6,2	9,7	296.985	5,8	7,6

- ELECCIONS CONGRÉS DE DIPUTATS 1989

	Electors	Votants	% Part.	% Abst.	PP		CiU		ERC		PSC		IC	
					% s/C	% s/V	% s/C	% s/V	% s/C	% s/V	% s/C	% s/V	% s/C	% s/V
ALT CAMP	41.702	28.041	67,2	32,8	6,4	9,5	24,3	36,4	2,4	3,6	23,8	35,6	2,8	4,2
ALT EMPORDÀ	67.899	44.817	66,0	34,0	6,9	10,5	28,5	43,4	2,3	3,5	19,8	30,2	1,8	2,7
ALT Penedès	53.143	37.067	69,8	30,3	4,8	6,9	30,3	43,8	3,3	4,8	21,9	31,6	2,6	3,8
ALT URGELL	15.340	9.467	61,7	38,3	6,1	10,0	33,7	54,8	1,7	2,7	13,1	21,4	1,7	2,8
ALTA RIBAGORÇA	2.865	1.775	62,0	38,1	4,9	8,0	20,7	33,7	1,0	1,7	26,5	43,1	2,0	3,2
ANOIA	61.755	43.219	70,0	30,0	5,7	8,2	27,7	39,8	2,6	3,8	25,0	35,9	2,6	3,7
BAGES	119.065	84.294	70,8	29,2	4,7	6,7	30,6	43,5	2,8	4,0	22,7	32,3	3,4	4,8
BAIX CAMP	110.226	72.510	65,8	34,2	7,0	10,7	23,0	35,2	2,0	3,0	23,8	36,3	3,1	4,7
BAIX EBRE	43.233	27.680	64,0	36,0	13,5	21,2	19,2	30,2	1,3	2,0	19,6	30,7	3,3	5,2
BAIX EMPORDÀ	68.460	45.332	66,2	33,8	4,4	6,5	30,7	45,3	2,2	3,3	22,5	33,3	2,4	3,5
BAIX LLOBREGAT	448.512	299.353	67,0	33,0	5,2	7,8	13,5	20,2	1,0	1,6	31,6	47,4	6,9	10,4
BAIX Penedès	16.817	11.376	67,7	32,4	5,1	7,6	26,9	40,1	1,8	2,6	24,1	35,9	2,5	3,7
BARCELONÈS	1.869.980	1.263.501	67,6	32,4	8,8	13,0	19,7	29,3	1,8	2,4	23,0	34,3	5,9	8,8
BERGUEDÀ	32.534	22.210	68,3	31,7	4,4	6,5	35,7	52,7	3,5	5,2	15,9	23,4	2,3	3,4
CERDANYA	9.722	6.603	67,9	32,1	7,4	10,9	35,0	51,8	2,6	3,9	16,0	23,7	1,1	1,6
CONCA DE BARBERÀ	14.885	9.930	66,7	33,3	6,3	9,6	32,3	48,9	2,7	4,1	16,6	25,0	3,3	4,9
GARRAF	58.267	38.917	66,8	33,2	5,5	8,3	19,3	29,1	2,1	3,1	26,1	39,3	5,3	8,1
GARRIGUES	16.147	10.743	66,5	33,5	7,3	11,0	29,2	44,2	4,4	6,6	17,4	26,3	2,9	4,4
GARROTXA	37.084	25.442	68,6	31,4	5,4	7,9	36,8	54,1	2,5	3,6	18,0	23,5	2,3	3,4
GIRONÈS	93.886	62.310	66,4	33,6	5,5	8,3	28,4	43,1	2,3	3,5	19,5	29,5	3,6	5,5
MARESME	211.961	149.087	70,3	29,7	6,4	9,1	27,1	38,6	2,0	2,9	24,3	34,7	3,7	5,3
MONTSIÀ	41.164	27.911	67,8	32,2	8,9	13,2	24,1	35,8	1,9	2,8	21,6	32,0	4,1	6,1
NOGUERA	28.416	19.254	67,8	32,2	8,0	11,9	31,8	47,2	3,3	4,9	16,4	24,3	2,5	3,8
OSONA	91.114	64.022	70,3	29,7	4,9	7,0	38,6	55,4	4,5	6,4	13,7	19,7	2,7	3,9
PALLARS JUSSÀ	11.098	6.933	62,5	37,5	5,1	8,2	29,4	47,3	2,1	3,4	17,0	27,4	2,2	3,5
PALLARS SOBIRÀ	4.614	2.800	60,7	39,3	3,4	5,6	28,6	47,6	3,7	6,1	16,4	27,3	1,8	3,1
PLA D'URGELL	22.759	15.740	69,2	30,8	9,6	14,0	30,1	43,7	3,2	4,6	18,6	27,0	1,8	2,6
PLA DE L'ESTANY	16.951	11.755	69,4	30,7	5,9	8,6	40,1	58,1	2,6	3,8	11,7	17,0	2,1	3,1
PRIORAT	8.494	6.025	70,9	29,1	8,3	11,7	30,1	42,8	3,9	5,5	20,1	28,6	3,7	5,3
RIBERA D'EBRE	18.757	12.449	66,4	33,6	8,0	12,1	24,5	37,2	4,5	6,7	19,7	29,8	3,7	5,7
RIPOLLÈS	22.526	15.951	70,8	29,2	3,8	5,4	38,1	54,1	2,4	3,4	18,2	25,8	2,7	3,8
SEGARRA	13.757	9.031	65,7	34,4	7,7	11,8	37,7	57,6	2,8	4,2	10,0	15,3	1,5	2,2
SEGRITÀ	126.011	81.480	64,7	35,3	9,0	14,1	21,0	32,7	1,7	2,6	22,3	34,6	2,9	4,6
SELVA	71.591	47.576	66,5	33,5	4,4	6,7	31,2	47,3	2,1	3,1	19,9	30,2	2,8	4,3
SOLSONÈS	8.719	5.418	62,1	37,9	6,6	10,8	36,2	58,7	2,7	4,4	9,3	15,1	1,3	2,1
TARRAGONÈS	102.784	71.134	69,2	30,8	10,0	14,5	19,3	28,1	1,8	2,7	25,5	37,1	4,4	6,4
TERRA ALTA	11.076	7.305	66,0	34,1	15,2	23,2	26,1	39,9	3,1	4,8	14,3	21,9	2,9	4,5
URGELL	23.879	15.950	66,8	33,2	6,8	9,9	34,4	51,9	3,4	5,1	14,6	22,0	1,8	2,7
VAL D'ARAN	4.982	3.198	64,2	35,8	10,6	16,5	25,2	39,4	0,4	0,7	19,0	29,6	1,5	2,3
VALLÈS OCCIDENTAL	474.772	322.834	68,0	32,0	5,3	7,8	17,7	26,1	1,3	1,9	29,4	43,5	5,9	8,8
VALLÈS ORIENTAL	186.170	128.336	68,9	31,1	5,6	8,1	23,9	34,8	1,5	2,2	26,9	39,2	4,4	6,4
CATALUNYA	4.679.127	3.168.776	67,7	32,3	7,2	10,7	22,0	32,7	1,8	2,7	23,9	35,5	4,9	7,3

- ELECCIONS PARLAMENT EUROPEU 1989

	Electors	Votants	% Part.	% Abst.	PP		CiU		ERC		PSC		IC	
					% s/C.	% s/V.	% s/C.	% s/V.	% s/C.	% s/V.	% s/C.	% s/V.	% s/C.	% s/V.
ALT CAMP	41.095	20.470	49,8	50,2	3,3	6,8	14,8	30,5	2,1	4,3	18,4	38,0	1,6	3,4
ALT EMPORDÀ	65.997	29.811	45,2	54,8	3,9	8,8	15,6	35,3	2,1	4,8	14,3	32,3	0,7	1,6
ALT PENEDES	52.646	28.311	53,8	46,2	3,2	6,2	20,1	38,2	2,9	5,5	17,5	33,3	1,5	2,8
ALT URGELL	15.085	5.970	38,9	61,1	3,2	8,4	19,9	51,8	1,4	3,7	8,1	21,2	0,9	2,4
ALTA RIBAGORÇA	2.891	1.329	46,0	54,0	2,7	6,0	13,9	31,0	1,3	3,0	19,4	43,1	1,2	2,8
ANOIA	61.041	33.105	54,2	45,8	3,3	6,2	18,2	34,4	2,4	4,6	19,5	37,0	1,5	2,9
BAGES	118.455	63.358	53,5	46,5	2,9	5,3	20,3	38,6	2,4	4,6	17,7	33,8	1,8	3,4
BAIX CAMP	108.373	49.396	45,6	54,4	3,7	8,4	12,8	28,9	1,6	3,7	17,5	39,3	1,5	3,4
BAIX EBRE	42.990	18.897	44,0	56,0	7,4	17,3	11,6	27,1	1,0	2,3	14,1	33,0	1,6	3,6
BAIX EMPORDÀ	64.908	31.657	48,8	51,2	2,7	5,6	18,5	38,4	2,3	4,8	16,6	34,6	1,3	2,8
BAIX LLOBREGAT	439.836	233.582	53,1	46,9	2,7	5,2	8,8	16,9	1,0	1,8	25,3	48,4	4,4	8,3
BAIX PENEDES	16.170	8.104	50,1	49,9	2,7	5,4	16,8	34,4	1,7	3,5	18,6	38,1	1,4	2,9
BARCELONÈS	1.871.748	985.709	52,7	47,3	5,7	11,1	13,1	25,3	1,6	3,0	18,1	35,0	3,3	6,4
BERGUEDA	32.514	16.574	51,0	49,0	2,8	5,6	24,2	48,7	2,6	5,3	12,8	25,8	1,2	2,4
CERDANYA	9.551	4.397	46,0	54,0	4,1	9,1	20,8	45,9	2,3	5,0	11,7	25,8	0,4	0,9
CONCA DE BARBERÀ	14.789	6.730	45,6	54,4	3,7	8,4	18,3	41,5	2,1	4,7	11,5	26,2	1,9	4,3
GARRAF	57.005	28.794	50,5	49,5	3,3	6,7	12,7	25,7	1,8	3,7	19,7	39,7	3,3	6,8
GARRIGUES	16.123	6.725	41,7	58,3	4,1	10,0	16,6	40,7	2,6	6,3	11,6	28,6	1,4	3,3
GARROTXA	36.658	18.694	51,0	49,0	3,3	6,6	23,5	47,4	2,9	5,9	12,5	25,2	1,1	2,2
GIRONÈS	92.155	47.567	51,6	48,4	3,7	7,4	17,9	35,3	2,7	5,3	15,3	30,3	2,1	4,1
MARESME	207.789	111.149	53,5	46,5	3,9	7,5	17,6	33,5	1,9	3,6	19,1	36,2	2,0	3,8
MONTSIÀ	40.802	17.785	43,6	56,4	4,9	11,6	13,0	30,4	1,0	2,4	14,7	34,5	2,3	5,3
NOGUERA	28.347	11.574	40,8	59,2	3,8	9,5	16,3	40,7	2,5	6,2	10,9	27,2	1,1	2,6
OSONA	90.718	47.676	52,6	47,4	2,9	5,9	24,4	48,8	3,9	7,9	10,5	21,1	1,4	2,9
PALLARS JUSSÀ	11.176	4.438	39,7	60,3	2,9	7,6	17,1	43,9	1,6	4,1	10,6	27,3	0,9	2,3
PALLARS SOBIRÀ	4.584	1.394	30,4	69,6	2,2	7,6	12,2	42,6	1,8	6,2	7,7	27,0	0,4	1,5
PLA D'URGELL	22.592	10.024	44,4	55,6	5,1	11,6	16,4	37,8	2,5	5,7	12,9	29,8	0,8	1,9
PLA DE L'ESTANY	16.708	8.057	48,2	51,8	3,1	6,7	23,7	50,5	3,0	6,3	8,3	17,7	1,0	2,0
PRIORAT	8.513	3.751	44,1	55,9	4,4	10,4	16,0	37,9	1,4	3,4	13,3	31,5	1,9	4,6
RIBERA D'EBRE	18.727	8.421	45,0	55,0	4,7	10,7	13,6	31,4	3,4	7,8	13,3	30,7	2,0	4,7
RIPOLLÈS	22.444	12.182	54,3	45,7	2,1	4,0	26,1	49,3	2,3	4,4	14,2	26,8	1,5	2,8
SEGARRA	13.747	5.695	41,4	58,6	4,1	10,2	21,0	52,0	2,0	5,0	6,2	15,3	0,5	1,1
SEGRIÀ	124.718	54.766	43,9	56,1	5,1	11,9	11,4	26,6	1,4	3,3	16,1	37,5	1,5	3,4
SELVA	69.785	33.552	48,1	51,9	2,6	5,5	19,5	41,4	2,1	4,5	14,5	30,7	1,8	3,9
SOLSONÈS	8.696	3.103	35,7	64,3	3,8	10,9	17,7	50,6	2,2	6,1	5,3	15,3	0,4	1,0
TARRAGONÈS	101.407	52.984	52,2	47,8	5,9	11,5	11,4	22,4	1,5	3,0	19,7	38,6	2,5	4,9
TERRA ALTA	11.096	4.804	43,3	56,7	9,7	23,0	15,3	36,3	2,1	4,9	9,0	21,4	1,8	4,4
URGELL	23.722	10.073	42,5	57,5	3,3	8,0	19,5	46,7	2,7	6,4	9,8	23,6	0,6	1,6
VAL D'ARAN	4.668	2.334	47,9	52,1	6,6	14,1	15,7	33,3	0,7	1,4	15,0	32,0	0,6	1,4
VALLÈS OCCIDENTAL	468.362	251.094	53,6	46,4	3,1	5,9	11,8	22,4	1,2	2,3	23,4	44,6	3,6	6,9
VALLÈS ORIENTAL	182.020	99.290	54,5	45,5	3,3	6,2	16,0	30,0	1,6	3,0	21,5	40,2	2,7	5,1
CATALUNYA	4.640.809	2.393.226	51,6	48,4	4,4	8,7	14,1	27,9	1,7	3,3	18,6	36,8	2,8	5,6

- ELECCIONS PARLAMENT DE CATALUNYA 1992

	Electors	Votants	% Part.	% Abst.	PP		CIU		ERC		PSC		IC	
					% s/C.	% s/V.	% s/C.	% s/V.	% s/C.	% s/V.	% s/C.	% s/V.	% s/C.	% s/V.
ALT CAMP	37.557	22.989	61,2	38,8	2,3	3,8	30,1	49,5	7,6	12,4	16,4	26,9	1,7	2,8
ALT EMPORDÀ	70.969	41.636	58,7	41,3	3,5	6,1	30,2	51,9	6,7	11,5	13,0	22,4	1,5	2,6
ALT PENEDES	55.135	35.958	65,2	34,8	2,5	3,9	35,2	54,3	6,4	9,9	16,3	25,1	1,9	2,9
ALT URGELL	15.661	9.211	59,2	40,8	3,3	5,5	36,6	61,9	4,9	8,3	10,9	18,5	1,1	1,9
ALTA RIBAGORÇA	2.889	1.664	57,6	42,4	2,1	3,7	25,7	45,0	4,6	8,1	19,9	35,0	1,8	3,2
ANOIA	64.051	38.999	60,9	39,1	1,8	3,0	32,7	53,9	4,7	7,7	16,9	27,8	2,2	3,6
BAGES	121.556	76.145	62,6	37,4	1,9	3,1	33,9	54,4	6,1	9,8	15,5	24,8	2,7	4,2
BAIX CAMP	115.469	64.193	55,6	44,4	3,0	5,4	26,0	47,0	5,0	9,0	16,0	29,0	2,0	3,6
BAIX EBRE	43.971	25.090	57,1	42,9	9,1	16,3	23,4	41,8	3,9	7,0	12,0	21,5	3,2	5,7
BAIX EMPORDÀ	70.029	43.858	62,6	37,4	1,8	2,8	33,6	53,9	6,6	10,6	15,2	24,4	2,1	3,3
BAIX LLOBREGAT	470.189	229.231	48,8	51,3	2,2	4,4	16,9	34,7	2,4	5,0	18,7	38,5	5,0	10,2
BAIX PENEDES	18.159	10.888	60,0	40,0	2,5	4,2	30,7	51,7	4,8	8,0	17,3	29,1	1,7	2,8
BARCELONÈS	1.885.242	989.489	52,5	47,5	4,1	7,8	22,8	43,5	3,5	6,7	14,6	27,9	4,1	7,9
BERGUEDA	32.667	21.390	65,5	34,5	1,7	2,8	38,9	59,8	9,0	13,8	11,9	18,3	1,4	2,1
CERDANYA	10.108	8.327	62,6	37,4	3,2	5,1	36,7	59,1	7,6	12,3	10,5	16,9	1,1	1,7
CONCA DE BARBERÀ	14.993	9.862	65,8	34,2	3,9	6,0	28,2	43,4	11,1	17,1	12,4	19,1	6,3	9,6
GARRAF	62.044	33.688	54,3	45,7	2,4	4,5	24,4	45,0	4,0	7,4	16,7	30,8	4,0	7,3
GARRIGUES	16.139	10.610	65,7	34,3	3,5	5,3	35,2	53,9	10,1	15,5	11,9	19,3	2,3	3,5
GARROTXA	37.577	24.926	66,3	33,7	2,3	3,5	38,2	58,0	8,8	13,4	12,0	18,2	1,7	2,6
GIRONÈS	97.766	60.229	61,6	38,4	2,8	4,5	30,4	49,5	7,3	12,0	15,0	24,5	2,5	4,1
MARESME	224.888	132.506	58,9	41,1	2,9	5,0	30,0	51,1	5,1	8,7	14,9	25,3	2,8	4,8
MONTSIÀ	42.019	25.205	60,0	40,0	3,8	6,4	29,1	48,9	5,0	8,3	13,3	22,3	4,6	7,8
NOGUERA	28.859	19.062	66,5	33,5	3,9	5,8	38,6	58,3	6,3	12,5	11,7	17,7	1,6	2,4
OSONA	93.760	62.254	66,4	33,6	1,5	2,3	41,3	62,5	10,0	15,1	8,9	13,4	2,0	3,0
PALLARS JUSSÀ	10.996	6.770	61,6	38,4	2,5	4,0	36,0	58,9	5,8	9,5	12,6	20,6	1,4	2,3
PALLARS SOBIRÀ	4.616	2.884	62,5	37,5	1,8	2,8	37,9	60,9	5,7	9,2	12,0	19,3	1,5	2,3
PLA D'URGELL	23.047	15.079	65,4	34,6	4,6	7,1	36,4	56,1	7,5	11,8	12,3	19,0	1,2	1,9
PLA DE L'ESTANY	17.652	11.596	65,7	34,3	2,6	3,9	41,6	63,6	9,2	14,1	7,3	11,1	1,7	2,7
PRIORAT	8.428	5.961	70,7	29,3	4,0	5,7	35,9	51,2	9,3	13,2	16,2	23,1	2,4	3,4
RIBERA D'EBRE	18.618	12.083	64,9	35,1	4,8	7,4	33,0	51,3	6,5	10,0	13,5	21,0	3,6	5,6
RIPOLLÈS	22.638	15.526	68,6	31,4	1,4	2,0	40,8	59,9	6,6	9,7	14,0	20,5	2,8	4,1
SEGARRA	14.010	9.382	67,0	33,0	4,3	6,4	43,5	65,3	7,4	11,1	6,9	10,4	1,3	1,9
SEGRÀ	128.836	71.892	55,8	44,2	4,8	8,3	25,5	45,9	4,2	7,6	15,7	28,2	2,1	3,8
SELVA	78.662	45.858	59,8	40,2	1,8	3,0	33,5	56,4	6,8	11,3	12,5	21,0	2,1	3,6
SOLSONÈS	8.852	5.526	62,4	37,6	4,0	6,4	41,9	67,4	6,9	11,1	6,1	9,8	0,8	1,3
TARRAGONÈS	113.010	61.886	54,8	45,2	4,8	8,8	22,2	40,8	4,2	7,7	16,7	30,7	2,5	4,6
TERRA ALTA	11.038	7.199	65,2	34,8	10,2	15,8	32,9	50,8	6,4	9,8	10,5	16,2	3,0	4,6
URGELL	24.113	15.196	63,0	37,0	3,8	6,1	37,4	59,7	7,6	12,1	9,5	15,2	1,5	2,4
VAL D'ARAN	5.235	3.209	61,3	38,7	5,0	8,2	35,0	57,6	1,8	3,0	15,1	24,8	0,9	1,5
VALLÈS OCCIDENTAL	498.451	251.751	50,5	49,5	2,2	4,3	20,7	41,0	3,1	6,2	16,3	32,3	4,6	9,1
VALLÈS ORIENTAL	188.759	110.951	58,8	41,2	2,0	3,7	27,6	49,6	4,2	7,6	18,0	28,7	3,1	5,6
CATALUNYA	4.839.054	2.655.038	54,9	45,1	3,3	6,0	25,2	46,2	4,4	8,0	15,1	27,6	3,6	6,5

- ELECCIONS CONGRÉS DE DIPUTATS 1993

	PP CiU ERC PSC IC													
	Electors	Votants	% Part.	% Abst.	% s/C.	% s/V.	% s/C.	% s/V.	% s/C.	% s/V.	% s/C.	% s/V.	% s/C.	% s/V.
ALT CAMP	37.940	28.788	75,9	24,1	11,7	15,5	24,5	32,4	6,7	8,9	27,2	36,1	3,0	4,0
ALT EMPORDÀ	70.252	51.665	73,5	26,5	12,7	17,4	28,2	38,6	6,2	8,5	21,2	28,9	2,1	2,8
ALT PENEDES	55.933	43.228	77,3	22,7	9,3	12,1	32,6	42,4	5,3	6,9	24,5	31,9	2,7	3,5
ALT URGELL	15.367	10.441	67,9	32,1	10,4	15,4	33,7	49,9	4,5	6,6	15,6	23,1	1,5	2,2
ALTA RIBAGORÇA	2.901	2.022	69,7	30,3	8,4	12,1	22,3	32,2	2,7	3,8	30,1	43,4	2,2	3,2
ANOIA	64.386	49.623	77,1	22,9	10,4	13,6	30,8	40,1	3,8	5,0	26,1	34,1	3,2	4,1
BAGES	121.578	93.196	76,7	23,3	8,7	11,4	31,5	41,3	5,2	6,9	25,0	32,8	3,7	4,8
BAIX CAMP	117.518	87.200	74,2	25,8	13,5	16,3	24,5	33,1	4,6	6,3	25,3	34,3	3,3	4,5
BAIX EBRE	49.700	31.822	72,8	27,2	18,7	25,9	22,1	30,6	4,1	5,7	20,7	28,7	4,5	6,2
BAIX EMPORDÀ	69.741	53.071	76,1	23,9	9,0	11,9	31,4	41,5	6,4	8,5	24,0	31,7	2,4	3,1
BAIX LLOBREGAT	475.199	359.035	75,6	24,5	10,7	14,2	16,4	21,8	2,0	2,7	34,6	46,0	8,4	11,1
BAIX PENEDES	18.670	13.867	74,3	25,7	10,7	14,5	27,0	36,7	4,2	5,8	26,4	35,9	2,8	3,8
BARCELONÈS	1.857.647	1.425.859	76,8	23,2	15,3	20,1	21,9	28,6	3,1	4,1	26,2	34,3	7,0	9,1
BERGUEDÀ	31.990	24.267	75,9	24,1	8,8	11,7	36,9	49,0	7,3	9,7	18,7	24,9	1,9	2,5
CERDANYA	9.985	7.126	71,4	28,6	11,2	15,8	34,0	48,0	6,2	8,8	16,4	23,2	1,1	1,6
CONCA DE BARBERÀ	14.858	11.075	74,5	25,5	12,5	16,9	28,1	38,0	9,4	12,7	18,5	25,0	3,3	4,4
GARRAF	61.899	46.576	75,3	24,8	11,2	14,9	22,4	29,9	3,4	4,6	29,7	39,6	5,6	7,4
GARRIGUES	18.126	12.320	76,4	23,6	12,5	16,4	31,4	41,4	10,5	13,8	17,6	23,3	2,1	2,8
GARROTXA	37.256	27.961	75,1	25,0	8,1	10,9	38,0	50,8	8,0	10,7	16,8	22,6	1,9	2,6
GIRONÈS	96.831	73.572	76,1	23,9	9,8	13,0	30,2	39,8	7,2	9,5	22,5	29,7	3,4	4,4
MARESME	229.688	179.654	78,2	21,8	12,6	16,1	29,5	37,8	4,4	5,6	24,5	31,4	4,3	5,6
MONTSIÀ	42.490	32.101	75,6	24,5	16,2	21,5	27,0	35,9	4,4	5,8	21,3	28,4	4,1	5,5
NOGUERA	28.017	21.552	76,9	23,1	15,9	20,9	31,0	40,7	7,4	9,7	17,7	23,2	2,4	3,1
OSONA	93.835	72.515	77,3	22,7	8,5	11,1	40,0	52,0	9,1	11,8	15,0	19,4	2,4	3,1
PALLARS JUSSÀ	10.669	7.525	70,5	29,5	8,2	11,7	33,2	47,4	4,8	6,9	19,8	28,3	2,0	2,8
PALLARS SOBIRÀ	4.586	3.262	71,1	28,9	8,0	11,3	35,6	50,2	5,3	7,5	18,4	26,0	1,8	2,5
PLA D'URGELL	23.160	18.094	78,1	21,9	17,1	22,0	30,9	39,8	7,3	9,4	19,1	24,6	1,4	1,8
PLA DE L'ESTANY	17.694	13.530	76,5	23,5	10,2	13,4	40,5	53,2	10,0	13,1	11,5	15,1	1,7	2,2
PRIORAT	8.300	6.545	78,9	21,1	11,4	14,6	31,0	39,6	8,7	11,1	22,0	28,1	2,8	3,6
RIBERA D'EBRE	18.580	14.250	76,7	23,3	13,5	17,7	28,7	37,7	6,2	8,1	22,9	30,0	3,4	4,4
RIPOLLÈS	22.219	17.228	77,5	22,5	6,7	8,6	38,8	50,3	7,1	9,3	19,6	25,4	2,8	3,6
SEGARRA	13.866	10.403	75,0	25,0	15,0	20,2	35,9	48,3	7,6	10,2	12,0	16,1	1,6	2,1
SEGRIÀ	130.612	95.459	73,1	26,9	15,6	21,4	24,5	33,7	3,8	5,2	23,1	31,8	3,0	4,2
SELVA	76.899	57.864	75,4	24,6	9,0	12,0	32,5	43,4	6,2	8,3	21,8	29,0	3,1	4,2
SOLSONÈS	8.603	6.320	73,5	26,5	12,3	16,9	41,0	56,2	6,2	8,5	10,7	14,7	1,0	1,3
TARRAGONÈS	114.205	87.018	76,2	23,8	18,1	21,3	20,4	26,9	4,1	5,4	27,7	36,5	4,5	6,0
TERRA ALTA	10.985	8.234	75,0	25,0	20,5	27,6	26,1	35,0	6,3	8,5	16,9	22,6	3,0	4,0
URGELL	23.972	17.999	75,1	24,9	14,4	19,2	33,1	44,3	7,4	10,0	15,9	21,3	1,9	2,5
VAL D'ARAN	5.101	3.705	72,6	27,4	19,1	26,5	23,8	33,1	1,7	2,3	22,9	31,8	1,7	2,4
VALLÈS OCCIDENTAL	502.002	383.842	76,5	23,5	10,5	13,8	20,9	27,4	2,6	3,4	32,1	42,1	7,2	9,5
VALLÈS ORIENTAL	201.738	154.054	76,4	23,6	10,5	13,8	26,5	34,8	3,4	4,5	28,3	37,2	4,9	6,5
CATALUNYA	4.806.599	3.663.868	76,2	23,8	13,0	17,1	24,2	31,9	3,9	5,1	26,4	34,8	5,7	7,5

- ELECCIONS PARLAMENT EUROPEU 1994

	Electors	Votants	% Part.	% Abst.	PP		CIU		ERC		PSC		IC	
					% s/C.	% s/V.	% s/C.	% s/V.	% s/C.	% s/V.	% s/C.	% s/V.	% s/C.	% s/V.
ALT CAMP	38.833	20.578	53,0	47,0	8,2	15,8	18,7	36,0	4,3	8,2	15,2	29,3	3,5	6,8
ALT EMPORDÀ	72.756	36.238	49,8	50,2	8,3	16,9	19,5	39,9	3,9	8,1	13,0	26,5	2,1	4,3
ALT PENEDEÈS	57.633	30.410	52,8	47,2	6,5	12,7	21,6	41,7	3,8	7,2	14,9	28,8	3,1	5,9
ALT URGELL	15.367	7.133	46,4	53,6	7,4	16,3	23,0	50,4	2,9	6,4	9,5	20,8	1,7	3,6
ALTA RIBAGORÇA	3.022	1.515	50,1	49,9	6,2	12,5	17,3	35,0	2,1	4,2	19,8	40,1	2,3	4,6
ANDIA	66.508	34.083	51,3	48,8	7,3	14,6	20,1	40,0	2,9	5,8	14,3	28,5	3,8	7,5
BAGES	123.397	64.771	52,6	47,5	6,1	11,7	21,5	41,7	3,9	7,6	14,8	28,7	3,7	7,1
BAIX CAMP	122.501	60.840	49,7	50,3	9,3	19,0	16,2	33,1	3,4	7,0	14,3	29,3	3,7	7,6
BAIX EBRE	44.502	22.420	50,4	49,6	13,4	27,3	15,1	30,8	2,5	5,1	13,2	26,9	3,6	7,1
BAIX EMPORDÀ	72.386	38.580	53,3	46,7	6,0	11,5	22,7	43,6	3,8	7,3	14,9	28,6	2,5	4,9
BAIX LLOBREGAT	492.987	248.735	50,5	49,6	8,5	17,1	10,8	21,7	1,7	3,4	17,9	35,9	8,6	17,3
BAIX PENEDEÈS	20.877	10.997	52,7	47,3	8,3	16,0	19,5	37,5	2,9	5,6	15,5	29,9	3,6	6,9
BARCELONÈS	1.860.142	980.288	52,7	47,3	11,7	22,5	14,6	28,2	2,4	4,6	14,2	27,4	6,9	13,2
BERGUEDÀ	32.116	16.811	52,3	47,7	6,7	11,0	25,8	50,1	4,6	9,0	12,1	23,5	2,0	3,8
CERDANYA	10.284	5.162	50,2	49,8	6,6	13,4	24,5	50,0	3,9	7,9	11,0	22,4	1,3	2,6
CONCA DE BARBERÀ	15.206	8.012	52,7	47,3	7,7	14,9	20,1	39,2	6,6	12,8	11,9	23,2	3,4	6,6
GARRAF	67.111	34.537	51,5	48,5	8,6	17,0	15,6	30,6	2,6	5,2	16,3	32,0	6,8	11,3
GARRIGUES	16.163	9.067	56,1	43,9	8,7	15,8	23,6	42,8	7,5	13,6	11,9	21,6	2,0	3,7
GARROTXA	38.021	20.007	52,6	47,4	5,0	9,8	27,1	52,7	4,3	8,4	11,7	22,8	1,8	3,6
GIRONÈS	99.479	52.996	53,3	46,7	6,9	13,2	21,5	41,0	4,6	8,8	13,4	26,7	3,8	7,2
MARESME	240.447	132.237	55,0	45,0	9,2	17,0	20,5	37,9	3,7	6,9	14,2	26,3	4,5	8,2
MONTSIÀ	43.077	22.354	51,9	48,1	11,7	22,9	16,9	33,1	3,0	5,8	14,4	28,2	3,5	6,9
NOGUERA	28.479	14.968	52,6	47,4	9,9	19,1	22,1	42,7	4,9	9,5	11,2	21,8	2,2	4,2
OSONA	96.036	50.542	52,6	47,4	5,2	10,1	26,9	51,9	6,2	12,0	9,2	17,8	2,2	4,3
PALLARS JUSSÀ	10.726	5.347	49,9	50,2	5,3	10,8	24,2	49,4	3,3	6,8	13,2	27,0	1,6	3,3
PALLARS SOBIRÀ	4.737	2.429	51,3	48,7	5,4	10,7	26,1	51,5	3,5	6,8	12,2	24,1	2,1	4,1
PLA D'URGELL	23.452	12.570	53,6	46,4	11,0	21,0	21,3	40,6	5,1	9,8	12,0	22,9	1,7	3,2
PLA DE L'ESTANY	18.151	9.644	53,1	46,9	6,5	12,5	27,8	53,4	6,6	12,8	7,5	14,4	2,0	3,8
PRIORAT	8.312	5.320	64,0	36,0	8,8	14,1	26,0	41,6	5,8	9,3	16,6	26,6	2,7	4,4
RIBERA D'EBRE	18.704	10.590	56,6	43,4	10,6	18,9	21,7	38,9	3,5	6,4	14,9	26,8	3,6	6,4
RIPOLLÈS	22.310	12.481	55,9	44,1	4,5	8,2	27,9	50,8	4,3	7,9	13,0	23,6	3,1	5,7
SEGARRA	14.186	6.983	49,2	50,8	9,5	19,8	23,8	49,4	4,8	10,0	6,8	14,0	1,9	3,9
SEGRIÀ	132.680	66.738	50,3	49,7	11,5	23,3	16,4	33,2	2,7	5,6	13,4	27,2	3,6	7,2
SELVA	80.047	40.283	50,3	49,7	6,3	12,7	21,6	43,5	3,9	7,9	12,6	25,4	3,4	6,9
SOLSONÈS	8.812	4.115	46,7	53,3	7,9	17,1	24,4	53,2	5,0	10,9	5,8	12,6	1,0	2,3
TARRAGONÈS	119.331	63.035	52,8	47,2	12,9	24,7	14,1	27,1	2,9	5,6	14,6	28,2	5,2	10,0
TERRA ALTA	10.984	6.294	57,3	42,7	15,1	26,8	22,5	40,0	3,8	6,7	11,2	19,9	2,7	4,8
URGELL	24.249	12.287	50,7	49,3	8,9	18,0	22,5	45,4	5,1	10,2	9,9	20,0	2,0	4,1
VAL D'ARAN	5.420	2.843	52,5	47,6	14,4	28,1	17,7	34,5	0,8	1,5	14,6	28,5	1,7	3,2
VALLÈS OCCIDENTAL	505.882	260.538	51,5	48,5	8,1	16,0	14,0	27,6	2,2	4,3	16,7	33,0	7,4	14,5
VALLÈS ORIENTAL	213.114	108.764	51,0	49,0	7,9	15,7	17,2	34,4	2,7	5,4	14,7	29,4	5,5	10,9
CATALUNYA	4.898.427	2.553.542	52,1	47,9	9,6	18,8	16,4	31,9	2,9	5,6	14,6	28,4	5,8	11,2

- ELECCIONS PARLAMENT DE CATALUNYA 1995

	Electors	Votants	% Part.	% Abst.	PP		CIU		ERC		PSC		IC	
					% s/C.	% s/V.	% s/C.	% s/V.	% s/C.	% s/V.	% s/C.	% s/V.	% s/C.	% s/V.
ALT CAMP	39.897	26.781	67,1	32,9	6,6	9,9	30,9	46,0	3,7	13,4	15,5	23,0	3,7	5,5
ALT EMPORDÀ	74.162	48.115	64,9	35,1	6,9	10,7	30,6	47,1	2,2	11,4	16,4	25,3	2,2	3,4
ALT PENEDÈS	59.421	41.184	69,3	30,7	5,3	7,6	34,6	49,9	3,2	12,7	16,2	23,3	3,2	4,7
ALT URGELL	15.594	10.124	64,9	35,1	6,1	9,3	35,7	55,0	1,5	13,6	11,7	18,0	1,5	2,3
ALTA RIBAGORÇA	3.083	1.963	63,7	36,3	5,2	8,1	29,4	46,1	2,1	7,9	20,9	32,8	2,1	3,3
ANOIA	68.853	45.303	65,8	34,2	5,9	9,0	32,7	49,8	3,9	9,1	15,9	24,2	3,9	6,0
BAGES	125.967	85.423	67,8	32,2	4,9	7,2	33,7	49,7	3,9	12,3	15,7	23,2	3,9	5,8
BAIX CAMP	127.272	79.064	62,1	37,9	8,0	12,9	26,5	42,7	3,9	11,4	15,3	24,6	3,9	6,3
BAIX EBRE	45.412	28.991	63,8	36,2	11,2	17,6	26,8	42,0	4,0	10,9	13,6	21,3	4,0	6,3
BAIX EMPORDÀ	74.685	50.067	67,0	33,0	4,9	7,2	32,6	48,6	2,6	11,1	18,3	27,3	2,6	3,9
BAIX LLOBREGAT	511.684	303.380	59,3	40,7	7,5	12,6	18,7	31,5	9,5	6,4	18,4	31,0	9,5	16,0
BAIX PENEDÈS	22.805	14.460	63,4	36,6	7,3	11,5	28,5	45,0	3,1	9,6	16,8	26,6	3,1	4,8
BARCELONÈS	1.872.665	1.189.171	63,5	36,5	10,6	16,7	23,2	36,5	7,4	8,3	15,6	24,6	7,4	11,6
BERGUEDÀ	32.749	23.468	71,7	28,3	4,8	6,7	37,6	52,5	2,2	16,1	14,3	19,9	2,2	3,0
CERDANYA	10.680	7.021	65,7	34,3	5,5	8,4	35,2	53,6	2,0	13,8	12,5	19,0	2,0	3,1
CONCA DE BARBERÀ	15.496	10.916	70,4	29,6	5,9	8,3	33,4	47,4	3,8	18,6	12,6	17,9	3,8	5,4
GARRAF	71.458	43.693	61,2	38,9	7,3	12,0	26,1	41,0	5,7	9,3	16,1	26,3	5,7	9,3
GARRIGUES	16.286	11.578	71,1	28,9	6,8	9,5	35,4	49,8	1,9	19,9	11,8	16,6	1,9	2,7
GARROTXA	38.541	27.202	70,6	29,4	3,9	5,5	38,7	54,9	2,1	14,0	14,7	20,8	2,1	2,9
GIRONÈS	101.968	71.804	70,2	29,8	5,8	8,2	29,3	41,7	3,2	12,3	22,2	31,6	3,2	4,5
MARESME	250.756	165.812	66,1	33,9	7,7	11,6	30,6	46,2	5,0	10,0	15,0	22,7	5,0	7,5
MONTSIÀ	43.980	28.611	65,1	35,0	8,6	13,2	31,1	47,9	4,4	10,0	13,2	20,3	4,4	6,8
NOGUERA	28.925	20.919	72,3	27,7	7,6	10,5	39,1	54,0	2,2	14,9	11,7	16,2	2,2	3,0
OSONA	98.451	70.890	72,0	28,0	3,9	5,4	42,2	58,7	2,6	16,1	10,6	14,8	2,6	3,6
PALLARS JUSSÀ	10.868	7.292	67,1	32,9	4,6	6,9	35,7	53,1	2,3	12,8	14,8	22,1	2,3	3,5
PALLARS SOBIRÀ	4.897	3.416	69,8	30,2	4,1	5,9	38,8	55,7	2,4	11,9	15,1	21,6	2,4	3,5
PLA D'URGELL	23.817	17.445	73,3	26,8	8,3	11,3	37,2	50,8	1,8	16,6	12,4	16,9	1,8	2,4
PLA DE L'ESTANY	18.538	13.572	73,2	26,8	4,8	6,6	40,7	55,6	1,8	16,6	12,4	16,9	1,8	2,4
PRIORAT	8.433	6.426	76,2	23,8	6,5	8,5	36,8	48,4	2,8	16,0	16,1	21,1	2,8	3,7
RIBERA D'EBRE	18.871	13.775	73,0	27,0	8,1	11,1	36,0	49,3	3,3	11,7	15,9	21,7	3,3	4,5
RIPOLLÈS	22.512	16.918	75,2	24,9	3,6	4,8	42,2	56,1	2,9	12,3	16,0	21,3	2,9	3,8
SEGARRA	14.359	10.145	70,7	29,4	7,8	11,1	40,1	56,8	2,0	16,2	8,0	11,3	2,0	2,8
SEGRIÀ	134.913	86.303	64,0	36,0	9,7	15,1	28,2	44,1	3,8	9,9	14,6	22,9	3,8	5,9
SELVA	83.089	54.351	65,4	34,6	4,9	7,6	33,3	50,8	3,3	11,9	15,0	22,9	3,3	5,0
SOLSONÈS	9.089	6.258	68,9	31,2	6,3	9,2	43,5	63,2	1,5	14,0	6,6	9,6	1,5	2,2
TARRAGONÈS	124.503	78.513	63,1	36,9	11,6	18,4	24,2	38,3	5,0	8,8	15,2	24,1	5,0	8,0
TERRA ALTA	11.031	7.918	71,8	28,2	13,1	18,2	33,6	46,8	3,3	12,8	11,5	16,0	3,3	4,6
URGELL	24.629	17.284	70,2	29,8	7,1	10,2	38,2	54,4	2,3	15,6	10,3	14,6	2,3	3,2
VAL D'ARAN	5.704	3.581	62,8	37,2	10,2	16,3	31,5	50,2	1,8	4,1	15,5	24,7	1,8	2,8
VALLÈS OCCIDENTAL	539.622	329.357	61,0	39,0	6,9	11,3	22,9	37,5	8,2	7,8	16,9	27,6	8,2	13,6
VALLÈS ORIENTAL	223.889	140.228	62,6	37,4	6,2	9,9	28,0	44,8	5,8	9,0	15,7	25,0	5,8	9,3
CATALUNYA	5.079.981	3.232.959	63,6	36,4	8,3	13,1	26,0	40,8	6,2	9,5	15,8	24,8	6,2	9,7

- ELECCIONS CONGRÉS DE DIPUTATS 1996

	Electors	Votants	% Part.	% Abst.	PP		CIU		ERC		PSC		IC	
					% s/C.	% s/V.	% s/C.	% s/V.	% s/C.	% s/V.	% s/C.	% s/V.	% s/C.	% s/V.
ALT CAMP	39.964	30.837	77,2	22,8	12,0	15,6	25,5	33,0	4,8	6,2	30,3	39,3	3,3	4,3
ALT EMPORDÀ	74.872	56.219	75,3	24,7	11,8	15,7	28,5	37,9	4,3	5,7	27,4	36,4	2,2	2,9
ALT PENEDES	59.785	46.844	78,4	21,7	9,2	11,7	29,4	37,5	4,7	6,0	31,2	39,9	2,8	3,5
ALT URGELL	15.639	11.316	72,4	27,6	11,0	15,2	32,9	45,5	4,0	5,6	21,9	30,3	1,6	2,2
ALTA RIBAGORÇA	3.097	2.277	73,5	26,5	8,6	11,7	24,1	32,8	2,0	2,8	35,7	48,5	1,9	2,6
ANQIA	69.264	53.678	77,5	22,5	11,3	14,5	28,0	36,2	3,4	4,4	30,1	38,9	3,6	4,7
BAGES	126.440	98.955	78,3	21,7	9,0	11,5	30,2	38,6	4,6	5,9	30,0	38,3	3,5	4,5
BAIX CAMP	127.796	95.520	74,7	25,3	14,3	19,2	22,9	30,6	3,7	5,0	29,0	38,8	3,7	4,9
BAIX EBRE	45.650	34.166	75,0	25,0	18,0	24,0	22,0	29,3	3,2	4,3	27,1	36,1	3,4	4,5
BAIX EMPORDÀ	75.312	58.222	77,3	22,7	8,7	11,2	30,9	39,9	3,9	5,0	30,6	39,5	2,2	2,9
BAIX LLOBREGAT	515.081	394.767	76,6	23,4	13,1	17,1	15,1	19,7	2,1	2,8	35,8	46,7	9,3	12,1
BAIX PENEDES	22.930	17.193	75,0	25,0	12,8	17,0	24,1	32,1	2,7	3,6	30,7	40,9	3,4	4,5
BARCELONÈS	1.868.039	1.433.448	76,7	23,3	16,5	21,5	19,7	25,7	2,8	3,6	29,6	38,5	6,9	9,0
BERGUEDES	32.775	25.596	78,1	21,9	7,9	10,1	34,4	44,0	6,5	8,3	26,6	34,1	1,7	2,2
CERDANYA	10.657	7.940	74,5	25,5	11,0	14,7	33,7	45,2	3,9	5,2	23,6	31,6	1,2	1,7
CONCA DE BARBERÀ	15.509	11.865	76,5	23,5	10,1	13,2	28,4	37,2	7,5	9,8	26,0	34,0	3,1	4,1
GARRAF	72.327	54.817	75,8	24,2	12,7	16,8	20,5	27,0	3,2	4,2	32,8	43,2	5,7	7,5
GARRIGUES	16.340	12.747	78,0	22,0	11,2	14,3	32,4	41,6	7,9	10,0	24,1	30,8	1,6	2,0
GARROTXA	38.755	30.228	78,0	22,0	6,6	8,4	38,1	48,8	4,7	6,0	26,1	33,5	1,5	2,0
GIRONÈS	102.500	80.530	78,6	21,4	9,5	12,1	30,3	38,5	4,6	5,9	29,8	37,9	3,2	4,0
MARESME	252.917	197.641	78,1	21,9	13,5	17,3	27,5	35,2	3,7	4,7	27,6	36,4	4,6	5,9
MONTSIÀ	44.023	33.655	76,5	23,6	15,8	20,6	25,5	33,4	4,0	5,2	27,0	35,3	3,2	4,2
NOGUERA	29.028	22.811	78,6	21,4	13,1	16,7	33,0	42,0	6,0	7,6	23,6	30,1	1,9	2,5
OSONA	98.895	78.652	79,5	20,5	7,0	8,8	41,0	51,6	6,1	7,7	22,6	28,4	2,0	2,5
PALLARS JUSSÀ	10.873	7.985	73,4	26,6	8,5	11,6	30,4	41,4	3,7	5,1	28,5	38,8	1,6	2,2
PALLARS SOBIRÀ	4.946	3.682	74,4	25,6	7,6	10,2	31,9	42,8	4,6	6,1	27,7	37,2	1,9	2,5
PLA D'URGELL	23.907	19.158	80,1	19,9	13,6	16,9	33,7	42,0	5,4	6,8	24,6	30,7	1,8	2,2
PLA DE L'ESTANY	18.605	14.730	79,2	20,8	8,4	10,6	41,3	52,2	6,8	8,6	19,7	24,8	1,8	2,3
PRIORAT	8.413	6.799	80,8	19,2	11,1	13,7	25,5	31,5	6,2	7,6	32,2	39,9	2,2	2,7
RIBERA D'EBRE	18.867	15.365	81,4	18,6	12,9	15,8	29,8	36,6	4,4	5,4	30,8	37,8	2,6	3,2
RIPOLLÈS	22.521	18.083	80,3	19,7	6,3	7,9	38,8	48,4	4,1	5,1	27,4	34,1	2,4	3,0
SEGARRA	14.402	11.045	76,7	23,3	14,3	18,6	35,0	45,6	5,8	7,5	18,5	24,1	1,9	2,5
SEGRIÀ	135.284	101.788	75,2	24,8	15,5	20,5	25,6	34,1	3,0	4,0	26,7	35,5	3,4	4,6
SÈLVA	83.832	64.566	77,0	23,0	9,2	12,0	31,4	40,8	4,0	5,1	27,9	36,2	3,4	4,5
SOLSONÈS	9.131	6.829	74,8	25,2	10,3	13,7	40,6	54,3	4,1	5,5	17,4	23,3	1,3	1,7
TARRAGONÈS	125.084	95.360	76,2	23,8	17,3	22,7	20,7	27,1	2,8	3,7	29,1	38,2	5,0	6,6
TERRA ALTA	10.992	8.728	79,4	20,6	19,0	24,0	27,0	34,0	4,8	6,0	25,2	31,7	2,7	3,3
URGELL	24.716	19.147	77,5	22,5	12,1	15,7	35,5	45,8	5,4	7,0	21,7	28,0	1,8	2,3
VAL D'ARAN	5.804	4.285	73,8	26,2	17,8	24,2	23,0	31,1	1,5	2,0	28,4	38,5	2,2	3,0
VALLÈS OCCIDENTAL	543.079	421.546	77,6	22,4	12,3	15,8	19,1	24,6	2,5	3,3	34,6	44,6	7,9	10,1
VALLÈS ORIENTAL	226.166	174.485	77,2	22,9	11,9	15,4	24,0	31,1	3,1	4,0	31,1	40,3	5,9	7,6
CATALUNYA	5.089.731	3.902.547	76,5	23,5	13,7	17,9	22,6	29,5	3,2	4,2	30,0	39,2	5,8	7,6

1.2 ELECCIONS MUNICIPALS

1.2.2 RESULTATS PER COMARQUES

2. RESULTATS ELECTORALS A BARCELONA

3. REPRESENTACIÓ INSTITUCIONAL

ELECC.CONG.DIP

ELECCIONS AL CONGRÉS DIPUTATS (1989-1996).

Diputats elegits a les circumscripcions catalanes

1989	PSC	CIU	PP	IC	ERC	CDS	TOTAL
BARCELONA	14	11	3	3		1	32
GIRONA	2	3					5
LLEIDA	2	2					4
TARRAGONA	2	2	1				5
CATALUNYA	20	18	4	3		1	46

1993	PSC	CIU	PP	IC	ERC	CDS	TOTAL
BARCELONA	12	10	6	3	1		32
GIRONA	2	3					5
LLEIDA	1	2	1				4
TARRAGONA	3	2	1				6
CATALUNYA	18	17	8	3	1		47

1996	PSC	CIU	PP	IC/EV	ERC	CDS	TOTAL
BARCELONA	13	9	6	2	1		31
GIRONA	2	3					5
LLEIDA	1	2	1				4
TARRAGONA	3	2	1				6
CATALUNYA	19	16	8	2	1		46

SENAT

1. SENADORS ELEGITS (per circumscripcions)

1989	PSC	CIU	TOTAL
BARCELONA	3	1	4
GIRONA	1	3	4
LLEIDA	1	3	4
TARRAGONA	1	3	4
CATALUNYA	6	10	16

1993	PSC	CIU	TOTAL
BARCELONA	3	1	4
GIRONA	1	3	4
LLEIDA	1	3	4
TARRAGONA	1	3	4
CATALUNYA	6	10	16

1996	PSC	CIU	TOTAL
BARCELONA	3	1	4
GIRONA	1	3	4
LLEIDA	1	3	4
TARRAGONA	3	1	4
CATALUNYA	8	8	16

2. SENADORS DESIGNATS PEL PARLAMENT DE CATALUNYA

	PSC	CIU	PP	ERC	TOTAL
1992	2	4			6
1995	2	3	1	1	7

ELECC.PARL.CATAL

ELECCIONS AL PARLAMENT DE CATALUNYA 1992 i 1995..

DIPUTATS (per circumscripció)

1992	CIU	PSC	PP	IC	ERC	TOTAL
BARCELONA	41	27	5	6	6	85
GIRONA	11	4			2	17
LLEIDA	9	4	1		1	15
TARRAGONA	9	5	1	1	2	18
CATALUNYA	70	40	7	7	11	135

1995	CIU	PSC	PP	IC/EV	ERC	TOTAL
BARCELONA	34	22	12	10	7	85
GIRONA	9	5	1		2	17
LLEIDA	8	3	2		2	15
TARRAGONA	9	4	2	1	2	18
CATALUNYA	60	34	17	11	13	135

DISTRIBUCIÓ DE REGIDORS PER CIRCUMSCRIPCIONS, 1991-1995, ABSOLUTS.

DISTRIBUCIÓ DE REGIDORS
(per províncies)

1991	PP	CIU	ERC	PSC	IC	Ind.Consv.	Ind.Progr.	Indep.	Altres	TOTAL
BARCELONA	73	1444	102	908	223	151	214	177	30	3322
GIRONA	27	1121	56	318	16	72	89	75	27	1801
LLEIDA	72	1040	42	310	6	49	111	44	15	1689
TARRAGONA	81	765	30	304	31	91	66	106	33	1507
CATALUNYA	253	4370	230	1840	276	363	480	402	105	8319
1991	PP	CIU	ERC	PSC	IC	Ind.Consv.	Ind.Progr.	Indep.	Altres	TOTAL
BARCELONA	205	1356	226	876	277	139	143	176	6	3404
GIRONA	34	1085	122	300	35	108	49	56	10	1799
LLEIDA	106	1046	110	263	4	61	81	25	2	1698
TARRAGONA	107	780	68	266	37	127	61	78	1	1525
CATALUNYA	452	4267	526	1705	353	435	334	335	19	8426

DISTRIBUCIÓ DE REGIDORS 1991 i 1995
(% per província)

1991	PP	CIU	ERC	PSC	IC-EV	Ind. Conserv.	Ind. Progr.	Indep.	Altres
BARCELONA	2,2	43,5	3,1	27,3	6,7	4,5	6,4	5,3	1
GERONA	1,5	62,2	3,1	17,7	0,9	4	4,9	4,2	1,5
LLEIDA	4,3	61,6	2,5	18,4	0,4	2,9	6,6	2,6	0,9
TARRAGONA	5,4	50,8	2	20,2	2,1	6	4,4	7	2,2
CATALUNYA	3	52,5	2,8	22,1	3,3	4,4	5,8	4,8	1,3
1995	PP	CIU	ERC	PSC	IC-EV	Ind. Conserv.	Ind. Progr.	Indep.	Altres
BARCELONA	6	39,8	6,6	25,7	8,1	4,1	4,2	5,2	0,2
GERONA	1,9	60,3	6,8	16,7	1,9	6	2,7	3,1	0,6
LLEIDA	6,2	61,6	6,5	15,5	0,2	3,6	4,8	1,5	0,1
TARRAGONA	7	51,1	4,5	17,4	2,4	8,3	4	5,1	0,1
CATALUNYA	5,4	50,6	6,2	20,2	4,2	5,2	4	4	0,2

DISTRIBUCIÓ DE REGIDORS SEGONS GRANDÀRIA MUNICIPIS 1991-1995.
CATALUNYA

1991	PP	CIU	ERC	PSC	IC	Independ.	Altres	TOTAL
Fins 250 hab.	7	66	2	14	47	156		839
251-5.000 hab.	151	2814	149	856	47	1005	11	5033
5.001-20.000 hab.	54	580	61	524	91	147	11	1468
20.001-50.000 hab.	22	166	13	217	56	30		504
més de 50.000 hab.	22	140	3	234	82		3	484
TOTAL	256	4360	228	1845	276	1338	25	8328

1995	PP	CIU	ERC	PSC	IC-EV	Independ.	Altres	TOTAL
Fins 250 hab.	11	703	39	24	8	87		872
251-5.000 hab.	183	2718	334	792	62	829	6	4924
5.001-20.000 hab.	130	581	113	501	123	166	5	1619
20.001-50.000 hab.	59	147	24	184	79	11		504
més de 50.000 hab.	70	117	15	204	101			507
TOTAL	453	4266	525	1705	373	1093	11	8426

DISTRIBUCIÓ DE REGIDORS SEGONS GRANDÀRIA MUNICIPIS. 1991-1995. CATALUNYA % HORIZONTAL

DISTRIBUCIÓ DE REGIDORS 1991 i 1995									
(% per tram de municipi)									
1991	PP	CIU	ERC	PSC	IC	Tot. Ind.	Altres		
<i>fins 250 hab.</i>	0,8	78,7	0,2	1,7	-	18,6			100
<i>251-5.000 hab.</i>	3	55,9	3	17	0,9	20	0,2		100
<i>5.001-20.000 hab.</i>	3,7	39,5	4,2	35,7	6,2	10	0,7		100
<i>20.001-50.000 hab.</i>	4,4	32,9	2,6	43,1	11,1	6			100
<i>més de 50.000 hab.</i>	4,5	28,9	0,6	48,3	16,9		0,6		100
TOTAL	3,1	52,4	2,7	22,2	3,3	16,1	0,3		100
1995	PP	CIU	ERC	PSC	IC-EV	Tot. Ind.	Altres		
<i>fins 250 hab.</i>	1,3	80,6	4,5	2,8	0,9	10			100
<i>251-5.000 hab.</i>	3,7	55,2	6,8	16,1	1,3	16,8	0,1		100
<i>5.001-20.000 hab.</i>	8	35,9	7	30,9	7,6	10,3	0,3		100
<i>20.001-50.000 hab.</i>	11,7	29,2	4,8	36,5	15,7	2,2			100
<i>més de 50.000 hab.</i>	13,8	23,1	3	40,2	19,9				100
TOTAL	5,4	50,6	6,2	20,2	4,4	13	0,1		100

ELECCIONS MUNICIPALS 1991

Distribució de REGIDORS

(per comarques)

	Nº	PP	CIU	ERC	PSC	IC	I.Cons.	I.Prog.	Indcp.	Altres
ALT CAMP	173		108	1	28		1	4	31	
ALT EMPORDA	486	9	305	22	97	1	21	12	10	9
ALT PENEDES	245	4	128	13	77		3	1	19	
ALT URGELL	125	8	73	1	18		3	22		
ALTA RIBAGORÇA	25		12		10			3		
ANOIA	263	2	125	4	77	3	13	18	19	2
BAGES	331	4	165	4	78	6	11	34	29	
BAIX CAMP	230	8	147	11	50	2	8		3	1
BAIX EBRE	150	21	57		43	3	14	1	7	2
BAIX EMPORDÀ	308	6	178	6	69	8	3	12	12	14
BAIX LLOBREGAT	467	9	142	2	197	74	15	18	5	5
BAIX PENEDES	132		68	1	43		11		9	
BARCELONES	145	8	32		74	27		4		
BERGUEDA	200		124	5	3		11	46	11	
CERDANYA	102	1	67	8	6		4	13	3	
CONCA BARBERÀ	134	4	58	1	9	3	17	10	32	
GARRAF	80	1	21	2	26	5		19	5	1
GARROTXA	175	1	121	4	16		18	5	10	
GIRONÈS	247	7	144	10	53	1	10	11	10	1
LES GARRIGUES	166	3	111	6	29		16		1	
MARESME	384	27	170	15	110	16	7	7	30	2
MONTSIÀ	128	9	46	4	38	13	4	12	1	1
NOGUERA	224	12	136	18	34			10	12	2
OSONA	417		232	34	20	1	36	60	34	
PALLARS JUSSÀ	98	1	64		17		5	11		
PALLARS SOBIRÀ	89	1	43		25		3	5	1	11
PLÀ D'URGELL	144	6	84		17		10	18	9	
PLÀ DE L'ESTANY	89	1	75	1				11		1
PRIORAT	145	1	79		21		12	25	3	4
RIBERA D'EBRE	118	12	44	1	22	8	3		6	22
RIPOLLÈS	149		94	4	28	4	8	11		
SEGARRA	141	6	115	1	10		1		6	2
SEGRIÀ	331	19	157	5	126	5	1	12	6	
SELVA	268	2	149	7	50	2	15	18	23	2
SOLSONÈS	101	8	76	1	2		10	1	3	
TARRAGONÈS	199	7	107	7	40	2	21		14	1
TERRA ALTA	98	19	51	4	10			14		
URGELL	156	5	110	4	21	1		10	5	
VALL D'ARAN	51	3	32					15	1	
VALLÈS OCCIDENTAL	332	11	112	10	106	55	12	4	4	18
VALLÈS ORIENTAL	473	7	208	13	140	36	36	3	28	2

ELECCIONS MUNICIPALS 1991

DISTRIBUCIÓ D'ALCALDES

(per comarques)

	Total	PP	CIU	ERC	PSC	IC	I.Con.	L.Prog.	Indep.	Altres
ALT CAMP	23		15		4				4	
ALT EMPORDÀ	68	1	50	3	9		2	2		1
ALT PENEDES	27		15	1	9				2	
ALT URGELL	19	1	12		1		1	4		
ALTA RIBAGORÇA	3		1		2					
ANOIA	33		17		9		2	2	3	
BAGES	35		22		5		1	3	4	
BAIX CAMP	28		23		4		1			
BAIX EBRE	14	2	6		3		2		1	
BAIX EMPORDÀ	36	1	22	1	8	1		1		2
BAIX LLOBREGAT	29		10		12	4		3		
BAIX PENEDES	14		8		5		1			
BARCELONES	5				5					
BERGUEDA	30		21	1			1	4	3	
CERDANYA	16		12	1			2	1		
CONCA BARBERÀ	22		11		1	1	4	2	3	
GARRAF	6		1		2	1		1	1	
GARROTXA	21		16		2		2		1	
GIRONÈS	27		19	1	4		1	1	1	
LES GARRIGUES	24		19	1	1		3			
MARESME	30	1	16		9				4	
MONTSIÀ	12		6		4	1		1		
NOGUERA	30		22	2	2			2	2	
OSONA	51		32				7	8	4	
PALLARS JUSSÀ	14		9		2		1	2		
PALLARS SOBIRÀ	15		8		2		1	1	1	2
PLÀ D'URGELL	16		12		1		1	1	1	
PLÀ DE L'ESTANY	11		10					1		
PRIORAT	23		14		2		2	4		1
RIBERA D'EBRE	14		5		3	1			1	4
RIPOLLÈS	19		13		3		1	2		
SEGARRA	21		20						1	
SEGRIÀ	37		21		14			2		
SELVA	26		14		5		1	2	4	
SOLSONÈS	15		12				2		1	
TARRAGONÈS	21		16	1	1		1		2	
TERRA ALTA	12		10					2		
URGELL	20		17		2			1		
VALL D'ARAN	9		6					3		
VALLÈS OCCIDENTAL	22		8	1	6	3	1		3	
VALLÈS ORIENTAL	43		22	1	9	2	5		4	

1995 DISTRIB.REGIDORS

ELECCIONS MUNICIPALS 1995

Distribució de REGIDORS

(per comarques)

	Total	PP	CIU	ERC	PSC	IC-EV	I. Conserv.	I.Progr.	Indep.	Altres
ALT CAMP	173	3	102	7	28	1	18	4	10	
ALT EMPORDÀ	482	15	306	31	86	2	21	5	10	6
ALT PENEDES	249	7	116	21	75		3	7	20	
ALT URGELL	127	10	74	6	13		5	19		
ALTA RIBAGORÇA	25	1	7		10		3	4		
ANOIA	263	5	136	9	71	5	7	9	21	
BAGES	331	8	149	25	86	8	12	16	27	
BAIX CAMP	230	11	139	22	41	3	9	4	1	
BAIX EBRE	150	29	69	1	32	4	11		3	1
BAIX EMPORDÀ	308	5	165	15	63	15	18	21	2	8
BAIX LLOBREGAT	475	42	116	8	169	88	10	18	20	4
BAIX PENEDES	136	6	72	3	41	2	10	1	1	
BARCELONES	143	21	29	2	61	28				2
BERGUEDA	195	2	123	11	29		5	19	6	
CERDANYA	104	1	62	12	7		10	3	9	
CONCA BARBERÀ	138		74	4	4		12	15	29	
GARRAF	82	8	22	1	26	9		12	4	
GARROTXA	173	1	114	3	28	1	14	5	7	
GIRONÈS	253	7	151	23	50	5	11		6	
LES GARRIGUES	166	6	114	24	19			2	1	
MARESME	400	43	177	33	105	21	5	6	10	
MONTSIÀ	130	15	44	8	33	13	3		14	
NOGUERA	224	21	131	26	27		5	9	5	
OSONA	425	5	219	50	23	3	50	48	27	
PALLARS JUSSÀ	98	2	66	1	23		4		2	
PALLARS SOBIRÀ	89		60		26		3			
PLÀ D'URGELL	144	10	92	9	13		3	11	6	
PLÀ DE L'ESTANY	89	1	57	11			7	8	5	
PRIORAT	141		72	1	26		22	20		
RIBERA D'EBRE	118	10	56	5	21	6	13		7	
RIPOLLÈS	147	1	90	11	26	7	10		2	
SEGARRA	141	9	98	8	9		13	2	2	
SEGRIÀ	340	27	174	21	93	3	10	9	3	
SELVA	266	3	149	21	42	5	21	10	15	
SOLSONÈS	101	5	85	2	1		7	1		
TARRAGONÈS	211	16	104	12	32	8	29		10	
TERRA ALTA	98	17	48	5	8			17	3	
URGELL	154	12	93	8	24	1	3	6	5	2
VALL D'ARAN	51	3	27				5	15	1	
VALLÈS OCCIDENTAL	363	39	102	21	100	78	7	4	12	
VALLÈS ORIENTAL	493	25	183	45	134	37	36	4	29	

ELECCIONS MUNICIPALS 1995

Distribució d'ALCALDES

(per comarques)

	Nº	PP	CIU	ERC	PSC	IC-EV	I. Cons.	I.Prog.	Indep.
ALT CAMP	23		15	2	1		2	1	2
ALT EMPORDÀ	68		53	4	9		2		
ALT PENEDES	27		17	1	6			1	2
ALT URGELL	19	2	14		1			2	
ALTA RIBAGORÇA	3				2			1	
ANOIA	33		21		6			1	5
BAGES	35		20	1	9		1	2	2
BAIX CAMP	28		23	1	2		1	1	
BAIX EBRE	14	3	8		2		1		
BAIX EMPORDÀ	36		23	2	5	2	2	2	
BAIX LLOBREGAT	29		6		15	4		3	1
BAIX PENEDES	14		11		2		1		
BARCELONES	5				5				
BERGUEDA	31		21	3	3		2	2	
CERDANYA	16		10	2			2		2
CONCA BARBERÀ	22		15				2	2	3
GARRAF	6		3			1		2	
GARROTXA	21		16		2		2	1	
GIRONÈS	27		20	1	4		1		1
LES GARRIGUES	24		19	3	2				
MARESME	30	1	18		9		1	1	
MONTSIÀ	12		7		4				1
NOGUERA	30	1	23	1	3			1	1
OSONA	51		34	2	3		5	3	4
PALLARS JUSSÀ	14		11		2		1		
PALLARS SOBIRÀ	15		11		4				
PLÀ D'URGELL	16		15		1				
PLÀ DE L'ESTANY	11		7	1			1	1	1
PRIORAT	23		15		2		3	3	
RIBERA D'EBRE	14		8		2	1	2		1
RIPOLLÈS	19		13	2	3		1		
SEGARRA	21		18		1		2		
SEGRIÀ	38	2	26		8		1	1	
SELVA	26		19		2		3	1	1
SOLSONÈS	15		14				1		
TARRAGONÈS	21		14	1	1		4		1
TERRA ALTA	12		7	1	1			2	1
URGELL	20	1	15		2			1	1
VALL D'ARAN	9		6				1	2	
VALLÈS OCCIDENTAL	23		8	1	8	4	1		1
VALLÈS ORIENTAL	43		22	3	12		3		3

4. RESULTATS ELECTORALS A ESPANYA

IX ➤ CARTOGRAFIA ELECTORAL

INDEX

9.1 CATALUNYA

9.1.1 ELECCIONS AUTONÒMIQUES

9.1.2 ELECCIONS EUROPEES

9.1.3 ELECCIONS GENERALS

9.1.4 ELECCIONS MUNICIPALS

9.2. BARCELONA

9.2.1 ELECCIONS AUTONÒMIQUES

9.2.2 ELECCIONS EUROPEES

9.2.3 ELECCIONS GENERALS

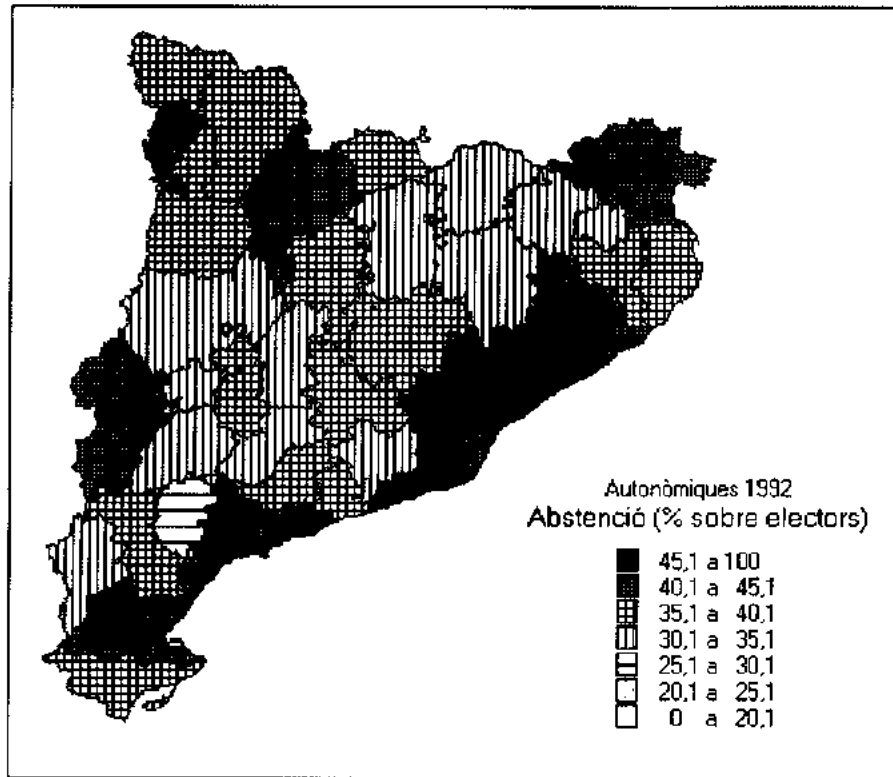
9.2.4 ELECCIONS MUNICIPALS

9.1 CATALUNYA

9.1.1 ELECCIONS AUTONÒMIQUES

Autonòmiques 1992

Abstenció

Valors mitjans

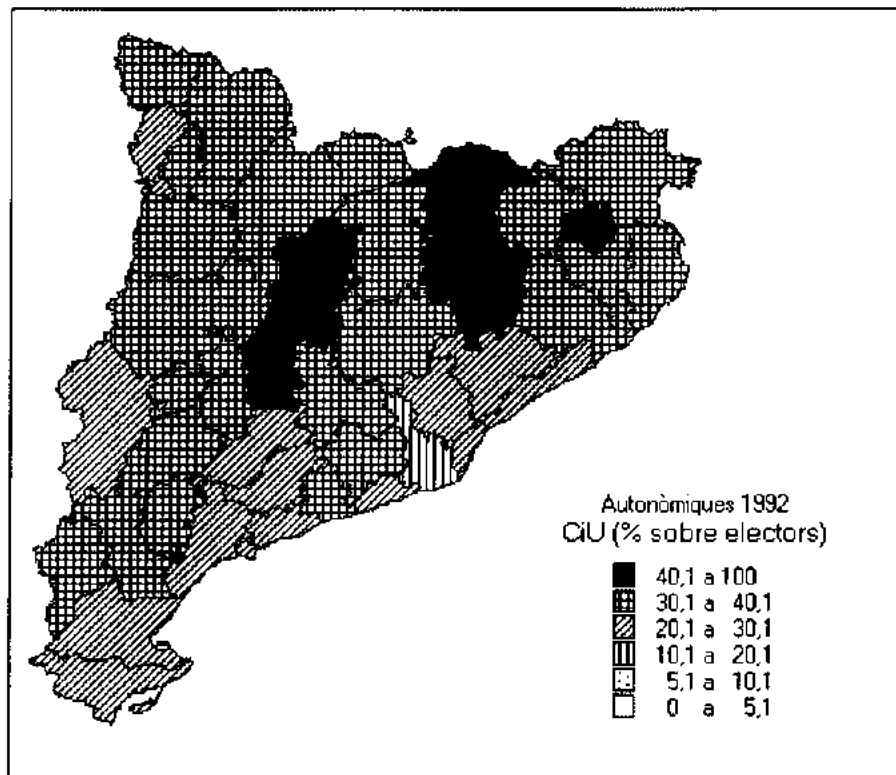
Catalunya	45,1
Barcelona	46,6
Girona	38,2
Lleida	39,9
Tarragona	42,2

Valors extrems

Màxims	
51,3	Baix Llobregat
49,5	Vallès Occ.
47,5	Barcelonès

Mínims	
29,3	Priorat
31,4	Ripollès
33,0	Segarra

Autonòmiques 1992

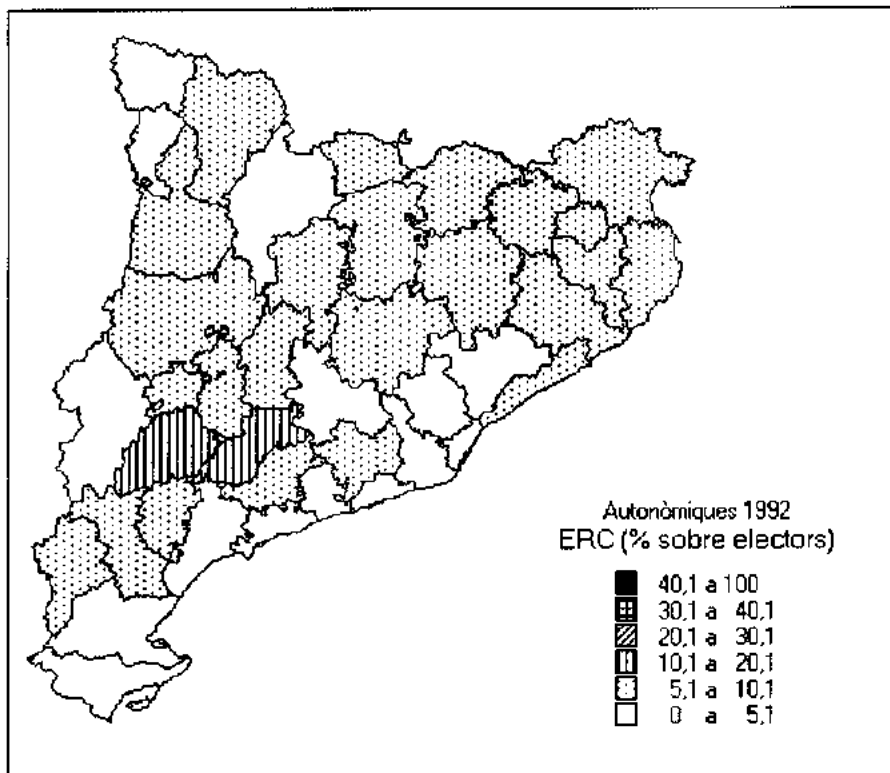

CiU

<i>Valors mitjans</i>		<i>Escons</i>	<i>Valors extrems</i>	
Catalunya	25,2	Catalunya	70	Màxims
Barcelona	23,7	Barcelona	41	43,5 Segarra
Girona	33,4	Girona	11	41,9 Solsonès
Lleida	32,1	Lleida	9	41,6 Pla de l'Estany
Tarragona	26,3	Tarragona	9	Minims
				16,9 Baix Llobregat
				20,7 Vallès Occ.
				22,2 Tarragonès

Classificació per comarques
 1r lloc a 40 comarques: Totes excepte el Baix Llobregat
 2on lloc a 1 comarca: Baix Llobregat

Autonòmiques 1992

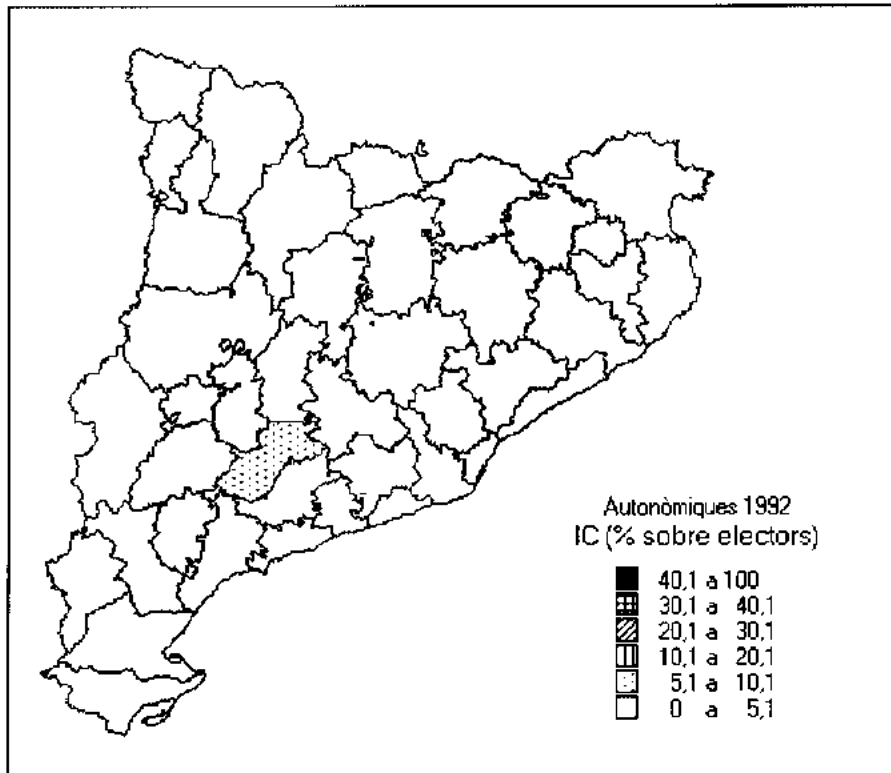

ERC

<i>Valors mitjans</i>		<i>Escons</i>		<i>Valors extrems</i>	
Catalunya	4,4	Catalunya	11	Màxims	
Barcelona	3,8	Barcelona	6	11,1	Conca Barberà
Girona	7,1	Girona	2	10,1	Garrigues
Lleida	5,9	Lleida	1	10,0	Osona
Tarragona	5,3	Tarragona	2	Mínims	
				1,8	Vall d'Aran
				2,4	Baix Llobregat
				3,1	Vallès Occ.

Classificació per comarques
1r lloc a cap comarca
2on lloc a 4 comarques: Osona, Pla de l'Estany, Ripollès, Solsonès

Autonòmiques 1992

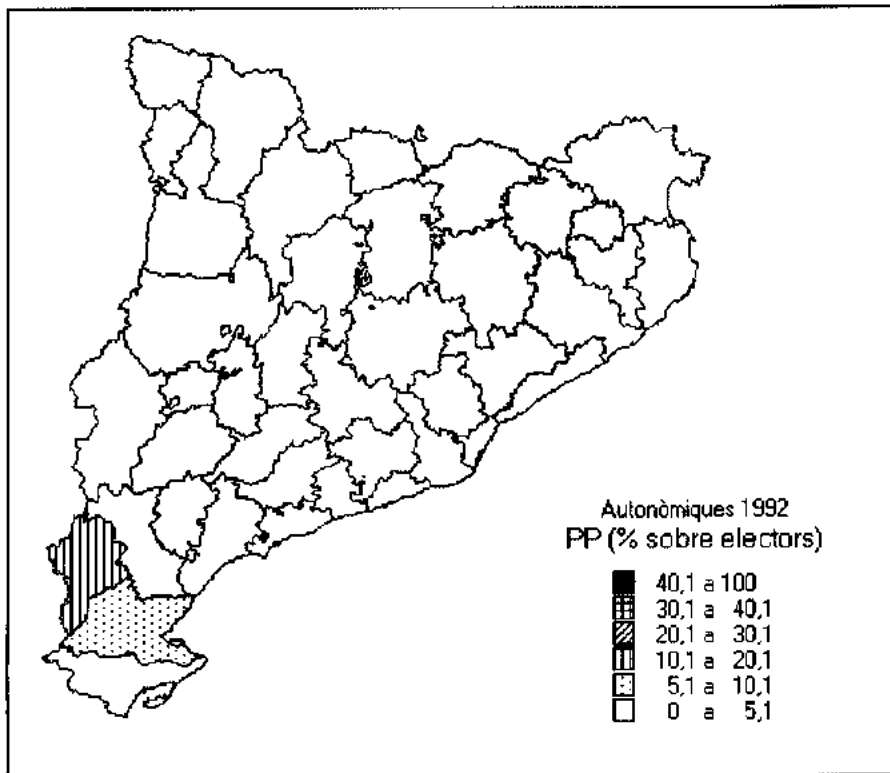

IC

<i>Valors mitjans</i>		<i>Escons</i>	<i>Valors extrems</i>		
Catalunya	3,6	Catalunya	7	Màxims	
Barcelona	4,0	Barcelona	6	6,3	Conca Barberà
Girona	7,1	Girona	0	5,0	Baix Llobregat
Lleida	5,9	Lleida	0	4,6	Montsià
Tarragona	5,3	Tarragona	1	Mínims	
				0,8	Solsonès
				0,9	Vall d'Aran
				1,1	Cerdanya, Alt Urgell

Classificació per comarques
1r lloc a cap comarca
2on lloc a cap comarca

Autonòmiques 1992

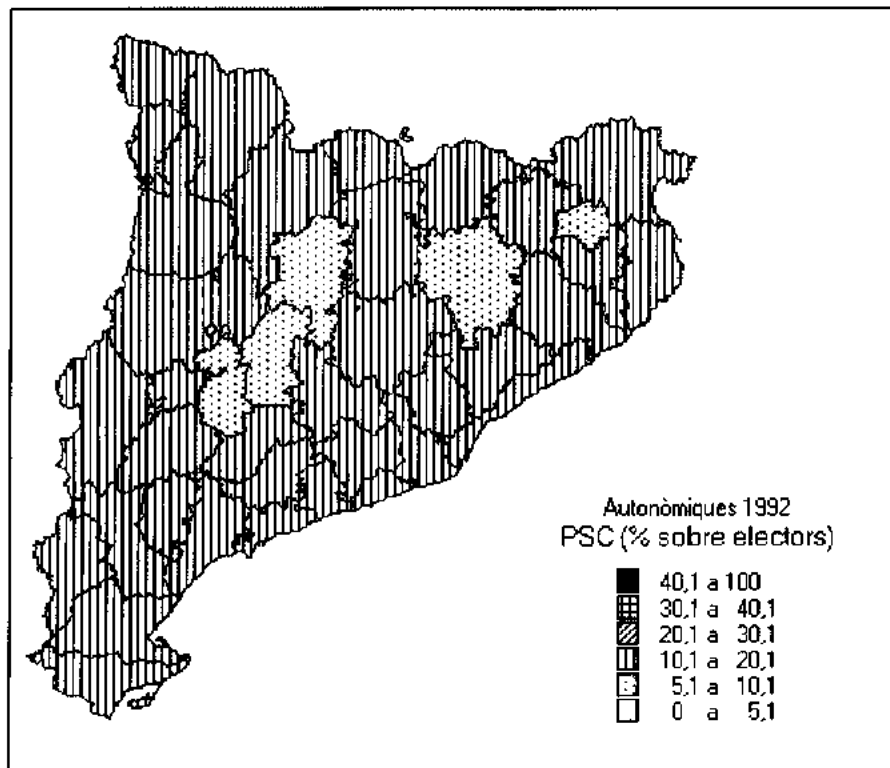

PP

<i>Valors mitjans</i>		<i>Escons</i>	<i>Valors extrems</i>	
Catalunya	3,3	Catalunya	7	Màxims
Barcelona	3,2	Barcelona	5	10,2 Terra Alta
Girona	2,4	Girona	0	9,1 Baix Ebre
Lleida	4,1	Lleida	1	5,0 Vali d'Aran
Tarragona	4,4	Tarragona	0	Minims
				1,4 Ripollès
				1,5 Osona
				1,7 Berguedà

Classificació per comarques
1r lloc a cap comarca
2on lloc a cap comarca

Autonòmiques 1992

PSC

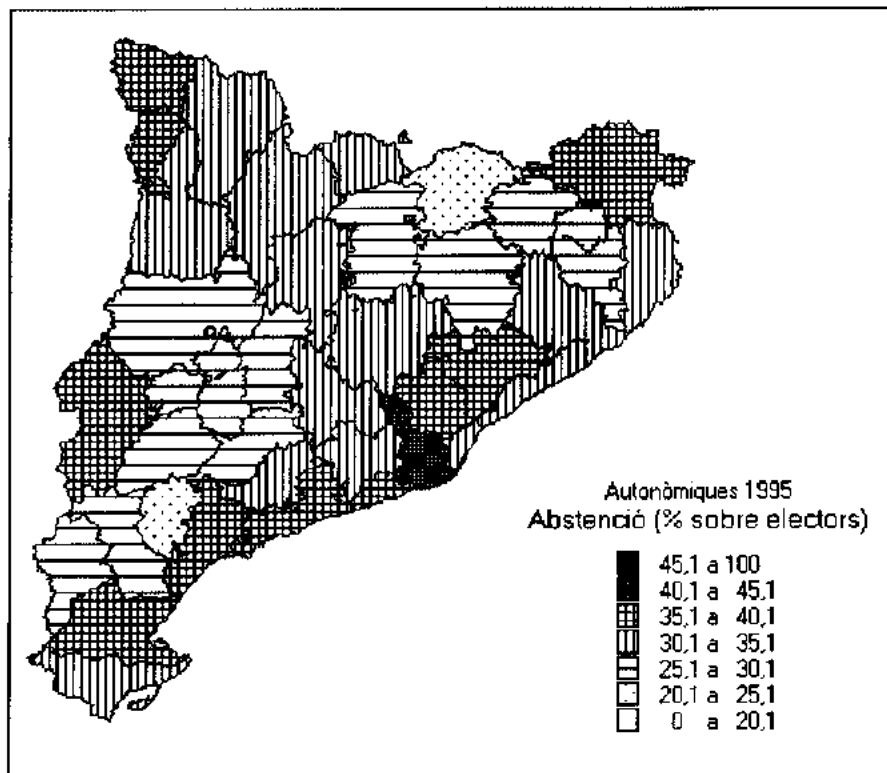
<i>Valors mitjans</i>		<i>Escons</i>	<i>Valors extrems</i>	
Catalunya	15,1	Catalunya	40	Màxims
Barcelona	15,4	Barcelona	27	19,9 Alta Ribagorça
Girona	13,4	Girona	4	18,7 Baix Llobregat
Lleida	13,1	Lleida	4	17,3 Baix Penedès
Tarragona	15,2	Tarragona	5	Mínims
				6,1 Solsonès
				6,9 Segarra
				7,3 Pla de l'Estany

Classificació per comarques

1r lloc a 1 comarca: Baix Llobregat

2on lloc a 36 comarques: Totes excepte Baix Llobregat, Osona, Pla de l'Estany, Ripollès, Solsonès

Autonòmiques 1995

Abstenció

Valors mitjans

Catalunya	36,4
Barcelona	37,1
Girona	32,2
Lleida	33,4
Tarragona	35,7

Valors extrems

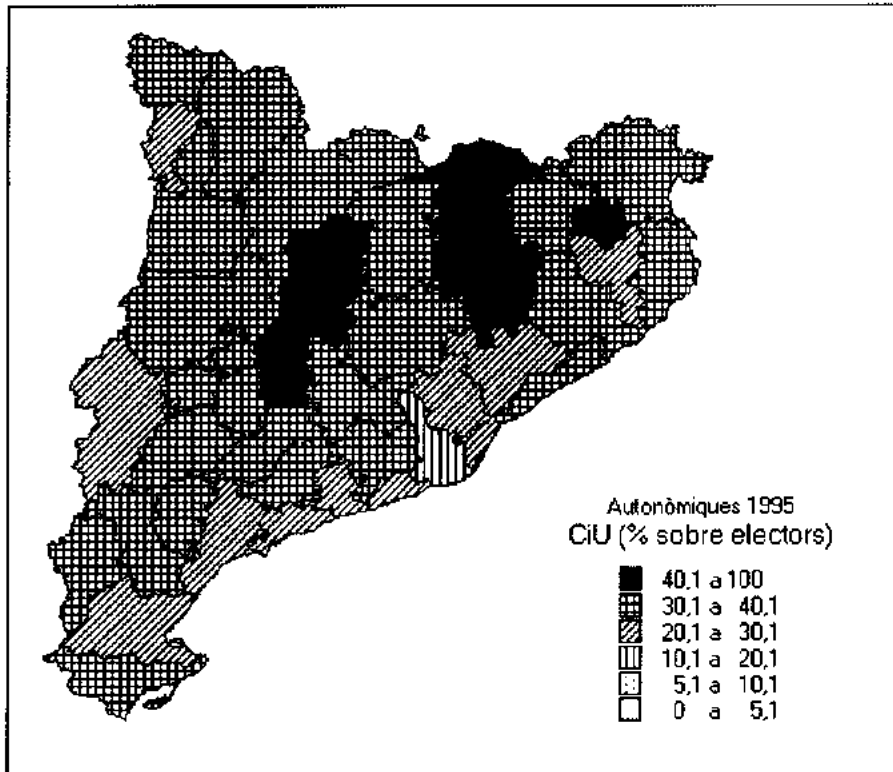
Màxims

40,7	Baix Llobregat
39,0	Vallès Occ.
38,9	Garraf

Mínims

23,8	Priorat
24,8	Ripollès
26,8	Pla d'Urgell, Pla de l'Estany

Autonòmiques 1995

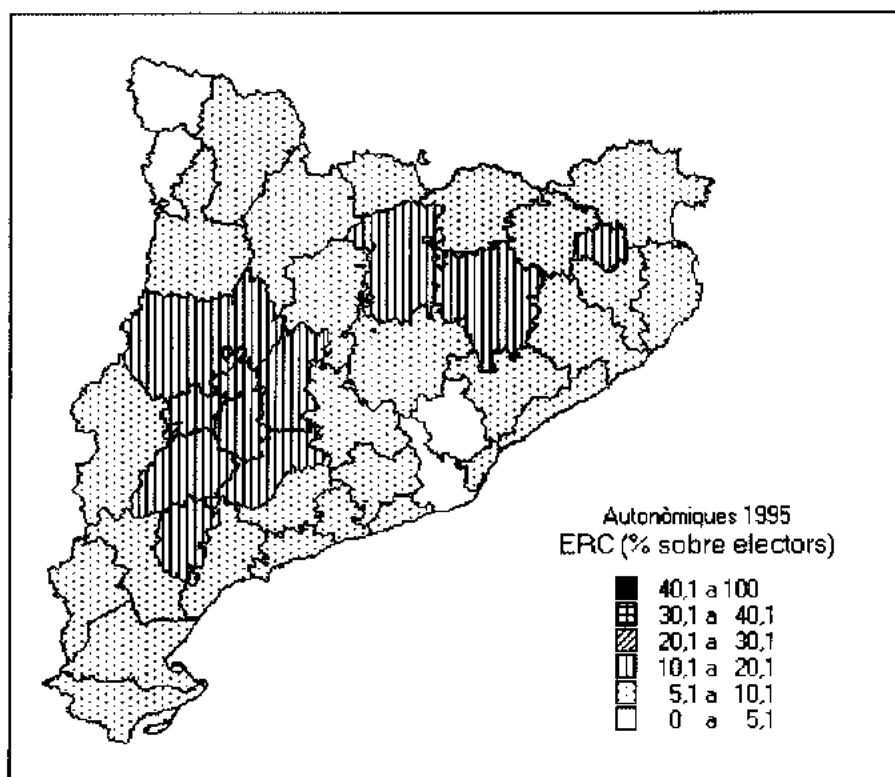
CiU

<i>Valors mitjans</i>		<i>Escons</i>		<i>Valors extrems</i>	
Catalunya	26,0	Catalunya	60	Màxims	
Barcelona	24,5	Barcelona	34	43,5	Solsonès
Girona	32,8	Girona	9	42,2	Osona, Ripollès
Lleida	33,0	Lleida	8	40,7	Pla de l'Estany
Tarragona	27,6	Tarragona	9	Mínims	
				18,7	Baix Llobregat
				22,9	Vallès Occ.
				23,2	Barcelonès

Classificació per comarques
1r lloc a totes les comarques
2on lloc a cap comarca

Autonòmiques 1995

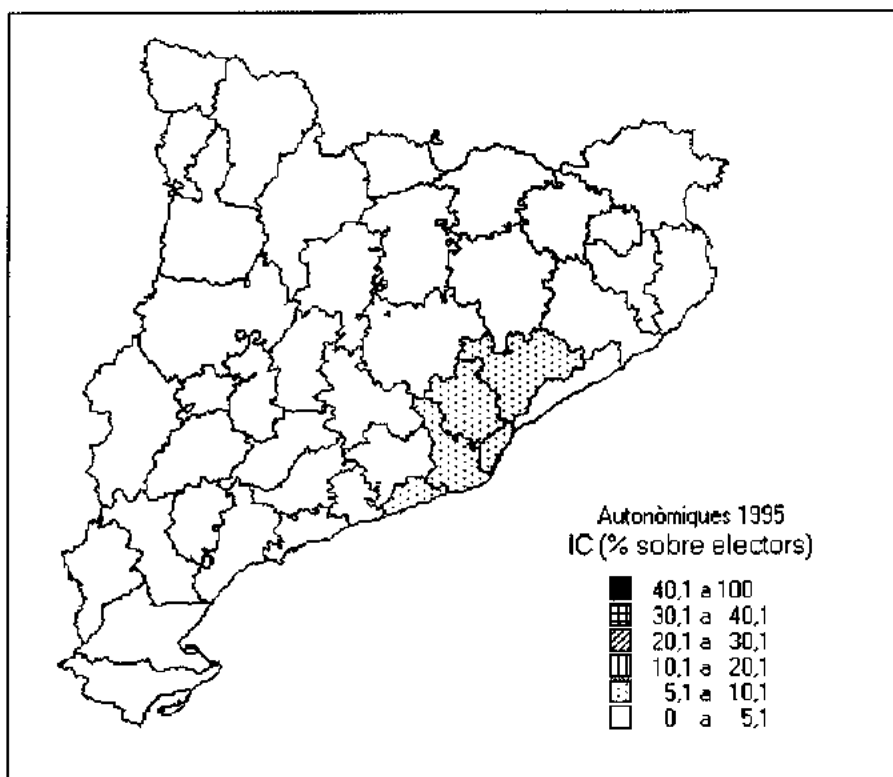

ERC

Valors mitjans		Escons		Valors extrems	
Catalunya	6,0	Catalunya	13	Màxims	
Barcelona	5,5	Barcelona	7	14,1	Garrigues
Girona	8,3	Girona	2	13,1	Conca Barberà
Lleida	8,5	Lleida	2	12,2	Pla d'Urgell, Priorat, Pla de l'Estany
Tarragona	7,1	Tarragona	2	Minims	
				2,6	Vall d'Aran
				3,8	Baix Llobregat
				4,7	Vallès Occ.

Classificació per comarques
 1r lloc a cap comarca
 2on lloc a 6 comarques: Conca de Barberà, Garrigues, Osona, Segarra, Solsonès i Urgell

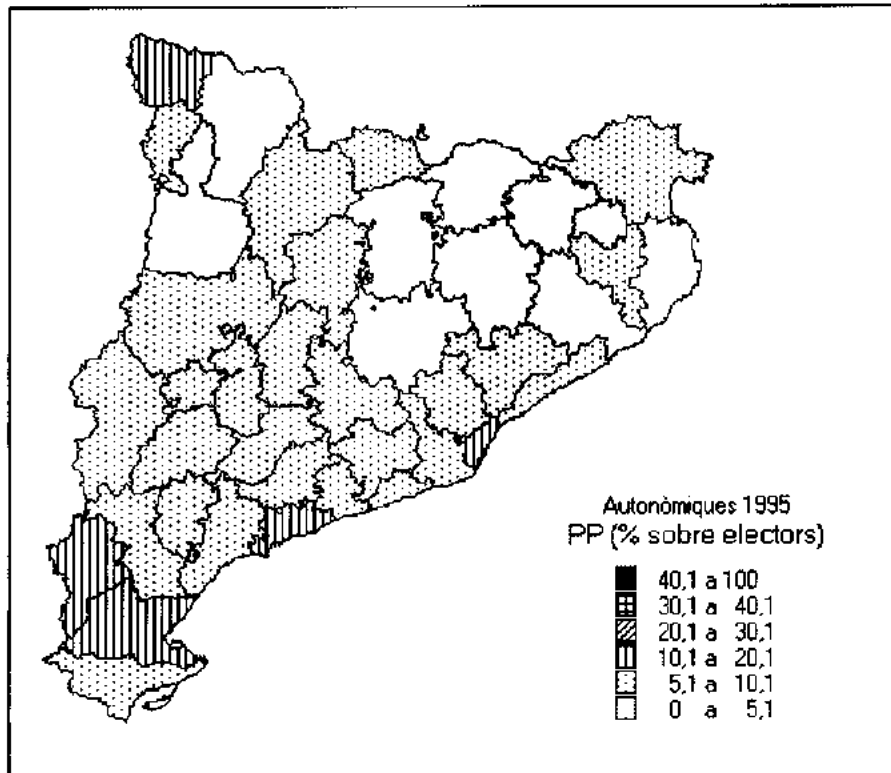
Autonòmiques 1995

IC

<i>Valors mitjans</i>		<i>Escons</i>		<i>Valors extrems</i>	
Catalunya	6,2	Catalunya	11	Màxims	
Barcelona	7,0	Barcelona	10	9,5	Baix Llobregat
Girona	2,7	Girona	0	8,2	Vallès Occ.
Lleida	2,8	Lleida	0	7,4	Barcelonès
Tarragona	4,1	Tarragona	1		
				Minims	
				1,5	Alt Urgell, Solsonès
				1,8	Pla d'Urgell, Vall d'Aran, Pla de l'Estany
				1,9	Garrigues
<i>Classificació per comarques</i>					
<i>1r lloc a cap comarca</i>					
<i>2on lloc a cap comarca</i>					

Autonòmiques 1995

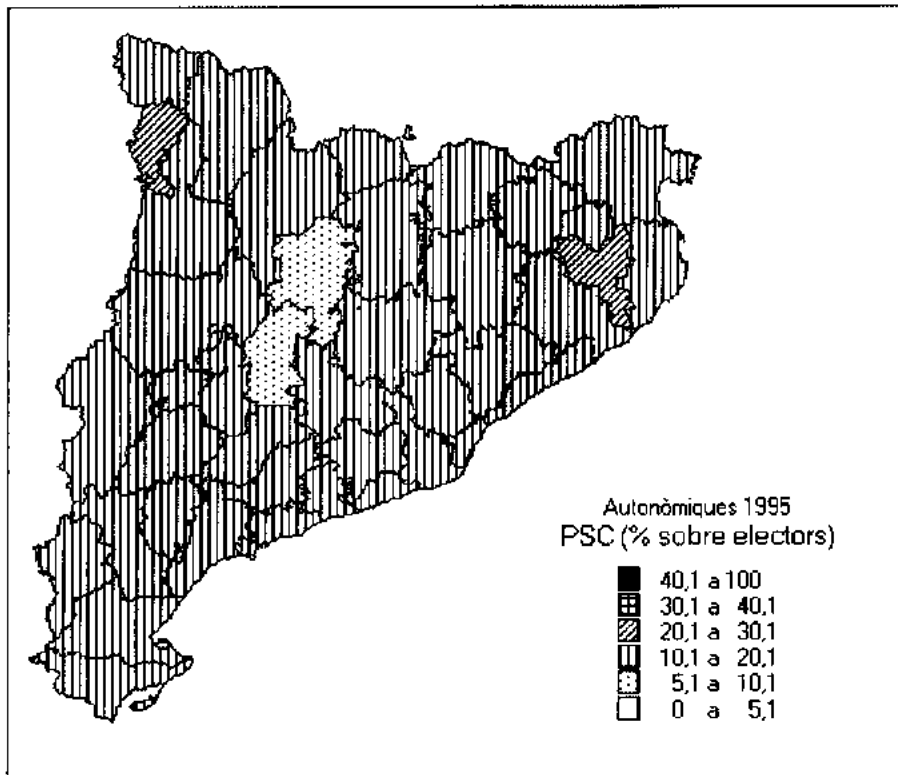

PP

<i>Valors mitjans</i>		<i>Escons</i>	<i>Valors extrems</i>	
Catalunya	8,3	Catalunya	17	Màxims
Barcelona	8,5	Barcelona	12	13,1
Girona	5,3	Girona	1	11,6
Lleida	8,1	Lleida	2	11,2
Tarragona	9,2	Tarragona	2	Minims
				3,6
				3,9
				4,1

Classificació per comarques
 1r lloc a cap comarca
 2on lloc a cap comarca

Autonòmiques 1995

PSC

Valors mitjans		Escons		Valors extrems	
Catalunya	15,8	Catalunya	34	Màxims	
Barcelona	16,0	Barcelona	22	22,2	Gironès
Girona	17,4	Girona	5	20,9	Alta Ribagorça
Lleida	12,9	Lleida	3	18,4	Baix Llobregat
Tarragona	14,8	Tarragona	4	Mínims	
				6,6	Solsonès
				8,0	Segarra
				10,3	Urgell

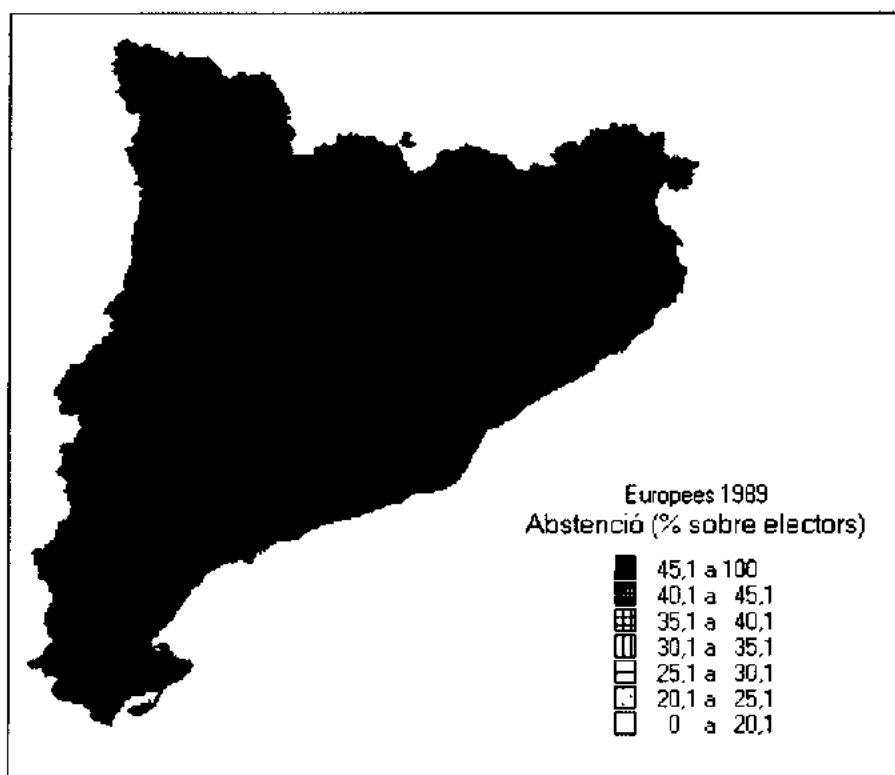
Classificació per comarques

1r lloc a cap comarca

2on lloc a 35 comarques: Totes excepte Conca de Barberà, Garrigues, Osona, Segarra, Solsonès i Urgell

9.1.2 ELECCIONS EUROPEES

Europees 1989

Abstenció

Valors mitjans

Catalunya	48,4
Barcelona	47,0
Girona	50,8
Lleida	57,6
Tarragona	52,6

Valors extrems

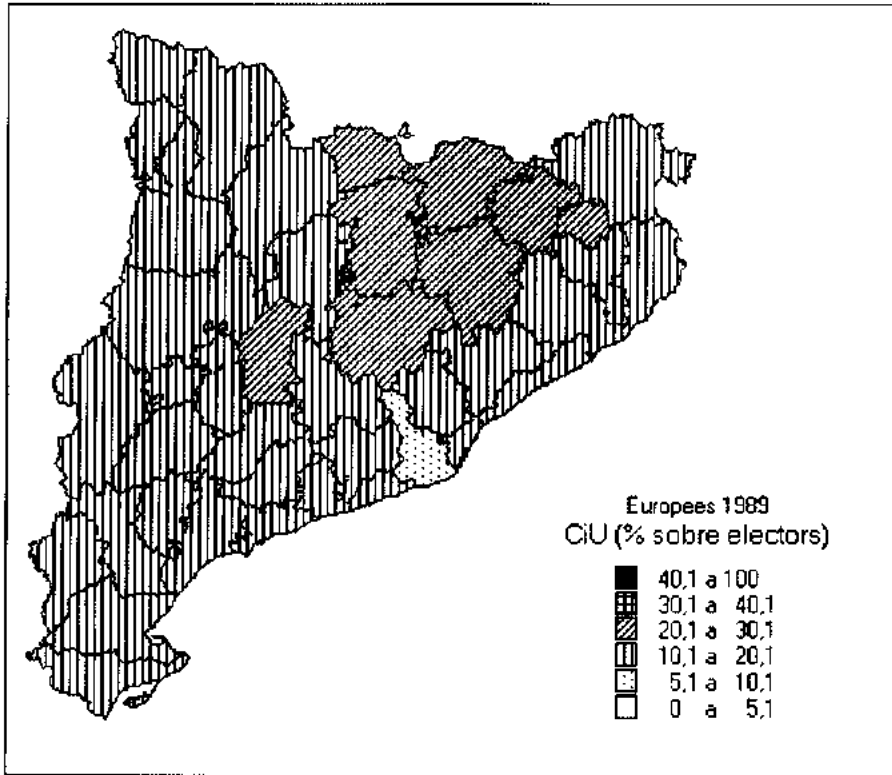
Màxims

69,6	Pallars Sobirà
64,3	Solsonès
61,1	Alt Urgell

Mínims

45,5	Vallès Oriental
45,7	Ripollès
45,8	Anoia

Europees 1989

CiU

Valors mitjans

Catalunya	14,1
Barcelona	13,6
Girona	19,3
Lleida	14,9
Tarragona	13,1

Valors extrems

Màxims

26,1	Ripollès
24,4	Osona
24,2	Berguedà

Mínims

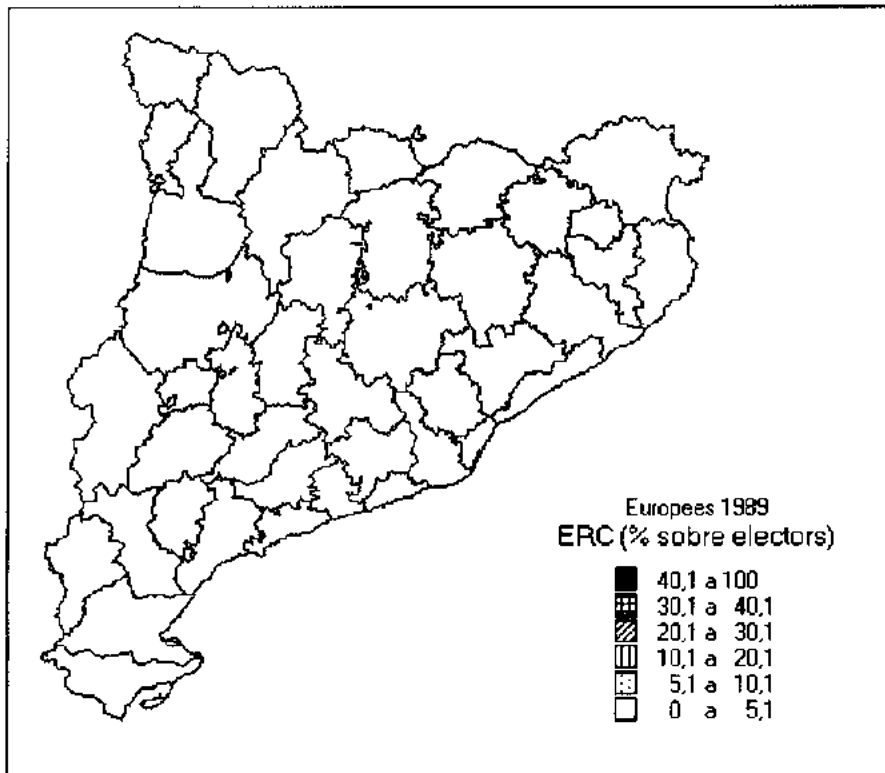
8,8	Baix Llobregat
11,4	Tarragonès, Segrià
11,6	Baix Ebre

Classificació per comarques

1r lloc a 26 comarques: Alt Empordà, Alt Penedès, Alt Urgell, Bages, Baix Empordà, Berguedà, Cerdanya, Conca de Barberà, Garrigues, Garrotxa, Gironès, Noguera, Osona, Pallars Jussà, Pallars Sobirà, Pla d'Urgell, Pla de l'Estany, Priorat, Ribera d'Ebre, Ripollès, Segarra, Selva, Solsonès, Terra Alta, Urgell, Vall d'Aran

2on lloc a 15 comarques: Alt Camp, Alta Ribargorça, Anoia, Baix Camp, Baix Ebre, Baix Llobregat, Baix Penedès, Barcelonès, Garraf, Maresme, Montsià, Segrià, Tarragonès, Vallès Occidental, Vallès Oriental

Europees 1989

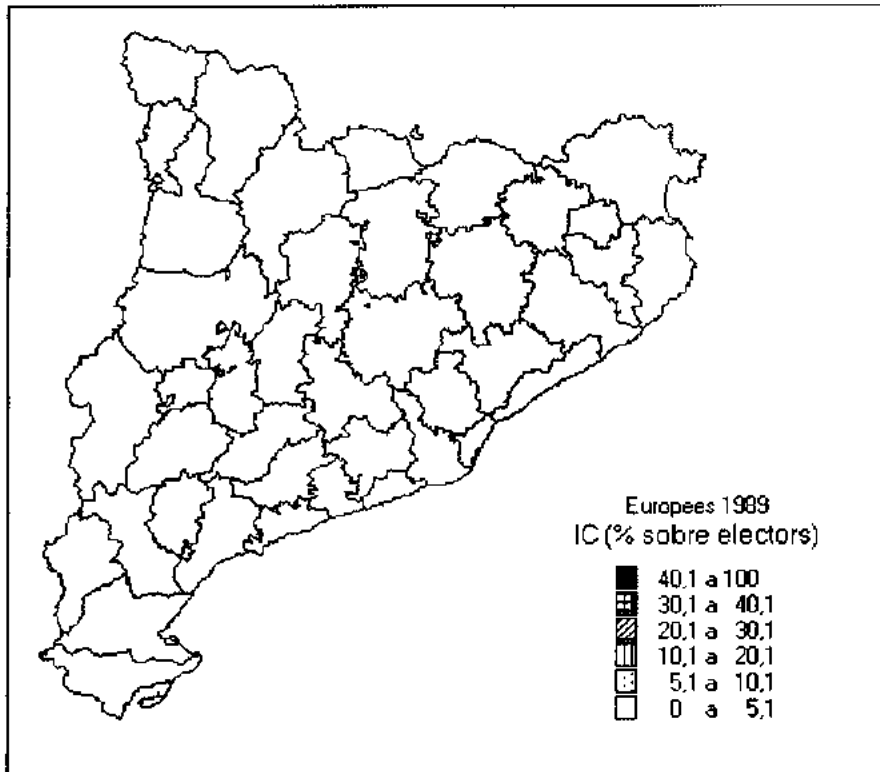
ERC

<i>Valors mitjans</i>		<i>Valors extrems</i>	
Catalunya	1,7	Màxims	
Barcelona	1,6	3,9	Osona
Girona	2,4	3,4	Ribera d'Ebre
Lleida	1,8	3,0	Pla de l'Estany
Tarragona	1,6	Mínims	
		0,7	Vall d'Aran
		1,0	B. Llobregat, B. Ebre, Montsià
		1,2	Vallès Occ.

Classificació per comarques
1r lloc a cap comarca
2on lloc a cap comarca

Europees 1989

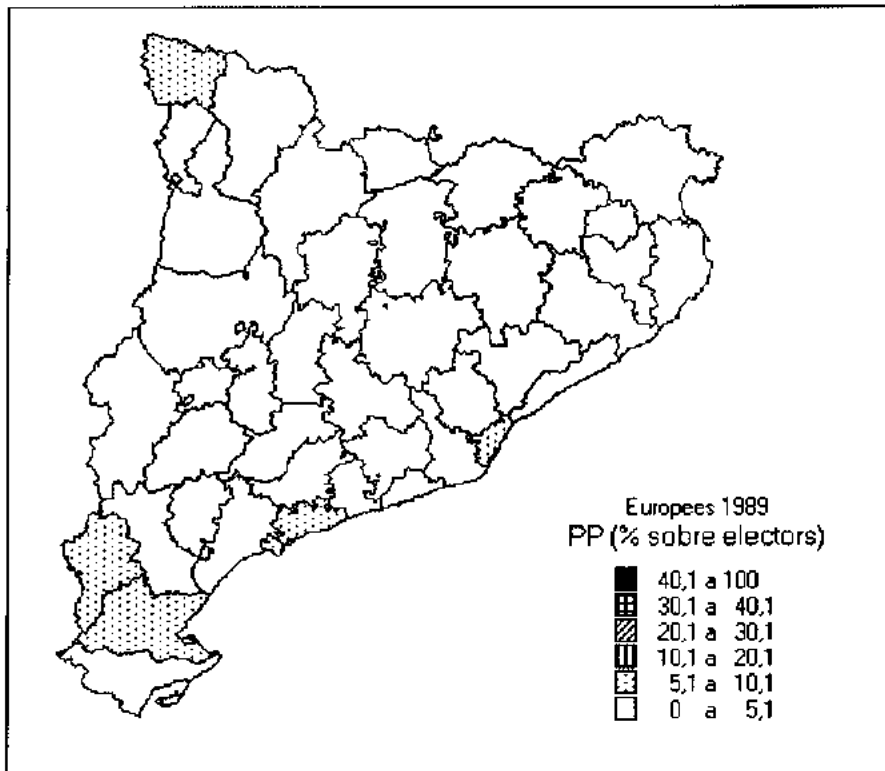

IC

<i>Valors mitjans</i>		<i>Valors extrems</i>	
Catalunya	2,8	Màxims	
Barcelona	3,2	4,4	Baix Llobregat
Girona	1,5	3,6	Vallès Occ.
Lleida	1,1	3,4	Garraf
Tarragona	1,9	Mínims	
		0,4	Solsonès, Cerdanya, Pallars Sobirà
		0,5	Segarra
		0,6	Vall d'Aran, Urgell

Classificació per comarques
1r lloc a cap comarca
2on lloc a cap comarca

Europees 1989

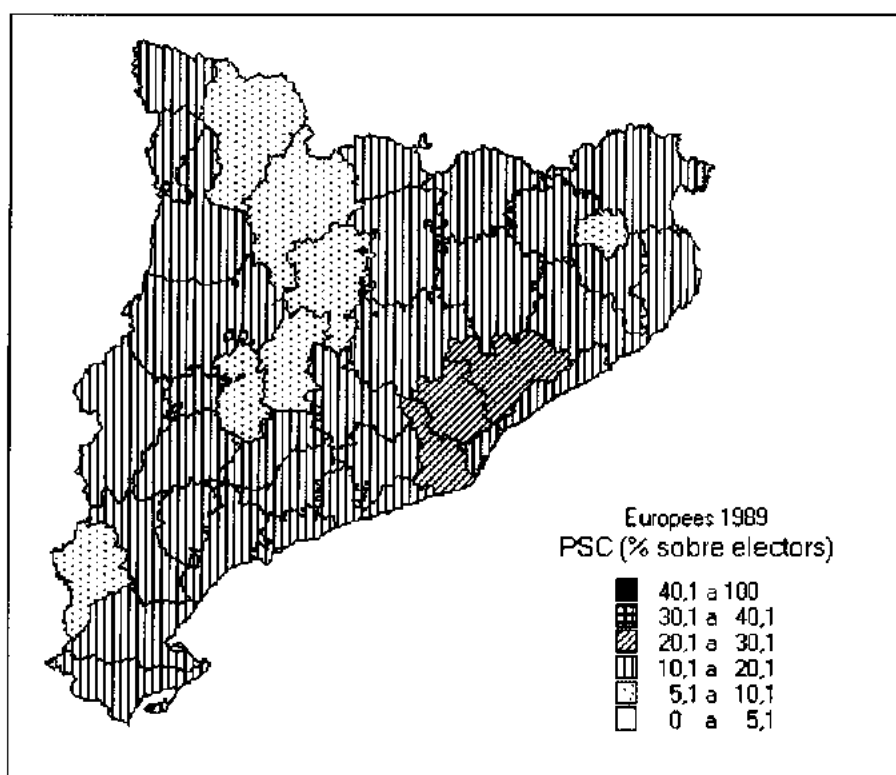

PP

<i>Valors mitjans</i>		<i>Valors extrems</i>	
Catalunya	4,4	Màxims	
Barcelona	4,5	9,7	Terra Alta
Girona	3,2	7,4	Baix Ebre
Lleida	4,4	6,6	Vall d'Aran
Tarragona	4,9	Mínims	
		2,1	Ripollès
		2,2	Pallars Sobirà
		2,6	Selva

Classificació per comarques
1r lloc a cap comarca
2on lloc a 1 comarca : Terra Alta

Europees 1989

PSC

Valors mitjans

Catalunya	18,6
Barcelona	19,7
Girona	14,5
Lleida	12,9
Tarragona	16,8

Valors extrems

Màxims

25,3	Baix Llobregat
23,4	Vallès Occ.
21,5	Vallès Oriental

Mínims

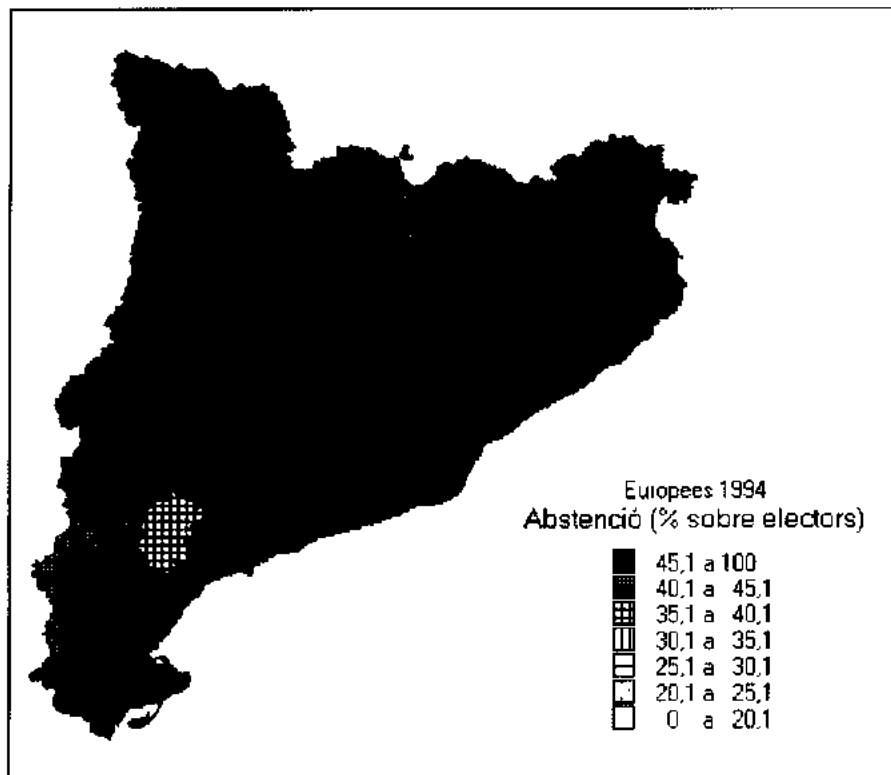
5,4	Solsonès
6,2	Segarra
7,7	Pallars Sobirà

Classificació per comarques

1r lloc a 15 comarques: Alt Camp, Alta Ribagorça, Anoia, Baix Camp, Baix Ebre, Baix Llobregat, Baix Penedès, Barcelonès, Garraf, Maresme, Montsià, Segrià, Tarragonès, Vallès Occidental, Vallès Oriental

2on lloc a 25 comarques: Alt Empordà, Alt Penedès, Alt Urgell, Bages, Baix Empordà, Berguedà, Cerdanya, Conca de Barberà, Garrigues, Garrotxa, Gironès, Noguera, Osona, Pallars Jussà, Pallars Sobirà, Pla d'Urgell, Pla de l'Estany, Priorat, Ribera d'Ebre, Ripollès, Segarra, Selva, Solsonès, Urgell, Vall d'Aran

Europees 1994

Abstenció

Valors mitjans

Catalunya	47,9
Barcelona	47,8
Girona	47,9
Lleida	49,2
Tarragona	47,9

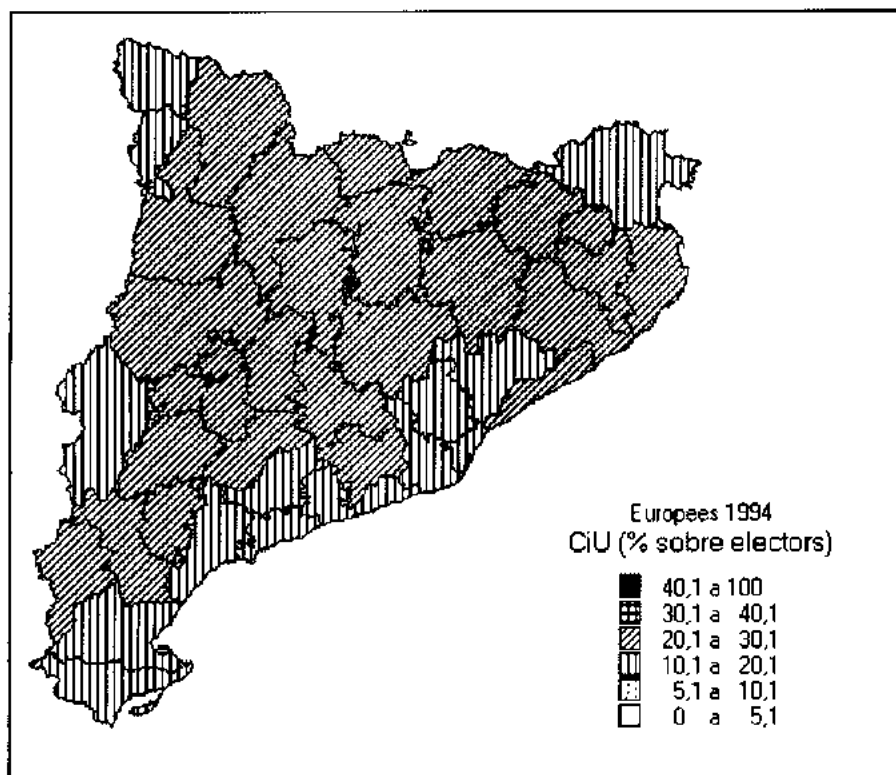
Valors extrems

Màxims	
53,6	Alt Urgell
53,3	Solsonès
50,8	Segarra

Minims

36,0	Priorat
42,7	Terra Alta
43,4	Ribera d'Ebre

Europees 1994

CiU

Valors mitjans

Catalunya	16,4
Barcelona	15,4
Girona	22,6
Lleida	19,8
Tarragona	16,7

Valors extrems

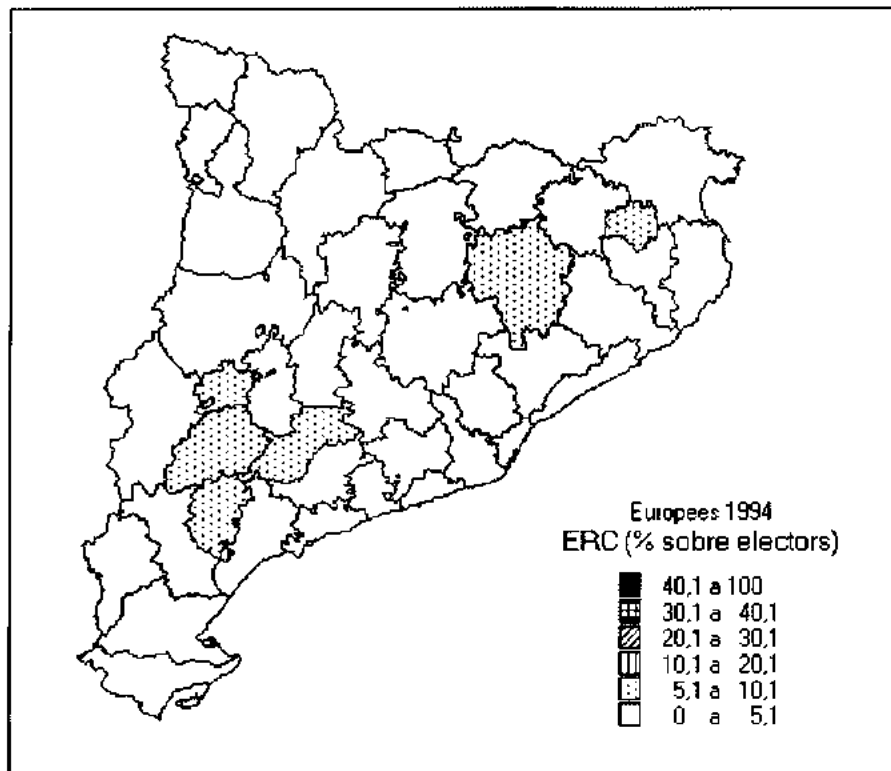
Màxims	
27,9	Ripollès
27,8	Pla de l'Estany
27,1	Garrotxa
Mínims	
10,8	Baix Llobregat
14,0	Vallès Occ
14,1	Tarragonès

Classificació per comarques

1r lloc a 36 comarques: Totes excepte Alta Ribagorça, Baix Llobregat, Garraf, Tarragonès, Vallès Occidental

2on lloc a 5 comarques: Alta Ribagorça, Baix Llobregat, Garraf, Tarragonès, Vallès Occidental

Europees 1994

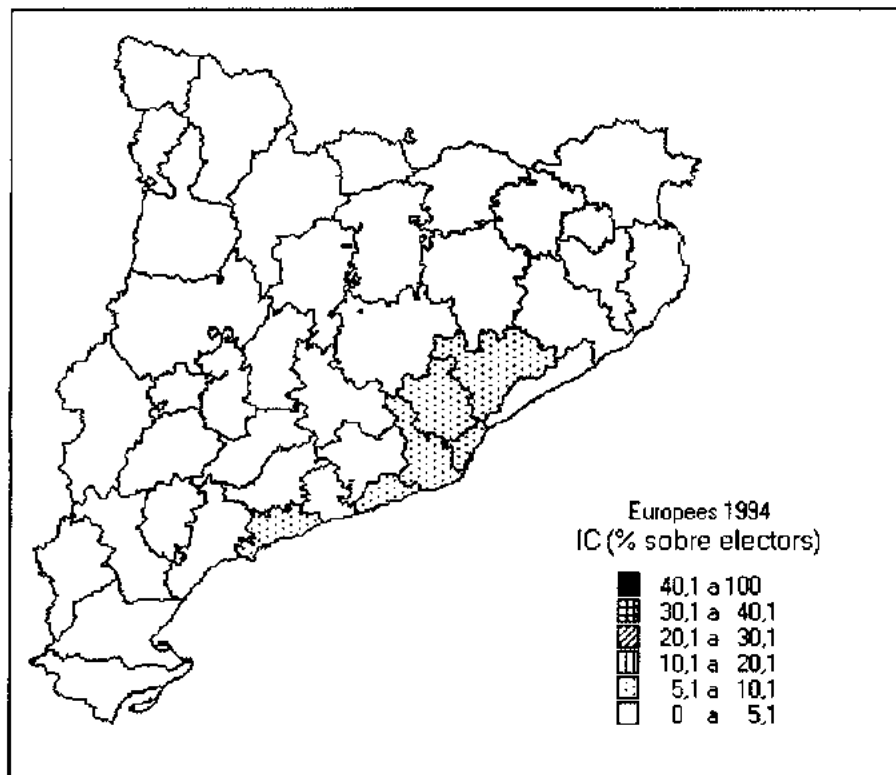

ERC

<i>Valors mitjans</i>		<i>Valors extrems</i>	
Catalunya	2,9	Màxims	
Barcelona	2,6	7,5	Garrigues
Girona	4,2	6,6	Pla de l'Estany, Conca Barberà
Lleida	3,8	6,2	Osona
Tarragona	3,4	Mínims	
		0,8	Vall d'Aran
		1,7	Baix Llobregat
		2,1	Alta Ribagorça

Classificació per comarques
1r lloc a cap comarca
2on lloc a cap comarca

Europees 1994

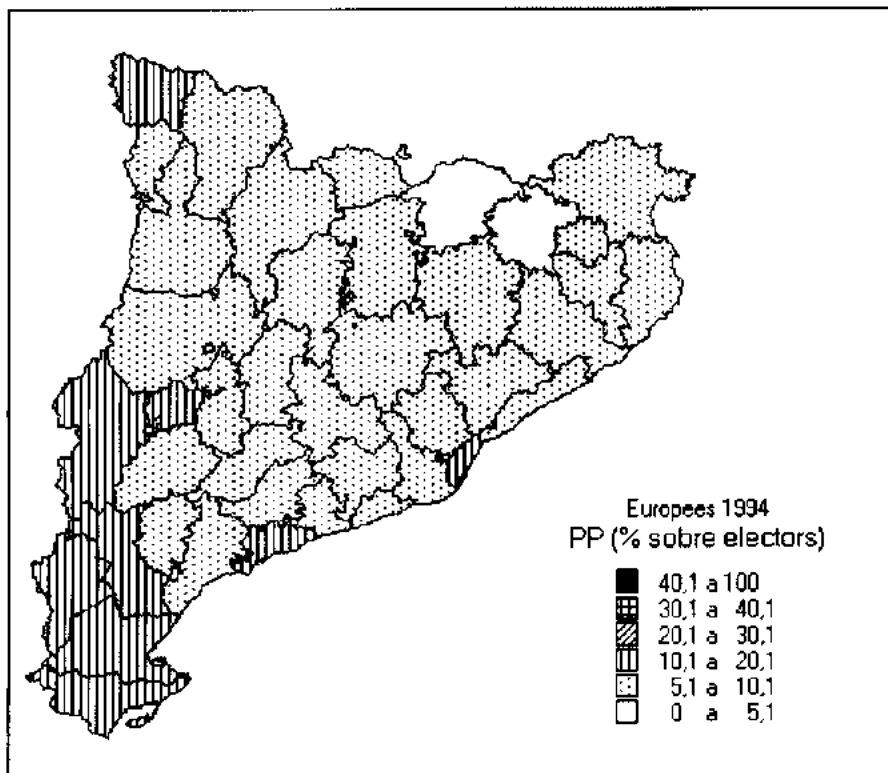

IC

<i>Valors mitjans</i>		<i>Valors extrems</i>	
Catalunya	5,8	Màxims	
Barcelona	6,5	8,6	Baix Llobregat
Girona	2,8	7,4	Vallès Occ.
Lleida	2,6	6,9	Barcelonès
Tarragona	4,0	Minims	
		1,0	Solsonès
		1,3	Cerdanya
		1,6	Pallars Jussà

Classificació per comarques
1r lloc a cap comarca
2on lloc a cap comarca

Europees 1994

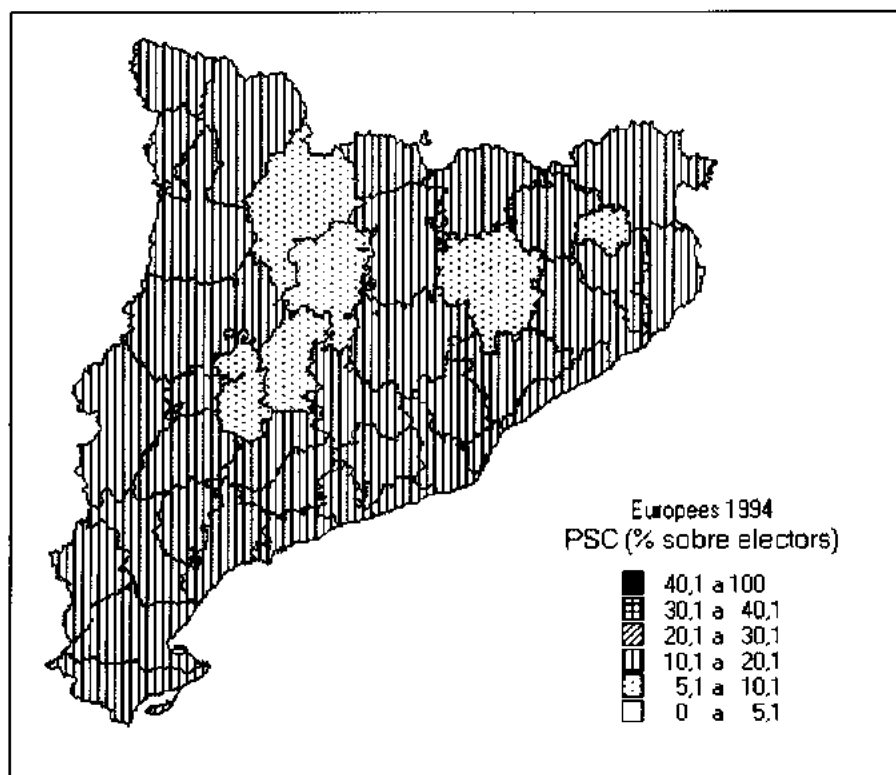
PP

<i>Valors mitjans</i>		<i>Valors extrems</i>	
Catalunya	9,6	Màxims	
Barcelona	9,8	15,1	Terra Alta
Girona	6,5	14,4	Vall d'Aran
Lleida	10,1	13,4	Baix Ebre
Tarragona	10,9	Mínims	
		4,5	Ripollès
		5,0	Garrotxa
		5,2	Osona

Classificació per comarques
1r lloc a cap comarca
2on lloc a 4 comarques: Baix Ebre, Segarra, Solsonès, Terra Alta

Europees 1994

PSC

Valors mitjans

Catalunya	14,6
Barcelona	15,0
Girona	12,9
Lleida	12,0
Tarragona	14,3

Valors extrems

Màxims	
19,8	Alta Ribagorça
17,9	Baix Ebre
16,7	Vallès Occ.

Mínims	
5,8	Solsonès
6,8	Segarra
7,5	Pla de l'Estany

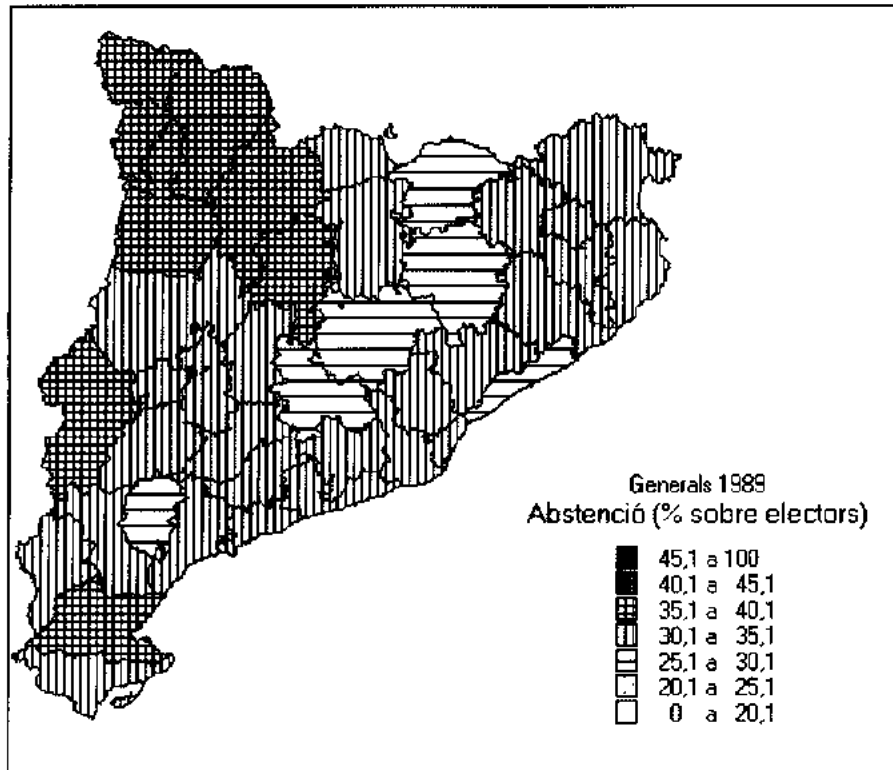
Classificació per comarques

1r lloc a 5 comarques: Alta Ribagorça, Baix Llobregat, Garraf, Tarragonès, Vallès Occidental

2on lloc a 32 comarques: totes excepte Alta Ribagorça, Baix Ebre, Baix Llobregat, Garraf, Segarra, Solsonès, Tarragonès, Terra Alta, Vallès Occidental

9.1.3 ELECCIONS GENERALS

Generals 1989

Abstenció

Valors mitjans

Catalunya	32,3
Barcelona	32,0
Girona	32,7
Lleida	34,7
Tarragona	32,9

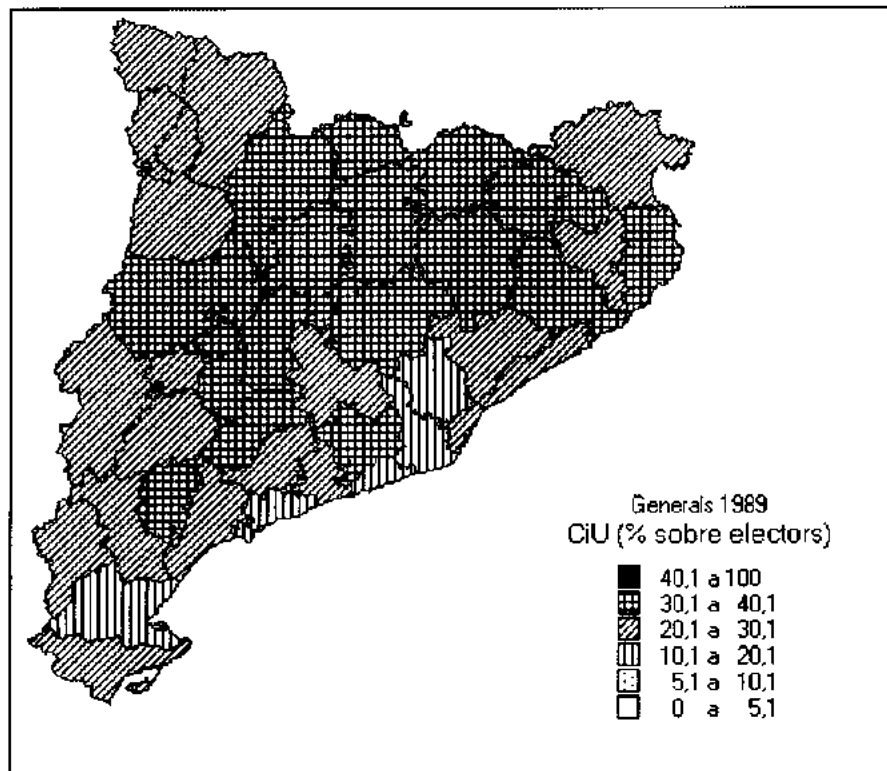
Valors extrems

Màxims	
39,3	Pallars Sobirà
38,3	Alt Urgell
38,1	Alta Ribagorça

Mínims

29,1	Priorat
29,2	Ripollès, Bages
29,7	Bages, Osona

Generals 1989

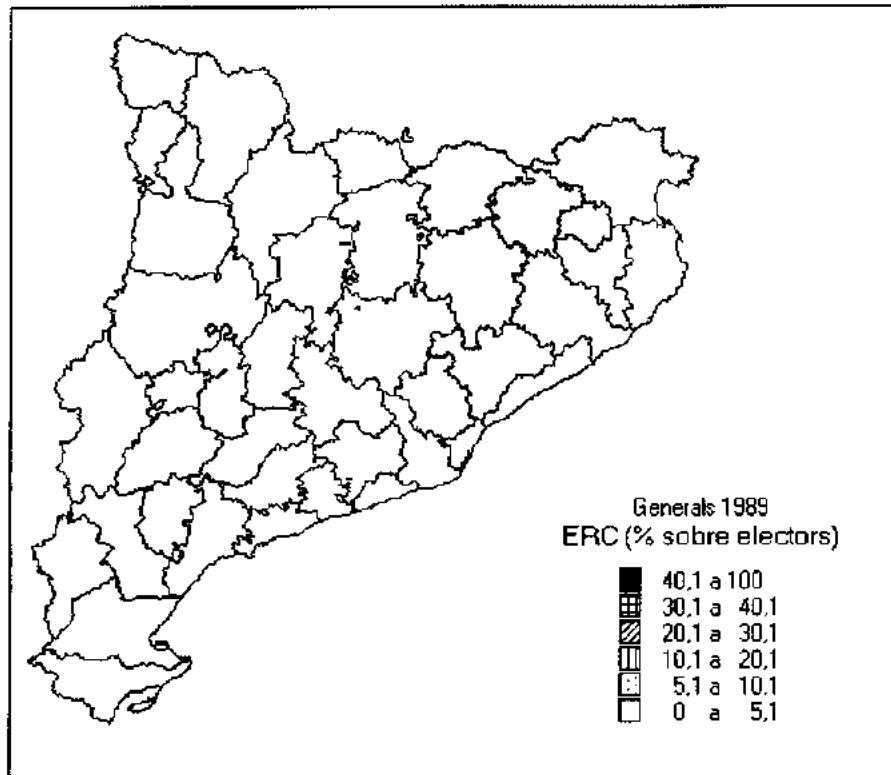

CiU

<i>Valors mitjans</i>		<i>Escons</i>		<i>Valors extrems</i>	
Catalunya	22,0	Catalunya	18	Màxims	
Barcelona	20,5	Barcelona	11	40,1	Pla de l'Estany
Girona	31,4	Girona	3	38,6	Osona
Lleida	27,1	Lleida	2	38,1	Ripollès
Tarragona	22,7	Tarragona	2	Mínims	
				13,5	Baix Llobregat
				17,7	Valles Occ
				19,2	Baix Ebre

Classificació per comarques
1r lloc a 31 comarques: Alt Camp, Alt Empordà, Alt Penedès, Alt Urgell, Anoia, Bages, Baix Empordà, Baix Penedès, Berguedà, Cerdanya, Conca de Barberà, Garrigues, Garrotxa, Gironès, Maresme, Montsià, Noguera, Osona, Pallars Jussà, Pallars Sobirà, Pla d'Urgell, Pla de l'Estany, Priorat, Ribera d'Ebre, Ripollès, Segarra, Selva, Solsonès, Terra Alta, Urgell, Vall d'Aran
2on lloc a 10 comarques: Alta Ribagorça, Baix Camp, Baix Ebre, Baix Llobregat, Barcelonès, Garraf, Segrià, Tarragonès, Vallès Occidental, Vallès Oriental

Generals 1989

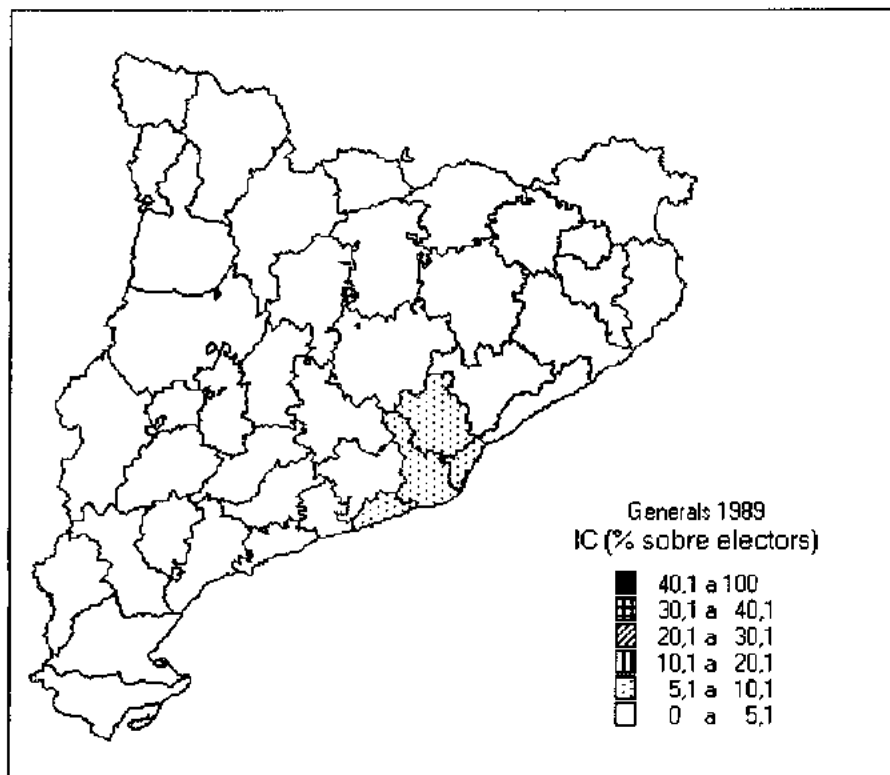

ERC

<i>Valors mitjans</i>		<i>Escons</i>	<i>Valors extrems</i>	
Catalunya	1,8	Catalunya	0	Màxims
Barcelona	1,7	Barcelona	0	4,5
Girona	2,3	Girona	0	Osona, Ribera d'Ebre
Lleida	2,4	Lleida	0	4,4
Tarragona	2,1	Tarragona	0	3,9
				Priorat
				Mínims
			0,4	Vall d'Aran
			1,0	Alta Ribagorça,
				Baix Llobregat
			1,3	Vallès Occ.,
				Baix Ebre

Classificació per comarques
1r lloc a cap comarca
2on lloc a cap comarca

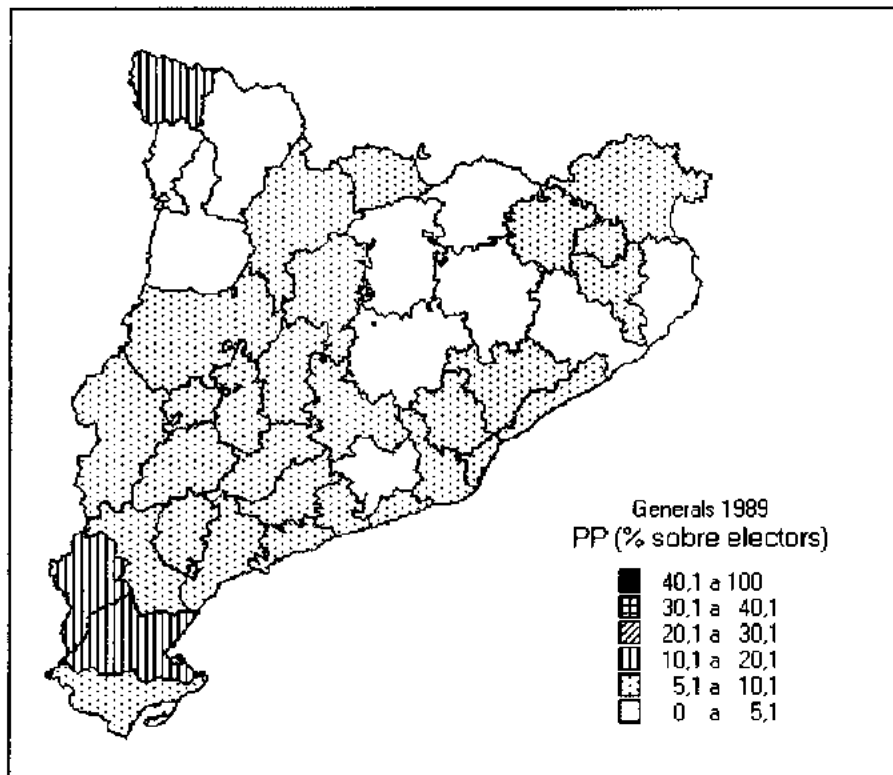
Generals 1989

IC

<i>Valors mitjans</i>		<i>Escons</i>	<i>Valors extrems</i>	
Catalunya	4,9	Catalunya	3	Màxims
Barcelona	5,5	Barcelona	3	6,9
Girona	2,6	Girona	0	5,9
Lleida	2,4	Lleida	0	
Tarragona	3,5	Tarragona	0	5,3
				Mínims
				1,1
				1,3
				1,5
				Cerdanya
				Solsonès
				Vall d'Aran,
				Segarra
<i>Classificació per comarques</i>				
<i>1r lloc a cap comarca</i>				
<i>2on lloc a cap comarca</i>				

Generals 1989

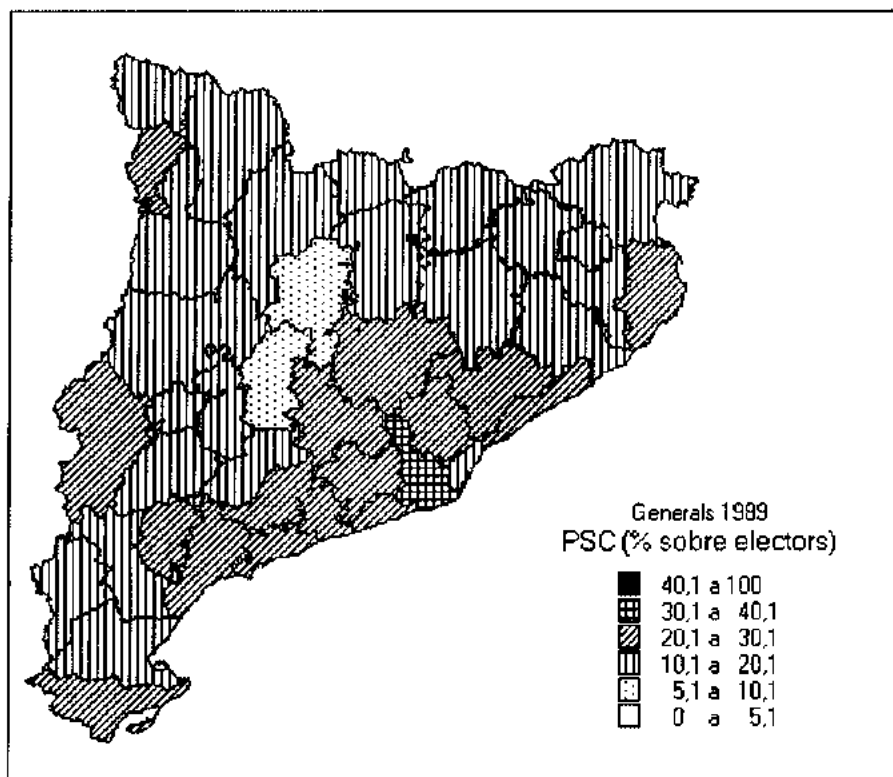

PP

<i>Valors mitjans</i>		<i>Escons</i>	<i>Valors extrems</i>	
Catalunya	7,2	Catalunya	4	Màxims
Barcelona	7,1	Barcelona	3	15,2 Terra Alta
Girona	5,3	Girona	0	13,5 Baix Ebre
Lleida	8,1	Lleida	0	10,6 Vall d'Aran
Tarragona	8,7	Tarragona	1	Mínims
				3,4 Pallars Sobirà
				3,8 Ripollès
				4,4 Baix Empordà, Bergueda, Selva

Classificació per comarques
 1r lloc a cap comarca:
 2on lloc a 1 comarca: Terra Alta

Generals 1989

PSC

Valors mitjans		Escons		Valors extrems	
Catalunya	23,9	Catalunya	20	Màxims	
Barcelona	25,0	Barcelona	14	31,6	Baix Llobregat
Girona	19,3	Girona	2	29,4	Vallès Occ.
Lleida	18,5	Lleida	2	26,9	Valles Oriental
Tarragona	22,8	Tarragona	2	Mínims	
				9,3	Solsonès
				10,0	Segarra
				11,7	Pla de l'Estany

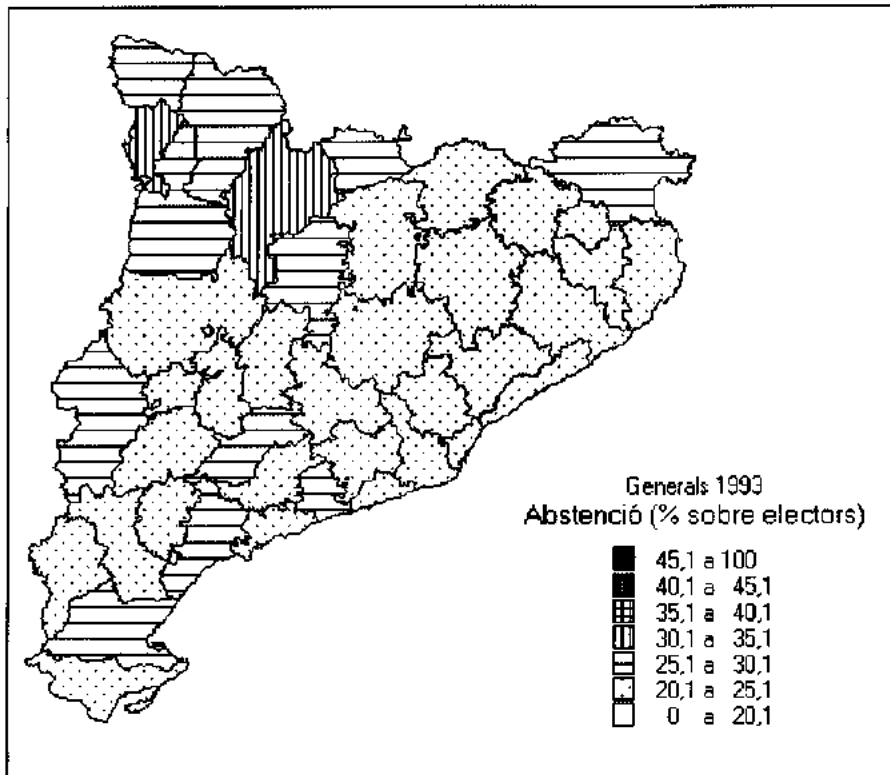
Classificació per comarques

1r lloc a 10 comarques: Alta Ribagorça, Baix Camp, Baix Ebre, Baix Llobregat, Barcelonès, Garraf, Segrià, Tarragonès, Vallès Occidental, Vallès Oriental

2on lloc a 30 comarques: Alt Camp, Alt Empordà, Alt Penedès, Alt Urgell, Anoia, Bages, Baix Empordà, Baix Penedès, Berguedà, Cerdanya, Conca de Barberà, Garrigues, Garrotxa, Gironès, Maresme, Montsià, Noguera, Osona, Pallars Jussà, Pallars Sobirà, Pla d'Urgell, Pla de l'Estany, Priorat, Ribera d'Ebre, Ripollès, Segarra, Selva, Solsonès, Urgell, Vall d'Aran

Generals 1993

Abstenció

Valors mitjans

Catalunya	23,8
Barcelona	23,4
Girona	24,6
Lleida	26,1
Tarragona	24,9

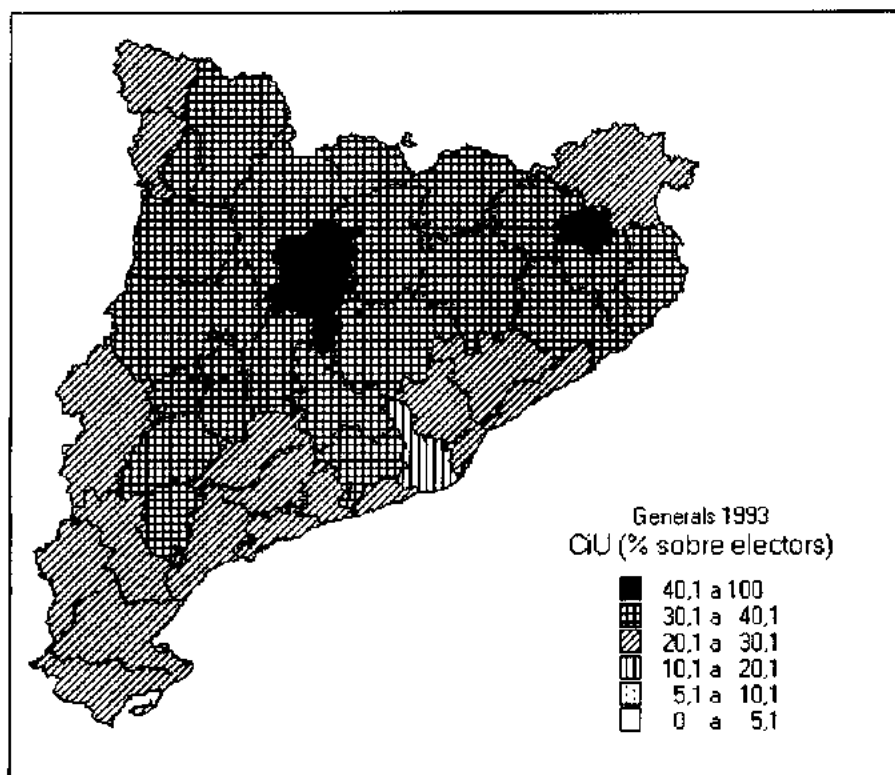
Valors extrems

Màxims	
32,1	Alt Urgell
30,3	Alta Ribagorça
29,5	Pallars Jussà

Minims

21,1	Priorat
21,8	Maresme
21,9	Pla d'Urgell

Generals 1993

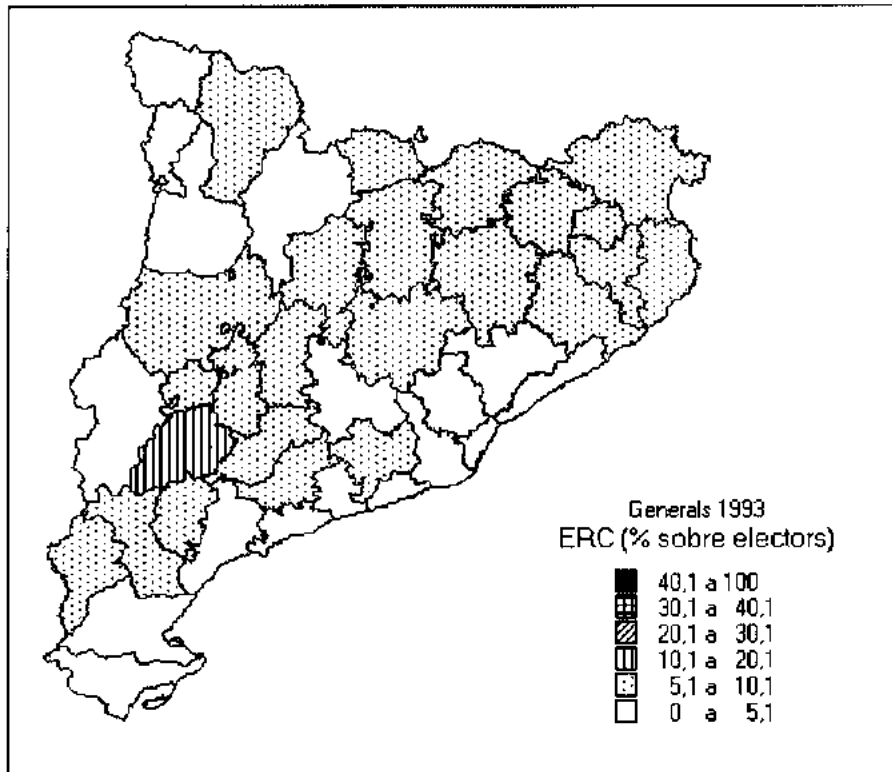
CiU

<i>Valors mitjans</i>		<i>Escons</i>		<i>Valors extrems</i>	
Catalunya	24,2	Catalunya	17	Màxims	
Barcelona	23,0	Barcelona	10	41,0	Solsonès
Girona	32,3	Girona	3	40,5	Pla de l'Estany
Lleida	28,9	Lleida	2	40,0	Osona
Tarragona	24,0	Tarragona	2	Mínims	
				16,4	Baix Llobregat
				20,4	Tarragonès
				20,9	Vallès Occ.

Classificació per comarques

1r lloc a 32 comarques: Alt Empordà, Alt Penedès, Alt Urgell, Anoia, Bages, Baix Ebre, Baix Empordà, Baix Penedès, Berguedà, Cerdanya, Conca De Barberà, Garrigues, Garrotxa, Gironès, Maresme, Montsià, Noguera, Osona, Pallars Jussà, Pallars Sobirà, Pla d'Urgell, Pla de l'Estany, Priorat, Ribera d'Ebre, Ripollès, Segarra, Segrià, Selva, Solsonès, Terra Alta, Urgell, Vall d'Aran

2on lloc a 9 comarques: Alt Camp, Alta Ribagorça, Baix Camp, Baix Llobregat, Barcelonès, Garraf, Tarragonès, Vallès Occidental, Vallès Oriental

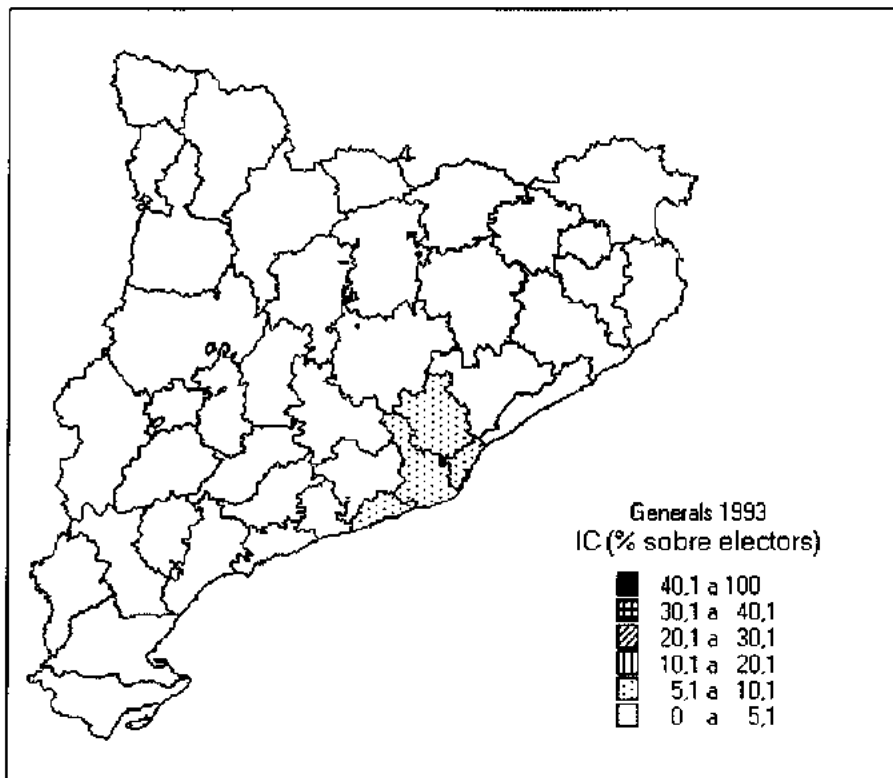

ERC

<i>Valors mitjans</i>		<i>Escons</i>	<i>Valors extrems</i>		
Catalunya	3,9	Catalunya	1	Màxims	
Barcelona	3,3	Barcelona	1	10,5	Garrigues
Girona	6,9	Girona	0	10,0	Pla de l'Estany
Lleida	5,5	Lleida	0	9,4	Conca Barberà
Tarragona	4,9	Tarragona	0		
				Minims	
				1,7	Vall d'Aran
				2,0	Baix Llobregat
				2,6	Vallès Occ.

Classificació per comarques
1r lloc a cap comarca
2on lloc a cap comarca

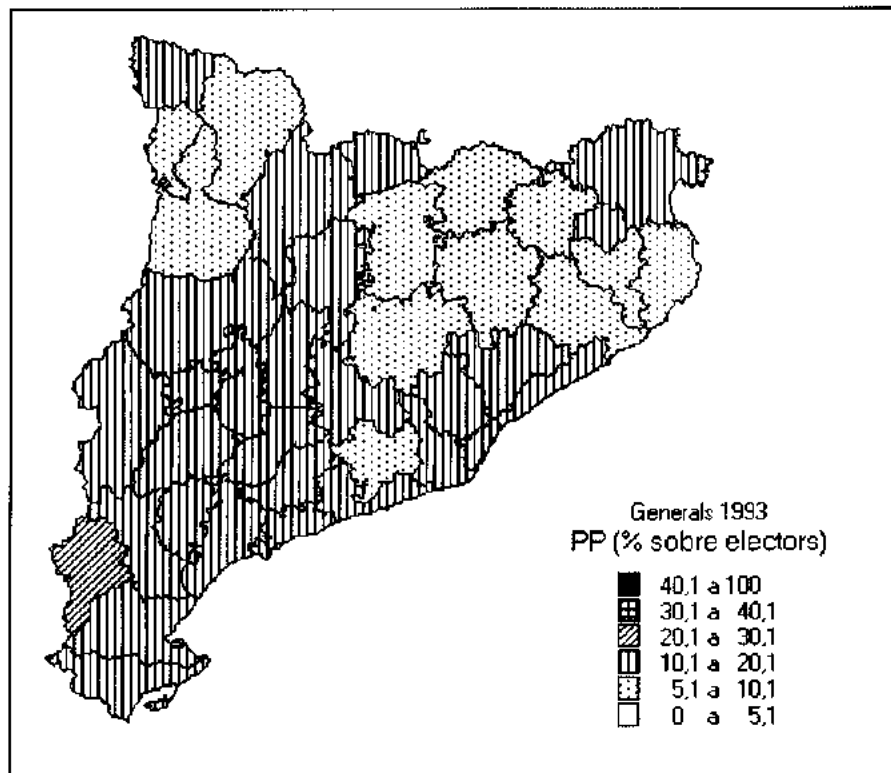
Generals 1993

IC

<i>Valors mitjans</i>		<i>Escons</i>		<i>Valors extrems</i>	
Catalunya	5,7	Catalunya	3	Màxims	
Barcelona	6,5	Barcelona	3	8,4	Baix Llobregat
Girona	2,6	Girona	0	7,2	Vallès Occ.
Lleida	2,4	Lleida	0	7,0	Barcelonès
Tarragona	3,8	Tarragona	0		
				Mínims	
				1,0	Solsonès
				1,1	Cerdanya
				1,4	Pla d'Urgell
<i>Classificació per comarques</i>					
<i>1r lloc a cap comarca</i>					
<i>2on lloc a cap comarca</i>					

Generals 1993

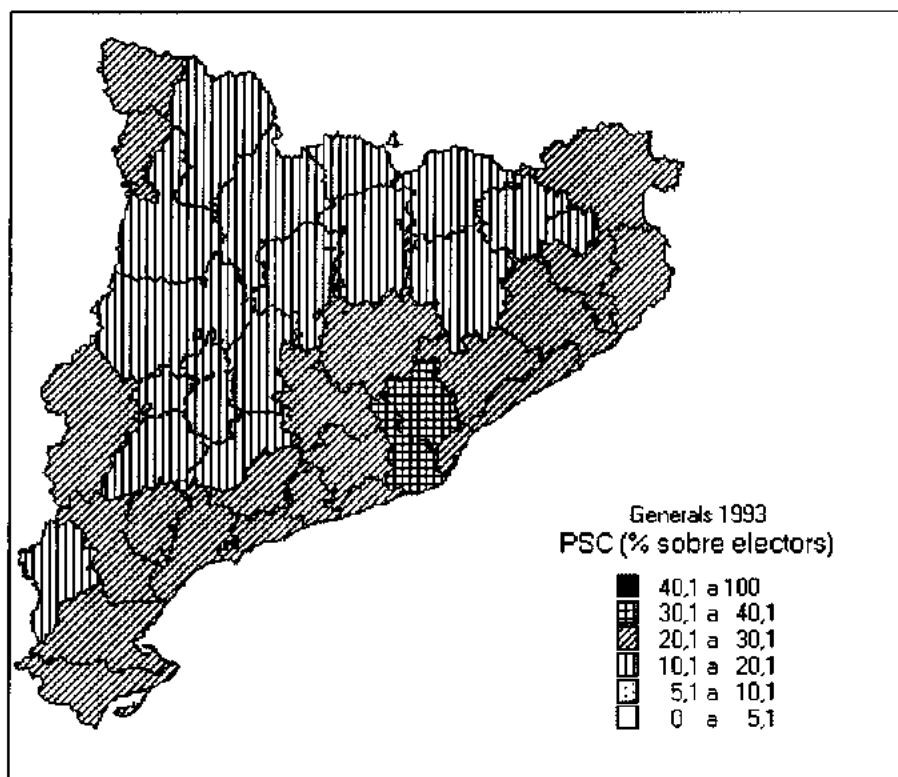

PP

<i>Valors mitjans</i>		<i>Escons</i>		<i>Valors extrems</i>	
Catalunya	13,0	Catalunya	8	Màxims	
Barcelona	13,0	Barcelona	6	20,5	Terra Alta
Girona	9,8	Girona	0	19,1	Vall d'Aran
Lleida	14,6	Lleida	1	18,7	Baix Ebre
Tarragona	14,8	Tarragona	1	Minims	
				6,7	Ripollès
				8,0	Pallars Sobirà
				8,1	Garrotxa

Classificació per comarques
 1r lloc a cap comarca
 2on lloc a 3 comarques: Segarra, Solsonès, Terra Alta

Generals 1993

PSC

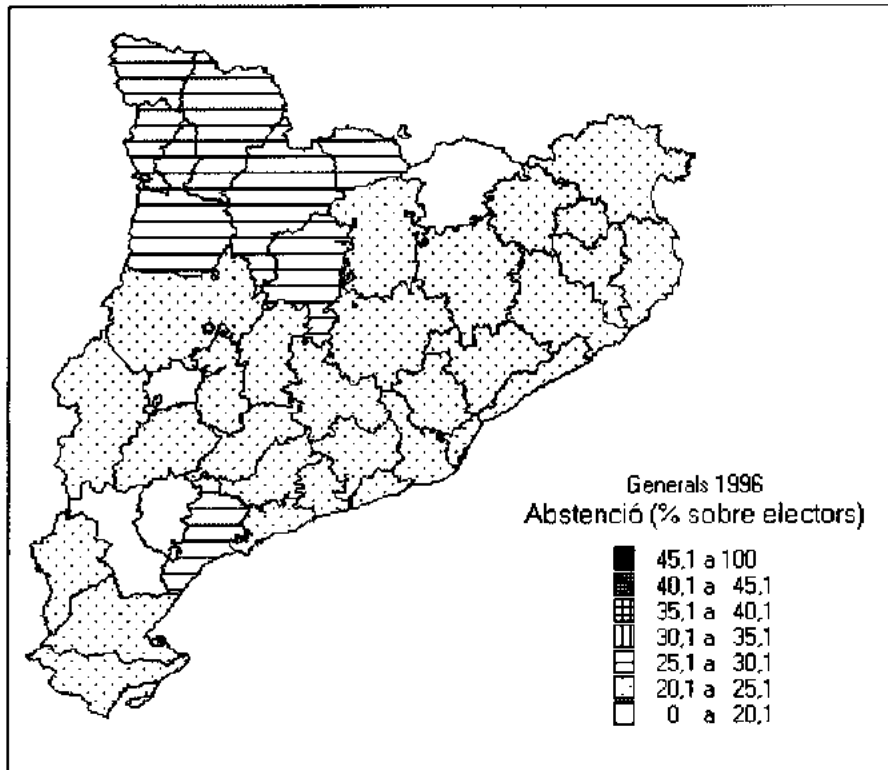
<i>Valors mitjans</i>		<i>Escons</i>		<i>Valors extrems</i>	
Catalunya	26,4	Catalunya	18	Màxims	
Barcelona	27,7	Barcelona	12	34,6	Baix Llobregat
Girona	21,1	Girona	2	32,1	Vallès Occ.
Lleida	19,8	Lleida	1	30,1	Alta Ribagorça
Tarragona	24,7	Tarragona	3	Minims	
				10,7	Solsonès
				11,5	Pla de l'Estany
				12,0	Segarra

Classificació per comarques

1r lloc a 9 comarques: Alt Camp, Alta Ribagorça, Baix Camp, Baix Llobregat, Barcelonès, Garraf, Tarragonès, Vallès Occidental, Vallès Oriental

2on lloc a 29 comarques: Alt Empordà, Alt Penedès, Alt Urgell, Anoia, Bages, Baix Ebre, Baix Empordà, Baix Penedès, Berguedà, Cerdanya, Conca De Barberà, Garrigues, Garrotxa, Gironès, Maresme, Montsià, Noguera, Osona, Pallars Jussà, Pallars Sobirà, Pla d'Urgell, Pla de l'Estany, Priorat, Ribera d'Ebre, Ripollès, Segrià, Selva, Urgell, Vall d'Aran

Generals 1996

Abstenció

Valors mitjans

Catalunya	23,5
Barcelona	23,3
Girona	23,0
Lleida	24,6
Tarragona	24,3

Valors extrems

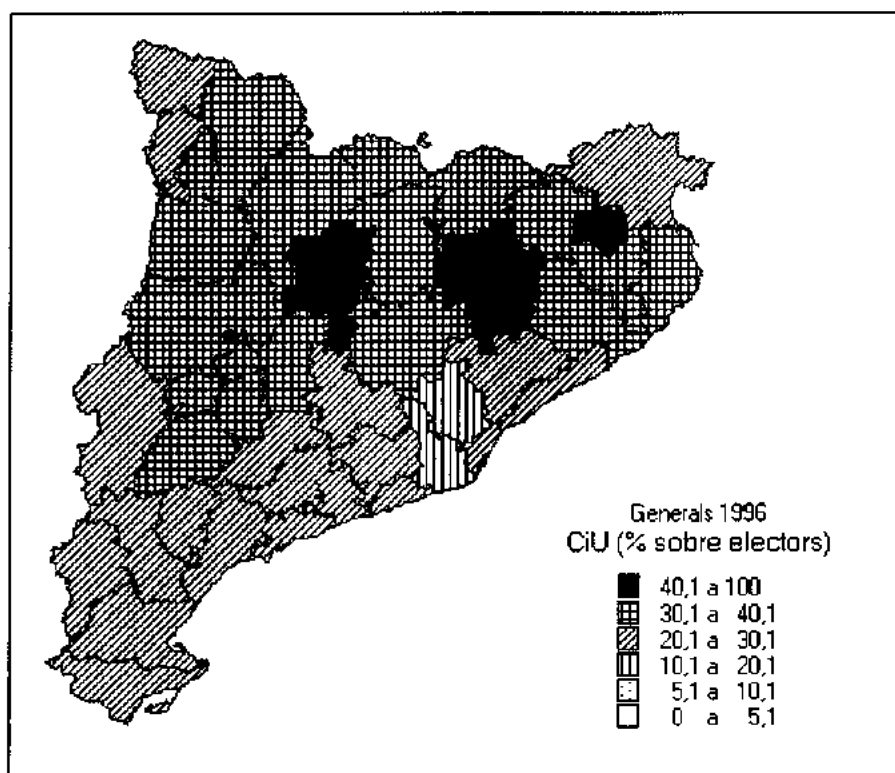
Màxims

27,6	Alt Urgell
26,6	Pallars Jussà
26,5	Alta Ribagorça

Mínims

18,6	Ribera d'Ebre
19,2	Priorat
19,7	Ripollès

Generals 1996

CiU

<i>Valors mitjans</i>		<i>Escons</i>		<i>Valors extrems</i>	
Catalunya	22,6	Catalunya	16	Màxims	
Barcelona	21,0	Barcelona	9	41,3	Pla de l'Estany
Girona	31,8	Girona	3	41,0	Osona
Lleida	29,5	Lleida	2	40,6	Solsonès
Tarragona	23,2	Tarragona	2	Mínims	
				15,1	Baix Llobregat
				19,1	Vallès Occ.
				19,7	Barcelonès

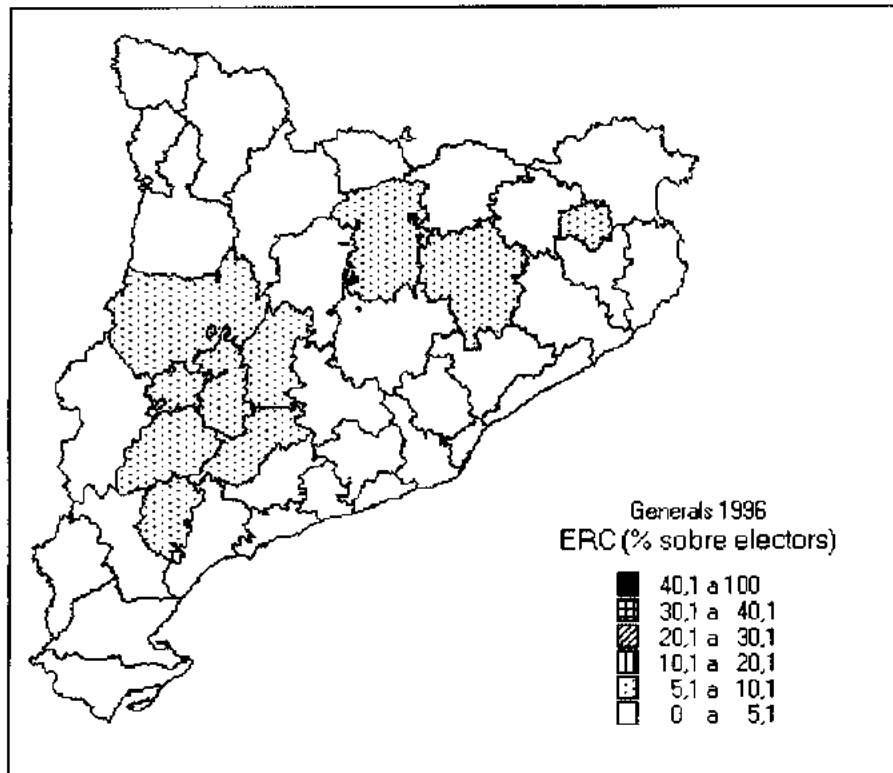
Classificació per comarques

1r lloc a 22 comarques: Alt Empordà, Alt Urgell, Bages, Baix Empordà, Berguedà, Cerdanya, Conca de Barberà, Garrigues, Garrotxa, Gironès, Noguera, Osona, Pallars Jussà, Pallars Sobirà, Pla d'Urgell, Pla de l'Estany, Ripollès, Segarra, Selva, Solsonès, Terra Alta, Urgell

2on lloc a 19 comarques: Alt Camp, Alt Penedès, Alta Ribagorça, Anoia, Baix Camp, Baix Ebre, Baix Llobregat, Baix Penedès, Barcelonès, Garraf, Maresme, Montsià, Priorat, Ribera d'Ebre, Segrià, Tarragonès, Vall d'Aran, Vallès Occidental, Vallès Oriental

Generals 1996

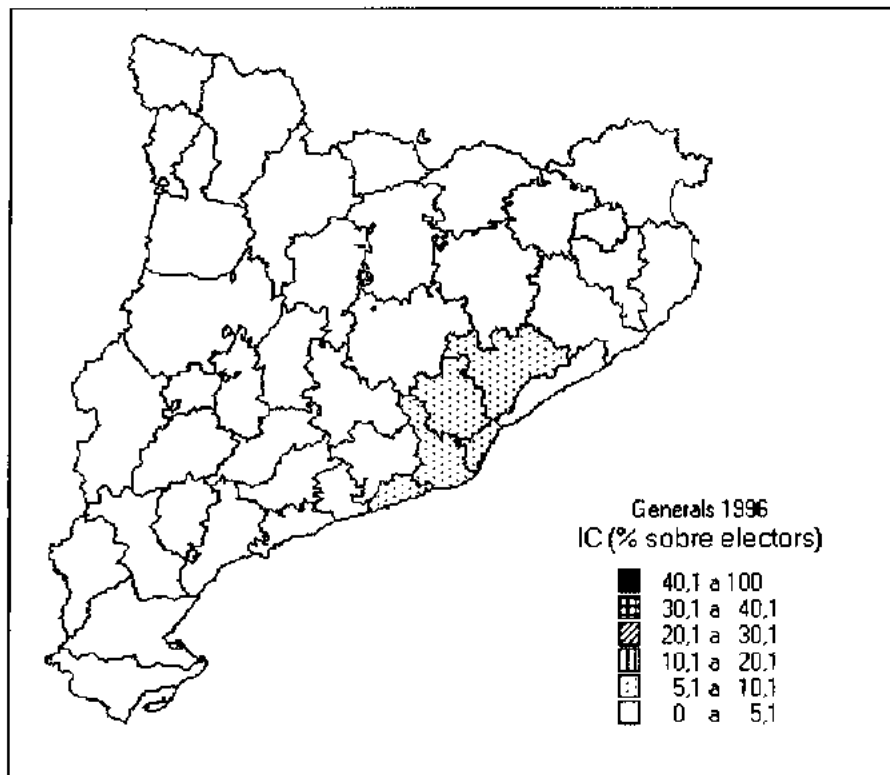

ERC

<i>Valors mitjans</i>		<i>Escons</i>		<i>Valors extrems</i>	
Catalunya	3,2	Catalunya	1	Màxims	
Barcelona	2,9	Barcelona	1	7,8	Garrigues
Girona	4,3	Girona	0	7,5	Conca Barberà
Lleida	4,2	Lleida	0	6,8	Pla de l'Estany
Tarragona	3,7	Tarragona	0		
				Mínims	
				1,5	Vall d'Aran
				2,0	Alta Ribagorça
				2,1	Baix Llobregat

Classificació per comarques
 1r lloc a cap comarca
 2on lloc a cap comarca

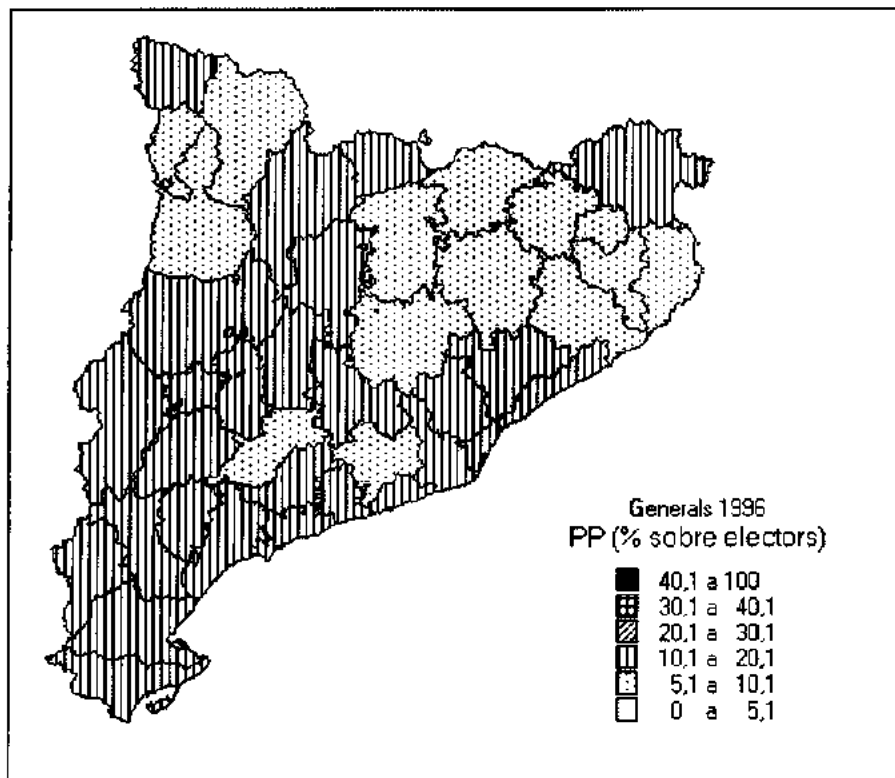
Generals 1996

IC

<i>Valors mitjans</i>		<i>Escons</i>	<i>Valors extrems</i>	
Catalunya	5,8	Catalunya	2	Màxims
Barcelona	6,7	Barcelona	2	9,3
Girona	2,6	Girona	0	7,9
Lleida	2,5	Lleida	0	6,9
Tarragona	3,8	Tarragona	0	
				Mínims
				1,2
				1,3
				1,5
Classificació per comarques				
<i>1r lloc a cap comarca</i>				
<i>2on lloc a cap comarca</i>				
				Baix Llobregat
				Vallès Occ.
				Barcelonès
				Cerdanya
				Solsonès
				Garrotxa

Generals 1996

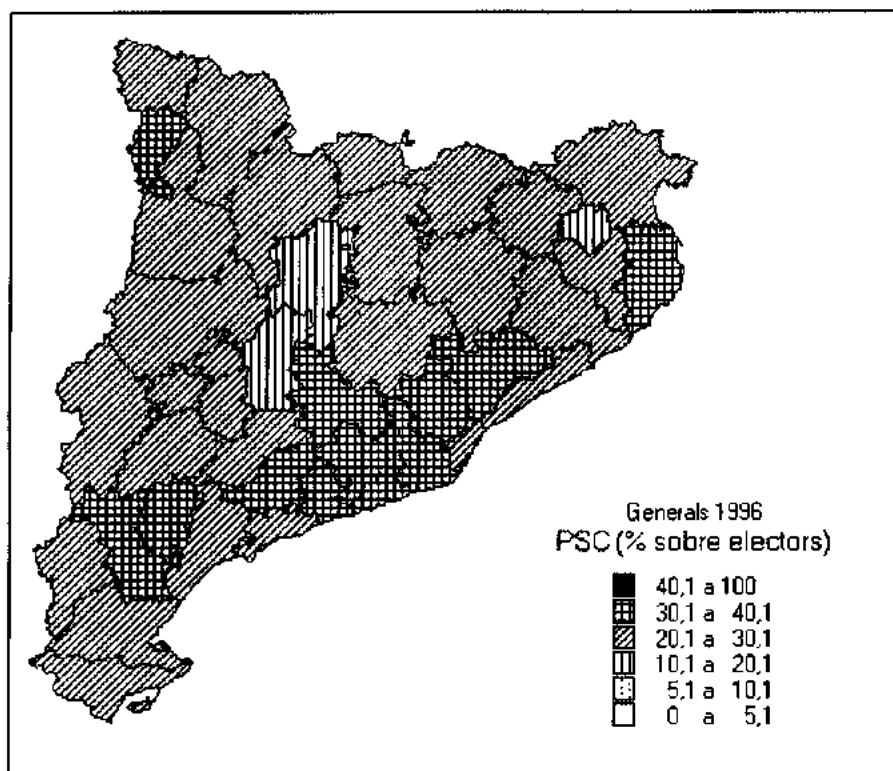

PP

<i>Valors mitjans</i>		<i>Escons</i>		<i>Valors extrems</i>	
Catalunya	13,7	Catalunya	8	Màxims	
Barcelona	14,0	Barcelona	6	19,0	Terra Alta
Girona	9,2	Girona	0	18,0	Baix Ebre
Lleida	13,4	Lleida	1	17,8	Vall d'Aran
Tarragona	15,1	Tarragona	1	Minims	
				6,3	Ripollès
				6,6	Garrotxa
				7,0	Osona

Classificació per comarques
1r lloc a cap comarca
2on lloc a cap comarca

Generals 1996

PSC

Valors mitjans		Escons		Valors extrems	
Catalunya	30,0	Catalunya	19	Màxims	
Barcelona	30,8	Barcelona	13	35,8	Baix Llobregat
Girona	28,0	Girona	2	35,6	Alta Ribagorça
Lleida	24,8	Lleida	1	34,6	Vallès Occ.
Tarragona	28,7	Tarragona	3	Mínims	
				17,4	Solsonès
				18,4	Segarra
				19,7	Pla de l'Estany

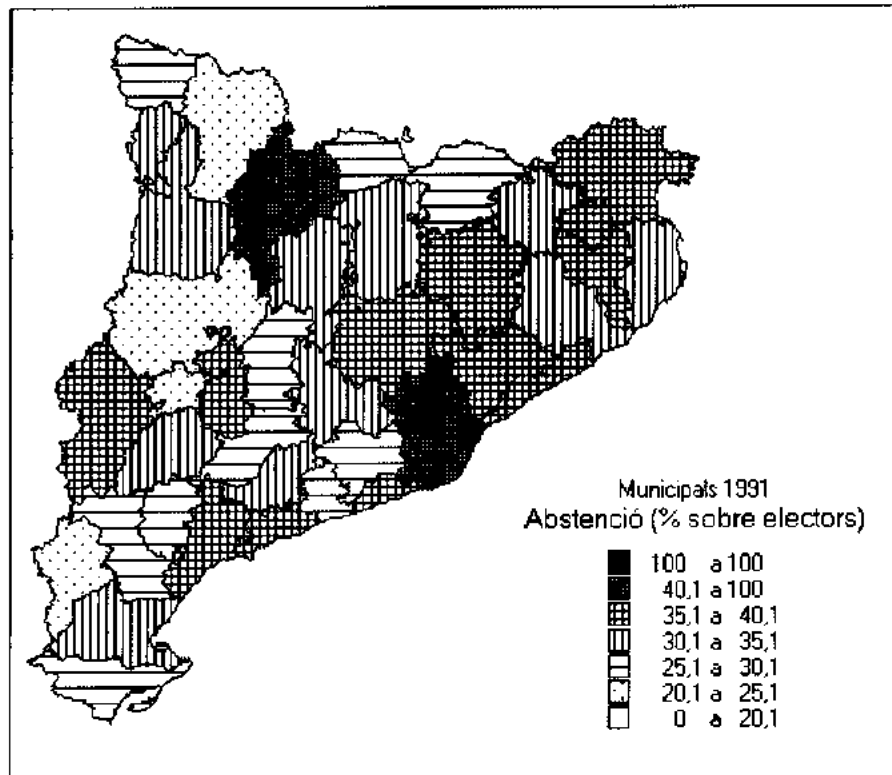
Classificació per comarques

1r lloc a 19 comarques: Alt Camp, Alt Penedès, Alta Ribagorça, Anoia, Baix Camp, Baix Ebre, Baix Llobregat, Baix Penedès, Barcelonès, Garraf, Maresme, Montsià, Priorat, Ribera d'Ebre, Segrià, Tarragonès, Vall d'Aran, Vallès Occidental, Vallès Oriental

2on lloc a 22 comarques: Alt Empordà, Alt Urgell, Bages, Baix Empordà, Berguedà, Cerdanya, Conca de Barberà, Garrigues, Garrotxa, Gironès, Noguera, Osona, Pallars Jussà, Pallars Sobirà, Pla d'Urgell, Pla de l'Estany, Ripollès, Segarra, Selva, Solsonès, Terra Alta, Urgell

9.1.4 ELECCIONS MUNICIPALS

Municipals 1991

Abstenció

Valors mitjans

Catalunya	42,1
Barcelona	44,5
Girona	35,3
Lleida	34,4
Tarragona	33,1

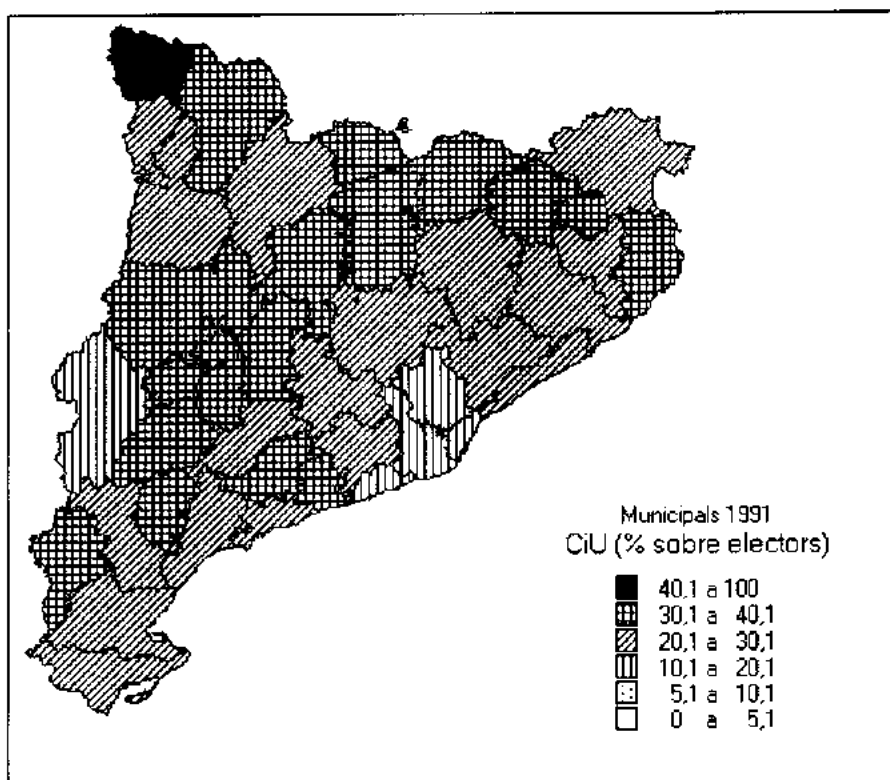
Valors extrems

Màxims	
47,7	Vallès Occ
46,6	Barcelonès
45,8	Baix Llobregat

Mínims

21,2	Terra Alta
22,4	Pallars Sobirà
24,7	Noguera

Municipals 1991

CiU

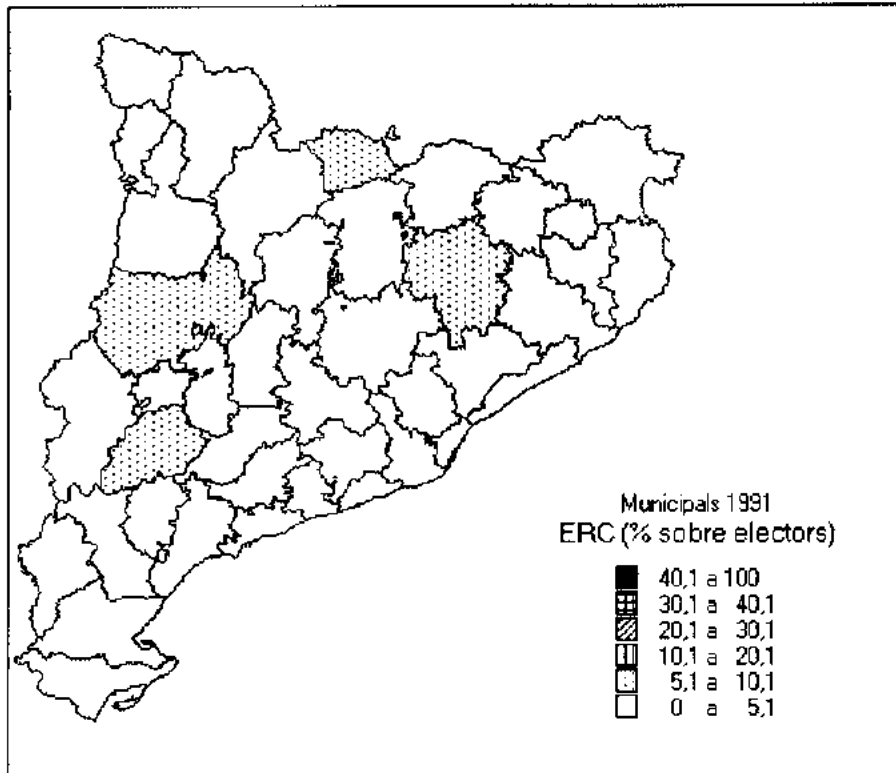
<i>Valors mitjans</i>		<i>Regidors</i>		<i>Valors extrems</i>	
Catalunya	19,2	Catalunya	4.360	Màxims	
Barcelona	16,7	Barcelona	1.432	41,2	Vall d'Aran
Girona	28,7	Girona	1.121	39,3	Segarra
Lleida	27,6	Lleida	1.042	38,6	Pla d'Urgell
Tarragona	26,9	Tarragona	765	Mínims	
				11,9	Baix Llobregat
				13,1	Vallès Occ.
				15'6	Barcelonès

Classificació per comarques

1r lloc a 33 comarques: Alt Camp, Alt Empordà, Alt Penedès, Alt Urgell, Alta Ribagorça, Bages, Baix Ebre, Baix Empordà, Baix Penedès, Berguedà, Cerdanya, Conca de Barberà, Garrigues, Garrotxa, Gironès, Maresme, Montsià, Noguera, Osona, Pallars Jussà, Pallars Sobirà, Pla d'Urgell, Pla de l'Estany, Priorat, Ribera d'Ebre, Ripollès, Segarra, Selva, Solsonès, Tarragonès, Terra Alta, Urgell, Val d'Aran

2on lloc a 8 comarques: Anoia, Baix Camp, Baix Llobregat, Barcelonès, Garraf, Segrià, Vallès Occidental, Vallès Oriental

Municipals 1991

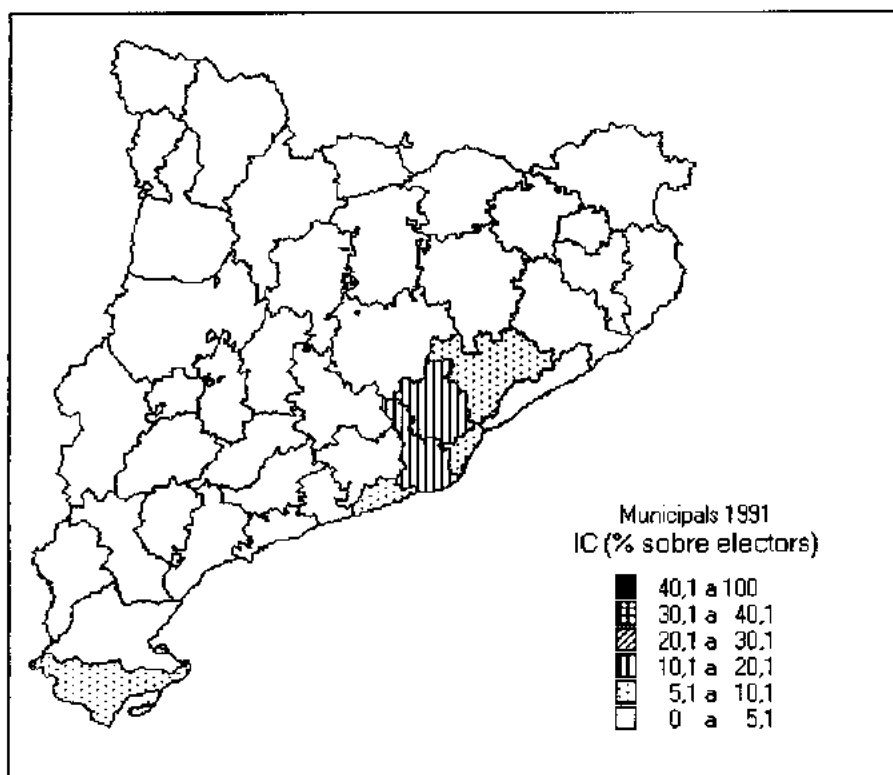
ERC

<i>Valors mitjans</i>		<i>Regidors</i>		<i>Valors extrems</i>	
Catalunya	1,9	Catalunya	228	Màxims	
Barcelona	1,6	Barcelona	102	9,4	Cerdanya
Girona	3,8	Girona	55	8,3	Noguera
Lleida	3,0	Lleida	41	7,5	Osona
Tarragona	2,1	Tarragona	30	Mínims	
				0,0	Alta Ribagorça, Pallars Sobirà, Priorat, Vall d'Aran,
				0,2	Pla d'Urgell, Baix Penedès,
				0,4	Baix Ebre

Classificació per comarques
1r lloc a cap comarca
2on lloc a cap comarca

Municipals 1991

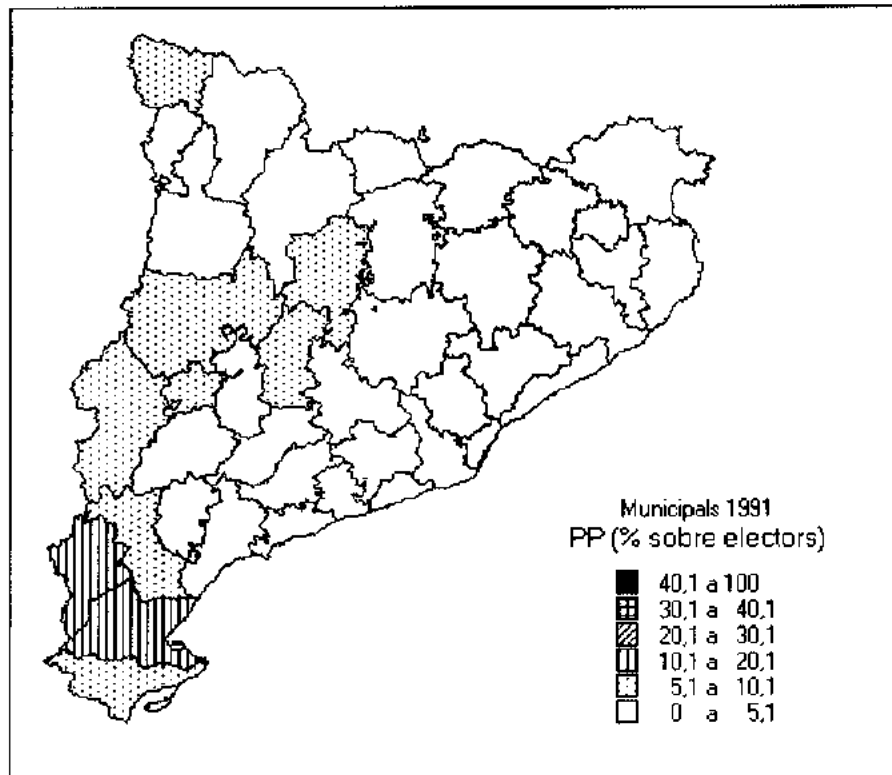

IC

<i>Valors mitjans</i>		<i>Regidors</i>		<i>Valors extrems</i>	
Catalunya	5,5	Catalunya	276	Màxims	
Barcelona	6,6	Barcelona	223	12,5	Vallès occ.
Girona	1,7	Girona	16	10,8	Baix Llobregat
Lleida	1,4	Lleida	6	6,0	Montsià
Tarragona	2,5	Tarragona		Mínims	
				0,0	Alta Ribagorça, Priorat, Vall d'Aran, Pla d'Urgell, Pallars Jussà, Solsonès, Alt Urgell, Terra Alta, Pla de l'Estany, Garrigues, Cerdanya
				0,2	Berguedà
				0,4	Segarra

Classificació per comarques
1r lloc a cap comarca
2on lloc a cap comarca

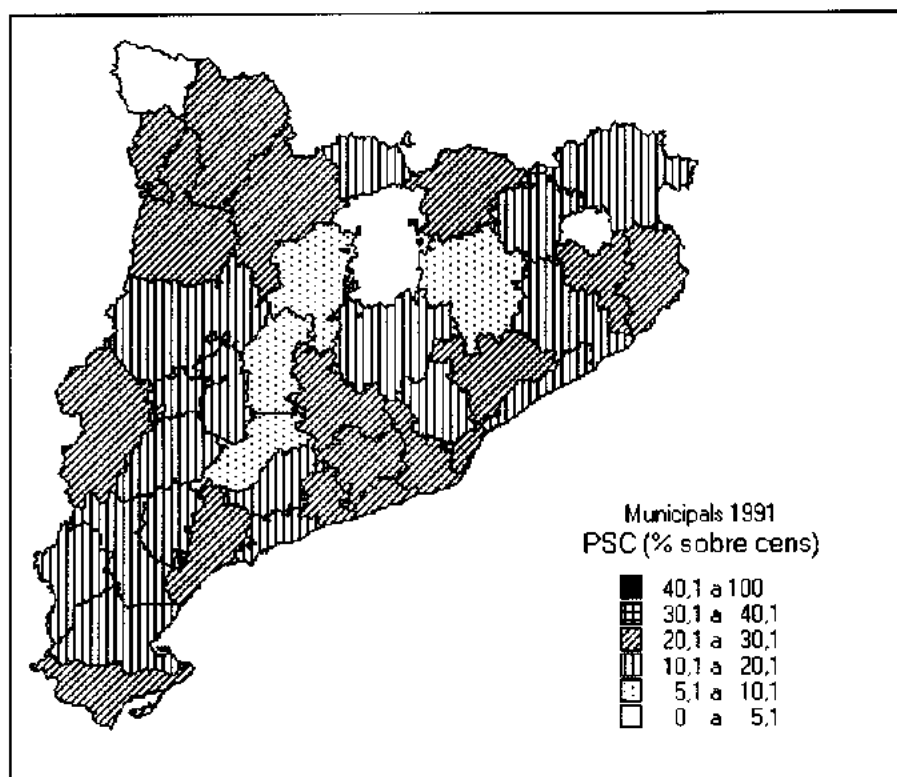
Municipals 1991

PP

<i>Valors mitjans</i>		<i>Regidors</i>		<i>Valors extrems</i>	
Catalunya	3,9	Catalunya	256	Màxims	
Barcelona	3,8	Barcelona	73	18,6	Terra Alta
Girona	2,2	Girona	27	12,5	Baix Ebre
Lleida	4,8	Lleida	75	7,3	Ribera d'Ebre
Tarragona	5,7	Tarragona	81	Mínims	
				0,0	Alta Ribargorça, Berguedà, Osona
				0,7	Pallars Sobirà
				1,0	Baix Empordà
<i>Classificació per comarques</i>					
<i>1r lloc a cap comarca</i>					
<i>2on lloc a 1 comarca: Terra Alta</i>					

Municipals 1991

PSC

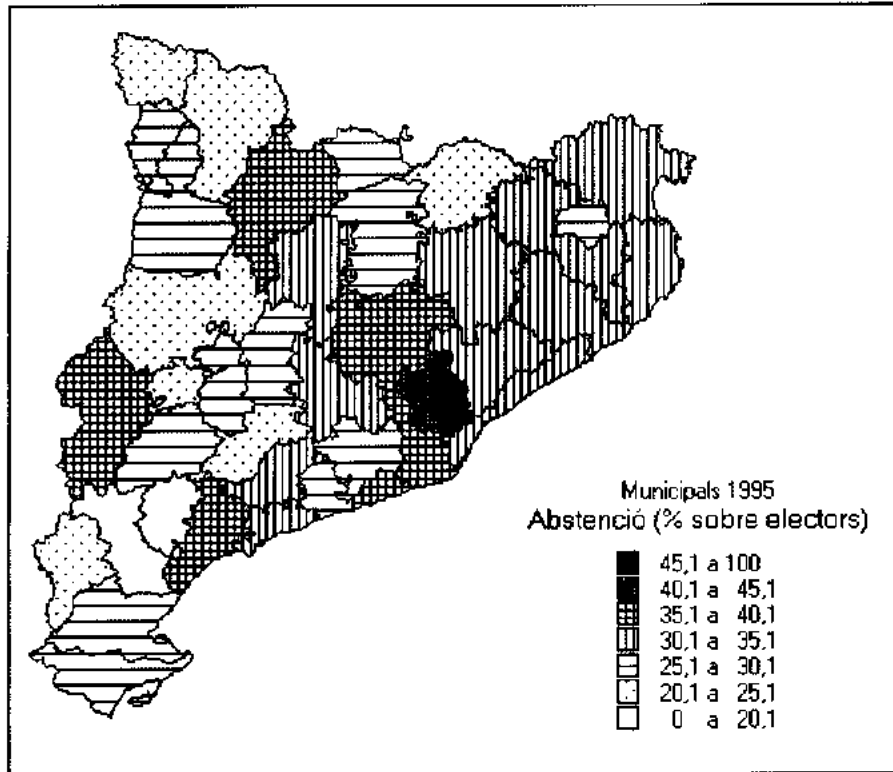
<i>Valors mitjans</i>		<i>Regidors</i>		<i>Valors extrems</i>	
Catalunya	21,3	Catalunya	1.845	Màxims	
Barcelona	21,9	Barcelona	909	28,5	Alta Ribagorça
Girona	18,2	Girona	318	28,0	Ait Penedès
Lleida	20,1	Lleida	314	26,4	Segrià
Tarragona	19,5	Tarragona	304	Mínims	
				0,0	Pla de l'Estany, Vall d'Aran
				3,9	Berguedà
				6,2	Conca Barberà, Solsonès

Classificació per comarques

1r lloc a 8 comarques: Anoia, Baix Camp, Baix Llobregat, Barcelonès, Garraf, Segrià, Vallès Occidental, Vallès Oriental

2on lloc a 23 comarques: Alt Camp, Alt Empordà, Alt Penedès, Alt Urgell, Alta Ribagorça, Bages, Baix Ebre, Baix Empordà, Baix Penedès, Cerdanya, Garrigues, Garrotxa, Gironès, Maresme, Montsià, Noguera, Pallars Jussà, Pallars Sobirà, Ripollès, Segarra, Selva, Tarragonès, Urgell

Municipals 1995

Abstenció

Valors mitjans

Catalunya	35,2
Barcelona	36,3
Girona	32,4
Lleida	30,9
Tarragona	31,4

Valors extrems

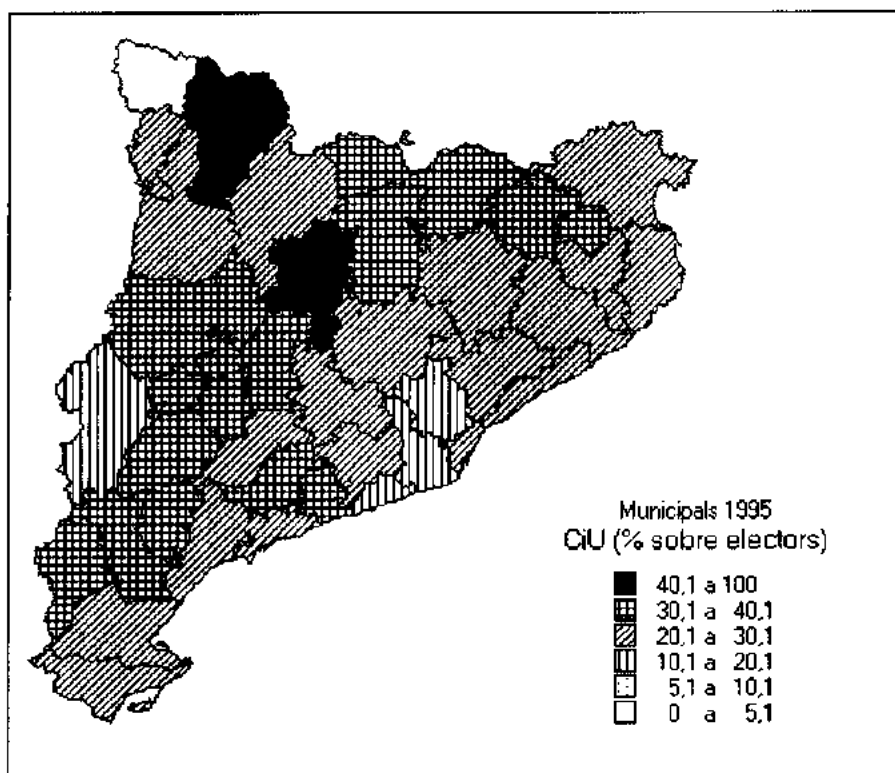
Màxims

40,5	Vallès Occ.
39,0	Baix Llobregat
36,5	Garraf

Mínims

17,4	Priorat
19,9	Ribera d'Ebre
21,4	Noguera

Municipals 1995

CiU

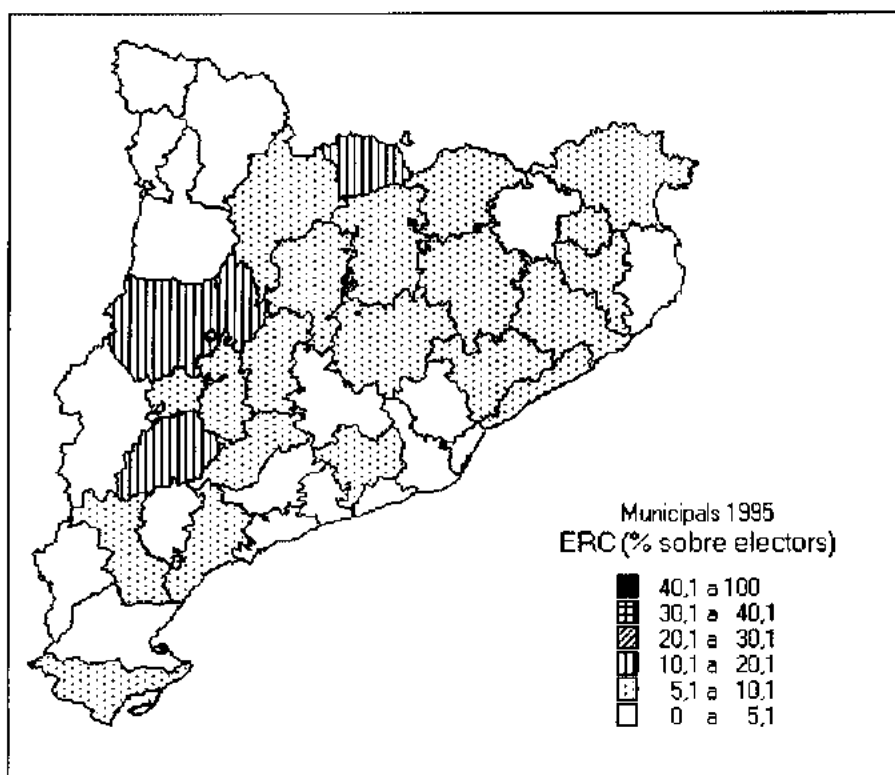
<i>Valors mitjans</i>		<i>Regidors</i>		<i>Valors extrems</i>	
Catalunya	19,4	Catalunya	4.240	Màxims	
Barcelona	17,1	Barcelona	1.356	44,8	Pallars Sobirà
Girona	27,5	Girona	1.085	41,2	Solsonès
Lleida	26,5	Lleida	1.019	37,7	Pla d'Urgell
Tarragona	26,8	Tarragona	780	Mínims	
				0	Vall d'Aran
				11,2	Baix Llogregat
				12,6	Vallès Occ.

Classificació per comarques

1r lloc a 29 comarques: Alt Camp, Alt Empordà, Alt Urgell, Anoia, Bages, Baix Camp, Baix Ebre, Baix Empordà, Baix Penedès, Berguedà, Cerdanya, Garrigues, Garrotxa, Maresme, Montsià, Noguera, Osona, Pallars Sobirà, Pla d'Urgell, Pla de l'Estany, Priorat, Ribera d'Ebre, Ripollès, Segarra, Selva, Solsonès, Tarragonès, Terra Alta, Urgell

2on lloc a 9 comarques: Alt Penedès, Alta Ribagorça, Barcelonès, Conca de Barberà, Garraf, Gironès, Pallars Jussà, Segrià, Vallès Oriental

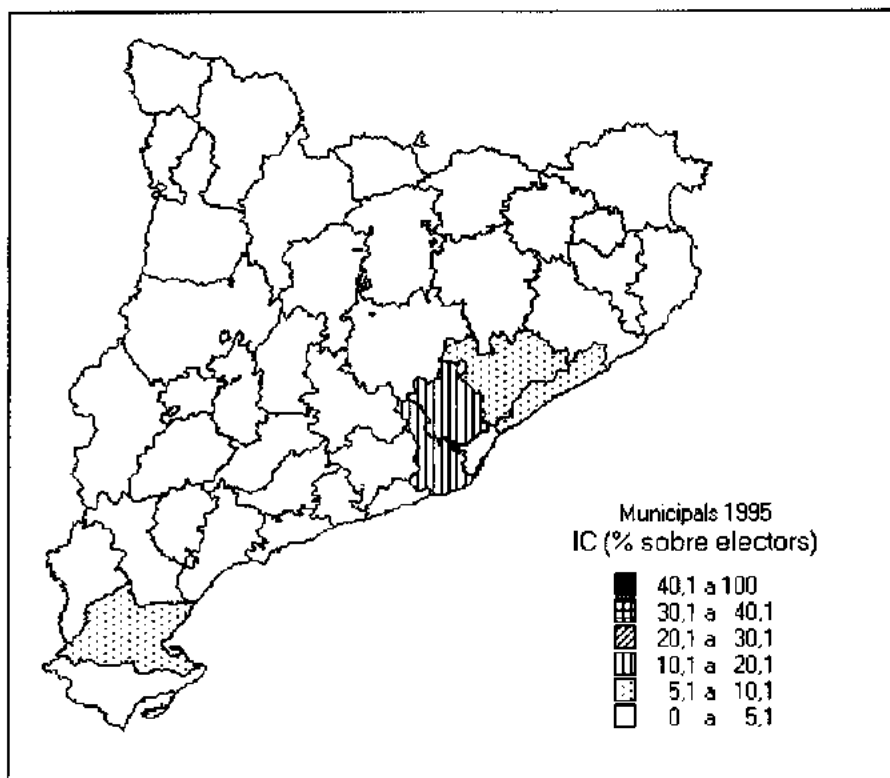
Municipals 1995

ERC

<i>Valors mitjans</i>		<i>Regidors</i>		<i>Valors extrems</i>	
Catalunya	4,0	Catalunya	525	Màxims	
Barcelona	3,6	Barcelona	226	15,1	Garriga
Girona	6,2	Girona	122	12,2	Noguera
Lleida	6,1	Lleida	110	11,4	Cerdanya
Tarragona	4,3	Tarragona	67		
				Mínims	
				0	Alta Ribagorça, Pallars Sobirà, Vall d'Aran
				2,0	Pallars Jussà
				2,2	Baix Penedès
<i>Classificació per comarques</i>					
<i>1r lloc a cap comarca</i>					
<i>2on lloc a 1 comarca: Pla de l'Estany</i>					

Municipals 1995

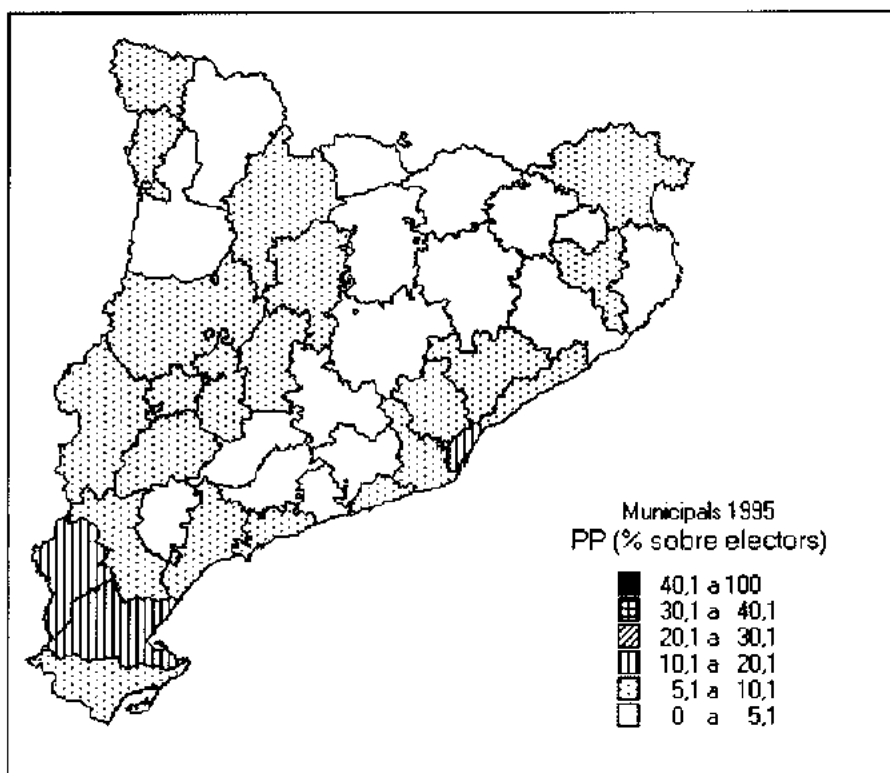

IC

<i>Valors mitjans</i>		<i>Regidors</i>		<i>Valors extrems</i>	
Catalunya	7,5	Catalunya	373	Màxims	
Barcelona	8,9	Barcelona	285	16,5	Vallès Occ
Girona	2,7	Girona	37	13,9	Baix Llobregat
Lleida	1,8	Lleida	9	7,6	Barcelonès
Tarragona	3,8	Tarragona	42	Mínims	
				0	Garrigues, Pla de l'Estany, Segarra, Conca de Barberà, Alt Urgell, Ribera d'Ebre, Solsonès, Terra Alta, Pallars Jussà, Val d'Aran, Alta Ribagorça, Pallars Sobirà
				0,7	Pla d'Urgell, Priorat
				0,8	Berguedà

Classificació per comarques
1r lloc a cap comarca
2on lloc a 2 comarques: Baix Llobregat i Vallès Occidental

Municipals 1995

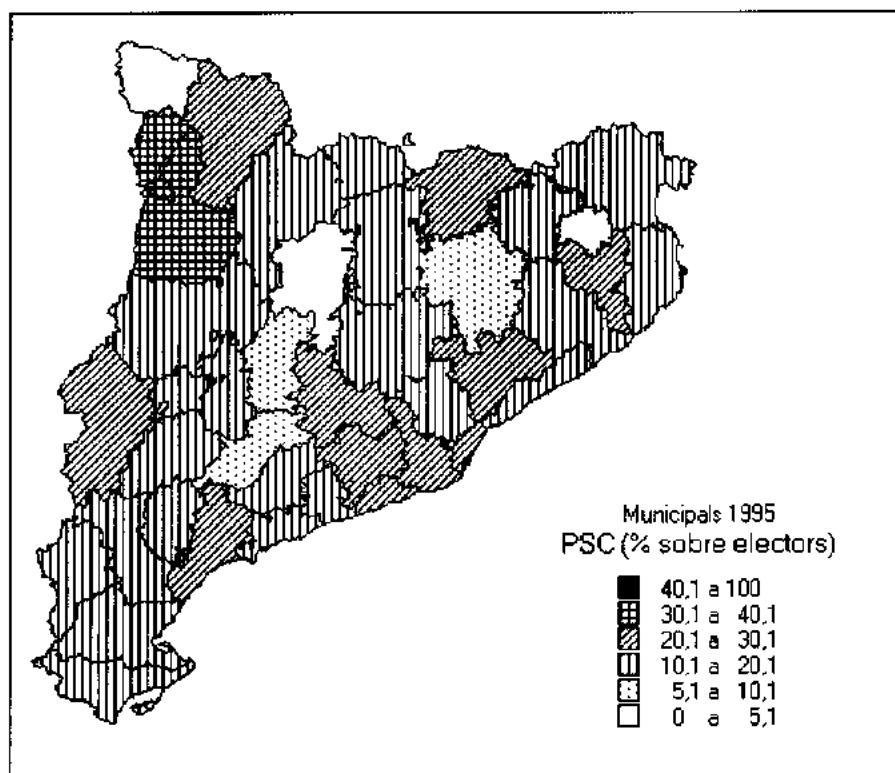
PP

<i>Valors mitjans</i>		<i>Regidors</i>		<i>Valors extrems</i>	
Catalunya	7,9	Catalunya	453	Màxims	
Barcelona	8,3	Barcelona	206	16,0	Baix Ebre
Girona	3,9	Girona	34	13,3	Terra Alta
Lleida	7,8	Lleida	106	10,3	Barcelonès
Tarragona	8,6	Tarragona	107	Minims	
				1,3	Conca Barberà, Pallars Sobirà
				1,6	Ripollès
				1,9	Soïsona

Classificació per comarques
 1r lloc a cap comarca
 2on lloc a 2 comarques: Baix Ebre i Val d'Aran

Municipals 1995

PSC

Valors mitjans		Regidors		Valors extrems	
Catalunya	21,2	Catalunya	1.705	Màxims	
Barcelona	22,4	Barcelona	876	32,4	Alta Ribagorça
Girona	17,7	Girona	300	30,1	Pallars Jussà
Lleida	19,0	Lleida	263	27,3	Alt Penedès
Tarragona	16,4	Tarragona	266	Mínims	
				0	Vall d'Aran
				0,1	Pla de l'Estany
				4,8	Solsonès

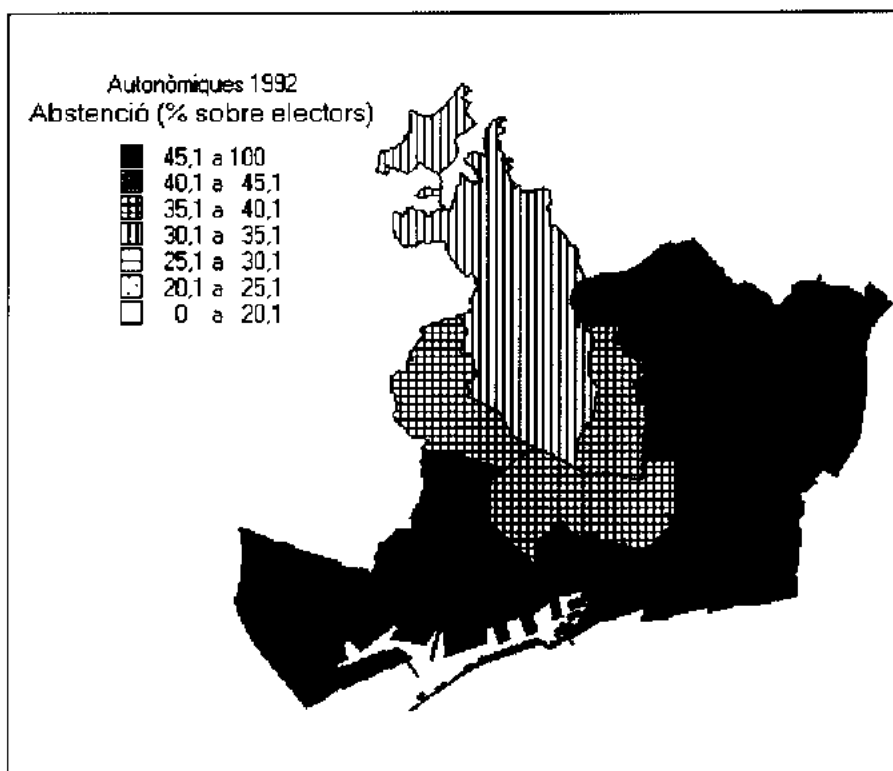
Classificació per comarques

1r lloc a 10 comarques: Baix Llobregat, Vallès Occidental, Alt Penedès, Alta Ribagorça, Barcelonès, Garraf, Gironès, Pallars Jussà, Segrià, Vallès Oriental
2on lloc a 23 comarques: Alt Camp, Alt Empordà, Alt Urgell, Anoia, Bages, Baix Camp, Baix Empordà, Baix Penedès, Berguedà, Cerdanya, Garrigues, Garrotxa, Maresme, Montsià, Noguera, Pallars Sobirà, Pla d'Urgell, Priorat, Ribera d'Ebre, Ripollès, Segarra, Selva, Tarragonès, Urgell

9.2. BARCELONA

9.2.1 ELECCIONS AUTONÒMIQUES

Autonòmiques 1992

Abstenció

Valors mitjans

Catalunya	45,1
Barcelona Província	46,6
Barcelona Municipi	44,5

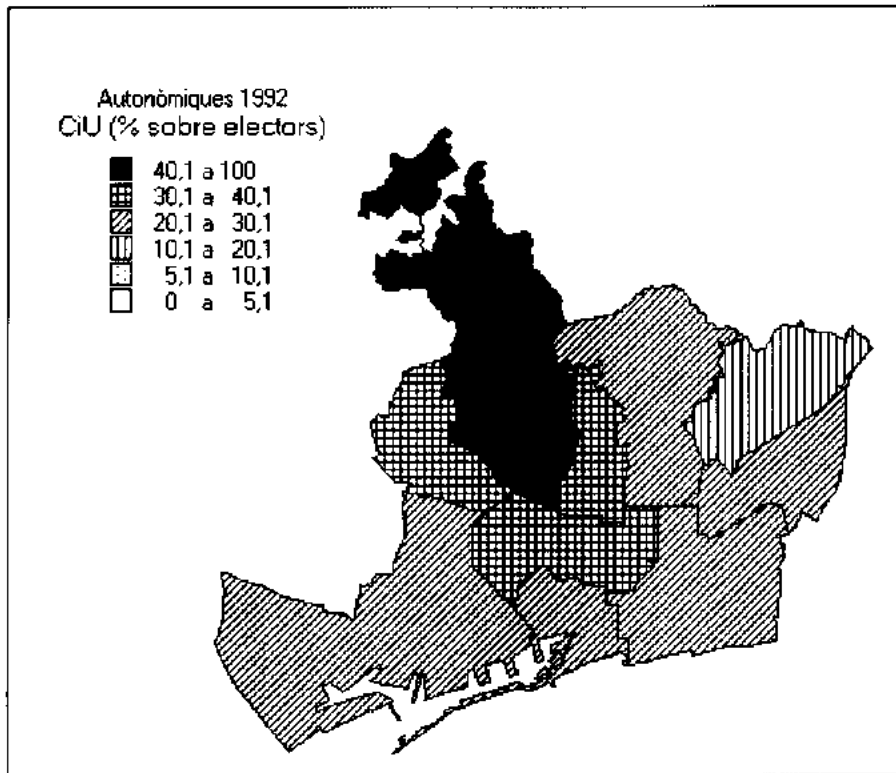
Valors extrems

Màxims	
52,5	Ciutat Vella
51,3	Nou Barris

Mínims

34,2	Sarrià-Sant Gervasi
39,3	Les Corts

Autonòmiques 1992

CiU

Valors mitjans

Catalunya	25,2
Barcelona Província	23,7
Barcelona Municipi	26,3

Valors extrems

Màxims	
40,9	Sarrià-Sant Gervasi
33,9	Eixample

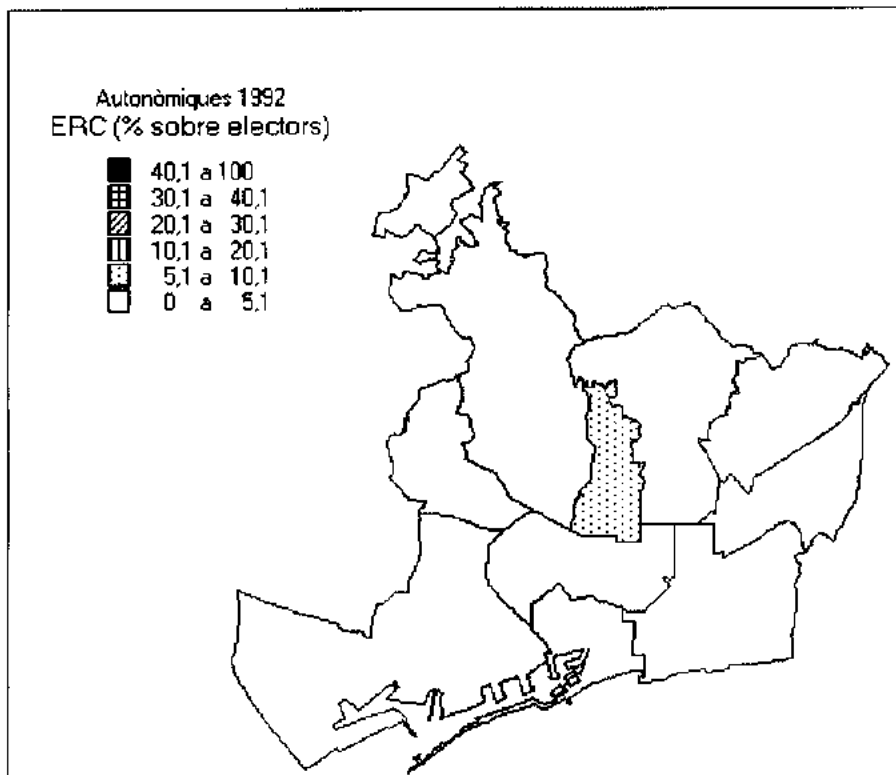
Minims

14,4	Nou Barris
20,6	Sant Martí

Classificació per districtes

1er. lloc a 9 districtes: Ciutat Vella, Eixample, Sants-Montjuïc, Les Corts, Sarrià-Sant Gervasi, Gràcia, Horta-Guinardó, Sant Andreu, Sant Martí
2on. lloc a 1 districte: Nou Barris

Autonòmiques 1992

ERC

Valors mitjans

Catalunya	4,4
Barcelona Província	3,8
Barcelona Municipi	4,2

Valors extrems

Màxims	
6,1	Gràcia
5,0	Eixample

Mínims

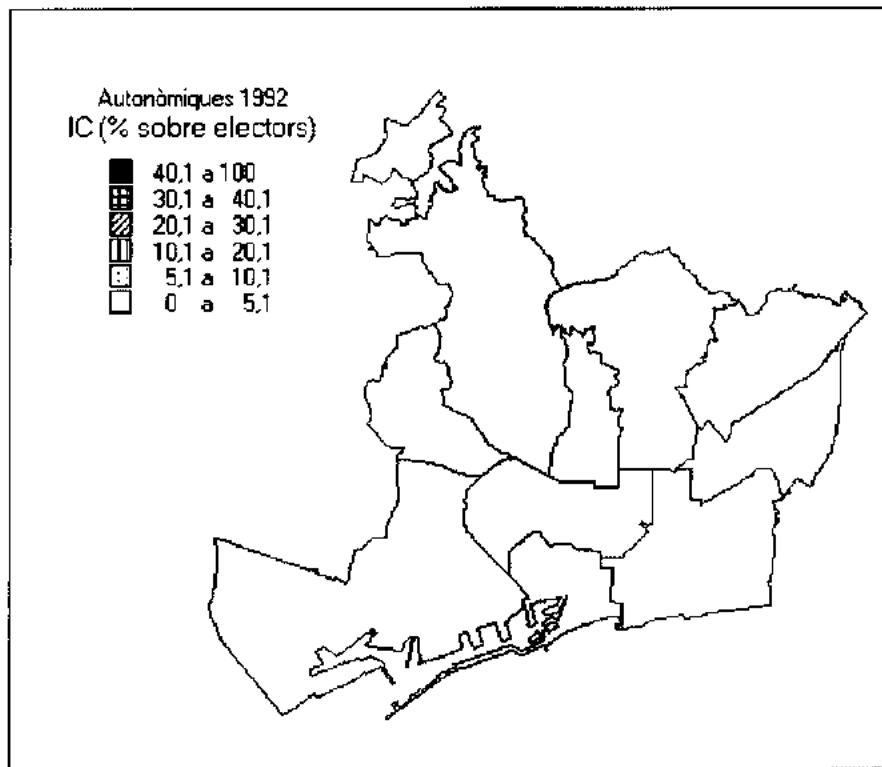
2,3	Nou Barris
3,6	Ciutat Vella

Classificació per districtes

1er. lloc a cap districte

2on. Lloc a cap districte

Autonòmiques 1992

IC

Valors mitjans

Catalunya	3,6
Barcelona Província	4,0
Barcelona Municipi	3,9

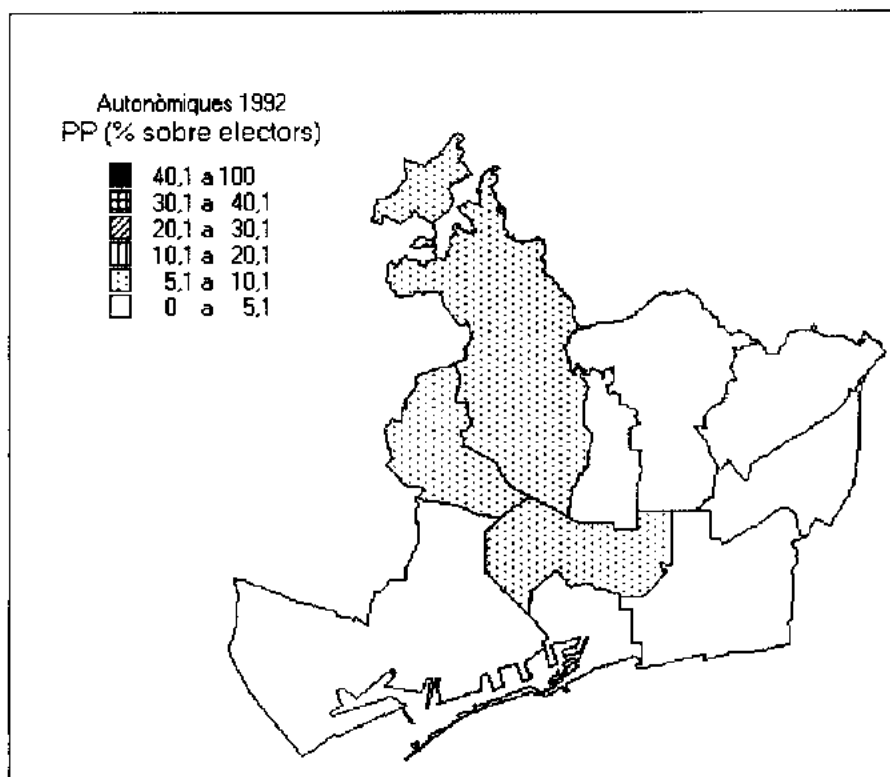
Valors extrems

Màxims	
4,6	Sant Andreu
4,4	Nou Barris
Mínims	
2,7	Sarrià-Sant Gervasi
2,9	Ciutat Vella

Classificació per districtes

- 1er. lloc a cap districte
- 2on. Lloc a cap districte

Autonòmiques 1992

PP

Valors mitjans

Catalunya	3,3
Barcelona Província	3,2
Barcelona Municipi	4,8

Valors extrems

Màxims	
9,2	Sarrià-Sant Gervasi
7,4	Les Corts

Mínims

3,2	Ciutat Vella
3,5	Sants-Montjuïc

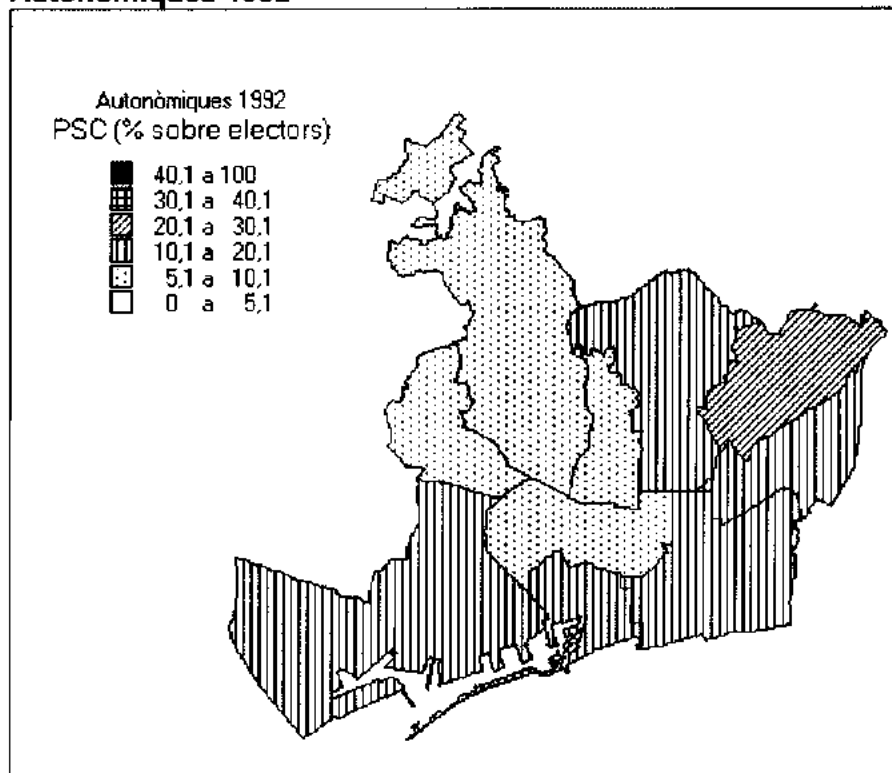
Classificació per districtes

1er. lloc a cap districte

2on. Lloc a 1 districte: Sarrià-Sant Gervasi

Autonòmiques 1992

PSC

Valors mitjans

Catalunya	15,1
Barcelona Província	15,4
Barcelona Municipi	13,0

Valors extrems

Màxims	
20,4	Nou Barris
16,6	Sant Martí

Mínims

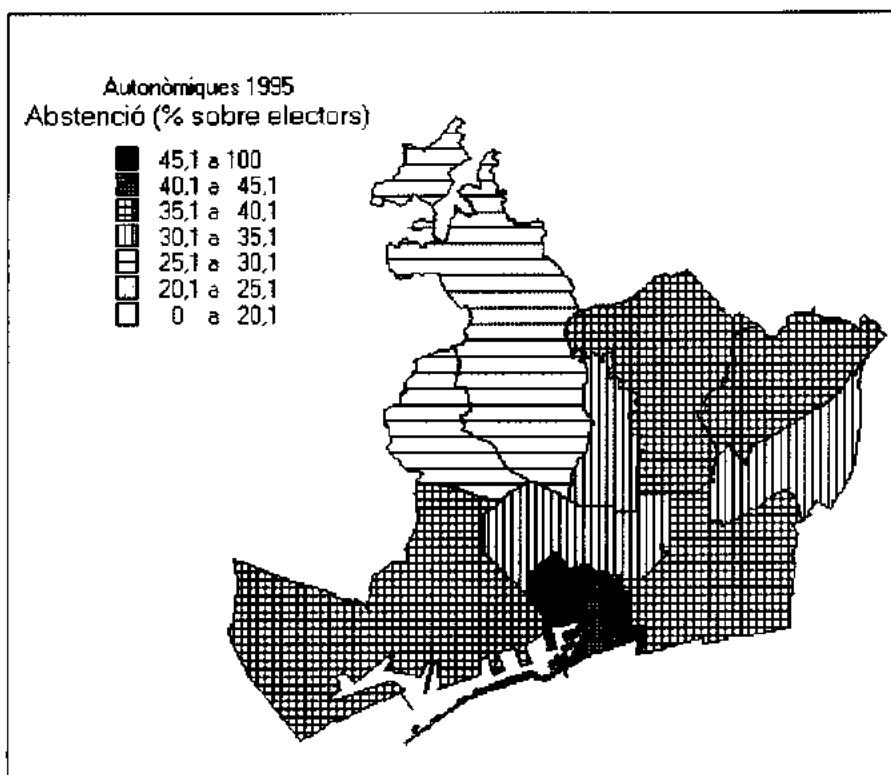
5,5	Sarrià-Sant Gervasi
8,6	Eixample

Classificació per districtes

1er. lloc a 1 districte: Nou Barris

2on. Lloc 8 a districtes: Ciutat Vella, Eixample, Sants-Montjuïc, Les Corts, Gràcia, Horta-Guinardó, Sant Andreu, Sant Martí

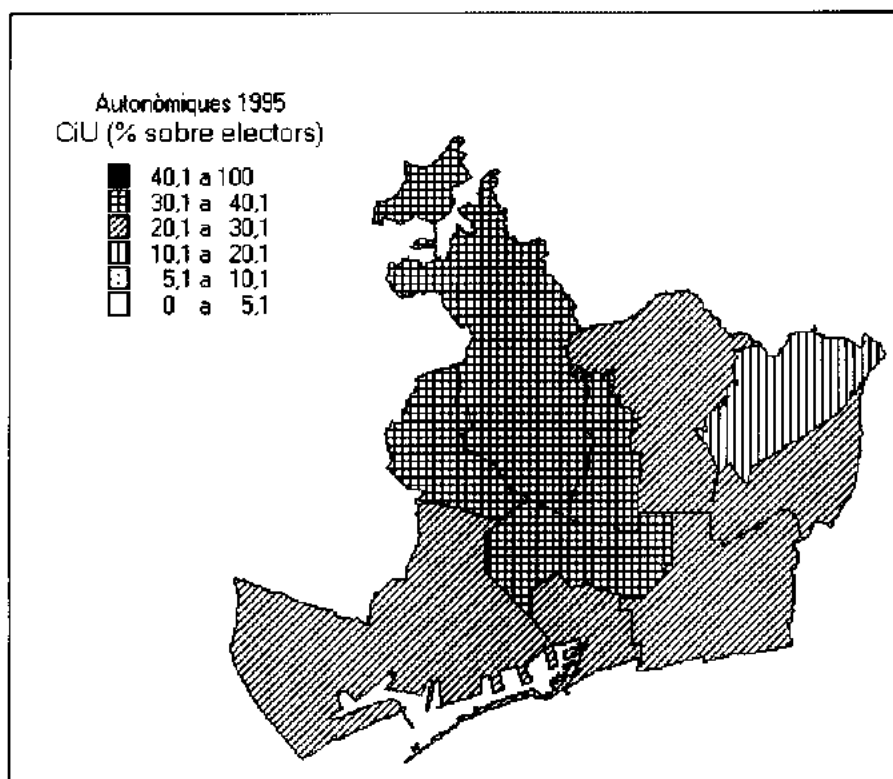
Autonòmiques 1995

Abstenció

<i>Valors mitjans</i>		<i>Valors extrems</i>	
Catalunya	36,4	Màxims	
Barcelona Província	37,1	44,1	Ciutat Vella
Barcelona Municipi	34,1	39,8	Nou Barris
		Mínims	
		26,0	Sarrià-Sant Gervasi
		28,2	Les Corts

Autonòmiques 1995

CiU

Valors mitjans

Catalunya	26,0
Barcelona Província	24,5
Barcelona Municipi	26,1

Valors extrems

Màxims	
36,3	Sarrià-Sant Gervasi
32,4	Eixample

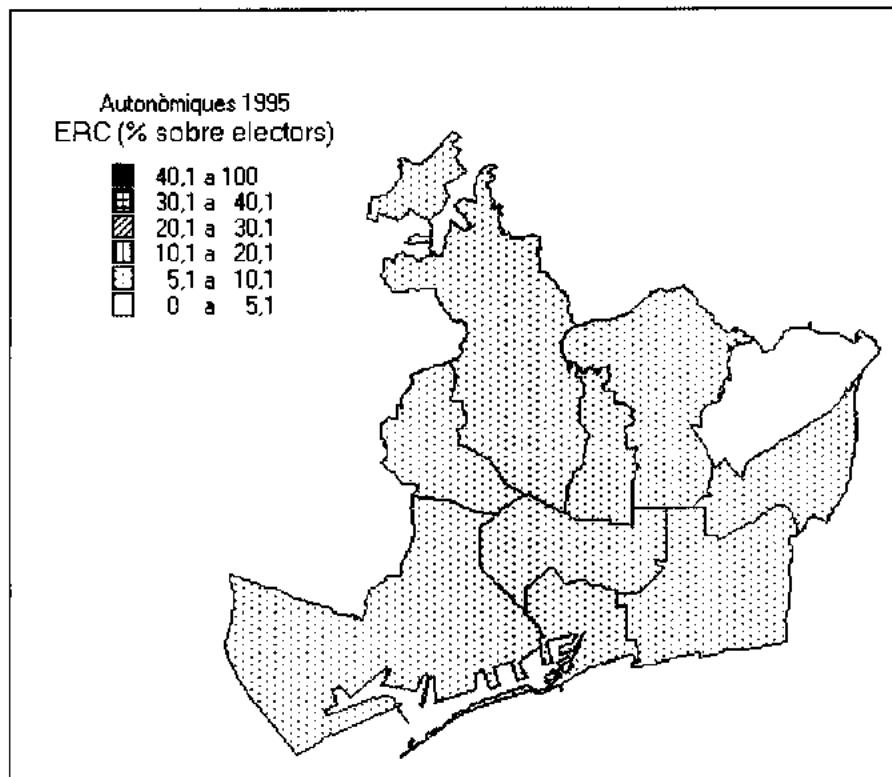
Mínims

15,8	Nou Barris
21,8	Horta-Guinardó

Classificació per districtes

- 1er. lloc a tots els districtes
- 2on. Lloc a cap districte

Autonòmiques 1995

ERC

Valors mitjans

Catalunya	6,0
Barcelona Província	5,5
Barcelona Municipi	6,1

Valors extrems

Màxims	
8,4	Gràcia
7,2	Eixample

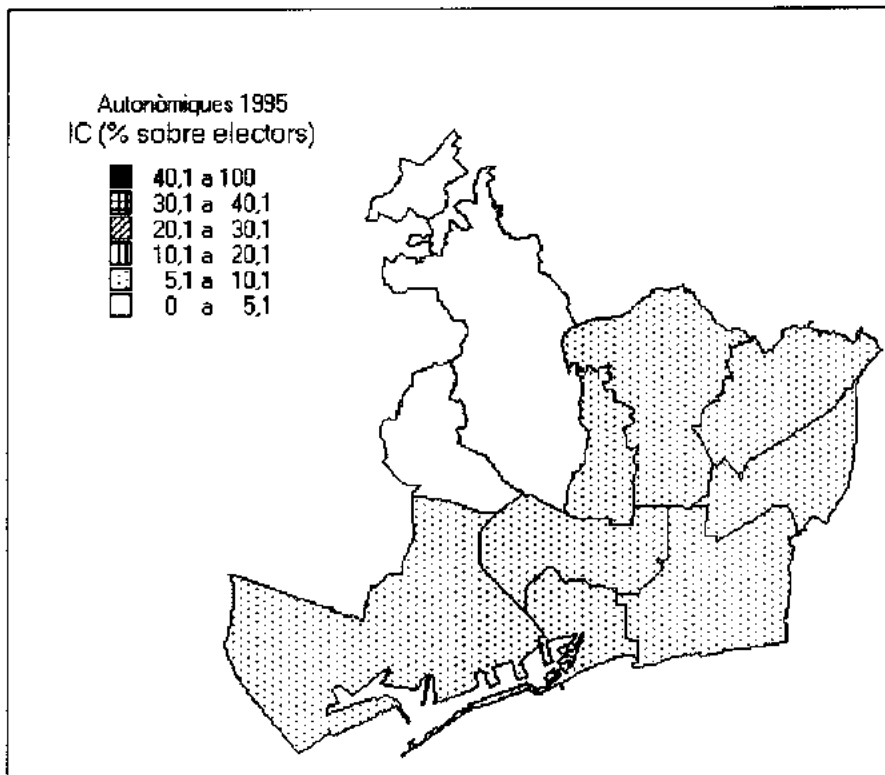
Mínims	
3,7	Nou Barris
5,1	Ciutat Vella

Classificació per districtes

1er. lloc a cap districte

2on. Lloc a cap districte

Autonòmiques 1995

IC

Valors mitjans

Catalunya	6,2
Barcelona Província	7,0
Barcelona Municipi	6,5

Valors extrems

Màxims

8,3	Nou Barris
8,0	Sant Andreu

Mínims

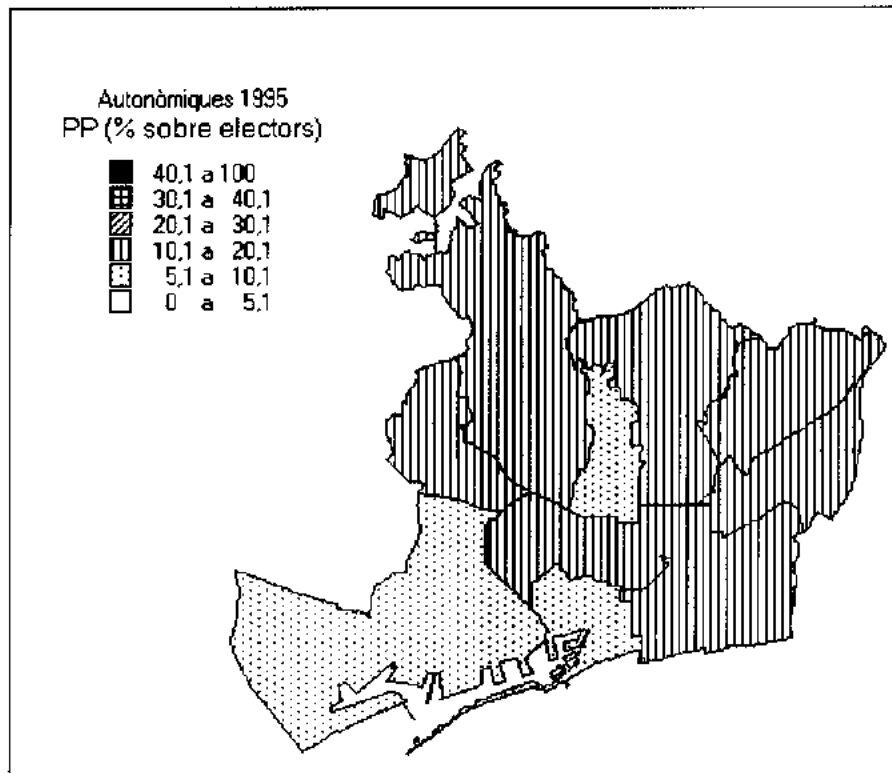
3,6	Sarrià-Sant Gervasi
4,9	Les Corts

Classificació per districtes

1er. lloc a cap districte

2on. Lloc a cap districte

Autonòmiques 1995

PP

Valors mitjans

Catalunya	8,3
Barcelona Província	8,5
Barcelona Municipi	11,5

Valors extrems

Màxims	
19,2	Sarrià-Sant Gervasi
16,5	Les Corts

Mínims

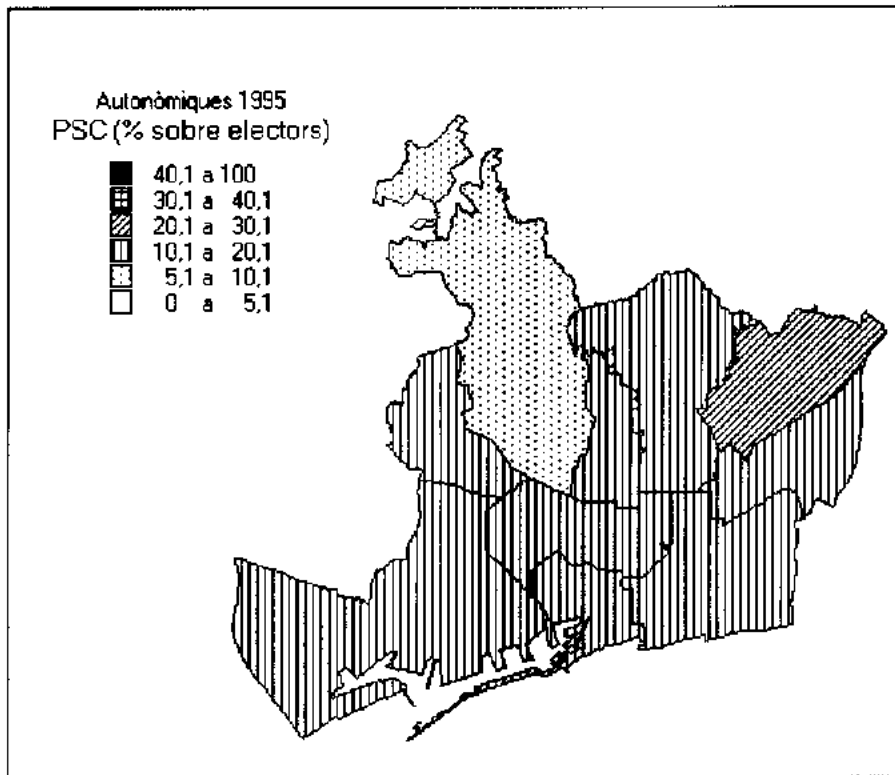
8,3	Ciutat Vella
9,3	Sants-Montjuïc

Classificació per districtes

1er. lloc a cap districte

2on. Lloc a 3 districtes: Eixample, Sarrià Sant-Gervasi, Les Corts

Autonòmiques 1995

PSC

Valors mitjans

Catalunya	15,8
Barcelona Província	16,0
Barcelona Municipi	14,1

Valors extrems

Màxims	
20,6	Nou Barris
17,0	Horta-Guinardó

Minims

7,3	Sarrià-Sant Gervasi
10,7	Eixample

Classificació per districtes

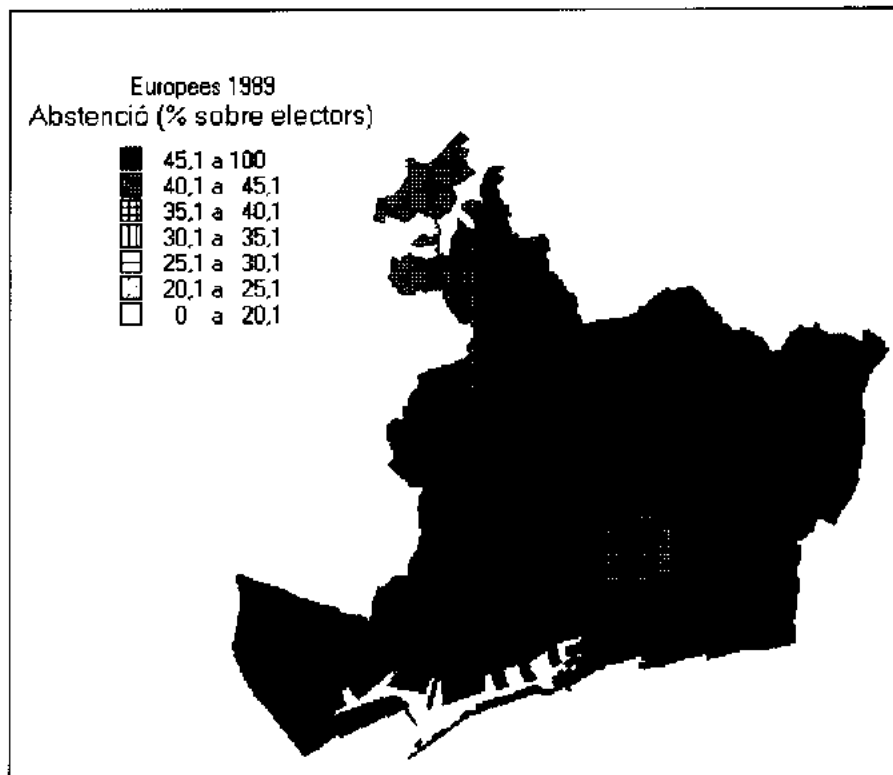
1er. lloc a cap districte

2on. Lloc a 7 districtes: Ciutat Vella, Gràcia, Horta-Guinardó, Nou Barris, Sant Andreu, Sant Martí, Sants-Montjuïc

9.2.2 ELECCIONS EUROPEES

Europees 1989

Abstenció

Valors mitjans

Catalunya	48,4
Barcelona Província	47,0
Barcelona Municipi	46,5

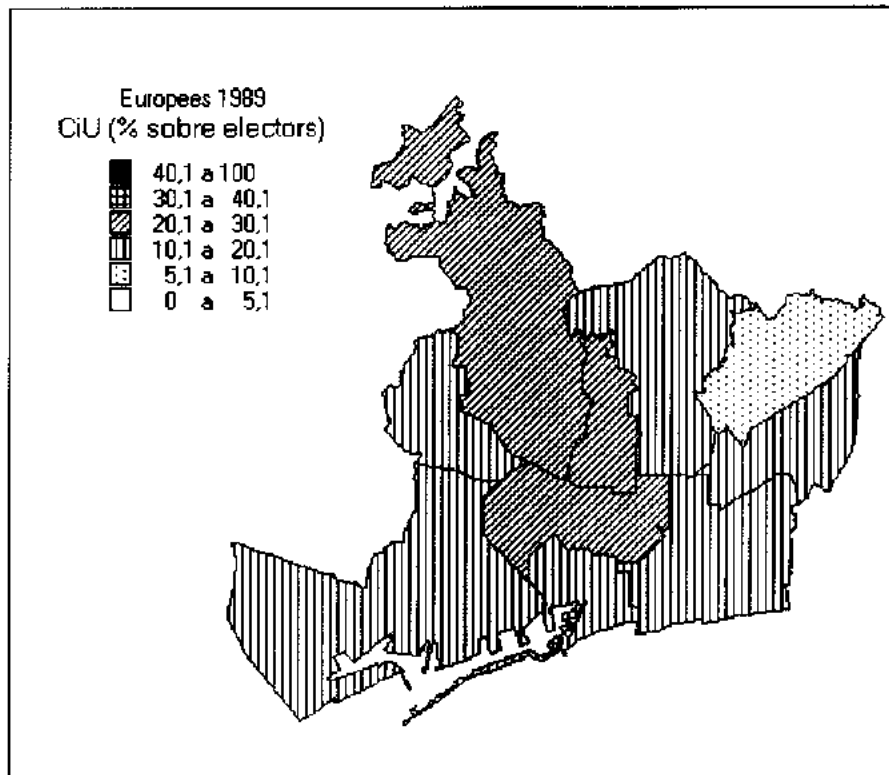
Valors extrems

Màxims	
52,8	Ciutat Vella
48,6	Sants-Montjuïc

Minims

40,5	Sarrià-Sant Gervasi
45,0	Eixample

Europees 1989

CiU

Valors mitjans

Catalunya	14,1
Barcelona Província	13,6
Barcelona Municipi	15,6

Valors extrems

Màxims	
24,3	Sarrià-Sant Gervasi
21,2	Eixample

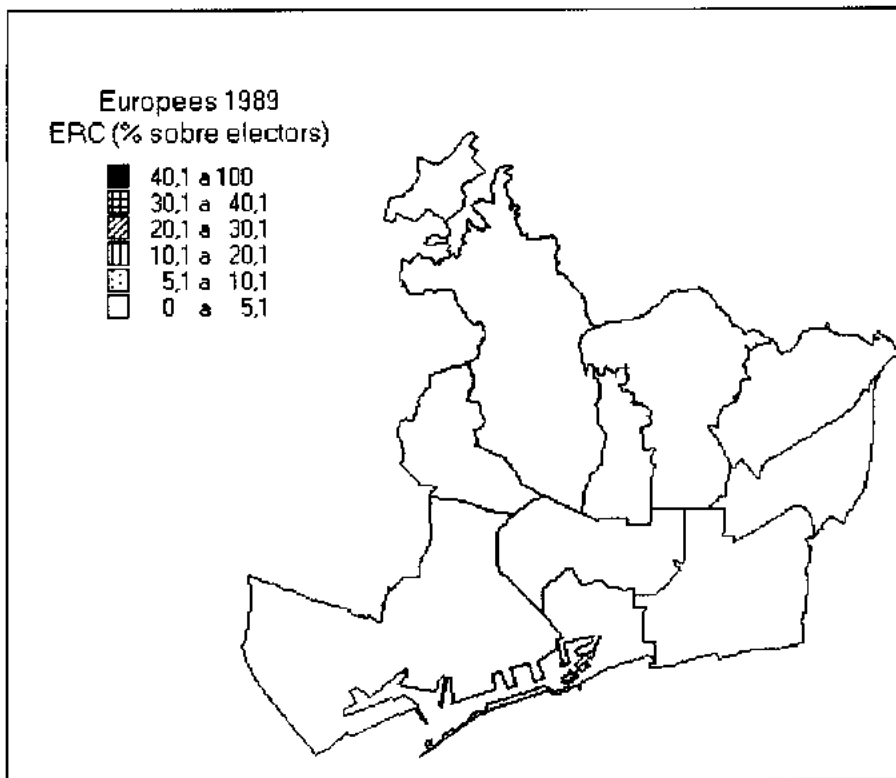
Mínims

7,2	Nou Barris
11,8	Sant Martí, Horta-Guinardó

Classificació per districtes

1er. lloc a 4 districtes: Eixample, Les Corts, Sarrià-Sant Gervasi, Gràcia
2on. lloc a 6 districtes: Ciutat Vella, Sants-Montjuïc, Horta-Guinardó, Nou Barris, Sant Andreu, Sant Martí

Europees 1989

ERC

Valors mitjans

Catalunya	1,7
Barcelona Província	1,6
Barcelona Municipi	1,9

Valors extrems

Màxims	
2,8	Gràcia
2,3	Eixample

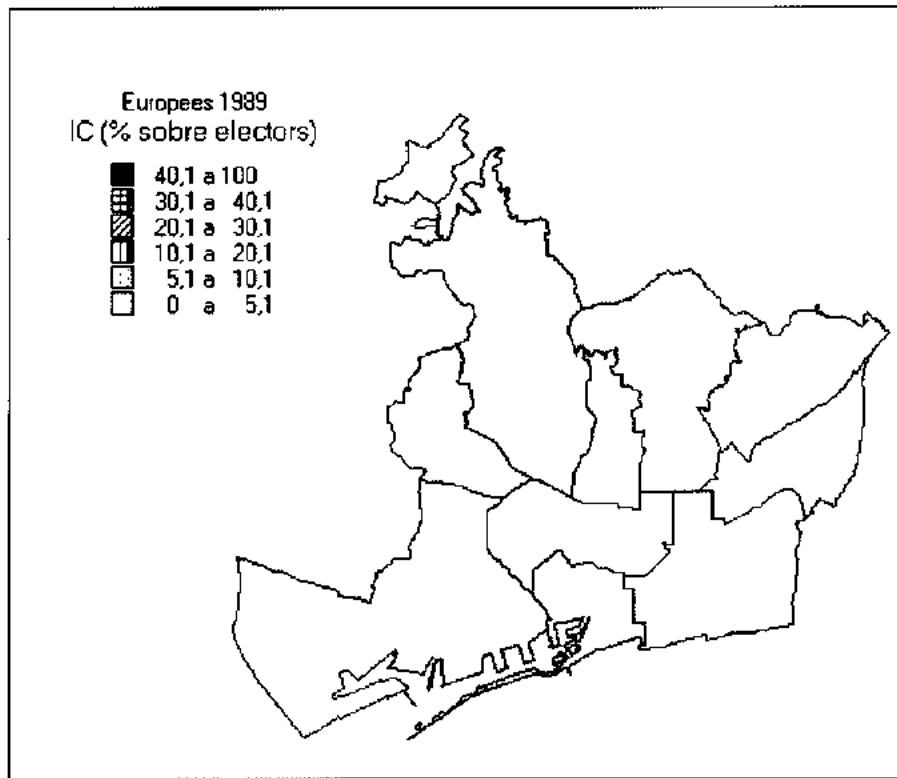
Mínims	
1,0	Nou Barris
1,5	Horta-Guinardó

Classificació per districtes

1er. lloc a cap districte

2on. Lloc a cap districte

Europees 1989

IC

Valors mitjans

Catalunya	2,8
Barcelona Província	3,2
Barcelona Municipi	3,0

Valors extrems

Màxims	
3,9	Nou Barris
3,8	Sant Andreu

Mínims

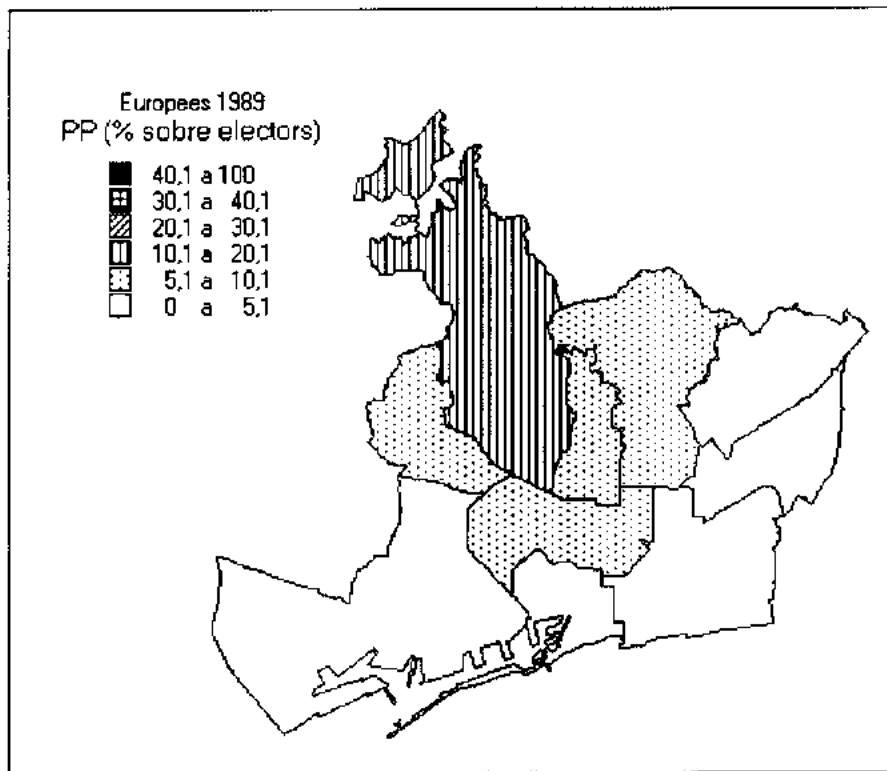
1,5	Sarrià-Sant Gervasi
2,2	Les Corts

Classificació per districtes

1er. lloc a cap districte

2on. Lloc a cap districte

Europees 1989

PP

Valors mitjans

Catalunya	4,4
Barcelona Província	4,5
Barcelona Municipi	6,8

Valors extrems

Màxims	
14,3	Sarrià-Sant Gervasi
10,0	Les Corts

Mínims

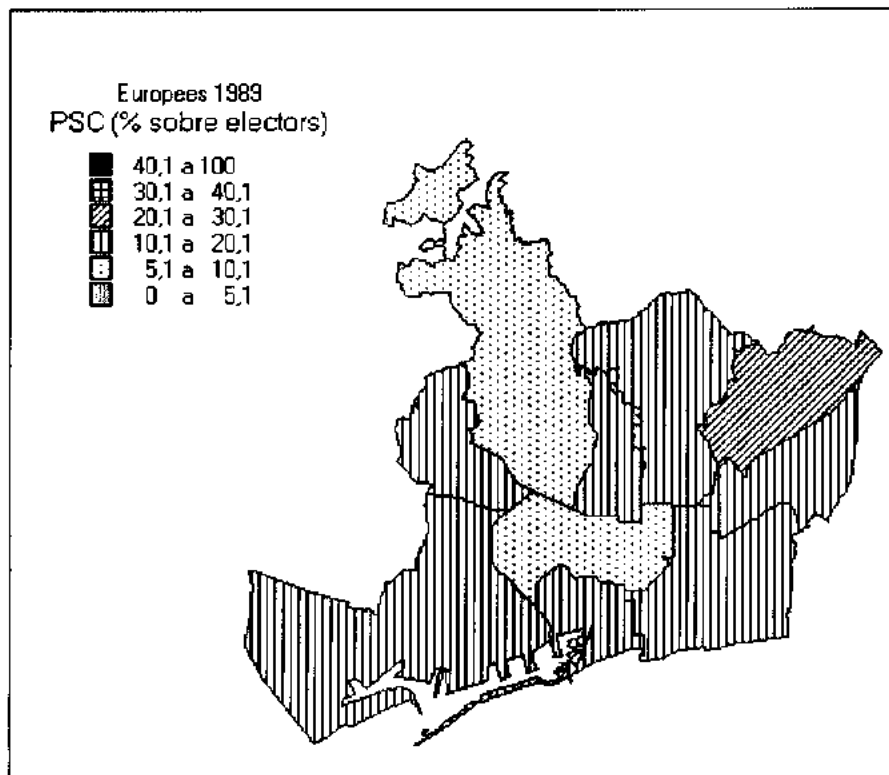
4,7	Sants-Montjuïc
4,9	Nou Barris

Classificació per districtes

1er. lloc a cap districte

2on. Lloc a 1 districte: Sarrià-Sant Gervasi

Europees 1989

PSC

Valors mitjans

Catalunya	18,6
Barcelona Província	19,7
Barcelona Municipi	15,2

Valors extrems

Màxims	
24,6	Nou Barris
19,1	Sant Martí, Horta-Guinardó

Mínims

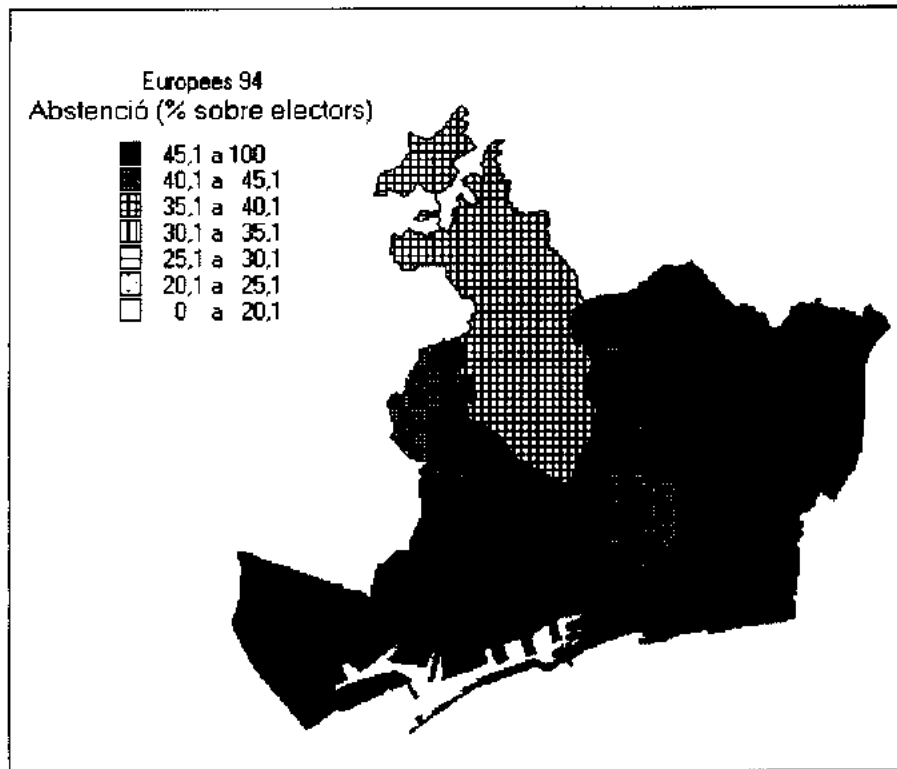
6,2	Sarrià-Sant Gervasi
9,8	Eixample

Classificació per districtes

1er. lloc a 6 districtes: Ciutat Vella, Sants-Montjuïc, Horta-Guinardó, Nou Barris, Sant Andreu, Sant Martí

2on. lloc a 3 districtes: Eixample, Les Corts, Gràcia

Europees 1994

Abstenció

Valors mitjans

Catalunya	47'9
Barcelona Província	47'8
Barcelona Municipi	45,7

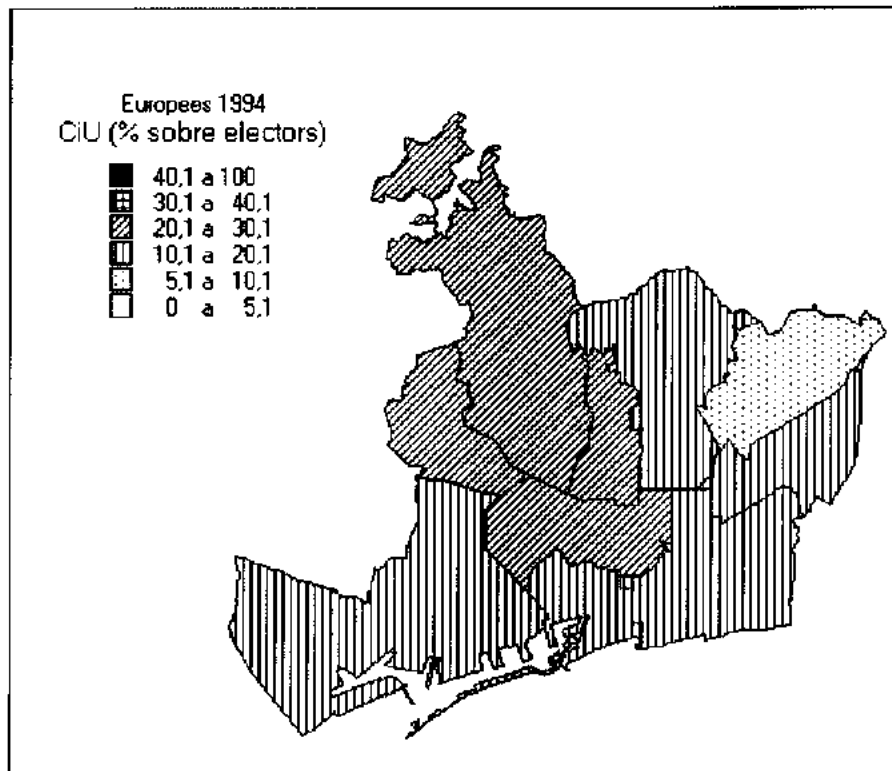
Valors extrems

Màxims	
52,5	Ciutat Vella
49,3	Nou Barris

Minims

37,2	Sarrià-Sant Gervasi
40,9	Les Corts

Europees 1994

CiU

Valors mitjans

Catalunya	16,4
Barcelona Província	15,4
Barcelona Municipi	17,1

Valors extrems

Màxims	
26,5	Sarrià-Sant Gervasi
22,8	Eixample

Mínims

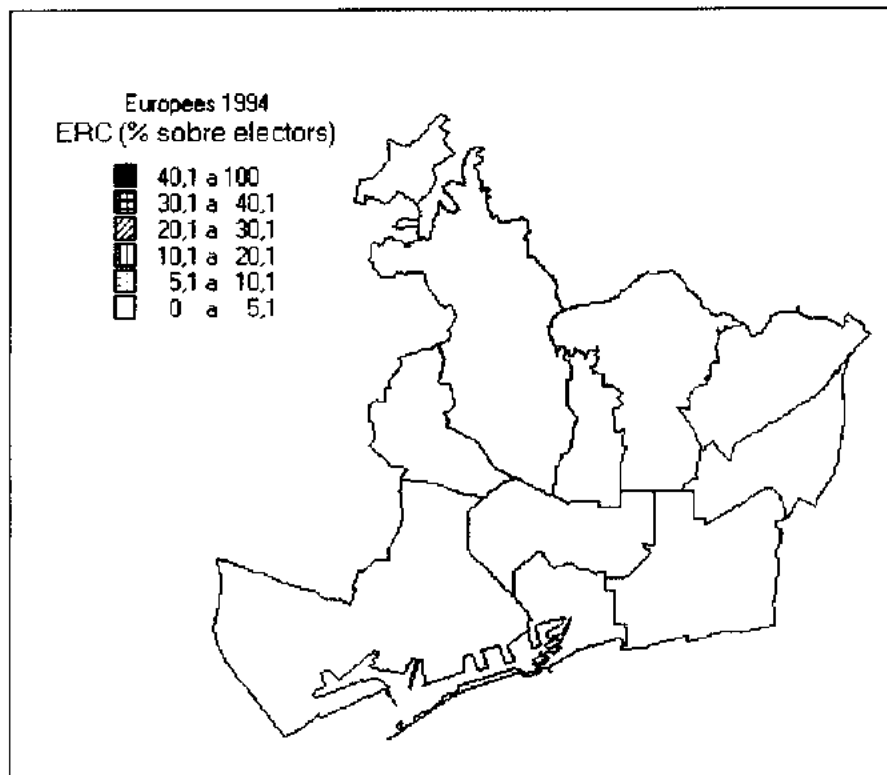
8,6	Nou Barris
13,3	Sant Martí

Classificació per districtes

1er. lloc a 7 districtes: Ciutat Vella, Eixample, Sants-Montjuïc, Les Corts, Sarrià-Sant Gervasi, Gràcia i Sant Andreu
 2on. Lloc a 2 districtes: Horta-Guinardó i Sant Martí

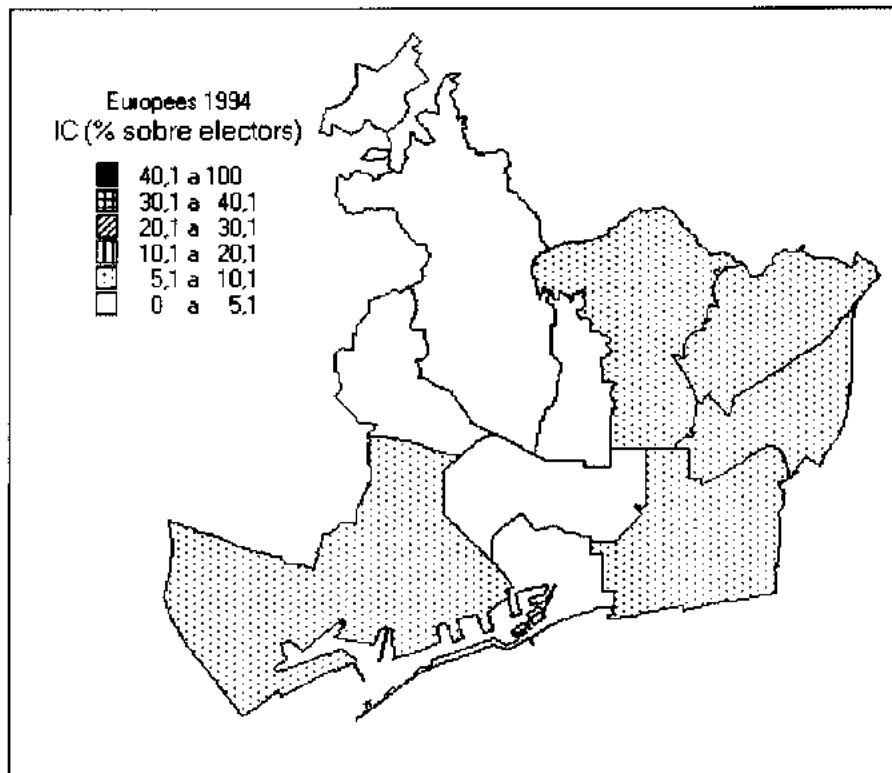
Europees 1994

ERC

<i>Valors mitjans</i>		<i>Valors extrems</i>	
Catalunya	2,9	Màxims	
Barcelona Província	2,6	4,4	Gràcia
Barcelona Municipi	2,9	3,6	Eixample
		Mínims	
		1,4	Nou Barris
		2,3	Ciutat Vella
<i>Classificació per districtes</i>			
1er. lloc a cap districte			
2on. lloc a cap districte			

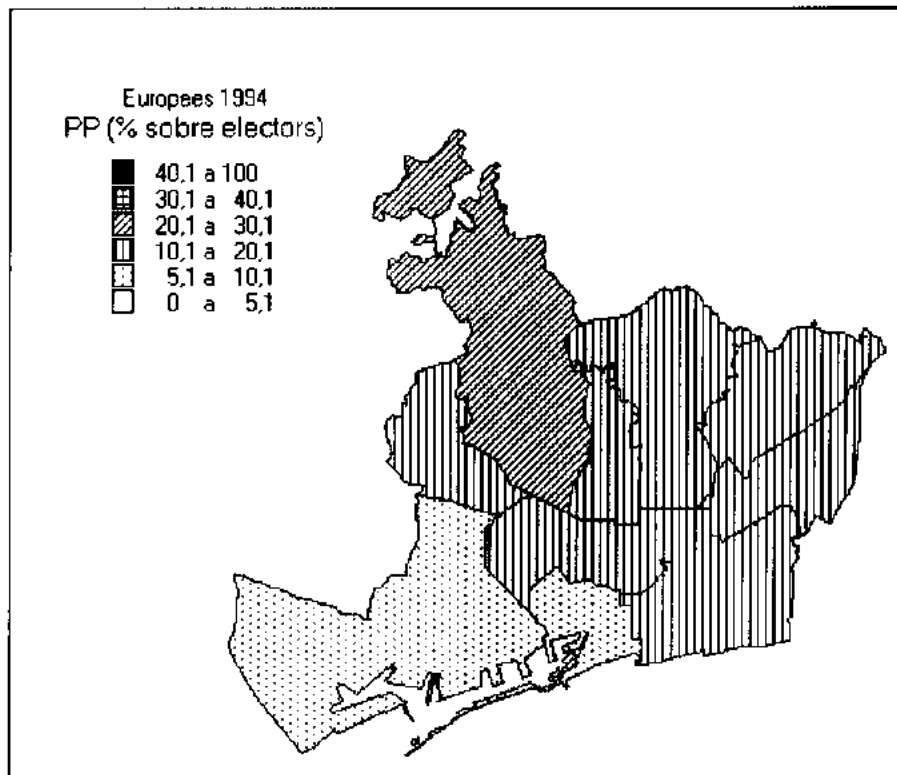
Europees 1994

IC

<i>Valors mitjans</i>		<i>Valors extrems</i>	
Catalunya	5'8	Màxims	
Barcelona Província	6,5	8,2	Nou Barris
Barcelona Municipi	6,1	7,5	Sant Andreu
		Mínims	
		3,0	Sarrià-Sant Gervasi
		4,4	Les Corts
<i>Classificació per districtes</i>			
<i>1er. lloc a cap districte</i>			
<i>2on. Lloc a cap districte</i>			

Europees 1994

PP

Valors mitjans

Catalunya	9,6
Barcelona Província	9,8
Barcelona Municipi	12,7

Valors extrems

Màxims	
20,9	Sarrià-Sant Gervasi
17,8	Les Corts

Mínims

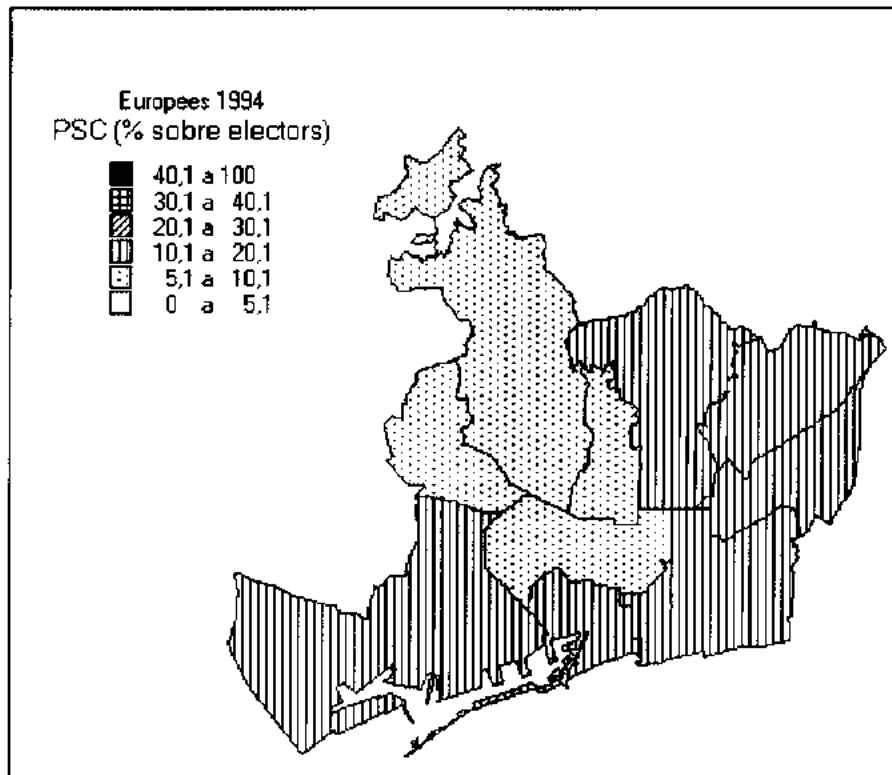
9,8	Ciutat Vella
10,3	Sants-Montjuïc

Classificació per districtes

1er. lloc a cap districte

2on. Lloc a 5 districtes: Eixample, Les Corts, Sarrià-Sant Gervasi, Gràcia, Nou Barris

Europees 1994

PSC

Valors mitjans

Catalunya	14,6
Barcelona Província	15,0
Barcelona Municipi	12,5

Valors extrems

Màxims	
18,5	Nou Barris
15,0	Horta-Guinardó

Mínims

5,9	Sarrià-Sant Gervasi
9,0	Les Corts

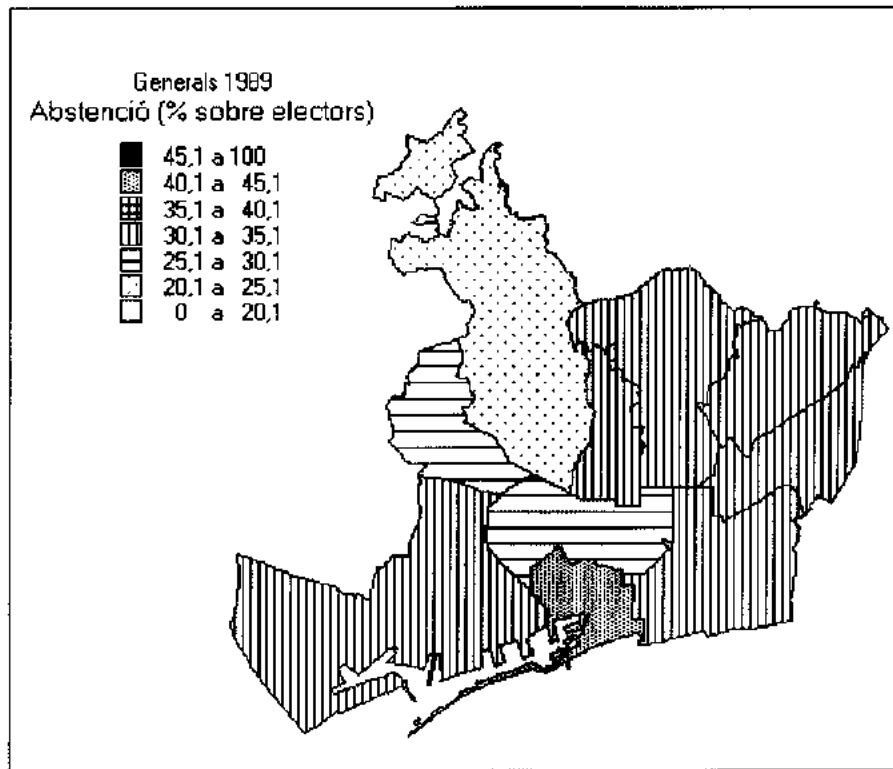
Classificació per districtes

1er. lloc a 3 districtes: Horta-Guinardó, Nou Barris i Sant Martí

2on. lloc a 3 districtes: Ciutat Vella, Sants-Montjuïc i Sant Andreu

9.2.3 ELECCIONS GENERALS

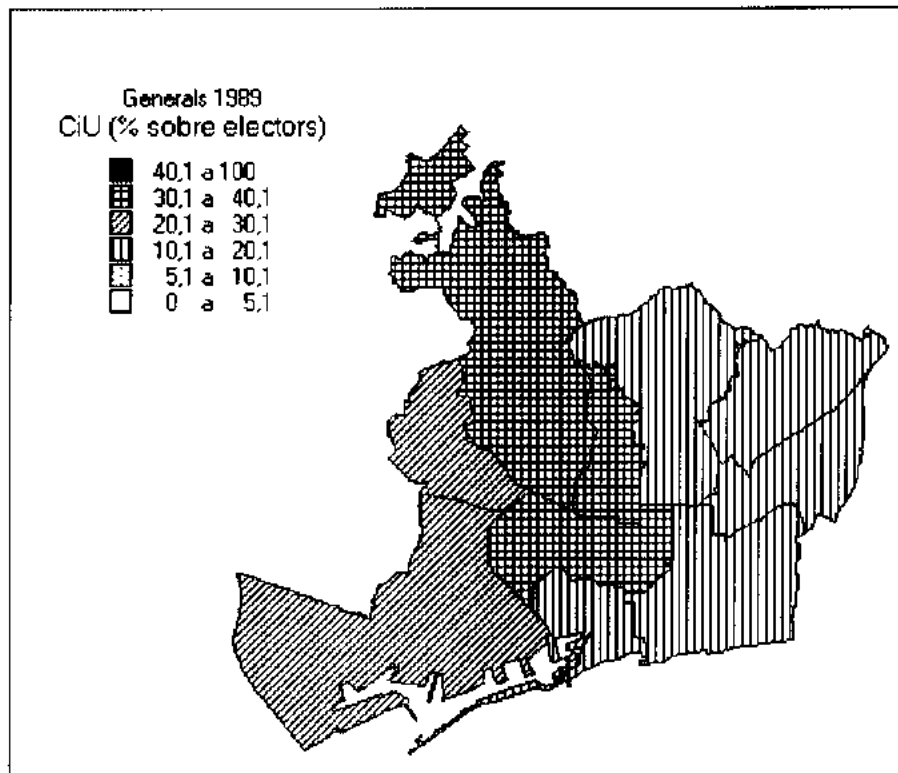
Generals 1989

Abstenció

<i>Valors mitjans</i>		<i>Valors extrems</i>	
Catalunya	32,3	Màxims	
Barcelona Província	32,0	40,6	Ciutat Vella
Barcelona Municipi	31,6	33,9	Nou Barris
		Mínims	
		25,0	Sarrià-Sant Gervasi
		27,3	Les Corts

Generals 1989

CiU

Valors mitjans

Catalunya	22,0
Barcelona Província	20,5
Barcelona Municipi	23,3

Valors extrems

Màxims	
36,6	Sarrià-Sant Gervasi
31,3	Eixample

Mínims

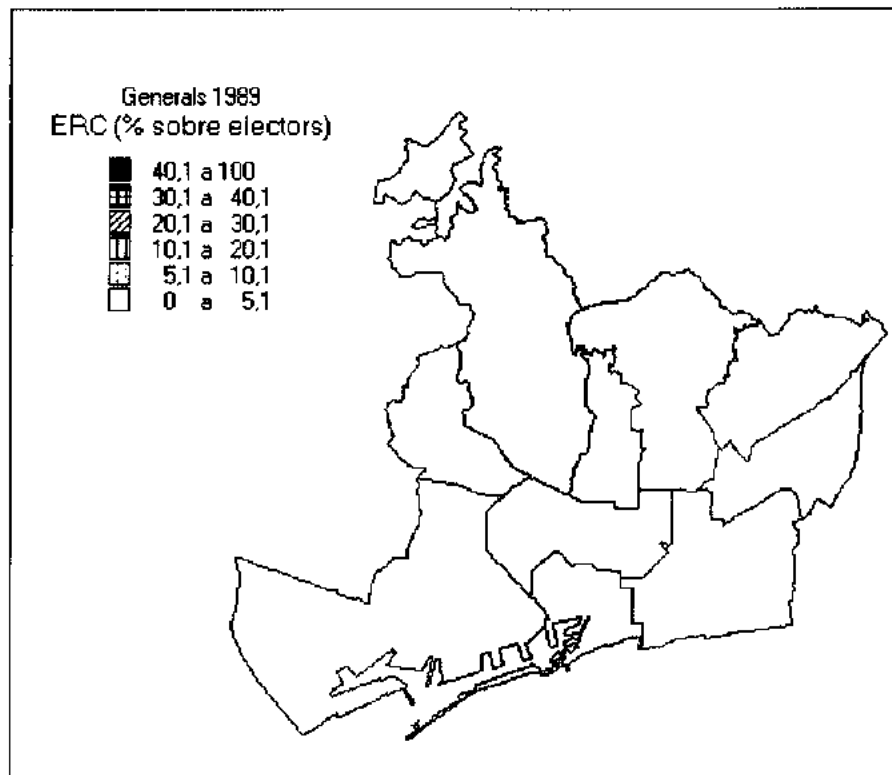
11,0	Nou Barris
17,7	Sant Martí

Classificació per districtes

1er. lloc a 5 districtes: Eixample, Sants-Montjuïc, Les Corts, Sarrià-Sant Gervasi, Gràcia

2on. lloc a 5 districtes: Ciutat Vella, Horta-Guinardó, Nou Barris, Sant Andreu, Sant Martí

Generals 1989

ERC

Valors mitjans

Catalunya	1,8
Barcelona Província	1,7
Barcelona Municipi	1,9

Valors extrems

Màxims

2,7	Gràcia
2,2	Eixample

Mínims

1,1	Nou Barris
1,6	Sarrià-Sant Gervasi

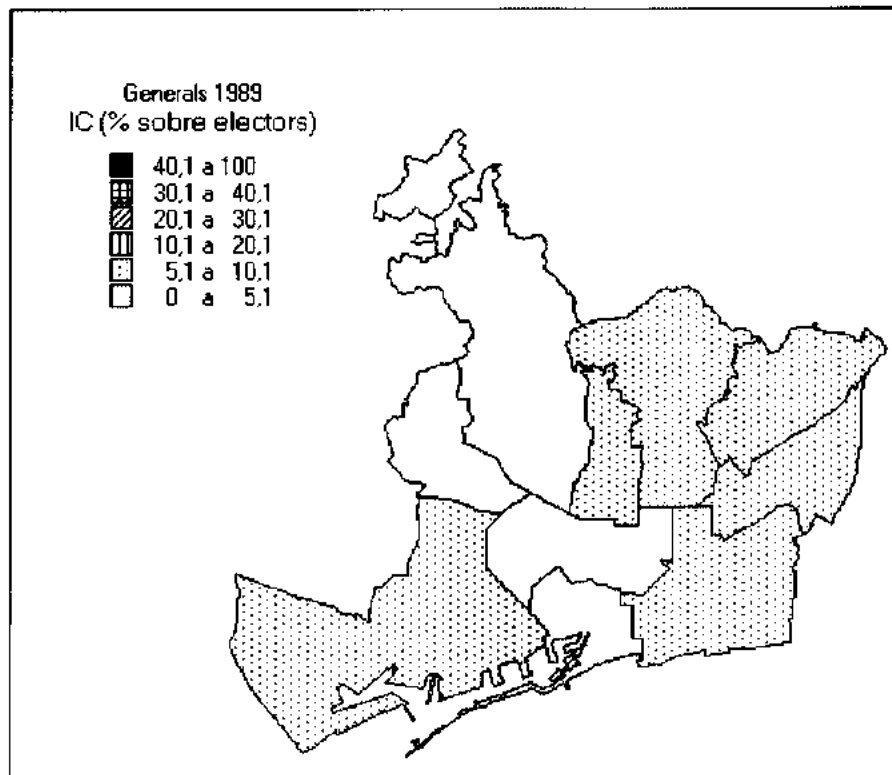
Classificació per districtes

1er. lloc a cap districte

2on. Lloc a cap districte

Generals 1989

IC

Valors mitjans

Catalunya	4,9
Barcelona Província	5,5
Barcelona Municipi	5,5

Valors extrems

Màxims	
6,8	Sant Andreu
6,5	Nou Barris

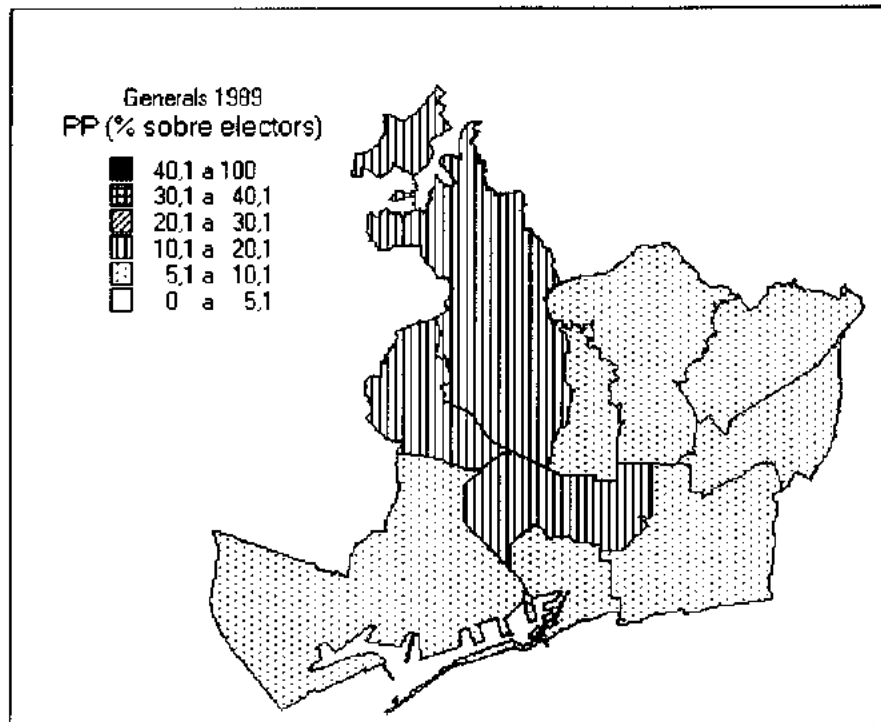
Mínims	
3,2	Sarrià-Sant Gervasi
4,2	Ciutat Vella

Classificació per districtes

1er. lloc a cap districte

2on. lloc a cap districte

Generals 1989

PP

Valors mitjans

Catalunya	7,2
Barcelona Província	7,1
Barcelona Municipi	10,0

Valors extrems

Màxims	
19,3	Sarrià-Sant Gervasi
15,4	Les Corts

Minims

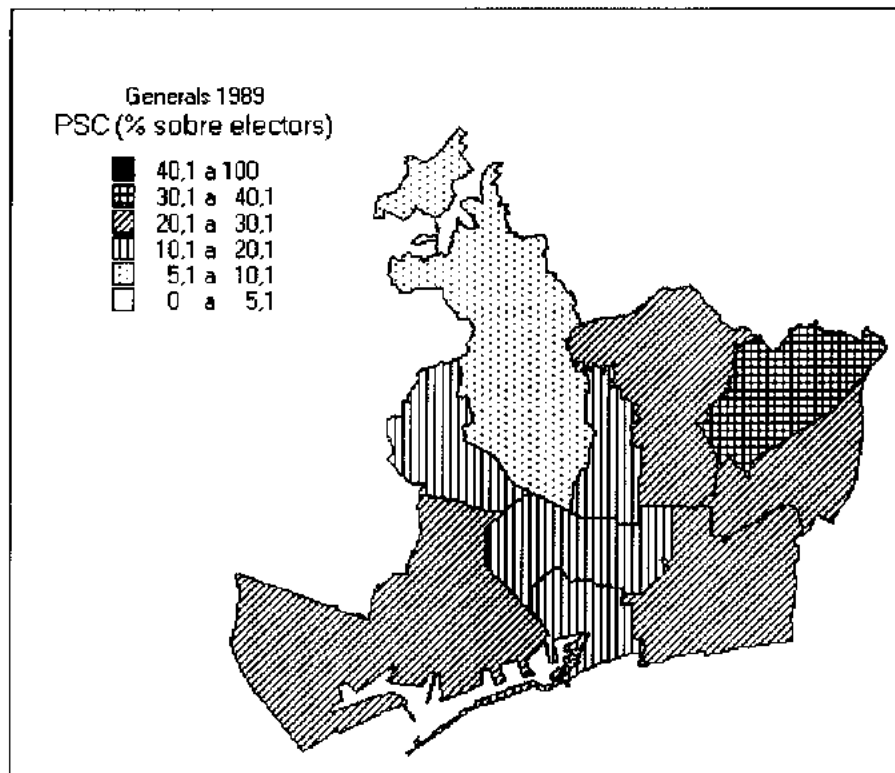
6,9	Ciutat Vella
7,3	Sants-Montjuïc

Classificació per districtes

1er. lloc a cap districte

2on. Lloc a 2 districtes: Les Corts, Sarrià-Sant Gervasi

Generals 1989

PSC

Valors mitjans

Catalunya	23,9
Barcelona Província	25,0
Barcelona Municipi	19,3

Valors extrems

Màxims	
30,6	Nou Barris
24,3	Horta-Guinardó

Mínims

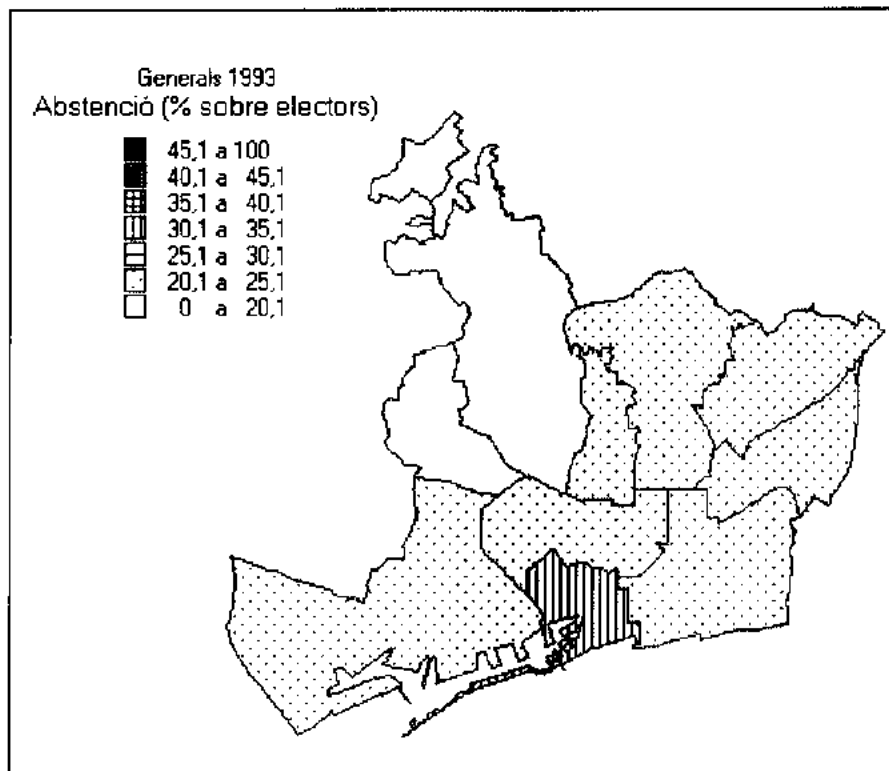
7,7	Sarrià-Sant Gervasi
12,7	Eixample

Classificació per districtes

1er. lloc a 5 districtes: Ciutat Vella, Horta-Guinardó, Nou Barris, Sant Andreu, Sant Martí

2on. lloc a 3 districtes: Eixample, Sants-Montjuïc, Gràcia

Generals 1993

Abstenció

Valors mitjans

Catalunya	23,8
Barcelona Província	23,4
Barcelona Municipi	22,8

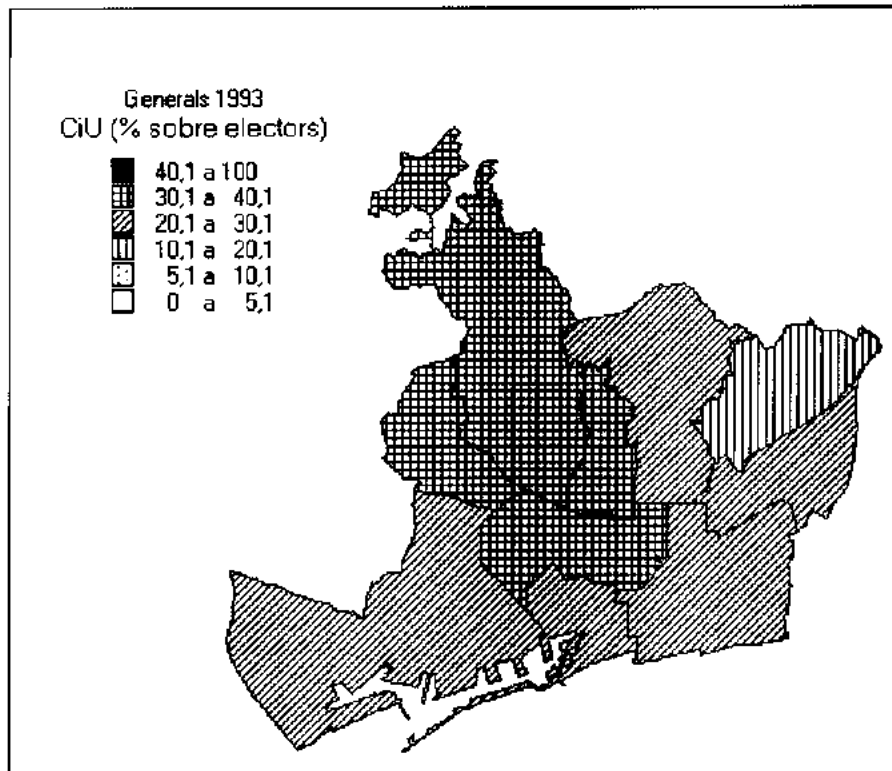
Valors extrems

Màxims	
32,4	Ciutat Vella
25,0	Nou Barris

Minims

17,1	Sarrià-Sant Gervasi
18,5	Les Corts

Generals 1993

CiU

Valors mitjans

Catalunya	24,2
Barcelona Província	23,0
Barcelona Municipi	25,0

Valors extrems

Màxims	
34,6	Sarrià-Sant Gervasi
32,2	Gràcia

Mínims

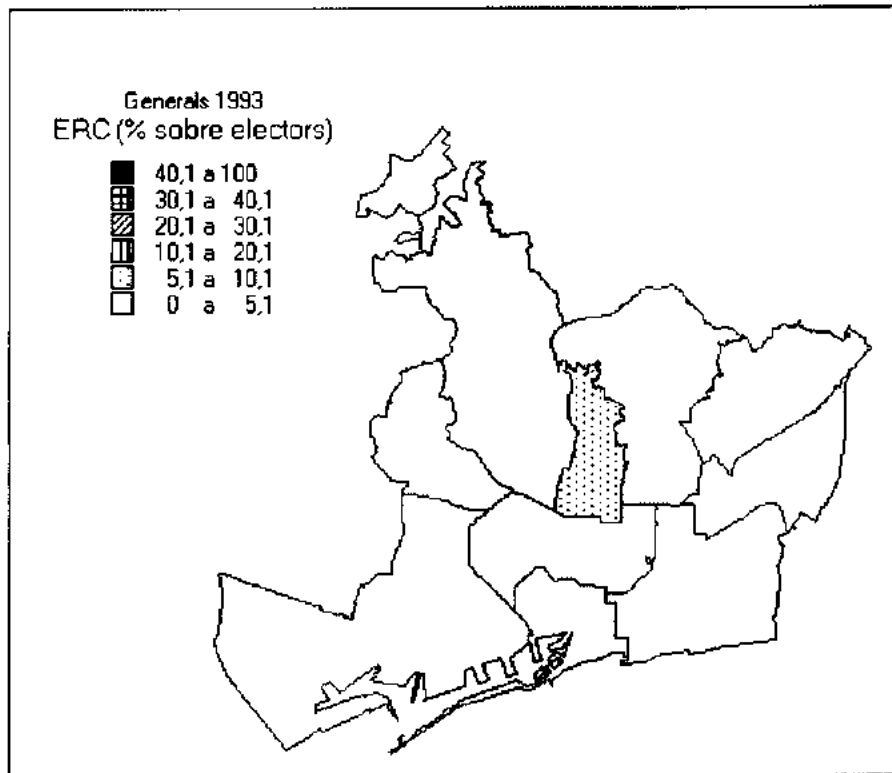
20,4	Ciutat Vella
14,0	Nou Barris

Classificació per districtes

1er. lloc a 5 districtes: Eixample, Sants-Montjuic, Les Corts, Sarrià-Sant Gervasi i Gràcia

2on. lloc a 5 districtes: Ciutat Vella, Horta-Guinardó, Nou Barris, Sant Andreu i Sant Martí

Generals 1993

ERC

Valors mitjans

Catalunya	3,9
Barcelona Província	3,3
Barcelona Municipi	3,6

Valors extrems

Màxims	
5,3	Gràcia
4,4	Eixample

Mínims

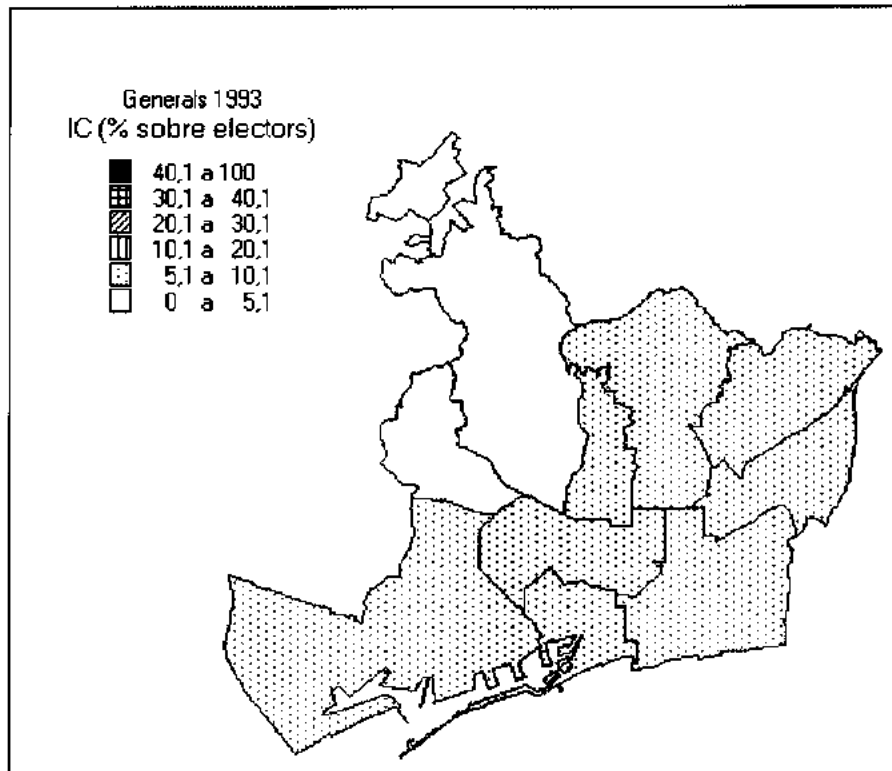
2,0	Nou Barris
3,2	Horta-Guinardó

Classificació per districtes

1er. lloc a cap districte

2on. Lloc a cap districte

Generals 1993

IC

Valors mitjans

Catalunya	5,7
Barcelona Província	6,5
Barcelona Municipi	6,3

Valors extrems

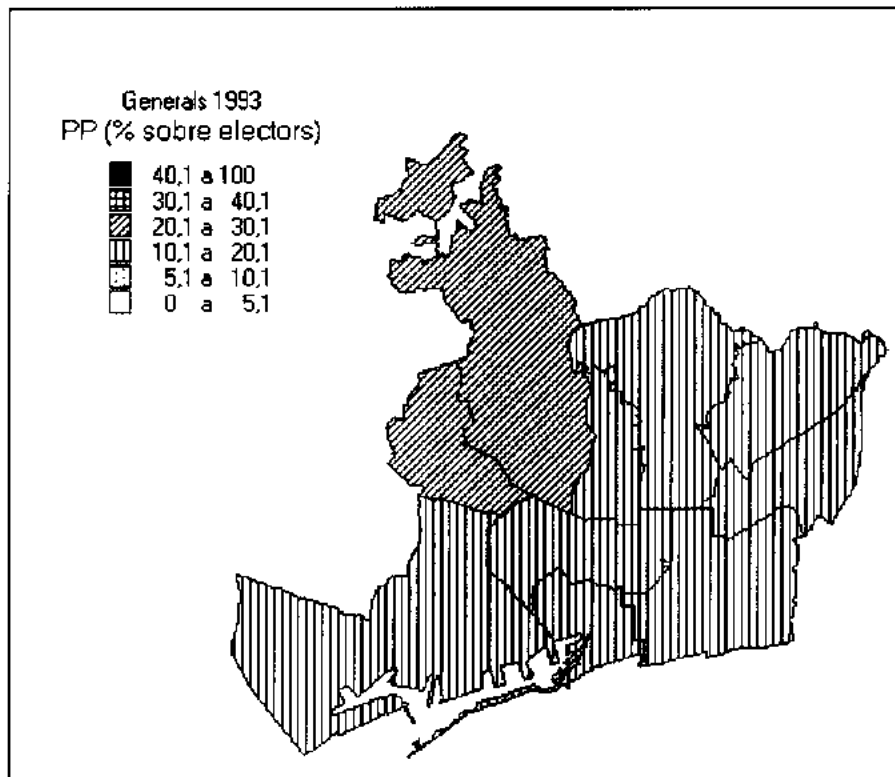
Màxims	
7,9	Nou Barris
7,4	Sant Andreu

Mínims	
3,3	Sarrià-Sant Gervasi
4,5	Les Corts

Classificació per districtes

- 1er. lloc a cap districte
- 2on. Lloc a cap districte

Generals 1993

PP

Valors mitjans

Catalunya	13,0
Barcelona Província	13,0
Barcelona Municipi	16,7

Valors extrems

Màxims	
28,8	Sarrià-Sant Gervasi
24,2	Les Corts

Mínims

12,5	Ciutat Vella
13,7	Sants-Montjuïc

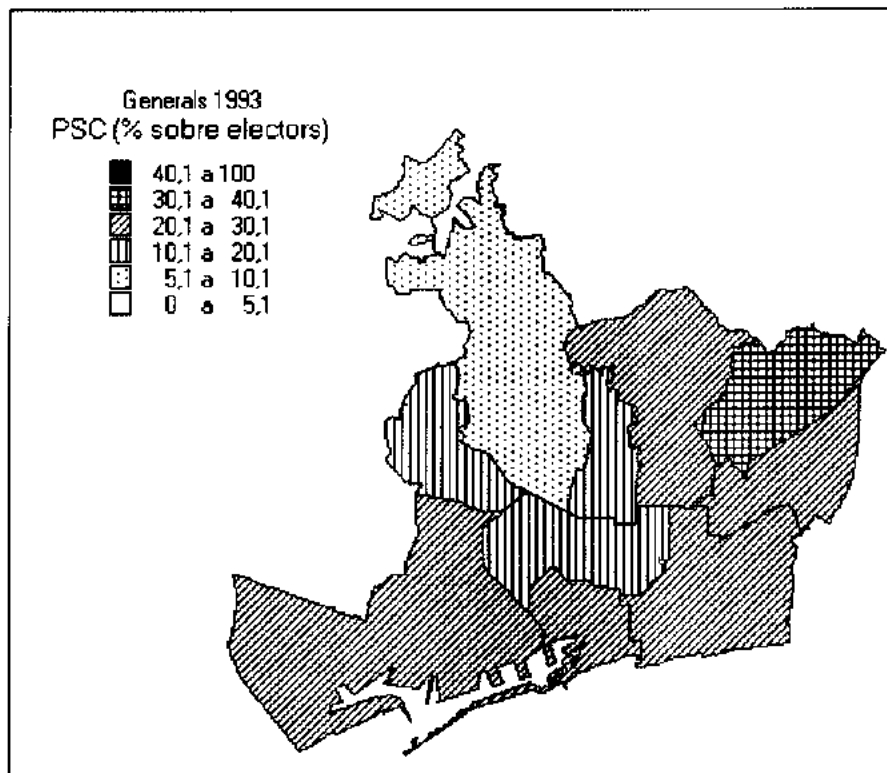
Classificació per districtes

1er. lloc a cap districte

2on. Lloc a 3 districtes: Eixample, Les Corts i Sarrià-Sant Gervasi

Generals 1993

PSC

Valors mitjans

Catalunya	26,4
Barcelona Província	27,7
Barcelona Municipi	22,3

Valors extrems

Màxims	
33,6	Nou Barris
27,3	Horta-Guinardó

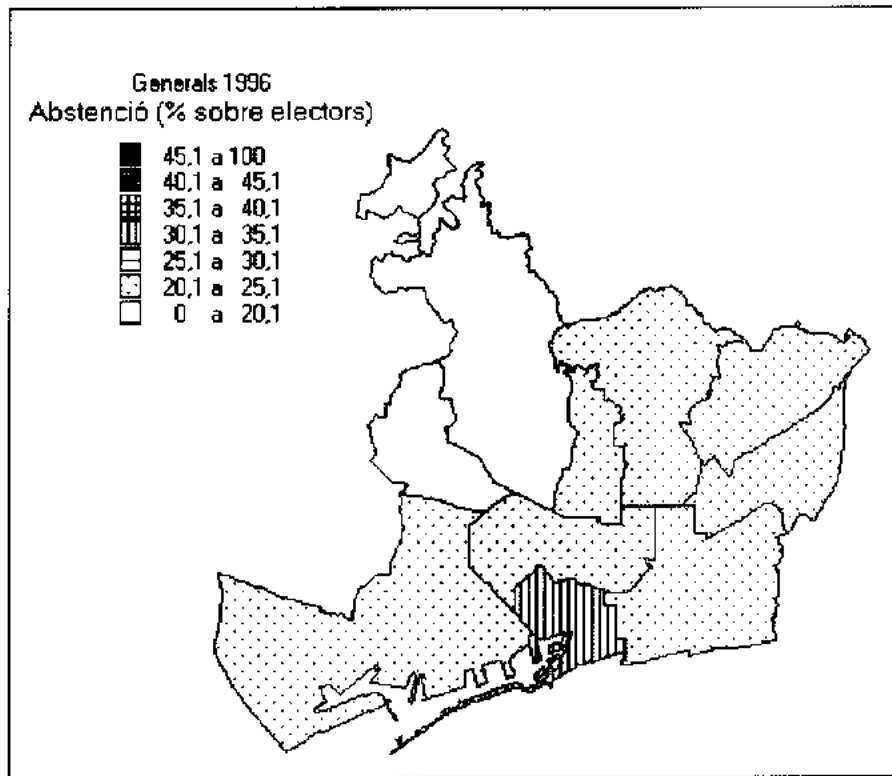
Mínims

15,6	Eixample
10,0	Sarrià-Sant Gervasi

Classificació per districtes

- 1er. lloc a 5 districtes: Ciutat Vella, Horta-Guinardó, Nou Barris, Sant Andreu i Sant Martí
- 2on. Lloc a 2 districtes: Sants-Montjuïc i Gràcia

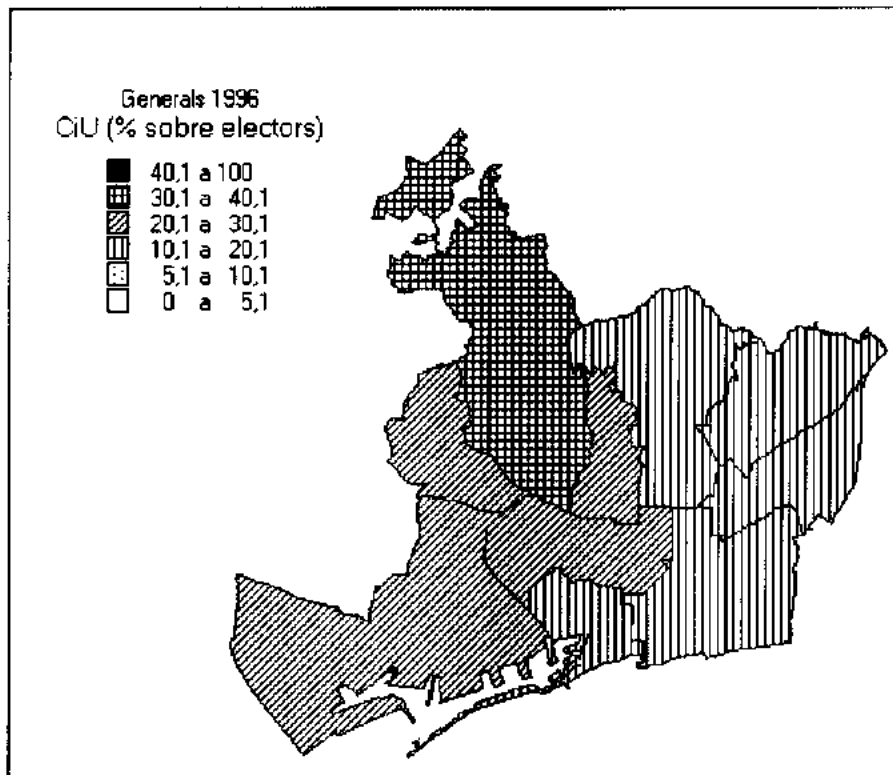
Generals 1996

Abstenció

<i>Valors mitjans</i>		<i>Valors extrems</i>	
Catalunya	23,5	Màxims	
Barcelona Província	23,3	32,9	Ciutat Vella
Barcelona Municipi	23,1	24,4	Sants-Montjuïc
		Mínims	
		19,3	Sarrià-Sant Gervasi
		19,8	Les Corts

Generals 1996

CIU

Valors mitjans

Catalunya	22,6
Barcelona Província	21,0
Barcelona Municipi	22,7

Valors extrems

Màxims	
33,5	Sarrià-Sant Gervasi
29,6	Eixample

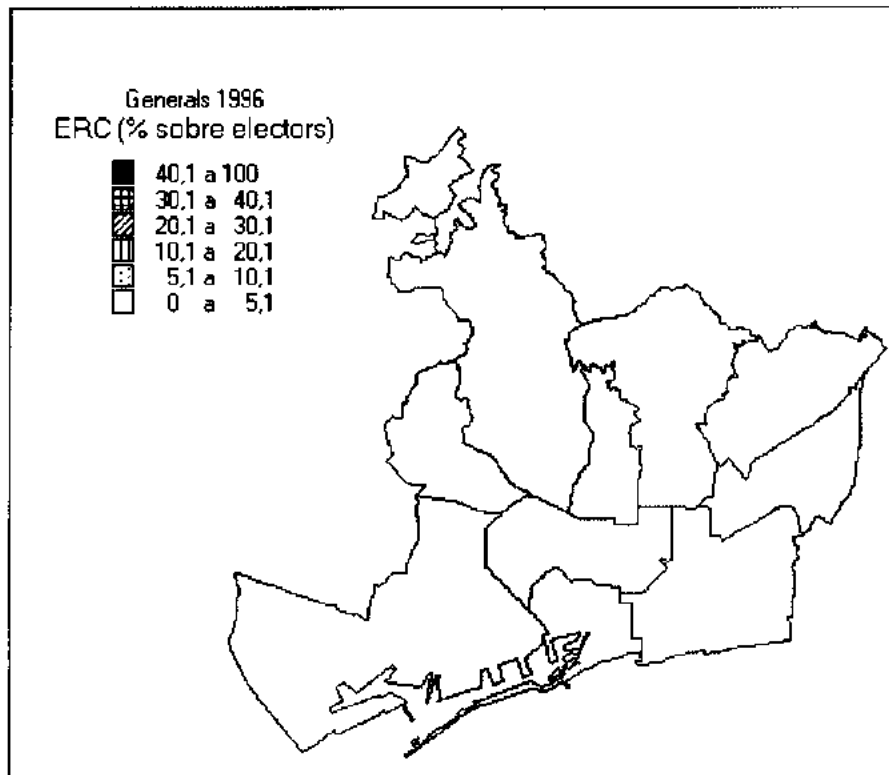
Minims

12,0	Nou Barris
17,3	Ciutat Vella

Classificació per districtes

1er. lloc a 4 districtes: Eixample, Les Corts, Sarrià-Sant Gervasi i Gràcia
 2on. Lloc a 5 districtes: Ciutat Vella, Sants-Montjuïc, Horta-Guinardó, Sant Andreu i Sant Martí

Generals 1996

ERC

Valors mitjans

Catalunya	3,2
Barcelona Província	2,9
Barcelona Municipi	3,2

Valors extrems

Màxims	
4,5	Gràcia
3,7	Eixample

Mínims

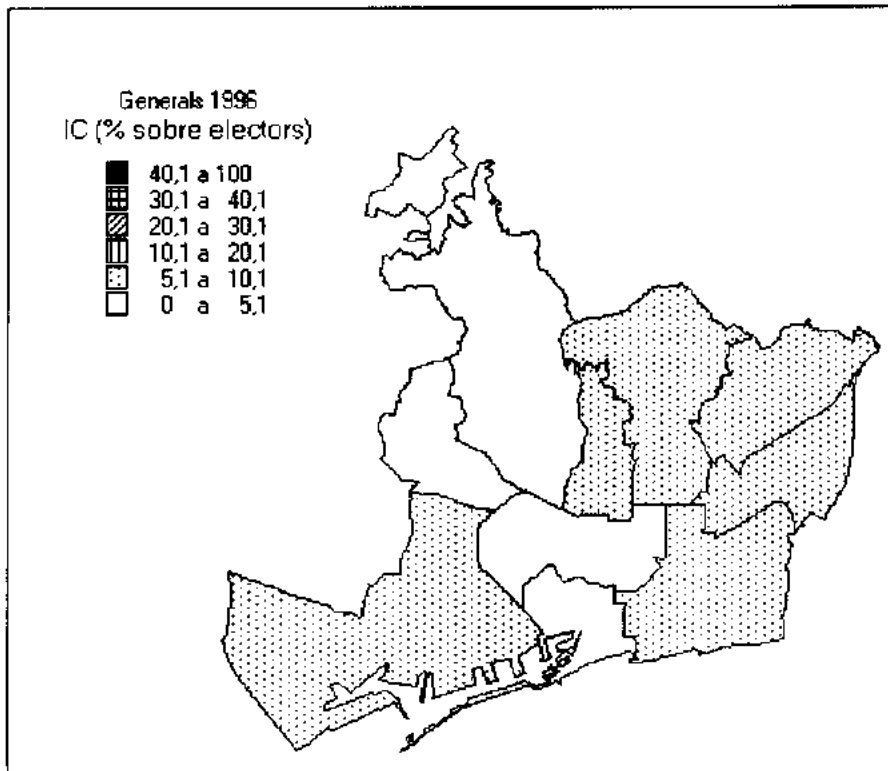
2,0	Nou Barris
2,7	Sarrià-Sant Gervasi

Classificació per districtes

1er. lloc a cap districte

2on. Lloc a cap districte

Generals 1996

IC

Valors mitjans

Catalunya	5,8
Barcelona Província	6,7
Barcelona Municipi	5,9

Valors extrems

Màxims	
8,0	Nou Barris
7,4	Sant Andreu

Minims

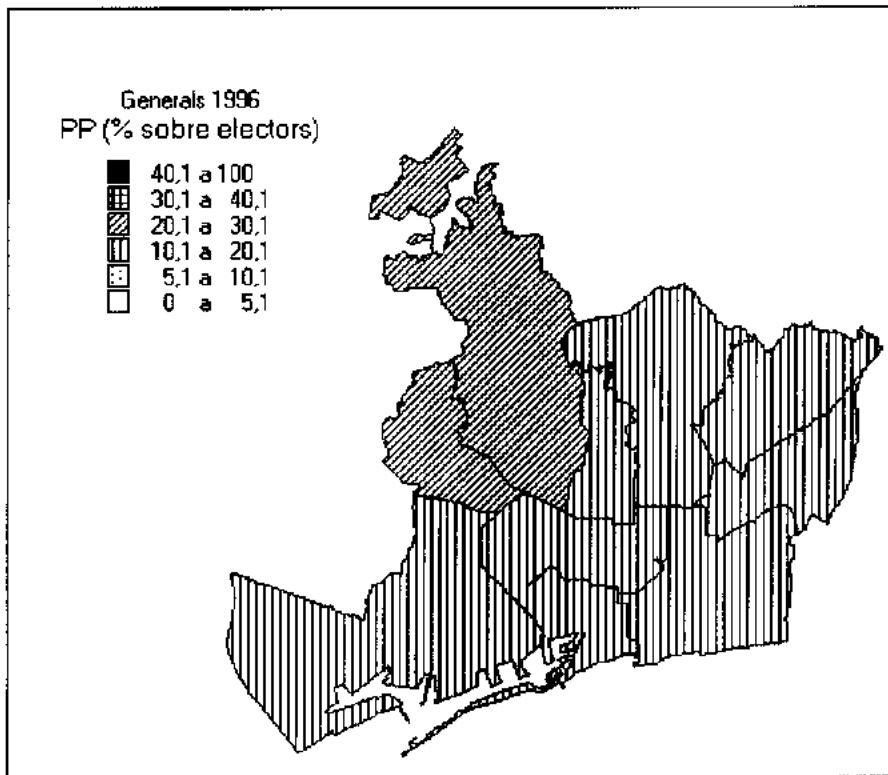
2,8	Sarrià-Sant Gervasi
4,1	Les Corts

Classificació per districtes

1er. lloc a cap districte

2on. Lloc a cap districte

Generals 1996

PP

Valors mitjans

Catalunya	13,7
Barcelona Província	14,0
Barcelona Municipi	17,4

Valors extrems

Màxims	
27,3	Sarrià-Sant Gervasi
23,7	Les Corts

Mínims

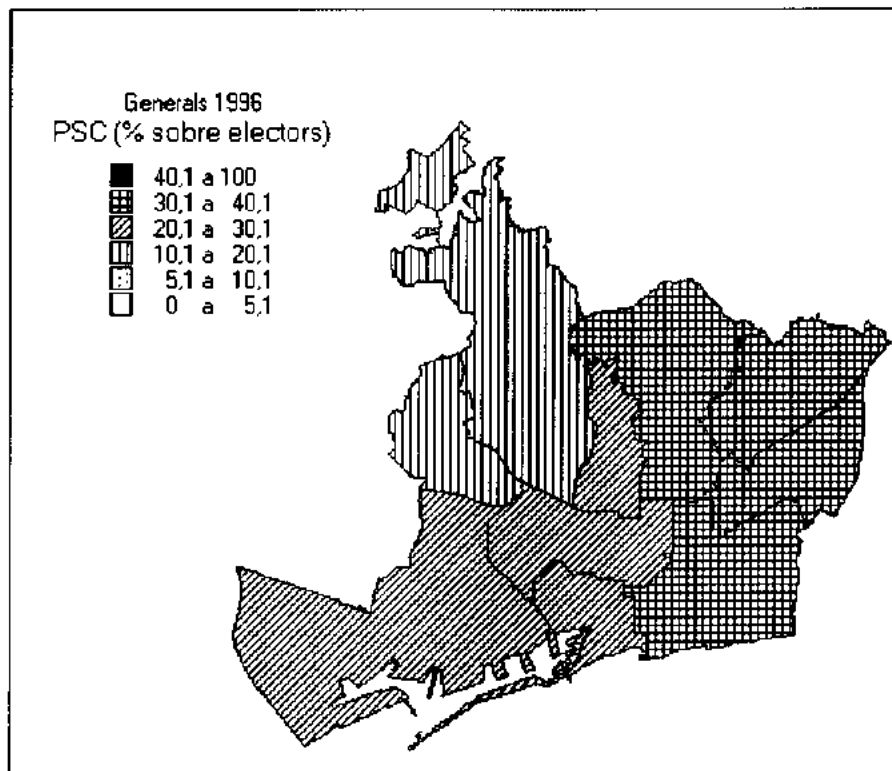
13,5	Ciutat Vella
14,6	Sants-Montjuïc

Classificació per districtes

1er. lloc a cap districte

2on. Lloc a 3 districtes: Les Corts, Sarrià-Sant Gervasi i Nou Barris

Generals 1996

PSC

Valors mitjans

Catalunya	30,0
Barcelona Província	30,8
Barcelona Municipi	26,4

Valors extrems

Màxims	
36,3	Nou Barris
31,0	Sant Martí, Horta-Guinardó

Mínims

12,9	Sarrià-Sant Gervasi
19,0	Les Corts

Classificació per districtes

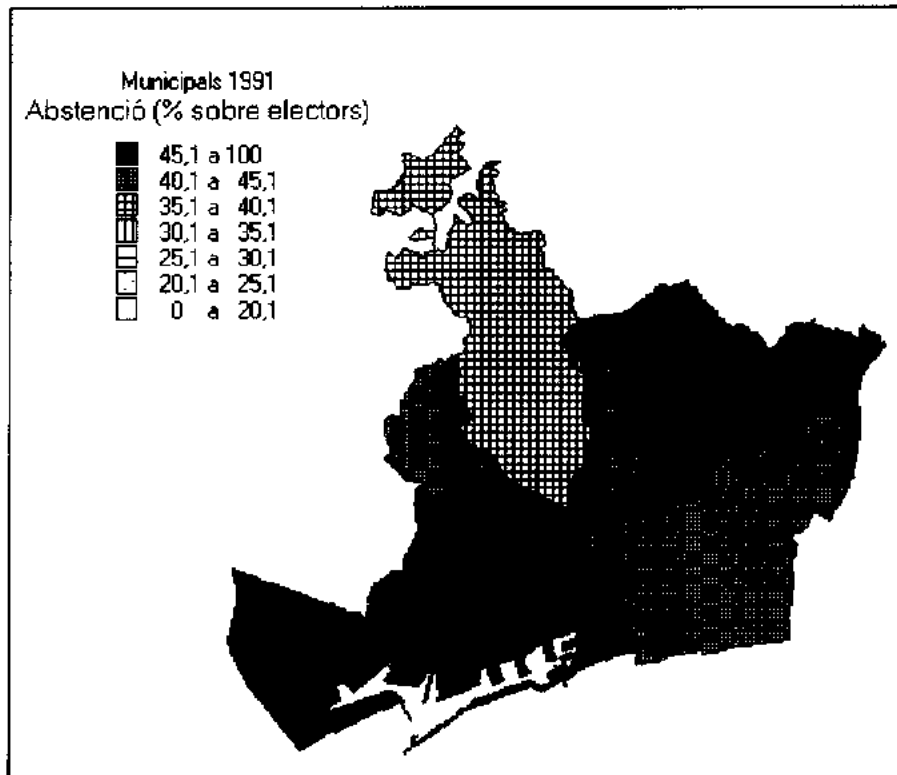
1er. lloc a 6 districtes: Ciutat Vella, Sants-Montjuïc, Horta-Guinardó, Nou Barris, Sant Andreu i Sant Martí

2on. lloc a 2 districtes: Eixample i Gràcia

9.2.4 ELECCIONS MUNICIPALS

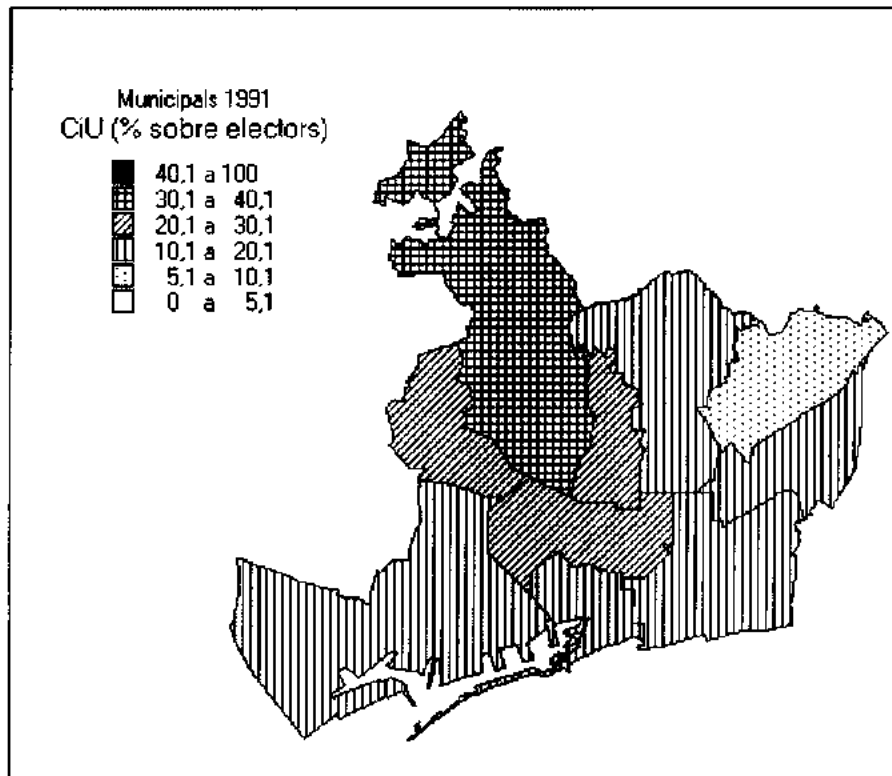
Municipals 1991

Abstenció

<i>Valors mitjans</i>		<i>Valors extrems</i>	
Catalunya	42,1	Màxims	
Barcelona Província	44,5	50,8	Ciutat Vella
Barcelona Municipi	44,2	47,3	Nou Barris
		Mínims	
		37,8	Sarrià-Sant Gervasi
		41,8	Les Corts, Eixample

Municipals 1991

CiU

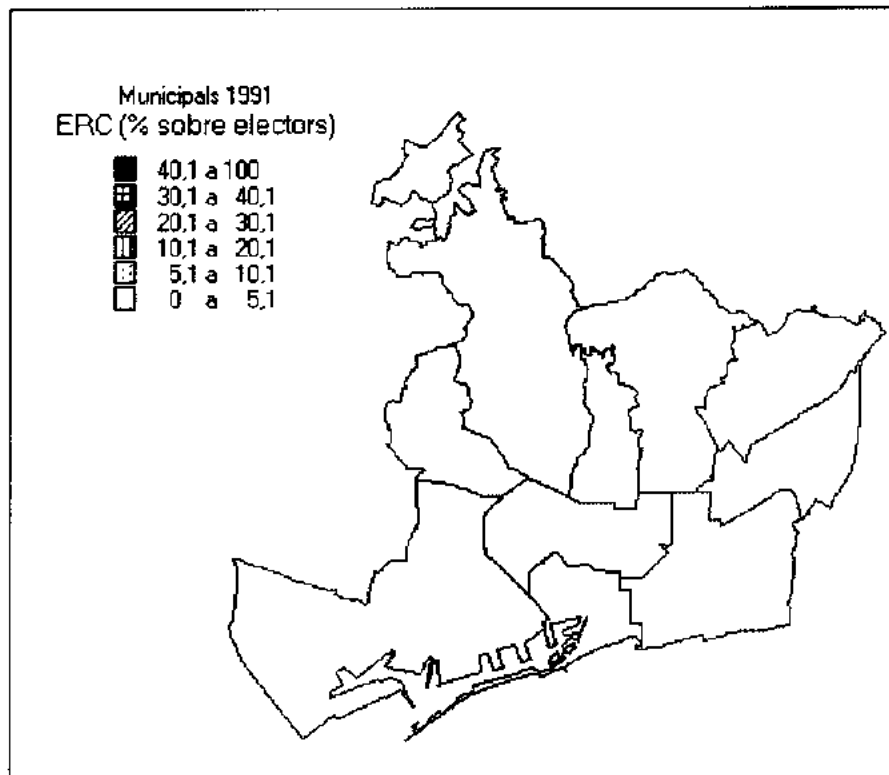
Valors mitjans		Valors extrems		Regidors:
Catalunya	19,2	Màxims		16
Barcelona Província	16,7	33,3	Sarrià-Sant Gervasi	
Barcelona Municipi	19,0	26,2	Eixample	
		Mínims		
		8,5	Nou Barris	
		12,9	Sant Martí	

Classificació per districtes

1er. lloc a 4 districtes: Eixample, Gràcia, Les Corts, Sarrià-Sant Gervasi

2on. lloc a 6 districtes: Ciutat Vella, Horta-Guinardó, Nou Barris, Sant Andreu, Sant Martí, Sants-Montjuïc

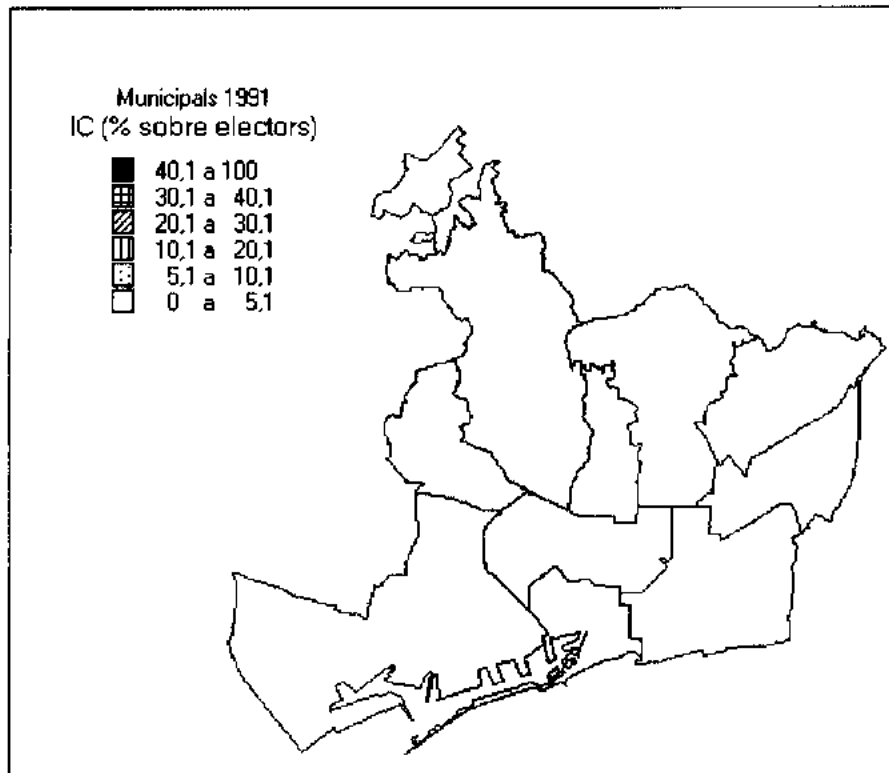
Municipals 1991

ERC

<i>Valors mitjans</i>		<i>Valors extrems</i>	<i>Regidors:</i>
Catalunya	1,9	Màxims	0
Barcelona Província	1,6	2,2	Gràcia
Barcelona Municipi	1,4	1,7	Eixample
		Mínims	
		0,7	Nou Barris
		1,2	Horta-Guinardó
<i>Classificació per districtes</i>			
<i>1er. lloc a cap districte</i>			
<i>2on. Lloc a cap districte</i>			

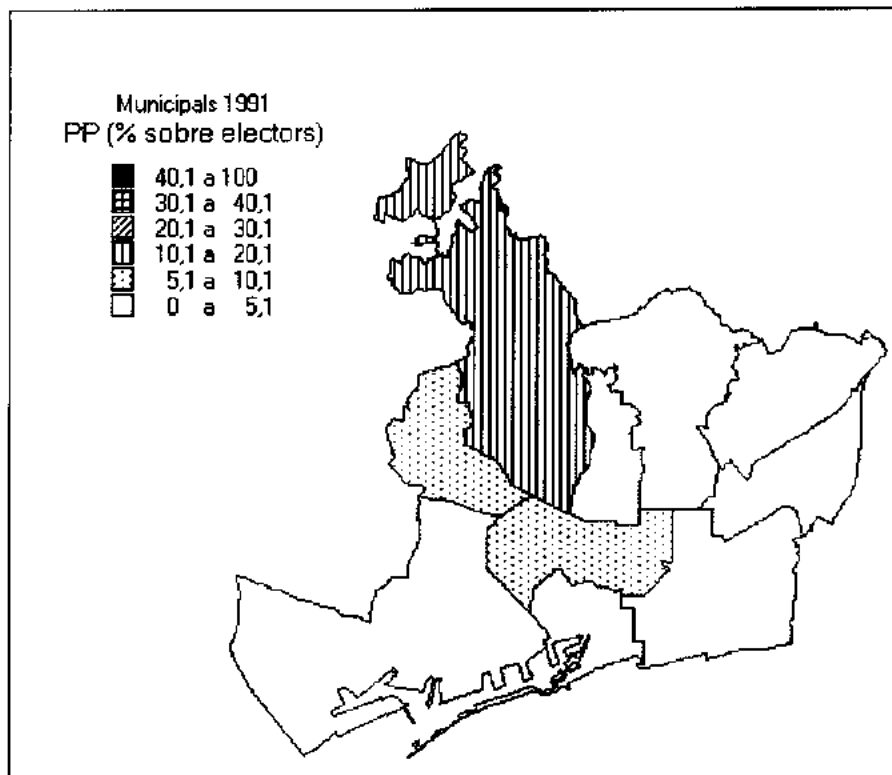
Municipals 1991

IC

<i>Valors mitjans</i>		<i>Valors extrems</i>		<i>Regidors:</i>
Catalunya	5,3	Màxims		3
Barcelona Província	5,6	4,2	Sant Andreu	
Barcelona Municipi	3,6	4,1	Nou Barris	
		Mínims		
		2,4	Sarrià-Sant Gervasi	
		2,8	Ciutat Vella	
<i>Classificació per districtes</i>				
<i>1er. lloc a cap districte:</i>				
<i>2on. Lloc a cap districte</i>				

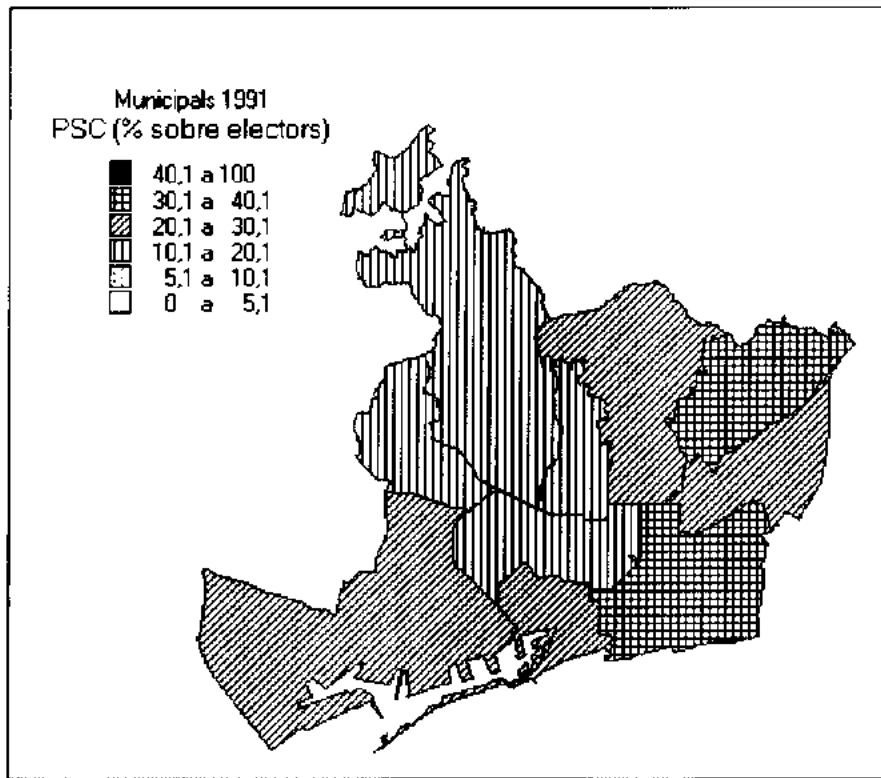
Municipals 1991

PP

<i>Valors mitjans</i>	<i>Valors extrems</i>		<i>Regidors:</i>
Catalunya	3,9	Màxims	4
Barcelona Província	3,8	10,4	Sarrià-Sant Gervasi
Barcelona Municipi	5,5	8,2	Les Corts
		Mínims	
		3,9	Ciutat Vella
		4,0	Sants-Montjuïc
<i>Classificació per districtes</i>			
1er. lloc a cap districte			
2on. Lloc a cap districte			

Municipals 1991

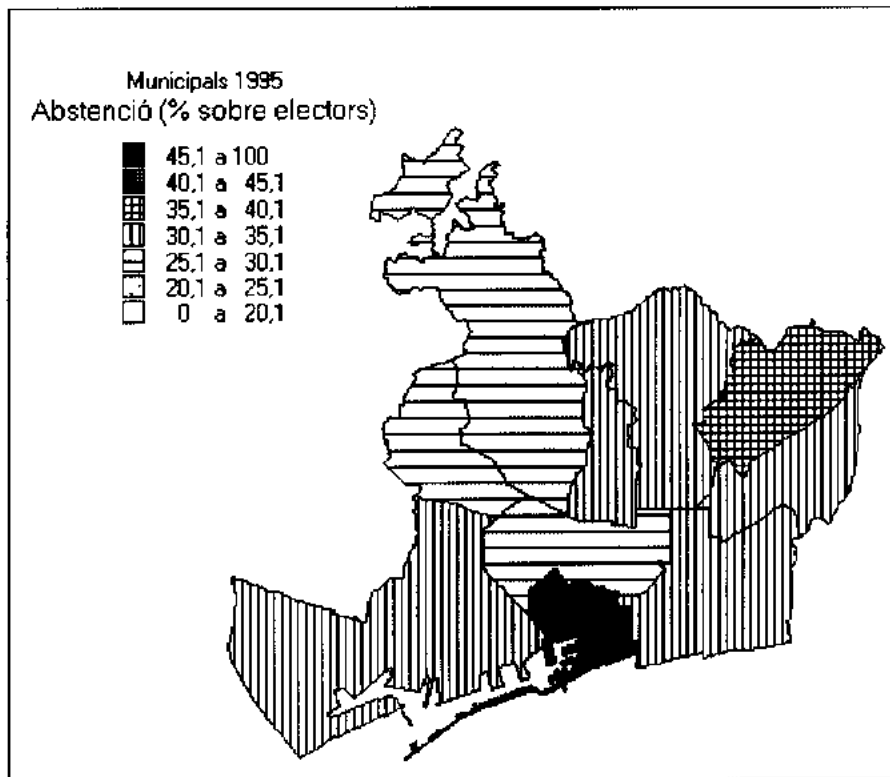
PSC

<i>Valors mitjans</i>		<i>Valors extrems</i>		<i>Regidors:</i>
Catalunya	21,3	Màxims		20
Barcelona Província	21,9	32,7	Nou barris	
Barcelona Municipi	23,9	30,4	Sant Martí	
		Mínims		
		12,1	Sarrià-Sant Gervasi	
		17,9	Les Corts	

Classificació per districtes

- 1er. lloc a 6 districtes: Ciutat Vella, Horta-Guinardó, Nou Barris, Sant Andreu, Sant Martí, Sants-Montjuïc*
- 2on. lloc a 4 districtes: Eixample, Gràcia, Les Corts, Sarrià-Sant Gervasi*

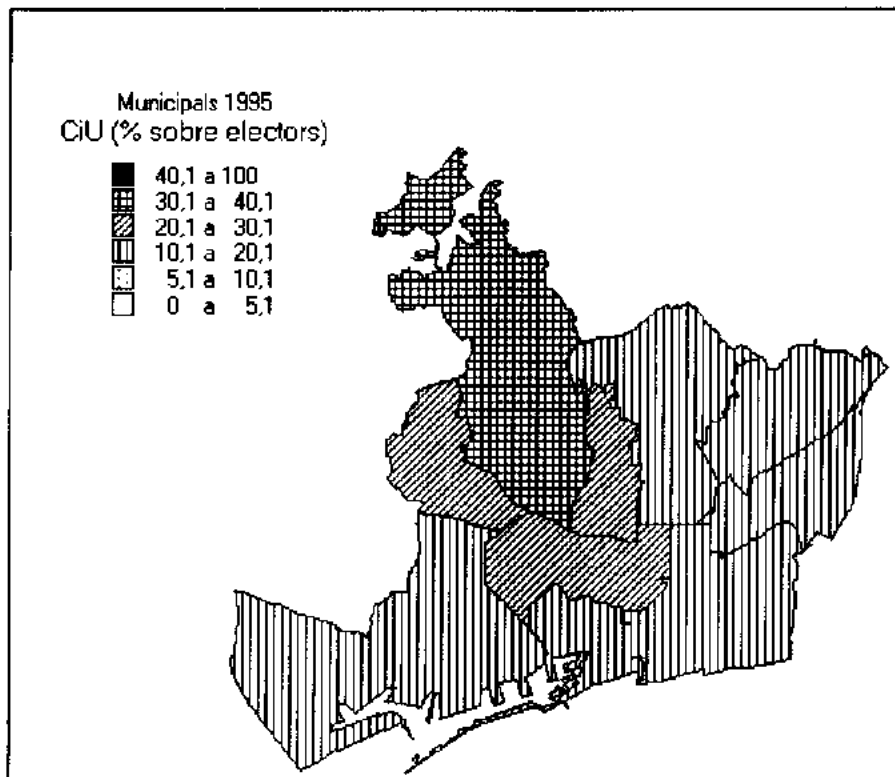
Municipals 1995

Abstenció

<i>Valors mitjans</i>		<i>Valors extrems</i>	
Catalunya	35,2	Màxims	
Barcelona Província	36,3	51,9	Ciutat Vella
Barcelona Municipi	33,8	36,4	Nou Barris
		Minims	
		26,3	Sarrià-Sant Gervasi
		28,3	Les Corts

Municipals 1995

CiU

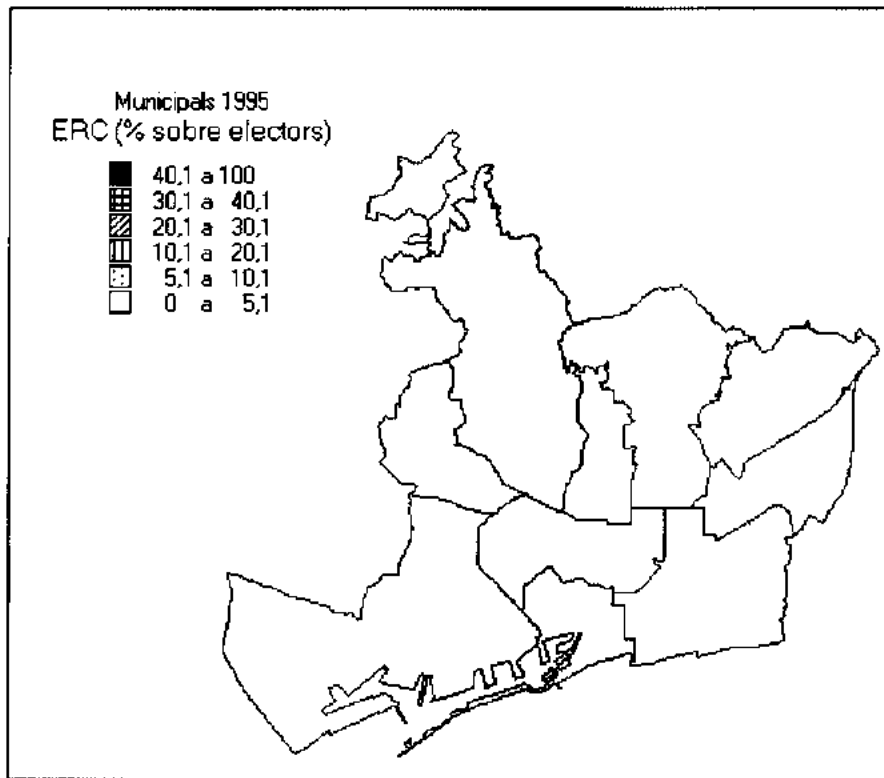
<i>Valors mitjans</i>		<i>Valors extrems</i>	<i>Regidors:</i>
Catalunya	19,4	Màxims	13
Barcelona Província	17,1	32,8	Sarrià-Sant Gervasi
Barcelona Municipi	20,2	27,2	Eixample
		Minims	
		10,8	Nou Barris
		12,1	Ciutat Vella

Classificació per districtes

- 1er. lloc a 4 districtes:** Gràcia, Eixample, Les Corts i Sarrià-Sant Gervasi
2on. Lloc a 6 districtes: Nou Barris, Sant Martí, Sant Andreu, Horta-Guinardó, Sants-Montjuïc i Ciutat Vella

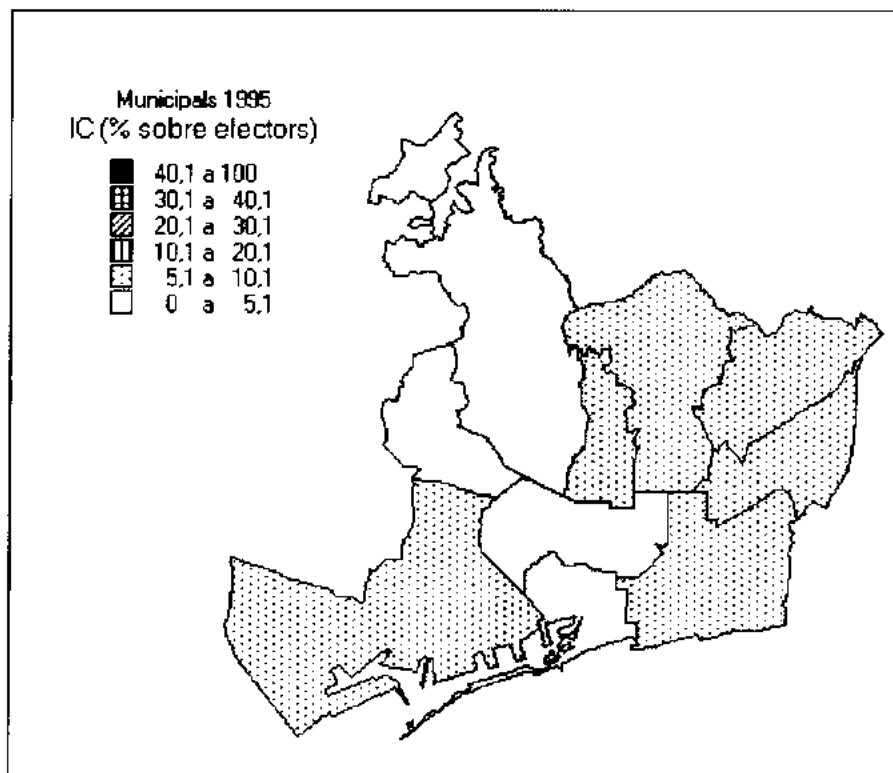
Municipals 1995

ERC

<i>Valors mitjans</i>		<i>Valors extrems</i>		<i>Regidors:</i>
Catalunya	4,0	Màxims		2
Barcelona Província	3,6	4,8	Gràcia	
Barcelona Municipi	3,4	4,0	Eixample	
		Mínims		
		2,1	Nou Barris	
		2,4	Ciutat Vella	
<i>Classificació per districtes</i>				
<i>1er. lloc a cap districte:</i>				
<i>2on. Lloc a cap districte</i>				

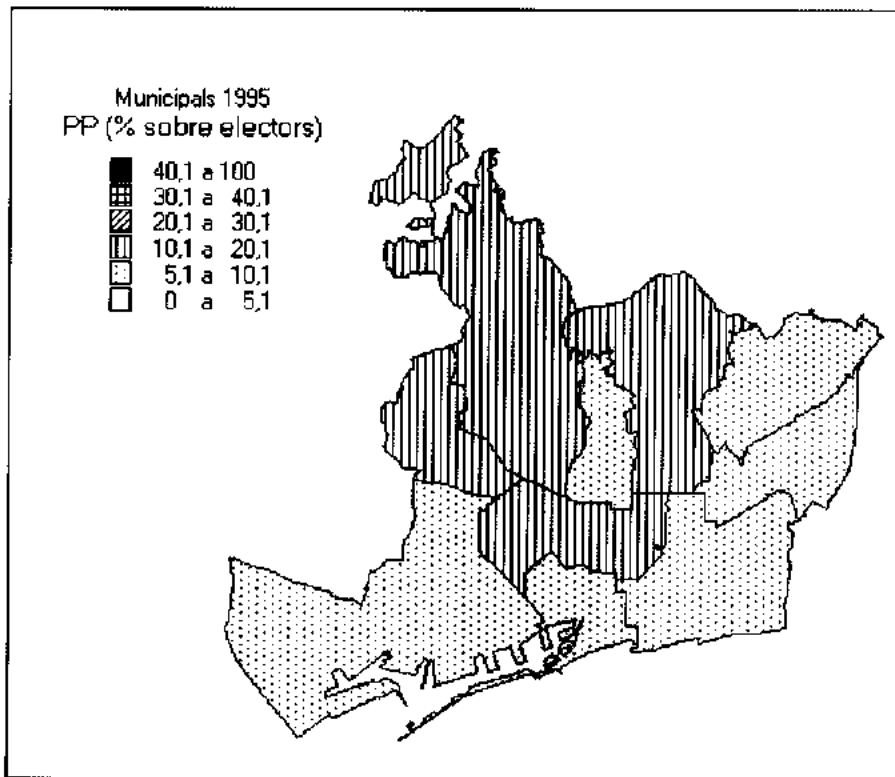
Municipals 1995

IC

<i>Valors mitjans</i>		<i>Valors extrems</i>		<i>Regidors:</i>
Catalunya	7,5	Màxims		3
Barcelona Província	8,9	6,3	Nou Barris	
Barcelona Municipi	5,0	5,9	Sant Andreu	
		Mínims		
		3,0	Sarrià-Sant Gervasi	
		3,4	Ciutat Vella	
<i>Classificació per districtes</i>				
<i>1er. lloc a cap districte</i>				
<i>2on. Lloc a cap districtes</i>				

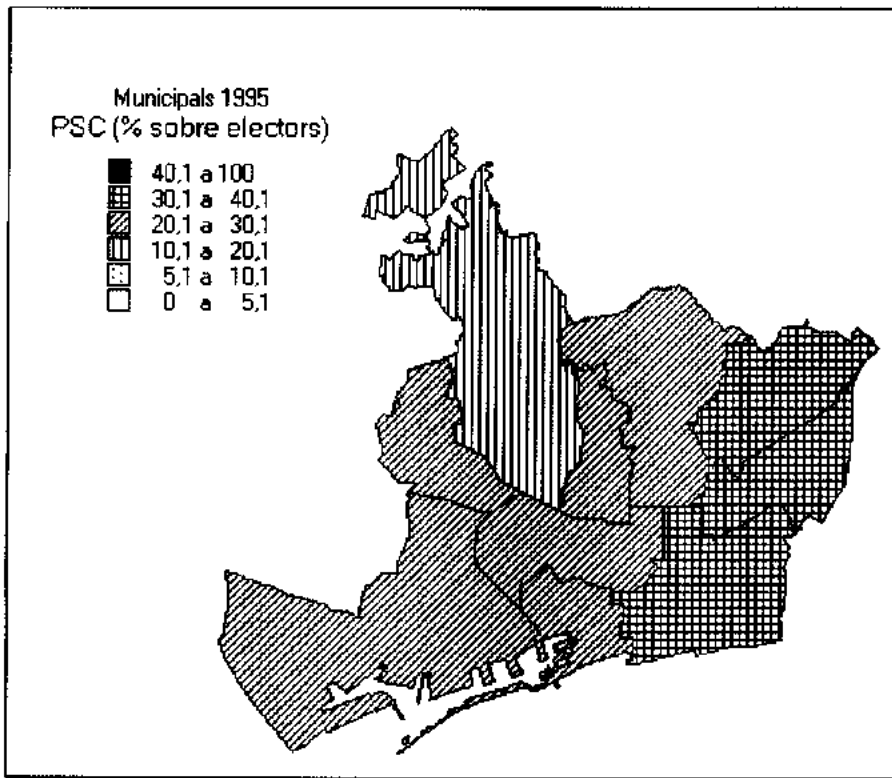
Municipals 1995

PP

<i>Valors mitjans</i>		<i>Valors extrems</i>		<i>Regidors:</i>
Catalunya	7,9	Màxims		7
Barcelona Província	8,3	17,9	Sarrià-Sant Gervasi	
Barcelona Municipi	11,0	15,8	Les Corts	
		Mínims		
		6,8	Ciutat Vella	
		9,2	Sants-Montjuïc	
<i>Classificació per districtes</i>				
<i>1er. lloc a cap districtes:</i>				
<i>2on. Lloc a 1 districte: Sarrià-Sant Gervasi</i>				

Municipals 1995

PSC

<i>Valors mitjans</i>		<i>Valors extrems</i>		<i>Regidors:</i>
Catalunya	21,2	Màxims		16
Barcelona Província	22,4	33,1	Nou Barris	
Barcelona Municipi	25,4	30,3	Sant Martí	
		Mínims		
		15,5	Sarrià-Sant Gervasi	
		20,4	Les Corts	
<i>Classificació per districtes</i>				
<i>1er. lloc a 6 districtes: Nou Barris, Sant Martí, Sant Andreu, Horta-Guinardó, Sants-Montjuïc i Ciutat Vella,</i>				
<i>2on. lloc a 3 districtes: Gràcia, Eixample i Les Corts</i>				